

A SZOCIALIZMUS ÉPÍTÉSÉNEK ÚTJÁN

A MAGYAR DOLGOZÓK PÁRTJA
II. KONGRESSZUSÁNAK
ANYAGABÓL

SZIKRA

A SZOCIALIZMUS ÉPÍTÉSÉNEK ÚTJÁN

A MAGYAR DOLGOZÓK PÁRTJA
II. KONGRESSZUSÁNAK ANYAGÁBÓL

SZIKRA

BUDAPEST 1951

EÖTVÖS SZYMON
REGESZETI INTÉZET
def. 454 Marx

Forró lelkesedéssel, büszke örömmel ünnepelte a Magyar Dolgozók Pártja II. kongresszusát az egész dolgozó magyar nép. A magyar dolgozók már hetekkel a kongresszus előtt lelkes munkafelajánlásokkal készültek a kongresszus méltó megünneplésére. A kongresszusi verseny során az Ózdi Kohászati Üzemek terven felül 23 581 000 forint értékű vasat, acélt és hengerelt árut adtak népgazdaságunknak; a Petőfi-bánya dolgozói 10 000 tonna szenet termeltek terven felül. Számos községünkben a kongresszus első napján alakították meg a dolgozó parasztok termelőszövetkezetüket.

Egy felszabadult, boldog, a szocializmus útjára lépett nép készült felmérni eddigi eredményeit és várta szeretettel és megbecsüléssel övezett Pártja útmutatását az újabb győzelmek felé.

A kongresszust 1951 február 24-én hatalmas tömeggyűlés vezette be a budapesti Hősök-terén. Budapest népe sokszázezres tömegekben vonult fel, hogy forró szeretettel köszöntse a Magyar Dolgozók Pártja II. kongresszusát, Rákosi Mátyás elvtársat, a Bolsevik Párt és a többi külföldi testvérpárt küldötteit. A hatalmas tömeg betöltötte az egész teret, a Sztálin-utat és a környező utcákat. A végeláthatatlan, tömött sorok felett zászlóerdőt lengtetett a szél. Egy egész városrész visszhangzott Sztálin, a Párt, Rákosi elvtárs nevétől, s a mennydörgő kiáltástól: „Megvédjük a békét! Harcolunk a békéért!”

A díszemelvénnyel, amelyet Lenin, Sztálin, Rákosi elvtársak s a testvérpártok vezetőinek arcképei díszítettek, ott voltak a Párt Központi Vezetőségének tagjai, a minisztertanács elnöke, munkások, dolgozó parasztok és értelmiségiek, valamint a Bolsevik Párt és még 25 ország kommunista pártjának küldöttei.

*A nemzetközi szolidaritás gyönyörű megnyilvánulása volt az az ujjongó lelkesedés, amellyel a budapesti dolgozók ünnepelték a nagy Sztálint, éltették Mao Ce-tung, Thorez, Togliatti, Kim Ir Szen elvtársakat és a nemzetközi munkásmozgalom sok más vezetőjét. De a forradalmi jugoszláv emigránsok üdvözlésekor elemi erővel tört ki az árulók iránt érzett gyűlölet és megvetés; zúgott és dübörgött a „Vesszen Tito!” kiáltás.

A nagygyűlésen felszólaltak Huan Cen, Billoux és Cso Csan

Ik elvtársak, majd Rákosi Mátyás elvtárs tartotta meg beszédét. Rákosi elvtárs beszéde után hosszú percekig zúgott az éljen, viharzott a lelkesedés, majd felcsendült az Internacionále és a felejtethetlen, lelkes nagygyűlés végetért.

Február 25-én kezdte meg tanácskozását az Építőmunkás Szakszervezet székházában a Magyar Dolgozók Pártja II. kongresszusa. A hatalmas terem falán köröskörül vörös és nemzeti-színű zászlók, közöttük a nemzetközi és a magyar munkásmozgalom vezetőinek képei: az elnöki emelvény feletti Lenin, Sztálin és Rákosi elvtársaké, vele szemben Pártunk főtítkárhelyetteseie, kétoldalt a testvérpártok vezetői.

Farkas Mihály elvtárs megnyitóbeszéde, a díszelnökség és az elnökség megválasztása után került sor az alábbi napirend elfogadására:

1. A Központi Vezetőség beszámolója és a Párt feladatai. Előadó: Rákosi Mátyás elvtárs.
2. Az ötéves terv első évének eredményei és további feladataink a népgazdaság szocialista építése terén. Előadó: Gerő Ernő elvtárs.
3. A Központi Ellenőrző Bizottság jelentése. Előadó: Kiss Károly elvtárs.
4. A Magyar Dolgozók Pártja Szervezeti Szabályzatának módosítása. Előadó: Hidas István elvtárs.
5. A Központi Vezetőség és a Központi Ellenőrző Bizottság megválasztása.

A napirend elfogadása után Rákosi Mátyás elvtárs tartotta meg beszámolóját, majd megkezdődött a vita Rákosi elvtárs beszámolója felett, melyet a második és harmadik napon is folytattak.

A kongresszus negyedik napján Gerő Ernő elvtárs mondta el beszámolóját. A beszámolót másfélnapos vita követte. Gerő elvtárs zárszava után Kiss Károly elvtárs számolt be a Központi Ellenőrző Bizottság tevékenységéről, majd Olt Károly elvtárs a Fellebbviteli Bizottság jelentését terjesztette a kongresszus elé.

A hatodik napon Hidas István elvtárs mondta el beszédét a Szervezeti Szabályzat módosításáról. Ezután a határozati javaslatot kidolgozó bizottság részéről Révai József elvtárs terjesztette be a határozati javaslatot. Határtalan lelkesedéssel fogadták el a küldöttek azt a javaslatot, hogy a kongresszus táviratban üdvözzölje mindnyájunk tanítóját, Sztálin elvtársat. A távirat szövegének felolvasása után is sokáig zúgott a taps, ünnepelte a kon-

gresszus a haladó emberiség vezetőjét. Ezután Apró Antal elvtárs ismertette a Központi Vezetőség közleményét a kongresszusi munkaverseny eredményeiről, majd sor került a Központi Vezetőség és a Központi Ellenőrző Bizottság megválasztására. A szavazás után hangzott el Rákosi Mátyás elvtárs kongresszusi záróbeszéde. Rákosi elvtárs zárszava után elemi erővel árad szét a lelkesedés, — zúg-zeng a hurrá, az éljen, tapsorkán kíséri a drága neveket, melyeket a lelkesedés vihara a magasba emel: Sztálin, a Párt, Rákosi elvtárs nevét. Milliók nevében kiáltják a küldöttek: „Éljen a béke, harcolunk érte!” Majd a testvérpártok vezetőinek neve visszhangzik a teremben. A szünni nem akaró ünneplés után, a lelkesedéstől izzó teremben felhangzik az Internacionále; a küldöttek megindultak, hogy vezessék népünket — mint Rákosi elvtárs zárszavában mondotta — „előre a szocializmus útján, új sikerek, új győzelmek felé”.

AZ MDP II. KONGRESSZUSÁNAK TÁVIRATA SZTÁLIN ELVTÁRSHOZ

A Magyar Dolgozók Pártja II. kongresszusa az alábbi táviratot küldte Ioszif Visszarionovics Sztálin elvtársnak:

Drága Sztálin Elvtárs!

A Magyar Dolgozók Pártja II. kongresszusa minden magyar kommunista, egész dolgozó népünk nevében forró szeretettel üdvözli Önt, a békéért harcoló emberiség vezérét, a nemzetközi munkásosztály, a kommunista pártok nagy tanítóját, a magyar nép igaz barátját.

Kongresszusunk tanácskozásai közben újra meg újra Ön felé, a nagy szovjet nép felé szálltak gondolataink. Nemcsak mi, magyar kommunisták, hanem dolgozó népünk apraja-nagyja tudja, és sohasem feledkezik meg róla, hogy a Szovjet Hadsereg véráldozata, a szovjet nép példája és testvéri segítsége, az Ön útmutatásai nélkül népünk nem léphetett volna rá a szabadság és a felemelkedés útjára, nem védhette volna meg nemzeti függetlenségét, nem kezdhette volna meg a szocializmus felépítését hazánkban. A magyar nép saját tapasztalatából, munkájának és küzdelmeinek eredményeiből tanulta meg, hogy önmagát szolgálja, ha követi a Szovjetunió népeinek példáját, ha életre-halálra hű marad a szovjet-magyar barátság ügyéhez, ha az Ön halhatatlan tanításainak szellemében cselekszik.

Pártunk II. kongresszusa is az Ön útmutatásait igyekezett követni.

Népgazdaságunk újjáépítését befejeztük, megkezdtük és eredményesen folytatjuk hazánk szocialista iparosítását. Támaszkodva a magyar dolgozók nagyszerű kezdeményezésére, tehetségükre, szorgalmukra, alkotó erejükre, egyre inkább felszínre kerülő belső tartalékainkra, Pártunk II.

kongresszusa elhatározta, hogy ötéves tervünk eredeti előirányzatát messze túlszárnyaló feladatokat tűz a magyar nép elé. 1954-re 86 százalék helyett 200 százalékkal akarjuk és fogjuk emelni gyáriparunk termelését. 1954-re 104 százalék helyett 280 százalékkal akarjuk és fogjuk növelni nehéziparunk termelését. Öt év alatt 35 százalék helyett 50 százalékkal akarjuk és fogjuk emelni dolgozó népünk életszínvonalát.

Pártunk II. kongresszusa elhatározta, hogy fokozzuk erőfeszítéseinket mezőgazdaságunk elmaradottságának felszámolására. Egy pillanatra sem feledkezve meg a munkás-ság és a dolgozó parasztság közötti szövetség további megszilárdításának, a dolgozó parasztság türelmes meggyőzésének szükségességéről, az egyre szélesebben kibontakozó falusi termelőszövetkezeti mozgalmat akarjuk nagymértékben fejleszteni. Célunk: az elaprózott parasztgazdaságok önkéntes egyesülése, mezőgazdaságunk fokozatos szocialista átszervezése, hogy megteremtsük népgazdaságunk egységes, szocialista alapját és megszüntessük embernek ember által való kizsákmányolását országunkban.

Pártunk II. kongresszusa elhatározta, hogy erősíteni fogja államunkat, a Magyar Népköztársaságot: a dolgozó tömegeket méginkább bevonjuk az államügyek intézésébe, a bírálat és az önbírálat bátor alkalmazásával még jobban erősítjük a dolgozó nép demokráciáját. Erősek akarunk lenni, mert megszívleltük az Ön tanítását, hogy a gyengéket verik.

Pártunk II. kongresszusa, az Ön tanításait követve, elhatározta, hogy erősítjük államunk vezető erejét, a Magyar Dolgozók Pártját, hogy még jobban összeforrasztjuk pártszervezeteinket a dolgozó tömegekkel, leküzdjük az önelégültség hangulatait sorainkban, fokozzuk a kommunisták éberségét, harcos szellemét.

Pártunk II. kongresszusa elhatározta, hogy megsokszorozzuk erőfeszítéseinket a béke védelmére. Az új világháború kirobbantásán mesterkedő, támadó amerikai imperialisták a mi békénket és szabadságunkat is fenyegetik, zsoldjukba fogadták a déli határainkon fegyverét csörtető fasiszta Tito-bandát, feltámasztják a magyar nép ősi ellenségét, a német militarizmust.

Ön tanít arra, hogy a béke fennmaradása azon múlik, kezükbe veszik-e a népek a béke ügyét és végig kitartanak-e mellette. Megfogadjuk Önnek, Sztálin elvtárs, hogy

a magyar nép kezébe veszi a béke ügyét és végig kitart mellette. Megerősítjük népünkben a szabad és a szabadságukért küzdő népekkel, a béke zászlaját hordozó Szovjetunióval való szolidaritás szellemét. Ott leszünk mindenütt, ahol a béke nagy ügyéért küzdeni kell.

Drága Sztálin Elvtárs!

Hisszük, hogy a Magyar Dolgozók Pártja nem végzett eredménytelen munkát, de tudjuk azt is, hogy még nagy és nehéz feladatok állnak előttünk. Kérjük Önt, segítsen Pártunknak, népünknek, hazánkban az előttünk álló nagy munka elvégzésében, éppúgy, mint ahogy eddig segített. Terveink egyaránt épülnek a szovjet nép további baráti támogatására és a magyar munkásosztály, a dolgozó parasztság, a néphez hű értelmiség munkájára, egységére, áldozatkészségére. Megfogadjuk Önnek, Sztálin elvtárs, hogy méltók leszünk az Ön bizalmára, a testvéri szovjet nép támogatására. Megfogadjuk, hogy mindhalálig hűek maradunk a marxizmus-leninizmushoz, amelynek zászlaját Ön tartja magasra! Megfogadjuk, hogy Pártunk az Ön legjobb magyar tanítványának, Rákosi Mátyás elvtársnak biztoskezü vezetésével a Szovjetunió Kommunista Pártjának nyomdokain fog haladni és harcolni a béke, a haladás, a szocializmus ügyének végső győzelméért!

A MAGYAR DOLGOZÓK PÁRTJA
II. KONGRESSZUSA

RÁKOSI MÁTYÁS:

A KOZPONTI VEZETŐSÉG BESZÁMOLÓJA ÉS A PÁRT FELADATAI

Tisztelt Pártkongresszus! Kedves Elvtársak!

A Magyar Dolgozók Pártjának 1948 június 13—14-én megtartott alakuló kongresszusa óta eltelt jó két és fél esztendő munkájáról szóló beszámolómban elsőnek ismertetni kívánom a nemzetközi helyzetet. Utána a Magyar Népköztársaság belső helyzetét, Pártunk fejlődését és az előttünk álló feladatokat.

I.

A nemzetközi helyzet

A nemzetközi helyzetet a Szovjetunió vezette béketábor sikerei és növekvő erőfölénye jellemzi, mellyel szemben az Amerikai Egyesült Államok és csatlós országainak imperialistái — akik joggal félnek a szocializmussal való békés versenytől — a Távol-Keleten a nyílt háborús provokáció, az agresszió politikájára tértek át.

A haladás és a béke táborának tengelye és motorja fel szabadítónk, a Szovjetunió. A Szovjetunió minden téren erőteljesen fejlődik. Gazdasága gyorsan kiheverte a háború szörnyű sebeit, sikeresen befejezte az 1946-ban megkezdett ötéves tervét és ma már messze túlszárnyalta az 1940-es év termelését. A Szovjetunió ipari termelése az 1950-es év folyamán 23 százalékkal nőtt és 70 százalékkal volt nagyobb, mint az utolsó békeévben. A mezőgazdaság, a vasút, a közlekedés is hasonló sikereket mutat fel. A nemzeti jövedelem 21 százalékkal emelkedett, a dolgozók jövedelme 19 százalékkal nőtt.

A Szovjetunió a Nagy Honvédő Háborúban komoly anyagi károkat szenvedett. Az imperialisták aljas számításait részben arra a reményre alapították, hogy a Szovjetunió vagy nem tudja saját erejéből ezeket a károkat helyrehozni, vagy. évtizedekig

tart, amíg a háború okozta sebeket behegeszti. Az ötéves terv sikerének imponáló számai csattanóan bizonyítják, hogy az *imperialisták ezúttal is rosszul spekuláltak*.

A gazdasági eredmények együttjártak a szovjet nép szociális jólétének emelkedésével, a szovjet kultúra, tudomány hatalmas fellendülésével. Ezek együttesen tettek lehetővé, hogy míg a tökéletes táborban a béketeljesítményeket egyre inkább háttérbe szorítja a háborús készülődés, addig a Szovjetunió most foghat olyan korszakalkotó muvek megvalósításához, mint a volgai, dnyepéri, amudarjai víz-erőtelepek, amelyek egész szárazságsújtotta országrészek éghajlatát megváltoztatják és a pusztaságokat virágzó termőföldekké alakítják át. Ezek a tervek, mint említi a Pravda munkatársának kérdéseire adott válaszában Sztálin elvtárs rámutatott — *szerves részei a Szovjetunió békés politikájának*.

Ezek a létesítmények csak a Szovjetunió, csak a szocialista tervgazdálkodás viszonyai között jöhetnek létre. Mereteikben és megvalósításuk határídejében ezek már a *kommunizmus építkezései*. E gigantikus tervek megkezdését nemcsak a szovjet nép fogadta kitörő lelkesedéssel, de szerte a világon a béke és a haladás minden híve. A 800 milliós béketábor és a százmilliók, akik a tökéletes országokban küzdenek a békéért, ezeket a dolgozó nép jólétét előmozdító hatalmas teljesítményeket szembeállítják a háborús gyújtogatók aljas terveivel, összehasonlítják az imperialista országokkal, melyekben a békés, polgári szukségletekre dolgozó ipart egyre inkább a pusztító, romboló hadianyaggyártásra állítják át, s erőt, bátorságot merítenek belőlük további harcaikhoz. Ezek a tervek nemcsak a Szovjetunió *felmérhetetlen gazdasági erőit mutatják, hanem magabiztosságát és a jövőjébe vetett, megingat hatatlan hitét is*. Egyben megértik, hogy a Szovjetunió, bár tudatában van torhetetlen erejének, miért áll a béketábor élén. A Szovjetuniónak nincs szuksége rá, hogy terjeszkedjék, vagy gyarmati hódításokat tervezzen. Bekeretete és békevágya szervesen összefugg egész létével: ennek természetes következménye és folyománya. Ezért követeli a Szovjetunió szakadatlanul a Nemet-országgal és Japánnal kötendő békét. Ezért javasolta a nagyhatalmaknak a vitás kérdések békés megoldását. Ezért követeli az atombomba betiltását, a fegyverkezés csökkentését, a koreai kérdés békés megoldását. Ezért *tengelye és központja a béke táborának, az egész haladó emberiségnek*.

A Szovjetunió megerősödésével szervesen összefugg a népi demokráciák megerősödése. Ezeknek a népi demokráciáknak a felszabadító Szovjetunió segítségével tette lehetővé, hogy gyorsan behegessék a háború utolsó sebeket, legyőzzék a régi reakciós,

kapitalista erőket és rátérhessenek a szocialista építés útjára. Hogy a népi demokráciák a Szovjetunió támogatásával milyen eredményeket értek el, annak igazolására elég, ha felsorolom ez országok ipari termelésének növekedését. 1950-ben, 1949-hez viszonyítva: a bolgár ipar 23,3 százalékkal, a lengyel ipar 30,8 százalékkal, a csehszlovák ipar 15,3 százalékkal, a román ipar 37,3 százalékkal emelkedett. A magyar ipar emelkedése 35,1 százalék, s ma már duplája az 1938. évi termelésnek. Saját tapasztalatainkból tudjuk, hogy a termelés számaival együtt nő a népi demokráciák dolgozóinak jóléte, életszínvonala.

A népi demokráciák gazdasági megerősödésének, kulturális és szociális felemelkedésének egyik legfőbb összetevője nemcsak az, hogy a Szovjetunió örökösök békés fejlődésük felett, hogy gazdaságilag segíti őket, hanem az is, hogy szinte korlátlanul meríthetnek a szovjet tapasztalatok mérhetetlen kincsestárából, hogy a Szovjetunió készségesen bocsátja rendelkezésükre minden eddigi eredményeit. És a népi demokráciák dolgozó népe egyre több hálával és köszönettel ébred tudatára ennek a felbecsülhetetlen segítségnek. Ez a felismerés elmélyíti, megszilárdítja azokat az egészséges és szoros kapcsolatokat, melyek a népi demokráciákat felszabadítónkhoz, a hatalmas Szovjetunióhoz és bölcs vezéréhez, Sztálin elvtárshoz fűzik.

A népi demokráciákra is áll az, amit a Szovjetunióról mondtunk. Hosszú esztendőkre szóló gazdasági terveik, melyek megvalósításán a Szovjetunió segítségével oly sikerrel dolgoznak, békevágyuk és békés politikájuk folyománya és mutatója. *A szocialista építés útján haladó országok lényege és szelleme elutasítja és kizárja a háborús hódítást, a kapitalista államok e tipikus politikai eszközét.* A Szovjetunió vezette hatalmas szocialista béketábor nem fél a kapitalizmussal folytatott békés versenytől. Ellenkezőleg: biztos a maga igaz ügyében, jövőjében és győzelmében. Tudja, hogy amit eddig elért, az csak a kezdet s azt is tudja, hogy további eredményeinek döntő tényezője a tartós béke. Tudják ezt az imperialisták is, akik ezért szeretnék egy harmadik világháborúval feltartóztatni, vagy legalább megzavarni ezt a békés fejlődést.

A Szovjetunió és a szocializmust építő népek meleg baráti szellemben folyó gazdasági, kulturális és politikai együttműködése megsokszorozza a felszabadult népek fejlődésének ütemét. Egyben új fejezet az országok nemzetközi kapcsolataiban. Aki ezzel összehasonlítja például a marshallizált országok viszonyát az Amerikai Egyesült Államokhoz, a kapitalista országok önző, marakodó, haszonleső, egymást kizsákmányolni törekvő politikáját, az csak

rokonszenvvel és tisztelettel tekinthet a szocialista államok viszonyára.

A Szovjetunió és a népi demokráciák sikereit és erősödését nagy érdeklődéssel és rokonszenvvel kísérik a tőkés országok széles tömegei. E sikerek serkentik és táplálják a kapitalista országok dolgozó népének küzdelmét a békéért, saját kapitalizmusuk és az imperialista háborús gyujtogatók elleni küzdelemben. Ez ad erőt a francia és olasz kommunista pártoknak, melyek munkásosztályuk és dolgozó népük zömét képviselik, valamint a többi kapitalista országok kommunista pártjainak és haladó mozgalmainak, hogy az imperialisták minden támadása és fokozódó nyomása dacára töretlen erővel állják a frontot és sikerrel folytassák küzdelmüket a békéért, jogaikért, hazájuk függetlenségének és szabadságának megvédéséért.

A béketábor erősödésének és megszilárdulásának mindenki számára érthető és világos mutatója a kínai forradalom győzelme, melyet a hős kínai nép a Kínai Kommunista Párt, Mao Ce-tung elvtárs vezetésével aratott. A kommunisták a kínai nép felszabadító harcának legválságosabb, legnehezebb szakaszaiban sem kételkedtek abban, hogy ez a küzdelem a haladó, a népfelszabadító erők győzelmével fog végződni. Közismertek erre vonatkozólag Sztálin elvtárs megállapításai, melyek akkor hangzottak el, amikor a kínai reakció erői látszólag felülkerekedtek és amely ma már szinte jóslásnak tetsző megállapításokat a kínai események azóta teljes mértékben igazolták. A kínai dolgozó nép jövődő felszabadulásának reménye azóta valósággá változott és egycsapásra megváltoztatta a béke és szocializmus erőinek javára Ázsiában és — hozzátehetjük — világméretben az erőviszonyokat. Egy 475 milliós nép, mely több mint egy évszázad óta a kapitalisták és imperialisták egyik legfőbb vadászterülete és bázisa volt, a Szovjetunió baráti segítségével lerázta magáról az imperialista igit és a béke és a szocializmus táborába lépett. Ez *világtörténelmi jelentőségű győzelem, mely az emberi haladás legnagyobb lépése az 1917-es Nagy Októberi Szocialista Forradalom győzelme és a fasizmus szétverése óta.*

A kínai nép szabadságharcának sikere hatalmas csapást jelent az imperializmus egész rendszerére, s a reakciós, világháborúra törő tábor súlyos veresége. A kínai nép győzelme a Szovjetunió vezette béketábor erejének óriási megnövekedését eredményezi. *E győzelem nemcsak alapjában véve változtatta meg a két tábor erőviszonyát, de olyan hatalmas lendületet ad a gyarmati felszabadító mozgalomnak, amelynek hatásai csak a jövőben fognak a maguk teljes jelentőségében mutatkozni. Az évszázados*

gyarmati uralom korszakának likvidálása megkezdődött. Vietnam, Malájföld, Burma, a Filippi-szigetek gyarmati népei és hősi kommunista pártjaik felszabadító harca új erőre kapott. A Nagy Októberi Szocialista Forradalom és Kína szabadságharcának eszméi termékeny talajra hullottak ezekben az országokban, ahol a kommunista párttal és az ipari munkássággal az élen, kifejlődtek, megérték azok a társadalmi erők, melyek a felszabadítás nehéz feladatát vezetni és irányítani tudják. Hogy ez a harc milyen hatalmas teljesítményeket tud kiváltani egy népben, annak példáját éppen Koreában látjuk.

Korea dolgozó népének élethalálharca az amerikai agresszorok és koreai bábkormányuk ellen nemcsak annak bizonyítéka, hogy mire képes szabadságáért egy nép, ha évtizedes rabság után leverik kezéről a bilincset. De azt is megmutatta, hogy *a gyarmatosítók kora lejárt és hogy új korszak nyílt meg az elnyomott gyarmati és félgyarmati népek történetében.*

A koreai nép hősi szabadságharca, önfeláldozása, kitartása, valamint az a segítség, amellyel a kínai nép önkéntesei ezt a harcot támogatták, erőforrásává vált az egész világ haladó mozgalmának. Ezek a harcok minden vonatkozásukban mutatói a megváltozott erőviszonyoknak, mutatói annak, hogy *az amerikai imperializmus erői távolról sem voltak olyan nagyok, mint amilyeneknek azt az amerikai hírverés beállította.* Kiderült belőlük, hogy bár az Amerikai Egyesült Államok hét hónap óta mozgósított haderejük háromnegyed részét bevetették s csatlósaiik fegyveres erejének egy részét is Koreába vitték, minden anyagi fölényük dacára egy sor vereséget szenvedtek. Sztálin elvtárs rámutatott arra, hogy az amerikai és angol katonák igazságtalannak tartják a Korea és Kína elleni háborút, hogy köztük ez a háború a legnagyobb mértékben népszerűtlen. Ezzel szemben a felszabadítók katonáit fűti a meggyőződés, a saját jó ügyük igazságába vetett hit s ez olyan erőt kölcsönöz nekik, olyan tettekre képesíti őket, melyek kiegyenlítik és felülmúlják az amerikai hadianyagfölényt. Ezért is jelent fordulópontot és ezért is mutatója az új időknek, a megváltozott erőviszonyoknak a koreai nép szabadságharca s ezért vallja ezt a szabadságharcot magáénak szerte a világon a béke és a haladás minden híve, minden elnyomott vagy félgyarmati nép. Felismerte ezt a magyar dolgozó nép is: ezért fordult rokonszenve az amerikai agresszió első napjától kezdve a szabadságukért küzdő koreai hősök felé s ezért nyilvánította ki minden formában, hogy *rokonszenve a vérgőzös imperialista barbárokkal szemben a koreai dolgozók oldalán áll és biztos abban, hogy igaz-*

ságos harcuk, melyet a Koreai Munkáspárt és Kim Ir Szen elvtárs vezet, győzni fog.

A koreai agresszió az Amerikai Egyesült Államok imperialistáinak világuralmi terveiben az egyik láncszem. Miután a német, olasz és japán fasizmust széttűzták a második világháborúban és a többi imperialista országok, Angliával és Franciaországgal az élükön, meggyengülve kerültek ki belőle, ez országok egyre inkább az Amerikai Egyesült Államok gazdasági és politikai függőségébe kerültek. Ez az amerikai bankárok és tőkések szerint lehetőséget nyújt nekik arra, hogy most ők sikerrel próbálják megvalósítani azt a világuralmi tervet, melyen Hitler és a japán fasizták kitérték a nyakukat. A kapitalista táboron belül is gyökeresen megváltoztak az erőviszonyok. Az Amerikai Egyesült Államok e táboron belül olyan fölényre tettek szert, hogy minden „szövetségesüket” maguk alá gyűrik, minden „szövetségesüket” világhódító terveik szolgálatára kényszerítik. Erre felhasználják az Egyesült Nemzetek Szervezetének többségét, s erre szolgál a Marshall-terv is.

A Marshall-tervnek igazi célja az, hogy megkönnyítse az amerikai tőkének a behatolását a marshallizált országokba és gyarmataikba, valamint hogy az amerikai nagytőke gazdasági függésbe hozza ezeket az államokat. A tervnek ez a része sikerrel járt. Az amerikai nagytőke gyorsan terjeszkedett, nemcsak Angliában, Franciaországban és a többi marshallizált országban, hanem ezek gyarmataiban is, és egymásután kaparintotta kezébe ez országok gazdasági kulcspozícióit. A gazdasági behatolással párhuzamosan egyre nagyobb befolyást szerzett ezeknek az országoknak reakciós, munkásellenes köreire és hadseregeire. Ami a Marshall-terv hivatalos célját, a háborúsujtotta országok talpraállítását illeti, itt jóval kevesebb volt az eredmény. Inkább ellenkezőleg. A Marshall-terv fokozta a kapitalizmus belső ellentmondásait. 1949 őszén komoly kapitalista válság jelei mutatkoztak szerte a világon, nem utolsósorban magában az Amerikai Egyesült Államokban. *Ugyanazokban a hónapokban, amikor a szocialista építés sikereinek nyomán a népi demokráciákban szinte teljesen megszűnt a munkanélküliség, a kapitalista államokban 40 millióra emelkedett a teljesen vagy részben munkanélküliekké váltak száma.* 1948 október végétől 1949 október végéig az Amerikai Egyesült Államok ipari termelése 18 százalékot esett; a munkanélküliek száma ez alatt az idő alatt megkétszereződött, és a részleges munkanélküliekkel együtt elérte a 14 milliót. Ebben a helyzetben a marshallizált országok Angliával az élükön az amerikai tőkések nyomására sorozatosan hajtottak végre pénz-

leértékelést, ami még jobban megkönnyítette az amerikai behatolást ezekbe az országokba, anélkül azonban, hogy a fenyegető gazdasági válságon változtatni tudtak volna.

Ezekben a hónapokban aratta a kínai népfelszabadító harc döntő győzelmeit. Csang Kai-sek az amerikai imperialisták bábja volt. *Veresége amerikai vereség is.* A kínai forradalom győzelmével az Amerikai Egyesült Államok imperialistái elvesztették legfontosabb bázisukat az ázsiai szárazföldön. A kínai forradalom győzelme ezen túlmenőleg azt jelentette, hogy *újabb hatalmas területek, újabb százmilliók váltak ki az imperialista rendszerből, hogy ennek az egész rendszernek alapja, bázisa tovább szűkült, tovább zsugorodott.*

Az amerikai imperialisták ebbe nem nyugodtak bele. A kapitalista országok fenyegető gazdasági válságára és a kínai forradalom óriási győzelmére azzal válaszoltak, hogy meggyorsították a harmadik világháborúra irányuló előkészületeiket. Trumanék ebben is Hitler és a német fasiszták példáját követik, akik a munkanélküliséget és a gazdasági válságot úgy akarták megoldani, hogy lázas fegyverkezésbe fogtak, és a fegyverkezés egyben imperialista rablóterveik alátámasztására szolgált. A fegyverkezés, amit az Egyesült Államok és csatlósai folytatnak, hasonló célokat akar szolgálni: a hadiiparban foglalkoztatni a munkanélkülieket, biztosítani a hadianyaggyárosok növekvő profitját, s egyben irányt venni a harmadik világháborúra. Ezekhez az előkészületekhez tartozik egész Korea meghódítása. Ezért keresték fel 1950 első felében egyre gyakrabban Li Szin Man dél-koreai bábkormányát az amerikai politikusok és tábornokok, és ezért készítették elő lázasan egész Korea megszállását. Az amerikai imperialisták ezen a téren is a japán hódítók példáját követték, akik ugyancsak Korea meghódítását tekintették Kína elfoglalása előfeltételül. Mikor az amerikai imperializmus úgy gondolta, hogy az előkészületek eléggé megérették, akcióba lépett. Nem rajta, hanem az Északkoreai Népköztársaság hős katonáin és később a Kínai Népköztársaság bátor önkénteseinek közbelépésén múlt, hogy Korea meghódításának terve más fordulópontot vett, mint ahogy azt Trumanék elképzelték.

Az amerikai imperialisták könnyű, gyors győzelemre számítottak. A hős koreai nép ellenállása teljesen váratlanul érte őket. Vereségük tanulságát egy amerikai történész, Owen Lattimore így foglalta össze:

„Az ázsiai háborúk jellege forradalmasodott. »Gyarmati« háborúk többé nem olyan háborúk, melyekben egy

kis nyugati válogatott sereg tetszés szerint operálhat a rosszul felszerelt, kiképzetlen »bennszülöttek« tömegei között. Száz esztendővel ezelőtt 50—60 000 főnyi angol sereg le tudta verni India lázadását. Fél évszázaddal ezelőtt a boxer-lázadásban 20 000 katona utat tudott törni Pekingig. De most az északkoreaiak megmutatták, hogy néhány rövid esztendő alatt félelmetes jártasságra tettek szert a tankok és tüzérség kezelésében. Az Egyesült Államok kénytelen velük szemben olyan csapatokat mozgósítani, mint amilyeneket Észak-Afrikában az elsőrendű német erőkkel szemben vetettek be. Háborút kezdeni Ázsiában — állapítja meg Lattimore — ugyanolyan komoly döntést igényelne, mint háborút kezdeni Európában.”

Az amerikai imperialisták ezt még nem látták be. Koreai vereségükre háborús előkészületeik lázas meggyorsításával feleltek és a marshallizált országokat is hasonló iramú fegyverkezésre kényszerítik. Az amerikai háborús gyujtogatók a második világháború utáni öt esztendőben, a hadianyaggyárosok nagy meglegedésére és dús hasznára, 50 milliárd dollárt költöttek katonai célokra. Most azonban az amerikai állami költségvetés 49 milliárd dollárt irányoz elő egyetlen évre a háború előkészületeire. Ez az összkiadások 69%-a. Amellett a költségvetés még sok milliárdot kitevő egyéb összegeket is tartalmaz, melyek lényegükben katonai kiadást jelentenek. Hasonló erőfeszítéseket követelnek meg marshallizált vazallusaiktól és azonkívül nyíltan felvetik Nyugat-Németország, Olaszország és Japán felfegyverzését.

A volt fasiszta országok felfegyverzése természetesen azt jelenti, hogy az ott szervezendő hadseregeket ugyanaz a tisztikar vezetné, amelyre Hitler, Mussolini és a japán fasiszták támaszkodtak. Az amerikai imperialisták most demokratikus frázisok hangoztatása mellett a világreakció élére állanak s minden erőt mozgósítanak, amelyről feltételezik, hogy a békefront elleni harcukban hasznukra lehet. Ezért vitték keresztül az Egyesült Nemzetek Szövetségében a fasiszta Franco Spanyolországának rehabilitálását. Ezért támogatják Csang Kai-sek és Li Szin Man mellett Bao Dajt, a vietnami bábcászárt, segítik az angolok maláji gyarmati háborúját. Ezért mozgósítják mindenütt ötödik hadoszlopukat, titkos segédcsapataikat, az áruló szociáldemokratákat, az egyházat, a régi megvert reakciós rend híveit.

A fasizmus feltámasztásával, a német és japán imperialisták felfegyverzésével éleződnek az ellentétek a kapitalista országokon belül is. A német, olasz, japán fasiszták, háborús bűnösök

támogatása, Franco elismerése felnyitotta azoknak a szemét, akiket az amerikai propaganda megtévesztett, akik elhitték, hogy az amerikai imperialistáknak valami közük van a demokráciához, a szabadsághoz. A német fasiszták felfegyverzésének terve felháborította azoknak az országoknak a tömegeit, amelyek 1939-től 1945-ig annyit szenvedtek Hitler hordáitól. Franciaország polgári köreiből is mély benyomást keltett, hogy az amerikai imperialisták terveire a hitleri tábornokok egy része rögtön felvetette Nagy-Németország követelését, amelybe a francia Elzász-Lotharingia is beletartozik. Az „Observateur” című francia polgári lap szerkesztője, Claude Bourdet ezzel kapcsolatban azt írja:

„Egyszerűen nevetséges azt gondolni, hogy a francia katonák, akik annyit szenvedtek Hitler katonáitól és rendőreitől, lelkesen együtt fognak működni ilyen német hadsereggel... A francia férfiak és nők semmiféle nehezítést nem táplálnak az orosz néppel szemben. Nem felejtették el azt a szerepet, amelyet az oroszok játszottak a Franciaország felszabadítását eredményező csatákban. Sok Sztálingrádi-út van Franciaországban, de egyetlen Guderian-út sincs. Az amerikaiaknak meg kell érteniök, hogy bár a francia nem gyűlöli az egyszerű németet, de ha már lövöldözésre kerül a sor, akkor inkább a szürkészöld egyenruhás náci tisztokra és katonákra lő, mint az oroszokra.”

S hogy Angliában sem lelkesednek a tömegek az amerikai imperialisták terveiért, arról a „New Statesman” című folyóirat az ipari körzetekből kapott jelentések alapján azt írja:

„A tartalékosok, akik alig néhány éve fejezték be Németország és Japán leverését, kereken elutasítják, hogy komolyan vegyék azt az ajánlatot, hogy otthagyják munkájukat, otthonukat, feleségüket és ezúttal elmenjenek és harcoljanak a németek vagy a japánok oldalán.”

A japán fasizmus felfegyverzésének terve különösen Ázsiában kelt megfelelő ellenhatást. Azok a százmilliók, akiket a második világháború folyamán a japán imperialisták leigáztak, természetesen ellenzik a japán fasiszták amerikai segítséggel történő feltámasztását. Ellenzi még az ausztráliai és újzélandi burzsoázia egy része is, amely nem felejtette el a második világháború félelmes esztendeit, amikor feje felett függött a japán intervenció Damoklesz-kardja.

Magában az imperialista táborban is zavar keletkezett, mert az európai imperialisták attól félnek, hogy az Egyesült Álla-

mok minden erejét leköti, ha túlságosan belekeverednek a távolkeleti háborúba. Az Egyesült Államok imperialistái is zavarban vannak a koreai vereségek hatására. Az amerikai imperialisták úgy képzelték el a koreai agressziót, hogy mint a múltban mindig, ezúttal is szövetségeseik és csatlósai viselik a háború terhének oroszlánrészét. Ez a politika Koreában nem sok sikerrel járt. A szövetségeseik és csatlósai nem törik magukat azért, hogy az amerikai hódítók részére kikaparják a gesztenyét a tűzből, s katonáikat az amerikai világhódítás céljaira ágyútöltelékkül vessek oda. A koreai vereségek hatása alatt az amerikai tömegek hangulata is megváltozott. Egyre többen követelik, hogy hozzák vissza az amerikai katonákat. Részben ennek a hangulatnak a hatására vetette fel egy sor amerikai reakciós politikus, hogy nem volna-e helyesebb, ha Amerika saját határai mögé vonulna vissza. Ezeknek a fellépéseknek természetesen az is a célja, hogy a csatlósokra nyomást gyakoroljon.

Ellentéteket támaszt az imperialista táboron belül az a tény, hogy az Egyesült Államok a fegyverkezés biztosításának ürügyével világszerte felvásárolta a legfontosabb nyersanyagokat úgyannyira, hogy Anglia, Franciaország és a többi marshallizált ország ipara kezd ilyen nyersanyagok hiányával küzdeni. E nyersanyaghiánnyal függ össze, hogy a marshallizált országokban egyre több tömegfogyasztási cikket gyártó üzemet zárnak be, mert a nyersanyagokra a hadiiparnak van szüksége. Ezzel kapcsolatban új munkanélküliség jelentkezik nemcsak Angliában, Franciaországban és Nyugat-Németországban, de magában az Egyesült Államokban is. *A munkásokat a fegyverkezés jelszava: „Több ágyút, kevesebb kenyeret”, létérdekükben támadja meg.*

A háború előkészítésének elkerülhetetlen velejárója a dolgozó tömegek elnyomása. Sztálin elvtárs már 1927-ben rámutatott, hogy az imperialisták csak úgy tudnak új háborút előkészíteni, ha a dolgozó tömegeket előbb elnyomják:

„A háború folytatásához — mondotta Sztálin elvtárs — nem elég a fegyverkezés növelése, nem elég új koalíciók létesítése. Ehhez a mögöttes terület megerősítése is kell a kapitalizmus országaiban. Egyetlen kapitalista ország sem képes komoly háborút folytatni, ha előzetesen nem szilárdítja meg mögöttes területét, ha nem fékezi meg »saját« munkásait, ha nem fékezi meg »saját« gyarmatait. Ebből ered a burzsoá kormányok politikájának fokozatos fasizálódása.”

A tőkés országokban a fasiszálódás, a dolgozók életszínvonalára és jogai elleni támadások napirenden vannak. A dolgozó tömegek természetesen védekeznek s a fokozódó harc mutatói azok a hatalmas sztrájkok, melyek a kapitalista országokban fel-lángolnak. Ezekben a harcokban mindenütt a kommunista pártok járnak az élen. A Francia Kommunista Párt Thorez elvtárral az élén, az Olasz Kommunista Párt Togliatti elvtárral az élén, az Angol, az Amerikai Kommunista Párt, a többi tőkés országok kommunista pártjai bátor és sikeres harcokat vívnak dolgozó népük érdekeinek megvédéséért. Innen küldjük bátor testvérpártjainknak forró elvtársi üdvözlötünket s azt a kívánságunkat, hogy *nehéz küzdelmüket minden téren teljes siker koronázza.*

Minket az imperialista táborból különösen két olyan ország sorsa érdekel, amelyekkel évszázadokon keresztül kölcsönhatásban éltünk. Ez Jugoszlávia és Németország. A jugoszláv szomszéd nép sorsa évszázadokon át hasonló volt a magyaréhoz: elnyomta a török hódító, a német Habsburgok, saját földesúri és tőkés rendjük. Az elnyomók évszázadokon át felszították a régi gyűlölködést, egymás ellen uszították a két népet. Annál nagyobb volt a magyar demokraták, a magyar kommunisták öröme annak a szabadságharcnak láttán, melyet a hős jugoszláv nép a fasiszta elnyomókkal szemben a második világháború alatt folytatott. Hitlerék széthúzása után a magyar dolgozó nép abban az örömteljes várakozásban élt, hogy a régi keserves idők egyszer és mindenkorra lezárultak s hogy a jugoszláv néppel a jövőben békésen, testvérien, vállvetve építhetjük a Szovjetunió vezetésével szocialista jövőnket. Minél nagyobb volt a várakozás, annál mélyebb volt népünk megdöbbenése, amikor 1948 nyarán a Kommunista és Munkáspártok Tájékoztató Irodájának határozatával kapcsolatban felismerte a jugoszláv vezetők helytelen és bűnös politikáját. Titónak és bandájának ebben az időben sikerült megtévesztenie a jugoszláv népet. Erősködtek, hogy a Szovjetunió vezette béketábor és közöttük csak félreértések vannak. Fogadkoztak, hogy tovább építik a szocializmust és álnokul úgy állították be a Tájékoztató Iroda helyes kritikáját, mint támadást a jugoszláv nép ellen.

A Rajk-ügy 1949-ben bizonyos fokig megmagyarázta, hogy miért sikerült a Tito-bandának ez a manőver: kiderült, hogy Tito, Rankovics, Gyilas és a többiek régi rendőrspiclik, Gestapokémek, provokátorok, akiknek a megtévesztés, a tömegek megcsalása kenyerük, második természetük volt. Megértjük, hogy a jugoszláv tömegek egy része zavarodottan, sőt hitetlenkedve fogadta a Rajk-per leleplezéseit, mert valóban párját ritkítja az

az eset, hogy egy hősi, harcos nép vezetését ilyen aljas söpredék tudja magához ragadni. Sok jóhiszemű jugoszláv hazafi nem hitte el nekünk akkor, hogy Tito és bandája már azelőtt is az ellenség szolgálatában állt és hogy álnokul vissza akarják lökni a jugoszláv népet abba a reakciós, népellenes, szovjetellenes táborba, amely ellen vívott harcban a jugoszláv nép annyi hős fia pusztult el.

Az események mindenben minket igazoltak. Titóék azóta segítettek vérbefojtani a görög szabadságharcot és nyíltan összefognak a görög monarchofasisztákkal. Titóék éles harcot folytatnak a győztes kínai forradalom, a koreai nép szabadságharca ellen. Sajtójuknak, rádiójuknak egy szava nincs a nyugati imperialisták ellen, viszont tájékozva és aljasságban nem egyszer felülmúlva az imperialistákat, nap-nap után támadja felszabadítóját, a Szovjetuniót és a szomszéd népi demokráciák békés dolgozóit. Azóta Tito és bandája megnyitotta a börtönöket a jugoszláv fasiszták előtt, likvidálta az ötéves tervet és a jugoszláv hadsereget is átjátszotta az amerikai imperialisták kezére. Ez annyira nyilvánvaló, hogy Truman alig néhány hete kifejezetten és nyíltan segínyt küldhetett a jugoszláv hadsereg, mint az amerikai imperialisták segédcsapata részére. *Jugoszláviát két és fél év alatt átlökték az imperialisták oldalára, oda, ahol áruló vezetői már régen állottak.*

Azoknak a jugoszláv hazafiaknak, akik másfél vagy két évvel ezelőtt nem hittek nekünk, e tények alapján be kell látniuk, hogy igazunk volt. Emellett a Tito-banda még mindig igyekszik elfátyolozni valódi lényét, mert nagyon jól tudja, hogy az igazság teljes kiderülésével méginkább mozgósítaná maga ellen a jugoszláv dolgozó nép zömét. Az amerikai imperialisták is kénytelenek szakadatlanul szem előtt tartani, hogy az áruló Tito-banda helyzete a jugoszláv dolgozó nép ellenállása miatt ingatag. Mi tudunk erről az ellenállásról, tudjuk, hogy a jugoszláv nép egyre növekvő része látja elkeseredve és felháborodva vezetőinek árulását, hogy gyűlöli a 'nyugati imperialistákat, hogy szimpátiája a felszabadító Szovjetunió vezette hatalmas béketábor, a felszabadult Kína, Korea hős katonáinak oldalán van. *Minden rokonszenvünk a Tito-banda ellen harcoló jugoszláv hazafiaké és számunkra nem kétséges, hogy ez a harc előbb vagy utóbb, de biztosan Tito és bandája megsemmisítésével végződik. (Hosszan-tartó taps.)*

Ami Németországot illeti, hazánk szinte ezer éven keresztül célja és áldozata volt a német hódító törekvéseknek, a „Drang nach Osten”-nak. Négy száz esztendeig uralkodtak a magyar

népén a Habsburg-elnyomók. Az utolsó emberöltő alatt kétszer lökték az országot a német imperializmus vezette háborúba. Hitler megszállta és kirabolta hazánkat. Ezek után a magyar dolgozó nép a legnagyobb várakozással és reménységgel tekintett a német demokratikus fejlődés felé, amelyre Hitler szétzúzása után megnyílt az út. Minden magyar hazafi lelkesen üdvözölte a Német Demokratikus Köztársaság létrejöttét abban a reményben, hogy ez kiindulópontja annak a fejlődésnek, amely egész Németországot a demokrácia és a haladás vágányára viszi. Annál nagyobb elégedetlenséggel láttuk azokat a kísérleteket, amelyekkel a nyugati imperialisták és háborús gyújtogatók új életre akarják keltetni Nyugat-Németországban a német militarizmust és fasizmust. *A magyar népi demokrácia részéről ezért több mint egyszerű diplomáciai aktus volt, amikor a múlt év októberében Prágában a Szovjetunió és a népi demokráciák képviselőivel együtt tiltakozott a nyugati imperialisták németországi üzelmei ellen.*

Hogy ez a tiltakozás nemcsak a mi ügyünk, hanem a nyugatnémetek legjobbjainak ügye is, azt mutatja az a mozgalom, amely az imperialisták aljas terveivel szemben magában Nyugat-Németországban keletkezett. Ismeretes, hogy *Heinemann*, a bonni bábkormány belügyminisztere, tiltakozásul az imperialisták felfegyverkezési javaslatával szemben, lemondott. Ismeretes az a harc, amelyet *Niemöller*, a lutheránus egyház egyik vezetője folytat. A nyugatnémet munkásság is a Kommunista Párt vezetésével egyre élesebben száll szembe e tervvel, mely a német fasizmus feltámadásának logikus folyományaképpen a dolgozók legelemibb életérdekeit is veszélyeztetné. A nyugatnémet fasiszta hadsereg még csak illegálisan szervezkedik, de dr. Lehr, a bonni bábkormány belügyminisztere már egy népgyűlésen elmondotta: „Nekünk nemcsak a Kelet elleni védekezésre van szükségünk hadseregre, de a szakszervezetek túlzott bérkövetelése ellen is.” Érthető, hogy ilyen viszonyok mellett Grotewohl elvtárs, a Német Demokratikus Köztársaság miniszterelnökének ismételt fellépése, mellyel az egységes, demokratikus, békés Németország megteremtését javasolja az amerikai imperialista tervekkel szemben, mély és maradandó visszhangot keltett keleten és nyugaton egyaránt a német népben.

Ebben a nemzetközi helyzetben, amikor az imperialisták teljes gőzzel fegyverkeznek, amikor déli határainkon Tito amerikai zsoldban álló bandái csörgetik fegyvereiket, *a magyar népi demokráciának kötelessége, hogy honvédségét a békeszerződésben megjelölt határok közt fejlessze. Nem kell magyaráznunk, hogy ennek a honvédségnek nincsen egyéb feladata, mint hogy*

védje hazánk függetlenségét és szabadságát. Dolgozó népünk tudja, hogy honvédsége csak azt a célt szolgálja, hogy népi demokráciánk vívmányait megvédje. Ezért olyan népszerű fiatal honvédségünk, s ezért támogatja szívvel-lélekkel, mint békénk és biztonságunk őrét, az egész dolgozó nép.

A béke megvédéséért folyó küzdelemben felmérhetetlen jelentősége van annak a békemozgalomnak, melynek élén a Szovjetunió áll, melyet elszántan támogatnak a népi demokráciák s rajtuk túlmenőleg szerte a világon a dolgozó, haladó emberek százmilliói. Nem szorul magyarázatra, hogy Európa és Ázsia dolgozó tömegei, amelyek a második világháború folyamán annyit szenvedtek a fasiszta barbároktól, minden erejükkel védik a békét és élesen szembeszállnak az amerikai imperialisták háborús uszításával.

Ez a békemozgalom, mely az öt világrész minden haladó emberét egy táborba fogja össze, olyan széles és hatalmas, amilyenhez hasonlót még nem látott a történelem. Minden országban ott vannak és harcolnak hívei. A mozgalom világkongresszusai 1949-ben csakúgy, mint 1950-ben az emberiség békevágyának olyan imponáló, erőteljes megnyilvánulásai voltak, amelyek joggal keltettek nyugtalanságot az imperialista háborús gyújtogatók táborában. Ezeknek a kongresszusoknak a felhívása, mely arra szólította fel a béke híveit, hogy küzdjenek elszántan és tettekkel az imperializmus ellen, óriási visszhangra talált világszerte. Erejüket tanúsítja az a félmilliárd aláírás, amelyet a stockholmi békehatározatok támogatására világszerte úgyszólván hetek alatt gyűjtettek. Soha még mozgalomnak ilyen, az egész világra kiható, gyors és erőteljes visszhangja nem volt. Ez a békemozgalom a béketábor egyik leghatalmasabb ereje. Ez a mozgalom szóval és tettel leplezi le, nehezíti meg a háborús gyújtogatók terveit. Ennek a mozgalomnak az erejét napról napra világszerte növelik azoknak az anyáknak, feleségeknek, gyermekeknek a tíz- és százezrei, akik éppen a koreai agresszió tüzeiben, az amerikai imperialisták szörnyű embertelenségeinek hatása alatt ismerik fel az imperializmus igazi arculatát és éppen ezért a béke, az emberi haladás híveinek oldalára lépnek át.

Minden becsületes ember felháborodva látja, hogy miközben Truman csakúgy ontja az olyan szavakat, mint „jog, eszmények, istenhít, béke, az emberi méltóság, az emberi élet tiszteltbentartása, hit az igazságban és szabadságban”, azalatt Mac Arthur vérgőzös hordái térdig gázolnak a koreai anyák, nők, gyermekek, aggastyánok vérében Ezek a bandák néhány hónapba összesűrítve hatványozottan művelik mindazt a bűnt és szörnyű-

séget, melyet a fasizmus zúdított a világra, melyet a gyarmatosítók évszázadokon át elkövettek.

S a világ ugyanakkor tanuja annak is, hogy *a Szovjetunió minden lehetőséget felhasznál, minden eszközt megragad, hogy megvédje a békét a nekivadult háborús gyujtogatókkal szemben.* Abból, ami a Nemzetek Szövetségében a koreai agresszió óta történt, abból, ahogy az Amerikai Egyesült Államok és csatlósai minden javaslatot durván elutasítottak, mely valóban békét, meg egyezést tudott volna teremteni, újra kiviláglott, hogy mennyire igaza volt Sztálin elvtársnak, mikor az angol-amerikai imperialistákról azt mondotta: *„Nekik nem megegyezésre és együttműködésre van szükségük, hanem csupán megegyezést és együttműködést illető szövegekre, hogy megghiúsítsák a megegyezést!”*

Ezt éppen ezekben a hetekben tapasztalhattuk, amikor az amerikai imperialisták és csatlósai az ENSZ-ben keresztülerőszakolták a Kínai Népköztársaságot megvédező javaslatukat, bár e javaslattal szembehelyezkedő országok lakossága a földkerekség lakosságának több mint felét teszi ki, a megegyezést követelő határozatot támogató országok lakosságának száma pedig egymilliárd négyszázmillió.

„Az Egyesült Nemzetek Szervezete, — mondotta joggal Sztálin elvtárs — amelyet úgy alakítottak meg, mint a béke megőrzésének bástyáját, a háború eszközévé, az új világháború kirobbantásának eszközévé változik... A dolog lényegét tekintve az ENSZ most nem annyira világ-szervezet, mint az amerikaiak szolgálatára álló szervezet, az amerikai agresszorok szükségleteinek megfelelően működő szervezet.”

Az Amerikai Egyesült Államok népe eddig közvetlen tapasztalatokból nem ismerte a háború borzalmait s ezért kevésbé értékelte Európa és Ázsia dolgozó százmillióinak békevágyát és békeakarátát. Ma azonban itt is változik a helyzet. Az amerikai imperialisták koreai kudarcainak hatása alatt az amerikai anyák, feleségek, nővérek, gyermekek növekvő tömege áll át a béke oldalára és egyre sokasodnak azok a hírek, melyek azt bizonyítják, hogy éppen a koreai agresszió következtében ugrásszerűen nőnek a békemozgalom és a békekövetelések magában az Egyesült Államokban is.

A béke megvédéséért és az imperialista háborús gyujtogatók ellen folyó harcban mindenütt élen járnak a kommunista pártok, a Szovjetunió és a népi demokráciák kommunista pártjai csakúgy, mint a tőkés országoké. Ennek a harcnak új lendületet

adnak Sztálin elvtárs legutóbbi megállapításai arról, hogy az imperialista kormányok, melyek meg akarják csinálni népeiket, hogy rájuk erőszakolják agresszív terveiket és új háborúba rántsák őket, *„félnek a békevédelmi kampánytól, attól tartanak, hogy a békevédelmi kampány leleplezheti a reakciós kormányok agresszív szándékait”*.

A békemozgalom minden híve új erőt merít Sztálin elvtárs szavaiból: *„A béke fennmarad és tartós lesz, ha a népek kezükbe veszik a béke megőrzésének ügyét és végig kitartanak. mellette. A háború elkerülhetetlenné válhat, ha a háborús uszítóknak sikerül hazugságaikkal behálózniok a néptömegeket, megtéveszteni és új világháborúba sodorni őket.*

Ezért a széleskörű békekampánynak — amely eszköz a háborús uszítók bűnös mesterkedéseinek leleplezésére — ma elsőrendű jelentősége van.”

A béke minden híve megszívleli és követi Sztálin elvtárs e megállapításait s magabiztosan folytatja harcát a békéért, az imperialista háborús gyujtogatók ellen. Mi, a Magyar Dolgozók Pártja s velünk az egész magyar dolgozó nép, ígérhetjük, hogy *lankadatlanul, hűen, erőnket nem kímélve küzdünk tovább a béke frontján s mindenütt ott leszünk, ahol a béke nagy ügyéért küzdeni és áldozni kell.*

Beszámolómnak a nemzetközi helyzetről szóló részét nem fejezhetem be, mielőtt nem méltatom a Kommunista és Munkáspártok Tájékoztató Irodájának működését. A Magyar Dolgozók Pártja büszke arra, hogy tagja ennek a fontos nemzetközi szervezetnek, mely segít koordinálni a kommunista és munkáspártok működését, segíti tapasztalataik kicserélését és elterjedését. Külön meg kell emlékezmem a *„Tartós békéért, népi demokráciáért!”* című lapról, a Tájékoztató Iroda hetilapjáról, mely tizenhat nyelven, köztük magyarul is, és több mint egymillió példányban jelenik meg. Jelentékenyen hozzájárul a kommunista és munkáspártok problémáinak ismeretéhez, a felmerülő hibák kijavításához, a proletárnemzetköziség eszméjének terjesztéséhez, megerősítéséhez és mindenekelőtt a tartós békéért folyó harc fokozásához, az imperialista háborús gyujtogatók leleplezéséhez.

Összefoglalva: a nemzetközi erőviszonyok mérlege azt mutatja, hogy szakadatlanul nőnek a béke, a haladás, a szocialista építés erői és csökkennek az imperialista háborús gyujtogatók kilátásai. Ez azonban nem jelenti azt, hogy csökken a háborús veszély, hogy nem kell minden erővel tovább küzdeni ellene.

De ha a háborús uszítók új világháborút kezdenek, tapaszt-

talni fogják Malenkov elvtárs megállapításának helyességét: „Ha az imperialisták harmadik világháborút robbantanak ki, az már nem egyes kapitalista államok, hanem az egész világkapitalizmus sírja lesz.”

II.

A Magyar Népköztársaság belső helyzete

Belső helyzetünket a magyar dolgozó nép egysége jellemzi.

Az a több mint hétmillió aláírás, amellyel a magyar nép szinte kivétel nélkül támogatta a stockholmi békeértekezlet határozatát, csak egyik megjelenési formája annak az egységnek, mely Pártunk vezetésével a reakcióval vívott harc eldőlte óta létrejött. Nemcsak a béke kérdésében egységes dolgozó népünk, hanem egységes népköztársaságunk minden döntő kérdésében. Egységesen helyesli azt a baráti jóviszonyt, mely hazánkat felszabadítónkhoz, a nagy Szovjetunióhoz és a népi demokráciákhoz fűzi. Egységes demokratikus vívmányaink megvédésében, ötéves tervünk megvalósítására irányuló erőfeszítéseiben. Ezt a nemzeti egységet, melynek politikai szervezete a Függetlenségi Népfront, Pártunk vezetésével a munkásosztály hozta létre, szoros, őszinte szövetségben a dolgozó parasztsággal. Ez az egység a régi kizsákmányoló rend maradványaival szemben vívott hosszú és következetes harcok eredménye. Ennek a küzdelemnek kezdetén áll a földosztás s ennek volt folytatása az a szívós harc, melynek folyamán kiszorítottuk a tőkéseket és képviselőiket a nagyiparból, a bányákból, a bankokból, a nagykereskedelemből és helyükbe a munkások, a parasztok, a haladó értelmiségiek legjobbjait tettük.

Ez a harc csak úgy sikerülhetett, hogy meg tudtuk valósítani Pártunk vezetése alatt a nemzeti demokratikus erők összefogását. A dolgozó nép saját tapasztalata alapján győződött meg arról, hogy nemcsak be tudtuk gyógyítani a háborúütötte szörnyű sebeket, nemcsak eltakarítottuk a romokat, de előrelátó tervszerűséggel és eredményesen növeltük gazdasági és kulturális színvonalát. Láttuk, hogy nehéz helyzetekben bátran és sikerrel harcolunk a külső és belső ellenség ellen, mely a régi tőkés, reakciós világot akarta visszahozni. Meggyőződött erről, amikor Mindszenty ügyével kapcsolatban az egyház palástja mögé rejtőző reakcióra lesujtottunk. Újra tapasztalta ezt a Rajk-per idején, amikor felfedtük az imperialisták aljas terveit és benne a Tito-banda provokátorainak és kémeinek piszkos szerepét. Ez az impe-

rialista összeesküvés, melynek célja az volt, hogy hazánkat újra a régi tőkésék és nagybirtokosok uralma alá hajtja és az imperialisták játékszerévé tegye, rávilágított az imperialista háborús gyújtogatók aljas mesterkedéseire és ezzel hazánk határain messze túlmenő jelentőséget nyert. Sikerrel számoltuk fel a külföldi imperialisták segédcsapatát, a jobboldali szociáldemokratákat. Türelemmel és kölcsönös engedelkenységgel rendeztük az állam és az egyház viszonyát. Dolgozó népünk kivívott jogainak biztosítására és továbbfejlesztésére megalkottuk a Magyar Népköztársaság Alkotmányát, mely kimondja, hogy „a Magyar Népköztársaságban minden hatalom a dolgozó népé”, hogy a Magyar Népköztársaság állama „harcol az ember kizsákmányolásának minden formája ellen, hogy szervezi a társadalom erőit a szocialista építésre”. Ez az alkotmány biztosítja a dolgozó nép jogait a munkára, a pihenésre, a kultúrára, biztosítja minden téren a nők egyenjogúságát és szélesre tárja az ifjúság előtt a fejlődés kapuit.

A népi demokrácia politikai és gazdasági sikereihez hasonlóan kulturális fejlődésünk is jelentékeny eredményekre tekinthet vissza. Ez vonatkozik kulturális életünk minden szakaszára. Közepiskolai hallgatóink száma 83,3 százalékkal magasabb, mint az utolsó békeévben volt. Az egyetemi és főiskolai hallgatók száma majdnem háromszorosa annak, mint 1938-ban volt. 1950-ben 63 millió példányban jelentek meg a könyvek és a brosúrák. 1950-ben a népoktatásra és népművelésre fordított beruházások értéke 100,5 százalékkal haladta meg az 1949. évit. Ennek a fejlődésnek eredményeképpen kultúránk minden területén megjelentek az új, szocialista hajtások. A fiatal magyar filmtermelés rövid idő alatt nemzetközileg is figyelemreméltó sikereket tudott felmutatni. Irodalmunkban sorra jelentkeznek fiatal szocialista íróink. Képzőművészetünk, színházunk egyre inkább rátér a szocialista realizmus sikeres alkalmazására. Mindenütt biztató kezdetnek vagyunk tanui és rajta leszünk, hogy ezen a téren is megtelelően biztosítsuk a kezdeti sikerek egészséges továbbfejlődését.

A belpolitikai sikerekkel járt a jó külpolitikai munka. Olyan nemzetközi politikát folytattunk, mely világszerte megszilárdította sokat szenvedett népünk tekintélyét és néhány év alatt lehetővé tette, hogy emelt fővel léphettünk be a Szovjetunió vezette békés, haladó nemzetek nagy családjába.

Ennek az eredményes munkának helyeslését és támogatását bizonyította az az elsőprő választási győzelem, melyet a Magyar Függetlenségi Népfront, Pártunk vezetésével, az 1949 májusában tartott országgyűlési választásokon aratott. Az ekkor

választott képviselőház összetétele mutatja, hogy gyakorlatban hogyan néz ki a Népfront és benne a munkás-paraszt szövetség. A 402 képviselő közül 176 a munkás, 115 a paraszt, 92 a haladó értelmiségi. Ezeken belül 72 munkásnő és parasztasszony jelenléte méri a nők-egyenjóságának fokát. Ezt a választást másfél esztendővel később követte a helyi tanácsok választása, melyben dolgozó népünk 220 000 tanácstagot és póttagot választott. Ez a választás, mellyel a demokrácia államának helyi szerveit vette birtokába a dolgozó nép, még fokozottabban mutatta a munkás-paraszt szövetség elmélyülését. A 3217 helyi tanácsba rendes tagul megválasztottak 23 016 ipari munkást, 103 638 dolgozó parasztot, 11 116 haladó értelmiségit s a kisiparosok, kiskereskedők és egyéb kisemberek ezreit. A dolgozó népnek az államigazgatásba való bevonása betetőzte közigazgatásunk demokratizálását és egész államapparátusunkat a dolgozó nép kezébe adta.

A tanácsok választása újra igazolta, hogy dolgozó népünk helyesli a nemzeti, demokratikus erők összefogását és egy emberként áll ezt az egységet képviselő Magyar Függetlenségi Népfront mögött. Ebből viszont következik, hogy tovább is változatlanul folytatni kell a helyesnek bizonyult, annyi sikert eredményező népfrontpolitikát.

Az egységes dolgozó nép Pártunk vezetésével megvívott harcainak eredményeképpen jött létre a népi demokrácia állama, az az állam, melynek segítségével a Szovjetunió győzelmének eredményeképpen és a Szovjetunióra támaszkodva a dolgozó nép a munkásosztály vezetése alatt halad a kapitalizmusból a szocializmus felé. A népi demokrácia funkciójára nézve proletárdiktatúra. Ennek az államnak a feladata, hogy megtörje a megdöntött és kisajátított földbirtokosok és kapitalisták ellenállását, hogy megghiúsítson minden kísérletet, mely a tőke hatalmának visszaállítására irányul, hogy a szocializmus építésének, a gazdasági és kulturális felemelkedés céljaira a proletariátus köré tömörítse az egész dolgozó népet, és az imperialista külső ellenséggel szemben megfelelő honvédelmet hozzon létre.

Az a népi egység, melynek párját hiába keresnők történelmünkben, csak azután jöhetett létre, hogy megvertük az elnyomókat és kizsákmányolókat. Ezek a politikai győzelmek tették lehetővé, hogy fokozatosan kiszorítottuk őket államunk, gazdaságunk legfontosabb területeiről és megnyithattuk az utat szocialista építésünk előtt.

Gazdasági fejlődésünkről és problémáiról kongresszusunk második napirendi pontjának keretén belül Gerő elvtárs fog rész-

letesen beszámolni. Ezért itt csak röviden ismertetem a legfontosabb és legjellemzőbb adatokat és tényeket.

Mikor jó két és fél évvel ezelőtt a Magyar Dolgozók Pártjának első kongresszusán eredményeinkről beszéltem, büszkén hivatkoztam arra, hogy gyáriparunk már csak három százalékkal termelt kevesebbet, mint 1938-ban. Az azóta eltelt 30 hónap alatt gyáripari termelésünk az 1938. évinek körülbelül a duplájára nőtt. A pontos számítást megnehezíti az, hogy ma egy sor olyan iparcikket gyártunk, melyet a felszabadulás előtt Magyarországon nem készítettek. Szocialista iparunk termelése tavaly 35 százalékkal volt nagyobb, mint 1949-ben. Többet fejlődött egy évben, mint a kapitalizmus idején 20 esztendő alatt. Első kongresszusunkon mint jelentős sikert említettem, hogy a munkások és tisztviselők életszínvonala elérte az 1938-as év 97 százalékát. Most viszont arról számolhatunk be, hogy a munkások és alkalmazottak béralapja az 1950-es év folyamán több mint 3 milliárd forinttal nőtt, s hogy a munkások átlagbére 1950 decemberében havi 59 forinttal volt magasabb, mint egy év előtt. A nemzeti jovedelem tavaly, ötéves tervünk első esztendejében, 20 százalékkal nőtt, többet, mint Horthy idején két évtized alatt. 1948-ban mint nagy eredményt jelentettem be, hogy hároméves tervünket, melynek beruházásai meghaladták a 10 milliárd forintot, előreláthatólag két év és öt hónap alatt be tudjuk fejezni. Arra is rámutattam, hogy hároméves tervünk számait milyen kételkedve, sőt gúnyolódva fogadta a polgári kritika. Viszont az ötéves terv első esztendejében a beruházások összege megközelítette az egész hároméves tervét.

Mi 1949-ben, mikor az ötéves tervet kidolgoztuk, azt tűztük ki célul, hogy e terv megvalósításával lerakjuk a szocializmus alapjait, s ezzel kapcsolatban hazánk fejlett ipari termeléssel rendelkező mezőgazdasági országból fejlett mezőgazdasággal rendelkező ipari országgá váljék. Ennek a tervnek megvalósítására öt év alatt 51 milliárd forintot szántunk beruházásokra. Az elmúlt év tapasztalatai meggyőztek bennünket arról, hogy célkitűzéseink alacsonyok és ezért új tervet készítettünk, mely 80—85 milliárd forint beruházást irányoz elő, 65—70 százalékkal többet az eredetnél. S hogy ezek a tervek reálisak, annak egyik bizonyítéka az 1950-es év, melyben a megemelt tervet 109,6 százalékra teljesítettük. Leggyorsabban fejlődött építőiparunk, mely tavaly 116 százalékkal termelt többet, mint 1949-ben. Húsz százalékkal nőtt meg a munka termelékenysége: ez az eredeti ötéves tervben egy évre előirányzott növekedésnek a duplája. Mindez a tény azt mutatja, hogy *alábecsültük a szocialista ipar lehetőségét s*

tartalékainkat, melyekkel rendelkezünk, s melyeket most kezdünk csak mozgósítani.

Mit jelent az új, megemelt ötéves terv? Elsősorban azt, hogy az új terv sokkal többet ruház be a nehéziparba, ezen belül a vas-, acél-, szén- és villamosenergiatermelésbe. Számszerűleg ez így jelentkezik: 37—38 milliárdot kívánunk beruházni a nehéziparba, az eredeti tervnek több mint kétszeresét. 1949-ben úgy terveztük, hogy gyáriparunk 86,4 százalékkal emelkedik: az új terv szerint a gyáripar termelése hozzávetőleg háromszorosára, mintegy 200 százalékkal nő, s benne a nehézipar csaknem meg-négyszereződik. A könnyűipar az eredeti terv 72,9 százaléka helyett mintegy 150 százalékkal nő. A múlt évben a nehézipar termelésének értéke csak 2,2 százalékkal volt nagyobb, mint a könnyűiparé: az ötéves terv végén a nehézipar részesedése a termelésben 70 százalék lesz, a könnyűiparé 30 százalék.

A mezőgazdaság beruházását az új terv 40 százalékkal emeli meg. Tizenegy milliárd forintot szán az új terv több mezőgazdasági gépre, műtrágyára, épületre. A tervezett 22 800 traktor helyett 26 000—28 000-et kap a mezőgazdaság, az öntözött területet nem 118 000 holddal, hanem 323 000 holddal fogjuk növelni. Ezzel lehetővé válik a mezőgazdaság termelésének több mint 50 százalékos emelése.

Város- és községfejlesztésre 33 százalékkal többet irányoz elő a terv: 10 milliárdot, amely összegből többek közt 220 000 új lakás épül. A közlekedés beruházásait is megfelelően növelni kell: itt is egyharmaddal többet, 10 milliárdot állít be az új terv.

Ezeknek a megnövekedett célkitűzéseknek megfelelően nő a végrehajtásukhoz szükséges munkások, alkalmazottak száma is. Eredeti ötéves tervünk megvalósításához 480 000 új munkást és alkalmazottat tartottunk szükségesnek. A megemelt tervekhez ennél sokkal több, 600 000—650 000 munkás és alkalmazott szükséges, köztük 11 000 új mérnök, több mint amennyi mérnök öt-éves tervünk kezdetén volt és 17 000 új technikus.

Végül, de nem utolsósorban: az új terv a *nemzeti jövedelem 63 százalékos növekedése helyett több mint 120 százalékos növekedést ír elő*, ami a dolgozó nép életszínvonalának, kultúrájának további emelését teszi lehetővé.

Nézzük meg azokat a tényezőket, melyek eddigi sikereinket lehetővé tették s melyek továbbfejlődése biztosíték arra, hogy új ötéves tervünk hatalmas, az eddiginél nagyobb erőfeszítést megkövetelő célkitűzéseit is el tudjuk érni.

Tervünk megvalósításának megvannak már a legfőbb előfeltételei. Iparunk a kisipar kivételével a szocialista állam kezé-

ben van. A közlekedés, a nagykereskedelem, a bankszervezet 100 százalékig a szocialista szektorhoz tartozik. A kiskereskedelem 70 százalékát is a szocialista kereskedelmi szervek bonyolítják le. A mezőgazdaságban is megindult a szocializmus építése. Ezek a tényezők lehetővé teszik, hogy népgazdaságunk minden terén fokozódó tervszerűséggel tudjunk dolgozni és kitűzött terveinket meg is valósítsuk. Ötéves tervünk első esztendejének sikerei részben abból adódnak, hogy fokozottabb mértékben tanuljuk meg a tervgazdálkodást és hogy a vezetés egyre sikeresebben fogja át és koordinálja gazdasági életünk tényezőit.

Eredményeink másik fontos összetevője, hogy *gyökerében megváltozott a felszabadult munkásosztály beállítottsága a szocialista munkához*. Mihelyt a politikai porondon a dolgozó nép javára dőlt el a harc, kiadtuk a munkásosztály felé a jelszót: „Tiéd az ország, magadnak épited.” De két-három esztendő telt bele, míg a munkásosztály nemcsak megértette ezt aényt, hanem levonta belőle a következtetéseket és a mindennapi munkára alkalmazni tudta. Ezt a folyamatot elősegítették és meggyorsították demokráciánk sikerei, dolgozóink öntudatának és kultúrájának megnövekedése, anyagi helyzetének megjavulása. fokozódó felismerése annak, hogy munkájukkal most már a szocializmust magukért és maguknak építik. Ez azt eredményezte, hogy *dolgozóink között egyre többen értették meg, hogy a munka nálunk nem kényszerű robot többé, hanem a felszabadult dolgozók becsületének és dicsőségének ügye*.

A proletariátus megváltozott beállítottságának a munkával szemben 1949 őszén kezdtek mutatkozni a gyümölcsei. Gazdasági fejlődésünk akkor már kitermelte a szocialista munkamódszerek előfeltételeit, de a magyar Sztahanov-mozgalom, szocialista munkaverseny, újíto mozgalom előtt nagyok voltak az akadályok. A mi munkásságunk a kapitalista időkből a termelést emelő kísérletekre úgy emlékezett vissza, mint amelynek alapfeltétele a munkásság fokozottabb kizsákmányolása. Emlékeztek a rossz hírű Bedeaux-ra, mely ellen sztrájkokkal védekeztek. Technikai értelmiségünk részére is új és idegen volt az észszerűsítők és munkásújíto mozgalma és a munkaversennyel járó szervezési feladatok, új módszerek bevezetése.

A szocialista munkamódszerek elterjedésének az a felajánlás adott lendületet, amellyel a magyar dolgozó nép a nagy Sztálin 70-ik születésnapját ünnepelte. Ez a munkafelajánlás magával ragadta a dolgozókat, megtörte a jeget és szabaddá tette nálunk is mindazoknak a munkamódszereknek az elterjedését, melyeknek a Szovjetunió annyi gazdasági sikerét köszönheti.

A magyar munkásosztály most már minden téren kezdi követni mintaképének, a Szovjetunió munkásosztályának példáját, a magyar viszonyokba átvitteti a Szovjetunióban szerzett szocialista termelési tapasztalatok egyre jelentősebb részét.

A Szovjetunió segít legmodernebb üzemeink építésében, átadja nekünk legjobb gépeit, legújabb gyártási eljárásait, de ami nem kevésbé fontos, nagylelkűen rendelkezésünkre bocsátja legjobb tudósait és élmunkásait. Nálunk jártak Bargyin akadémikussal, a világhírű kohással az élükön a Szovjetunió legjobb mérnökei, technikusai, akiknek tanácsai és útmutatásai felbecsülhetetlen szolgálatot jelentettek. Itt volt Bikov elvtárs, aki a gyorsvágás területén adta át tapasztalatait, Zsuravljov elvtárs, aki a gyorsolvasztásra tanította meg olvasztárainkat, Petrov elvtárs, a Sztálin-autógyár főkohásza, aki az öntés és a kohászat területén adta át tapasztalatait. Dubjaga elvtársnő a textiliparban a többgépes rendszerre való áttérésben adott segítséget. Ananyeva elvtársnő megtanította a fonónőket, hogyan csökkentsek a minimumra a fonodai hulladékot, Savljugin elvtárs a gyorsfalazási módszert tanította kőműveseinknek, Makszimenko, Koba, Zujev elvtársak egész sztahanovista gárdát neveltek ki nálunk az építőmunkások közül. Panyin elvtárs a vonatok átlagsebességének a felemelésére tanította meg a magyar mozdonyvezetőket, Filimonov, Podzsarov és Logvinenko a bányagépkészítésben és a ciklusos fejtési módszer megtanulásában nyújtottak segítséget és így tovább és így tovább.

Nem folytatom a felsorolást. Köztudomású, hogy ezeknek és a többi szovjet sztahanovistáknak közvetlen munkamódszerátadása alapján hatalmasan megnőtt a magyar sztahanovista mozgalom. Az ő tanítványaik Muszka Imre vasesztergályos, a Rákosi Mátyás Művek munkamódszerátadója, Pioker Ignác gyárus az Egyesült Izzóban, Kugler Lajos hengerész Diósgyőrben, akinek a brigádja a legjobb az országban, Szóczei Sándor Kossuth-díjas kovács, Ormai Árpádné Kossuth-díjas szövőnő, Makár Jánosné, a Magyar Pamutipar 16 gépén dolgozó szövőnője, Piszkei Erzsébet ifjúmunkás, aki Győrben 22 automatagépen dolgozik, Varga Barnabás tatabányai vájár, aki kitűnő munkájáért Kossuth-díjat kapott, Dietrich József sztahanovista vájár, Tajkov András, Tatabánya legjobb vájárja, Pozsonyi Zoltán Kossuth-díjas építőmunkás, Lengyel József, a legjobb mozdonyvezető és százai meg ezrei azoknak a sztahanovistáknak, akik a magyar szocialista ipar élcsapatát képezik.

A szovjet sztahanovisták és a magyar szocialista élmunkások között eleven és termékeny összeköttetés keletkezett. Leve-

lekben, rádióüzenetekben tovább folytatják tapasztalataik kicserélését és átadását. A magyar munkások hálájukat többek közt azzal is kifejezik, hogy tanítóiknak, a legjobb szovjet sztahanovistáknak a nevét viselik brigádjaik. A Szovjetunióban a szocialista verseny már a munkások természetévé vált. Mi még nem tartunk itt, de nálunk is kezd meghonosodni az a jó szokás, hogy a dolgozó nép minden nagy évfordulóját vagy fontos eseményt munkafelajánlással ünnepel. Ezt tapasztalhatjuk most is, mikor Pártunk kongresszusára hatalmas munkafelajánlásokkal, a munkaverseny soha nem látott kiterjesztésével mutatja ki hűségét és szeretetét Pártunk iránt a város és falu dolgozó népe.

A fejlett szocialista szovjet termelési módszerek Magyarországra való átültetését gyorsítják meg a Szovjetunióba tanulmányútra járó mérnökeink, munkásaink, specialistáink, az ottani egyetemeken tanuló diákok, akiket keresztül szakadatlanul ömlik hozzánk a szocialista építés mindig újabb és újabb vívmányainak ismerete.

Nincs olyan területe népgazdaságunknak — és hozzátehetem: egész szocialista életünknek —, mely ne kapott volna és ne kapna szakadatlanul és folyamatosan felbecsülhetetlen támogatást a Szovjetuniótól. Most kezdünk rátérni, hogy tapasztalatainknak azt a mérhetetlen tárházát, amely a szovjet szakirodalomban van lefektetve, a mi szocialista építésünk számára hozzáférhetővé és felhasználhatóvá tegyük. Az elmúlt évben, de különösen az utolsó hónapokban valóságos roham indult meg a Szovjetunió szakirodalma felé. Mérnökeink, technikusaink most ismerik csak fel azokat az óriási előnyöket, melyeket számukra a szovjet szakirodalom ismerete jelent, és tudásvágyuknak egyik mutatója az, hogy hirtelen óriási hiány keletkezett megfelelő szakfordítóknak. El lehet mondani, hogy ezen a téren csak most fedezi fel a mi technikai értelmiségünk — és rajta túlmenően az egész magyar intelligencia — a Szovjetuniót. Most fogják csak fel a maga jelentőségében, hogy mennyire élenjáró és mennyire termékenyítő hatású számukra a Szovjetunió kimeríthetetlen tudományos és tapasztalati fegyvertára. Alá kell húzni és tudatosítani kell, hogy a magyar népi demokrácia sikereinek egyik döntő összetevője mindez a baráti segítség, amelyért nem lehetünk eléggé hálásak a Szovjetuniónak és akitől ez a segítség nem egyszer kiindult, magának Sztálin elvtársnak. Előrelátható, hogy ez a támogatás a következő években még növekedni fog és öt éves tervünk jó végrehajtásának, egész jövőnk építésének ez a segítség a legbiztosabb záloga.

Rá kell mutatni arra, hogy a tapasztalatok kicserélése és a kölcsönös segítség terén hasonló viszony kezd kialakulni a baráti népi demokráciák országaival is. A népi demokráciákban szerzett tapasztalatok és azok kicserélése azért is fontos, mert a fejlődés viszonyai ezekben az országokban nagyban és egészében a mienkhez hasonlóak és ezért ezeket a hasznos tapasztalatokat könnyen át lehet hozzánk ültetni.

Nyugodt fejlődésünkhöz sokban hozzájárult a Kölcsönös Gazdasági Segítség Tanácsa s az a körülmény, hogy külkereskedelmünk egyre fokozódó része bonyolódik le a Szovjetunióval és a baráti tervországokkal. Lehetetlen össze nem hasonlítani a szocialista országok baráti kölcsönös segítségét a kapitalista országok, a Marshall-terv, az Atlanti „Szövetség” országainak egymás-közi viszonyával. Ezek a kapitalista szövetségek és csoportosulások a gyengébb partner kifosztásán, kizsákmányolásán alapulnak. Bennük szakadatlan az egymás elleni harc a piacokért, a nyersanyagokért, a gyártási titok megszerzéséért és ellopásáért stb.

Amikor a magyar népi demokrácia eredményeit ismertetjük, *a legnagyobb elismerés és dicséret hangján kell megemlékeznem a magyar munkásosztály teljesítményeiről, amelyekkel joggal kiérdemelte egész dolgozó népünk háláját.* Ez a munkásosztály Pártunk vezetésével megmutatta, hogy méltó arra a történelmi szerepre, mely hazánkban a szocializmus építésének minden szakaszán reáharul. *Hála és dicsőség a magyar munkásosztálynak!*

Sikereink aláhúzásánál ugyancsak méltatnunk kell az értelmiség jó munkáját, melynek zöme őszintén és becsületesen támogatja a népi demokrácia célkitűzéseit. Külön ki kell emelnünk a magyar technikai értelmiség érdemeit. A mérnökök és technikusok száma a munkásokhoz viszonyítva átmenetileg csökken. Elég rámutatni arra, hogy a foglalkoztatottak száma három és fél év alatt 47 százalékkal növekedett. Mindenki megérti, hogy e rövid idő alatt nem tudtuk mérnökeink és technikusaink számát 47 százalékkal megemelni. Jelenleg műegyetemeinken tízszer annyi mérnökhallgató tanul, mint az utolsó békeévben, de ezekből a diákokból csak az elkövetkezendő esztendőekben lesznek mérnökök, és addig fokozott munka és felelősség hárul a régi technikai értelmiségre. Az a körülmény, hogy ipari termelésünk az ötéves terv első esztendejében ilyen imponáló eredményeket tudott felmutatni, azt bizonyítja, hogy technikai értelmiségünk megfelelt a ráháruló fokozott feladatoknak és zömében lojálisan,

helyesloen, pozitíve viszonylik népi demokráciánkhoz és szocialista célkituzeseinkhez.

Az eredmények azt is igazolják, hogy a munkásigazgatók tobbsege, akiknek működését kezdetben regivágású mérnökeink kételkedve és kritikusan nézték, bevállotta a hozzájuk fűzött reményeket és megoldotta azokat a feladatokat, amelyeket a szocialista állam rajuk bízott. Pedig feladatukat megnehezítette az a körülmény, hogy az uzemekből tízezerszámra emeltük ki a legjobb, legontudatosabb szakmunkásokat és ugyanakkor százezrével ozonlottak be a gyárakba a falvakból, a tanyákról az új, tanulatlan munkások.

Jovo fejlődésünknek egyik biztató záloga az, hogy egy csomó pozitív tényező még csak ezután fogja éreztetni hatását. A munkásokból és parasztokból jött értelmiség, a szocializmus neveltjei csak ezután jelennek meg tomegesen a termelés porondján. Egy sor donto téren, a bányászatban, az építőiparban a gépesítés bevezetése, a gépek használatának jó elsajátítása és egy csomó más intézkedés még csak a jövoben fogja teljes súlyával éreztetni hatását, azt a hatást, amely szocialista építésünk meggyorsulásában fog mutatkozni.

Amikor a szocialista ipar eredményeit és sikereit ennyire kihangsúlyozzuk, rá kell mutatnunk még arra a rengeteg nehézségre és hibára, amely ugyanakkor e téren tapasztalható. Meg kell említenünk a munkafegyelem és az állampolgári fegyelem hiányait, a nagy munkásvándorlást. Különösen a munkafegyelem még meglevő lazasága az, amely rendkívül hátráltatja fejlődésünket. Az igazolatlan kimaradások és a fegyelmezetlenség száz egyéb megnyilvánulása még mindig rendkívül gyakori. Lépten-nyomon tapasztalható az anyagpazarlás, az állami javak felelőtlen kezelése, a takarékoság hiánya. A népköztársaság kormányának takarékosági intézkedései még távolról sem adtak megfelelő eredményt. Rendkívül gyakori az egyéni felelősség hiánya, az egyéni felelősség áthárítása a rengeteget ulésező kulonbozo kollektívákra. Az uzemek és intézmények szinte szakadatlan és gyakran felesleges átszervezése is idetartozik. Mindennapos az éberség hiánya az ellenséggel szemben. A terv általános túlteljesítésén belül egész iparágak vannak, melyek nem teljesítették a felemelt tervet, koztuk olyan fontosak, mint a forgácsoló szerszámgépek, a Diesel-motorok, a nagy villamos forgógépek gyártása. Az alapanyagok (vas, acél, szén) termelés-gyorsulásának uteme is elmaradt az egész ipari termelés gyorsulásának uteme mögött.

Ezek a hibák és bajok rendkívül megnehezítik szocialista fejlődésünket. Kiküszöbölésük a mi jó munkánktól függ és különösen Pártunknak, a Magyar Dolgozók Pártjának jó munkájától. A mi elvtársainknak még mindig nem ment át a véérébe és húsába az a tudat, hogy ők egyénenként és kollektíve felelősek mindenért, ami munkaterületükön, az üzemben, hivatalban, termelőszövetkezetben történik. Még mindig nem szokták meg, hogy jó vagy rossz munkájuknak legbiztosabb mutatója a termelés, a termésbeszolgáltatás, az adózás stb. emelkedése vagy csökkenése. Még mindig sokan vannak, akik joggal magukénak vallják ugyan az országot, de nem érzik ezzel kapcsolatban a jó gazda felelőségét. Ezen a téren Pártunk még alaposan le van maradva és a munka neheze még előttünk áll. *A Magyar Dolgozók Pártja II. kongresszusának egyik feladata, hogy e bajokra ráirányítsa a figyelmet és kidolgozza e bajok kiküszöbölésének leghatásosabb és legeredményesebb módszereit.*

Szocialista fejlődésünk meggyorsításának legnagyobb féke mezőgazdaságunk helyzete. Mindjárt hozzáteszem, hogy mezőgazdaságunk a háborúokozta szörnyű károk dacára a múlt évben lényegében elérte az utolsó békeév termelését, sőt egy sor területen túl is haladta. *A tavalyi búza- és rozstermésünk átlaga 9,2 százalékkal volt nagyobb, mint a háborút megelőző tíz békeévben.* Ez a körülmény annál is figyelemreméltóbb, mert a háború előtt a nagybirtokon folyó termelés 15—25 százalékkal nagyobb hozamot adott, mint a paraszti birtokoké. Emiatt a földosztás után ellenségeink arra számítottak, hogy a mezőgazdaságban sokkal tovább fog tartani, míg a békeszínvonalat elérjük. Ami az állatállományt illeti, a szarvasmarhák és disznók száma túlhaladta a békebelit, a lovaké még kissé el van maradva. Tekintetbe kell venni, hogy a felszabadulás óta minden évben szárazság volt és különösen rendkívüli volt az aszály tavaly. Ezeknek a tényeknek a fényében meg lehet állapítani, hogy dolgozó parasztságunk nagyban és egészében teljesítette a hozzáfűzött reményeket.

Ma már azonban ez nem elég s a mezőgazdaság az eredmények dacára kezd egész szocialista fejlődésünk gátlójává válni, mert a követelmények sokkal gyorsabban nőnek, mint a mezőgazdaság termelése. Büszkén hivatkozhatunk életnívónk emelkedésére, arra, hogy *a város és a falu dolgozói ma jobban élnek, jobban táplálkoznak, jobban ruházkodnak.* Életszínvonalunk ezen egészséges megnövekedése a réginél hasonlíthatatlanul fokozottabb követelményeket állít mezőgazdaságunk elé. A népi demokráciában megszűnt a munkanélküliség és mint már rámu-

tattunk, három és fél év alatt a munkások és tisztviselők száma 600 000-rel nőtt. A munkabérialap csak a tavalyi év folyamán, mint említettük, 3 milliárd forinttal lett nagyobb és ezen összeg jelentékeny részét fokozott élelmiszervásárlásra és hasonló, jó-részt a mezőgazdaságból származó árura fordították.

De nemcsak a város él jobban, a falu is. Eltűnt a szörnyű nyomor, amely a falut Horthy idejében fojtogatta. A falu jómódú lett és többet fogyaszt a mezőgazdaság termékeiből. Emiatt sokkal több mezőgazdasági termékre van szükségünk, mint azelőtt. A különbséget részben a mezőgazdasági kivitel csökkentésével pótoltuk, de ennek is megvannak a maga határai, mert a külföldről beszerzett gyapotból, gyapjúból, bőrből, gumiból, színesfémekből készült árukat a falun fokozott mértékben követelik. A falu tudvalevőleg nemcsak élelmiszert, hanem az ipar nyersanyagának egy részét is termeli: gondoljunk csak az ipari növényekre.

Ez a rendkívül megnőtt kereslet parancsolóan előírja, hogy sokkal többet termeljünk, mint a Horthy-időben és hogy emeljük meg minden téren termésátlagainkat, melyek rendkívül alacsonyak. Amikor ősszel itt voltak Szovjet-Ukrajnából a magyar kolhozisták, egyik legnagyobb meglepetésük a mi mezőgazdaságunk alacsony terméshozama volt. A terméshozamot csak úgy lehet megemelni, ha a magyar mezőgazdaság is rátér a modern nagyüzemi gazdálkodásra, a nagy mezőgazdasági gépek használatára. Ezt a parasztság is kezdi felismerni s ezért vesz irányt a termelőszövetkezetekre.

Belső helyzetünk kérdéseivel kapcsolatban végül rá kívánnok mutatni, hogy az utolsó években hogyan változtak meg számszerűleg az osztályok. A munkások és tisztviselők száma most 1 millió 750 ezer körül jár. A fejlődés menetére jellemző, hogy a múlt évhez képest 223 ezer fő az emelkedés. A három-éves tervünk megkezdése, 1947 augusztus elseje óta a munkások és tisztviselők száma kb. 600 ezer fővel, több mint 50 százalékkal emelkedett. Három év alatt teljesen kiszorítottuk a régi tőkéséket az iparból, a nagykereskedelemből, a bankokból. A munkás-ság csekély kivétellel már nem kizsákmányolt proletár, mert a saját államának üzeimeiben, magának dolgozik. *Leomlottak mindazok a politikai és egyéb korlátok, melyekkel a régi tőkés rend kizárta a jogokból, a politikai hatalomból, a közigazgatásból, hadseregből, iskolákból. Ez már a felszabadult munkásosztály.*

A nem állami kézen levő kisiparban még 77 400 munkás dolgozik. Jellemző ennek a kategóriának gyors fogyására, hogy számuk tavaly még 135 000 volt. Mindjárt hozzátehetjük, hogy

ezek sem voltak már a szó régi értelmében kizsákmányoltak, mert a népi demokrácia munkásvédelmi intézkedései a kizsákmányolást szűk keretek közé szorították.

A mezőgazdaságban a fejlődést a következő számok mutatják. A falun jelenleg több mint 1 millió 100 ezer gazdaságot tartanak számon, ebből 200 ezer tulajdonosa mezőgazdasággal nem élethivatásszerűen foglalkozik és 63 000 kulák. Ha szembeállítjuk az 1941-es számlálás adatait az 1949-es népszámlálással, a következő változások képét kapjuk. A teljesen nincstelen, bér munkából élők (napszámosok, állandó munkások és mezőgazdasági alkalmazottak) százalékaránya a mezőgazdasági népességből 45,9 százalék volt, szóval a földműves lakosságnak majdnem a fele; ez 1949-re leesett 17,1 százalékra; az 1—25 holdig terjedő birtokok 1941-ben a birtokok 47 százalékát alkották, 1949-ben ez a földosztás eredményeképpen 78,6 százalékra nőtt. Ez a parasztság sem a régi már. *A népi demokrácia megszüntette a kapitalista kizsákmányolás annyi parasztnyúzó formáját: megszűnt a bankuzsora és a kiszípolozás száz más módja. A dolgozó parasztság előtt megnyílt minden pálya, amelyből azelőtt az uralkodó osztály kizárta. A népi demokrácia állama őket is minden módon támogatja.*

A nagybirtok felosztása óta *legfontosabb változás a falu életében az, hogy megkezdődött a mezőgazdaságban a szocializmus építése. A szocialista szektor a mezőgazdaságban már több mint egynegyedmillió dolgozót ölel fel és gyorsan növekszik.*

Érdemes figyelemmel kísérni a mezőgazdasági proletariátus és a kulákság fejlődését az utolsó két esztendőben. A mezőgazdasági proletariátus fele az utolsó két esztendő alatt elhelyezkedett az állami gazdaságokban, gépállomásokon, vagy belépett a termelőszövetkezetekbe. Több mint egynegyede, kereken 90 000 fő, az iparba, bányászatba és építkezéshez ment át. A mezőgazdaságban a szocialista szektoron kívül kereső munkások száma ma már csak valamivel haladja meg a 60 000-et.

A kulákok száma két évvel ezelőtt 63 000 volt, ez a szám csak azokat foglalja magában, akiknek több mint 25 hold földjük van, vagy több mint 350 kataszteri aranykorona után fizetnek adót. Majdnem kétmillió hold földterülettel rendelkeztek, s ebből 1949 július 1-e óta 22 000 kulák felajánlott az államnak 662 500 hold földet; a felajánlásból már 17 000 kuláktól át is vettek 340 000 hold szántót. A kulákok kezén maradt ez év elején a szántóterület kb. 13 százaléka. Ez a 13 százalék adja a begyűjtött gabonaneműek 15 százalékát. Ezek a számok azt mutatják, hogy

a kulákokat korlátozó intézkedéseknek vannak eredményei, hogy a kulák már nem a régi, hogy defenzívába szorítottuk.

A kulákok ereje jelentékenyen nagyobb annál, mint amit a pusztá számok mutatnak. A mi kulákstatisztikánkban pé'dául nem szerepelnek azok a kulákok, akiknek 15—25 hold földjük és ugyanakkor kocsmájuk, kereskedésük, cséplőgépük, traktoruk, vagy egyéb vállalatuk van, kupeckednek, spekulálnak stb. Ezeknek a száma tízezrekre rúg s a kimutatott kulákokkal együtt biztosan több mint százezer család.

Kézenfekvő, hogy a kulák gazdasági ereje és mindjárt hozzátehetjük, politikai befolyása ma is sokkal nagyobb mint ahogy számaránya vagy szántóterülete után gondolnók. Ami a megmaradt kapitalista elemeket illeti, nálunk is vonatkozik rájuk az, amit Lenin mondott:

„A kizsákmányolók, a földesurak és kapitalisták osztálya nem tűnt el és nem is tűnhet el egyszerre a proletárdiktatúra alatt. A kizsákmányolók szét vannak verve, de nincsenek megsemmisítve. Megmaradt nemzetközi bázisuk, megmaradt a nemzetközi tőke, melynek ők maguk is egy részét alkotják. Kezükben maradt a termelőeszközök egy bizonyos része, megmaradt a pénzük, megmaradtak hatalmas társadalmi összeköttetések. Ellenállásuk ereje éppen vereségük következtében százszorosán és ezerszeresen megnövekedett. Az állami, katonai, gazdasági igazgatásban való jártasság igen-igen nagy túlsúlyt biztosít számunkra, úgyhogy jelentőségük hasonlíthatatlanul nagyobb, mint amekkora arányszámuk az egész lakosságon belül. A megdöntött kizsákmányolók osztályharca a kizsákmányoltak győzelmes élcsapata, azaz a proletariátus ellen sokkal elkeseredettebbé vált.”

A tőkés osztályok maradványairól nincs statisztika, de még mindig elég szélesen vannak képviselve államapparátusunk középső funkcionáriusai, a vidéki vállalatok alkalmazottai közt és újabban a tanácsok apparátusában is. Támogatja őket az egyházak funkcionáriusainak egy része, különösen a katolikus egyházban. Ezek az elemek abban a pillanatban, amikor velük szemben lanyhul az éberség, azonnal működésbe lépnek és nem egyszer jelentékeny károkat okoznak a népi demokráciának. Ezért fokozni kell az éberséget és lankadatlanul folytatni kell a tőkés rendszer minden maradványával szemben a harcot.

III.

Pártunk helyzete és fejlődése

Pártunk fejlődésének és eredményeinek hatása tükröződik vissza népi demokráciánk minden eredményében és sikerében. A kettő elválaszthatatlanul összefügg. *Amit elértünk: a magyar népi demokrácia gazdasági és szociális felemelkedése, sikerei a kultúra terén, belépése a szabad nemzetek megbecsült családjába — mindez elsősorban nagy Pártunknak, a Magyar Dolgozók Pártja jó munkájának köszönhető.*

Mi a múltban csakúgy, mint a jelenben, bőven éltünk a kommunista önkritika és kritika fegyverével, mert nagy tanítóink, Lenin és Sztálin útmutatása nyomán, valamint példaképünk, a Bolsevik Párt gyakorlata és elmélete alapján tisztában voltunk azzal, hogy *a hibák és bajok őszinte, kendőzetlen feltárása Pártunk egészséges fejlődésének elengedhetetlen feltétele és lényezője.* Ez marad a jövőben is. Ezért éltünk a kritikával és önkritikával és élünk vele a kongresszuson is. De amikor nemcsak sikereinkről, hanem kudarcainkról is beszámolva, megvonjuk a mérleget, túlzás és dicsekvés nélkül elmondhatjuk, hogy a Magyar Dolgozók Pártja nem végzett rossz munkát.

Meg lehet állapítani, hogy *Pártunk eddig egészében megfelelt azoknak a várakozásoknak, melyeket dolgozó népünk beléje helyezett és meg tudta oldani azokat a feladatokat, melyek elé a történelem állította.* Dolgozó népünk is felismerte, hogy ezeknek az eredményeknek az elérésében oroszlánrésze van a Magyar Dolgozók Pártjának. Ez a felismerés ma már a magyar nép közkinccse, és ennek tudata és elismerése tükröződik vissza abban a szeretetben, megbecsülésben és tiszteletben, amellyel az egész nép Pártunkat övezi.

A magyar népi demokrácia szocialista fejlődése és felemelkedése különösen azóta vett gyors iramot, mióta 1948 júniusában szervesen is létrejött a munkásegység és a Magyar Dolgozók Pártjának megalakulásával egyetlen hatalmas politikai párt mögé tömörülhetett a dolgozó nép. Mi a Magyar Dolgozók Pártjának I. kongresszusáról mint hatalmas kiindulásról beszéltünk. Visszatekintve meg lehet állapítani, hogy ez nem volt túlzás. Minden reményünk, amit az egyesüléshez fűztünk, egészében valóra vált. *Ebből az alkalomból újra elismeréssel kell megemlékeznünk azoknak a szociáldemokrata párttagoknak és funkcionáriusoknak tíz- és százazeiről, akik 1948 tavaszán és nyarán lel*

kesen, meggyőződésből léptek át Lenin és Sztálin győzelmes zászlaja alá és ezzel elévülhetetlen érdemeket szereztek maguknak a szerves munkásegység megteremtésében. 1948 tavaszán bebizonyosodott, hogy amikor ütött a döntő óra, amikor a fejlődés a munkásegység szerves megvalósítását tűzte napirendre, a Szociáldemokrata Párt egészséges magva történelmi feladatának magaslatán állott és helyesen tudott cselekedni. E szociáldemokrata tömegek érdeméből semmit sem von le, hogy vezetőinek egy részéről azóta kiderült, hogy az ellenség szolgálatában állott. A Szociáldemokrata Párt zöme a döntő hónapokban osztályának és népének hű fia volt és ezt a hűséget a kommunistákkal való becsületes és őszinte egységgel pecsételte meg. *Az azóta elmúlt két és fél esztendő minden sikere és eredménye azt bizonyítja, hogy az egyesülés helyes, egészséges volt, új erőforrásokat nyitott meg, új lendületet adott a magyar szocialista fejlődésnek.* Ennek az egyesülésnek gyümölcse az egységes, töretlen, Lenin és Sztálin zászlaja alatt küzdő, kommunista szellemtől fűtött nagy Pártunk, a Magyar Dolgozók Pártja.

Az egyesülés után azonnal tapasztaltuk, hogy bajok vannak a Párt káderei, tagsága szociális összetétele körül. Ez szervesen folyt az egyesülést megelőző politikai helyzetből. 1948 tavaszáig a Magyar Kommunista Párt a Szociáldemokrata Párttal való versengés egyik káros következményeképpen kénytelen volt lazán kezelni a tagfelvételt. Emiatt sorai közé könnyen bejuthattak nemkívánatos elemek, sőt beépült az ellenség is. Fokozottabban állt ez a Szociáldemokrata Pártra, melynek tagsága között a rendes szocialista munkásokon kívül rengeteg volt a kispolgári, a nem-szocialista elem is. Sokezer olyan párttag volt, aki azért lépett a Szociáldemokrata Pártba, mert kényelmes, jó fedezetet nyújtott a Kommunista Párt és ezen túlmenőleg az egész népi demokrácia elleni harcra. Ezek jelentékeny része már az egyesülésnél lemaradt. A többi nemkívánatos elem eltávolítására elhatároztuk a tagság felülvizsgálatát. Ez a felülvizsgálat, melyet megfelelő előkészület után 1949 első felében hajtottunk végre Pártunkban, több mint egymillió tagra terjedt ki. Ezek közül kizártunk 190 407 tagot, tagjelöltté minősítettünk vissza 125 672 tagot. Emellett azonban tízezerszámra voltak olyan tagok, akik, mert valami vaj volt a fejükön, nem is jelentkeztek felülvizsgáló bizottságok előtt. Az is előfordult, hogy a Pártba befurakodott ellenség tudatosan, tagságunk csökkentése céljából nem vont be a felülvizsgálatba és ezzel mechanikusan kihagyott rendes párttagokat. Ilyesmi nagyobb számban fordult elő Somogy megyében, de másutt is, különösen a tanyavilágban.

Ez a párttagfelülvizsgálat nehéz és fáradságos munka volt. Hónapokon keresztül foglalkoztatta Pártunk legjobb erőinek tízezreit, de végeredményben megérte a fáradságot. Bár akkor még nem volt leleplezve sem a Rajk-banda, sem az áruló szociáldemokrata vezetők csoportja, *a tagfelülvizsgálat eredményeképpen Pártunk lényegesen megerősödött, egységesebb lett, megnőtt benne az ipari munkások számaránya és súlya.*

A tagfelülvizsgálat idejére tagfelvételi zárlatot rendeltünk el és utána abból a célból, hogy Pártunk egészséges növekedését megfelelően szabályozzuk és a nemkívánatos elemek újrafelvételeinek gátat vessünk, egy sor szigorító rendszabályt foganatosítottunk. Ezek az intézkedések magukbanvéve helyesek voltak, de fiatal és tapasztalatlan pártszervezeteink egy részénél elhomályosították a Párt egészséges növekedésének kérdését és odavezettek, hogy a rendszabályokat gyakran gépiesen hajtották végre és ezzel további egészséges növekedésünknek, az új tagok felvételének gátlóivá váltak.

Különös súllyal éreztették hatásukat a tagfelvétel körül elkövetett hibák a falvakon. Szocialista fejlődésünk egyik velejárója, hogy a falusi szegénységből kikerült kommunistáknak jelentékeny része elment ipari munkásnak, vagy beállt a szocialista szektorba, a gépállomásra, az állami birtokra, a termelőcsoportba. A termelőszövetkezetbe lépett át például több mint 40 000 párttagunk és tagjelöltünk. A szocialista szektor pártszervezetei kiváltak a falu területi pártszervezetéből. Ez a kiválás gyakran azt is jelentette, hogy nem a faluban maradt a szervezet, mert a gépállomás, az állami birtok, vagy a szövetkezet központja gyakran a falun kívül esett. Emiatt a régente egységes falusi szervezet száz és száz községben két-három, sőt négy szervezetre vált szét, melyhez gyakran még valamely újonnan felállított ipari vállalat szervezete is járult.

Ezeknek a különböző szervezeteknek az összefogása új feladat, amellyel még sok helyen nem tudtak kielégítően megbirkózni és ezért ez a fejlődés átmenetileg egy sor falusi szervezetünk komoly meggyengülését eredményezte. Hogy ez a gyakorlatban hogy néz ki, erre egyetlen, de tipikus példát idézünk, Fülöpszállás község pártszervezetének fejlődését. A pártszervezetben a felülvizsgálat után 235 tag és tagjelölt maradt. Ebből a helyi szövetkezeti és állami gazdasági szervezetekhez távozott 80, a községből más munkára eltávozott és ezért kijelentette magát 82, meghalt 3, felülvizsgálat után kizártak egyet, az összes fogyatéék tehát 166. Régi párttag maradt összesen 69. Ehhez 1948

óta más pártszervezetből jött 5, tagjelöltnek felvettek helyben 30-at, úgyhogy jelenleg a pártszervezetnek 104 tagja van.

Az új tagok felvételénél országszerte megmutatkozott, hogy falusi szervezeteink nem szívesen vettek fel egyénileg gazdálkodó paraszti tagokat. A falusi szocialista szektor építésének megkezdése óta elterjedt ezekben a szervezeteinkben az a nézet, hogy minden figyelmet a szocialista részre kell összpontosítani. Ebből adódott azután az a tendencia, hogy még a népi demokráciát mindenben támogató, a termelésben, a szerződéskötésben, a termésbeadásban kitűnő, a termelőszövetkezeti mozgalommal szemben nem álló középparasztokat sem igyekeztek bevonni a Pártba. Mi felléptünk ezzel az eljárással szemben, amely *komoly károkat okozott nekünk* és kétségkívül meglassította a falusi szövetkezeti fejlődést. Ennek a kérdésnek egészséges megoldása jövőendő feladataink egyike a falun.

Pártunk szociális összetételének megjavítása mellett, *az egyesülés ténye fokozottan előtérbe állította Pártunk ideológiai színvonalának emelését.* Ezt a munkát nemcsak az követelte meg parancsolóan, hogy a régi kommunista párttagok elméleti színvonala is — részben a Horthy-rezsim 25 esztendő elnyomásának következtében — alacsony volt, hanem az is, hogy a volt szociáldemokratáknak módot kellett nyújtani a lenini-sztálini tanok minél gyorsabb és alaposabb elsajátítására. Az egyesülés után ennek megfelelően *pártoktatásunk rohamos fejlődésnek indult.* Az 1948—49-es oktatási évadban már kétszerannyi tagunk tanult pártiskolán és az esti tanfolyamokon, mint a megelőző évben. Azóta propagandamunkánk évről évre szélesedik és nemcsak mennyisége, de minősége és színvonala is megjavult. Jelenleg 300 000 tagunk tanul esti tanfolyamokon, ami párttagságunknak egyharmada.

Gyorsan fejlődött pártiskolai rendszerünk is, melyben most évente 29 000 elvtársunk tanul. Létrehoztuk az egy- és kéteves pártfőiskolát, melyeken 260-an tanulnak. Ebben az évben majdnem kétezer párttagunk végzi el a három- és öthónapos pártiskolát. Pártiskolán tanul állandóan több mint 5000 tagunk.

Pártunk elméleti folyóirata, a *Társadalmi Szemle*, 44 000 példányban jelenik meg. A *Pártépítés* 176 000 példányban, a *Népnevelő* 246 000 példányban. Kiadtuk Marx—Engels válogatott műveinek két kötetét, Lenin válogatott műveinek két kötetét, azonkívül megjelent Lenin összes műveinek magyar kiadásából az első kötet, Sztálin elvtárs összegyűjtött műveinek hat kötete jelent meg, egyenként 100 000 példányban s ezzel Sztálin elvtárs

magyar nyelven kiadott könyvei harommilliónál nagyobb példányszamban forognak közkezen.

A marxizmus-leninizmus tanításának további kiterjesztésére az állami egyetemeken és főiskolákon is bevezettük a marxizmus-leninizmus tanítását. Az eddigi eredmények azt mutatják, hogy főiskolai hallgatóink ehhez a tantárgyhoz jól viszonyulnak és jó eredményeket érnek el.

E hatalmas politikai nevelőmunkánk eredményeként jelentékenyen megjavult Pártunk ideológiai színvonala. Ennek a munkának folyamánaképpen fejlődtek ki pártfunkcionáriusaink, állami és gazdasági életünk vezetőinek ezrei és tízezrei, akiknek vállán nyugszik szocializmusunk építése és akik a marxista-leninista elmélet, a sztálini tanítások elsajátítása nélkül nem tudtak volna megbirkózni a rájuk háruló új feladatokkal. Amikor ezt így leszögezzük, rá kell mutatni, hogy az eredmények mellett egy sor olyan komoly hiba is jelentkezett e téren, melyekkel szemben Pártunk vezetőségének külön határozatban kellett fellépnie. *A pártoktatás gyakran inkább a mennyiségre, a nagy számra, mint a minőségre törekedett.* Pártiskoláinkon az elméletet nem egyszer a gyakorlattól elválasztva és elvonatkoztatva tanították. Elhanyagolták az agitációt, a tömegekre való közvetlen hatás és apellálás e nélkülözhetetlen módszerét. Az agitációt, a felmerülő aktuális kérdések népszerű, közérthető helyi ervekkel való alátámasztását, az érvelés helyi viszonyokra való alkalmazását sokszor általános propagandával vagy szervezéssel akarták pótolni.

Ez a hiba azzal is összefügg, hogy pártfunkcionáriusaink tekintélyes része nem ismeri se kultúránk, se nepszolgátságunk konkrét kérdéseit sem a saját területén, sem országosan. Nem ismeri és nem tanulmányozza a legfontosabb párt- és minisztertanácsai határozatokat, azokat sem, melyek a napi sajtóban jelennek meg. Emiatt munkájuk középpontjában gyakran nem e határozatok konkrét, helyi alkalmazása és végrehajtása áll, hanem valami elvont, „mindenhol és mindenkor érvényes” agitáció, propaganda és szervező munka. A gyakorlatban ez úgy mutatkozik, hogy — mondjuk — a propaganda munkatársai járatosak abban, amit az elmélet a kommunista parasztpolitikáról tanít, de nem ismerik az I-es és III-as típusú termelőszövetkezeti csoport közötti különbséget, a különbség politikai jelentőségét, a termelőszövetkezeti csoportok fejlődésének számszerű adatait. A bányavidekre lejáró elvtársaink nem ismerik, vagy nem dolgozták fel a Pártnak és a minisztertanácsnak a szénkérdéssel kapcsolatos határozatát. Ahhoz, hogy funkcionáriusaink munkájukat jól tudják végezni,

az általános elméleti ismeretek mellett rendelkezniök kell funkciójukhoz mértén bizonyos minimális konkrét ismeretekkel és jártassággal a Párt és a kormány határozataiban, hogy a maguk területén végre tudják hajtani és ellenőrizhessék azokat. Az ilyen ismeretek hiánya miatt a központból vidékre kijövő elvtársak egy része megreked a pártirodákban, igyekszik csak a helyi „szakfunkcionáriusokkal” szóbaállni, mert az egyszerű üzemi dolgozók gyakorlati vonatkozású kérdéseit nem tudná megválaszolni.

Amikor Pártunkban felmerült a szocializmus építése a falun, lépten-nyomon tapasztaltuk, hogy vidéki és falusi szervezeteink nem értik meg a kommunista parasztpolitikának azt a lenini-sztálini alapelvét, mely megköveteli, hogy minden erővel támaszkodjunk a szegényparasztokra, tegyük szövetségesünké a középparasztsgót és harcoljunk kíméletlenül a kulákok ellen. Nagyon sok falusi szervezetünk nem ezt a politikát folytatta, inkább az ellenkezőjét. Ahelyett hogy a középparasztokat igyekeztek volna elválasztani a kulákoktól, vagy kivonni őket a kulák-befolyás alól, a választóvonalat a szegényparasztok és a középparasztok között vonták meg. Türték, hogy a választóvonal a kulákok és a középparasztok között elmosódjon. Gyakran úgy hajtották végre a Párt vagy a kormány határozatait, hogy a kulákok elleni rendszabályok egy része a középparasztokat, sőt néha a szegényparasztot is érte.

Ez természetesen gyengítette a munkás-paraszt szövetséget, a munkások és dolgozó parasztok összefogását és megnehezítette a kulákok elleni harcot. Előfordult, hogy a szegényparasztok megnyerését hanyagolták el azzal, hogy ők úgyszintén természetes szövetségeseink. Gyakran tapasztaltuk, hogy nem hajtották végre keményen és következetesen a kulákok elleni rendszabályokat. Mindezek a hibák odavezettek, hogy a faluban nem alakult ki a szocialista építés egyik előfeltétele, az éles és kíméletlen harc szelleme a kulákokkal szemben. Központi Vezetőségünk ezért a falu szocialista átépítésének egyik fontos előfeltételéppen 1949 márciusában foglalkozott ezzel a kérdéssel, s ráirányította Pártunk figyelmét falusi politikánk hibáira.

Amikor a szocialista szektor a falun növekedésnek indult, újabb zavarok jelentkeztek. Pártszervezeteink jelentékeny része kezdte elhanyagolni a parasztságnak nem-szocialista szektorban dolgozó részét azzal az indokolással, hogy most már a szocialista szektor a legfontosabb. Ezzel elterelték figyelmüket a 85—90 százalékos kitevő egyénileg dolgozó parasztságról, ami végeredményben odavezetett, hogy az egyénileg dolgozó parasztok közt nem folyt megfelelő felvilágosító munka a termelőszövetkezetek

kérdésében. Elhanyagolták — amint már említettük — a politikailag és gazdaságilag kitűnt középparasztok bevonását a Pártba, holott a gyakorlat azt mutatta, hogy az ilyen középparasztoknak zöme fontos segítséget nyújt a szocialista építésben.

Pártunk és a népi demokrácia sikereinek hatása alatt sok szervezetünkben kezdett elsikkadni a pártdemokrácia; ez azzal is összefüggött, hogy az ellenséget megvertük, kiszorítottuk a nyílt porondról. Elvtársainknak fejébe szállt a siker, azt hitték, hogy most, amikor az ellenség nem mer nyíltan fellépni, nincs már szükség a demokratikus módszerekre, a meggyőzésre, a tömegek — benne saját Pártunk tömegeinek — meghallgatására. Titkáraink és vezetőségeink gyakran figyelmen kívül hagyták a párt-demokrácia elemi követelményeit. Egyre ritkábban tartottak taggyűléseket, vezetőségi üléseket. A vezetőségek egyre nagyobb hányada került ki a nem választott, hanem kooptált tagokból. Az ilyen vezetőségek nem ismertették a tagsággal a fontos kérdéseket, nem kérték ki a döntéseknél a párttagság véleményét. Egyre nehezebben tűrték a kritikát, elnyomták az új erőket, az ifjakat, a nőket.

A pártdemokrácia, az egészséges pártélet hiánya és vele kapcsolatban az egészséges pártkritika elnyomása csakhamar egy sor olyan jelenséget eredményezett, amelyekkel szemben fel kellett lépünk. A vezetőségek egy része párhelyzetét álláshajhászásra, álláshalmazásra, anyagi előnyök biztosítására használta ki. A pártmunkát elhanyagolták, másodrendűnek kezdték tekinteni. Kezdett elharapódzni a korrupció, a basáskodás, az önkényeskedés, a bürokrácia. Azokat a párttagokat, akik ez ellen felléptek, vagy ezt szóvátették, nem egyszer üldözték, sőt kizárták a Pártból. E jelenségek láttára Pártunk Központi Vezetősége a múlt év február 10-i teljes ülésén felfedte ezeket a hibákat és kiküszöbölésükre elhatározta, hogy országszerte újraválasztatja a vezetőségeket. A határozat célul azt tűzte ki, hogy a vezetőségválasztások folyamán a pártdemokrácia és a kritika teljes érvényesülésével eltávolítsák a vezetőségekből az oda nem való párttagokat és helyükbe új, friss, fiatal erők kerüljenek.

Ezt a célkitűzést jelentékeny részben el is tudtuk érni, mert a párttagság széles tömegeinek aktív részvételével megválasztott alapszervezeti vezetőségekbe és pártválasztmányokba nagy számmal kerültek új, fiatal, fejlődőképes erők. Az összes alapszervi vezetőségi tagok 55,9 százalékát újonnan választották. Egy részük már azon ifjak és nők közül kerültek ki, akik az utolsó esztendőben jó munkájukkal kitűntek. Az alapszervi vezetőségek felfrissülése az egész pártmunkán éreztette jó hatását.

A Központi Vezetőség határozata a vezetőségek újraszervezésére azt is célul tűzte ki, hogy a vezetőségek összetételét megjavítsák, hogy a bennük lévő kispolgári elemek számaránya csökkenjen. A határozatnak ez a része már nem került megfelelően végrehajtásra. Részben ennek tudható be, hogy az utóbbi hónapokban újra gyakran tapasztaljuk a pártdemokrácia megsérülését, a tagsághoz való formális, bürokratikus viszonyt. Néhány héttel ezelőtt például Borsod megyében megállapítottuk, hogy 360 párttagfelvételi lap fekszik a járási pártbizottságoknál, amelyekkel hónapok óta senki sem törődött. A miskolci járási pártbizottságnál az ellenőrzés száz darab régi keltezésű felbontatlan levelet talált. Nem egy vidéki funkcionáriusunk ajtaján ott lóg a figyelmeztetés: „Csak hivatali ügyben lehet belépni.”

A pártdemokrácia biztosítása és a bürokrácia elleni harc nem olyan kérdés, mint egy egyszeri, konkrét feladat végrehajtása, hanem állandó, szerves része pártéletünknek, és különös jelentőséget nyer most, amikor Pártunk nekigyürkőzik annak a nehéz feladatnak, hogy a mezőgazdaságban, a falun is felépítse a szocializmust.

Rátérek most Pártunk számszerű adatainak ismertetésére. Ez év január 2-án statisztikai felvételt eszközöltünk, melynek alapján megállapítottuk, hogy Pártunk jelenleg 13 751 alapszervezetben 862 114 taggal és tagjelölttel rendelkezik. Ehhez a számhoz még hozzá kell venni kb. 20 000 olyan tagot és tagjelöltet, aki egyik szervezetből a másikba való átigazolás alatt áll. Ezekkel együtt Pártunkban valamivel 880 000-en felüli tag és tagjelölt van. A statisztikai felvételben szereplők közül párttag 699 688, tagjelölt 162 426. A tagság körülbelül 40%-a Budapesten van. Ez azzal függ össze, hogy Budapesten van összpontosítva a magyar iparban dolgozóknak körülbelül fele. A tagság nemek szerinti megoszlása: 71,3%-o férfi, 28,7%-o nő. *A tagjelöltek között valamivel magasabb a nők aránya, országosan 30,4%-o. Budapesten 37,8%-o.* Ebben már bizonyos fokig kifejezésre jut az az irányzat, mely az eddiginél jobban akarja a nődolgozókat Pártunkba bevonni. A korcsoportok szerinti megoszlás: a tagság 12,9%-o-a, számszerint 111 493 24 évnél fiatalabb, 28,3%-o-a, számszerint 243 646 25 és 35 év között van, 36—50 között van a tagság 37,2%-o-a, 50 éven felüli 186 362, azaz 21,6%-o. Ezek a számok azt mutatják, hogy *tagjaink között még mindig nincs eléggé képviselve az ifjúság.*

Ezzel szemben egészen más képet mutat a tagjelöltek aránya. A tagjelöltek 30,2%-o-a 24 éven aluli. Ez az arány majdnem két és félszer akkora, mint a tagoknál. Ez a szám azt mutatja, hogy *a tagjelöltek között már megfelelően szerepelnek a fiatalok.*

Ami a tagság származás szerinti összetételét illeti, 447 323 munkás származású; ez tagságunk 51,9%-a, 242 177 dolgozó paraszt, ez 28,1%-a, értelmiségi 21 066, azaz 2,4%. A többi alkalmazott, kispolgári származású és egyéb. A tagság eredeti foglalkozás szerinti megoszlása a következő: munkás 56,9%, 490 046, dolgozó paraszt 15,4%, 132 187. Ez a két kategória együtt 72,3%. Értelmiségi 4%, a többi alkalmazott és egyéb. A tagság jelenlegi foglalkozása szerint a következő összetételű: ipari munkás 348 630, azaz 40,5%, paraszt 100 585, azaz 11,7%, alkalmazott 226 760, azaz 26,3%, a többi értelmiségi, háztartásbeli, nyugdíjas és egyéb.

Ezekre a számokra érdemes felfigyelni, mert azt mutatják, hogy *Pártunkban több mint 100 000 olyan munkás és paraszt van, aki a felszabadulás óta államapparátusba, a gazdasági apparátusba ment át.* Ez a szám egyik mutatója annak, hogy hogyan vette birtokába a dolgozó nép az államot. Rá kell mutatnunk arra, hogy az alkalmazottak közül 112 000, tagságunknak 13,1%-a eredetileg is alkalmazott volt, ami ennek a rétegnek bizonyos túltengését jelenti a Párton belül.

A tagság száma a lakosság létszámához viszonyítva természetesen legnagyobb Budapesten, ahol 20,7%, a legkisebb Bács-Kiskun megyében, ahol 3,8%. Országos átlagban a lakosság 9,4%-a van a Pártban. A tagság növekedése lassú. Az elmúlt év folyamán valamivel több mint 30 000-rel nőtt. Ez a szám azt mutatja, hogy pártszervezeteink még mindig nem tartják fontosnak az új tagok felvételét. Mutatja azt is, hogy *a szocialista termelés terén kitűnt ifjak, nők, bányászok, építőmunkások, parasztlak, technikai értelmiség Pártunkba való fokozottabb felvételének kérdését változatlanul napirenden kell tartanunk.*

Pártsajtónk fejlődésére vonatkozólag megemlítem, hogy a Szabad Nép éppen a II. kongresszusunkkal kapcsolatban sikeres kampányt vitt előfizetőinek felemelésére. Egyetlen hónap alatt több mint 280 000 új előfizetőt gyűjtöttünk és most a Szabad Nép hétköznapi napként 800 000 példányban jelenik meg. Napilapjaink összes példányszáma 1 228 000.

Ami *tömegszervezeteink* létszámát illeti, a Dolgozó Ifjúság Szövetsége, mely a múlt év júniusában alakult, jelenleg 620 000 taggal rendelkezik. A szakszervezetek száma 19, taglétszámuk 1 430 000, amelyben nem foglaltatik a DÉFOSZ-nak körülbelül 300 000-et meghaladó munkástagozata. A Magyar Nők Demokratikus Szövetsége a múlt év decemberében 647 000 tagot tartott nyilván. A Magyar-Szovjet Társaság taglétszáma 798 000. Ez a szervezet az elmúlt év folyamán megháromszorozódott. A Dol-

gozó Parasztok és Földmunkások Országos Szövetsége 766 000 tagot tart nyilván.

E számok mutatják, hogy nagy és összességükben egész dolgozó népünket átfogó tömegszervezetekkel rendelkezünk. Közülük itt csak a Dolgozó Ifjúság Szövetségének kérdését akarom érinteni. A DISz alakulása óta eltelt háromnegyed év fejlődése még nem volt elég arra, hogy nálunk is be tudja tölteni Pártunk mellett azt a szerepet, amelyet példaképe, a Komszomol játszik a Szovjetunióban. Ehhez nemcsak az kell, hogy a DISz maga tudatában legyen ennek a feladatnak, hanem az is, hogy Pártunkban nőjön a megértés a DISz szerepe iránt. Nálunk eddig még nem volt a Komszomolhoz hasonló ifjúsági szervezet és ezen a téren a népi demokráciák legtöbb országával szemben alaposan le vagyunk maradva. Nemcsak a DISz-nek, de elsősorban párt-szervezeteinknek a feladata, hogy ezt a lemaradást behozzuk. Az elmúlt háromnegyed esztendő azt mutatja, hogy a mi pártszervezeteink még nem ismerik a Komszomolhoz hasonló ifjúsági szervezet óriási jelentőségét és emiatt nem támogatják elég megértéssel a DISz-t. Már pedig egy olyan szervezet kiépítése, mely az egész ifjúságot Pártunk vezetése alatt átfogja és a szocialista fejlődés szolgálatába állítja, olyan feladat, melyet csak úgy tudunk megoldani, ha összes pártszervezeteink a legkomolyabban foglalkoznak vele. Ismételjük: ez a felismerés és a DISz jelentőségének tudata még legtöbb pártszervezetünkben hiányzik és ennek a kongresszusnak egyik feladata, hogy Pártunk egészével megértesse a Dolgozó Ifjúság Szövetsége jelentőségét és fontosságát.

Végül, de nem utolsósorban, említést kell tennem a magyar békemozgalomról, mely országszerte mintegy 27 000 békebizottságot fog össze. A béke megvédése a legközelebbi esztendő központi kérdése és a magyar békemozgalomra, mint a béke hívei világmozgalmának magyar osztagára, ezen a téren rendkívül fontos és felelős munka vár. A stockholmi békenyilatkozat aláírásával kapcsolatban tapasztalhattuk, hogy ez az a kérdés, amelyben a magyar nép töretlen egységgel áll mögöttünk. Pártszervezeteinknek ezért az eljövendő esztendőkből változatlanul egyik legfontosabb feladata a békemozgalom támogatása, erősítése és fejlesztése.

Az itt felsorolt adatok és számok azt bizonyítják, hogy Pártunk a magyar dolgozó nép egészséges, erős, mély gyökerekkel rendelkező szervezete és hogy a tömegszervezeteivel együtt átfogja és vezeti az egész dolgozó népet.

IV.

Pártunk feladatai

Áttérek most Pártunk legfontosabb feladataira. *Munkánk középpontjában az előttünk álló esztendőkből gazdasági téren öt-éves tervünknek jó végrehajtása áll.* Ötéves tervünk megvalósításával kapcsolatos főbb kérdéseket csak érintem, mert részletes taglalásuk második napirendi pontunknak képezi tárgyát. Az új, megemelt ötéves tervünknek egyik legnehezebben megoldható része *a munkaerő. 600—650 ezer új munkás és alkalmazott beállítása a termelésbe szervezett munkaerőtoborzást követel meg.* Az új szakmunkások zömét átképzés útján nyerjük, tervbeveszszük a nőknek az eddiginél fokozottabb bevonását a termelésbe. A kisiparban foglalkoztatott munkások is átmennek a gyáriparba. Végül előre láthatjuk, hogy a mezőgazdaság, az építőipar gépesítése is megfelelő számú munkaerőt szabadít fel. Tervünk *a termelékenység további növekedését is számbaveszi.* Lehetőleg minden területen bevezetjük a termelést ösztönző darabbért. Műszaki kádereink kiképzését minden módon elősegítjük. Fokozzuk a felelős, egyszemélyi vezetést, tovább szilárdítjuk a munkafegyelmet, az ellenőrzést és az ellenőrzésbe bevonjuk a széles dolgozó tömegeket.

Az ötéves terv magában foglalja a mezőgazdaság szocialista építésének az eddiginél fokozottabb fejlesztését. Ez az ötéves terv egyik legfontosabb kérdése, melyet a legközelebbi esztendőkből kell megoldanunk, melynek jó megoldásától függ sokban egész szocialista építésünk további menete.

Mi jelenleg a helyzet? Több mint egymillió gazdaságban dolgozó parasztságunk zömének földje egy-kétholdas vagy még annál is kisebb parcellákból áll. Ilyen kis darabokat a modern nagyüzemű gazdálkodás eszközeivel és gépeivel megművelni szinte lehetetlen, vagy rendkívül drága. A traktor, amely a mélyszántást végezné, a mi nadrágszík-parcelláinkon alig tud megfordulni. Még kevésbé lehet használni az arató-cséplőgépeket és egyéb modern gépeket. Ez az oka annak, hogy gépállomásaink, melyek szívesen végeznék el a mélyszántást, csak korlátozott mértékben tudják ezt a feladatot teljesíteni.

Mezőgazdaságunk további fejlődését a régi módszerekkel megnehezíti az egyéni kisparaszt kettőssége. 1919-ben éppen a magyar munkásokhoz írt levelében Lenin hívta fel a figyelmünket erre a kettősségre. Azt mondta:

„A paraszt, mint dolgozó, a szocializmushoz húz: szívesebben látja a munkások diktatúráját, mint a burzsoázia diktatúráját. A paraszt, mint gabonaeladó, a burzsoáziához húz, a szabad kereskedelemhez, vagyis vissza a «megszokott», a régi, az «ősi időktől való» kapitalizmushoz.”

Ez nálunk is így van, ahol saját tapasztalatunkból tudjuk, hogy a paraszt, mint dolgozó, az ipari munkás szövetségese, de amikor a piacon, mint árutermelő, illetve árueladó lép fel, akkor kereskedő. A piacon megjelenő dolgozó parasztnak az a jelszava, hogy minden szentnek maga felé hajlik a keze. Ebből folyik, hogy nem mindig azt termeli, amire az országnak szüksége van, hanem azt, amiről feltételezi, hogy neki a legnagyobb hasznot hajtja. Ezt mi tapasztalhattuk 1947-ben, amikor annyi paradicsomot termeltek, hogy nagyon leesett az ára. 1948-ban ennek következtében alig termeltek paradicsomot, ellenben annyi volt a káposzta, hogy akkor meg ennek esett le az ára. 1949-ben pedig emiatt úgy a káposztában, mint a paradicsomban hiány volt. Ugyanez ismétlődik meg kétévenként a hagymával.

Mindez különösen akkor érezteti hatását, amikor a rossz termés miatt úgyis hiány van. Nálunk például tavaly a rossz takarmánytermés miatt feketeárak keletkeztek kukoricában és árpában. Emiatt sok paraszt előnyösebbnek találta a takarmányt nem az állataival feletetni, hanem elfektetni, vagy az emelkedő árak reményében elraktározni. Ez viszont odavezet, hogy csökken a piacra kerülő hús, zsír, tej. Nem szorul magyarázatra, hogy ez mennyire zavarja a közellátást, és mennyire megnehezíti az élelmezési helyzetet. Megnehezíti többek között külkereskedelmünket, mely a parasztok számára is annyira fontos és nélkülözhetetlen nyersanyagokat szerez be.

Tetézi ezt a helyzetet a kulák munkája. A legjobb szántóföldek 73 százaléka még a kulák kezén van, aki természetes, hogy igyekszik a népi demokrácia egészséges fejlődését megzavarni. Tudatosan, politikai okokból zavarja a közellátás és a begyűjtés menetét. Zavarja két oldalról, egyrészt igyekszik a legkevesebb élelmet és ipari nyersanyagot adni az államnak, másrészt igyekszik a meglévő közszükségleti cikkekből a lehető legnagyobb mennyiséget felvásárolni, elraktározni, hogy áruhiányt okozzon. Nyugodtan elmondhatjuk, hogy ha mezőgazdaságunk már most termelőszövetkezeti nagyüzemekben volna, az olyan aszályos esztendő, mint a tavalyi, sem okozott volna nagyobb zökkenőt közellátásunkban. Viszont a millió gazdaságra szétaprózott egyéni termelés, mellyel elkerülhetetlenül együttjár a speku-

láció, növeli a rossz időjárás okozta bajokat s lehetővé teszi az osztályellenségnek, hogy a nehézségeket még jobban fokozza.

Ebben a helyzetben tűztük napirendre a falu szocialista szektorának fokozott növelését.

A mezőgazdaságban a szocializmus építését az állami mezőgazdasági gépállomások, az állami gazdaságok és termelészövetkezetek segítségével kezdtük meg.

Gépállomásaink száma jelenleg 361, gépeik között 1950 végén 6895 traktor volt; dolgozóik száma 29 000. A mezőgazdasági gépállomások fejlődése még csak részben váltotta be a hozzáfűzött reményeket. Itt még rengeteg a tennivaló, a politikai színvonal emelése, a munkafegyelem, a jobb szervezés, az anyagtakarékosság, felelős egyéni vezetés stb. terén. E kérdésekben kell gyorsan javítanunk, hogy az állami mezőgazdasági gépállomások, különösen az átmenet esztendeiben, a falu szocialista építésének megfelelő emelői lehessenek.

Az állami gazdaságok tavaly 53 százalékkal nőttek, szántóterületük 570 000 hold. Helyzetük hasonló a gépállomásokéhoz: tele vannak gyermekbetegségekkel s csak lassan birkóznak meg a kezdet nehézségeivel. Gyengeségük csakúgy mint a gépállomásoké, hasonlít azokhoz, amelyekkel az ipar államosításának kezdetén küzdöttünk. Még sok erőfeszítésre van szükség, hogy az állami gazdaságok beváltsák a hozzájuk fűzött reményeket. Ők lesznek a szocialista mezőgazdaság legjobb árutermelő mintabirtokai, melyek nemesített vetőmaggal, fajállatokkal is támogatják a mezőgazdaságot, új kultúrák, új termelési módok kikísérletezésével, meghonosításával és elterjesztésével gyorsítják mezőgazdaságunk további fejlődését. Az állami gazdaságok csakúgy mint a gépállomások, jó működésük esetén hatalmas segítséget nyújthatnak, különösen az átmenet idején a fiatal termelészövetkezetek megerősödéséhez és felvirágozásához.

A termelészövetkezetek kérdését napirendre tűzte szocialista fejlődésünk, mely parancsolóan megköveteli, hogy minél előbb szűnjön meg a jelenlegi állapot, amikor egyik lábunkkal az iparban már szocialista talajon állunk, a másik lábunk a falun a sokszázezer egyénileg művelt paraszti gazdaságon nyugszik. Ennek a helyzetnek nyilvánvaló nehézségei egyre inkább érezhetőek. Ezzel kapcsolatosak jelentékeny részben átmeneti élelmezési nehézségeink. Ez a kérdés foglalkoztatja és hozzátéhetem, részben még nyugtalanítja parasztságunkat is és minden téren zavarja a mezőgazdaság további fejlesztését.

A Szovjetunióban a huszas évek vége felé állt elő ez a helyzet. Sztálin elvtárs ekkor, 1928-ban, a következőt mondotta:

„A szovjet hatalom és a szocialista építés nem támaszkodhatik végnélkül, azaz túl hosszú ideig két különböző alapra: a legnagyobb méretű és egyesített szocialista ipar alapjára és a legelaprózottabb és legelmaradottabb, kevés árut termelő parasztgazdaság alapjára. Fokozatosan, de rendszeresen és kitartóan, új technikai alapra, a nagyüzemi termelés alapjára kell átállítani a mezőgazdaságot és közel kell hozni a szocialista iparhoz. Vagy megoldjuk ezt a feladatot s akkor biztosítva van országunkban a szocializmus végleges győzelme, vagy lemondunk róla, nem oldjuk meg ezt a feladatot s akkor elkerülhetetlenné válhat a visszatérés a kapitalizmushoz.”

Tisztában kell lennünk azzal, hogy az elaprózott, több mint egymillió gazdaságban élő falu szocialista építése nehezebb, bonyolultabb és hosszabb feladat lesz, mint az, amit a néhány száz vagy legfeljebb 2—3000 nagy- és középüzem államosításával és a szocialista építésbe való beállítással végeztünk. Dolgozó parasztágunk egyre növekvő része megértette, hogy ez az egyetlen út életszínvonalának és kultúrájának további emelésére. Látja, hogy ezt az utat járja egyre fokozódó sikerrel a Szovjetunió paraszt-sága s erre az útra lép rá egyre nagyobb tömegekben a népi demokráciák eddig egyénileg dolgozó parasztsága is.

Hogyan áll most nálunk e kérdés?

Az elmúlt esztendő folyamán a termelőszövetkezetekbe lépő parasztok száma megkétszereződött és a legújabb adatok szerint termelőszövetkezetben ez év február 20-ig 118 000 parasztcsalád, több mint 160 000 taggal, 826 500 hold szántón gazdálkodik. Ezenkívül 559 előkészítő bizottság működik, 11 000 család 60 000 hold szántóval. Az állami birtokok és a szövetkezetek, a mezőgazdaság szocialista szektorának terjedelme szántóterületünknek most már körülbelül egyhatedét foglalja magába és éppen az utolsó hetekben újra gyors növekedésnek indult. A termelőcsoportok és szövetkezetek mostani növekedésének egyik oka az, hogy a parasztság most szánja el magát a belépésre, miután a régi szövetkezetek novemberi, decemberi elszámolásai-ból meggyőződött a szövetkezeti termelés nagy fölényéről; erre mutat a szövetkezetbe belépő középparasztok egyre növekvő száma is.

A termelőszövetkezeti mozgalom gyors fejlődése következtében szaporodnak azok a falvak és községek, amelyekben a földműves lakosság többsége már a termelőszövetkezetekben

vagy az állami gazdaságokban dolgozik. Az élre Túrkeve város került, ahol a 3200 földműves családból 3177 tagja már a termelőszövetkezetnek és a 34 000 holdas túrkevei határ több mint 96 százaléka a szocialista szektorhoz tartozik.

Van már olyan járásunk is, ahol a termelőszövetkezetek és állami gazdaságok kezében van a szántóterület több mint 50 százaléka. Az első ilyen a villányi járás volt, ahol a szántóterület 52 százaléka tartozik a szocialista szektorhoz és a járás dolgozó parasztcsaládjainak több mint 50 százaléka van a termelőszövetkezetben.

A magyar termelőszövetkezeti mozgalom és a szocialista építés megkezdése a falun elválaszthatatlanul össze van kötve azzal a segítséggel, melyet e téren a Szovjetuniótól kapunk. A kolhozok mutatják az utat a mi mezőgazdaságunk szocialista építésére. Az a két nagy parasztdelegáció, mely a Szovjetunióban járt, valamint a Szovjet-Ukrajnából hozzánk ellátogatott magyar kolhozparasztok felvilágosításai adtak lendületet a mi szövetkezeti mozgalmunknak. Bizonyos, hogy a Szovjetunió baráti segítsége mezőgazdaságunknak ugyanolyan értékes lesz és ugyanolyan megtermékenyítően hat rá, mint azt iparunkban tapasztaltuk.

A falun, a mezőgazdaságban is megindult tehát a szocializmus építése.

Mi a teendőnk, hogy előbbre vigyük ezt a fejlődést?

A döntő tényező ebben, hogy dolgozó parasztságunk önként, magától, saját belátásából és meggyőződéséből lépjen erre az útra. A parasztság zöme csak a saját jó tapasztalata alapján, csak az általa ellenőrzött tapasztalatok alapján tér rá erre az útra. Meggyorsítani ezt a fejlődést csak a meggyőzés és meggyőzés eszközeivel lehet. Minden nyomás, türelmetlen sürgetés, vagy éppen erőltetés csak káros ezen a téren és az ellenkező eredményt fogja adni. Erre oktattak bennünket nagy tanítóink, Lenin és Sztálin és ezt mutatja a saját tapasztalatunk is, a magyar termelőszövetkezetek eddigi fejlődése. *Az erőltetés, vagy éppen erőszak ezen a téren feltétlenül az ellenkező hatást fogja kiváltani. És megfordítva: a meggyőzés, a jó példa biztos eredményhez fog vezetni.* Ezt mi éppen a kongresszust megelőző hetekben láthatjuk: ahol, mint Túrkeven és egyebütt, a termelőszövetkezetek nagyon jó eredményeket mutatnak fel, ott a parasztság, benne a középparasztság is, várakozáson felül indult meg a szövetkezés útján.

Ezért az első és legfontosabb feladatunk megerősíteni a

már meglévő termelőszövetkezeteket és gondoskodni róla, hogy ezek a szövetkezetek jó példáikkal, jó eredményeikkel vonzzák a dolgozó parasztságot. Be kell vallanunk, hogy nem egy helyen ettől még messze vagyunk. Termelőszövetkezeink egy része elhanyagolt kulákbirtokon, rossz, kihasznált földeken, vagy a legelaprózottabb kisparaszti parcellákon keletkezett. Sok helyen még ma is szétszórt darabokban van, ami akadályozza a gépek használatát és a földek gyors feljavítását. A kezdet nehézségei miatt szövetkezeink egy része még nem elég vonzó és az is előfordul, hogy a falusi szegénységből kikerült szövetkezeti tagok egy része átmegy a biztos, állandó keresettel járó ipari építkezésekhez vagy a városba. Ha ilyenkor a termelőszövetkezetek kukorica-földjét felveri a gaz, vagy a termése kisebb, mint a község egyénileg dolgozó parasztjaié, akkor az ellenség, a kulák azonnal lecsap rá, felnagyítja és szétviszi a hírét az egész járásban.

Ezért minden erővel támogatnunk kell a termelőszövetkezetek munkáját, segítenünk kell nekik a nehézségek e'hárításában. A segítségben járjon élen a Párt, a DLSz, az állam, a tanácsok, az állami gépállomások, az állami gazdaságok.

Azt szokták mondani, a jó bornak nem kell cégér. A gyakorlat nem egészen ezt bizonyítja. A gyakorlat azt mutatja a termelőszövetkezetek terén, hogy a legjobb példa sem elegendő, ha elmulasztjuk ismertetését, propagálását. Jellemző e tekintetben, hogy a termelőszövetkezetek aratás utáni fejlődését néhány hónapos egyhelybentopogás, stagnálás követte. A fejlődés új lendülete csak december végén és januárban indult meg. A közben elmúlt 2—3 hónap alatt az egyénileg dolgozó parasztok számvetést csináltak, töprengtek és ellenőrizték a termelőszövetkezetek eredményeit. Az egyhelybentopogás ott változott meg és ott alakult át tömeges belépéssé, ahol Pártunk és még inkább Pártunk és a már szövetkezett parasztok együttesen helyesen ismertették, propagálták az eredményeket és ezzel segítettek a töprengőknek a jó döntésben.

Fontos, hogy ahol a fejlődés arra nem érett meg, ott ne javasoljuk a legmagasabb, a III. számú szövetkezeti típust, hanem elégedjünk meg a legegyszerűbb, I. számú típussal, melynek előnye az, hogy módot ad az egyénileg gazdálkodó, még ingadozó parasztoknak arra, hogy kipróbálják a szövetkezés jó oldalait, akkor, amikor még félnek a fejlettebb, számukra túlságosan kollektív, magasabb formától. *Nem kell tartanunk az I. számú csoportoktól.* A szövetkezeti termelés fölénye már ezen az egyszerű fokon is annyira meg fog mutatkozni, hogy — mint az elmúlt esztendő tapasztalata mutatja — az esetek többségében

az I. típusú szövetkezetek tagjai az első aratás után már irányt vesznek a magasabb szövetkezeti típusra.

Bármennyire kívánatos, hogy a termelőszövetkezetek mindjárt megalakulásukkor lehetőleg olyan nagy területet öleljenek fel, melyen gyorsan érvényesülhet a mezőgazdasági nagyüzem minden előnye, mégis *óvakodnunk kell attól, hogy arra szorítsuk a szövetkezni akaró parasztokat, hogy feltétlenül a már meglévő csoportokba lépjenek be.* Napról napra látjuk, hogy a jó termelőszövetkezeti csoportok vonzók és minden nyomás nélkül növekednek. De a tapasztalat azt is mutatja, hogy a kisterületű szövetkezeti csoportok gyorsan egyesülni szoktak. Ezért ezen a téren is legyünk türelmesek.

Gondoskodnunk kell arról, hogy *a termelőszövetkezetbe belépő birtokos parasztoknak feltétlenül biztosítsák a behozott föld után a földjáradékot.* A tapasztalatunk az, hogy a szövetkezetben lévő földnélküliek, vagy kevés földet behozó parasztok ezt a rendszabályt rendszerint ellenzik, mert úgy hiszik, hogy ezzel megrövidülnek. Viszont a középparasztnak az az érzése, hogy ő rövidül meg, ha nem kap földjáradékot. Minden szövetkezeti tagnak nagyobb a haszna, ha megnagyobbodik a terület és így bőven megtérül a földjáradékért kifizetett összeg. A tapasztalat azt is mutatja, hogy a szövetkezeti vagyon és terület növekedésével csökken az egyes tagok által behozott föld jelentősége. Viszont kezdetben a földjáradék elutasítása nagyon megnehezíti, visszatartja a szövetkezet növekedését.

Rendkívül fontos a Magyar Dolgozók Pártjának, a magyar kommunistáknak a példamutatása. A termelőszövetkezetek létrejöttének vagy fejlődésének sok helyen az a legkomolyabb gátja, hogy a helyi kommunisták egy része vagy vezetői kívül maradnak. Az egyénileg gazdálkodó paraszt, aki már hajlik arra, hogy belépjen a szövetkezetbe, nehezen szánja el magát erre a lépésre, ha azt látja, hogy a kommunista csak másnak ajánlja a belépést, de maga nem lép be, magyarán mondván vizet prédikál és bort iszik. Mi ezt a kérdést eddig párttagjainknál nem vetettük fel, mert hisz rájuk is vonatkozik az, hogy csak akkor lépjenek be a termelőszövetkezetbe, ha már meg vannak győződve helvességeről. A fejlődés azonban ma már ott tart, hogy *párttagjainktól mint minimumot meg kell követelnünk azt, hogy támogassák e téren Pártunk politikáját.* Vonatkozik ez a DÉFOSZ-elnökökre, a helyi tanácsok elnökeire és titkáira is.

A mezőgazdaság áttérése a szövetkezés útjára, a nagyüzemi termelésre, hazánk további felemelkedésének és felvirágzásának elkerülhetetlen útja. Éppen ezért támadja tájékozva

a kulák, és népi demokráciánk minden ellensége. Aki ebben a fontos kérdésben egy követ fúj a kulákkal, az akarva, nem akarva, dolgozó népünk ellenségeinek kezére jár. *A szövetkezetbe még be nem lépő kommunista is legyen tudatában annak, hogy tétovázása komoly károkat okoz.* Ma, amikor több mint százezer pártonkívüli paraszt tagja van a termelőszövetkezeteknek, egyre nehezebb a helyzete a szövetkezeten kívül álló paraszti kommunista párttagnak. Az ilyen kommunista egyrészt büszkén vallja magát az élenjáró, vezető párt tagjának, másrészt pedig ebben a döntő kérdésben a szövetkezet pártonkívüli paraszttagjai mögött kullog.

Ahol a kommunista párttag jó példával jár elől, ott az eredmény azonnal mutatkozik. Országszerte tapasztaljuk, hogy a termelőszövetkezetek új lendületéhez sokban hozzájárultak a régi harcosok, az 1919-es kommunisták, de persze, a fiatalabbak is. Szentlőrinc-kátán például a községi pártszervezet tagjainak a zöme, a párttitkárral az élen, belépett a termelőszövetkezeti csoportba. Ennek alapján néhány nap alatt több mint száz új taggal szaporodott a csoport taglétszáma. Ugyanez történt Ikladon, ahol 47-ről 114-re ugrott fel a taglétszám, amikor a kommunista elvtársak beléptek. Hasonló eredményt adott, amikor a kérdést a DÉFOSz vezetőinél helyenként felvetettük.

A mezőgazdasági termelőszövetkezetek ismertetésén és propagálásán kívül nagy súlyt kell helyezni arra, amit Sztálin elvtárs a „mezőgazdaság kívülről való átkarolásának” nevezett: legyártani a nagyüzemű gazdálkodáshoz szükséges mezőgazdasági gépeket, traktorokat, arató-cséplőgépeket stb. és módot adni az egyénileg dolgozó parasztoknak, hogy saját tapasztalatukból meggyőződjenek a gépek hasznosságáról. *Szerződéses termeléssel,* azzal, hogy az egyénileg dolgozó parasztok ne a piacon, hanem a földművesszövetkezeteken keresztül értékesítsék terményeiket, fokozatosan közelebb hozzuk őket a szocialista gazdálkodáshoz. Így azoknak a parasztoknak a munkájába, akik egyenként, egymástól elszakadva, a kistermelés ösztönösségével túrják a földet, *tervszerűséget és irányítást viszünk be.* Ezért támogatni kell azokat a mozgalmakat, melyek a kis szőlőtermelőket, zöldségtermelőket a földművesszövetkezeteken belül egyesítik.

A termelőszövetkezeti csoport, a szocialista termelés e formája egy egész sor olyan kérdést vet fel, mely annakidején a Szovjetunióban is felmerült. *A termelőszövetkezet új feladatok, fokozott felelősséget ró Pártunkra.* Sztálin elvtárs annakidején már rámutatott arra, hogy a mezőgazdaság szocialista építésével kapcsolatban megnő a pártszervezetek felelőssége, hogy

a Pártnak fokoznia kell munkáját a vezetésben, segíteni kell, hogy a kolhozok a tudomány és technika eredményei alapján továbbfejlődjenek. A Párt kapcsolatainak erősödnie kell a kolhozokkal, hogy mindenről értesüljön, ami bennük végbemegy, mert csak így tud idejében segítségükre sietni és így tudja megelőzni a fenyegető veszélyeket.

Világos, elvtársaim, hogy ezek a megállapítások a mi termelőszövetkezeteinkre és a mi Pártunkra is vonatkoznak. Sztálin elvtárs külön felhívta egy veszélyre a figyelmet. Az elvtársak, mondotta,

„azt gondolják, hogyha egyszer megvan a kolhoz, mint a gazdaság szocialista formája, akkor már minden megvan, ezzel már biztosítva van a kolhoz ügyeinek helyes vezetése, a kolhozgazdaság helyes tervezése, a kolhozok átalakulása mintaszerű szocialista gazdaságokká... Nem értették meg azt, hogy a kolhoz önmagában, bár a gazdaságnak szocialista formája, egyáltalán nincs biztosítva mindenféle veszedelem ellen, az ellen, hogy a kolhoz vezetőségébe mindenféle ellenforradalmi elemek ne kerüljenek bele, nincs biztosítva az ellen, hogy szovjetellenes elemek bizonyos körülmények között ki ne használhassák a kolhozokat saját céljaikra.”

Sztálin elvtárs rámutatott arra, hogy minden attól függ, hogy a kolhoz szocialista formáját milyen tartalommal töltik meg. Ezek a megállapítások állnak a mi termelőszövetkezeteinkre is. Ha a Párt és a kormány nem figyeli őket a jövőben is, ha nem támogatja minden téren, nem gondoskodik róla, hogy ellenséges elemek, kulákok, fasiszták bele ne kerüljenek s megelégszik a szövetkezés pusztá tényével, akkor természetesen nem fogunk célt érni. Ezért a termelőszövetkezetekkel való gondos és szakadatlan foglalkozás, erősítésük, növelésük, fejlesztésük álljon a legközelebbi esztendőekben Pártunk és kormányunk szakadatlan gondoskodásának központjában.

Végül fel akarom hívni Pártunk figyelmét arra, hogy a termelőszövetkezet kérdése nem Mezőgazdasági és Szövetkezeti Osztályunk vagy a Földművelésügyi Minisztérium szakkérdése, hanem jelenleg egész szocialista építésünk fontos problémája. Amíg ez a kérdés megoldást nem nyert, elkerülhetetlenek az átmeneti nehézségek, többek között az élelmezés s az iparnak mezőgazdasági nyersanyagokkal való ellátása terén. Ezt nemcsak Pártunknak, de ipari munkásságunknak, sőt egész dolgozó népünknek meg kell értenie. Olyan óriási átalakulás, mint a szo-

cializmus felépítése a mezőgazdaságban, nem folyhat le átmeneti nehézségek nélkül. Mi rajta leszünk, hogy ezeket a nehézségeket lecsökkentsük, hogy az átmenetet megkönnyítsük. Ehhez azonban az kell, hogy Pártunk és dolgozó népünk tisztában legyen velük, fel legyen rájuk készülve, fegyelmezetten áldozatkészen fogadja őket és kíméletlenül utasítsa el az ellenség kísérleteit, mely egészséges szocialista fejlődésünk velejárójaként jelentkező átmeneti nehézségeinkből tőkét akar kovácsolni. *Minél jobban oldjuk meg a feladatot, annál kisebbek lesznek az átmenet nehézségei, annál rövidebb az átmenet ideje.* Remélem, hogy a legközelebbi kongresszusunk már a teljes sikerről vehet tudomást.

Új ötéves tervünk végrehajtásában, de különösen a termelészövetkezeti mozgalom fejlesztésében *óriási feladat hárul az államapparátusra, elsősorban a községi, járási és megyei tanácsokra.* Ezért minden módon erősíteni kell az államapparátust. Fokozni kell fegyelmét, szaktudását, fokozni kell az éberséget, az ellenőrzést, a harcot az államgépezetben megbúvó ellenség, a bürokrácia, a szabotázs ellen. *Külön állandó figyelmet kell szentelni a fiatal tanácsoknak,* melyek vezetői közül sokan még nem rendelkeznek a megfelelő szaktudással, tapasztalattal s akiknek járatlanságát a közügyek intézésében a tanács apparátusában megbúvó ellenség feltétlenül ki fogja használni.

A tanácsokat a falun, a járásban, a megyében, de még Budapesten is száz szál fűzi a mezőgazdasághoz, benne a fejlődő termelészövetkezetekhez, állami gazdaságokhoz, gépállomásokhoz. *Túlzás nélkül el lehet mondani, hogy jó tanácsok nélkül nemcsak jó közigazgatás, de jó termelészövetkezeti fejlődés sem lesz.* A tanácsokról azt mondotta Sztálin elvtárs, hogy ezek a politikai szervezet szocialista formái ugyan, — de minden attól függ, hogy hogyan tudjuk ezt a formát szocialista tartalommal megtölteni.

Mi a tanácsokat a legszélesebb demokrácia alapján választottuk. Tudvalevő, hogy a több mint 150 000 tanácstag kétharmada pártonkívüli, hogy a több mint 100 000 paraszt tanácstag túlnyomó többsége egyénileg dolgozó paraszt. A demokráciának ilyen széles és bátor alkalmazása azonban magábanvéve még nem biztosíték arra, hogy a tanácsokat szocialista tartalommal tudjuk megtölteni, hogy a tanácsok már tagjaik demokratikus összetételéből kifolyólag meg fognak felelni azoknak a feladatoknak, melyek a szocializmus építésében rájuk hárulnak. Sztálin elvtárs a szovjet tapasztalatok alapján megmutatta, hogy a szovjetek, melyekhez a mi tanácsaink hasonlóak, nem egyszer az ellenség eszközüvé váltak, ha a Párt nem volt elég éber.

Ez a veszély nálunk is megvan. Nemcsak a veszély van

meg, de egyes tények azt mutatják, hogy az ellenségnek ez már bizonyos fokig sikerült, hogy az ellenség az új tanácsokba jobban be'van épülve, mint a tanácsok előtti közigazgatásba. Kiderült, hogy azon a címen, hogy biztosítani kell a közigazgatás zökkenőmentes folytatását és támogatni kell a közigazgatási tapasztalattal nem rendelkező tanácselnököket, ugrásszerűen megsaporodott a tanácsok apparátusában dolgozó volt horthysta tisztviselőknek a száma. *Különösen megnöttek a községi és járási végrehajtó bizottságok titkárai között a horthysta elemek.* Ezekre a titkárokra van bízva többek közt a gabona- és élelembegyűjtés. Meg lehet állapítani, hogy élelmezési nehézségeink éppen a tanácsválasztások óta fokozódtak.

Mikor közelebbről szemügyre vettük a kérdést, kiderült például, hogy a borsodmegyei tanács belkereskedelmi osztályán, melyhez a begyűjtés is tartozott, egyetlen kommunista nem volt. Ellenben 27 régi tisztviselő, volt földbirtokos, volt aktív tiszt, nyilas körzetvezető stb. foglalkozott az élelmezéssel, aminek következtében Borsodban, legnagyobb ipari megyénkben, komoly közellátási nehézségek jelentkeztek. Szabolcsban, amely legnagyobb burgonyaellátó megyénk, megállapítottuk, hogy a tizenegy járási tanács titkára közül nyolc régi horthysta tisztviselő, kóztuk volt földbirtokos és hasonló. Természetes, hogy ezeknek kisebb gondjuk is nagyobb volt annál, hogy a népi demokrácia közellátását biztosítsák vagy hogy a termelőszövetkezetek fejlődését elősegítsék. Ezek a tények azt mutatják, hogy máris komoly hibákat követtünk el ezen a téren, hogy nem voltunk elég éberek és ha nem szorítjuk gyorsan vissza ezeket az elemeket, akkor tanácsaink nem fogják beváltani a hozzájuk fűzött reményeket.

A tanácsokra is áll az ami a termelőszövetkezetekre. Fialtal, új szervezetek ezek, melyek a legközelebbi esztendőkbén szakadatlanul rá lesznek szorulva a Pártunk és a kormány folytonos segítségére, támogatására, tanácsaira. Csak alig három vagy négy hónapja, hogy ezek a tanácsok megkezdték működésüket, de annyit már most is meg lehet állapítani, hogy *ahol a Párt és a párttitkár foglalkoznak a tanáccsal, segítenek a tanácselnököknek, aktívan résztvesznek a tanácsok munkájában, ott a tanácsok működése jó és egészséges.* A termelőszövetkezetek is ott nőttek meg leggyorsabban, ahol a tanácsok teljes erővel támogatták őket. Viszont már három-négy hónap munkája után kapjuk a figyelmeztetéseket és vészjeleket, hogy van egy sereg olyan tanács, ahová a párttitkár még be sem tette a lábát, bár legtöbbször tagja a tanács végrehajtó bizottságának. Ilyen helyen rossz a közigazgatás, az élelembegyűjtés, az adózás, nem törődnek

a termelőszövetkezetekkel a tanácsok s emiatt nem megfelelő a fejlődés e téren. Világos, hogy az olyan tanácsok, melyeknek munkájában a helyi párttitkár nem vesz részt, melyeknek működését a helyi pártszervezet nem kíséri figyelemmel és nem segíti, nem fogják beváltani a hozzájuk fűzött reményeket. Ismételjük: a termelőszövetkezetek kifejlesztése és megerősítése elválaszthatatlan a tanácsok állandó, szakadatlan támogatásától.

Ha a termelőszövetkezetet győzelemre visszük, akkor győzött a szocializmus a városban és falun egyaránt. A tanácsok kifejlesztése és megerősítése a szocialista állam alapjait szilárdítja meg. Ha ez a két feladat sikerül, akkor nyugodtan elmondhatjuk, hogy leraktuk a szocializmus alapjait hazánkban. Amíg ezt a két feladatot jól meg nem oldottuk, addig elkerülhetetlenek az ingadozások és mindazok a nehézségek, melyek fejlődésünket fékezik. Kongresszusunknak egyik főfeladata, hogy erre a két egymással összefüggő kérdésre ráirányítsa Pártunk és rajta keresztül az egész magyar dolgozó nép figyelmét.

Ötéves tervünk célkitűzéseit csak akkor fogjuk valóra váltani, ha a Párt rájuk összpontosítja erejét. Az államgépezet és benne a tanácsok megerősítése is olyan feladat, mely fokozott munkát követel meg Pártunktól és szervezeteinktől. Hasonlóképpen a falu szocialista építésének, a gépállomások, az állami birtokok, de különösen a termelőszövetkezetek fejlesztésének sikerét csak az ~~biztosítja~~ *biztosítja*, ha Pártunk minden szerve, elsősorban a megyei, járási és falusi, teljes erővel segíti. Megnövekedett s *új feladatok állanak tehát Pártunk előtt, melyek megoldása csak úgy sikerül, ha megerősítjük pártszervezeteinket, emeljük fegyelmüket, tudásukat, kapcsolataikat a dolgozó tömegek legszélesebb rétegeivel.* Erre annál nagyobb a szükség, mert ötéves tervünk megkezdésével, a tanácsok kiépítésével és egyéb feladatokkal kapcsolatban sok, a Pártban dolgozó elvtársunkat engedték át más munkára, ami érezhetően gyengítette szervezeteinket. Az előttünk álló nagy célok megkövetelik ezért, hogy *figyelmünket újra pártszervezeteink megerősítésére, pártkádereink nevelésére és előléptetésére irányítsuk.* El kell ismerni, hogy pártkádereink a legmagasabb funkcionáriustól az egyszerű pártmunkásig és tagig, zömükben jól végezték feladataikat, bár soraikból tizezrével vittünk át más munkaterületre elvtársakat. De *ideje, hogy megerősítsük Pártunk gerincét,* különben az a veszély fenyeget, hogy nem tudjuk jól megoldani a magunk elé tűzött nagy feladatokat.

Pártszervezeteink megerősítéséhez tartozik az elméleti színvonal, a példamutatás és áldozatkészség fokozása mellett az *új*

káderek bátor kiemelése és felelősebb munkába állítása. Mindannyian tapasztaltuk, hogy az utolsó években gyorsan és egészségesen fejlődtek kádereink s mégis mindenütt káderhiányról hallunk. Jól megválogatva, de bátran kell előléptetni az utolsó években a politikai munkában vagy a termelésben kitűnt elvtársakat és olyan feladatokat kell rájuk bízni, melyeket megfelelő támogatással el tudnak végezni s melyek megoldása közben tovább fejlődnek. *Különösen a nőket és ifjakat kell bátran előléptetni:* ezen a téren minden figyelmeztetésünk és követelésünk dacára még lassú a fejlődés, még vontatottan folyik a női káderek előléptetése.

Legsürgősebben azonban falusi szervezeteinket kell megerősítenünk. A szocializmus építése a falun, csakúgy mint a tanács munkájának beindítása és kifejlesztése, elsősorban falusi szervezeteinkre hárul. Viszont — amint mondtuk —, szocialista fejlődésünk következtében, mint erre már rámutattunk, falusi szervezeteink jó része átmenetileg meggyöngült.

Bizonyos fokig még a tanácsok létrehozása is falusi párttitkáraink befolyásának meggyengülését eredményezte. A falusi tanácselnök függetlenített tisztviselő és ha Pártunk tagja, akkor a pártonkívüliek, de néha még elvtársaink is őt tekintik a falu tényleges vezetőjének. Ez természetesen megnehezíti falusi párttitkáraink munkáját, mert gyengíti befolyásukat. Ebből is adódik, hogy minden erővel meg kell erősítenünk falusi, vidéki párttitkáraink helyzetét és ezen túlmenően falusi pártszervezeteinket is. Egész Pártunknak, de különösen megyei és főleg járási szerveinknek mindent meg kell tenniök, hogy meggyorsítsák falusi szervezeteink fejlődését. Gondoskodjanak róla, hogy a falu üzemi és helyi szerveit újra egy erős, egységes szervezetbe fogják össze. *Minden módon erősítsük falusi párttitkáraink tekintélyét, befolyását.* Fel kell erősíteni falusi szervezeteinket új tagokkal, a szocialista szektorban dolgozó parasztok és munkások mellett azoknak az egyénileg dolgozó parasztoknak a soraiból, akik kiváltak a népi demokrácia szolgálatában, a termelésben és helyeslik szövetkezeti politikánkat. *Meg kell gyorsítani a falun a Dolgozó Ifjúság Szövetségének fejlődését és gondoskodnunk kell róla, hogy a DISz ott is minél előbb a Párt jobbkezévé váljon.*

A múlt évben mi már jelentékenyen megerősítettük a járási pártbizottságok szervezetét és rátértünk a falusi pártszervek és párttitkárok megerősítésére is. *Ezt a folyamatot most, hogy a termelőszövetkezetek és tanácsok fejlődése új feladatok elé állít bennünket, meg kell gyorsítanunk.* De mindez csak féleredményt

ad, ha ugyanakkor Pártunkban nem tudunk komoly változást létrehozni a fegyelem, a példamutatás, az áldozatvállalás terén.

Ez olyan feladat, mely nemcsak falusi szervezeteinkre, hanem az egész Pártra vonatkozik. A sikerek, a békés fejlődés árnyoldalai a mi Pártunkra is kihatottak. Bár tagjaink zöme ma is jó példát mutat, élen jár a termelésben, a beszolgáltatásban, az állampolgári fegyelemben és kötelességteljesítésben, ugyanakkor akadnak szép számmal Pártunkon belül is olyanok, akik azt mondják: „a dolgok úgyis jól mennek, minek ide külön erőmegfeszítés, áldozatvállalás, az éberség, az osztályharc fokozása”. Ez a hang minden helyzetben veszedelmes, de különösen veszedelmes most, amikor élesedik az osztályharc. Élesedik és élesedni fog, mert a szocialista építés terjedése miatt az ellenség egyre szűkebb területre szorul és egyre elkeseredettebben védi azt, ami még megmaradt számára. Ugyanakkor a nemzetközi reakció, a nyugati imperializmus mozgósítja itthon megmaradt erőit. Ilyen viszonyok között *nem szabad túrnunk a lazulást, hanyagságot, ilyen viszonyok közt az eddiginél sokkal keményebben kell lépni minden fegyelmezetlenség, megalkuvás, pártszerűtlenség ellen. Élesen fel kell lépünk azokkal szemben, akik példamutatás és áldozatvállalás helyett a könnyebb végét fogják meg a dolognak, akik — mint mondtuk — vizet prédikálnak és bort isznak.*

Hányszor voltunk tanúi annak, hogy Pártunk tagjai, sőt funkcionáriusai a nehezebb vagy kényelmetlen, nem népszerű feladatok elől kibújtak? A kulák-elszámoltatás idején hányszor tapasztalhattuk, hogy sok elvtársunk nem lépett fel határozottan, ő maga sem teljesítette beszolgáltatását, nem fizette ki adóját s ezzel rossz példával szolgált. Hány párttagunk van, aki nem teljesíti a normát, aki az üzemekben, állami birtokokon, gépállomásokon tanúja a lógásnak, anyagpocsékolásnak, selejtgyártásnak és nyílt kártevésnek, s megalkuvásból vagy hanyagságból nem lép fel ellene. Hányan voltak tanúi áruhalmozásnak, feketézésnek, feketevágásnak, annak, hogy a kulák kenyérrel, búzával etette állatait és szemethúnytak felette vagy a tetejébe még morogtak a közellátás, az élelmezés nehézségei miatt? Hogyan fogják ezek az elvtársak nehezebb, válságosabb helyzetben állni a sarat, amikor szocialista fejlődésünk elkerülhetetlen velejárójaként kiélesedik az osztályharc s amikor az egyéni példamutatás, az áldozatvállalás, a nyílt, bátor szembeszállás az ellenséggel a döntő? *Aki most, a nyugodt, biztos fejlődés mellett már tétovázik, lemarad, az ellenség uszályába kerül, az kritikus helyzetekben még kevésbbé fogja megállni a helyét s csödöt mond.*

Ezért e téren fel kell fokozni, meg kell szigorítani a köve-

telményeket. A mi Pártunkat nemcsak az tette nagygyá, hogy küzdelmét az élenjáró lenini-sztálini elmélet vezette, de az is, hogy tagjai *a Horthy-rendszer 25 esztendeje alatt életüket nem kímélve, bátran, börtönnel, terrorral dacolva harcoltak igaz ügyükért.* Győzelemre vitt bennünket a felszabadulás után, hogy mi voltunk azok, akik nem sajnáltuk a munkát és verejtéket, példaadóan és áldozatkészen küzdöttünk az országépítés frontjainak nehéz állásain és éberen, bátran, elszántan hiúsítottuk meg, vertük vissza az ellenség minden támadását.

Ezt kell most is tennünk: *fokoznunk kell Pártunk elméleti színvonalát, fegyelmét, a példamutatást, az áldozatkézséget, a bátor elszántságot. Hadat kell üzennünk a megalkuvás, a gyáva magatartás minden megnyilvánulásának! Ennek a szellemnek a megerősítése és felszítása kongresszusunk egyik fő feladata.* Ez a szellem jövőnk sikereink és győzelmeink legbiztosabb záloga.

Ezt a szellemet csak úgy fogjuk sikerrel megnövelni, ha Pártunk minden területén bátran és bőven alkalmazzuk a kritika és önkritika bolsevik fegyverét. Amikor tavaly Központi Vezetőségünk harcot indított a pártdemokrácia megsértői, a bürokraták ellen, e hibák feltárására és kiküszöbölésére a bíráló és önbírálat fokozottabb alkalmazását követeltük s idéztük nagy tanítónk, Sztálin elvtárs szavát:

„Hadd tárja fel a Párt, hadd tárják fel a bolsevikok, hadd tárja fel országunk minden becsületes munkása és dolgozója munkánk fogyatékoságait, építésünk fogyatékoságait, hadd jelöljék meg fogyatékoságaink kiküszöbölésének útját, hogy munkánkban, építésünkben ne legyen tespedés, mocsár, rothadás, hogy egész munkánk, egész építésünk napról napra javuljon és sikert sikerre halmozzon.”

A tapasztalat azt mutatja, hogy pártszervezeteink újjá-választása óta kétségtelenül javult a helyzet, de azt is tapasztaljuk, hogy a pártdemokráciát funkcionáriusaink nem egyszer ma is megsértik, hogy a bürokrácia a Párton belül és kívül még sok formában jelentkezik. Gyakran kell még Budapesten és a vidéken olyan funkcionáriusokkal szemben eljárni, akik bürokraták, basáskodnak, fenyegetőznek, elveszik a pártkönyvet tagjainktól és „kizártnak nyilvánítják őket”, nem hívják össze a vezetőség üléseit és még kevésbé a taggyűlést, hanem nélkülük, megkérdezésük és meghallgatásuk nélkül intézkednek. Elfojtják a kritikát

és hallani sem akarnak az önkritikáról. Így elszakadnak a tömegektől, az ellenség uszályába kerülnek. Még mindig sok a panasz a tagfelvétel körül, hogy a belépési nyilatkozatok elbírálása, a tagkönyvek kezelése, kiadása hosszú hónapokig tart, hogy a jelölteket küldözgetik Ponciustól Pilátusig.

Az előttünk álló hatalmas feladatok megkövetelik, hogy *fokozottan biztosítsuk a pártdemokrácia érvényesülését sorainkban s szakadatlanul vegyük igénybe a bírálát és önbírálat fegyverét.* Nálunk ezzel kapcsolatban különösen két helytelen nézetel találkozunk. Az egyik az önkritikát valami múló jelenségnek, egy egyszeri kampánynak tekinti, s nem teszi magáévá Sztálin elvtárs tanítását:

„Az önbírálat... a bolsevizmus fegyvertárának elmaradhatatlan és állandóan használt fegyvere, elválaszthatatlan a bolsevizmus természetétől, forradalmi szellemétől.”

Van azonban e téren olyan új jelenség, melyre fel kell figyelnünk, mert elterjedése alkalmas arra, hogy rossz hírbe hozza, lejárassa az önkritikát, a pártkáderek és a munkásosztály forradalmi szellemben való nevelésének e fontos módszerét. Egyre gyakrabban találkozunk olyan párttaggal, aki önkritikát gyakorol s utána változatlanul folytatja hibáit. Az önbírálatot könnyen veszi, afféle olcsó bűnbocsánat elkerülhetetlen velejárójának, sőt gyakran jogosítványnak arra, hogy helytelen, pártszerűtlen viselkedését folytassa. Az ilyen „visszaesőkkel” szemben, akik az önkritikát így alkalmazzák, fokozott eréllyel kell fellép-nünk. Itt is emlékezetünkbe kell vésni Sztálin elvtárs szavait:

„Nekünk nem a k á r m i f é l e önbírálatra van szükségünk, nekünk olyan önbírálatra van szükségünk, mely növeli a munkásosztály műveltségét, fejleszti harci szellemét, megerősíti a győzelembe vetett hitét, megsokszorozza erőit és segíti abban, hogy az ország igazi gazdájává váljék.”

Nekünk, akik új, nehéz feladatok előtt állunk, ugyancsak ilyen önbírálatra van szükségünk. Ezért vettük fel legfontosabb teendőink közé a kritika és önkritika helyes és fokozott alkalmazását és ezért irányítjuk rá e kongresszuson keresztül Pártunk figyelmét.

Osszefoglalva, megállapíthatjuk: Pártunk vezetésével rövid

néhány esztendő alatt korszakalkotó változásokon ment át a magyar nép. eltűnt az átkos múlt hagyatéka, a hárommillió kol-dus, eltűnt a köpködők, az embervásárok reménytelen, kiuzsorá-zott szolgahada. Megszűnt a tőkés kizsákmányolásnak, elnyomás-nak a velejárója: a munkanélküliség, a szörnyű gond, a harc a mindennapi betevő falatért. Gondokban most sincs hiány, de *dolgozó népünk most nyugodtan néz a holnap elé s sikeresen, terv-szerűen, a jobb jövő biztos tudatában építi szabad, szocialista hazáját.*

A magyar népi demokrácia gazdasági és politikai harcai-nak és sikereinek eredményeképpen, az ellenséges osztályok maradványainak minden áskálódása dacára, megszilárdult a népi demokrácia állama és rendszere. A dolgozó nép érzi és tudja, hogy végre az övé az ország, az állam az ő javát szolgálja. Ez a felismerés új viszonyt teremtett a dolgozó tömegek milliói és hazájuk között. Legjobbaink: Petőfi, Vörösmarty, József Attila joggal keseregtek azon, hogy a dolgozó népnek nincs hazája. Itt is gyökeres a változás. A dolgozó nép végre birtokba vette a hazát, melyet szívvel-lélekkel sajátjának vall s melynek szabad-ságáért, függetlenségének megvédéséért minden áldozatot vállal. A „hazátlan bitangok”, ahogy az öntudatos dolgozókat a régi rendszerben hívták, ma a legjobb hazafiak, akik büszkén hirdetik magukénak a hazát. Ez ad új tartalmat, új szilárdságot a nemzeti összefogásnak, ez fonja szorosabbra a munkás-paraszt szövetsé-get. *A felszabadult dolgozó nép hazafisága új erő forrása, mely-ből bőven meríthetünk s mely mint a motor, visz bennünket előre, a jobb jövő felé.*

Ez kovácsolja szerves, törhetetlen egységbe a mi hazafisá-gunkat és nemzetköziségünket. A Marshall-országok burzsoá politikusai, Churchillel az élükön, egyre azt hirdetik, hogy lejárt a nemzetek függetlenségének és önállóságának kora, hogy az imperialista „közös célokért” le kell mondani az államok szu-ve-rénítésének, függetlenségének jó részéről. Nem hirdetik ezt az „elméletet” az Amerikai Egyesült Államokban, mert az egész fecsegés a lemondásról és a nemzeti függetlenség korlátozásáról az amerikai imperialisták előtti behódolás, az amerikai gyarmato-sítás megkönnyítésére szolgál.

Ebben a kérdésben is homlokegyenest ellenkező a két tábor álláspontja. A békét védő, a szocializmust építő népeknek ugyan-akkor, amikor nyíltan és büszkén hirdetik a proletárnemzetközi-séget, nincs szükségük arra, hogy korlátozzák nemzetük önállósá-gát, sőt erőteljesen építik, erősítik nemzeti függetlenségüket és

önállóságukat. Nem egy közülük évszázados elnyomás után először élvezi újra a szabadságot és a nemzeti függetlenséget. A mi hazánkban is ez a helyzet. Az elnyomatás idején nem válhatott népünk közkincsévé az a tény, hogy a török hódítás, a német elnyomás ellen vívott évszázados küzdelme, fényes szabadságharcainak sorozata egybeesett a nemzetközi haladás ügyével. A Habsburg-idők, Horthy ellenforradalmi évtizedei mindent megtettek, hogy eltakarják, elfelejtessék és eltemessék történelmünk e legjobb, mert haladó hagyományait. Most, amikor visszanyertük nemzeti függetlenségünket, most még sokkal inkább, mint eddig, elérkezett az ideje, hogy *visszanyúljunk Hunyadi, Rákóczi, Kossuth, Petőfi éltető és erőt adó hagyományaihoz. E hagyományok azt hirdetik, hogy hazánk akkor volt erős, megbecsült és független, mikor sorsát a nemzetközi haladással kötötte össze.*

Mi jogos örökösei, egyenes folytatói vagyunk mindannak, ami ezeréves történelmünkben haladó, életképes és jövőbe mutató. Ezért ünnepelhattuk meg bensőségesen és egységesen az 1848-as forradalom centenáriumát, Vörösmarty születését, Petőfi és a szabadságharcos Bem tábornok halálának évfordulóját. Ezért fejleszthetjük tovább és vihetjük diadalra a magyar haladás nagy eszméit. Ez a történelmi hagyaték is arra kötelez minden magyar kommunistát, hogy küzdjön még jobban, ne kímélje erőit sokat szenvedett népe boldogságáért és felvirágoztatásáért. Legyen a jó kommunista egyben a legjobb hazafi, akinek példamutatását lelkesen, egységesen követi az egész magyar nép. *Minél jobban teljesítjük dolgozó népünk javára hazafias kötelességünket, annál jobban szolgáljuk az emberi haladás nagy ügyét és egyben annál hívebb katonái vagyunk a proletárm nemzetköziség, a béke legyőzhetetlen táborának. A hazafiság és nemzetköziség így fonódik össze nálunk elválaszthatatlan egységbe, s így lesz új erők forrása, új győzelmek serkentője.*

Befejezésül megismétlem: a Magyar Dolgozók Pártjának I. kongresszusa népi demokráciánk és szocialista építésünk sok sikerének volt kiindulópontja. Most új nehéz feladatoknak gyűrűzünk neki. Minden lehetőségünk megvan arra, hogy II. kongresszusunk munkája nyomán még több eredmény fakadjon. *Mi, magyar kommunisták rajta leszünk, hogy a lehetőségekkel jól éljünk dolgozó magyar népünk javára és így szolgáljuk legjobban a béke, a szocializmus ügyét. Azt az ügyet, amelyé a biztos jövő s melynek 800 milliós tábora élén ott halad győzelmesen felszabadítónk, a hatalmas Szovjetunió s mindannyiunk szeretett, bölcs vezére, a nagy Sztálin!*

DÁVID FERENC

a Szolnokmegyei Pártbizottság titkára:

HOGYAN SIKERULT ELÉRNI A TERMELŐSZÖVETKEZETI
MOZGALOM HATALMAS ELŐRETÖRÉSÉT SZOLNOK
MEGYÉBEN

1951 január 1-én 120 termelőcsoportunk volt, jelenleg 240 van. Január 1-én 2000 család, jelenleg több mint 20 000 család folytat 150 000 kat. hold területen társasgazdálkodást.

Ezek az eredmények igazolják, hogy a dolgozó parasztok, a középparasztság is, nagy érdeklődést tanúsít a termelőszövetkezeti mozgalom iránt. Ahol központi kérdésként foglalkoznak a termelőszövetkezeti mozgalom fejlesztésével, ahol kellő, alapos agitáció folyik a dolgozó parasztság között, ott a parasztság nagy többségét meg lehet nyerni a nagyüzemű gazdálkodás számára. Ahol nincs megfelelő fejlődés, ahol távoltartják magukat a dolgozó parasztok a termelőszövetkezeti mozgalomtól, ott a pártbizottságban, a pártszervezetekben van a hiba. Egyik községünkben azt tapasztaltuk, hogy teljesen mozdulatlan az élet, a dolgozó parasztok nem érdeklődnek a termelőszövetkezeti mozgalom iránt. Megvizsgáltuk, mi ennek az oka, és megállapítottuk, hogy ebben a községben nem ismerik Pártunk határozatait. A Járási Pártbizottság nem gondoskodik arról, hogy a Párt határozatait végrehajtsa. Így a meglévő csoportban pl. nem fizették ki a földjáraadékokat, nem ismerték a Párt és a kormány által megadott különféle kedvezményeket: nem ismerték az I. és II. típusú csoportok jelentőségét. A csoporton belül szektaszellem uralkodott. Magának a községi titkárnak is az volt a véleménye, ha valaki be akar lépni, majd megkeresi őket.

Ez a példa figyelmeztette a Megyei Pártbizottságot, hogy felül kell vizsgálni, meg kell javítani a termelőszövetkezeti agitációt és erősíteni kell a pártszervezetek, a termelőszövetkezetek kapcsolatát az egyénileg dolgozó parasztokkal. Fel kellett tárunk és tisztáznunk kellett, hogy milyen hibák és hiányosságok gátolják a fejlődést. A hibák feltárása és tisztázása után elhatároztuk, hogy megjavítjuk megyénkben a termelőszövetkezeti mozgalom fejlődését. Vállaltuk, hogy a Magyar Dolgozók Pártja II. kongresszusára Túrkeve mezővárosát termelőszövetkezeti várossá fejlesztjük. Alapos és jól kidolgozott terv után láttunk hozzá a feladat végrehajtásához és napok alatt minden várakozást felülmúló eredmények születtek. Amikor a feladat elvégzésének legnehezebb szakaszához értünk, amikor arról volt szó, hogy

a régi birtokos parasztságot, a középparasztságot is be kell vonnunk a termelőszövetkezetbe, lejött hozzánk Rákosi elvtárs, és közvetlen segítséget, útmutatást adott további feladataink elvégzéséhez. Átsegített bennünket a mutatkozó nehézségeken, aminek az lett az eredménye, hogy hamarosan Karcag és később Kisújszállás is termelőszövetkezeti város lett.

Rákosi elvtárs látogatása, útmutatása, a Rákosi elvtárs által leküldött legmodernebb mezőgazdasági gépek új lendületet és határtalan lelkesedést jelentettek további feladataink megoldásában. Rákosi elvtárs figyelmeztetett bennünket, nehogy elbízuk magunkat, nehogy elvakítsanak bennünket az elért eredmények. Vigyáznunk kell arra, nehogy az önkéntesség elvét, Pártunk parasztpolitikáját megsértsük, mert a legkisebb presszió, a legkisebb kényszer akadályozza termelőszövetkezeteink további egészséges fejlődését és megszilárdulását. Az eredmény — mondotta Rákosi elvtárs nekünk — csak akkor lehet tartós, ha minden külső kényszertől mentesen a példamutatás, a türelmes meggyőzés, az elért eredmények tudatosítása alapján vezetjük rá a dolgozó parasztságot a szövetkezeti gazdálkodás útjára.

Rákosi elvtárs útmutatása alapján megértettük, hogy termelőszövetkezeti mozgalmunk fejlődése csak harc közben mehet végbe, hogy minden nap szívós munkát kell folytatnunk azért, hogy a kulákság, az ellenség oldaláról leválasszuk a dolgozó parasztságot, hogy megszüntessük a kulákság politikai befolyását; fokozott politikai éberségre van szükség az osztályellenséggel szemben, mert a kulákság napról-napra megpróbál befurakodni a csoportokba, és a csoporton belül bomlasztani.

Túrkeve, Karcag, Kisújszállás példája bizonyítja, hogy a kulákok nem egy esetben, elvtársainkat félrevezetve, befurakodtak a csoportokba és még meg sem melegedtek, már megkezdték ott romboló munkájukat. Túrkeve, Karcag, Kisújszállás példája bizonyítja, ha Pártunk parasztpolitikáját a gyakorlatban helyesen alkalmazzuk, ha megfogadjuk Pártunk és Rákosi elvtárs útmutatását, ha széleskörű politikai felvilágosító munkát végzünk a dolgozó parasztság körében, ha bevonjuk a parasztasszonyokat, középparasztokat az agitációs munkába, ha jól érvelünk, ha munkánk közben arra is gondot fordítunk, hogy erősödjön és szilárduljon a munkás-paraszt szövetség, akkor biztosítani tudjuk, hogy dolgozó parasztságunk nagy többsége rálépjen a nagyüzemű gazdálkodás útjára.

Tisztelt Pártkongresszus!

Mi az elmúlt hetekben sokat tanultunk és tapasztaltunk. Megtanultuk, hogy csak alaposan, jól előkészített, kidolgozott

terv alapján lehet eredményeket elérni. Megtanultuk, hogy a fejlesztésnél nem szabad figyelmen kívül hagyni a fokozatosság szempontjának érvényesítését. Aki ezt nem veszi figyelembe, súlyos hibát követ el és akadályozza a termelőszövetkezeti mozgalom gyorsabb fejlődését. Sok-sok gyakorlati tapasztalatunk azt mutatja, hogy a dolgozó parasztok jelentős része könnyebben választja az I. típust és ha mi ezt a kezdeményezést támogatjuk, gyakori eset, hogy fejlesztés közben a maguk meggyőződéséből áttérnek a III. típusra. Biztosítanunk kell, hogy miután megismerik a különböző típusok között a különbséget, maguk állapítsák meg, hogy milyen termelőcsoportba akarnak lépni, vagy milyent akarnak alakítani. Ahol nem reagálnak a dolgozó parasztság kezdeményezésére és elfojtják azt, ott komoly károkat okoznak a fejlesztésnek.

A mi eredményeink is mutatják, hogy a mezőgazdaság szocialista átszervezése érdekében a falun nagy erők és nagy lehetőségek állnak rendelkezésünkre. Ha ezeket az erőket és lehetőségeket a jövőben jobban kihasználjuk, feltétlenül meg fog gyorsulni egész mezőgazdaságunk szocialista fejlődése.

A bekövetkezett nagyarányú fejlődés sok új problémát vet fel. Elsősorban pártbizottságaink megerősítését, termelőszövetkezeti pártszervezeteink megszilárdítását kell napirendre tűznünk. Biztosítanunk kell, hogy termelőszövetkezeteink, pártszervezeteink megfelelőképpen működjenek, hogy tisztázzuk az új helyzetben bekövetkezett követelményeket és feladatokat.

A csoportok megnövekedett taglétszáma és területe fokozott feladatot ró a vezetésre. Biztosítanunk kell, hogy csoporttagjaink jól gazdálkodjanak és becsületesen dolgozzanak, hogy megtanuljanak olyan termelőcsoportokat irányítani és vezetni, mint a türkevei „Vörös Csillag”, amelynek közel 9000 katasztrális hold területe van.

Másik döntő feladatunk, hogy az elért eredményeket megszilárdítsuk és biztosítsuk, hogy a termelőszövetkezeti mozgalom megyénk többi területén is továbbfejlődjék. Ezeken a területeken többet kell törődnünk az egyénileg dolgozó parasztokkal, ezen belül a középparasztsággal. Meg kell javítani köztük a politikai felvilágosító munkát, a legjobb egyénileg dolgozó parasztokat Pártunk felé kell irányítani. Szövetkezeti városaink és falvaink előtt nagy feladatok állanak. Meg kell szerveznünk a tavaszi munkát, ezen belül biztosítani kell a vetőmag-szükségletet, a csoporton belül meg kell szerveznünk a munkafolyamatokat, meg kell erősíteni a munkafegyelmet, meg kell tanítani a csoport tagjait a munkaegység-számításra, meg kell ismertetni velük az

alapszabályokat, hogy minden egyes csoporttag tisztán és világosan lássa a csoport tagjainak jogait és kötelelességeit.

A további eredmények jórészt járási és városi pártbizottságaink és községi titkáraink munkájától függenek és nem utolsósorban a megyei bizottság irányításán és segítségével múlnak. Járási pártbizottságainkat, községi és termelőszövetkezeti párt-szervezeteinket meg kell erősíteniünk, ez a most következő alapvető feladatunk.

Munkánkban lelkesít az a tudat, hogy Pártunk és szeretett vezérünk, Rákosi elvtárs közvetlen segítségét nyújt nekünk. Mindent el fogunk követni, hogy a kongresszus határozatainak jó végrehajtásával Szolnok megyét még előbbre vigyük a szocializmus építésének útján.

FARKAS MIHÁLY:

NÉPHADSERÉGUNK VIRÁGZÓ HAZÁNK BÉKÉJÉNEK VÉDELMEZŐJE

Tisztelt Kongresszus! Kedves Elvtársak és Elvtársnők!

Az MDP II. kongresszusa a nemzetközi helyzet olyan időszakában tartja tanácskozásait, amelyre a béke és a háború erőinek gigászi küzdelme nyomja rá bélyegét. Még távolról sem gyógyultak be a második világháború okozta sebek, még sok helyen ott állnak az üszkös romok, melyek a nemrég elmúlt háború szörnyű rombolásait mutatják, még az anyák és feleségek gyásza nem múltott el és ismét egy újabb világháború veszélye nehezedik az emberiségre.

Az amerikai imperialisták sodorják a világot egy újabb háború felé. Velük egy követ fújnak az angol és francia imperialisták. A háborús uszítók táborához tartozik Tito és bandája is. *Jugoszlávia*, Tito aljas árulása következtében, a háborús gyujtogatás egyik legveszedelmesebb tüzfészkévé vált Európában.

Hogy mik az amerikai imperialista háborús gyujtogatók céljai, az teljes egészében felismerhető Koreában. Az amerikai imperialisták a Li Szin Man banditákkal Észak-Korea szabad népére törtek. Céljuk az volt, hogy egész Koreát gyarmattá tegyék. Észak-Korea hős népe szabadságát védelmezi és az egész koreai nép számára biztosítani akarja a függetlenséget. Erre — a mi véleményünk szerint — joga van minden népnek! Az amerikai imperialisták a népeknek ezt a szent jogát azonban nem ismerik el. Ők a koreai háború kirobbantásával a koreai nép

szabadságát vérbe akarják fojtani. Ennek a célnak elérésére nem riadnak vissza a legembertelenebb eszközök igénybevételétől sem. Ha népellenes, aljas terveik megkövetelik, hatalmas területrészeket, városokat, falvakat perzselnek fel és tesznek a földdel egyenlővé és a hazafiak tízezreit gyilkolják le állati kegyetlenséggel. Az amerikai imperialisták háborús célja világos: gyarmattá akarják változtatni a világot. Azt akarják a Wall Street urai, hogy a szabad országok szabad népei térdre kényszerüljenek előttük és rabszolgáikká legyenek. Koreában, amikor az amerikai imperialisták már azt hitték, hogy végérvényesen zsebükben van a győzelem, kezdték visszaadni a parasztok földjét a földesuraknak, Korea természeti kincseire, üzeimeire, bányáira az amerikai trösztkirályok tették rá kezüket. Az amerikai imperialisták arcáról Koreában teljesen lehullott a lepel. Hiába beszélnek arról, hogy fegyverkezésükkel a békét akarják „biztosítani”. Koreában az imperialistákon és csatlósaikon kívül senki nem veszélyeztette az emberiség békéjét. A tények igazolják, hogy az amerikai imperializmus és csatlósai azért fegyverkeznek s azért akarják kirobbantani a harmadik világháborút, hogy újra a gyárosok és földesurak rabigájába hajtsák a szabad országok szabad népeit. Ilyen eszeveszett terveket forgatnak fejükben az imperialisták és ezeknek a céloknak elérésére akarják újra lángbaborítani a világot.

Igen ám! Azonban a *történelmi helyzet*, amelyben az imperialisták háborús terveiket valóra akarják váltani, *merőben más, mint mondjuk a második világháború előtti helyzet volt.*

Rákosi elvtárs beszámolójában már rámutatott arra, hogy ma a szocializmus, a demokrácia, a béke erői nagyobbak, mint a kapitalizmus, a háború erői. Igen! A háború erői mindjobban elszigetelődnek a széles néptömegektől, a béke, a szabadság erői pedig gyarapodnak.

Ma már mind erőteljesebben a szocializmus és a béke erői határozzák meg az emberiség fejlődésének útját és irányát

Az emberiség nagy szerencséje, elvtársak, hogy az 1917-es Nagy Októberi Szocialista Forradalom eredményeként, a nagy Sztálin bölcs vezetése alatt a Szovjetunió a világ leghaladottabb, legszervezettebb, legszilárdabb és leghatalmasabb birodalmává fejlődött. Az emberiség nagy szerencséje, hogy a Szovjetunióban kialakult az a legyőzhetetlen erő, amely a kommunizmust győzelmesen építve, nap mint nap bizonyítja, hogy *a kapitalizmus fölött eljárt az idő, hogy a jövő a szocializmusé, a kommunizmusé.*

Ma már mind erőteljesebben a szocializmus és a béke erői határozzák meg az emberiség fejlődésének útját és irányát.

Az emberiség nagy szerencséje, hogy a Szovjetunióban kialakult az a tapasztalt, harcokban megacélozott élcsapat, mely a világ békefrontját vezeti.

És az emberiség külön nagy szerencséje, hogy ennek a kipróbált élcsapatnak az élén ott áll a mi szeretett Sztálin elvtársunk, aki győzelemről győzelemre vezeti a békéért folyó nagy világcsatát. Ilyen élcsapattal és ilyen kipróbált vezérrel csak mi, a békétábor harcosai büszkélkedhetünk, ezért vagyunk legyőzhetetlenek.

A nagy szocialista Szovjetunió születése első percétől kezdve, immár több mint három évtizeden át szakadatlan harcot folytat azért, hogy a béke, a népek közötti barátság és egyetértés uralkodjon a földön. Az imperialista kormányok azonban mindannyiszor elvetették a Szovjetunió javaslatait a béke megszilárdítására. Ezért került sor a második világháborúra. A Szovjetunió kormánya, Sztálin elvtárs bölcs vezetése alatt továbbra is a békeharc élén halad és fáradhatatlanul küzd az atombomba betiltásáért, a lefegyverzésért, a népek közötti tartós barátság biztosításáért. „Az egész világ előtt közismert, — mint Sztálin elvtárs a Pravda munkatársának kérdéseire adott válaszában mondja — hogy a Szovjetunió a háború után demobilizálta csapatait. Mint ismeretes, a demobilizálás három szakaszban történt. Az első s második szakasz 1945, a harmadik 1946 májusától szeptemberéig. Ezenkívül 1946-ban és 1947-ben demobilizálták a Szovjet Hadsereg személyi állományának idősebb korosztályait, 1948 elején pedig demobilizálták a többi idősebb korosztályt.”

A Szovjetunió kormányának javaslatait a béke biztosítására az amerikai imperialisták, akik Hitler babérait vágnak, szakadatlanul elutasítják. Ugyanezt teszik angol, francia csatlósai is. Mindennek dacára azonban a Szovjetunió vezetése alatt a világ békefrontja lankadatlan erővel továbbviszi a harcot a háborús gyujtogatók ellen. Semmi kétség, elvtársak, hogy ez a mi harcunk végső fokon a háborús gyujtogatók végérvényes vereségével, a békefront történelmi jelentőségű győzelmével fog végződni!

Merőben más a helyzet azért is, mert Ázsia leghatalmasabb birodalma, a közel ötszázmillió Kína kiszakadt az imperializmus rendszeréből. Ma a Kínai Népköztársaság Mao Ce-tung elvtárs vezetése alatt a demokrácia, az emberi haladás és a béke egyik legfontosabb tényezője.

Merőben más a helyzet továbbá azért is, mert kialakultak

és megerősödtek a fiatal népi demokratikus országok, amelyek a hatalmas kínai birodalommal együtt a Szovjetunió körül csoportosulva, közös erővel viszik a harcot a háború ellen, a békéért.

De merőben más a mai világhelyzet, amelyben az imperialisták egy újabb háború kirobbantására készülnek, azért is, mert az emberiség történelmében *először lépnek szervezeten a világ porondjára maguk a népek*, hogy felvegyék a harcot az imperializmus ellen, hogy biztosítsák a tartós békét, a haladást, az alkotó munka feltételeit.

Elmúlt az az idő, amikor az imperialisták teljesen titokban, a népek háta mögött szöhatték gonosz, háborús terveiket és máról-holnapra, szinte váratlanul kirobbanthatták a háborút! A népek ma már tudják, hogy a háború nem istencsapás, hanem az imperialisták gonosz rendszerének és vérszomjas politikájának a műve. Ma már az egész világot átfogó békemozgalom számontartja és éberén figyeli az imperialisták háborús készülődéseit. Az imperialisták nem tudják már eltitkolni háborús terveiket. Terveik lelepleződnek és százmilliók harcolnak azért, hogy a háborús uszítók ne tudják terveiket valóraváltani.

Mindezek a tényezők korlátok közé szorítják az imperialista háborús gyujtogatók garázdálkodásait és *ha jól harcolunk, ha jól megszervezzük a békéért folyó harcunkat, megakadályozhatjuk, hogy az imperialisták kirobbantsák a harmadik világ-háborút.*

„A béke fennmarad és tartós lesz, ha a népek kezükbe veszik a béke megőrzésének ügyét és végig kitartanak mellette” — mint Sztálin elvtárs mondotta a Pravda tudósítójának adott válaszában.

Semmi kétség nem fér ahhoz, hogy ha ezek a tényezők nem léteznének és nem hatnának, úgy ma már lángban állna a világ. *Ma nem azért van béke, mert az imperialisták még nem akarnak háborút, hanem azért, mert erős a Szovjetunió és erős a világ békefrontja!* Ezért és csak ezért van béke! A háborús gyujtogatók Koreában azzal a céllal avatkoztak be fegyveresen, hogy Ázsián keresztül gyujtsák fel a világot. A trumanok, achesonok, macarthurok és dullesek azt hitték, hogy Korea a világ békefrontjának leggyengébb láncszeme és ezért itt könnyűszerrel át lehet törni a béke frontját. *Tévedtek azonban ezek az urak! Korea népe nem gyenge, hanem erős láncszemnek bizonyult!* A világ békefrontjának koreai arcvonala a háborús gyujtogatók vereséget szenvedtek. A koreai háború eseményei

a béketábor növekvő erejét és az imperializmus és ezen belül az amerikai imperializmus gyengeségét tárták fel.

Ez a koreai háború egyik alapvető tanulsága.

Ha történetesen más — mondjuk megfordított — képet mutatnának az erőviszonyok, akkor ma valószínűleg újra a világháború pusztító tüze borítaná be a földet. A békefront hatalmas ereje, megingathatatlan szilárdsága és egysége, Sztálin elvtárs bölcs békepolitikája, ezek azok az erők, amelyek megakadályozták, hogy az amerikai imperialisták távolkeleti háborús provokációja világháborúvá fejlődjék.

Az imperialisták azonban mindennek ellenére nem mondanak le gonosz, háborús terveikről. Ellenkezőleg! A koreai provokáció óta soha nem látott és nem tapasztalt méretű eszevesztett fegyverkezésbe kezdtek. Az imperialisták azóta meggyorsították a háborúra való felkészülés ütemét. *Ez azt jelenti, hogy a népek sikeres békeharcának ellenére a háborús veszély nem csökken, hanem tovább nő.*

*Az imperialisták elvetemült, sötét, gyilkos provokátora,
Tito és bandája*

Bennünket, magyarokat a nemzetközi helyzet ilyenén való alakulása közvetlenül azért is érint, mert déli határainkon ott ólálkodik az imperialisták elvetemült, sötét, gyilkos provokátora, Tito és bandája. Amerikai módra a fasiszta Tito is a „béke bajnokának“ csapott fel. Mindez természetesen kódósítás, a népek megtévesztését célozza: Keresi a naiv embereket, akik lépre mennének neki, csak nem találja őket. Ma Jugoszláviában közel 700 000—750 000 ember van fegyverben. Ez a szám azt jelenti, hogy Tito a Jugoszlávia által mozgósítható haderő több mint 50 százalékát már békeidőben fegyverben tartja. Ilyen fegyveres erőt csak olyan kormány tart fenn békeidőben, amelynek támadó szándéka van. És mi ismerjük Tito terveit, mi tudjuk az áruló Rajk peréből, hogy Tito már 1947-ben, 1948-ban Rajk és bandája segítségével be akart törni hazánkba. Terve azonban kudarcot vallott, mert Pártunk, Rákosi elvtárs vezetése alatt leplezte Rajkot is és gazdáját, Titot is. Tito támadó tervét azok a számok is bizonyítják, amelyek a magyar határ megsértéséről számolnak be. Az 1950. év folyamán a titóisták államhatárunk ellen az alábbi határsértéseket követték el:

Szárazföldön 769 esetben.

Vizen 1 esetben.

Levegőben 25 esetben.

Összesen 1950-ben 795 esetben

sértették meg a titóisták hazánk államhatárait. A határsértések száma állandóan növekszik. Rankovics janicsárjai a kémek és diverzánsok százait dobják át határainkon. Azonban Államvédelmi Hatóságunk, államvédelmi határőreink éberren őrzik hazánk szent határait és tömegesen teszik ártalmatlanná az át-dobott titóista kémeket és provokátorokat.

Világos, hogy Pártunk és kormányzatunk helyesen intézkedett, amikor gondoskodott arról, hogy ilyen körülmények között jobban kell biztosítani határaink sérthetetlenségét mindenféle titóista provokációval szemben. Mi népünk számára nyugalmat és békét akarunk és ezt minden eszközzel biztosítani is fogjuk!

Tito felduzzasztott, de rosszul ellátott és silányan felszerelt hadseregét most Trumanék vették kézbe. Truman sietve amerikai élelmet, benne sok rossz pótanyagot, tojásport, szárított halat, dohos szárított tésztát, babot küldött Titónak, hogy azzal biztosítsa hadserege élelmezését. Tojásporért, szárított halért, babért adja el Tito az amerikai imperialistáknak a jugoszláv nép fiainak százezreit ágyútöltelékként. De semmi kétség, hogy Tito elszámítja magát és végső fokon ő is Csang Kai-sek sorsára fog jutni. Erről beszél az a kis epizód is, ami nemrég a határ mentén játszódott le. Egyik határőrünk beszédbe elegyedett a jugoszláv határőrség járőrével és arra a kérdésre: meddig fogjátok még nyakatokon túrni az áruló Titót, a jugoszláv járőr tagjai előbb körülnéztek, s mikor meggyőződtek, hogy senki sincs a közelükben, nyugodt hangon kijelentették: „Legyetek nyugodtak, már nem sokáig.” Ezek az ismeretlen jugoszláv határőrök nemcsak a saját, de sok tízezer jugoszláv katona legbensőbb érzését juttatták kifejezésre. Ezt az érzést a jugoszláv nép fiaiban sem Tito, sem Rankovics janicsárjai semmiféle eszközzel nem fogják tudni elfojtani.

Az amerikai fegyveres erők vezérkara már elkezdte a jugoszláv hadsereg felfegyverzését. De semmi kétség afelől, hogy a Jugoszláviában basáskodó amerikai vezérkari tisztek és az amerikai fegyverek csak még jobban kinyitják a jugoszláv hazafiak, a katonák és tisztek szemét és növelni fogják a Tito-ellenes elkeseredést a hadseregben is.

Az imperialisták megszegik a békeszerződést

A háborús veszély fokozódása komolyan felveti népünk számára a honvédelem kérdéseit is és az ezzel kapcsolatos tenni-valók helyes és időben való megoldását. Ez természetesen nem

azt jelenti, hogy mi akár egy jótányit is le akarunk térni a béke politikájának útjáról. Nem, erről szó sincsen! Ellenkezőleg! Mi továbbra is és még fokozottabb erővel, mint eddig, harcolni fogunk a békéért. De a béke megvédése a mai nemzetközi helyzetben éppen a következetes békepolitikát folytató állam számára kötelezővé teszi, hogy komolyan gondot fordítson a honvédelemre, az ország függetlenségének, a nép szabadságának megőrzésére. A békeszerződés Magyarországnak lehetőséget adott arra, hogy hadsereget tartson. Mi éltünk ezzel a lehetőséggel, figyelembevéve a feszült nemzetközi helyzetet. *Elvégzett munkánk eredményeként kijelenthetjük, hogy az a hadsereg, amelyet létrehozunk, létszámában teljes egészében megfelel a békeszerződés által meghatározott keretnek, azt nem lépi túl!* De helyénvaló arról beszélni, hogy hogyan szegik meg a békeszerződést nap mint nap az imperialisták. A potsdami megállapodás értelmében Németországot teljesen le kell fegyverezni. Németországgal éppen az imperialisták szabotázsa következtében mindezideig nem lehetett megkötni a békeszerződést, de ugyanakkor az amerikai imperialisták Németország felfegyverzését követelik, sőt mi több, ezt már el is kezdték. Az új német fasiszta hadsereg számára amerikai tisztek vezetése alatt külön táborokban folyik a tiszti és tiszthelyettesi kiképzés. Ma Nyugat-Németországban az amerikai, angol, francia övezetben és Nyugat-Berlinben az imperialista megszállók által szervezett és fenntartott katonai és félkatonai alakulatokban közel 600 000 fő van beszerelve. Ezekben az alakulatokban a katonai képzés náci és amerikai tisztek vezetése alatt már hosszabb idő óta folyik. Nem véletlen, hogy az imperialista megszálló katonai hatóságok nyakra-főre engedik szabadon a már elítélt háborús bűnös náci tábornokokat, vezérkari tiszteket, akiket szabadonbocsátásuk után magas fizetéssel szolgálatukba állítanak. Ezek mind letagadhatatlan tények, amelyek rávilágítanak arra, hogy az angolszász imperialisták újra lábra akarják állítani a szétvert német fasiszta hadsereget. Mi teljes joggal emeljük fel tiltakozó szavunkat Nyugat-Németország felfegyverzése ellen. Hazánk — mint Rákosi elvtárs mondotta — szinte ezer éven keresztül célja és áldozata volt a német hódító törekvéseknek. Mi Nyugat-Németország felfegyverzését a béke arculcsapásának tekintjük és ezért minden erőnkkel harcolni fogunk azért, hogy ne éledjen fel újra Európa szívében az a brutális fegyveres erő, amely oly sok szenvedést okozott már az emberiségnek. Hasonlóképpen Japán felfegyverzését is elkezdték az amerikai imperialisták.

MacArthur újévi nyilatkozatában kijelentette: „Japánnak ismét fegyverkeznie kell...”

És nézzük csak meg, hogyan örködik az amerikai imperializmus afelett, hogy pl. Olaszország betartja-e a békeszerződést. Olaszország számára a békeszerződés összesen 300 000 főnyi haderőt engedélyezett. Amint látják, ez nem kis szám és mégis, az amerikai vezérkar egyenes követelésére, komolyan felemelték Olaszország engedélyezett haderejének állományát. Olaszország fegyveres ereje ma a következőképpen tevődik össze:

a szárazföldi haderő 300 000 az engedélyezett 250 000 helyett,
a légi haderő személyi állománya 60 000 az engedélyezett 25 000 helyett,
a haditeherészet személyi állománya 46 000 az engedélyezett 25 000 helyett.

És így sorolhatnám tovább azokat a számokat, amelyek igazolják, hogy Olaszország az amerikai vezérkar tudtával és beleegyezésével komoly mértékben túllépte a békeszerződés által megengedett létszámot. Azaz: Olaszország valóban megsértette a békeszerződést.

De még a felemelt létszám sem elégíti ki az amerikai vezérkart. Eisenhower tábornok legutóbbi nyugateurópai körútján Rómába is ellátogatott és — mint tudjuk — elégedetlenségét fejezte ki Pacciardi olasz hadügyminiszternél afölött, hogy az olasz hadsereg sem minőségileg, sem mennyiségileg nem fejlődik kielégítően. Ezek a tények — enyhén szólva — azt látszanak igazolni, hogy az amerikai imperialisták semmibe se veszik az általuk aláírt békeszerződést.

Ez az igazság arról, hogy *ki tartja be, és ki szegi meg a békeszerződést.*

*A mi kormányunk békepolitikát folytat
és a békét akarja biztosítani*

A békeszerződés megszegése az imperialista hatalmak részéről egy bizonyítékkal több amellet, hogy az imperialisták minden nemzetközi megállapodást felrúgva gyors ütemben dolgoznak a harmadik világháború előkészítésén. Mindezt figyelembe kell vennünk, ha eredményesen helyt akarunk állni a nemzetközi békefront magyar arcvonalan.

Egyesek érthetetlenül, ellentmondást látnak a békéért folyó harcunk és honvédelmünk biztosítása között.

Nincs itt semmiféle ellentmondás!

A mi kormányunk bekepolitikat folytat és a békét akarja biztosítani, nemcsak saját népünk, de az egész emberiség számára. De miután az imperialista hatalmak minden erővel egy harmadik világháború kirobbantására vettek irányt, kormányunk kénytelen országunk, saját népünk védelmének biztosítására intézkedni. Tudatában kell lennünk, hogy nálunk a munkásosztály, a dolgozó nép a hatalom birtokosa, az ország gazdája. Felel ezért az országért, felel határainak sérthetatlenségéért és felel nemzete függetlenségének megóvásáért. A hatalomra jutott munkásosztálynak, dolgozó népünknek a szocializmus építésével párhuzamosan ezért kötelessége, különösen a jelenlegi nemzetközi helyzetben, a honvédelemről való fokozott gondoskodás is. Tehát a béke megvédése és a honvédelemről való gondoskodás elválaszthatatlanok egymástól, kiegészítik egymást. *Nem tudnánk a békét eredményesen megvédeni, ha elhanyagolnánk a honvédelmet.*

Hivatkozni akarok itt Rákosi elvtársra, aki egyik beszédében félreérthetetlen világossággal megmutatta, hogy *a béke védelme és a honvédelem erősítése ugyanazon kérdés két oldala.*

Rákosi elvtárs többek között a következőket mondotta:

„Ma, amikor az imperialisták bűnéből a világ újra két táborra oszlott, amikor az állig felfegyverzett, kardcsortető, világuralomra törő amerikai tőke szerte a földgömbön a háborút készíti elő, egy fegyvertelen ország valósággal csábít a provokációra és kalandokra. Es mert mi nem akarjuk, hogy hazánk imperialista kalandorok játszótére legyen, hadseregünket éppen a béke érdekeiben igyekezzünk olyanná tenni, hogy dolgozó népünket szövetségeseinkkel válllvetve meg tudjuk védeni.”

Rákosi elvtárs szavai meghatározzák Néphadseregünk szerepét és feladatát is. A magyar népi demokráciának azért van szüksége korszerű hadseregre, hogy *órt álljon a béke frontján, hogy meg tudja védeni virágzó hazánk békéjét és nagy lelkesedéssel, odaadással dolgozó, szeretett népünket.* Mi minden erővel továbbfolytatjuk harcunkat a béke megőrzésére, de ugyanakkor — azt hiszem — helyesen cselekszünk, ha felkészülünk hazánk védelmére is. Nálunk a honvédelem erősítése, hadseregünknek a békeszerződés keretében való fejlesztése leterdeke népünknek és ugyanakkor növeli a béke frontjának erejét.

Pártunk magatartása a hadsereg szervezésével kapcsolatosan a felszabadulás után *nem volt mindig ugyanaz!*

Addig, amíg a hatalomért folyó harc terén végérvényesen nem dőlt el az a kérdés, hogy *ki kit győz le*, addig, amíg Pártunk vezetése alatt a munkásosztály végérvényesen *nem hódította meg a politikai hatalmat*, Pártunk nagyon helyesen azt az álláspontot képviselte, hogy *a hadsereget nem kell fejleszteni*. Nem kell fejleszteni azért, mert a hadsereg, ha kicsi volt is és azokban az időkben lényegében szervezett hadsereggel nem is rendelkezünk, az csaknem teljesen reakciós, az imperialisták szolgálatában álló tábornokok és tisztek kezében volt. A hadseregfejlesztés abban az időszakban egyet jelentett volna azzal a veszéllyel, hogy a belső reakció felhasználta volna a hadsereg növekvő erejét a hatalomért küzdő munkásosztály ellen.

Pártunknak ez a politikája — mint a később bekövetkezett események igazolták — teljesen helyes volt.

Pártunk Rákosi elvtárs kezdeményezésére akkor tért rá hadseregünk építésére, amikor egyrészt a politikai hatalom szilárdan a munkásosztály vezette népünk kezébe ment át, és másrészt, amikor az imperialisták fokozott háborús politikája világossá tette számunkra, hogy gondoskodnunk kell hazánk védelméről is.

Itt nagy tanítómesterünkre, Leninre szeretnék hivatkozni, aki az orosz bolsevikok viszonyát a haza védelméhez a következőképpen határozta meg:

„Amikor mi az elnyomott osztály képviselői voltunk, nem viszonylottunk könnyelműen a haza védelméhez az imperialista háború idején, mi elvileg elutasítottuk az ilyen védelmet. Amikor azonban annak az uralkodóosztálynak képviselői lettünk, amely elkezdte a szocializmus építését, mi megköveteljük mindenkitől, hogy komolyan viszonyuljon az ország védelméhez.”

Erre a lenini útra tértünk rá mi, magyar kommunisták is, amikor már annak az uralkodóosztálynak lettünk képviselői, amely megkezdte Magyarországon a szocializmus építését. Most mi is megköveteljük mindenkitől — és azt hiszem, joggal —, hogy komolyan viszonyuljon az ország védelméhez.

Népi demokratikus államunk jellege, elvtársak, azt követte meg Pártunktól és kormányunktól, hogy új típusú hadsereget szervezzünk. Itt egy teljesen új feladattal állottunk szemben. Az a kérdés vetődött fel e feladatok megoldásával kapcsolatosan, hogy *milyennek kell lenni egy népi demokratikus állam hadseregének*. Erre a kérdésre kellett választ adnunk. Szerencsére,

elvtársak, ezen a téren is kitaposott úton haladhatunk már, *mert hiszen előttünk lebeg a dicső Szovjet Hadsereg ragyogó példája.*

Számunkra világos volt, hogy Néphadseregünk létrehozásával nekünk a hős Szovjet Hadseregtől kell tanulnunk, ha olyan hadsereget akarunk építeni, amely „tűzön-vizen át” kell hogy kövesse a népet és amely hadsereg a legnehezebb helyzetekben is sikeresen meg tudja védeni a magyar haza függetlenségét. Mi azért tanulunk saját Néphadseregünk építésénél a Szovjet Hadseregtől, mert a Szovjetunió hadserege a munkásosztály, a dolgozó nép első, hatalmas, legyőzhetetlen hadserege. A Szovjetunió és a dicső Szovjet Hadsereg gazdag története a világ dolgozói számára bebizonyította, hogy *csak olyan hadsereg képes népe szabadságának szent ügyét eredményesen megvédeni, s azért minden áldozatot meghozni, amely olyan szellemben nevelődik és olyan alapon van megszervezve, mint a Szovjet Hadsereg.*

Ezért tekintjük mi a Szovjet Hadsereget joggal példaképünknek.

Sztálin elvtárs a Vörös Hadsereg fennállásának 10. évfordulója alkalmából tartott beszédében rámutatott arra, hogy *miben különbözik a Vörös Hadsereg a kapitalista országok hadseregeitől és ennek alapján miben áll a Vörös Hadsereg ereje?* Erről Sztálin elvtárs többek között a következőket mondotta:

„Nálunk szeretik, tisztelik a hadsereget, gondoskodnak róla. Miért? Mert — először a világon a munkások és parasztok megteremtették saját hadseregüket, amely nem az urakat, hanem a volt rabszolgákat, a felszabadult munkásokat és parasztokat szolgálja. Ez a mi Vörös Hadseregünk erejének forrása.”

*Népünknek a honvédség iránti szeretete
Néphadseregünk erejének forrása*

Nálunk Magyarországon a felszabadulás után Pártunk vezetése alatt szintén a munkásosztály, a dolgozó parasztság teremtette meg a Néphadsereget.

Nézzük meg, mit mondanak erről a számok?

1949 január 1-én a magyar hadsereg tisztikarában 5,5 százalék új tiszt volt.

1950 január 1-én az új tisztek aránya már elérte tisztikarunk 56,5 százalékát.

1951 januárjában tisztikarunkban már. 80,7 százalék új tiszt volt.

1949 január 1-én a hadsereg tábornokai között egyetlen egy sem volt munkás- és parasztszármazású. 1951 január 1-én a tábornokok között már 68 százalékot tesz ki a munkások és parasztok soraiból kikerült tábornokok száma.

Tisztikarunk szociális összetétele származás szerint a következőképpen oszlik meg:

Ipari munkás	38,1 ^o / _o
Mezőgazdasági munkás . . .	20,5 ^o / _o
Dolgozó paraszt	13,5 ^o / _o
Kisiparos, kiskereskedő . . .	7,4 ^o / _o
Értelmiségi, hivatalnok . . .	20,5 ^o / _o

Ezek a számok azt igazolják, hogy Néphadseregünk fejlődésében az 1950-es év a fordulat éve volt és ennek következtében most tisztikarunk összetétele megfelel népi demokratikus rendszerünk jellegének. Ma már nyugodt lelkiismerettel jelenthetjük ki, hogy a nép fiai vezetik a magyar nép hadseregét. Több mint száz év után először van újra a magyar népnek, a magyar munkásosztálynak, a dolgozó parasztságnak olyan hadserege, amely ezer és ezer szállal össze van forrva magával a néppel, amely legszentebb kötelességének népe ügyének szolgálatát tekinti. Népünk ezért érzi és tudja, hogy fiatal, fejlődő Néphadseregünk hús az ő húsából, vér az ő véréből. Ezért szereti és tiszteli felszabadult népünk a hadsereget. Számptalan megható jel mutat arra, hogy népünk szívébe zárta és szeretettel veszi körül katonafiait, az egész hadsereget. A munkás- és parasztszülők büszkéek arra, hogy fiaik tisztképző intézetekbe kerülnek és miután keményen és ontudatosan megdolgoztak érte, vállukra kerül az aranycsillag, amely fiatal tisztjeinket még bensőségebb hűségre, még odaadóbb szeretetre serkenti népünk iránt.

A munkás- és parasztszülők büszkesége szólal meg Varga Béla hajdunánási lakos leveléből, amelyet egyik tisztképző intézetünk parancsnokához írt abból az alkalomból, hogy fia befejezte a tisztképző intézetet és tisztté avatták:

„Köszönöm Nektek Elvtársak — írja Varga Béla —, hogy fiamat neveltétek, tanítottátok. Én ezt úgy igyekszem meghálálni, hogy még fokozottabb erővel fogok idehaza dolgozni. Munkával harcolok a békéért, de ha kell, én is fegyvert ragadok és fiammal együtt védem drága hazámat az imperialista rablók ellen.”

Vitárisz Jánosné a komárommegyei Réde községből ír egy másik tisztképző intézetünk parancsnokához;

„Büszkeséggel tölt el az a tudat, hogy fiam Néphadseregünk tisztjelöltje, annak a Néphadseregnek katonája, amelynek tisztjei dolgozó népünk fiaiból kerülnek ki. Kívánom, hogy fiam és valamennyi bajtárs tudása legjavát adja a hazának, de ha szükség lesz rá, úgy védje meg fegyverrel is épülő országunkat. Igérem, és megfogadom valamennyi dolgozó édesanya nevében, hogy mi itthon több és jobb munkával és minden igyekezetünkkel harcolni fogunk a békéért, gyermekeink boldogabb jövőjéért.”

A magyar ifjúság is, fiúk és leányok egyaránt rajongóan szeretik Néphadseregünket. Ez a szeretet csendül ki Szakál Mariska dunaszentbenedeki úttörő leveléből, aki egy leányraj megbízásából írt Radó alhadnagy bajtársnak, aki résztvett az úttörők felavatásának ünnepségén. A levél így hangzik:

„Még most is emlékezünk arra a napra, amikor alhadnagy pajtás felavatta úttörőinket. Azóta is nagyon szorgalmasan tanulunk és a második raj, a leányok raja, dicsérő oklevelet is kapott jó munkájáért, több pajtás pedig könyvjutalomban részesült. Mi szeretjük Néphadseregünk katonáit, akik a mi békénk és boldog jövőnk felett őrködnek, hogy mi gondtalanul tanulhassunk. Ezt mi nem is tudnánk mással meghálálni, csak jó tanulással.”

Ilyen és hasonló szellemű levelek százait kapják parancsnokaink, Néphadseregünk lapjának szerkesztősége munkásoktól, parasztoktól, a magyar fiataloktól. Ezek a levelek keresetlen szavakkal őszintén, mindennél meggyőzőbben tárják fel azt a szeretetet és tiszteletet, amely ott él minden magyar hazafi szívében Néphadseregünk iránt.

Néphadseregünknek munkásosztályunkkal, dolgozó népünkkel való összeforrottságát széttörhetetlenné teszi az is, hogy a gyárak és üzemek dolgozói ajándékozzák ezredeink és tisztiiskoláink számára a csapatzászlókat. Ilyen ünnepi alkalmakkor, amikor ezredeink, tisztiiskoláink parancsnokainak, tisztjeinek és harcosainak a gyárak dolgozói átnyújtják az új zászlókat, arra emlékeztetik őket, hogy az átadott zászló becsületét és tisztaságát minden helyzetben őrizték meg és mindhalálig hűséggel szolgálják a nép ügyét. Tisztjeink és harcosaink ilyen ünnepi alkalmakkor újra megfogadják, hogy az átvett zászlót soha el nem hagyják és lángoló hűséggel, ha kell, életük feláldozásával is megvédik drága hazánk függetlenségét, szeretett népünk szabadságát.

Ilyen csapatzászló-átadás ünnepségről írt Papp Józsefné, köztársasági bronzéremmel kitüntetett textilmunkásnő Pápáról,

„Kétezer dolgozó nevében, mint küldött, résztvettem a pápai honvédség ünnepségén. Ennek a nagy napnak emléke örökké élni fog szívemben. A honvédség az a támasz, amelyre nyugodtan rábízhatjuk békénket. A legnagyobb szeretetben részesítettek bennünket. Most már minden dolgozó tisztában van azzal, hogy a gyár, a föld és a hadsereg a dolgozó népé, hogy nép és hadsereg közös erővel építi boldog jövőjét.”

A csapatzászlók alatt fogad egymásnak hűséget nép és hadsereg.

Népünknek a honvédség iránti szeretetében és tiszteletében van Néphadseregünk erejének forrása.

Honvédségünk azért is valóban a nép hadserege, mert olyan szellem hatja át és olyan szellemben nevelődik, amelynek alapját a szabad magyar haza, népünk, nagy Pártunk és szeretett vezérünk, Rákosi elvtárs iránti határtalan és megingathatatlan hűség képezi.

Újjászületett, újjáéledt, új tartalmat és új értelmet kapott a magyar hazafiság, miután újjászületett maga népünk is.

Népünk újjászületése, szabad nemzetté való formálódása a felszabadulás eredménye. A dicső Szovjet Hadsereg győzelmes harcai tüzeiben lett rab nemzetből szabad nemzetté népünk. A szabadság alakította forró érzületté a magyar dolgozó emberek szívében a haza iránti szeretetet. Ott parázslott ez az érzés a szörnyű elnyomatás évszázadai alatt is népünkben, de lángra-lobbant, hatalmas erővé vált azután, hogy népünk az ország gazdája lett. Ma már népünk számára semmi sem idegen a magyar hazában. A mi hazánk minden szépsége, mindaz a jó, amit a magyar dolgozók keze és szellemi alkotóereje teremt, népünk életét teszi boldoggá, tartalmassá. Ez ad új értelmet és magasztos célt az életnek.

Újjáéledt, új tartalmat kapott a magyar hazafiság

A szabadság talajából nő ki az új magyar hazafiság, amely egy nagy családba tömöríti a magyar dolgozók millióit és ezért mondhatjuk joggal, hogy soha nem volt olyan egységes, olyan egybeforrott a magyar nép, mint éppen most. Ennek az új magyar hazafiságnak egyik alapvető, életető eleme a nép szeretete nagy Pártunk, Rákosi elvtárs iránt. Munkásosztályunk, népünk tudja, hogy a felszabadulás után csak azért tudott a boldog, szocialista élet útjára lépni, mert az ország ügyét helyes úton

és bölcsen vezette a Párt, Rákosi elvtárs! Ezt a felismerést fejezi ki Szalai Józsefné levele katonafiához, amelyet abból az alkalomból írt hozzá, hogy tagjelöltnek felvették a Pártba. Szalainé többek között a következőket írja katonafiához:

„Kedves Fiam! ... Hogy ez a harc hogy dőlt el, te is tudod. Felszabaduláskor te is ott álltál apáddal a kapott föld végében felemelt fejjel. Úgy éreztem, hogy az a sok-sok talicska föld — amibe apád megöregedett — most itt van előttünk, egy darabban és jogosan. A miénk. A Párt adta. A Párt, amelyet Rákosi elvtárs vezet, akinek az aláírását szíved fölött hordozod majd a pártkönyvedben. Gondolj Őrá és gondolj azokra, akik szeretett hazánk felemelkedéséért dolgoznak ebben az országban, akiknek a békéjét őrzöd most fegyverrel a kezekben. A te hazád a város és a falu, az üzemek, a gazdaságok, barátaid éppúgy, mint az ismeretlenek, akik érted is dolgoznak. A te hazád a Párt és minden magyar-dolgozó a te nagy családdod. A te hazád a családi kör, melyben nevelkedtél, a falu, melyben felnőttél. Szeresd és véd meg a hazád, édes fiam s légy méltó ahhoz a Párthoz, mely a legjobb hazafiakat adta a magyar népnek.”

Itt vannak Szalai Józsefné volt kubikosasszony levelében egyszerű, szeretettől áthatott szavakban azok az új gondolatok és új érzések, amelyek az új magyar hazafiság összetevői úgy, ahogyan azok népünkben élnek.

Az újjászületett magyar hazafiság elidegeníthetetlen alkotó eleme a felszabadító Szovjetunió, a nagy Sztálin iránt érzett szeretet és hűség is.

Magyar hazafiság a Szovjetunió szeretete nélkül nincs és nem is lehet! Népünk jól tudja, hogy szabadságát a Szovjetunió nagy népei kezéből kapta, hogy minden eredményünket és sikerünket az új élet építése terén a Szovjetunió, Sztálin elvtárs támogatásával értük el. Népünk jól tudja, hogy csak szoros, benső barátságban a Szovjetunióval erősödhet és izmosodhat a magyar függetlenség, a magyar szabadság. Ezért él — és örök időken át élni fog — a magyar népben a Szovjetunió iránti tisztelet és szeretet.

Ez az a szellem, amelyben Néphadseregünk harcosai, tisztjei és tábornokai nevelődnek. Honvédségünk, elvtársak, népi demokráciánk egyik legjobb iskolája, ahol a nép fiai megismerkednek a katonai oktatáson túl a magyar kultúrával, irodalommal, a magyar történelemmel, Pártunk harcaival. Harcosaink, tisztjeink és tábornokaink Néphadseregünkben megismerkednek a Szovjetunió dicső harcaival, nagymúltú történetével, a szovjet

embertípus nemes jellemvonásaival. Igazi magyar hazafiság és nemzetköziség szellemében nevelődve formálódnak Néphadseregünkben a harcosok, tisztek és tábornokok népünk szabadságának hű katonáivá. Ezt a nevelőmunkát Néphadseregünkben a politikai tisztek vezetése alatt a párt- és a DISz-szervezeteink végzik. A Párt nevelőmunkája formál újtípusú embereket Néphadseregünkben. Olyan embereket, akik nemcsak napsütéses időben állnak a nép oldalán, de akkor is, amikor veszély fenyegeti hazánkat, s amikor minden tudásukkal és erejükkel, agyukkal és szívükkel az első sorokban küzdeni azért, hogy szeretett népünk becsületén ne essen csorba!

*Tanuljunk nemzeti multunk hőseinek életéből
és legyünk méltó örököseik*

Hadseregünk és az egész magyar ifjúság hazafias nevelésének egyik legfontosabb eszköze kell hogy legyen a magyar katonai erényeknek és a haladó magyar hadvezérek dicső életének, harcainak és katonai tanításainak ismertetése. Azokról van szó, akik népünk történelme folyamán a nemzeti elnyomatás időszakában igazságos háborúink és szabadságharcaink élén állottak s a népre támaszkodva, dicső csatákat vívtak nemzeti függetlenségünkért. Szükséges, hogy Néphadseregünk harcosai, tisztjei és tábornokai számára ismertté váljanak nemzeti multunk hősei, hogy az ő életükből is tanuljanak és méltó örököseik legyenek. Én csak néhány példát említek meg.

A magyar mult nagy hadvezéreinek sorából kiemelkedik Hunyadi János, aki nemcsak a magyar, de a többi dunai népek közös hőse is volt. Győztes hadjárataival Hunyadi János a XV. század közepén megállította, sőt visszavetette a törökök századokon át tartó európai terjeszkedését és ezzel nagy szolgálatot tett a magyar függetlenség és a szomszéd népek szabadsága ügyének. Hunyadi János a hadseregszervezés és hadászat terén is haladó felfogású hadvezér volt. Az akkori állandó haderőn belül fontos szervezeti újításokat hajtott végre. Hunyadi nagy lépést tett előre az akkori időben korszerű, központosított, állandó haderő megteremtése és a feudális anarchia korlátozása terén.

Hunyadi seregeinek sokezer rettenhetetlen harcosa között ott volt a magyar nép egyik legendás hőse: *Dugovics Titusz*, aki a magyar katonai vitézség halhatatlan példaképe marad.

Ugyanígy a magyar történelem egyik legkiemelkedőbb államférfia és nagytehetségű, haladószellemű hadvezére volt *Zrinyi Miklós*. Zrinyi életcéljának tekintette a kettős, török és Habs-

burg elnyomatás alatt szenvedő magyar haza felszabadítását, Magyarország függetlenségének kivívását. Erre a célra akart ő is önálló magyar hadsereget szervezni, tervét azonban nem tudta végrehajtani. Katonai tanulmányaiban olyan haladó katonai elveket fektetett le, amelyeket ma is ismerniök kellene Néphadseregünk tisztjeinek. Zrinyi munkája nem veszett kárba, mert a XVII. század végén a kuruc szabadságharcos csapatok az ő nyomdokain jártak.

A magyar mult nagy szabadságharcosa és haladó hadvezéreként él népünk szívében *II. Rákóczi Ferenc* is, a Habsburgok ellen folytatott igazságos háború legendás katonai és politikai vezetője. Emlékirataiban szerepéről így nyilatkozik:

„Minden cselekedetem célja kizárólag a szabadság szeretete volt és az a vágy, hogy hazámat az idegen járom alól felszabadítsam. Bátorított és erősített az a szándék, hogy megérdemeljem a nép bizalmát és szeretetét.”

Rákóczi az elnyomott parasztságra támaszkodott. Legtehetségesebb, harcos segítőtársa *Vak Bottyán*, a jobbágyból lett tábornok volt. *Esze Tamás*, a kuruc harcok kezdeményezője és a *Vak Bottyán* vezette parasztseregek megfutamították az akkori idők legjobb osztrák tábornokainak csapatait.

Az 1848—49-es szabadságharcunk, *Kossuth*, *Petőfi*, *Bem*, *Perczel* hősi harcainak, valamint a dicső Magyar Tanácsköztársaság *Vörös Hadserege* és kiváló vezetője, *Stromfeld* harcának népszerűsítésével párhuzamosan, feltétlenül meg kell ismertetnünk Néphadseregünk katonáit, tisztjeit, tábornokait, de az egész magyar fiatalságot a török és Habsburg elnyomás idején vívott igazságos háborúink és szabadságharcaink hadvezéreinek s nagyszerű harcosainak életével és vitéz katonai tetteivel.

Történeiszink, íróink becsületbeli feladata, hogy Hunyadi, Dugovics Titusz, Zrinyi Miklós, Vak Bottyán, Esze Tamás és mások harcairól népszerű irodalmat teremtsenek. Kell hogy népszerű történelmi regények, elbeszélések, történelmi értekezések formájában íróink és történeiszink felelevenítsék a magyar nép e nagyjainak dicső harcait, hogy az új nemzedék megtanulja mindebből, hogy hogyan kell élnie, dolgoznia, harcolnia a magyar nép függetlenségéért!

Az új magyar hazafiságból kisugárzó erő csak most van kibontakozóban. Ez az erő szakadatlanul nőni fog és ennek eredményeként gyorsabban forognak majd a gépek kerekai a gyárakban, a szénfejtő csákányok a vájárok kezében dúsabban ontják majd a „fekete gyémántot”, a magyar földeken szebb, jobb és

több lesz a termés. A tudomány munkásai újabb és újabb eredményekkel gyarapítják majd a magyar technikát, fiataljaink eredményesebben hódítják majd meg a tudást. Az új magyar hazafiságból kisugárzó erő még izzóbbá fejleszti majd a szeretetet a szabad magyar haza iránt és még kiolthatatlanabbá teszi a gyűlöletet mindazok ellen, akik kezét akarnának emelni virágzó hazánkra, szabad nemzetünkre.

A magyar nép már tudja, hogy van hazája és ezért van mit védenie! Nálunk a nép és a hadsereg egy nagy családot képez. Ez a magyar milliók egységbeforrott nagy családja Pártunk és Rákosi elvtárs vezetése alatt, Lenin és Sztálin igaz útján biztos léptekkel menetel előre. Mi telve optimizmussal nézünk a jövőnk elébe. Mi tudjuk, hogy igaz ügyet képviselünk és tudjuk azt is, hogy az igazság ereje ma már olyan hatalmas, hogy azt senki semilyen eszközzel legyőzni többé nem képes!

Előre, elvtársak, nagy Pártunk és Rákosi elvtárs irányításával, Marx, Engels, Lenin, Sztálin dicső zászlaja alatt újabb sikerek felé!

RÉVAI JÓZSEF:

KULTURÁLIS ÉS IDEOLÓGIAI TERÜLETEN IS MEGKEZDÜNK
A FELZÁRKÓZÁST A POLITIKAI ÉS GAZDASÁGI TÉREN
ELÉRT NAGY EREDMÉNYEINKHEZ

I.

A Párt feladatai és a kultúrforradalom

Tisztelt Kongresszus!

Rákosi elvtárs beszámolójából élénk tárultak a Párt előtt álló döntő, nagy feladatok. E feladatok: lerakni a szocializmus alapjait, nemcsak a városban, hanem a falun is. Megerősíteni Pártunkat és államunkat, hogy szervezetileg és ideológiailag képesek legyünk a feladat elvégzésére, az országban élesedő osztályharc és a feszült nemzetközi helyzet viszonyai között.

A szocializmus győzelmes felépítése lehetetlen a kultúrforradalom feladatainak megoldása nélkül. Mit jelent a kultúrforradalom? Jelenti azt, hogy tanulatlan munkások százezreiből kell szakmunkásokat nevelnünk, jelent tíz- meg tízezer új, magasan kvalifikált szakembert. Jelenti azt, hogy emelnünk kell dolgo-

zóink általános műveltségét, hogy állami, gazdasági, pártfunkcionáriusaink tíz- és százezreinek kulturális és politikai látókörét kell kitágítanunk. Jelenti azt, hogy dolgozó népünk millióiban kell kifejlesztenünk és tudatosítanunk a munkához, az államhoz, a hazához való új viszonyt, hogy valóban gazdának érezzék magukat az országban. Jelenti azt, hogy ki kell fejlesztenünk és meg kell szilárdítanunk az új, szocialista erkölcsöt, hogy, állandó, szívós és rendszeres harcot kell vívnunk az emberek öntudatában, erkölcsében, szokásaiban meglévő kapitalista ideológiával és maradványaival, a kispolgári önzés, a közérdek iránti közömbösség szellemével. Jelenti azt, hogy népünk szocialista átnevelésének szolgálatába kell állítanunk minden eszközt: az iskolát, az agitációt és a propagandát, a művészetet, a filmet, az irodalmat, a tömegek kulturális mozgalmának minden formáját. A kultúrforradalom nem szakképzés csupán, nem iskolai tanulás csupán, nem politikai nevelés csupán, hanem mindez együttvéve.

A proletárdiktatúra lényeges funkcióihoz tartozik a kultúrforradalom végrehajtása. Sztálin elvtárs tanít rá, hogy a proletárdiktatúra feladatai közül a szocializmus teljes győzelméig terjedő időszakban a homloktérbe lépő feladatok közé tartozik: „a kultúrforradalom szervezése”, „az állami szervek kulturális nevelőmunkája”.

Nyilvánvaló, hogy a kultúrforradalom feladatai nem öncélú feladatok, hanem alá vannak rendelve gazdasági és politikai főfeladatainknak és kölcsönhatásban vannak velük.

Hogyan áll nálunk a kultúrforradalom ügye? Vajjon az-e még ma is a helyzet, mint 1948-ban, amikor Rákosi elvtárs megállapította, hogy kulturális és ideológiai területen vagyunk legjobban elmaradva, hogy ezen a területen a legnagyobb még az ellenség befolyása?

Nem, a helyzet azóta megváltozott. Kulturális és ideológiai területen is megkezdődött a felzárkózás a politikai és gazdasági téren elért nagy eredményeinkhez. A kultúrforradalom is megindult és vannak komoly eredményeink a pártoktatástól a tudományig, a közneveléstől a művészetig.

II.

A Párt ideológiai munkája, propaganda és agitáció

Az állam kulturális nevelőmunkája csak akkor lehet sikeres, ha a Párt nevelőmunkája terén a dolgok — nagyban és egészében — rendben mennek.

Pártunk propaganda- és agitációs munkájában vannak komoly eredmények. A politikai oktatás hálózatát jelentékenyen kiterjesztettük, a pártoktatásban résztvevők száma komolyan emelkedett, pártiskoláink munkája, egész propagandánk minőségileg javult. Volt szociáldemokrata munkások és funkcionáriusok tíz- meg tízezrei ismerkedtek meg a marxizmus-leninizmus-sal. Pártaktíváink, felelős funkcionáriusaink, egész tagságunk elméleti színvonala kétségkívül emelkedett.

Vannak eredményeink agitációinkban is. Pártunk nem érhetne volna el nagy sikereit népnevelőink tíz- meg százazezreinek odaadó, lelkes munkája nélkül. Nagyban és egészben elértük, hogy népnevelőink figyelmét elsősorban a termelés kérdéseire irányítottuk. Elértük azt, hogy a Párt népnevelői köré széles pártönkízüli népnevelőgárdát tömörítettünk, amely hatalmas segítséget jelent Pártunk és a dolgozó nép közötti kapcsolatok további megszilárdításánál.

De azért ne hallgassuk el — az elért eredmények mellett — propaganda- és agitációs munkánk komoly hiányosságait.

Még mindig nem küzdöttük le számos pártszervezetünkben és vezető pártszervünkben azt a magatartást, amely másodrendűnek tartja, lebecsüli a politikai oktatást és az oktató kádereket. Komoly hiányosság, hogy az elmélet és gyakorlat szoros egységét pártoktatásunk anyagában és módszerében még mindig nem sikerült következetesen megvalósítanunk. Helyes az, hogy pártoktatásunkban a Szovjetunió Kommunista Pártjának történetét tekintjük alapnak és mintának. De nem helyes az, hogy még mindig nem támaszkodunk eléggé saját tapasztalataink elméleti feldolgozására. Pedig nyilvánvaló, hogy a marxizmus-leninizmus elméleti igazságait, az általánosan érvényes szovjet tapasztalatokat is csak akkor értik meg és sajátítják el igazán a mi elvtársaink, ha valóban látják, hogy a magyarországi osztályharc mindennapi tényei és története igazolja ezeket a tapasztalatokat. Az elmélet terén is áll az, hogy a Szovjetunió tapasztalatai sok munkát, fáradságot és harcot megtakarítottak a mi számunkra. De ez nem szabad, hogy elméleti ellustulásra vezessen. Az elméletre, a pártoktatásra is érvényes az a lenini-sztálini tétel, hogy a tömegek csak saját tapasztalataik alapján győződhetnek meg a kommunista program igazságairól. Erről pedig az oktatásban gyakran megfeledkezünk. Oktató kádereink kapcsolata a gyakorlati étellel, a Párt mindennapi politikájával még mindig elég laza. Ennek főoka az, hogy felelős pártfunkcionáriusaink, párttitkáraink nem ellenőrzik eléggé a pártoktatást, nem gondoskodnak eléggé az elmélet és gyakorlat szoros kapcsolatáról pártiskoláin-

kon. Komoly hiányosság, hogy pártsajtónk — és ez alól a „Szabad Nép” sem kivétel — nem támogatja eléggé a pártoktatást, az ideológiai nevelés munkáját.

Agitációs munkánk igen komoly hiányosságaira Politikai Bizottságunk 1950 november 21-i határozata hívta fel a figyelmet. A népnevelő munka jelentőségét még mindig sokan lebecsülik. Egyes vezető pártszerveink azután, hogy a hatalom a munkásosztályé lett, megfeledkeztek arról, hogy a dolgozó tömegek támogatásáért, rokonszenvéért, lelkéért a hatalom megragadása után is állandó harcot kell folytatnunk a meggyőzés eszközeivel. Kifejlődött nálunk, sajnos, a pártfunkcionáriusnak az a típusa, aki a legfontosabbról feledkezik meg, arról, hogy a szervezésnek nem szabad üresen futnia, hogy *semmilyen szervezés nem helyettesítheti a dolgozók meggyőzését*. Agitátoraink sokszor nem ismerik az életet, az illető üzem vagy falu dolgozóinak konkrét problémáit. Kevéssé, nem elég alaposan ismerik a Párt és kormány határozatait és azokat a konkrét feltételeket, amelyek mellett e határozatokat meg kell valósítani. Ezért sokszor nem tudnak a dolgozók kérdéseire vagy kételyeire helyesen válaszolni. Sokszor valamiféle különleges kiagyalt és elrontott nyelven beszélünk a néppel. Kialakulóban van nálunk valami különleges „pártnyelv”, helyesebben: bürokrata tolvajnyelv, ami színtelen és szagtalan, nyakatekert és élettelen és ami eltaszítja tőlünk a tömegeket. Hiányossága agitációnknak, hogy sokszor elmarad a dolgozóktól, félve és bátoratlanul nyúl hozzá olyan „népszerűtlen” kérdésekhez, amelyet a nép maga jól megért és amelyekre bátran válaszol.

A jó propagandista és agitátor sohasem feledkezik meg arról, hogy az államot segít vezetni akkor, amikor szorosabbra fűzi a Párt és a tömegek kapcsolatát. Hogy valami jó kommunista-e, azt elsősorban munkáján, termelési eredményén kell mérni. De ugyanakkor azon is, mennyire segíti felsorakoztatni a dolgozókat a Párt mögé.

III.

Közüoktatás

Kultúrforradalmunk előrehaladása köznevelésünk eredményeiben is megmutatkozik. Melyek ezek az eredmények?

Jelentékenyen nőtt a tanulók száma valamennyi iskola-típusban. Míg az 1948/49-es tanévben 1 188 000 gyermek tanult az általános és népiskolákban, 1949/50-ben már 1 202 000 és

1950/51-ben kerekaszámban 1 230 000. A középiskolákban a megfelelő számok két évvel ezelőtt: 71 000, a tavalyi tanévben: 77 000, az idei tanévben már 95 000. Az egyetemeken és főiskolákon a két év előtti 23 000-ről az idei tanévben 33 000-re emelkedett a hallgatók száma.

Mindez azt jelenti, hogy népi demokráciánk jelentékenyen növeli évről évre azoknak a tanulóknak a számát, akikből merítenünk kell a szocialista építés szakemberszükségletének kielégítésére.

Komolyan megjavítottuk a közép- és főiskolák tanulóinak szociális összetételét. 1948/49-ben a középiskolákban a munkás- és dolgozóparaszt-gyerekek aránya csak 40 százalék volt, 1949/50-ben 54 százalék, az idei tanévben már 67 százalék. Egyedül a munkásgyerekek aránya a következőképpen javult évről évre: 1948/49-ben 17 százalék volt csupán, 1949/50-ben 30 százalék, 1950/51-ben 41 százalék. Az egyetemeken és főiskolákon két évvel ezelőtt a munkás- és dolgozóparaszt-hallgatók aránya csak 35,5 százalék volt, az idei tanévben 46,5 százalékra emelkedett, az elsőéves hallgatóknál pedig 57,7 százalékra. Ez azt jelenti, hogy megvetettük az alapjait a munkásosztály, a dolgozó nép új, szocialista értelmisége kialakításának.

Komoly haladást értünk el a tankönyvkiadás terén. Két évvel ezelőtt csak négyféle tankönyv készült el általános és középiskoláink számára. 1950 szeptemberében 300 különféle tankönyvet adtunk ki, összesen hétmilliós példányszámban. Megkezdtek ezenkívül az egyetemi tankönyvek kiadását is.

Hogy megkönnyítsük a dolgozók gyermekeinek egyetemi tanulmányait, jelentékenyen kibővítettük az egyéves szakértelességi tanfolyamokat; 1948/49-ben 580 munkás- és dolgozó parasztiatal tanult a tanfolyamokon. 1949/50-ben 2000, 1950/51-ben már 4390.

Sikerrel vettük fel a harcot a köznevelés területén garázdálkodó ellenséggel, amely a munkás- és dolgozóparaszt-diákok túlterhelésével, előmenetelük tudatos akadályozásával az iskolákban, a tankönyvkiadás szabotálásával, a burzsoá pedagógia bomlasztó módszereinek terjesztésével próbálta aláásni Pártunk iskolapolitikáját és elriasztani a munkás- és parasztyerekeket a továbbtanulástól.

Elértük azt, hogy a magyar pedagógusok zöme felénk fordult, lelkiismeretesen és odaadóan dolgozik és komolyan kiveszi részét népünk kulturális felemelésének nagy munkájából.

Megkezdtek egyetemi oktatásunk reformját, amelynek az volt a célja, hogy főiskoláinkat a tervszerű és fegyelmezett tanu-

lás és oktatás, a szakemberképzés intézményeivé alakítsuk át. E reform keretében bevezettük valamennyi egyetemen és főiskolán a marxizmus-leninizmus oktatását az összes évfolyamokon.

Hogy közoktatásunkat még inkább a szocialista kultúrforradalom szolgálatába állíthassuk, a következő feladatokat kell megoldanunk:

1. *Le kell küzdenünk az iskola, az oktatási munka meglehetősen elterjedt lebecsülését.* Elsősorban gazdasági szerveinknek, ipari minisztériumainknak kell megérteniük, hogy az iskola: termelés kérdése is, mert a megfelelően képzett és a megfelelő számú szakember nélkül öt éves tervünk megvalósítása lehetetlen. Ha nem tudjuk leküzdeni az iskolai munkának ezt a lebecsülését, akkor annak a tervünknek a megvalósítása, amelynek értelmében a szakemberképzést közel hozzuk magához a termeléshez, az ipari technikumokat és később a főiskolákat át kell adnunk a megfelelő szakminisztériumoknak, csak zűrzavarra, szakemberutánpótlásunk dezorganizálására vezetne.

2. *Meg kell javítanunk az iskolai oktatás színvonalát az általános iskolától a főiskoláig.* Általános iskolánk elég jelentős része ma még csak keretében van meg, mert az egyes tárgyakat nem szakosított pedagógusok tanítják. Általános a panasz, hogy a középiskolákban a matematika és a fizika tanítási színvonala túlalacsony, ami később megnehezíti az egyetemi tanulmányokat. A tanítási színvonal emelése azonban nemcsak a természettudományos tárgyakra vonatkozik. Sok a panasz, hogy a középiskolákban túlkeves tárgyi ismeretre tanítanak és túlsok a földrajzórán éppúgy, mint a történelemórán és a nyelvtanórán az általános politikai frázis. Politikamentes tárgyak természetesen nincsenek. A földrajzot és a számtant is a szocialista politika szellemében kell tanítani, de ez nem mehet a tárgyi tudás rovására. A „Köznevelés” című lap egyik tavalyi száma cikksorozatot közölt, amelynek címei: „A szocialista hazafiasságra való nevelés a történettanítás keretében”, „Hazafiasságra nevelés a biológia tanításában”, „Hazafiasságra nevelés a kémia tanításának keretében”, „Hazaszeretetre nevelés az óvodában”, „A számtan a tszcs szolgálatában” és így tovább, és így tovább. Persze nem lehet kifogást emelni az ellen, hogy a történelem, a biológia, a vegytan, a számtan tanítását is összekapcsolják a hazaszeretetre neveléssel. De nem ártana, ha a „Köznevelés” másfajta cikksorozatok is közölne, például arról, hogy kell a számtanórán az egyszeregyet és a törtékekkel való számolást megtanítani, a vegytanban az elemeket, a földrajzban a folyók eredetét és torkolatát stb. stb. A tantárgyak ú. n. „átpolitizálása” (ez a szó is a büro-

kratikus tolvajnyelv vívmánya) különösen a tanulók alsó korosztályainál vezet fölöttébb nemkívánatos eredményekre: a gyerekek gyakran nem tudják, melyek Magyarország ásványi kincsei és hol találhatók, de annál jobban fűjják, anélkül hogy értenék a bemagolt politikai frázisokat. Ez még az óvodásoknál is tapasztalható.

3. *Szigorú tanulmányi fegyelmet és rendet kell teremtenünk az iskolákban, az egyszemélyi felelős vezetés elve alapján.* Mi küzdöttünk és továbbra is küzdeni fogunk az iskolai reakció ellen, amely túlterheléssel, maximalizmussal próbált és próbál gátat vetni a munkás- és dolgozóparaszt-gyerekek tanulásának. Nem engedjük, hogy néhány reakciós tanár a munkásgyerekeket buktassa, hátraszorítsa. De fel kell lépünk a fegyelmezetlenség és lazaság ellen az iskolában, még ha munkás- és parasztyerekekről van is szó. Azt mondjuk nekik: mutassatok példát tanulmányi fegyelemben és előmenetelben és érdemeljétek ki jó tanulással a nép államának rátok fordított gondoskodását. 1950/51-ben 160 millió forintot fordítunk diákjóléti célokra. 14 000 középiskolás diák él diákothonokban. 15 000 középiskolai tanuló és 18 500 egyetemi hallgató kap ösztöndíjat. Ezek a hatalmas összegek azt jelentik, hogy népünk, államunk komoly áldozatokat hoz munkás- és parasztfiataljaink iskoláztatására. Aki nem érti meg, hogy a tanulás: munka a haza érdekében, az nem méltó ezekre az áldozatokra. Aki a tanulást és tudást követelő tanárnak azt mondja, hogy: „Ha intőt ad, vagy rossz osztályzatot, hát legfeljebb lemorzsolódom”, az nem méltó arra, hogy a nép, az állam tovább iskoláztassa. Az iskolai fegyelem megszilárdításának szükségességére nemcsak a pedagógusok figyelmét kell nyomatékosan felhívunk, hanem nem utolsó sorban a DISz figyelmét, de a munkás- és parasztszülők figyelmét is. Ahogy a dolgozók viszonya a munkához, az államhoz megváltozik, úgy kell megváltoznia a dolgozó szülők viszonyának gyermekeik tanításához. Ne sajnálják iskoláztatni gyermekeiket, törődjenek előmenetelükkel, segítsenek a pedagógusoknak, tekintsék az iskolát közügynek, tehát saját ügyüknek.

4. *Folytatnunk kell iskolarendszerünk szakosítását a középiskolákban és a főiskolákon egyaránt.* Az ehhez szükséges tanerőket — legalább átmenetileg — a termelésből kell szakiskoláink rendelkezésére bocsátanunk, úgy, hogy mérnökök, technikusok, kiváló szakmunkások, művezetők stb. termelőmunkájuk mellett tanítsanak is. Az oktatás szakosítása nem szabad hogy az általános műveltség rovására történjék. A szocialista gazdasági és termelési szakember kell hogy ismerje népe történel-

mének, nyelvének, irodalmának azt a minimumát, amely nélkül nem lehet valódi kultúrember országos látókörrrel, szocialista öntudattal.

5. Az ország szakember-szükséglete az ötéves terv előirányzatainak felemelése, a szocialista építés meggyorsítása következtében jóval nagyobb lesz, mint amennyi eredeti tervünkben szerepelt. Ennélfogva *ötéves köznevelési tervünket is fel kell emelnünk*. El kell érünk, hogy a középiskolások létszáma az ötéves tervidőszakban az előirányzott 45 000 helyett 77 000-rel emelkedjék. El kell továbbá érünk, hogy az egyetemi és főiskolai hallgatók száma az eredetileg előirányzott 8000 helyett mintegy 30 000-rel emelkedjék.

Az általános iskola nyolcadik osztályát 1949-ben 68 000 gyerek végezte el, az ötéves terv utolsó évében, 1954-ben 130 000 gyerek kell hogy elvégezze. A középiskola felső négy osztályát 1950-ben 14 000 tanuló végezte el, 1954-ben 32 000 tanuló kell hogy elvégezze. Az egyetemet és főiskolát 1949-ben 2200-an végezték el, 1954-ben 12 500-an kell hogy elvégezzék.

Ezek a számok azt mutatják, hogy ötéves tervünk nemcsak az iparosítás terve, nemcsak a mezőgazdaság szocialista átszervezésének terve, nemcsak az életszínvonal emelésének terve, hanem egyben a szaktudás és az általános műveltség nagyarányú emelésének terve is!

IV.

Tudomány

Van-e haladás a magyar tudományos életben, érezhető-e a szocialista kultúrforradalom hatása a magyar tudományban? Igen, érezhető.

Államunk eddig soha nem látott anyagi és erkölcsi megbecsülésben részesíti a magyar tudósokat. Bőkezűen gondoskodik a tudományos kutatás feltételeiről. Népköztársaságunk 1950-ben 200 millió forintot fordított, 1954-ben, az ötéves terv utolsó évében 490 millió forintot fog fordítani a tudományos kutatás előmozdítására. 1948 óta összesen 61 új tudományos kutatóintézetet szerveztünk, közöttük olyan jelentőseket, mint az alumínium- és vaskutató, a nehézszerkeleti kutató és a gyógyszeripari kutató, a központi fizikai kutatóintézet; 1949-ben és 1950-ben egyedül a mezőgazdasági tudomány területén 30 tudományos kutatóintézetet létesítettünk.

Népi demokratikus államunknak ez a nagyvonalú gondos-

kodása a tudományról nem volt hiábavaló. Az utóbbi években, különösen a természettudományok és a műszaki tudományok területén jelentős eredmények születtek. Gombás Pál továbbfejlesztette a fémek szerkezetének elméletét. Buzágh Aladár cellulózekutatásai új nyersanyagot tettek hozzáférhetővé papíripa-runk számára. Varga József a benzin aromatizálásával alapanyag-bázisunk jelentős kiszélesítését érte el. A mezőgazdasági tudomá-ny terén Manninger Rezső felfedezte a sertésorbánc hatéko-nyabb oltóanyagát, Sedlmayer Kurt pedig a micsurini-liszenkói agrobiológia hazai alkalmazásával ért el jelentős eredményeket. Az Ajtai—Boldizsár-féle szénfejtőgép a szénbányászatban sok-szorosára fogja emelni a fejtés termelékenységét. Az alkalmazott matematika kutatóintézete komoly segítséget nyújtott a mátra-vidéki elektromos centrálé turbógenerátorának megszerkesztésé-nél. Geológusaink feltérképezték az ország területének 40 száza-lékát és jelentős eredményeket értek el szén, azbeszt, magnézium-érc, gipsz, üveghomok, ólomérc és olaj lelőhelyek felkutatásában.

Hála és köszönet illeti meg azokat a tudósainkat, akik felismerték és munkájukkal bizonyították, hogy a tudomány szolgálata: a nép, a haza, a szocializmus szolgálata!

Az új légkör a magyar tudományos életben nemcsak egyes kiváló tudományos teljesítményekben mutatkozik meg, hanem abban is, hogy a magyar tudomány megkezdte a fordulatot a gyakorlat felé, az ötéves terv tudományos szükségleteinek terv-szerű és céltudatos kielégítése felé. Továbbá abban, hogy a ma-gyar tudomány képviselői egyre nagyobb érdeklődéssel fordul-nak a marxizmus-leninizmus felé, egyre inkább felismerve a munkásosztály tudományos világnézetének döntő jelentőségét a tudományos kutatásban. És ami ezzel együttjár: tudományunk egyre inkább az élenjáró szovjet tudomány felé fordul és kész tanulni nagyszerű eredményeitől és módszerétől.

Hogy mindez valóban így van, azt az újjászületett Magyar Tudományos Akadémia 125. évfordulóján rendezett akadémiai nagyhét bizonyítja. Az új ezen a nagyhéten abban állt, hogy a tudományos viták és előadások középpontjában Sztálin elvtárs nyelvtudományi munkái álltak és e munkából folyó következte-tések alkalmazása nemcsak a magyar nyelvtudományra, hanem a társadalomtudományra, az irodalomtörténetre is. Az új továbbá abban állt, hogy a homloktérben a magyar népgazdaság nyers-anyagszükségletei álltak, valamint a micsurini-liszenkói biológia alkalmazása a magyar agrártudományra.

Nem lehet, persze, e haladás ellenére sem azt állítani, hogy a magyar tudományos életet, kutatóink munkásságát már áthatja

a marxizmus-leninizmus világnézete és módszertana. Vitathatatlan, hogy a biológia, a fiziológia, a nyelvészet kérdéseiről folyó viták a Szovjetunióban, nagy érdeklődést keltettek tudósaink körében. De azt az elméleti és világnézeti szenvedélyességet, elmélyülést és következetességet, amely a szovjet tudományt jellemzi, a mi régivágású tudósaink zöme még nemigen tudja követni és megérteni. A mi tudósaink többségét még mindig bizonyos szakmai praktikizmus, a részletkutatásokban való elmerülés, a tudomány módszertani és világnézeti kérdései iránti bizonyos idegenkedés jellemzi. Ezt a magatartást, amely a magyar tudomány évtizedes tradíciója, nem is lehet egyik napról a másikra megváltoztatni. Pedig ez a magatartás veszélyes, mert tápot ad a burzsoá tudomány előtti kozmopolita hajbókolásnak és összefér vele. Ezt a magatartást nyílt elvi vitákkal, ideológiai harcokkal, de legfőképpen a marxizmus-leninizmushoz való közeledés megkönnyítésével, türelmes nevelőmunkával kell leküzdeni.

A tudomány közeledése a néphez, fordulata a gyakorlat felé, nem lehet elég mély és következetes, ha nem tudatosítjuk kutatóinkban és tudósainkban a hazafias tudós és a kozmopolita tudós típusának kibékíthetetlen ellentétét. Valljuk be, tudósaink jelentős része még mindig nem érti, hogy nincs külön tudományos haladás és külön társadalmi haladás, hogy addig, amíg a földkerekség egy részén a tudomány az elnyomást és a kizsákmányolást szolgálja, a tudomány nem lehet igazán nemzetközivé, mégkevésbé népek és nemzetek fölöttivé.

Pedig nálunk, Magyarországon is megvan már e két tudóstípus. A kozmopolita tudóstípus Szentgyörgyi Albert, a Nobel-díjas orvosbiológus, aki évekkel ezelőtt elhagyta hazáját és tudományos világhírét védjegyként adta oda egy amerikai kémiai trösztnek. Nemcsak hazáját és a magyar tudományt hagyta cserben és tagadta meg, hanem még arra is vállalkozott, hogy az amerikai imperialisták megbízásából magyar tudósokat csábítson külföldre, hogy megszervezze egész sor magyar kutató szökését az országból.

A másik tudós típusára Gombás Pált említhetném példának. Két évvel ezelőtt ő is Szentgyörgyi Albert csábításainak engedve hagyta el hazáját és utazott ki Amerikába. Ott, az amerikai tudomány taposómalmában tizedrangú munkák végzésére próbálták kényszeríteni. De Gombás Pálban felébredt a tudós és a hazafi. Népköztársaságunk kormányához fordult segítségért és bocsánatért. Megkapta mind a kettőt. Meggyőződésünk, hogy Szentgyörgyi Albert, aki eladta tudományos lelki üdvösségét az amerikai nagytőke ördögének, erre az üzletre nemcsak mint em-

ber és hazafi, hanem mint tudós is ráfizet: Gombás Pál pedig megtalálva útját népéhez, mint tudós is nagyot fog alkotni.

Államunk és Pártunk mindent elkövet, hogy a magyar tudomány és a magyar tudósok fordulata a nép, a gyakorlat, a szocialista építés felé, a tudományos kutatás anyagi és szellemi feltételeinek legszélesebb kibontakozását jelentse. Meg kell azonban vallanunk, hogy a gyakorlatban ez nem mindig van így. Egyes korlátozott bürokraták, akár az állam-, akár a pártapparátusban a tudomány és a gyakorlat összeforrását úgy értelmezik, hogy akták tömegével ostromolják tudósainkat, egyetemi tanárainkat, kutatóintézeteink vezetőit, hogy végnélküli ülésezésekre kényszerítik őket, hogy alapfokú szemináriumok és Szabad Népolvasókörök látogatását várják el tőlük és görbe szemmel néznek rájuk, ha a tudós ki meri jelenteni, hogy a Szabad Népet ő maga is el tudja olvasni. Véget kell vetnünk tudósaink e bürokratikus megterhelésének és túlterhelésének, érvényt kell szereznünk annak az elvnek, hogy az egyetemi tanár, a kutató tudós főfeladata és főfoglalkozása a tanítás és a kutatás, nem pedig az adminisztráció és a folytonos ülésezés.

V.

Művészet, irodalom

Elvtársak!

Néhány évvel ezelőtt, még 1948 körül. művészeti életünk tele volt mindenféle burzsoá szeméttel. Burjánzott a formalizmus, a nyugati dekadens művészet utánzása. A szocialista realizmus hívei, a felszabadult dolgozó nép, a munkásosztály művészetének képviselői kisebbségben vagy defenzívában voltak. Elmondhatjuk, hogy ezen a területen is döntő változás történt. Kéthárom esztendő persze nem elegendő ahhoz, hogy világgraszoló új remekművek szülessenek, de ahhoz elegendő, hogy művészeti életünkbe új szellem hatoljon be és új művek egész sora szülessen ennek az új szocialista szellemnek a jegyében. Pártunk érdeme, hogy ezt a frontáttörést az irodalom, a képzőművészet, a zene, a színművészet és drámairodalom terén ideológiailag előkészítette és irányította.

Művészetünk és művészeink — a filmtől az irodalomig, a képzőművészettől a zenéig, persze különböző mértékben és különböző tehetséggel a nép felé fordultak, vagy kezdenek a nép felé fordulni. Hangban, kifejezési eszközökben, formában művé-

szetünk demokratizálódik, világossá és közérthetővé lesz, a néphez szól.

Művészetünk túlnyomórésztben a jelen felé fordult vagy kezd fordulni és még akkor is, ha a multat ábrázolja, igyekszik azt mint a jelenhez vezető lépcsőfokot, mint népünk fejlődésének szakaszát érthetővé tenni. Egyre inkább az új, szocializmust építő ember válik művészetünk hőségé.

Művészi életünk valamennyi ágában új tehetségek jelentkeztek, új erők bontakoznak ki, akik ha ma még nem is tették le a vizsgát zsenialitásból, de próbálgatják oroszláncörmeiket. Fel-tétlenül pozitív jelenség, hogy nemcsak új művészi tehetségek jelentkeznek, hanem az öregebb művésznemzedék legjobbjait is rabul ejti az új élet szépsége, ők is kezdenek az új valóság ábrázolóivá, a mi életünk új igazságainak hirdetőivé válni.

Egyszóval: művészetünk minden területén láthatjuk a szocialista realizmus friss, egészséges, fiatal hajtásainak növekedését.

Büszkéek vagyunk az új magyar filmművészet olyan alkotásaira, mint a Talpalatnyi föld, a Ludas Matyi, a Különös házasság, a Kis Katalin házassága — hogy csak a legjobbakat említsem.

Drámairodalmunkban is jelentős fejlődés van. Olyan új, tehetséges színdarabok, mint Mándi Évée, Fehér Klárée, Földes Mihályé, Háy Gyulée — bizonyos szembetűnő fogyatékoságaik ellenére — jelzik, hogy az új valóság és annak új jellemei egyre inkább ösztönzik íróinkat színpadi alkotásokra. Új drámairodalmunkat segíti színjátszásunk fejlődése. Egész sor kitűnő színész-tehetség bontakozott ki a szemünk előtt az utóbbi egy-két esztendőben.

Talán a képzőművészet és a zene területén volt a legnehezebb a frontáttörés, itt volt a legérezhetőbb a polgári formalizmus befolyása, itt volt a legszembetűnőbb, hogy a multban a lázadó, újat kereső irányzatok egyben el voltak szakadva a néptől és eszmeileg, alkotó módszerükben a nyugati dekadens irányzatokhoz kapcsolódtak. A tavalyi Magyar Képzőművészeti Kiállítás megmutatta, hogy az az ideológiai harc, amelyet Pártunk a szovjet képzőművészet példájára támaszkodva a formalizmus ellen folytatott, nem volt hiábavaló. Képzőművészetünk fellendülőben van és elértük, hogy régi művészeink jelentős része, akiknek nagy mesterségbeli tudását megbecsüljük, hátat fordítva a formalizmus meddő kísérletezéseinek, igyekszik a realizmus alkotó módszerét alkalmazni, ahonnan csak egy lépés választ el a szocialista realizmustól. Még a zenében is, amely talán leginkább maradt el és ahol még a legtöbb a küszködés, vannak biztató

ígéretek. Zeneszerzőink nagy része kezdi megérteni — ha nem is tudja még művészileg igazán megvalósítani — hogy a zenének is realistának kell lennie, népszerűnek és dallamosnak, hogy a magyar népzene és a klasszikus magyar zeneirodalomra, mint alapra építve kell tovább mennie, hogy kifejezhesse a zene nyelvéen szocializmust építő népünk új érzelmeit. Biztató jelenség, hogy megszületett az új magyar operett — az A. anycsillag, a Csinom Palkó — és zeneszerzőink egyre inkább megértik, hogy a vokális zene, a tömegdal útján küzdhetik le elsősorban a zenének a néptől való régi elszakadását.

Külön alá akarom húzni szépirodalmunk, költészetünk jelentős eredményeit. Itt a legtömegesebb új tehetségek jelentkezése és itt a legszembetűnőbb, legjobb régi nemzedékbeli íróink áttanulása. Minden jel arra mutat, hogy felnövekedőben vannak azok az új költőink, akiknek hivatása az új magyar lírát méltóvá tenni a régi magyar költészet nagyságához. Elsősorban Kónya Lajosra, Kuczka Péterre, Juhász Ferencre, Benjámin Lászlóra gondolok — ha nem bízzák el magukat és költői tehetségüket az élettől való tanulással és elmélyüléssel csiszolják és gazdagítják. Prózáknak is szép ígéretei vannak — Aczél Tamás, Sándor Kálmán, Sándor András, Karinthy Ferenc és mások. — (Kérem, ne sértődjenek meg azok az írók, akiket nem soroltam fel, bár egyikük-másikuk tehetsége nem kisebb az említettekénél.) Örülünk, hogy a szocialista építés egész lelkesítő légköre kibontja a szárnyát olyan régi forradalmi íróknak, akiknek tehetségét elnyomta, kibontakozásában gátolta a régi világ, mint például Rideg Sándor. Örülünk, hogy az élet megihletti és szép alkotásokra ösztönzi az olyan régi, komoly tehetségeket, mint Szabó Pál és mint Veres Péter, akivel pedig a multban világnézeti és politikai téren sok csatát kellett vívnunk, szeretnénk, ha nem maradna meg örök „útitárs”-nak, hanem velünk jönne, feltétel nélkül. Szeretnénk, ha Illyés Gyula is végre a jelen felé fordulna és a szocialista építés szolgálatába állítaná nagy tehetségét. És szeretnénk, ha jelentős regényírótehetségünk, Déry Tibor sem maradna meg pártonbelüli „útitárs”-nak, aki kommunista létére is fenntartja bizonyos arisztokratizmusát és alkotásaiban, magatartásában hangsúlyozza különállását, sőt különcködését.

Pártunk teljes erővel támogatja és támogatni fogja szocialista-realista művészetünk fiatal hajtásainak további fejlődését, annak tudatában, hogy a művészet egyik legfontosabb eszköze népünk nevelésének. Pártunk e támogatásának nem utolsósorban a segítő bírálat formájában kell megnyilvánulnia. Büszkéek vagyunk a művészet minden területén elért eredményeinkre, de

nem hallgathatjuk el a fogyatékosságokat. Engedjék meg, hogy elsősorban irodalmunk példáján fejtsem ki e fogyatékosságokat.

Új irodalmunk igyekszik az új valóságot, az új embereket ábrázolni, de nem elég mélyen, nem elég sokoldalúan. A szocialista építés új valósága sokkal bonyolultabb, gazdagabb, mint az a kép, amelyet erről irodalmunk ad. A hősök, a cselekvő emberek sokszor vérszegények, papírmaséfigurák, nem jellemek, hanem árnyékok. Nem saját életüket élik, nem természetesen mozognak és cselekszenek, hanem úgy élnek és cselekszenek, mint ahogy ezt az író írja elő nekik alapfokú szemináriumokban megtanult, elvont tézisek szerint. Irodalmunkban még nem találkozunk azokkal a bővérű, eleven típusokkal, akiktől az élet maga nyüzsg. Az ember- és jellemábrázolás túlságosan vázaltszerű, nincs aprólékosan és elmélyedéssel kidolgozva. Egyszóval: az irodalmunkban ábrázolt élet szegényebb — és tegyük hozzá — szürkébb, tehát unalmasabb, mint a valóságos élet. Ez pedig csökkenti irodalmunk hatását és nevelőerejét.

Irodalmunkban egyre inkább győzedelmeskedik a pártosság lenini elve. És ez jó. A baj csak az, hogy ezt az elvet gyakran helytelenül alkalmazzák. Épülő új világunkat lehetetlen ábrázolni Pártunknak a valóságot és az embert egyaránt átgyúró forradalmi szerepe nélkül. De ez korántsem jelenti, hogy az életet és annak problémáit szabad lenne azonosítani a Párt életével és a pártfunkcionárius problémáival. Az irodalmi pártosságnak ez a felfogása összeszűkíti íróink látókörét, a fáktól nem látják az erdőt, a pártfunkcionárius eltakarja előlük a népet. Már a felszabadulás előtti forradalmi irodalmunk is abban a betegségben szenvedett, hogy a Párt belső életének ábrázolását nem kapcsolta össze a népelet problémáival, a tömegek életével és harcaival. Az irodalmi pártosság nem abban áll, hogy a nép életét a pártélet pusztá anyagaként, függelékeként ábrázoljuk, hanem megfordítva, hogy a Párt életét, vezetés szerepét, funkcionáriusait úgy ábrázoljuk, mint szerves részét népünk életének, mint népünk legjobb embereit, nem külön, hanem együtt a népelettel. Ez a szűk és hamis felfogása az irodalmi pártosságnak arra vezet, hogy irodalmunk bizonyos hivatalos, kincstári jelleget kap, hogy nem elég bátor és szókimondó, hogy nem segít fogyatékosságaink feltárásában, hogy nem vállal szerepet a kritikában és az önkritikában, amely pedig egyik legfontosabb hajtóereje egész fejlődésünknek. Irodalmunkban már utat tört az az igazság, hogy pozitív hősöket, a szocializmust építő új embert kell középpontba állítani. De még nem tört eléggé utat az az igazság, hogy a szocializmus építése nem síma és egyszerű dolog, hanem bővelkedik

nehézségekben, harcban, konfliktusokban. Ahhoz, hogy népünket áldozatkészségre, bátorságra és hősiességre neveljük, szükséges, hogy irodalmunk ábrázolja a nehéz helyzeteket, ne kenje el, hanem tárja fel az életnek azokat a csapdáit, buktatóit és konfliktusait, amelyeket nem lehet megkerülni, hanem szembe kell velük nézni, át kell rajtuk esni, hogy a szocializmust építő ember új jellemvonásai kifejlődhessenek.

Kevés a költészet és a képzelőerő a mi új irodalmunkban és túlsok a szürke, földhöztapadó prózaíasság. Nincs még a mi új irodalmunkban sem elég realizmus, mert a valóságot nem ábrázolja elég sokoldalúan, nehézségeinek és ellentéteinek teljes gazdagságában, sem elég romantika, mert nem fejt ki eléggé a hétköznapiakból a jövőt, nem ábrázolja eléggé a mindennapi munkában a világot átformáló emberi cselekvést és hősiességet. Ha mi íróinktól a hősiességre való nevelést kérjük számon, gyakran azzal az ellentétessel találkozunk, hogy nálunk nem volt polgárháború, nem volt Nagy Honvédő Háború, amelyekből a szovjet irodalom merítette az anyagát a maga hőstípusainak a megalkotásánál. Nincs hamisabb, mint ez az érvelés. Hiszen azok az emberek, akiket a szovjet irodalom mint a Honvédő Háború nagyszerű hőseit állította elénk, a hétköznapi építés hősei voltak, mielőtt a honvédelem hőseivé váltak. A mi irodalmunknak jobban el kell mélyednie a magyar életben és akkor majd megtalálja azokat a hőstípusokat, akik ma az építés hősei és akik holnap talán másfajta hőökké válnak. Nem sikerült még az építés kérdéseit az emberi lélek problémáival, a munkát és az emberi jellem fejlődését szervesen összekapcsolni. Pedig az irodalom legnemesebb feladata, hogy a valóságra támaszkodva, az élet széleskörű ismerete alapján a valóság iránti aktív magatartásra, munkára neveljen, az élet új formáinak megalkotására lelkesítsen, hogy felkeltse a hitet a dolgozó ember alkotó erejének korlátatlanságában.

Íróink — és ez vonatkozik művészeinkre általában — még mindig nem tanulnak eléggé a haladó magyar klasszikus kultúrától. Pedig van tőle mit tanulni. Az új szocialista kultúra csak akkor lesz valóban népi kultúrává, ha tudatosan visszanyúl a klasszikus örökséghez. Persze, kritikával. Egyik-másik régi nagy művészünk életművének, alkotó módszerének egyszerű folytatása lehetetlen. Zavarná fejlődésünket, ha nem viszonyulnánk kritikusan a magyar kultúra olyan óriásaihoz, mint Bartók Béla, Ady Endre, Derkovits Gyula — és ide kell bizonyos fokig sorolni még József Attila művének egy részét is. Hatalmas mű az ő művük, örök kincse a magyar kultúrának. De nem véletlen,

hogy például a magyar költészet nem Ady és nem is József Attila útját folytatja, hanem — az alkotási módszer, a stílus demokratizmusában — visszakanyarodik Petőfi Sándorhoz. Ezeknek a nagy lázadóknak kivétel nélkül az volt a gyengéjük, hogy bár gyűlölték a régi világot és kívánták az újat, többé vagy kevésbé el voltak szigetelve koruk forradalmi népmozgalmától, vagy nem voltak vele eléggé összeforrvá. Ebből származik minden ellentmondásuk. Ebből származnak e nagy lázadók műveinek a néptől idegen, dekadens, kétségbeesést tükröző vonásai. Kodály Zoltán mondotta egyszer nekem, hogy Bartók ezer ember számára alkotott, ő maga — Kodály — talán tízezer ember számára. De az a magyar zeneszerző, aki százezrek számára alkot, még nem született meg. Kodály Zoltánnak igaza volt: feltárta nemcsak Bartók, hanem más nagy magyar író és művész korlátait. A szocialista-realista művészet tiszteli és megbecsüli a magyar kultúra e halhatatlanjait, de nem ezrek, hanem milliók számára akar alkotni. Még nem jutott el eddig, de úton van a célhoz. Új irodalmunk nem eléggé nevel a haza szeretetére. Vajjon véletlen-e, hogy íróink a régi világot, az elnyomás és embertelenség világát jobban tudják ábrázolni, mint az újat, a szabadság és az alkotó emberi munka világát? Irodalmunk megtanulta, hogy azt a régi világot gyűlölni kell, de azt még nem tanulta meg igazán, hogy az újat szeretni kell! Ez a szeretet, amely Petőfi költészetének minden sorából árad, még hiányzik a mi új irodalmunkból. Petőfi egyszerre tudta gyűlölni az urak országát és szeretni a nép hazáját. Íróink szeressék jobban és tanítsák meg szeretni a hazát és a hazát építő embereket.

VI.

Kulturális tömegmozgalom

Tisztelt Kongresszus! Torz képet festenek kibontakozó kultúrforradalmunkról, ha csak a tudomány és a művészet felső régióiról beszélnek és nem adnék képet arról az alapról, népünk széles tömegeiben mutatkozó kulturális föllendülésről, amelyre e felső régióknak rá kell épülniök. Eddig még soha nem látott tudásvágy hevíti dolgozó népünket, a kultúrára való szomjúság milliókra terjed ki. A pusztá számok nem is igen képesek illusztrálni ezt a folyamatot, mégis megpróbálom néhány adattal megmutatni, hogy miről van szó.

1948 második félévében 2900 könyvet és brosúrát adtunk ki, 11,5 millió példányban, 1949-ben 4400 művet adtunk ki, közel

47 millió példányban, 1950-ben 6400 művet, közel 63 millió példányban. Ebből a legnagyobb rész a tudományos, politikai és ismeretterjesztő irodalomra esik, 37 millió példány. A SzK(b)P története 530 000 példányban jelent meg, Sztálin műve: A leninizmus kérdései 175 000 példányban, Sztálin összegyűjtött műveinek kötetei 100 000—100 000 példányban, Lenin összegyűjtött műveinek első kötete 40 000 példányban, amely a megjelenés után hat nappal elfogyott. A Rákosi-per 235 000 példányban jelent meg. Hogy néhány példát mondjak a szépirodalom területéről: Illés Béla Kárpáti rapszodiája 100 000 példány körül jár, Solohov műve: Új barázdát szánt az eke, 80 000 példányban került kiadásra. Ezek a számok is mutatják, hogy a magyar nép olvasó neppé válik, olvasva és tanulva építi a szocializmust.

Ugyanezt bizonyítja üzemi, városi és falusi könyvtáraink fejlődése. 1948-ban — hogy csak a faluról beszéljek — csak 600 vándorkönyvtárunk volt, 1950-ben már 1600 állandó falusi könyvtárunk van, 450 000 könyvvvel. Az ötéves terv folyamán, tehát 1954-ig 4000 népkönyvtárunk lesz, könyvtár lesz minden faluban, gépállomáson, állami gazdaságban és termelőszövetkezetben. Ma 2358 üzemi könyvtárunk van, egymillió kötettel. Az ötéves terv utolsó évében 3400 üzemi könyvtárunk lesz, 3 millió kötettel.

Hatalmas fejlődést mutat kultúrotthonaink kiépülése. 1949-ben csak 74 kultúrotthonunk volt, 1950-ben már közel 600, 1951-ben a kultúrotthonok száma túl fogja haladni az ezret és az ötéves terv végére 630 üzemi és 1850 falusi kultúrotthonunk lesz, vagyis: falvaink és üzemünk többségében lesz már kultúrotthon!

1948 júliusától 1950 végéig a falu mozisítására 700 keskenyfilm-moziit állítottunk fel. Jövőre ez a szám meg fog duplázódni és az ötéves terv végére minden falunak lesz mozija.

Nem akarok további számokat felhozni, meg kell azonban említeni a tömegek művészeti öntevékenységének példátlan fellendülését, az üzemek és a falvak tánc-, színjátszó- és kórusmozgalmát. A most folyó kultúrversenyen 3710 falusi csoport vett részt 53 000 taggal és 5874 városi, üzemi csoport 85 000 taggal. Ez a mozgalom mutatja, hogy nemcsak új közönsége támad az új magyar kultúrának a dolgozó nép soraiból, hanem hogy a dolgozó nép a kultúra cselekvő részvevőjévé akar válni és válik, nemcsak mint közönség, hanem mint alkotó is ki akarja venni részét az új magyar kultúra megteremtésében. Ez a kulturális tömegmozgalom kimeríthetetlen tartaléka művészeti életünknek,

itt jelentkeznek tömegesen új színész-, táncos, énekes tehetségek. Sajnos, nem eléggé figyelünk erre a mozgalomra, nem eléggé karoljuk fel a benne jelentkező tehetségeket, még mindig nagy a szakadék a tömegek kulturális mozgalma és az úgynevezett hivatásos művészek között.

Kulturális intézményeink, könyvkiadásunk, ujságjaink, folyóirataink, könyvtármozgalmunk fellendüléséről szólva, nem szabad elhallgatnunk bizonyos negatív vonásokat sem. A döntő hiányosság, hogy a nagy és emelkedő számok mögött gyakran nem vesszük észre, hogy nem mind arany ami fénylik, hogy a példányszámok egy része állami szubvencionálás, közületi előfizetés és vásárlás javára irandó, hogy nem minden könyv, ami ott van a könyvtárak polcain, egyben olvasott könyv, hogy könyvterjesztésünk erősen bürokratikus módszerekkel dolgozik, többé-kevésbé elszakadva az olvasó tömegektől.

Hadd emeljem külön ki a falu, a dolgozó parasztság kulturális fejlődését. A munkásság és a dolgozó parasztság között nemcsak piaci, nemcsak termelési, hanem kulturális kapcsolatok is vannak. Ezek a kulturális kapcsolatok is fontos elemei a munkásság és a parasztság szövetségének. A kultúrával is elő kell mozdítanunk a falu szocialista átalakulását. A munkásosztály nemcsak gépeket, műtrágyát, hanem tudást és kultúrát is visz a faluba. Egész falusi kultúrmunkánknak a paraszti maradiság leküzdését, tehát a falu szocialista fejlődését kell elősegítenie. Az új szocialista falu kialakulásának útját nemcsak a gépállomások jelzik, hanem a kultúrotthonok is, amelyeknek a kocsma és a templom helyett a falu kulturális és társadalmi életének központjaivá kell válniuk. A villannyal együtt mozik és rádiót adunk a falunak. A traktorállomásokon tízezerrel fogjuk kiképezni a parasztság soraiból a falu új ipari rétegét: a traktoristákat. Közvetítjük a faluba a földművelés tudományos szakismereteit és megnyitjuk a dolgozó parasztság gyermekei számára az új, népi értelmiségbe való felemelkedés útját. A szocialista falu egyben azt jelenti, hogy betemetjük a város és a falu között évszázadok alatt kialakult kulturális szakadékot. Decentralizálnunk kell kulturális életünket, de nem úgy, mint ahogy a régi világ reakciós kultúrpolitikusai gondolták, akik néhány egyetemi városból akartak csupán kulturális gócpontot és egyben reakciós fellegvárat csinálni, — csak Szeged példáját említem — hogy ellensúlyozzák a fővárosban csírájában minden nehézség ellenére fejlődő demokratikus kultúrát, miközben a falunak csak a polgári kultúra hulladékát, szemetjét juttatták. Hanem úgy kell ezt a kulturális decentralizációt végrehajta-

nunk, hogy Budapest kulturális vezetőszerépe megmaradjon, hogy a vidéken egész sor kulturális góc keletkezzék, hogy Budapest is és egyetemi városaink is segítsék, táplálják a falu fejlődő kultúráját, és a falu ősi kultúrájától is tanuljunk, felszínre hozva és továbbfejlesztve a nagyszerű magyar népművészet kincseit. Ismétlem: a szocializmus építése a falun a kultúra építése is.

Végül hadd vessek fel *néhány elvi kérdést*:

VII.

Néhány elvi kérdés

1. Az osztályharc a kultúrfronton

Elvtársak!

Az új, szocialista kultúra építése sem békés folyamat. Csak a régi, reakciós ideológiák, irányzatok és felfogások elleni harcban lehet új, szocialista kultúránkat kifejleszteni.

Néhány évvel ezelőtt ezek az ellenséges ideológiák még nyíltan léptek fel. Az ellenség a kultúrfronton ma már nem igen lép fel nyíltan. Ha fellép, inkább szóban lép fel, suttozva: egyes iskolai előadásokon például a tananyag ismertetésébe szövi bele ellenséges célzásait. Általában véve azonban nyílt ellenségként csupán a klerikális ideológia maradt a porondon. De vajjon abból, hogy az ellenséges ideológiák képviselői elhallgattak, megbújtak és csak suttoznak, következik-e, hogy a kultúrfronton nincs már ki ellen küzdeni, hogy az ellenség végleg meg van verve? Nem következik. Annál kevésbbé, mert annakidején, amikor az ellenséges ideológiák még nyíltan léptek fel, nem folyt ellenük eléggé következetes, eléggé mélyreható, ellenséges mivoltukat eléggé feltáró és leleplező elvi harc. Következésképpen: a hallgató ellenséges irányzatok ellen is folytatni kell a harcot.

Figyelembe kell venni továbbá a megbújt ellenség új, alattomos módszereit. Azt, amit tavaly a VKM-beli kártevő munka leleplezésénél tapasztaltunk, nem szabad elfelednünk! Az ellenség gyakran a teljes „lojalitás” álarcában jelentkezik, csak éppen túlcitál, csak éppen katolikusabb a pápánál és túlzásai-val igyekszik kompromittálni Pártunk kultúrpolitikáját. Ha mi azt mondjuk: nem kérünk a reakciós nyugati kultúrából, akkor az ellenség buzgón helyesel és selejtlistára teszi Cervantest és Swiftet. Ha mi azt mondjuk: a szovjet kultúra felé kell fordulnunk, mint példakép felé, akkor egyesek ezt úgy forgatják ki,

hogy a valóságban a magyar kultúrának való háttáfordítás süljön ki belőle. Ha mi azt mondjuk: le kell küzdenünk a nacionalizmus szellemét kulturális életünkben, akkor az ellenség élénk fejbőlintások közben Gárdonyi Gézát, Benedek Eleket, a magyar népmeséket vonja el gyermekeinktől. Ha mi azt mondjuk, hogy a jelen új kérdéseit tárgyaló irodalmat kell támogatni, akkor ezt egyesek úgy értelmezik, hogy Arany Toldiját nem engedik be a népkönyvtárakba.

Meg kell mondani, hogy egyes kommunisták „baloldali” korlátoltsága egyenesen előmozdítja az ellenségnek ezt a tudatos kártevő munkáját. Épp ezért kell fellépnünk a szekta-szellem minden megnyilvánulása ellen. Kulturális életünkben ez a szekta-szellem elriasztja tőlünk a hozzánk közeledőket, a Párt tekintélyével takaródzó klikkek uralmára vezet, hátráltatja a harcot az igazi ellenséggel. Különösen művészeti életünkben tapasztalható ez a káros klikk-szellem. Itt van még meg a régi világból öröklött hiúság, primadonnaság, megsértődés a bírálattól. Ez a klikk-szellem gátolja annak a kulturális egységfrontnak a kialakulását és megszilárdulását, amely a művészet, a tudomány terén megfelelője a Népfrontnak, a Pártunk által vezetett nemzeti egységnek. Művészeti szövetségeink feladata, hogy ennek a kulturális egységnek szervezőivé váljanak, e szövetségek kommunista aktiváinak és pártszervezeteinek kötelessége, hogy éberek legyenek az ellenség és a kezére játszó szekta- és klikk-szellemmel szemben. *Nyílt, elvi viták, szabad, elvi bírálat és kulturális, nemzeti egység:* ezt a hármas és mégis egységes feladatot kell szem előtt tartanunk kulturális, elsősorban művészeti életünkben.

2. Értelmiségünk kérdése

Elvtársak!

A szocializmus építéséhez, a kultúrforradalom végrehajtásához elengedhetetlen az értelmiség segítsége. Nő és fejlődik a munkásosztály, a dolgozó nép új értelmisége, de a régi értelmiség zöme is felénk fordult, becsületesen kiveszi részét az építőmunkából. Pedig a régi polgári nevelésű értelmiség sokáig bizalmatlanul szemlélte a kommunisták harcát a hatalomért, az ország szocialista átalakításáért. Mi vetett véget ennek a bizalmatlanságnak a régi értelmiség zöménél? Az vetett véget, hogy megmutattuk: a munkásosztály és Pártja erős kézzel tudja kormányozni az országot. A nemzeti méltóság és erő politikája, az országépítés politikája, a békét és a magyar függetlenséget vé-

delmező politika nyerte meg a régi magyar értelmiség zömét a magyar népi demokrácia számára.

Tudjuk, hogy van még ellenségünk is a régi polgári értelmiség soraiban. Az osztályharc, a nemzetközi helyzet kiéleződése a régi polgári értelmiségnek egy maroknyi részét, amely reménytelenül összefonódott a régi uralkodó osztályokkal és a nyugati imperialistákkal, szembefordítja a néppel, a hazával. De ezek egyre jobban elszigetelődnek nemcsak a néptől, hanem az értelmiség nagy többségétől is.

Van egy elég jelentős része a régi polgári értelmiségnek, amely becsületes munkával szolgálja a népet, szaktudását a szocialista építés szolgálatába állítja, anélkül azonban, hogy már meggyőződésében, világnézetében is a munkásosztály mellé állt volna. A polgári értelmiségnek ezt a részét meg kell becsülnünk, támogatnunk kell és türelmes nevelőmunkával kell megnyernünk nemcsak munkáját, hanem lelkét is.

A régi értelmiség zöme mellénk állt, ugyanakkor kialakulóban van az új népi értelmiség; e két folyamat kiegészíti egymást. Ráléptünk a szocializmus építésében segítő régi értelmiség és a fejlődő új népi értelmiség összeolvadásának útjára, a munkásosztály, dolgozó parasztság és az értelmiség szoros baráti együttműködésének útjára.

Mi még a szocializmus alapjainak lelakásánál tartunk: nép és értelmiség, fizikai és szellemi munka közötti válaszfal teljes lebontása még a jövő feladata. De e feladat megoldásának feltételeit teremthetjük meg a régi értelmiség becsületesen dolgozó zömének szocialistává nevelésével, az új népi értelmiség kialakításával és a tömegek kultúrszínvonalának, szaktudásának és általános műveltségének emelésével. Kultúrforradalmunk sikerének feltétele nemcsak abban áll, hogy a tudomány és a művészet a nép felé fordul, hanem abban is, hogy a nép a tudomány és a művészet felé fordul. A kultúra közönsége szélesedik, a tömegek igényei, követelményei, bírálata egyre inkább kultúrát formáló tényezővé válnak. A munkások, dolgozó parasztok és az értelmiség szoros együttműködése és kulturális kölcsönhatása a népi demokráciában: lépcsőfok, átmenet a dolgozó tömegek és a szellemi munkát végzők közötti különbség elmosódásához, nép és értelmiség egyéolvadásához.

3. Szovjet kultúra — magyar kultúra

Új, szocialista kultúránk példaképe, tanítómestere: a szovjet kultúra. A Szovjetunió Kommunista Pártjának gazdag tapasztal-

talatait nemcsak az államszervezés és a gazdasági építés, nemcsak a technika, nemcsak az osztályharc területéről vehetjük át és hasznosíthatjuk, hanem hasznosíthatjuk és átvehetjük a tapasztalatokat az új, szocialista kultúra megteremtésénél is. Ez nem is lehet máskép. Mi a szocializmust építjük, az új magyar kultúra szocialista kultúra lesz, meríteni tehát elsősorban és döntően annak az országnak a kultúrájából meríthetünk, amelyben a szocializmus már győzelmesen felépült és amely a kommunizmusba való átmenetnél tart.

Azzal rágalmaznak bennünket, hogy mi elzárkózunk az úgynevezett „nyugati kultúra” elől. Nem, mi csak a British Council elől zárkózunk el. Mi csak az ellen védekezünk, hogy a nyugati kultúrát kémszervezetek használják fügefalevélként. Mi nem zárkózunk el Shakespeare és Molière, Dickens és Balzac, Mark Twain és G. B. Shaw, Verdi és Rembrandt elől, sőt ellenkezőleg! De megkülönböztetjük az Aragon képviselte francia kultúrát a marshallizált Franciaország kulturális rothadásától. Mi szeretjük a Dreiser és Howard Fast képviselte amerikai demokratikus kultúrát, de nem kérünk a háborús hisztéria, az atombomba, az aki bírja — marja elvére épülő amerikai imperialista „kultúrából”. Ettől a „nyugati kultúrától” igenis védjük a magyar kultúrát!

Arról is fecsegnek, hogy mi „eloroszosítjuk” a magyar kultúrát. Nem érdemes sok szót vesztegetni erre a buta rágalomra. Azok merik ezt mondani, akiknek kulturális élete a rágógumi és a coca-cola, az Amerikából importált detektívfilmek jegyében vesztí el egyre jobban nemzeti jellegét.

A mi új kultúránk szocialista kultúra lesz, de magyar kultúra, letörölhetetlen nemzeti jellegzetességekkel. A mi filmművészetünk sokat tanult és még többet fog tanulni a szovjet filmművészettől, de Szabóné és Kis Katalin, Ludas Matyi és Góz Jóska tetőtől-talpig magyar figurák. Mi tanulunk és merítünk a szovjet kultúrából, mintaképnek tekintjük, de nem másoljuk és nem utánozzuk.

A szovjet kultúrából azért meríthetünk és tanulhatunk, mert a szovjet kultúra is, a mi kultúránk is tartalmában szocialista kultúra, helyesebben a szovjet kultúra már az, a magyar kultúra úton van ahhoz, hogy azzá legyen. És mert ez így van, válik a szovjet kultúra nemcsak mintaképünké, hanem egyre inkább szerves részévé a mi kultúránknak. A marxizmus-leninizmus klasszikusai, Lenin és Sztálin művei a magyar politikai és tudományos kultúra részeivé, alapjaivá válnak. És ha itt, a kongresszuson Rákosi elvtárs hangsúlyozta népünk háláját azok

íránt a szovjet sztahanovisták, szovjet mérnökök és műszaki tudósok iránt, akik felbecsülhetetlen segítséget nyújtottak szocialista építésünknek, közvetítve hozzánk a szovjet technika, gazdaságszervezés és munkamódszerek legfejlettebb tapasztalatait, akkor hadd mondjak itt köszönetet azoknak a szovjet művészeknek is, Tyihonovnak és Novikovnak, Mojszejevnek és Obrazcovnak, Pudovkinnak és Zaharovnak, akik az új magyar kultúra kialakításának kezdetén ugyanolyan baráti és testvéri segítséget nyújtottak nekünk, mint Bargyin a magyar kohászatnak és Bikov vagy Dubjaga a magyar sztahanovistáknak.

Az új magyar kultúra nemcsak mintaképnek tekinti a szovjet kultúrát, hanem — nemzeti jellegzetességeinek megtartása és fejlesztése mellett — egyre inkább összeforr vele. Amikor a polgári kultúrák még haladó kultúrák voltak, szintén megvolt csirájában ez a tendencia a formájukban nemzeti, tartalmukban polgári demokratikus kultúrák szoros kölcsönhatására és összeforrására. Dante és Shakespeare, Voltaire és Goethe nemcsak olaszok, angolok, franciák és németek voltak, hanem az egyetemes polgári kultúra nagy képviselői is. A kapitalizmusban még a haladó kultúra sem válhatott a dolgozó nép közkinségé és a nemzeti kultúrák közeledését keresztezte és megghiúsította a nacionalista elzárkózás, a nemzeti kultúrák harca. A formájukban nemzeti és tartalmukban szocialista kultúrák közt nincs és nem lehet harc, hanem csak közeledés, kölcsönhatás és összeforrás. Ez a titka a szovjet kultúra mély hatásának a mi szocialista kultúránk fejlődésére. És ez a titka annak is, hogy a szovjet kultúra is befogadja és magáévá teszi a haladó magyar kultúra nagy alkotásait. Nemcsak mi, magyarok olvasuk szenvedélyes érdeklődéssel Polevoj és Azsajev, Kazakevics és Babajevszkij regényeit, hanem a szovjet emberek is — oroszok és ukránok, grúzok és örmények — a sajátjuknak érzik a mi Petőfi-Sándorunkat.

A letűnt régi rend tollforgatóinak kedvenc szólama volt, amivel butítani igyekeztek a népet, hogy „egyedül vagyunk”. „Egyedül voltunk” állítólag azért, mert nyelvünket nem értették, és nem voltak fajrokonaink Európában. A magyar nyelv ma is ugyanolyan nehéz az idegennek, mint volt a régi rend alatt. Fajrokonaink sem keletkeztek az utolsó hat esztendőben. És íme nem vagyunk egyedül! Nem nyelvünk és vérünk, hanem születő szocialista kultúránk révén lettünk testvéreivé, rokonaivá a nagy Szovjetunió és a szocializmust velünk vállalva építő országok népeinek.

4. Hazafiság

Elvtársak!

A mi új, szocialista kultúránknak — mint mondtam — letörölhetetlen nemzeti jellegzetességei lesznek és kell hogy legyenek, ami azt jelenti, hogy egyik legfontosabb funkciója a hazaszeretetre való nevelés lesz és kell hogy legyen. Rákosi elvtárs már beszélt róla, hogy a hazafiság és a nemzetköziség a mi számunkra ikertestvérek. Amikor a „Kommunista Kiáltvány” megállapította, hogy „a proletárnak nincs hazája”, akkor ezt Marx és Engels és őket követve a szociálsovinizmus elleni harcban Lenin és Sztálin nem úgy értették, hogy a munkásosztálynak nincs köze a nemzethez, hogy a kommunisták hazafiatlanok. A munkásosztálynak azért nem volt hazája, mert a hatalom a nagybirtokosok és a tőkések kezében volt, mert a termelőszeközök, az ország minden kincse nem a népé volt, hanem a kizsákmányolóké. A munkásosztály, a kommunisták sosem voltak közömbösek a nemzet kérdései iránt, akkor sem voltak közömbösek, amikor a haza a vagyonosok magántulajdona volt. A harc nem a haza ellen, hanem a hazáért folyt. És a helyzet gyökeresen megváltozott azzal, hogy a haza a munkásosztály, a dolgozó nép hazájává lett.

De a hazához való viszonyunknak ez a változása nem a hatalomrajutás tényével következett csak be. A vagyonos osztályok még hatalmon voltak, de politikájuk nemzetellenessé vált, amikor önző osztályérdekeik fölébe kerekedtek a nemzeti érdekeknek. Marx már a Párizsi Kommún tapasztalatai alapján rámutatott arra, hogy a burzsoázia a munkásosztály felszabadulásától való állati félelmében elveszti azt a képességét, hogy a nemzet vezető osztálya legyen, és elárulva a nemzeti érdekeket, idegen hódítók talpnyalójává és kiszolgálójává lesz. A nemzeti árulás a burzsoá politikában egyre inkább általános irányzattá lett, amióta a szocializmus győzelmétől való állati rettegés az egyes nemzeti burzsoáziákat a legerősebb burzsoá hatalomnak való behódolásra készítette. Láttuk ezt a német fasizmus előretörésekor a müncheni politika idején és tanúi vagyunk ennek — még sokkal fokozottabb mértékben — ma, amikor úgyszólván az egész világ burzsoáziája, elárulva a nemzet érdekeit, az amerikai imperialisták védőszárnyai alá menekül.

A harc a nemzet vezetéséért, a nemzet igazi érdekeinek megvédése egybeolvad az imperialisták háborús politikája elleni harccal, egybeolvad a tőkések elleni osztályharc. Ebből következik, hogy a munkásosztály még a hatalom megragadása előtt,

küzdve a burzsoázia hazaárulása ellen, a nemzeti érdekek igazi képviselőjévé és előharcosává válik. A mi Pártunk nem 1948 óta lett a szó igazi értelmében nemzeti párttá, hanem az volt a fasiszta háború idején, az volt a második világháború előtt, küzdve a német hódítók és magyar zsoldosaik ellen. A döntő fordulat természetesen a fordulat évével, a munkásosztály hatalomrajutásával következett be: azóta lett valóban hazánkká ez az ország, mostohaanyánkból édesanyánkká, s azóta, amióta ráléptünk a szocializmus építésének útjára, és válunk a szocializmust építve burzsoá nemzetből szocialista nemzetté: azonosul a magyar hazafiság egyre inkább a szocialista hazafisággal. Hazafinak lenni: ez ma azt jelenti, hogy védjük a dolgozó nép hatalmát, átalakulásunk nagy vívmányait, békés szocialista építőmunkánk lehetőségét.

De nem szabad szem elől téveszteniünk, hogy bár a hazafiság egyre inkább szocialista tartalmat kap, hogy a hazafiság végső soron azonosul a szocialista hazafisággal, ezt még száz- és százvezrek nem látják, nem értik át tudatosan. Vannak becsületes dolgozó magyarok, — a parasztság, az értelmiség sorai-
ban — akik őszintén szeretik magyar hazájukat, de még nem szocialisták. Mi együtt akarunk haladni ezekkel a még nem szocialista hazafiakkal is. Szocialista hazafiság és demokratikus hazafiság nem zárják ki, hanem kiegészítik egymást. Ezt szem előtt kell tartanunk, ha meg akarjuk szilárdítani azt a nemzeti egységet, amelyről Rákosi elvtárs beszámolójában szólt. Egyetlen feltétele van a még nem szocialista meggyőződésű hazafiakkal való egységfrontunknak. Lehet valaki hazafi, aki még nem szocialista, de nem lehet hazafi, aki nem száll szembe az imperialistákkal és nem védi ellenük békénket és függetlenségünket. A szocialista és a demokratikus hazafiság egységfrontjának platformja, alapja: az antiimperializmus, a békemozgalom támogatása, a magyar függetlenség védelme.

Elvtársak!

Népünk hazafias nevelésének szerves része történelmünk, kultúránk nagy haladó hagyományainak felelevenítése. Ezen a téren még korántsem teljesítettük kötelességünket.

De ne feledjük, hogy a mi hazafias nevelésünknek nemcsak a múltból, hanem a jelenből is van mit merítenie. Ne felejtjük el, hogy nemcsak mi látjuk Kölcseyben és Petőfiben, 1848—49 hőseiben és előkészítőiben a mi elődeinket, hanem ők is megsejtették a felszabadult népben, ők is előre látták miben-
nünk a saját utódaikat. Jókai Mór, a nagy romantikus álmo-

dozó írta egyik regényében, amelynek tárgya a magyar kultúra nyomorúságos helyzete volt, a XIX. század elején, a következőket:

„És lesz népünk, amely hazájának orul, mely nevének díszeré munkál, lesznek nagy embereink, kiket a világ bámulni fog, lesznek hőseink, dicső szellemeink, kikben újjászületünk, lesz életünk, melynek szűk lesz ez a város, leszünk nemzet, mint még soh'se voltunk és az utókor írójának nem kell koltetni, hanem csak a valót leírni, hogy dicsőítse hazáját.”

Jókai Mór rólunk álmodott Volt már korszak a magyar történelemben, amelyet joggal hívunk a nemzeti újjászületés korának az 1848-as forradalom és a forradalmat bevezető és előkészítő reformkor De a nemzeti újjászületés több mint száz év előtti korszakát méreteiben, melységében, hatásában össze sem lehet hasonlítani a nemzeti újjászületésnek azzal a korszakával, amelynek mi vagyunk cselekvő részesei Az új, haladó nemzeti kultúra megteremtésének vagy a akkor csak tízezrekét toltott el, a széles dolgozó neptomegeket még alig tudta magával ragadni Ma ez a vágy milliókat tolt el, ma a szocializmus építésével elválaszthatatlanul összeforró kultúrforradalom egész dolgozó népünk ügye Széchenyi István a „kimuvelt emberfők” szaporításában látta a reformkor célját De akkor ezek a „kimuvelt emberfők” csak a nemzet vagyonos rétegeiből toborzódhattak Ma népünk surujából, munkásságunk és dolgozó parasztságunk egészéből Az osztálytársadalomban a nemzeti kultúra fejlesztésére irányuló minden törekvés végso soron meghiúsul azon, hogy a munka és a kultúra között szakadék van Ma a munka és a kultúra összekeverült, *ma dolgozni és művelodni egyet jelent.* A szocialista forradalom nemcsak abban különbözik minden eddigi átalakulástól, hogy nem elégszik meg a politikai szabadság kiterjesztésével, hanem gazdaságilag is felszabadítja a dolgozókat A szocialista forradalom abban is különbözik a polgártól, hogy meghozza a kulturális felszabadulást is, hogy a dolgozó népet teszi meg a kultúra hordozójává Mi nemcsak azt értük már el, hogy a munka robotból a becsület és a dicsőség ügyévé lett, hanem azt is elertük, hogy szégyennek számít nem tanulni, szaktudásunkat és ontudatunkat nem gyarapítani Sikerkült olyan erkölcsi legkört teremtenünk az országban, hogy minden becsületes dolgozó kötelességének tekinti a tanulást, a művelodést Egyre többen értük meg, hogy Dunapentelet építeni és az új kultúrát építeni, ugyanannak a dolognak két oldala

Legyünk büszkéek rá, hogy mi, kommunisták állunk az élén az ötéves terv megvalósításáért folyó hatalmas munkának éppen úgy, mint a kultúrforradalomnak. A nagy Lenin szavai vezéreljenek bennünket:

„Azelőtt minden emberi ész, minden lángelme csak azért alkotott, hogy egyeseknek juttassa a kultúra és a technika minden áldását, másokat pedig megfossszon a legszükségesebbtől is, a művelődéstől és fejlődéstől. Ma azonban a technika minden csodája, a kultúra minden vívmánya a nép közös tulajdona és mostantól fogva soha többé emberi ész és lángelme nem lehet az erőszak, a kizsákmányolás eszközévé.”

Nálunk is a nép közös tulajdonává lesz a kultúra minden vívmánya! A biztosíték erre a mi nagy, harcokban megedzett, Lenin és Sztálin tanításai által vezetett erős, egységes, dicső Pártunk!

KRIZSANYIK JÁNOSNÉ

tszcs-titkár, nőgrádmegyei kuldott:

A TERMELŐSZÖVETKEZET A DOLGOZÓ PARASZTSÁG FELEMELKEDÉSÉT JELENTI

Termelőszövetkezeti csoportunk harcos üdvözetét hoztam a Kongresszusra.

Kedves Elvtársak, engedjék meg, hogy első szavammal örömet fejezzem ki, hogy 45 éves parasztasszony létemre erre a helyre kerültem. De nemcsak a magam, hanem mindnyájunk részéről kifejezem örömet. Mindnyájan, akik itt vagyunk: dolgozók, a mi véreink, s azért jöttünk ide, hogy Rákosi elvtárs beszédét, Pártunk útmutatását hazavigyük.

Én Rákosi elvtársnak ahhoz a szavához akarok szólani, hogy milyen hiányosságok vannak falun, a termelőszövetkezetekben. Nálunk is megtörtént, hogy 12 taggal indultunk és úgy gondolták a tagjaink, hogy talán mi egyhelyben topoghatunk. Ez mind azért történt, mert az ellenség befurakodott csoportunkba. Lekisebbítette a nők munkáját, mondhatnám még le is köpdöste. Én ezt akkor vettem észre, amikor elhangzott az, hogy „addig nem lesz Magyarországon jó világ, amíg a szoknyások vezetik”. Erre lettem figyelmes. Nem hittem az ellenségnek mert láttam,

hogy a mi pártos, harcos asszonyainknak kitüntetés, érdemrend van a mellükön, megállják a helyüket a munkában.

Hiba volt még a csoportunkban az is, hogy a helyi párt-szervezetünktől, de még a járási pártszervezetünktől sem kapott segítséget. Amikor elmentünk hozzájuk, mondtuk, hogy hibák vannak, azt mondták erre, hogy ki kell küszöbölni a hibákat, de nem mondták, hogy hogyan. Én arra a szovjet asszonyra gondoltam, aki igen nehéz küzdelmek közepette építette a kolhozot. Vissza akart vonulni a nehézségek elől, de amikor az ajtóban állt, eszébe jutott: nem lehet, mert a Párt vezeti őt és nem szabad meghátrálnia. Amikor este hazamentem, én is azt mondtam, nem megyek vissza. De másnap összehívtam párttagjainkat. Megmondtam nekik, hogy mi a kötelességünk nekünk, párttagoknak. Még párttagjaink sem voltak mind mellettem, de azért nem vettem el a kedvemet. Elhatároztam, hogy nem hagyom a csoportomat.

A megyei bizottság végül segített az ellenséget eltávolítani. Az ellenség azt terjesztette, hogy ha elmegy a csoportból, 13 tagot visz el. De mikor kitettük őt a csoportból, nem vitte magával a 13 tagot, hanem 28 új taggal szaporodott csoportunk, mert a dolgozók látták, hogy a termelőszövetkezet lesz az, amely a dolgozó népnek a felemelkedést jelenti.

Megváltozott a termelőszövetkezeti csoport helyzete. Nem maradt olyan tagunk, aki ne tett volna felajánlást a kongresszusra és ne teljesítette volna felajánlását.

Elvtársak!

Ezen a kongresszuson ígéretet teszek Rákosi elvtársnak, hogy hazatérve, az ő tanítása nyomán arra törekszem, hogy közösségünkben minden ember harcos katonája legyen a szocializmus építésének a falun.

Ha mi országunk harcos katonái leszünk, akkor biztosan nem félünk a déli határainkon ránkleső harapós kutyáktól, nem félünk attól, hogy minket, asszonyokat, megegyeszer a sutba szorítanak! Amikor a mi gyönyörű katonáinkra nézünk, láthatjuk, hogy mind a mi fiaink. Ebből én is kivettem a részemet: három katonafiam van és erre büszke vagyok, elvtársak!

Ha mindannyian így gondolkozunk, mindannyian egy zászló alá tömörülünk, biztosan elérjük minél előbb öt éves ter-
vünk teljesítését és biztosan oda jutunk, ahova minket a nagy, bölcs vezér, a mi drága, szeretett Sztálinunk irányít, és a mi drága vezérünk, Rákosi elvtárs vezet, biztosan elérjük a boldog szocializmust!

VANCSEK FERENCNÉ

*Iszkaszentgyörgyi partitukár*AZ ISZKASZENTGYÖRGYI TSZCS MUNKAFELAJÁNLÁSAI
LENDULETET ADTAK AZ EGYÉNILEG GAZDÁLKODÓ
PARASZTOKNAK IS

Tisztelt Kongresszus! Kedves Elvtársak!

Nem is tudom, hogy fejezzem ki köszönetemet Pártunknak, hogy egyszerű tszcs-munkásasszonyt ilyen megtiszteltetésben részesített, hogy én is résztvehetek ezen a kongresszuson, amelyen további felemelkedésünk útját határozzuk meg

1950 februárjában hathetes iskolára javasolt a Párt, ahol megismerkedtem a Szovjetunió szocialista mezőgazdaságával és bővebben megismertem Pártunk politikáját. Azzal a gondolattal mentem el az iskoláról, hogy Iszkaszentgyörgyön is minél előbb megalakuljon a termelészövetkezeti csoport. Hozzáfoglunk az elvtársakkal a munkához, ami elég nehezen ment, mert a régi vezetőség csak beszélgetett a termelészövetkezeti csoportokról, de cselekedni nem cselekedett semmit. Március 22-én megtörtént nálunk is a vezetőségválasztás és engem is beválasztottak a vezetőségbe titkárnak. Mint titkár, elsőnek léptem be a szövetkezeti csoportba 12 taggal alakultunk meg 68 kat. hold földön április 4-én Az őszi felfejlesztés során 11 taggal és 112 kat. hold földdel szaporodtunk. Most, hogy eljöttem, 23 tagunk és 180 kat. hold földünk van. Munkaegységünk szép volt: 22,06 forint jutott egy munkaegységre.

De a csoport alakításánál elkovettunk néhány hibát. A középparasztságot kihagytuk a szervezésből. Most jobban hozzáfoglunk a munkához. A múlt hetekben, a kongresszusra való felkészülésünk során sokat foglalkoztunk a középparasztsággal, kisgyűléseket szerveztünk a középparasztnak lakásán. Láttuk, hogy milyen szívesen és nagy érdeklődéssel hallgatták végig ezeket a gyűléseket, ahol elbeszélgettünk a termelészövetkezeti csoportokról.

A középparasztnak inkább az I. mintájú csoportot akarják megalakítani. Őt középparasztnak alá is írta a nyilatkozatot, úgy-hogy rövidesen megalakul a másik termelészövetkezeti csoport is Iszkaszentgyörgyön. Most azon igyekszünk, hogy mi is kövessük Túrkeve és Baracska példáját, hogy Iszkaszentgyörgy is minél előbb szövetkezeti község legyen.

Rákosi elvtárs beszédében foglalkozott a kulákság kérdésével is. Iszkaszentgyörgyön is az volt a helyzet, hogy nem volt

harc. Minden kulák jó, „demokratikus“ volt. A hathetes pártiskoláról való hazatérésem után a Népfronttal összeültünk és megnéztük, van-e kulák, és találtunk nem is egyet. Naponta jártak hozzám, hogy „mentsem ki a kulákság alól“, de én erre nem voltam hajlandó. Később azzal támadtak a kulákok, hogy én tettem őket tönkre, mert míg nem voltam titkár, a faluban nem volt kulák. Amikor látták, hogy nem hátrálok meg a munkában, hanem erősebben folytatjuk a harcot ellenük, azt üzenték, hogy van-e hova menekülnöm? Én visszaüzentem, hogy nekem nem kell menekülnöm, nincs mitől félnem, mert a 800 milliós béketáborhoz tartozom. És ha nem tudnák, hogy proletárdiktatúra van, hát jussón eszükbe, hogy a dolgozó nép kezében van a hatalom.

A harc egyre fokozódik a kulákok ellen. Dolgozó parasztságunk is megértette Pártunk helyes útmutatását és politikáját, igyekezett az állammal szembeni kötelezettségének eleget tenni.

A nyári mezőgazdasági munkálatokat idejében teljesítette. Az adóban is jó volt az eredmény.

A tanácsválasztásoknál különösen is megmutatkozott dolgozó parasztságunk felsorakozása Pártunk mögé. 100%-ban leadták szavazatukat a Népfront jelöltjeire.

Nehezítette a munkánkat, hogy egy ideig gyenge volt a kapcsolat a Párt és a tanács között. De már ezt a hibát is kiküszöböltük. Párttagjaink pontosan megjelennek a tanács és a V. B. minden ülésén, és a Párt irányításával oldjuk meg a feladatokat.

Ez a munkamegjavulás mutatkozik az 1951. évi terménybegyűjtésnél. Az elmúlt két héten 62 mázsa kukorica, 18 mázsa 65 kg kenyérgabona, 15 mázsa árpa és zab folyt be. Ha még mindig lemaradás mutatkozik nálunk, ez azért van, mert sok a kétlaki ember. Kincsesbányára vagy Inotára járnak dolgozni és juttatott földjüket nem képesek jól megművelni. Ez megmutatkozik a terméseredményen.

Termelőszövetkezetünk a kongresszus tiszteletére vállalta egy 28 méteres baromfiól építését, amit határidő előtt teljesített. A dughagyma elültetését szintén határidő előtt 8 nappal teljesítettük.

Ezek a vállalások lendületet adtak az egyénileg dolgozó parasztoknak is. Dolgozó parasztságunk a Pártal karöltve vállalta a kongresszus tiszteletére két útnak a megjavítását. Az egyiket február 10-re befejeztük. Így akarjuk jó munkánkkal előbbrevinni ötéves tervünk sikeres végrehajtását és a szocializmus felépítését, mely boldogabb jövőt jelent számunkra.

KOVÁCS ISTVÁN:

A SZOCIALIZMUS ÉPÍTÉSÉNÉL GONDOLJUNK A LEGÉRTÉKESEBB ARANYTARTALÉKRA: AZ EMBERRE

Tisztelt Pártkongresszus! Kedves Elvtársak!

Rákosi elvtárs beszámolójában rámutatott az elmúlt kongresszus óta elért hatalmas eredményekre. Az eredmények elérésében Pártunk helyes politikája, a Szovjetunió támogatása és a dolgozó tömegek kimeríthetetlen alkotó készsége mellett *döntő szerepük volt a kádereknek*. A felszabadulás óta elért nagy eredmények közül a Párt egyik *legnagyobb sikere*: a munkásosztály, a dolgozó nép, s ezen belül kádereink politikai átnevelése, a Párt, az állam, a gazdasági élet vezetésébe való fokozott bevonása. A Párt a hatalom meghódításával párhuzamosan megtalálja és kineveli a hatalom gyakorlásához, a szocializmus építéséhez szükséges új vezető kádereket.

Egyik legnagyobb eredménye Pártunknak, hogy szeretett vezérünk és tanítónk, Rákosi elvtárs irányítása és példamutatása nyomán a felszabadulás óta egy új vezetőgárdát, a káderek ezreit és tízezreit nevelte ki. A munkásosztály, a dolgozó nép legjobbjaiból új nagyszerű erők kerültek az élre, akiknek nagy többsége alapján jó és eredményes munkát végez, s méltóan betölti hivatását a szocialista Magyarország felépítéséért vívott harcban.

A burzsoá rendszer mélyen lebecsülte a dolgozók képességét, tudatosan viasztörte, elpusztította a dolgozók között a tehetségeket és elfojtotta a tömegek alkotó készségét. A felszabadulás e téren is új helyzetet teremtett. A Párt utat nyit a tehetségeknek és korlátlan fejlődési lehetőséget biztosít a dolgozó népnek.

Csak néhány év telt el a felszabadulás óta, s Pártunk munkájának eredményeként, a multban elnyomott, művelődési lehetőségektől elzárt dolgozó tömegek közül tízezerrel felszínre hozza, kineveli és vezető helyre állítja a tehetséges kádereket. Itt ul a kongresszus küldöttéi között Uszta Gyula elvtárs, aki tíz évvel ezelőtt még egyszerű pásztor volt. Szívós, jó munkával, szorgalmas tanulással megyei szervező titkár, majd főispán lett. Azután elvégezte a katonai főiskolát, s most szeretett Nép-hadseregünk páncélos tábornoka. A kongresszusi munkaversenyben a munkástömegek korlátlanul kifejleszthették alkotó készségüket, új tehetségeket, új alkotó sztahanovisták százait és ezreit, a munka igazi hőseit ismertük meg ezekben a napok-

ban, akik közül kinőnek pártszervezeteink, államapparátusunk és a szocialista termelés jövő hivatott vezetői. A Párt a tömegeknek a termelésbe, az alkotó munkába való bevonásával új-típusú, öntudatos embereket, a szocialista társadalom harcos építőit kovácsolja ki. A Párt csodálatos élő szervezet, a fejlődés előrevivő motorja. A Párt mint egy nagy kohó, felszínre hozza, átgyúrja, átneveli, átformálja és megedzi kádereit, tagjait és az egész dolgozó népet. A Párt felemeli, megerősíti kádereit, tagjait, a népet — tartalmat, értelmet és célt ad életünknek. A Pártban szakadatlan kiválasztódási és kettős tisztulási folyamat megy végbe. A Párt munkaközben megtalálja, leleplezi és kiveti magából a salakot, a kórokozó bacillusokat, a Rajk-Szónyi kém-bandát, az áruló jobboldali szocdemeket és egyéb ellenséges, pártellenes karrierista elemeket, és ugyanakkor megtalálja és magához vonzza a munkásosztály és dolgozó népünk legjobbait, és a legjobbak legjobbjaiból kiválasztja és kineveli kádereit.

„Pártunk élő szervezet — mondotta Sztálin elvtárs — mint minden szervezetben, a mi Pártunkban is anyagcsere megy végbe, az, ami régi és idejétmúlt — eltűnik, az pedig, ami új és növekedésben van — él és fejlődik. Egyesek fent is, meg lent is elmennek. Fent is meg lent is újak fejlődnek ki, akik előbbre viszik az ügyet. Így növekedett a mi Pártunk.” Így növekszik majd a jövőben is.”

A mi Pártunkban is hasonló fejlődés megy végbe, az új utat tor magának. Fent is, meg lent is elmennek a Pártba nem valók, helyettük újak és jobbak jönnek, akikkel még jobban megerősítjük az élcsapatot, Pártunkat.

Elvtársak!

A felszabadulás óta a pártkáderek fejlődése, nevelése terén is komoly eredményeket értünk el. Amíg 1945-ben a Központi Vezetőség apparátusának munkatársai, megyei és kerületi titkárok között az egyhónapos pártiskolát végzett elvtárs ritka volt, mint a fehér holló, addig 1951 végén minden megyei, kerületi, nagyvárosi titkár, valamint a legnagyobb üzemek titkárai egyéves pártfőiskolát végzett elvtársak lesznek. Minden járási, városi és nagyüzemi titkár legalább öthónapos, az alapszervezeti titkárok nagy többsége pedig kéthónapos pártiskolai végzettséggel fog rendelkezni. De ennél sem állunk meg. A Pártnak van már kétéves főiskolája is. Szívós munkával 1953—54-re

elérjük, hogy a legfontosabb funkcionáriusok elvégezzék a két-éves pártfőiskolát és ennek megfelelően növekedjék a többi káderek színvonala is.

Pártkádereink még nagyobb fejlődését hátráltatja a káderek túl gyakori mozgatása. Rákosi elvtárs rámutatott arra, hogy az elmúlt években a legjobb káderek ezreit az állami, a gazdasági apparátus, a fegyveres erők megerősítésére csoportosítottuk át. Ez az átcsoportosítás olyan nagymérvű volt, hogy 1945—48-ban a pártapparátusban dolgozó káderek csaknem teljes egészükben kicserélődtek, és a jelenlegi pártkáderek 80—90 százaléka rövid idő, 1949, de különösen 1950 óta van funkciójában. A pártkáderek zöme funkciójában egészen új elvtárs, fél vagy egy év óta dolgozó titkár már „öreg” titkárnak számít. A 19 megyei titkár közül 12-t 1950-ben, ötöt pedig 1949-ben állítottunk be, s csak két megyei titkár elvtárs van két évnél régebben funkciójában. A 142 járási titkár között egy van 1946 óta, öt 1947, hét 1948 óta, tehát több mint 90 százaléka 1949 és főleg 1950 óta van funkciójában. A járási pártbizottságok politikai munkatársainak 91,8 százaléka cserélődött ki, illetve van 1950 óta funkcióban. Az alapszervezeti titkárok az elmúlt két évben csaknem teljesen kicserélődtek és a vezetőségek újraválasztása után is még mindig nagy számban cserélgetik az alapszervezeti titkárokat. Ezek az adatok igen komoly veszélyt jeleznek. Azt, hogy meggyengítjük Pártunkat, mert a pártkádereket túl rövid ideig hagyjuk a pártapparátusban, s még nem is tudnak elég mély gyökeret verni, nem tudják jól bedolgozni magukat a területükön, a tömegek nem ismerik őket, máris más munkára vesszük át. Különösen káros ez a megyei, járási, városi, kerületi és nagyüzemi titkároknál, mert a gyakori titkárcsere akadályozza a pártszervezetek, a pártszervek fejlődését és a Párt előtt álló feladatok megoldását is.

Nemcsak a pártapparátusban, az állami és gazdasági szervezetekben is igen nagy méreteket ölt még mindig a fluktuáció. Ennek egyrésze a fejlődéssel elkerülhetetlenül szükséges káderátcssoportosítás, de még mindig van sok felesleges átszervezés, a káderek indokolatlan, át nem gondolt dobálása, amelybe tudatosan bekapcsolódik az ellenség is, hogy dezorganizálja munkánkat és akadályozza a káderek fejlődését. Ezért minden területen küzdenünk kell az egészségtelen fluktuáció ellen, a vezetés és *elsősorban a pártvezetés stabilizálásáért.*

Elvtársak! A nagyarányú tömeges káderátcssoportosítás, melyet a proletár államhatalom megszilárdítása, a szocializmus építése tett szükségessé, s amelyet igen erősen megérzett a Párt,

a mezőgazdaságon kívül *nagyjában befejeződött*. Minden területnek, minden minisztériumnak, állami, gazdasági és egyéb szervnek a jövőben a lehetőség szerint *káderutánpótlás terén is ön-ellátónak kell lennie. Tervszerű munkával nevelje ki és biztosítsa a saját és felső szerve számára a szükséges kádereket*. Meg kell szüntetni azt a beállítottságot, hogy a minisztériumok, gazdasági és egyéb szervek vezetői a pártszervek legyengítésével, a legjobb pártkáderek, a titkárok elvitelével akarják saját kádergondjaikat megoldani.

A Párt a fejlődés, a szocialista építés előrevivő motorja. Amilyen erős a Párt, olyan erős a Népköztársaság. És ezért elengedhetetlen feladat, hogy a közeljövőben a Párt apparátusát, a Központi Vezetőségtől az alapszervezeti titkárokig, fejlődőképes, tisztamultú, pártiskolát végzett, politikailag képzett és a gyakorlati munkában jól helytállni tudó legjobb káderekkel jelentékenyen megerősítsük. A kiforrott, képzett és kipróbált pártkáderek nem az égből pottyannak le, azokat hosszú, türelmes munkával kell kinevelni. Időt és módot kell tehát adni a pártkáderek kinevelésére. Gyakran mondjuk, hogy a megyei, kerületi, járási, városi, üzemi és alapszervezeti párttitkárok területük gazdái, politikai vezetői legyenek, de a gyakori cserékkel nem adunk módot arra, hogy a párttitkárok, a pártkáderek jól bedolgozzák magukat a pártmunkába, hogy képzett, kiforrott pártvezetők, területük tényleges gazdái legyenek. Pedig ilyen pártvezetőket kinevelni nem könnyű feladat.

„Pártvezetőket teremteni nagyon nehéz — mondta Sztálin elvtárs — ehhez évek kellene, 5—10 év, sőt több mint 10 év. Bugyonnij elvtárs lovasságával sokkal könnyebb meghódítani egyik-másik országot, mint az alsó rétegekből 2—3 olyan vezetőt kovácsolni, akik a jövőben az ország valódi vezetőivé válhatnak.”

Stabilizálni kell tehát a pártvezetést, és biztosítani, hogy a pártkáderek, *de különösen a párttitkárok hosszabb időn át beosztásukban maradjanak*. Ha a Párt jó, vezetőképes, politikailag jól képzett, a gyakorlati munkában kipróbált káderekkel rendelkezik, akkor átfog minden területet, biztosítja a vezetést és sikeresen megold minden előtte álló feladatot.

Tisztelt Elvtársak!

Rákosi elvtárs beszámolójában rámutatott arra, hogy a Párt előtt álló döntő stratégiai feladat a falu szocialista átalakí-

tása. E hatalmas feladat megoldásához jó mezőgazdasági, párt- és tanácskáderek tizezreire van szükség.

Vannak már a mezőgazdasági káderek kiválasztása és kinevelése terén kezdeti eredményeink. Többezer ipari munkást mozgósítottunk a vidéki pártszervezetek, tanácsok, gép- és traktorállomások, állami gazdaságok megszervezésére. Százával és ezrével nőnek ki a falvakban is jó tszcs- és tanácselnökök, brigád- és egyéb vezetők. Ezek az eredmények azonban még messze elmaradnak a követelmények mögött. Bár tudtuk, milyen fontos káderfeladatok várnak ránk a falun, sem a Központi Káderosztály, sem a megyei és járási pártbizottságok és tanácsok, de különösen a FM vezetése és személyzeti főosztálya nem tette meg a szükséges intézkedéseket, hogy a feladat jó végrehajtását kellő számú és minőségű káderek biztosításával alátámassza. A mezőgazdasági káderek kiválasztása terén mind az éberség, mind szakszempontról súlyos mulasztások és felelőtlenségek történtek. Az utóbbi időben egymásután megvizsgáltuk a FM, a mezőgazdaság különféle szerveinek vezetését, és meg kellett állapítanunk, hogy az ellenség nem egy helyen jobb kádermunkát végzett mint mi, és mélyen beépült a mezőgazdaság területeire. A FM vidéki apparátusában nagyszámban kaptak menedékhelyet likvidált földbirtokosok, kulákok, volt horthysta katona- és csendőrtisztek, reakciós ispánok. A Hortobágyi Állami Gazdaságban rosszul ment a munka. Nagyszámban döglött a jószág, rosszul és nagyon drágán termeltek. Megtörtént az a felháborító eset, hogy amikor Budapesten 70—80 fillér volt a tojás darabja, ott egy tojás „önköltségi” ára 5,60 Ft volt. Bizottság ment ki, hogy megvizsgálja, miért tojnak olyan drágán a tyúkok Hortobágyon. A bizottság helyes nyomon járva nem a tyúkokat, hanem az ottani vezetőket vizsgálta meg. Megállapította, hogy a Hortobágyi Állami Gazdaság központját valósággal megszállta az ellenség. A központban 9 volt horthysta tiszt került felelős funkcióba. A növénytermelési előadó egy hadbíró-százados volt. A főkönyvelő horthysta polgármester, a könyvelő, revizor, bérelszámoló — földbirtokos, főhadnagy, kocsmáros, nagykereskedő és kulák volt. A „juhászati előadó” Cserháti István, volt 3000 holdas földbirtokos, akinek vezetése alatt az elmúlt évben kb. ezer juh döglött meg. Eltávolításuk és néhányinak a letartóztatása óta már szaporábban és olcsóbban tojnak a tyúkok Hortobágyon. Ez a kártevő banda dezorganizálta, szabotálta a munkát. Szomorú, hogy az ÁGI ottani vezetője és az ott dolgozó kommunisták szeme előtt, sőt gyakran asszisztálásukkal végezheték leleplezésükig kártevő munkájukat.

Sok hasonló példát tudnék felhozni, melyek bizonyítják az ellenség beépülését s azt, hogy ezt megkönnyítette a mezőgazdasági szervek és az illetékes pártszervek felelőtlen és hanyag kádermunkája, az éberség teljes hiánya, mert csak funkciók gyors betöltésére törekedtek, nem törődve azzal, hogy milyen kádereket állítanak be.

Súlyos mulasztások vannak a mezőgazdasági káderutánpótlás kinevelése terén is. Az elmúlt években különféle tanfolyamokon az emberek tízezreit képezték ki, de a rossz kiválogatás és a rossz iskolai munka miatt ennek kevés volt az eredménye. 1563 gépállomásvezetőt és politikai helyetteset képeztek ki ezideig. Ezeknek mintegy kétharmada már nem is dolgozik az ÁMG területén. Felelőtlenül javasolnak szaktanfolyamokra. A tszcs-elnökképző tanfolyamra pl. a tolnamegyei tanács mezőgazdasági osztálya a következő jellemzéssel küldte el a hallgatót: „Iszákos, Pártból kizárták, nem megbízható, az elnökképző iskolára javasoljuk”. A tanfolyamok, szakiskolák előadói között sok még a volt földbirtokos, kulák és egyéb reakciós elem. Sok a kirakatpolitika, a számok kergetése a mezőgazdasági káderképzés vonalán. Sok kádert akarnak kiképezni, de sem megfelelő oktatókat, sőt elég hallgatót sem tudnak biztosítani. Sokszor olyan anyagot tanítanak, amelyet a hallgatók nem tudnak megemésztetni. Pl. a tszcs-elnökök iskoláján az első előadást „Az idealizmus és materializmus harca az agrobiológiában” címmel tartották, ahelyett, hogy a tszcs szerepét és jelentőségét tanították volna nekik! Ezekért az állapotokért a megyei és járási pártbizottságok is felelősek, mert nem támogatták és nem ellenőrizték megfelelően a mezőgazdasági kádermunkát, nem segítették és nevelték megfelelően a területen dolgozó kádereket.

Az előttünk álló döntő feladatok parancsolólag szükségessé teszik ezeknek a hibáknak a gyors megszüntetését és a *mezőgazdaság területén a kádermunka alapvető megjavítását*. Az állami gazdaságok mintabirtokká fejlesztése, a tszcs fejlesztése egyben harcot jelent az ellenséges elemeknek a vezetésből való kiszorításáért, a vezetésre alkalmas káderek biztosításáért. Ezt a feladatot elsősorban a Földművelésügyi Minisztériumnak, a tanácsoknak, de a Központi Vezetőség osztályainak, a megyei és járási pártbizottságoknak is — együttesen kell megoldaniok. Az ötéves terv alatt a mezőgazdasági kádereket, ÁGI, ÁMG vezetőket, tszcs-elnököket és brigádvezetőket, agrónómusokat és egyéb mezőgazdasági szakvezetőket nagy számban kell kiválasztanunk és kinevelnünk. Az Agrártudományi Egyetemen mintegy 3500, az egyéves Mezőgazdasági Akadémián mintegy

2000, a Mezőgazdasági Technikumon 5000 kádert, a gépállomás-vezető- és helyettesképzőn 2500-at, az öthónapos tszcs-elnök-képzőn sokezer tszcs-elnököt, és 4—6—8 hetes tanfolyamokon többtízezer alsóbb kádert kell az ötéves terv alatt kinevelni.

Mindezeket a kádereket egyedül a falusi dolgozók közül nem tudjuk biztosítani. A falu szocialista átalakítása érdekében a városoknak nemcsak gépeket, hanem *jó kádereket is kell falura küldeni*. A járási és falusi pártszervezetek, tanácsok, tszcs-k, az ÁGI és ÁMG megerősítésére, a pártvezetés biztosítására önként jelentkező legjobb ipari munkásokat, a politikailag jól képzett és szervezni tudó kommunisták százait és ezreit kell a következő hónapokban és években falura küldeni. Az ipari munkások, mint annyiszor a felszabadulás óta, most is a dolgozó parasztok segítségére sietnek és azzal is erősítik a munkások és dolgozó parasztok testvéri szövetségét, hogy kimennek a falura és személyesen is segítséget nyújtanak a dolgozó parasztságnak a termelőszövetkezetek fejlesztésében és megerősítésében.

„A szocializmus építése falun, csakúgy mint a tanács munkájának beindítása és kifejlesztése, elsősorban a falusi pártszervezeteinkre hárul” — mondotta Rákosi elvtárs. Ezért elsőrendű feladata a Kozponti Vezetőség osztályainak, a megyei és járási pártbizottságoknak, hogy *többet és jobban törődjenek a falusi pártszervezetek, a falusi pártvezetés színvonalának emelésével*. A falusi pártszervezetek megerősítésének döntő kérdése, hogy jól kiválasszuk, megerősítsük, jobban megbecsüljük és segítsük, neveljük és ellenőrizzük a falusi párttitkárokat.

A tanácsok megalakításával, a falu szocialista átalakításával mégjobban *megnőtt a falu első emberének, a párttitkárnak a szerepe és jelentősége*. A falu szocialista átalakításának központi alakjai a falusi alapszervezeti titkárok. Nagyon sok múlik a falusi titkár munkáján. A jó párttitkár munkáját érzi az egész falu. A jó párttitkár átformálja a falu életét, tartalmat ad a pártszervezet munkájának, és a szocialista fejlődés útjára vezeti a falu dolgozó népét. Vannak már szépszámmal jól dolgozó, köztisztelőben álló falusi párttitkáraink, — közülük ma délelőtt eggyel-kettővel itt megismerkedhettünk — akik joggal vívták ki a „falusi első embere” megtisztelő címet. Ilyen titkár például a munkaérdemrenddel kitüntetett Bakos József tiszabői, Péter Pálné jászfényszarui, Orsós József katymári és Császár István párttitkár elvtárs, aki Tiszaigaron a pártszervezet, a tömegszervezetek mozgósításával elérte, hogy 3 nap alatt 206 család 877 taggal lépett a nagyüzemű gazdálkodás útjára. Tisza-

igar első lett a betakarításban, jó munkájáért 27 kis- és közép-paraszt kapott kitüntetést. A népnevelő munkába bekapcsolta a pártonkívülieket is s ezek közül a legjobb 20 egyénileg dolgozó parasztot felvették tagjelöltnek. A falu dolgozó népe ismeri, becsüli és tiszteli jó munkájáért. Százával sorolhatnám fel a hasonló jó példákat, melyek bizonyítják falusi pártszervezeteink egészséges fejlődését és párttitkáraink jó munkáját.

De nemcsak a jó, hanem a rossz párttitkárok munkáját is megérzi az egész falu. A rosszul dolgozó falusi párttitkár válósággal ránehezedik az egész falura, eltaszítja a pártszervezettől a tömegeket, zavarja, akadályozza a pártszervezet, a tszcs, a falu egészséges életének a fejlődését. A jó titkárok mellett még vannak rosszul dolgozó, az osztályellenséggel megalkuvó, barátkozó titkárok, sőt nem ritka közöttük az osztályidegen, ellenséges elem sem.

Somogy megyében pl. Molnár Zoltán pártból kizárt volt megyei titkár vezetése alatt sokhelyen ellenséges elemek kerültek a pártszervezetek élére. Horvátkút községben Tóth Sándor fasiszta-kulák, cséplőgép- és bolttulajdonos, Mike községben Mádel malombérő, Csákány községben Mozig nevű fasiszta, volt katonatiszt, Balatonszentgyörgyön Szekeres István gazdag hentesmester volt a párttitkár. Szekeres a járási P. B.-nak mindig azt jelentette, hogy a parasztok reakciósok, senki nem akar belépni a Pártba és hallani sem akarnak a tszcs-ről. Leleplezték és kizárták őt a Pártból. Utána azonnal 12 szegény- és közép-paraszt lépett be a Pártba, rövidesen megalakult a tszcs és nagy az érdeklődés iránta.

A megyei és különösen a járási pártbizottságoknak közelebb kell hozni a vezetést a faluhoz. Nem hosszú körlevelek áradatával, hanem a helyszínen való konkrét segítséggel és ellenőrzéssel kell javítani a pártszervezetek és a párttitkárok munkáját. A helyszínen alaposabban meg kell ismerni az alapszervezetek, a titkárok munkáját. Meg kell tisztítani a pártszervezetek vezetését a befurakodott ellenséges elemektől és odahatni, hogy tisztamultú, a Párt, a nép ügyét híven szolgáló, a Párt politikáját jól értő, és a gyakorlatban jól végrehajtani tudó, fejlődőképes párttitkárok vezessék a falusi pártszervezetek munkáját. Meg kell tanítani a párttitkárokat a falusi pártszervezet, a falusi dolgozók vezetésére, a tszcs-k, a tanácsok munkájának irányítására, szervezésére és megerősítésére. Fel kell vértetni őket a nehézségek legyőzésére, a kulákok elleni osztályharcban való kemény helytállásra.

A falusi pártszervezetek vezetésének megerősítésére ez

év első felében a legnagyobb taglétszámú falusi pártszervezetek élére többszáz függetlenített titkárt javasolunk megválasztani. Olyan falusi párttitkárokra van szükség, akik teljes egészében egyetértenek Pártunk politikájával, s természetesen a termelőszövetkezetek fejlesztésének politikájával is. A falusi párttitkár központi feladata a következő években a termelőszövetkezetek megszervezése, továbbfejlesztése és megerősítése lesz. Ugyanakkor vannak még párttitkárok, akik nem tagjai a tszcs-nek. Irányt kell vennünk arra, hogy a falusi párttitkárok belépjenek a tszcs-be, mert különben nem lesznek képesek legdöntőbb központi feladatukat, a tszcs fejlesztését és megerősítését a saját falujukban jól megoldani. *A falusi párttitkár a Párt politikájának elsőszámú tolmácsolója és képviselője a faluban. Ő a falu első népnevelője.* Neki kell élen járni a falusi dolgozók meggyőzésében, és magatartásával személyes példát mutatni a tagságnak és a pártonkívüli tömegeknek. Nem lehet az, hogy miközben a párttitkár a tszcs-be való belépés mellett agitál, ő maga még kívül van és a pártonkívüli tszcs-tagok után kullog. Nem egy helyen, ahol a párttitkár belépett a tszcs-be, példamutatása fellendítette a tszcs-mozgalmat az egész faluban.

A párttitkárnak, a pártszervezet vezetőségének nemcsak a párttagságot kell mozgósítani a falu előtt álló feladatok megoldására, hanem *ki kell építeni a pártszervezet körül a dolgozó parasztok aktiváját, melyre Pártunk és kormányunk mindenkor szíllárdan támaszkodhat.* Olyan aktívát, amely segíti a Pártot feladatának megoldásában. A pártonkívüli aktíva kitűnő összekötő kapocs a Párt és a pártonkívüli tömegek között, s értékes tartalék, melyből a Párt szakadatlanul biztosítja az utánpótlást. A túrkevei, karcagi és kisújszállási ugrásszerű tszcs-fejlesztés tanulságai is azt bizonyítják, azért tudta a helyi pártszervezet elérni ezeket a nagy sikereket, mert a párttagok mellett százával mozgósította népnevelő munkára a pártonkívüli aktívákat is. Minden faluban a tanácsok, a tszcs-k, a szövetkezetek, a tömegszervezetek pártonkívüli vezetőiből és tagjaiból ki kell építeni a pártonkívüli aktívákat. A helyi tanácsok munkája megjavításának egyik legfontosabb előfeltétele a tanácsstagok aktivizálása. Ennek segítségével tartalmat adunk a tanácsok munkájának, s bevonjuk a pártonkívüli parasztok tízezreit a falu tényleges vezetésébe, a falu előtt álló nagy problémák megoldásába. Ha jól foglalkozunk a tanácsstagokkal, ha megjavítjuk a tanácsok, a párt- és tömegszervezetek munkáját, ha a tanácsok, a párt- és tömegszervezetek vezetőségének tagjai személyesen is példát mutatnak és belépnek a tszcs-be, jól megszervezik annak mun-

káját. akkor nem lehet kétség aziránt, hogy példamutatásukkal magukkal ragadják a falu dolgozó parasztságát és a tszcs-mozgalom minden faluban még jobban föllendül és megerősödik.

A párttitkár, a pártszervezet vezetősége szakadatlanul erősítse kapcsolatát a falu dolgozó népével. Az az igazi vezető, aki munkájában a tömegekre támaszkodik, aki nem fél a tömegek bírálatától és ellenőrzésétől, hanem igényli azt, aki ezernyi szálal összekapcsolja a pártszervezetet és a párttagságot a tömegekkel, példaadó jó munkával eléri, hogy a tömegek bízzanak a pártszervezetben, a pártot a saját pártjuknak tekintsék, s támogassák politikájának végrehajtásában.

Elvtársak!

Rákosi elvtárs rámutatott arra, hogy a szocializmus gazdasági alapjainak lerakásához, Pártunk további erősítéséhez, a kádermunka alapvető megjavításához a Pártban, az iparban és a mezőgazdaságban a *politikailag és szakmailag jól képzett új, tisztamultú káderek tízezreire és a régi káderek továbbképzésére van szükség.* A hatalom gyakorlásához, a szocializmus építéséhez fontos, de önmagában nem elég, hogy becsületes, parthű emberek vannak funkcióban. A feladatok rohamosan nőnek, *s lépést tartani a követelményekkel csak az a káder képes, aki mind politikailag, mind szakmailag továbbképezi magát és emeli általános műveltségének színvonalát.* A dolgozó nép legjobb fiaiból kikerült párt- és állami vezetőknek műveltségben, szaktudásban és helytállásban messze maguk mögött kell hagyni a régi rendszer vezetőit. Mennél képzetebbek kádereink, annál jobban tudják képviselni és előrevinni dolgozó népünk, s a szocializmus építésének nagy ügyét.

„A Párt vezetőszeropének nemcsak abban kell kifejezésre jutnia, — mondotta Sztálin elvtárs — hogy irányelveket ad, hanem abban is, hogy bizonyos állásokba olyan embereket állít, akik meg tudják érteni az irányelveket és becsületesen meg tudják valósítani azokat.”

Olyan kádereket kell kiválasztani és kinevelni, akik megértik és becsületbeli kötelességüknek tartják a Párt, a kormány határozatainak végrehajtását. Ezért nemcsak a kádereknek, hanem a párt-, az állami, a gazdasági és egyéb szervek valamennyi vezetőjének a jövőben sokkal nagyobb figyelmet kell szentelni a káderek kiválogatására és gyakorlati munkára való nevelésére, edzésére. Megértették-e ezt a Párt, a tömegszervezeti, az állami és gazdasági szervek vezetői és a területen dolgozó káderek? Sajnos, ezt még nem állíthatjuk.

Bár a kádermunka javítása terén vannak bizonyos kezdeti eredmények, nyíltan meg kell mondani, hogy kádermunkánk, kezdve a központtól, messze elmarad még a növekvő követelmények mögött.

A káderek munkájának legfőbb hiányossága, hogy felszínen mozognak, nem ismerik a kádereket, nem elég éles a szemük ahhoz, hogy meglássák a területükön az igazán tehetséges erőket és a meghúzódó ellenséges elemeket. Nem ismerik alaposan területük problémáit, a kádermunkát nem illesztik be szorosan a terület általános feladatának, a termelésnek, a pártépítésnek a megoldásába, hanem kissé tértől és időtől elvonatkoztatva, formálisan akarják azt végezni. *A kádermunka nem öncél, hanem a terület, a szakmai vezetés feladatának végrehajtását kell szakadatlanul alátámasztania. Viszont a vezetők munkájába is szervesen be kell illeszteni a kádermunkát.*

A kádermunka megjavításának másik fő akadály, hogy még mindig igen sok vezető lebecsüli, szűk reszort-feladatnak tekinti a kádermunkát és nem érti, hogy a *feladatok jó és gyors végrehajtását a káderek jó kiválasztása, helyes elosztása, a káderekkel való törődés, és a végrehajtás rendszeres ellenőrzése dönti el.* „Itt az ideje, hogy elismerjük — mondotta Molotov elvtárs — a vezető felelős munkatársai megválogatásáért és neveléséért.”

„Az a jelszó, hogy »minden a káderektől függ« — mondotta Sztálin elvtárs — azt követeli, hogy vezetőembereink a leggondosabban törődjenek funkcionáriusainkkal, »kicsikkel« és »nagyokkal« egyaránt, akármilyen területen dolgozzanak is azok, gondoskodjanak arról, hogy fejlődjenek, segítsenek nekik, amikor támogatásra van szükségük, biztassák őket, mikor első sikereiket felmutatják, léptessék elő őket.”

Nálunk ez a tanítás még nem vált a vezetők húsává, vérévé. A vezetők nagy többsége húzódozik a kádermunka végzésétől, mint terhes, külön pluszmunkát kezelik azt, melyet szerintük — nem nekik, hanem a kádereknek, a személyzeti vezetőknek kell egyedül elvégezni. Az utóbbi időben a káderek szorgalmazták a vezetőknél a káderekkel való egyéni foglalkozást, a káderek megbecsülését és munkaközbeni nevelését. „Ha a káderekkel egyénileg foglalkozom, mikor végezzem akkor a saját munkámat?” kérdezik egyes vezetők. Ezzel ezek az elvtársak elárulják, hogy a vezetés alapvető feladatát nem értik, mert a

káderekkel való foglalkozás, a káderek nevelése nem külön munka, nem is egy feladat a sok közül, hanem az a vezető mindennapi munkájának alapját kell hogy képezze. Az maga a vezető munkája!

A vezető döntő feladata a határozatok végrehajtásának biztosítása és ellenőrzése. A határozatokat emberek, káderek hajtják végre. Ellenőrizni, segíteni tehát csakis a káderek alapos megismerésével, munkaközbeni nevelésével lehet. *Élő, gyakorlati párt-, állami és gazdasági munkán tanítani a kádereket, a vezetők egyik legfontosabb feladata.* A pártiskolák, a szakiskolák s könyvek sokat segítenek a vezető káderek kinevelésében. De igazi vezetőket egyedül könyvvel, pártiskolával kinevelni nem lehet. Az igazi pártvezetők a mindennapi gyakorlati munkában, a tapasztalatok elsajátításában, a nehézségek legyőzésében, a helytállásban nevelődnek ki. Nem kérünk mi semmi pluszmunkát a vezetőktől, csak azt, hogy jól vezessenek. Ahhoz, hogy a vezető mindennapi munkáját jól végezze, az kell, hogy munka közben megismerje legfontosabb munkatársait, kik azok, miféle emberek, s azt, hogy milyen feladatokat lehet rájuk bízni. Foglalkozzon velük, rendszeresen instruálja őket. Beszélje meg velük közvetlen gyakorlati munkájukat, tanítsa őket a vezetés művészetére, közvetlen és távolabbi feladatuk jobb elvégzésére. Mint ahogy a virágnak friss vízre van szüksége, hogy kinyíljon, úgy van szüksége a kádereknek vezetőjük támogatására és nevelésére, hogy kifejlődjenek és maguk is vezetők legyenek. A jó vezető erősíti munkatársaiban a bolsevik tulajdonságokat, bátorságra, a nehézségek legyőzésére, önállóságra, kezdeményezésre, egyéni felelősségre, helytállásra, pártszerúségre, a Párthoz és a tömegekhez való helyes viszonyra, kritikára és önkritikára neveli munkatársait. Munkatársai ellenőrzése közben a vezető rájön a hibára, figyelmezteti őket arra. Időben észreveszi, ha a munkatárs megtorpan a kezdeti nehézségek előtt és átsegíti őt az akadályokon. A vezető ezzel elősegíti a káderek növekedését, egyben saját munkáját is megjavítja, s ami a legfontosabb, biztosítja a területe előtt álló feladatok jó és gyors végrehajtását.

Ha felülről lefelé törödni fogunk a káderekkel, s munka közben neveljük, segítjük és ellenőrizzük őket, akkor megindul a párt-, az állami és gazdasági életben az egészséges fejlődés. Felülről lefelé jobban fognak törödni az emberekkel: a vezetők az aktívával, az aktíva a tagsággal, s a tagság a tömegekkel. Ennek eredményeképpen alapvetően megjavul a Párt belső élete s szorosabbra zárjuk a vezetőség és a tagság, a Párt és a pártönkívüli dolgozó tömegek kapcsolatát. S ha kimélyítjük befolyásun-

kat, kapcsolatunkat a széles dolgozó tömegekkel, biztosítva van a győzelem, mert nincs és nem lehet olyan feladat, amelyet a Párt a tömegek támogatásával és bizalmával ne lenne képes megoldani.

Elvtársak!

A szocializmus felépítését, hazánk, népünk jövőjét elképzelni nemcsak annyi, mint Dunapentelére, Inotára, új gyárakra, bányákra, új gépekre, földalattira és új lakóházakra gondolni, hanem mindenekelőtt *a legértékesebb aranytartalékra: az emberre, a káderre kell gondolni.* Arra, hogy ezeket a kádereket a szocialista építés nagyszerű alkotóivá, hivatott vezetőivé kell nevelni. Ezeket a kádereket alkotó munkára, kemény akaratra, bátorságra, a nehézségek legyőzésére, népünk előtti felelősségre, a haza iránti hűségre és a Párt és Rákosi elvtárs, a Szovjetunió és Sztálin elvtárs iránti szeretetre, és arra a rendíthetetlen bizalomra kell nevelni, hogy Lenin és Sztálin zászlaja alatt a szocializmus ügye nemcsak hazánkban, hanem az egész világon győzni fog.

HEGEDÜS ANDRÁS:

ELSŐSORBAN A MEGLÉVŐ TERMELŐSZÖVETKEZETEK MEGERŐSÍTÉSÉT ÉS AZOK JÓ TERMÉSEREDMÉNYEIT KELL ELŐSEGÍTENÜNK

Tisztelt Kongresszus! Kedves Elvtársak!

Rákosi elvtárs előadói beszédében világosan kifejtette, hogy országunk továbbfejlődésének alapkérdése mezőgazdaságunk szocialista átszervezése.

Mezőgazdaságunk szocialista átszervezése nem egyszerű, egyik napról a másikra végrehajtható feladat; a dolgozó parasztság százezreit kell átvezetni az elmaradott kisüzemű gazdálkodásról az új termelési módra, a szövetkezeti társasgazdálkodásra.

Ehhez a munkához sok tapasztalatot nyújt a termelőszövetkezeti mozgalomnak az elmúlt 2 hónapban történt gyors fejlődése. Csak az utolsó héten is, a mai összesítés szerint 673 új termelőszövetkezeti csoport alakult, a termelőszövetkezetekbe 26 400 család lépett be, szántóterületük pedig 162 000 kat. holddal növekedett. Így a február 25-i helyzet szerint 3480 termelőszövetkezethez, illetőleg csoporthoz kerekén 145 000 család, 990 000 kat. szántó — az ország szántóterületének több mint 10%-a tartozik.

Az elmúlt hetekben megindult egészséges fejlődésben kezdenek kibontakozni a termelőszövetkezeti mozgalom fejlesztésének új vonásai. Ezekben a hetekben nagy mezővárosok, a 27 000 lakosú Karcag, a 13 000 lakosú Túrkeve, a 14 000 lakosú Kisújszállás, s a náluk nem sokkal kisebb Mezőcsát dolgozó paraszt-ságának több mint 95%-a belépett a termelőszövetkezetekbe.

Hogyan születtek ezek az eredmények? Hogyan lett termelőszövetkezeti város Túrkeve, Karcag, Kisújszállás, és a többi termelőszövetkezeti falu?

Ezekben a mezővárosokban és falvakban helyi pártszervezeteinknek kétségkívül jó agitációs munkát kellett végezniök, és végeztek is. De ez egymagában nem lett volna elegendő. Ezen eredmények megszületéséhez széleskörű előkészítő munkára volt szükség mind gazdasági, mind politikai téren.

Azért emelem ki ezt ilyen élesen, mert Túrkeve és a többi termelőszövetkezeti mezőváros és falu példájából a sajtónkban is és a gyakorlati munkánkban is kezd elsikkadni az a tapasztalat, amelyet a termelőszövetkezeti mozgalom gyorsabb fejlesztésének az előkészítésében szereztünk. Sok elvtársunk hajlamos arra, hogy csak annak a két-három hétnek a munkáját emelje ki, amikor ezekben a községekben a dolgozó parasztok tömegesen léptek be a termelőszövetkezetekbe.

Ez pedig komoly veszélyt jelent — egészséges, megalapozott fejlődés helyett súlyos károkkal járó előreszaladás következhet be, mert országunkban a termelőszövetkezeti mozgalom ily gyors fejlődésének általában még nincsenek meg a feltételei. És ezért nincs igaza azoknak a megállapításoknak, amelyek szerint „ami lehetséges volt Túrkeven, az *már ma* lehetséges az ország bármelyik mezővárosában vagy falujában”. Ezen a megállapításon lényeges változtatást kell végrehajtani, valahogy ilyenformán: „ami lehetséges volt Túrkeven, az előbb vagy utóbb lehetséges lesz az ország minden mezővárosában és falujában, ha szívós, kitartó munkával megteremtjük az ehhez szükséges előfeltételeket”.

A termelőszövetkezeti mezővárosokban és falvakban szerzett tapasztalatok vizsgálatánál azért előbbre kell nyúlnunk. Meg kell néznünk, hogyan teremtdött meg ezekben a falvakban és városokban a termelőszövetkezeti mozgalom gyors fejlődésének lehetősége.

A tapasztalat azt mutatja: a dolgozó parasztok tömeges belépéséhez a termelőszövetkezetekbe elsősorban is az szükséges, hogy a gyakorlatban meggyőződjhessenek a már működő termelőszövetkezetek jó példájából a szövetkezeti társaságzárkódás

előnyéről. Ezért nem véletlen az, hogy az elmúlt hetekben a termelőszövetkezeti mozgalom ott fejlődött gyorsan, ahol már 1948-ban — tehát két és fél évvel ezelőtt — nagy számmal alakultak termelőszövetkezetek, amelyek megerősödtek és az elmúlt évben már jó eredményeket értek el. Ott, ahol nem működnek jó eredményt elért termelőszövetkezetek, a dolgozó parasztságot a társasgazdálkodás előnyéről tömegesen meggyőzni szinte lehetetlen, mert a dolgozó parasztok csak akkor hisznek a szavaknak, ha azok igazát a gyakorlatban kézzelfoghatóan látják. Azok, akik enélkül akarják a dolgozó parasztság fő tömegeit megnyerni, szükségszerűen a nyomás, a parancsolgatás módszerét segítik elő, a meggyőzés és a felvilágosító munka helyett. Tehát elősegítik Lenin és Sztálin elvtársak tanításának, a mezőgazdaság szocialista átszervezése egyik alaptörvényének, az önkéntesség elvének a megsértését.

Elmondhatjuk-e, hogy országunkban mindenütt rendelkezünk megfelelő számú, jól működő termelőszövetkezettel?

Az 1948-ban és 1949-ben megalakult termelőszövetkezetek túlnyomó része jól megállotta a helyét és legyőzte a kezdeti nehézségeket, de szövetkezeteink nagy része, — 3480 termelőszövetkezetből 1800 — a múlt év őszén vagy csak az elmúlt hónapokban alakult, és így nem volt még ideje arra, hogy tényekkel bizonyítsa a nagyüzemű termelés fölényét. Ezért a termelőszövetkezeti mozgalmunk gyorsabb fejlesztése érdekében elsősorban is elő kell segítenünk a meglevő termelőszövetkezetek megerősítését és bennük jó terméseredmények elérését.

Különös, nagy figyelmet kell fordítani az új termelőszövetkezeti csoportokra, mert csak most tanulják a termelőszövetkezeti gazdálkodást. El kell érniük, hogy ősszel már ezek a csoportok is vonzóak legyenek.

A meglevő termelőszövetkezetek megerősítésének a felvetése különösen időszerű most, a termelőszövetkezeti mozgalom gyors fejlesztése után és a tavaszi munkák előtt.

Rossz úton jár tehát az a pártbizottság, amelyik most megfeledkezik erről a kérdésről és továbbra is csak a termelőszövetkezeti mozgalom számszerű növelését tartja szem előtt. Az ilyen helytelen gyakorlat eredménye az lenne, hogy számszerűleg nőnének ugyan a termelőszövetkezetek, de mert a tavaszi szántás-vetési munkálatokat nem tudnák idejében elvégezni, a termelőszövetkezetek terméseredményei rosszak lennének. Ez pedig akadályozná termelőszövetkezeti mozgalmunk gyorsabb fejlődését — amikor itt lesz annak az ideje és lehető-

sége — ez év őszén, illetve telén. Ezért javasolta Pártunk a Földművelésügyi Minisztériumnak, hogy március 10-től augusztus 1-ig ne engedélyezze új termelészövetkezeti csoportok alakulását. Az elkövetkező hónapokban elsősorban az a feladatunk, hogy a termelészövetkezetekben biztosítsuk a tavaszi szántás-vetési munkák elvégzését időben és jó minőségben.

Államunk minden segítséget megad ehhez. A termelészövetkezetek tavaszi szántás-vetési munkáinak közel 40%-át végzik el a gépállomások, a termelészövetkezetek közel 200 ezer holdra minőségi vetőmagot kapnak, rendelkezésükre áll megfelelő mennyiségű műtrágya és növényvédőszer is.

Termelészövetkezeteinkben a tavaszi szántás-vetési munkák időben való elvégzése mellett hozzá kell fognunk a közös állattenyésztés megteremtéséhez is. Nem nyugodhatunk bele, hogy termelészövetkezeteink állattenyésztése lassan fejlődik és sok termelészövetkezetünkben még nincs sem közös állattenyésztés, sem közös állathízlalás.

A termelészövetkezetek megerősítése tehát a mezőgazdaság további fejlődése szempontjából elsőrendű feladatunk, azonban nem szabad, hogy ez elvonja elvtársaink figyelmét az egyéniileg gazdálkodó dolgozó parasztok gazdálkodásáról. Erre a veszélyre azért is fel kell hívni a figyelmet, mert félő, hogy sok elvtársunkat elvakítják a termelészövetkezeti mozgalom eredményei; megfeledkeznek arról, hogy mezőgazdaságunk túlnyomó többsége, több mint 70%-a az egyéniileg gazdálkodó dolgozó parasztok kezében van.

Az egyéniileg gazdálkodó dolgozó parasztok termelésére nagy gondot kell fordítanunk. Országunk fontos érdeke az, hogy mezőgazdaságunknak ezen a 70%-án növekedjék a termelési színvonal.

Mezőgazdasági termelésünk színvonalának emelésében — mint szocialista építésünk minden területén — nagy segítséget jelent számunkra a Szovjetunió. Rendelkezésünkre áll a Szovjetunió hatalmas sikereket elért szocialista mezőgazdaságának gazdag tapasztalata.

Két egyszerű példával szeretném megmutatni, hogy ezeknek a tapasztalatoknak a felhasználása milyen nagy lehetőséget jelent mezőgazdasági termelésünk színvonalának emelésében.

A kukoricatermelésben, ha rátérünk a szovjet módszerek szerint a négyzetes vetésre és a pótbeporzásra, holdanként legalább 20 Ft-tal tudjuk csökkenteni a termelési költségeket és legalább 2 q szemes kukoricával tudjuk növelni a terméshozamot.

Tehát ha az egész országban alkalmaznánk ezeket az egyszerű módszereket, amelyekhez nem kellenek bonyolult gépek, közel 40 millió forint megtakarítást és 4 millió q többlettermést érhetnénk el.

Ha burgonyatermelésünknel — ahol átlagaink rendkívül alacsonyok — rátérünk a Szovjetunióban használt nyári ültetésű burgonya termesztésére, holdanként azonnal legalább 10 q-s terméstöbbletet érhetünk el. És ha a következő évben a nyári vetésű burgonya gumóját használjuk a vetésre, az újabb 10 q-s többletet jelent. Ha ezt a módszert az egész burgonyavetésterületünkön alkalmaznánk, egy év múlva közel 5 millió q-val több burgonyát tudnánk termelni. Ez Budapest egy évi szükségletének legalább a négyszerese.

Az elkövetkező hónapokban a mezőgazdaságban tehát szükségszerűen a termelési kérdések kerülnek előtérbe, ez azonban korántsem jelentheti az egyénileg gazdálkodó dolgozó parasztok, különösen a középparasztok között a termelészövetkezet érdekében végzett agitációs munka abbahagyását.

Különösen fontos feladatunk a termelészövetkezetek és egyénileg gazdálkodó dolgozó parasztok közötti kapcsolat fejlesztése. Sok termelészövetkezetünk tagsága látja már ennek a kérdésnek a jelentőségét. Jellemző erre Tián Istvánnak, a kiskeresztúri tszcs elnökhelyettesének a „Termelészövetkezet” című laphoz írt levele, aki a következőket írja: „Mi sohasem építettünk bástyát a csoport és a kívülállók között, hanem meghívtuk őket a csoportértekezleteinkre, segítettünk nekik a mezőgazdasági munkákban, elhívtuk őket az eredménykiosztásunkra, a hibákat sem takartuk el előttük. Ezekután nem sok agitáció kellett ahhoz, hogy szocialista község legyünk.”

Meg kell mondanunk, hogy nem minden termelészövetkezetünk tagsága gondolkodik így. A gyönki „Vörös Csillag” termelészövetkezeti csoport kapuján a következő felirat volt olvasható: „Idegeneknek tilos a bemenet” és nem is engedték be a szomszédos falvak dolgozó parasztjait, akik meg akarták látoztatni őket.

Meg kell magyarázni termelészövetkezeti tagságunknak, hogy az egyénileg gazdálkodó dolgozó paraszt nem ellenség, ő a holnap termelészövetkezeti tagja, és hogy mikor lesz az, az nagymértékben a termelészövetkezet tagságától függ.

Az elmúlt hetek döntő tapasztalata az előbbieket mellett a mezőgazdasági gépek nagy szerepe a termelészövetkezeti mozgalom fejlesztésében. Nem lehet véletlennek tekinteni azt, hogy a termelészövetkezeti mozgalom a Nagyvácsban, tehát azon

a vidéken fejlődött a leggyorsabban, ahol Pártunk javaslatára kormányunk viszonylag sok gépállomást szervezett és jól ellátta azokat traktorokkal.

Túrkevéen, Karcagon, Kisújszálláson és Mezőcsáton is nagy segítséget adtak a termelőszövetkezeti mozgalom fejlesztéséhez — Rákosi elvtárs javaslata alapján — az ezekbe a városokba küldött traktorok, kombájnok, arató- és különböző betakarítógépek.

A gépek megérkezése lázba hozta ezekben a városokban a dolgozó parasztokat. Túrkevéen, a gépek átadási ünnepén a piactéren egymás hátán írták alá a dolgozó parasztok a belépési nyilatkozatot és még ott 220 család lépett be a termelőszövetkezetekbe. Az ünnepségen Csillag Sándor 10 holdas középparasztot felhívták az emelvényre, hogy képviselje az egyénileg gazdálkodó dolgozó parasztokat. Amikor azonban felvonultak előtte a gépek, felállt és kijelentette, hogy a sok gép láttára ő is belép a termelőszövetkezetbe.

A gépek használata és különösen az új, modern gépek kézzelfoghatóan bizonyítják a dolgozó parasztok előtt a kisüzem elmaradottságát — ahol ezeket a gépeket nem lehet alkalmazni — és a nagyüzem fölényét, ahol alkalmazásuknak nincs akadálya.

Termelőszövetkezeti mozgalmunk fejlesztése érdekében tehát növelnünk kell mezőgazdaságunk gépesítését. Pártunk és kormányunk gondoskodik is arról, hogy mezőgazdaságunkat gyors ütemben lássuk el nemcsak traktorokkal, hanem egyéb gépekkel, többek között aratógépekkel és kombájnnal is.

A Szovjetunió segítségével ötéves tervünk utolsó esztendejében aratásra kerülő területünk közel 40%-át géppel, jelentős részében kombájnnal tudjuk aratni, míg a múlt évben az aratásra kerülő területnek mindössze 2%-át arattuk géppel.

A mezőgazdaság gépesítését azonban nemcsak a gépek számának növelésével tudjuk fokozni, hanem a meglevő gépek jobb kihasználásával is. Gépállomásaink sok kezdeti nehézséggel küzdenek; kevés még a jólképzett traktorista és maguk a vezetők is még túlnyomórészt most tanulják mesterségüket. Traktoraink teljesítménye nagyon alacsony. Jó munkával már ebben az évben elérhetjük az egy traktorra eső teljesítmény százötven normál holddal való növelését, és ez csak a gépállomások traktorait számítva is, több mint újabb egymillió katasztrális hold szántóterület gépi megmunkálását jelenti.

Pártunknak segíteni kell a gépállomásokat munkájuk megjavításában, és többek között biztosítani kell több tízezer parasztfiatal és különösen parasztlány kiképzését traktoristává.

Termelőszövetkezeteink fejlesztésében több segítséget kell adnunk állami gazdaságainknak is. Ma még állami gazdaságainkban sok a fegyelmezetlenség, a lazaság, a pazarlás és ezért egyénileg gazdálkodó dolgozó parasztjaink előtt sok állami gazdaságunk nem a nagyüzemű gazdálkodás mintaképe, hanem gúnyos szóbeszéd tárgya.

Állami gazdaságaink vezetőinek és párttitkárainak egy része úgy gondolkodik, hogy eleget tesznek a termelőszövetkezetek fejlesztésében rájuk váró feladatnak akkor, ha dolgozóik egyrészt elengedik agitációs munkát végezni a termelőszövetkezet érdekében. Állami gazdaságainktól több segítséget kell kapnunk. Állami gazdaságaink akkor felelnek meg feladataiknak, ha mintaszerűen gazdálkodnak és a dolgozó parasztság előtt a gyakorlatban bizonyítják a nagyüzemű termelés fölényét az egyéni kisüzemű gazdálkodással szemben.

Külön szeretnék kitérni az ipari munkások szerepére a mezőgazdaság szocialista átszervezésében. Jelentőségüket a termelőszövetkezeti városokban és községekben szerzett tapasztalataink is aláhúzzák. A mi országunk szocialista fejlesztésére is áll az, amit Sztálin elvtárs az Októberi Forradalom 12. évfordulóján mondott:

„A kolhozépítés terén elért példátlan sikerünket... az magyarázza meg, hogy ezt az ügyet országunk élenjáró munkásai vették a kezükbe. Azokra a munkásbrigádokra gondolok, melyek tízével és százával mentek ki országunk valamennyi főbb kerületébe. El kell ismerni, hogy a kolhozmozgalom meglevő és lehetséges propagandistái közül a munkáspropagandisták a legalkalmasabbak a paraszttömegek közötti propagandamunkára.”

Sztálin elvtárs szavainak az igazsága mutatkozik nálunk is. Én külön csak a munkásosztály közvetlen támogatásának a legutóbbi időben kialakult új formáját, a patronázscsoportokat emelem ki. Üzemeink egy részében, üzembrészenként az üzem legfejlettebb munkásaiból hat-nyolctagú patronázscsoportok alakultak a termelőszövetkezetek támogatására. A patronázsmunka már eddig is jelentős sikereket hozott; segített a termelőszövetkezetek fejlesztésében, megszilárdításukban, a munka jobb megszervezésében.

A jó tapasztalatok felhasználásával tovább kell fejlesztenünk ezt a helyes kezdeményezést.

A munkásosztály közvetlen segítségének kérdésénél szeret-

ném még felvetni a kettős foglalkozásúak kérdését. Iparunkban már eddig is sokan dolgoznak olyanok, akiknek jelentős földterületük van, és számuk, az iparban foglalkoztatottak számának növekedésével együtt, még ebben az évben előreláthatólag több tízezerre emelkedik.

Ezen ipari munkásoknak közvetlen kapcsolatuk van a faluval és nagy szerepük lehet a mezőgazdaság szocialista átszervezésében. A legjobban azonban akkor tudnak segíteni, ha ők maguk is példát mutatnak és belépnek a termelőszövetkezetekbe. Ez hasznos számukra is, mert családtagjaik dolgozhatnak és jelentős jövedelemre tehetnek szert a termelőszövetkezetekben, földjeiken pedig a gépek segítségével nagyüzemi módon művelve sokkal többet termelnek majd.

A termelőszövetkezetek vegyék fel szívesen ezeket az ipari munkásokat, mert családtagjaikkal új munkáskezeket nyernek, földjeik pedig növelik közös területüket.

A mezőgazdaság szocialista átszervezése nagy feladatokat ró a megyei és járási pártbizottságokra is. Rákosi elvtárs beszédében felhívta figyelmünket arra, hogy a mezőgazdaság szocialista átszervezése nemcsak Mezőgazdasági Osztályunk és nem is csak a Földművelésügyi Minisztérium feladata, hanem az egész Párté. Ez a megállapítás vonatkozik megyei és járási pártbizottságainkra is, amelyek feladatuknak csak akkor tudnak megfelelni, ha az egész pártbizottság feladatának tekintik a termelőszövetkezeti mozgalom fejlesztésének a kérdését.

Meg kell mondanom, hogy itt még sok hiba van. Nem véletlen, hogy Rákosi elvtárs rámutatott erre a kérdésre. Jellemző erre az egyik járási pártbizottság szervezőtitkárának az esete, aki, amikor megkérdezték tőle, hogy hogyan állnak a járásban a termelőszövetkezetek, megsértődött és azt felelte: „honnan tudjam én azt, hiszen én a szervezőtitkár vagyok”.

A termelőszövetkezeti városokban és falvakban a jó eredményt többek között azért sikerült elérni, mert a termelőszövetkezeti mozgalom fejlesztésével ezeken a területeken az egész járási, illetve megyei pártbizottság törődött.

Végezetül szeretnék rámutatni a termelőszövetkezeti mozgalom gyorsabb fejlesztésének egyik legfontosabb előfeltételére. A termelőszövetkezeti mozgalom tapasztalatai azt mutatják, hogy döntő eredményt csak ott sikerül elérni, ahol a dolgozó parasztság egésze, a középparasztság is élesen szembefordul a kuláksággal.

Nem véletlen, hogy a termelőszövetkezeti mozgalom éppen azokban a városokban fejlődött ki, ahol a szegényparasztság

szembeállása a kuláksággal már régóta közismerten élesebb, mint máshol az országban.

A szegényparasztság szembeállása a kuláksággal azonban egymagában még nem lett volna elégséges a termelőszövetkezetek kérdésében döntő eredmények elérésére. Pártszervezeteinknek ezekben a városokban a szegényparasztságra támaszkodva szembe kellett állítani a kuláksággal a középparasztságot is.

Túrkevéen, Karcagon és Kisújszálláson azért győzhetett a termelőszövetkezetek ügye, mert pártszervezeteink ezt a feladatot sikeresen oldották meg.

A kulákság itt is, mint másutt, mindent elkövetett, hogy akadályozza a termelőszövetkezetek fejlesztését, de sok kulák, amikor látta, hogy a középparasztság tömegei lépnek be a termelőszövetkezetekbe, taktikát változtatott: igyekezett befurakodni a csoportokba, úgy tüntette fel magát, mintha a termelőszövetkezetek híve lenne.

Országunkban már eddig is sok tapasztalatunk van arról, hogy ahol a kulákok be tudnak furakodni a termelőszövetkezetekbe, alattomosan a termelőszövetkezetek felbomlasztására törekednek. Jellemző erre Busta Józsefnek, a mosonszentjánosi „Rákóczi” tszcs elnökének levele, aki ezt írja: „A kulákság látta eredményeinket és ők is be akartak férközni a csoportba. Legérdekesebb az, hogy a kulák már előre bezengte, hogy ő nem bírja a földön való munkát. A kulákasszony pedig azt mondotta, hogy ő csak könyvelőmunkára vállalkozik. Mi lelepleztük a spekulációjukat és nem engedték be a csoportba őket.”

A termelőszövetkezeti csoportok nagyrésztében a tagság megakadályozza a kulákság bejutását a termelőszövetkezetbe. Pártszervezeteinknek ügyelni kell erre a kérdésre és segíteni kell a termelőszövetkezeti tagság felvilágosításában. Itt kell felhívni a figyelmet arra, hogy nemcsak a kuláksággal szembeni jobboldali opportunistá magatartás akadályozhatja a termelőszövetkezeti mozgalom fejlődését, hanem a baloldali túlzások is. Ez utóbbinak a veszélye a több területünkön kialakult egészségtelen „hurrá” hangulattal megnőtt. Ki kell hangsúlyoznunk, hogy Pártunk politikája továbbra is a kulákság korlátozására irányul, és az ettől való eltérés Pártunk politikájának a megsértését jelenti.

Az elmúlt hetekben megszületett termelőszövetkezeti városok és községek nagy tanulságul szolgálnak a mezőgazdaság szocialista átszervezésében, de ismételten hangsúlyozom, hogy helytelen úton jár az, aki ezen városok példájából azt a tanulságot vonja le, hogy az ország bármelyik falujából, városából minden

előkészítés nélkül, rövid 1—2 hetes agitációval termelőszövetkezeti várost vagy falut lehet szervezni. A mi feladatunk most az, hogy megszilárdítsuk az eddigi eredményeket és előkészítsük a termelőszövetkezeti mozgalom gyorsabb, egészséges fejlődésének a feltételeit. A termelőszövetkezeti városok és falvak példájából tanuljuk meg, hogy a termelőszövetkezeti mozgalom gyors fejlesztése széleskörű előkészítő munkát igényel, és dolgozzunk úgy az elkövetkező hónapokban, hogy már az ősszel minél több dolgozó paraszti család lépjen be önként, saját elhatározásából a termelőszövetkezetekbe és minél több mezőváros és falu sorakozzék fel élenjáró termelőszövetkezeti városaink és községeink közé.

A termelőszövetkezeti mozgalom fejlesztésében eddig szerzett tapasztalatainkat áttekintve, megállapíthatjuk, hogy eddigi tapasztalataink mindenben igazolják a mezőgazdaság szocialista átszervezése lenini-sztálini útjának igazát. Tapasztalataink azt mutatják, hogy a mezőgazdaság szocialista átszervezésének nálunk is egyetlen járható útja van, az, amelyen Sztálin elvtárs vezetése alatt felépült a világ első szocialista mezőgazdasága, a Szovjetunió szocialista mezőgazdasága.

Dolgozzunk úgy, hogy ezen az úton szeretett Rákosi elvtársunk útmutatása szerint minél kevesebb hibával, minél gyorsabban valósuljon meg Pártunk döntő célkitűzése, mezőgazdaságunk szocialista átszervezése.

HORVÁTH MÁRTON:

A PÁRT- ÉS KORMÁNYHATÁROZATOK FELHASZNÁLÁSA PROPAGANDA- ÉS AGITÁCIÓS MUNKÁNKBAN

Tisztelt Kongresszus! Kedves Elvtársak!

Révai elvtárs foglalkozott ma a kultúra szétágazó területeinek legfontosabb kérdéseivel. Ezt figyelembe véve a magam részéről csupán két olyan kérdést szeretnék felvetni, amely fontos és lényeges problémája az agitációnak és a propagandának.

Előrebocsátom, hogy a rendelkezésre álló időt nem a kétségtelenül számottevő eredmények elsorolására, népmvelőink és propagandistáink hősies munkájának részletezésére, hanem a hiányosságok feltárására és a kijavítás módjaira kívánom fordítani.

Rákosi elvtárs beszámolójában agit. prop. munkánk fő hibájára rámutatva, az elmélet és a gyakorlat gyenge összekapcsolását és agitációnk frázisszerű, túl általános jellegét hangsúlyozta ki. Munkánk gyengéjét kutatva, egy döntően fontos okra irányította figyelmünket a beszámoló. A párt- és kormányhatározatok alapos feldolgozásának elhanyagolására az agit. prop. munka területén. Ez a megállapítás munkánk egyik legfontosabb alapkérdését veti fel, amelynek megoldása előre fogja vinni az elmélet és gyakorlat szorosabb összekapcsolásának és agitációnk konkrét politikai tartalommal való megtöltésének feladatait.

Részben összefügg ezzel az oktatási munka lebecsülésének kérdése is. Az agitációnak ma nem az a fő baja, hogy lebecsülik, sőt kissé talán túlsok fejtörést is okoz szervezeteinknek az agitációról szóló ismeretes határozat végrehajtása. A propaganda területén már inkább beszélhetünk lebecsülésről. Minden „különleges megterhelés” idején pártszervezeteink hajlamosak arra, hogy a pártoktatási munkát olyan titkos és könnyen mozgatható tartaléknak kezeljék, ahonnan a legkisebb baj nélkül lehet elragadni kádereket és más területre mozgósítani a tanulókat. Ennek nyomán néhány fontos nagyüzem és bányatelep pártoktatási helyzete hasonlít azokhoz az állami iskolákhoz, ahonnan kozbelépésünkig tölgymakkot szedni és postát kihordani küldötték a pedagógusokat és a tanulókat.

Itt az ideje annak, hogy a pártoktatás területén se nézzük közombosen a lemorzsolódást, teremtsük* meg a tanulási rendet és fegyelmet, amely nyilván más természetű lesz, mint az állami iskolaké, de kisebb mértékkel semmiesetre sem mérhető. Azok a pártbizottságok, amelyek abból indulnak ki, hogy nem dől össze a ház, ha a pártoktatást „egyidőre” megbolygatják, elfelejtik azt, hogy a feladatokkal való „túlterheltség” ideje körülbelül meg egyezik a szocializmus felépítésének egész időszakával, ha nem többel. Megfelelkeznek továbbá arról, hogy a propaganda jelentősége a pártonbelüli ideológiai és nevelőmunkában — a termelés területéről vett hasonlattal — csak a nehézipar jelentőségével mérhető össze. Azok a funkcionárius elvtársak, akik elhanyagolható tényezőnek tekintik a pártoktatást, felháborodnának azon, ha egy kommunista nem értené meg a Dunapentelehez szükséges többéves befektetés és erőfeszítés nélkülözhetetlenségét, de arról megfelelkeznek, hogy a káderek, az öntudatos kommunisták kinevelésére is évek rendszeres munkájára van szükség.

Jól tudjuk, hogy a pártoktatás nem egyetlen eszköze a legszélesebb értelemben vett pártnevelő munkának és a kommunisták nevelése nemcsak szemináriumokon és pártiskolákon folyik, hanem — az előbbi példát idézve — Dunapentele építésén is. Aki azonban ilyen vagy olyan indokolással a pártoktatást másodrangú feladatnak tekinti, az a kommunista öntudat jelentőségét, Pártunk világnézeti, ideológiai szilárdságának fontosságát becsüli le.

Nem volna azonban igazságos, ha a pártoktatási munka lebecsülésének felelősségét egyszerűen a pártszervezetekre hárítanák át. Egyrészt ez a jelenség nem teljesen általános, másrészt megnyilvánul ebben a hibában bizonyos egészséges kritika is. Elvtársaink azért is kezelik kissé félvállról az oktatás ügyét, azért érzik külözhetőnek — mert bizonyos értelemben az valóban külözhető. Úgy érteve, hogy oktatási munkájukból nem kapják meg azt a közvetlen segítséget napi munkájuk elvégzéséhez is, amit meg kellene és meg lehetne kapniok. Ez az oka annak, hogy elvtársaink nem panaszkodnak túlterhelésről teszem a termelőmunkájukban, — pedig nem csekély, amit ezen a téren véghez visznek — de annál gyakrabban hallunk oktatási túlterhelésről.

A tanulás rendszertelenségében, lebecsülésében párttagságunk indokolt kritikája is megnyilvánul egész oktatási munkánk fő hiányosságával: az elmélet és a gyakorlat összekapcsolásának gyengeségével szemben. Azt hiszem tehát, elvtársak, hogy hiába szónokolunk addig az oktatási munka lebecsülése ellen és hiába mondunk szép hasonlatokat Dunapenteléről, amíg nyilvánvaló, hogy Dunapenteléről jó sok acélt fogunk kapni, viszont pártoktatásunk a gyakorlattal való gyenge kapcsolatai miatt kissé elvont, nehezen, nem közvetlenül felhasználható tudást nyújt.

Hogyan is állunk tulajdonképpen az elmélet és gyakorlat viszonyának sokat vitatott kérdésével? Ha megkérdezzük egyik-másik olyan elvtársat, aki frissen került ki a pártiskoláról — esetleg gyorsan rávágja, hogy a pártmunka az elmélet és gyakorlat dialektikus egysége. S ha ugyanakkor azt is megkérdeznénk, hogy gyakorlati, napi munkája milyen kölcsönhatásban van felraktározott elméleti ismereteivel s hogy ez a raktár olyan-e, hogy a napi szükségletre könnyedén ki is lehet venni belőle valamit — akkor már nehezebben kapnánk választ.

Vannak, akik a kérdésre azt válaszolják, hogy az elmélet és gyakorlat kapcsolata a marxizmus-leninizmus elméletének a magunk konkrét viszonyaira való alkalmazása. Ez persze helyes. Rákosi elvtárs a Társadalmi Szemle öt éves évfordulójáról írt cik-

kében eredményeink döntő tényezőjeként jelöli meg, hogy a Párt „felelősebb munkát végző vezetői alkalmazni tudják a marx-lenini tanításokat”. Az elmélet és gyakorlat ilyen fokon való összekapcsolását másszóval pártvezetésnek nevezhetjük.

A helyi felelős vezető elvtársaknak, megyei titkárainknak jó munkájukhoz szintén nélkülözhetetlen, hogy a marxizmus-leninizmus elméletét közvetlenül alkalmazzák megyéjükre. Döntően megkönnyíti ezt, hogy nemcsak az elméletet, hanem az „országos gyakorlatot”, melyet megkapnak a Központi Vezetőségtől, alkalmazhatják a megye gyakorlati munkájában.

Vannak továbbá elvtársak, akik az elmélet és gyakorlat helyi összekapcsolását azon mérik le, hogy a politikai iskolák, az oktatás hogyan hat ki közvetlenül a részvevők magatartására, munkájára. Sok jelentés számol be arról, hogy alapfokú politikai iskolák hallgatói saját kezdeményezésükre brigádokat alakítottak a beszolgáltatás elősegítésére. Ez is kapcsolat, még hozzá helyes kapcsolat a propaganda és gyakorlati munka között: a jólvégzett pártoktatási munka szükségszerű agitációs hatása. Ha egy kommunista dolgozó munkateljesítményén meglátszik, hogy fellelkesült a Nagy Októberi Forradalom történetén (és hozzáteszem: nem sokat érne oktatási munkánk, ha nem így lenne), — ez nem elsősorban az elmélet és gyakorlat, hanem a propaganda és agitáció kapcsolatát tárja fel.

Az elmélet és gyakorlat magas színvonalú összekapcsolása tehát nem csupán a pártvezetés munkájához tartozik, hanem funkcionáriusainkra, tagságunkra is. Rákosi elvtárs a Társadalmi Szemle ötödik évfordulóján írt cikkében elmondja: „A Bolsevik Párt kisebb funkcionáriusai, a járási és falusi titkárok zöme nagyszerűen tudja alkalmazni a lenini-sztálini elméletet a mindennapi aprómunkában. Nem engedi meg, hogy az agitációban vagy a propagandában az elmélet elváljon a gyakorlattól. Ennek a lenini-sztálini munkamódszernek az alkalmazása hozza létre a szovjet ipar és mezőgazdaság szédületes eredményeit.”

A mi szocialista iparunk és szocialistává fejlődő mezőgazdaságunk szédületes eredményeit is alá kell támasztania ennek a munkamódszernek. Döntő segítséget nyújt ehhez számunkra Rákosi elvtárs tegnapi beszámolójának a legfontosabb párt- és kormányhatározatok alapos feldolgozására felhívó része. Mi köze van — kérdezhetnék — ezeknek a határozatoknak az elmélet és gyakorlat kapcsolatához? Először is az, hogy az elmélet és a gyakorlat viszonyában — ha szabad így mondanom — gyakorlatilag elsősorban az érdekel minket, hogy mennyiben segíti, mennyiben támasztja alá az olyan állami és párthatároza-

tok megszületését és végrehajtását, amelyek az árnyalatokig pontosan kifejezik az adott helyzetben a szocializmus építésének elméleti és gyakorlati követelményeit. Ha egyetértünk abban, hogy a Központi Vezetőség közvetlen feladata a marxizmus-leninizmus gyakorlati alkalmazása a mi viszonyainkra, akkor nyilvánvaló, hogy ennek az összekapcsolásnak elsősorban a vezetés fő eszközén, magukon a határozatokon kell tükröződnie. A Rákosi elvtárs által említett „elméleti aprómunka”, amelyet minden funkcionáriusunknak végeznie kell, elsősorban a határozatok elvi feldolgozásában nyilvánuljon meg. Csak az alapos elvi, politikai feldolgozáson épülhet fel a végrehajtás helyes gyakorlati menete, a politikai tömegmunkától kezdve az operatív, sőt adminisztratív intézkedésekig. A baj nálunk az, elvtársak, hogy a határozatok ilyen jellegű feldolgozása gyakran elsikkad, s a végrehajtás esetleg mechanikus, adminisztratív rendszabályokká torzul.

Vegyünk egy-két pozitív és negatív példát.

Amikor a Szovjetunióban megjelent a mezővédő erdősávok ültetéséről szóló határozat, s az elmúlt évben a nagy vízi-erő- és öntözőművek létesítéséről szóló határozatok — a Bolsevik Párt funkcionáriusai és tagsága előtt nem kellett nagyon magyarázni, hogy ez gyakorlati megvalósítása annak, amit Sztálin elvtárs 1939-ben a kommunizmusba való fokozatos átmenetről mondott, sőt annak, amit annakidején Engels a szocializmus természetátalakító szerepéről írt. Íme az elmélet és gyakorlat összekapcsolása a legmagasabb fokon: az agrotechnika és a műszaki tudományok elképzelhetetlenül magasrendű gyakorlati teljesítményei kísérik és segítik a kommunista társadalom elméleti célkitűzéseinek megvalósítását. A sztálingrádi területi titkár, akivel alkalmunk volt beszélni, elmondotta, hogy régebben annyit tudott a tölgyfáról, hogy valahol ott terem az erdőben, ma viszont a legmodernebb erdősítés kiváló szakembere, aki gyakorlati szaktudással is fel van fegyverezve az ellenőrzés és vezetés munkájához. Az erdőültetőket és erőműépítőket a Szovjetunióban nem csupán a technikai haladás gyakorlati szerepe lelkesíti, hanem a kommunizmus nagy elméleti tanításainak a megvalósítása, még hozzá napi gyakorlati feladatként.

Azért választottam, elvtársak, ezt a legnagyobb példát, hogy annál világosabban lássuk a magunk munkájának hiányosságait a határozatok feldolgozása és a tömegeknek ezek végrehajtására történő mozgósítása, tehát a tömegagitáció terén. Nyilvánvaló például, hogy amikor az agrotechnikáról határozatot

hozunk, ez távolról sem csak a termelés technikai kérdése. Mezőgazdasági termelési módszereink modernizálása nem csupán nép-gazdaságunk egyik létfontosságú kérdése, hanem döntő politikai fegyver is a falu szocialista átalakításaért vívott harcban. Szervezeteink nem ismerték fel eléggé e határozat elvi jelentőségét és — egy kis túlzással mondva — a sorsa az lett, ami a nem nagyon népszerű propagandaelőadásoké szokott lenni: meghallgatják és elfelejtik. Gyakran tapasztaljuk egy-egy fontos határozattal kapcsolatban, hogy a tömegek nagyobb érdeklődéssel fogadják, mint amilyennel pártszervezeteink közvetítik azt. A györmegyei pártbizottság pl. a minisztertanács kétéves állattenyésztési határozatának megtárgyalására megyei értekezletet hívott össze. A tárgyalás során kiderült, hogy a meghívott párttonkízüli középparasztok jól ismerik a kormány állattenyésztésről szóló határozatát, komoly javaslatokat hoztak a takarmány-növénytermesztésről, silózásról stb. — ugyanakkor e területen dolgozó funkcionáriusaink egy része teljesen felületesen, „hallo-másból” ismerte csak az állattenyésztési határozatot.

Vegyünk egy másik példát, ismét a legfontosabb harci területről, a faluról. Ha megszerkesztjük az új beszolgáltatási rendeletet, az nyilván számot fog vetni parasztpolitikánk elméleti tételeivel csakúgy, mint a jelenlegi szakaszban adódó gyakorlati követelményekkel, következésképpen további megkötöttséget és szigorítást fog jelenteni a kulák számára. Ugyanakkor szélesíteni és hatékonyan biztosítani fogja a beszolgáltatás kötelezettségét az egész dolgozó parasztság körében — kiindulva a parasztság teherbírásának fokozódásából. Figyelembe fogja venni nyilván a középparasztság felső rétege kulák-irányzatú fejlődése meggátolásának és a termelőszövetkezeti parasztság előnyben részesítésének szükségességét. Ha nem fogjuk az ilyen nagyjelentőségű határozatokat elméletileg és gyakorlatilag, a helyi részletkörülményeket is figyelembe véve kiértékelni, ha hivatalnokmódra viszonyulunk az ilyen rendeletekhez, ha csak azt nézzük, hogy ebben a rubrikában és abban a kategóriában ennyi meg ennyi a kötelezettség — ez azt jelentené, hogy a tömegek megnyerésére kovácsolt politikai fegyvereinket a tömegeket elriasztó, adminisztratív fegyverekkel cseréltük fel. Sőt hozzátehetjük, az általánosabb veszély nem is az, hogy hivatalnokmódra kezelünk egyes fontos határozatokat, hanem, hogy egyáltalán nem dolgozzuk fel, akadozva, zökkenőkkel hajtjuk csak végre.

A csongrádmegyei pártbizottság február 5-i ülésén megtárgyalta a begyűjtés kérdését. Az előterjesztésben a következő javaslatok voltak: „A pártbizottságok pártszervezeteinket ala-

posan készítsék elő, hogy a begyűjtést helyileg megjavítsák. Ezenkívül a példamutatókat jobban népszerűsítsék, kössék össze a békéért folyó harccal a begyűjtést és emellett jobban tudatosítsák az állammal szembeni kötelezettség teljesítésének kérdését." Amikor a Központból leküldött munkatárs megkérdezte az előterjesztést tevő elvtárstól, hogy ez a beszámoló, illetve a javaslat megjavítja-e a gabonabegyűjtési munkát, azt az őszinte választ kapta, hogy nem. Ugyanakkor, amikor a megyebizottság ilyen nagy és hiábavaló erőfeszítést tett, hogy kisüssön valamit a beszolgáltatás elősegítésére, a megyebizottság páncélszekrényében ott hevert — nyilván érintetlenül — a titkárság terménybegyűjtéssel kapcsolatos január 22-i határozata. A megyebizottságnak a harchoz nyilván szüksége van puskaporra, de nem feltétlenül szükséges, hogy a puskaport minden esetben maga találja fel. Ebben a páncélszekrényben szunnyadó titkársági határozatban pl. olyan konkrét rendszabályok vannak, mint pl., hogy a kulák gabonahátralékáért járó kártérítési összeget kilogrammonként egyről két forintra kell felemelni és hogy az elrejtett készletek felderítőinek a megtalált mennyiség tíz százalékát jutalomként kell kiutalni. Az ilyen egy forintok és tíz százalékok nem csupán közellátásunk megjavításának, hanem a falusi osztályharcnak a fegyverei, kitűnő agitációs eszközök, amiket semmiképpen sem pótolhatnak egyébként helyes „szempontok” a békeharcról, az állampolgári kötelezettségekről. Agitációs eszköznek, fegyvernek óriási jelentőségű a béke kérdése, az állampolgári kötelezettség kérdése. De hogyha alá van támasztva ilyen konkrét, átgondolt intézkedésekkel, amelyek képviselik a dolgozó parasztság érdekét a kulákokkal szemben is, akkor válik csak ez az agitációban igazán felhasználhatóvá.

Nem volt jobb a sorsa a szénbányászatról szóló határozatnak sem, amelynek fontosságát pedig külön aláhúzta a bányászkonferencia, Rákosi elvtárs két beszéde, s hogy ez volt az első olyan határozatunk, amelyet a Párt és a kormány közösen jegyzett. Maguk a megyebizottságok ezt hosszú időn keresztül egyáltalában nem tárgyalták meg, hanem agit. prop. osztályaikkal beszédvázlatot dolgoztattak ki az aknáknál tartott röpgyűlések számára, melyek előadói gyakran nem ismerték a határozatot. Az első időkben a felvilágosító munkában kizárólag a juttatásokat ismertették és azt is eltorzítva, olyanmódon, hogy az ellenség könnyen ellenünk fordíthatta. Baranyában pl. a húséjuttatmat nem egy, hanem visszamenőleg tíz évre számították ki, és az új munkaerőket ruha, bakancs, lakás ígéretével toborozták. Elképzelhető, hogy ezek az új munkaerők három napnál tovább nem

maradtak a bányában. Alberttelepen a vállalatvezető helyettese műszakonként 19—25 forintos béremelkedésről beszélt a kiszolgáló személyzet részére. Szénbányászatunk lemaradásának legfontosabb okai között ott szerepel a pártmunka, különösen a helyi pártszervezetek gyengesége és az ideológiai nevelőmunka hiányossága. Hogyan viszonyultak ennek megjavításához pártszervezeteink? A szervezőbizottság november 24-én határozatot hozott, amely konkrét intézkedéseket tartalmaz arra, hogy függetlenített párttitkárt kell beállítani a párttagok és az ott dolgozók bizonyos száma után. Egyéb intézkedéseket is tartalmaz, amelyek megjavíthatják a bányákban a pártmunkát. A helyzet az volt, hogy a szervezőbizottságnak erről a határozatáról a megyebizottságok általában nem vettek tudomást. A mi tapasztalatunk az, hogy nem tárgyalták meg a bizottságok, nem ismerik a megyebizottság tagjai és természetesen ennek megfelelően egyáltalában nincs is végrehajtva ez a határozat. Az ideológiai nevelőmunkával sem állunk jobban a bányaterületeken. Annak ellenére, hogy Rákosi elvtárs október 27-i beszédében a hibák okát nagymértékben az ideológiai nevelőmunka elhanyagolásában jelölte meg, nem reagáltunk erre a figyelmeztetésre. Kisterenyén pl. mindössze két földalatti dolgozót vontunk be az oktatásba és az üzem 50 alapszervezeti vezetőségi tagja közül mindössze kettő tanul. Ajka-Csingervölgyön a tagság 18%-át vonták be az oktatásba. Magától értetődik, hogy ilyen körülmények között azok az óriási erőfeszítések, amelyeket a pártvezetés és a kormány tett szénbányászatunk helyzetének megjavítása érdekében, heteken, sőt hónapokon keresztül eredménytelennek mutatkoztak, legalábbis lényeges javulás nem volt a széntermelésben és a legújabbban bekövetkezett javulás nyilván kapcsolatban van már a szénbányászatról szóló határozatunk legutóbbi, gondosabb szemínáriumi feldolgozásával, amivel be kellett pótolni hosszú hónapok mulasztását.

Ha az elmondott példákhoz hozzávenném azoknak a fontos határozatoknak az útját, amelyeknek tanulmányozása, feldolgozása és végrehajtása mégsem ilyen közvetlenül fejezhető ki a gabona és a szén tonnáival, akkor a kép tovább romlana. Beszélhetnék az agitációról szóló határozatról, amelyet a baranyai pártbizottság 17 perc alatt tárgyalt meg. A nemzetközi propagandáról szóló határozatról, amelyet a budapesti pártbizottság egyáltalában nem tárgyalt meg, de azért a kerületekbe levitte. A békemozgalomról szóló elvi jelentőségű határozatokról, amelyeket a pártbizottságok tagjai egyáltalában nem, vagy csak igen felületesen ismernek.

Ez a kép talán egyoldalú, vannak eredmények, mert Pártunk sikere és eredményei bizonyítják azt, hogy nemcsak ez a helyzet és nemcsak ez a kép alakul ki. Vannak más csatornái is a párt- és kormányhatározatok lejutásának. Ott van a párt-szervezeteken túl a kormány erősödő apparátusa, széles propagandaeszközök: sajtó stb. De semmiképpen sem nyugodhatunk bele, hogy fontos határozatokkal kapcsolatban ilyen helyzet alakuljon ki.

De hozzáteszem ehhez: teljesen helytelen volna a hibákért a fő felelősséget a pártbizottságokra hárítani. Nem kétséges, hogy a legnagyobb mulasztás a Központi Vezetőség osztályait terheli, amelyek az alsóbb szerveket nem mindig csak a nélkülözhetetlen határozatokkal árasztják el és ugyanakkor nem támogatják megfelelően a pártbizottságokat a határozatok feldolgozásában és a tömegek közé való kivitelében. Nem támogatják, többek között azért, mert maguk sem dolgozták fel rendszeresen a Párt és a kormány fontos határozatait. Különösen komoly felelősség terheli ezen a téren az Agitációs és Propagandaosztályt, továbbá a Párt- és Tömegszervezetek Osztályát. Az elsőt azért, mert a határozatok belső feldolgozásának hiányosságai miatt a propaganda területén lemondott az elméletnek a Párt napi, gyakorlati politikájával való szorosabb összekapcsolása legfontosabb eszközéről és nem töltötte meg az agitációt a tömegeket legközvetlenebbül érdeklő és érintő politikai tartalommal. Másszóval: mindmáig hiányosan hajtottuk csak végre az agitáció megjavításáról szóló politikai bizottsági határozatot. A Párt- és Tömegszervezetek Osztályának hibáját abban látom, hogy instruktori hálózatát, amely a Központi Vezetőség apparátusának legfontosabb és legközvetlenebb kapcsolata a pártbizottságokhoz, nem állította eléggé a határozatok levitelének, megmagyarázásának és a végrehajtás ellenőrzésének szolgálatába. Ezek a hibák többé-kevésbé megtalálhatók a Központi Vezetőség többi osztályainál is. Rákosi elvtárs beszédének idevonatkozó útmutatásai szerint a Központi Vezetőség egész apparátusának meg kell javítania munkáját, hogy eredményesen tudjon gondoskodni a kongresszus határozatainak népszerűsítéséről és végrehajtásáról.

Szeretném ezt röviden konkretizálni a propaganda és agitáció területére. Őrizkednünk kell attól, hogy az oktatási munkánkat felforgassuk és esti iskoláinkat ellenkező végletbe esve „határozatmagyarázó körökké” változtassuk. Az oktatás fő feladata továbbra is és minden körülmények között, a legalacsonyabbtól a legmagasabb fokig a marxizmus-leninizmus elméleti, tárgyi ismereteinek nyújtása.

Ugyanakkor gondoskodni kell arról, hogy propagandistáink, a pártiskolákat beleértve, rendszeresen feldolgozzák a Párt és a kormány legfontosabb határozatait és központilag kapjanak arra támogatást, hogyan használják ezt fel oktató munkájukban, hogyan kapcsolják össze az elmélet tanításával.

Ha megoldjuk ezt, akkor a pártiskoláról gyakorlati politikánkat is átértő elvtársak fognak kikerülni. Egész pártoktatásunk vonzereje a tagságra növekedni fog, nem kell tovább küzdenünk azzal, hogy lebecsülik a pártoktatást.

Az elmélet és gyakorlat összekapcsolását célzó, kisebb jelentőségű tennivalók közül csak egyet szeretnék még felemlíteni. Farkas elvtárs beszéde helyesen megmutatta, hogyan terjesztjük ki történelmi multunk megismerését messzi századokra, a Hunyadiak, a Zrinyiek korára. Hadd tegyem ehhez hozzá, hogy pártoktatásunkban gazdagítsuk történelmi ismereteinket az elmúlt 6 évvel is. Népi demokráciánk rövid multja az egész magyar fejlődés történelmi eseményekben legsúfoltabb korszaka, mely nagy nevelőerővel bír, ha ezen keresztül is megvilágítjuk a marxizmus-leninizmus elméletének gyakorlati alkalmazását a mi viszonyainkra. Különösen felsőfokú oktatásunkban tartom ezt nélkülözhetetlennek.

Még néhány szót az agitációról. Az agitáció sokat emlegetett politikai tartalma ott kezdődik, hogy kiviszi a tömegek közé, népszerűsíti a Párt és a kormány határozatait. Ha csak ismer-tetjük a legfontosabb határozatokat, már háromnegyedrész nyert ügyünk van. Ha megvilágítjuk a Párt és a kormány célkitűzéseit, már magunk mögé állítottuk a tömegeket. S ez vonatkozik az úgynevezett „népszerűtlen” intézkedésekre is. Ebben az évben például nyilván irányt veszünk a parasztságnak a tavalyinál nagyobb tehervállalására. Milyen agitáció volna az, elvtársak, amely nem tudná megmagyarázni a teherviselés kis növekedését a paraszti jólét nagy növekedésével, amely nem tudná megmagyarázni az új ötéves terv számain, perspektíváján keresztül a dolgozó parasztságnak a nemzeti erőfeszítésből való nagyobb részvételének szükségességét?

A Párt és a kormány a maga határozatait egyedül és kizárólag a nép érdekében hozza. Agitációnk ábécéje, a népnevelők instruálásának főtárgya tehát: a határozatok. Enélkül olyan lenne agitációnk, mint az elszabadult léggömb, amelyet minden szél-áramlat magával sodor és legfeljebb egy elszakadt madzagot képes felemelni. Ezzel együtt olyan, mint a vadászgép, amely — ha kell — felderít, támad és véd, de mindig összhangban van a fő hadmozdulatokkal.

Szeretnék végül arra is rámutatni, sőt bizonyítékot felhozni, hogy azok a pártszervezetek, amelyek bedugják fülüket a határozatokban megtestesülő, felülről jövő instrukciókkal kapcsolatban, arra is képtelenné válnak, hogy meghallják és felhozzák a tömegek hangját. Pedig nyilvánvaló, hogy ha az agitációt a tömegekkel való nagy beszélgetésnek nevezzük, akkor ez a beszélgetés is kétoldalú, és fabatkát sem ér a mi mondanivalónk akkor, ha nem halljuk meg azt, amit a tömegek mondanak.

Elmondanék egy példát. A január 21-i nagy háziagitáció után megvizsgáltuk, hogyan készülnek egyes budapesti kerületek és körzetek úgynevezett hangulatjelentései, mert feltűnő, hogy a tömeges agitáció elég semmitmondó jelentéseket eredményezett. Például átnéztük a VI/6-os körzethez befutott 95 db népnevelőjelentést és azt, amit erről a körzet a kerületnek jelentett. Először is az a kép alakult ki a 95 népnevelő írásos jelentéséből, hogy népnevelőink kitűnően dolgoztak. Valósággal harcoltak olyan hangulatokkal szemben, amilyenekkel szemben minden kommunistának fel kell vennie a harcot. Megvilágították a béke kérdését, harcoltak a közellátásra vonatkozóan elhangzott panaszokkal kapcsolatban, rengeteg eleven, jó érvet hoztak fel.

A másik, ami kiderült a jelentésekből, hogy az embereket mindenekelőtt a béke kérdése foglalkoztatja, sokan félnek a háborútól és nem tudják, mit tehetnek a béke megvédése érdekében. A legtöbb ilyen visszatérő hang a jelentésekből a béke és a háború kérdését vetette fel. A körzet jelentésében viszont — amelyben kiértékelte ezt a 95 írásos értesítést, levelet — egyetlen hang sincs erről a kérdésről. A 95 levélből azt az egyetlen esetet halászták ki, amelyet szószerint idézek: „Szilyné kihangsúlyozta és nyugodtan kijelentette, hogy nyugodtan ülhet ölbetett kézzel, mert háború nem lesz!” A legtöbb Szilyné abban a VI/6-os körzetben nem ölbetett kézzel ül, hanem kérdésével a Párthoz fordul és rendkívüli módon érdekli őt, hogy mit kell tennie a béke megvédése érdekében. Az ilyen jelentés természetesen dezinformál. Ehhez hozzá kell tennem: a budapesti összesített jelentésben azután véglegesen Szilyné győzött, mert egy szó sem maradt abból, hogy a tömegeket foglalkoztatja a háború és a béke kérdése. Az általánosságokban mozgó agitáció nem csupán a Párt politikájának levitelére, hanem a tömegek nézeteinek, kívánságainak felhozására is alkalmatlan.

Eltársak! Nem kétséges, hogy elért eredményeinkben, melyeket Rákosi elvtárs beszámolója ismertetett, az ötéves terv első évének számaiban, a tszcs-fejlődés gyorsuló ütemében, kul-

turális forradalmunk győzelmeiben, kemény, harcedzett párttag-ságunk megnövekedett öntudatában és aktivitásában benne foglaltatik agitációs és propagandamunkánk fejlődése, népnevelő és propagandista elvtársaink izmosodása is. De az sem kétséges, hogy pártmunkánk minden hiányosságában ugyancsak megtalálható agitációs és propagandamunkánk gyengesége. Ha a legnagyobb mértékhez: Pártunk és népünk egész fejlődéséhez s különösen a kongresszus által megszabott új feladatokhoz viszonyítjuk agit. prop. munkánk állását, akkor semmi okunk elégedettnek lenni. Vagy ha igen — csak annyiban, hogy a kongresszus hatalmas célkitűzései különlegesen nehéz feladatokat jelölnek meg az agit. prop. munka területén is. Az új ötéves terv minden eddigit felülmúló számaiban hallgatólagosan benne foglaltatik egész politikai tömegmunkánk, nevelőmunkánk hasonló arányú megjavításának követelése is. A kiéleződött nemzetközi helyzet diktálta feladatokban hallgatólagosan benne van egész tömegmozgósító munkánk meggyőzőbbé, harcosabbá kovácsolásának igénye is. Következésképpen egész agit. prop. munkánknek lényegesen meg kell javulnia a megnövekedett feladatok elvégzésére.

Összefoglalva: Rákosi elvtárs beszámolójában útmutatást adott az elmélet és gyakorlat szorosabb összekapcsolására propagandánkban, a Párt és a kormány kifelé irányuló legfontosabb határozatainak feldolgozására, népszerűsítésére agitációnkban. Meg vagyunk győződve arról, hogy ezeknek az irányelveknek a gyakorlatba való átvitele emelni fogja egész agit. prop. munkánk színvonalát és hatékonyságát, és alkalmasabbá fogja tenni a kongresszus által megszabott hatalmas feladatok megoldására.

KASZAPOVICS ANDRÁS

Kossuth-díjjal kitüntetett délszláv dolgozó paraszt, országgyűlési képviselő:

MI, MAGYARORSZÁGI DÉLSZLÁVOK, GYŰLÖLJÜK TITÓT,
MEGVÉDJÜK DRÁGA MAGYAR HAZÁNKA

Kedves Elvtársak!

Forró, meleg szeretettel üdvözlöm a Magyar Dolgozók Pártja II. kongresszusát. Magammal hoztam a baranyamegyei délszlávok üdvözlését, akik békésen és szabadon élnek a legnagyobb barátságban a magyar dolgozó néppel. Hogyne élénk barátságban, amikor a felszabadulás óta mi is részesei vagyunk

mindennek, ugyanúgy kaptunk földet, mint magyar testvéreink, megvannak ugyanazok a jogaink, vannak iskoláink, gyermekeink anyanyelvükön tanulnak iskoláinkban, vannak kultúrotthonaink, kultúr csoportjaink, amelyek délszláv nyelven adják elő műsorainkat. A gépállomások traktorai a mi földjeinket is felszántják, hogy nagyobb termést tudjunk elérni, tehát mi is mindenből úgy részesülünk, mint magyar testvéreink. Vannak közöttünk, akik különböző kitüntetésben részesültünk, így engem is Kossuth-díjjal tüntettek ki magas terméseredményeimért, 1949-ben megválasztottak országgyűlési képviselőnek. Nagy kitüntetés ez számomra, aki a múlt rendszerben 18 keserű évig gazdasági cseléd voltam.

Délszláv dolgozó népünk sokat vár a kongresszustól. Utat mutat a kongresszus további munkánkhoz, hogy még fokozottabban tudjuk vívni harcunkat a dolgozó nép ellenségeivel, a kulákokkal, a titóista kémekkel szemben. Mi, délszláv dolgozók, magunkévá tettük Rákosi elvtárs tanításait, amelyek utat mutatnak a dolgozó parasztságnak. Ma Baranya megyében a 32 délszláv község közül 15 községben van termelőszövetkezeti csoport és van már olyan délszláv község, amely termelőszövetkezeti község lett, pl. Alsószentmárton és az én községem, Kátony.

A mi életünk elválaszthatatlanul össze van kötve a magyar nép életével. Pártunk és Rákosi elvtárs velünk van és mindenben segít bennünket. A Szovjetunió dicsőséges Vörös Hadserege nemcsak hazánkat szabadította fel a fasiszta járom alól, hanem más országokat is, közöttük Jugoszláviát is. A jugoszláv nép mégsem szabad, nem is lehet szabad, amíg az aljas Tito és bandája vezetik, akik eladták a jugoszláv népet az imperialistáknak. Azok a levelek, amiket odaátról kapunk, nyíltan megírják, hogy náluk olyan nagy viharok vannak, hogy a padlásról elviszik a búzát, az istállóból az állatokat. Ezt a vihart Tito és Rankovics janicsárjai csinálják, akik mindent elrabolnak a dolgozóktól. A sok levélből csak egyet idézek, amit kértek is tőlem, hogy olvassam fel: „Drága jó Máriám, — írja a levél — köszönöm a sok jószágot, amit talán soha nem tudok viszonzni. A tút meg a szalicilt megkaptam rendesen, csak kevés. Itt nagyon sok hiány van.”

Elvtársak!

Tito és bandája minden becsületes embernek, minden népnek ellensége, de leghalálosabb ellensége a jugoszláv népnek, a délszlávoknak. Mi teljes szívünkben gyűlöljük Titót, mert nap mint nap látjuk, milyen nyomorúságba taszította a dolgozó népet és látjuk, hogy ezt szeretné tenni velünk is: eladni bennün-

ket az amerikai imperialistáknak, szolgaságba, szegénységbe taszítani. Lehet, hogy arra gondol: számíthat a magyarországi délszláv dolgozókra a magyar nép ellen. Az igazság pedig az, hogy mi, délszláv dolgozók, kivesszük részünket a békeharcból és megvédjük drága magyar hazánkat.

Épp így nem számíthat Tito a jugoszláv népre sem, amely látja, hogy szakadékba akarja vezetni őt. A jugoszláv nép, a délszlávok ismerik és teljes szívükből szeretik a Szovjetuniót és a népi demokráciákat, tudják, hogy Titónak napjai meg vannak számlálva, harcolnak ellene, nem akarnak Amerika rabjai lenni. Harcolnak szabadságukért, függetlenségükért. Nincs messze az az idő, amikor a jugoszláv dolgozók egyszer mindenkorra megszabadulnak Tito járma alól, amikor saját maguk veszik kezükbe a hatalmat, amikor békésen, örök testvériességben élnek a népi demokráciákkal, minden szabadságszerető néppel, élén a hatalmas Szovjetunióval.

Éljen a nagy Sztálin, a világ dolgozóinak, a jugoszláv dolgozó népnek és a délszlávoknak nagy barátja!

Éljen a mi nagy Pártunk és szeretett vezérünk, Rákosi Mátyás elvtárs!

HÁY LÁSZLÓ

a külkereskedelmi miniszter helyettese:

AZ IMPERIALISTÁK GAZDASÁGI HÁBORÚJA MEGTORIK A BÉKETÁBOR ORSZÁGAINAK GAZDASÁGI EREJÉN

Rákosi elvtárs beszámolójában behatóan foglalkozott a nemzetközi helyzettel. Rámutatott arra, hogy a béketábor és az imperialista tábor nemzetközi politikája homlokegyenest ellentétes egymással. A szocializmus útján haladó országok a Szovjetunió köré tömörülve a béke megvédéséért harcolnak, az imperialista országok az Egyesült Államok vezetése alatt újabb háború kirobbantására vettek irányt.

Az ellentétes törekvésből származik, hogy a szocializmus útján haladó országok gazdasági tervei abból az elgondolásból indulnak ki, hogy sikerül megvédeni a békét, ezzel szemben az imperialista országok vezetőinek gazdasági elgondolásai arra épülnek, hogy háború lesz és aggodalommal gondolnak a békés állapot fenntartására. Jellemző, amit az Egyesült Államok hadigazdaságának vezetője, Wilson mond: „Végeredményben a hadi-

ipar termelésének csökkennie kell — jelentette ki — ha nem lesz háború, és hogy akkor mi történik, azt nem szeretném látni, egyáltalán nem is szeretnék jelen lenni”.

A szocializmus útján haladó országok az imperialisták háborús fenyegetései közepette fokozott erővel folytatják a békés építést. Előljár ezen a téren a Szovjetunió, amely gazdasági erőit az óriási méretű természetátalakító alkotások megteremtésére összpontosítja: új, hatalmas vízierőtelepek és öntözőrendszerek építésére. Mi magunk — a háborús veszély ellenére — fenntartjuk ötéves tervünk célkitűzéseit és meggyorsított ütemben haladunk azok valóraváltása felé. Hasonlóképpen cselekszenek a többi demokráciák is. Ez azért lehetséges, mert az imperialisták háborús fenyegetéseitől nem ijedünk meg, mert bízunk a béketábor erejében, a béke megőrzésének lehetőségében.

Egész más a helyzet az imperialisták oldalán. Az Egyesült Államok és csatlósországai gazdasági erejüket örült fegyverkezésre fecsérlik el. Az Egyesült Államok hadikiadásai, amelyek már 1950-ben igen nagy összegre rúgtak, 1951-ben már az eddigi előirányzat szerint meg fognak kétszereződni és el fogják érni a 60 milliárd dollárt. Anglia hadikiadásai 1951-ben megháromszorozódnak 1950-nel szemben. Franciaországban is hasonló lesz a helyzet. Ezek a hadikiadások olyan méretűek, hogy nem férnek bele a békés gazdálkodás kereteibe. Éppen ezért az imperialista országok gyors ütemben áttolják gazdaságukat a hadigazdaság vágányára, ami annyit jelent, hogy növelik a hadicélokat szolgáló termelést, gyűjtik a háborús célokat szolgáló anyagkészleteket, szabályozzák az anyagelosztást, csökkentik a szociális kiadásokat, szűkítik a fogyasztásra szánt javak termelését, emelik a dolgozókat terhelő adókat, felhajtják az árakat, útját igyekszenek állni a bérek emelésének, lenyomják a dolgozók életszínvonalát.

A béketáborhoz tartozó országok, bár természetesen felkészülnek a védekezésre, de lényegében érintetlenül hagyják népgazdaságuk megtervezett arányait. Az imperialista országokban ellenben a hadigazdálkodásra való áttérés teljesen eltorzítja mind a termelést, mind a beruházásokat. A békés célokat szolgáló építkezés, a lakóházak, kórházak építése rohamosan csökken. A polgári szükségleteket kielégítő iparágak termelése szűkül, a repülőgépek, a tankok, az ágyúk és egyéb fegyverek, a hadiműszerek és hadianyagok gyártása azonban felduzzadt. A termelőapparatust erre a célra állítják át. A hadiüzemek jelentős része ugyan néhány év múlva semmi sem használható, de a monopoltőke a hadiipar fejlesztéséhez olyan kormánytámogatásban ré-

szesül, hogy megtalálja számítását és így a beruházások csaknem kizárólag a hadiipar felé irányulnak.

Az Egyesült Államokban a második világháború alatt az iparba kereken 20 milliárd dollárt ruháztak be, ebből 15 milliárd állami beruházás volt. A 15 milliárdból 12 milliárd olyan üzemek létesítésére szolgált, amelyek békés termelés céljaira nem használhatók, illetve feleslegesek. Ez a példa mutatja, hogy a tőkés országok hadigazdálkodása milyen eltorzulást eredményez a termelőapparátusban. A termelés eltorzulására pedig jellemző az a tény, hogy amíg a második világháború előtt a nagy ipari országokban a könnyűipar termelése az egész ipar termelésének 35–40%-át tette ki, a háború alatt a hadigazdálkodás kibontakozása után csak 25 vagy 20%-ot ért el, s ennek az árumennyiségnek jórészt a hadsereg fogyasztotta el.

Az imperialista országokban, elsősorban az Egyesült Államokban most is hasonló fejlődés megy végbe, csak sokkal gyorsabb ütemben, mint a második világháború alatt. Ezzel függ össze, hogy valamennyi tőkés országban igen gyors ütemben romlik a dolgozók életszínvonala. Ennek egyelőre legfőbb oka a rendkívüli mértékben növekvő drágaság. Csak néhány példát kívánok említeni erre vonatkozóan: az Egyesült Államokban a földművelésügyi minisztérium közlése szerint a koreai háború kitörésétől ez év január 15-ig a mezőgazdasági cikkek ára 21%-kal emelkedett. Kanadában a hivatalos — tehát a helyzetet szépítő — megélhetési index 10%-kal emelkedett. Angliából napról-napra jönnek hírek a fogyasztási cikkek áremelkedéséről. A hivatalos nagykereskedelmi index azt mutatja ki, hogy az iparcikkek ára csak 8%-kal emelkedett 1950 folyamán. Ez azonban csalás, mert ebben a számban össze vannak keverve a termelőeszközök — amelyeket a tőkések vásárolnak és amelyeknek ára csak kevésbé nőtt — a fogyasztási javakkal, amelyeket a nagy tömegek vesznek és amelyek ára magasba szökött. Franciaországban az élelmiszerárak 1950 folyamán hivatalos adatok szerint is 18%-kal emelkedtek, a megélhetési index pedig 15%-kal. A legközelebbi hónapokra azt várják, hogy Franciaországban a kiskereskedelmi árak további 30%-kal mennek majd felfelé. A japán kormány 1951 január 1-én az élelmiszerek árát 8,5%-kal emelte fel, de a legfontosabb tömegélelmiszeri cikkek: a rizsnek, amely Japánban olyan szerepet játszik, mint nálunk a kenyér, 15%-kal emelték az árát.

A tömegek életszínvonala nemcsak a drágaság miatt romlik, hanem azért is, mert a nagy hadikiadások folytán a tőkés

országok kormányai egyre inkább csökkentik költségvetésükben a szociális és kulturális célokra szánt összegeket. A kapitalista országok kormányai ezenkívül erőteljesen novelik az adókat, amelyek elsősorban nem a monopóliumokat, hanem a kisembereket és a munkásokat sújtják. Az Egyesült Államokban már igen jelentősen felemelték a munkabérre kivetett adót és küszöbön áll a forgalmiadók erőteljes növelése. Belgiumban a kényszer-takarékosság gondolatával foglalkoznak, vagyis a munkabérnek egy részét takarékkönyvben kívánják elhelyezni, az összegyűlt betéthez azonban nem lehet hozzányúlni. Erősen nyomja a munkások életszínvonalát az egyre inkább fokozódó munkanélküliség is.

Az életszínvonal csökkentése természetesen a munkásság ellenállásába ütközik. A tőkés országokban szaporodnak az utóbbi időben a bérkövetelésekből származó munkabeszüntetések. A munkások az Egyesült Államokban is, Angliában is át-törnek a burzsoázia bérrögzítő törekvéseit, a hadigazdálkodásra való áttérés következtében erősödik az osztályharc az imperialista országokban, ami akadályozza az imperialistákat háborús terveik megvalósításában.

A fegyverkezési hajsza, az óriási háborús előkészületek következtében kiéleződnek az ellentétek az imperialista országok között is, elsősorban az Egyesült Államok és csatlósai között. Az Egyesült Államok, hogy csatlósait méginkább pórázra fűzze, csak akkor ad nekik nyersanyagokat, ha teljesítik Washington parancsait a háborús előkészületek tekintetében. Az Egyesült Államok a nyersanyagelosztás segítségével ellenőrzése alá veszi a többi tőkés ország iparát és háborús irányt szab a termelésnek. Az Egyesült Államok a háborús előkészületek teréből minél nagyobb részt igyekszik áthárítani csatlósaira, ezek viszont azt szeretnék, ha az Egyesült Államok vállalna minél többet ebből a teherből. Két okból törekednek erre: először azért, mert tartanak a dolgozó tömegek elégedetlenségétől, amelyek életszínvonala Nyugat-Európa országaiban a koreai háború előtt is lényegesen alacsonyabb volt, mint a második világháború előtt. Másodszor azért, mert féltik saját imperialista érdekeiket, attól tartanak, hogy amíg elmerülnek a háborús előkészületekben, addig az amerikai imperializmus kiszorítja őket a tőkés világ legkülönbözőbb részén a már amúgyis meggyengült gazdasági pozícióikból. Valóban, az amerikai imperializmusnak az a terve, hogy elhódítsa versenytársai elől a piacokat, miközben ezek termelésüket a fegyverkezésre állítják rá. Amióta az amerikai imperializmus rátört Koreára, amióta a háborús előkészüle-

tek óriási arányokat öltöttek és az Egyesült Államok egyre súlyosabb követeléseket támaszt a többi tőkés országgal szemben, azóta az amerikai tőkések az egész tőkés világra kiterjedő elnyomó és uzsorás szerepe sokkal világosabban jut kifejezésre, mint azelőtt. Ez fontos oka az imperialista ellentétek kiéleződésének. Ezek az ellentétek ugyancsak megnehezítik az imperialista háborús tervek megvalósítását.

Az imperialista országok háborús előkészületeivel kapcsolatban még egy kérdéssel kívánok foglalkozni. Azzal a gazdasági háborúval, amelyet ezeknek az országoknak reakciós kormányai folytatnak a szocializmus útján haladó országok ellen. Az Egyesült Államok és csatlósai blokád gyűrűjével akarják körülzárni a Szovjetuniót és a népi demokratikus országokat, hogy ezek ne kaphassanak a kapitalista világból fontos nyersanyagokat. Ilyenmódon kívánják megzavarni a szocializmus építését és ilyenmódon akarják elgáncsolni további gazdasági megerősödésünket, mert tudják, hogy a béketábor növekvő gazdasági ereje a béke megvédésének hatalmas eszköze. Az amerikai kormány hosszú listát állított össze azokról az árukról, amelyeket nem szabad eladni a demokratikus országokba, egyezményeket kötött csatlósáival, hogy ők is tartózkodjanak ezeknek az áruknak az eladásától. Az amerikai ügynökök ezrei hemzsegnek Nyugat-Európában, hogy gondoskodjanak a washingtoni kormány parancsainak végrehajtásáról. Azokat a cégeket, amelyek nem engedelmesskednek, feketelistára teszik és igyekeznek őket megfojtani.

Nyugat-Európa országaiban a csatlóskormányok segítségével terrorizálják a bankokat, hogy azok ne teljesítsék a demokratikus országok bankjainak fizetési meghagyásait. Az amerikai ágensek összevásárolják az árukat, hogy ne maradjon eladni való a Szovjetunió és a népi demokráciák felé.

De akárhogy is erőlködnek Trumanék és zsoldosaik, ez az ellenünk irányuló gazdasági háború csúfos kudarcba fog fulladni. Többek között azért is, mert nekünk is vannak olyan áruink, amelyekre nekik szükségük van és nemcsak ők lőhetnek ebben a gazdasági háborúban, hanem mi is vissza tudunk lőni.

Csődöt fog mondani ez a blokádkísérlet azért is, mert a béketábor országainak gazdasági erőin megtörik minden gazdasági háború. Hiszen ezek az országok 800 milliós embertartalékkal és olyan gazdasági területtel rendelkeznek, amely Berlintől Kantonig terjed. Ezek az országok egy olyan állam és olyan ipari hatalom köré csoportosulnak, mint a Szovjetunió, és a béketábor országai a kölcsönös segítség jegyében szorosan együttműködnek.

Az Októberi Forradalmat követő első években a Szovjet-hatalom ellen is kísérleteztek az imperialisták a blokádk eszközével. Csúfos vereséget szenvedtek, pedig akkor a Szovjethatalom még fiatal, gazdaságilag gyenge volt és egyedül állta és verte vissza a gazdasági támadást. Mennyivel könnyebb a mi helyzetünk, akik nem vagyunk egyedül, akik a Szovjetunió teljes támogatását élvezzük, akik ismerjük és érezzük Sztálin elvtárs támogatását, akik szorosan együttműködünk a baráti népi demokráciákkal.

De tudatában kell lennünk, hogy ez a gazdasági háború folyik ellenünk és a támadás visszaverésére meg kell feszíteni erőnket. Ha az imperialisták nem adnak gépeket, megcsináljuk magunk, ha nem adnak vegyszereket — elkészítjük magunk, ha nem adnak nyersanyagokat — gondoskodunk arról, hogy saját termékeink pótolják azokat. Ezenkívül azonban takarékoskodnunk kell minden tekintetben, különösen takarékoskodnunk kell azokkal az anyagokkal, amelyekből behozatalra szorulunk. Pártunk azt hirdette 1945-ben, hogy saját erőnkől fogunk talpraállni és talpraállottunk. Az imperialisták blokádkísérleteinek visszaverésére is elsősorban saját erőnket kell latbavetni.

Ennek a gazdasági támadásnak visszaveréséhez a dolgozók széles tömegeinek támogatása, kezdeményezése, újító szelleme szükséges. Erőpróba ez is, elvtársak. A békés, tervszerű, a dolgozó tömegekre támaszkodó munka erőpróbája. A magyar népi demokrácia — Pártunk, Rákosi elvtárs vezetésével — ezen az erőpróbán is győzelmesen fogja megállni a helyét.

DÉNES ISTVÁN:

KIALAKULÓBAN VAN, ÉS EGYRE BÁTRABBAN
PRÓBÁLGATJA SASSZÁRNYAIT AZ ÚJ MAGYAR IFJÚSÁG

Tisztelt Kongresszus! Kedves Elvtársak!

Rákosi elvtárs igen nyomatékosan rámutatott beszámolójában annak jelentőségére, hogy a Dolgozó Ifjúság Szövetségét végre olyan szervezetté kovácsoljuk, amely — a Komszomolhoz hasonlóan — a Párt legjobb segítője és kimeríthetetlen tartaléka, s hogy ezzel kapcsolatban növeljük Pártunkban a megértést az ifjúsági szövetség jelentősége iránt.

A mi Pártunk a felszabadulás után sokáig volt kénytelen nagy mértékben nélkülözni azt a hatalmas erőforrást, amelyet az ifjúság lelkes, önzetlen munkája jelent. Az MDP I. kongresszusán is még azt kellett megállapítani, hogy az ifjúság nagy többsége a demokratikus szervezeteken kívül maradt, politikailag közömbös, sőt jelentős számban — a reakció, különösen a klerikális reakció befolyása alatt — szemben állott népi demokratikus fejlődésünkkel. Pártszervezeteinkben ennek folytán kialakult az a vélemény, hogy nem igen lehet számítani az ifjúsági szervezetre és azt nem egy helyen inkább nyűgnek, mint segítségnek érezték. Az elmúlt két esztendő során azonban népi demokráciánk fejlődése, Pártunk türelmes politikája és az ifjúsági szervezetek állhatatos munkája meghozta gyümölcsét és megérlelődött az ifjúság tömegei között is a politikai fordulat. Először az 1949. évi országos választások idején, később a Világ-ifjúsági Találkozó, a szocialista munkaverseny különböző szakaszai, az alaphér és normarendezés, a tanácsválasztások, a békekölcsönjegyzés és most a kongresszusi munkaverseny, — hűen visszatükrözték, hogy az ifjúság tömegeiben gyors, időnként szinte viharos politikai fejlődés ment végbe.

Az ifjúságban bekövetkezett politikai fordulat számos összetevője között a legdöntőbb, az uralkodó tényező a nagy Szovjetunió és a Komszomol világtörténelmi szerepének egyre világosabb felismerése és a Párt, a mi Rákosi elvtársunk iránti rendíthetetlen hűség, olthatatlan szeretet és hála érzése. Az ifjúság mind mélyebben és tudatosabban érzi, hogy a Szovjetunió felszabadította hazánkban a Pártnak köszönhet mindent s miként a természetben mindent a napfény éltet, úgy a mi népünk életének, felemelkedésének, nemzetünk felvirágzásának forrása a Szovjetunió állandó, önzetlen segítsége és a Párt bölcs vezetése. Ez a felismerés a legfőbb biztosítéka annak, hogy a fiatalok lelkesedése nem fellobbanó szalmaláng, hanem ifjúságunk tömegeiben valóban mélyreható politikai változás ment és megy végbe, aminek a Szovjetunió és a Párt szerepének megértése s a Párthoz való hűség ad gránitnál is szilárdabb alapot.

Elmondhatjuk tehát, hogy kialakulóban van és egyre bátrabban próbálgatja sasszárnyait az új magyar ifjúság. Ez az ifjúság már azt az elvet vallja, hogy a legszebb szónál is szebben beszél a tett, a férfias, kemény helytállás. A múltban oly gyakori felszínes, külsőleges ünneplések helyett ez az ifjúság — méltó tettekkel ünnepelte Pártunk Kongresszusát is.

A Pártkongresszus, a kongresszusi verseny egész dolgozó

népünk ügye, de joggal elmondhatjuk, hogy ezen belül, külön az ifjúság ügye is volt, — s hozzátehetjük — így is van ez rendjén. Először mutatta meg ifjúságunk jelentős tömege — és különösen a munkásifjúság, — hogy a Párt hívó szavára az első között felel és ez alkalommal tapasztalhattuk szélesebb méretekben, hogy a DISz ifjúsága kezdi betölteni a Párt legjobb segítője, a szocializmus építésének rohamcsapata szerepét. Pártunk Kongresszusára több mint 200 ezer ifjúmunkás tett felajánlást — ami kb. 20%-kal több, mint az érintett üzemek DISz-tagsága — és többségük máris becsülettel teljesítette, vagy túlteljesítette vállalását. Ma már nem ritkaság az olyan üzem, ahol az ifjúság 80—90, sőt közel 100%-a tett felajánlást és ahol az ifjúság részvétele, aktivitása a szocialista versenyben jóval meghaladja az üzem összmunkásainak részvételét. Ezrével vannak ma már ifjúsági brigádok, — de ifjúsági műhelyek, sőt üzemrészek is vannak — amelyek az egész üzem büszkeségei, mint pl. a borsodnádasi Lemezgyár „Farkas Mihály” ifjúsági brigádja, vagy az ózdi Vasgyár Finomhengerdjében dolgozó négy ifjúsági brigád, amelyeknek összesen 144 tagja van, s egymással vetélkedve, mindnyájan az első közé küzdöttek magukat.

De lemérhetjük azon is a fejlődést, hogy míg egy évvel ezelőtt az újjainkon megszámlálhattuk az ifjú sztahanovistákat, addig ma ezrével vannak a szocializmus építésének fiatal hősei. Nem ritkák az olyan ipari tanulók, átképzősök, ifjúmunkások, akik túlszárnyalják mestereiket, vagy a munkamódszert átadó sztahanovistákat is.

A Csepel Autógyárban a „Sztahanovista” ifjúsági brigád 610%-os teljesítményt ért el s újabb vállalást tett 800%-ra, amit tegnap 850%-ra teljesített. A Dunakeszi Járműjavítóban Dudás István 150%-os teljesítményt ajánlott fel, s már a múlt héten 670% fölé teljesítette normáját. Tatabányán Lovasi Nándor bányász DISz brigádja néhány hete még 68%-os teljesítménnyel dolgozott. Felajánlották, hogy teljesítik a normát, amit azonban már a múlt héten 190% fölé teljesítettek s így felajánlásukat utólag 200%-ra emelték. Ugyanitt a 2-es akna DISz brigádja 200% fölé termel hetek óta. Dunapentelén az Olajos brigád 140%-os teljesítményt vállalt s már 600% felett teljesít, de őket is elhagyta a „Partizán” brigád, amelyik a 700%-ot ostromolja. Ma egyetlen ifjúsági brigád sincs Pentelén, amelyik 100%-on alul termelne.

Az elmúlt hónapban a falusi DISz-aktívák több mint 11 ezer dolgozó parasztot győztek meg a társasgazdálkodás fölényéről és léptettek be a termelőszövetkezeti csoportokba. A tūr-

kevei DISz-esek sem nézték ölbetett kézzel a Párt munkáját, pl.: ifj. Ancsák Lajos középparaszt fiatal, aki maga is néhány hónapja lépett be a „Vörös Csillag”-ba, 40 tagot toborzott a termelőcsoportba, majd Karcagon, Kisújszálláson és Mezőtúron is segített a népnevelő munkában komoly eredménnyel. Nagy Krisztina, Takács Lenke középparaszt leányok és Csete Mária, Sallai Mária összesen 110 dolgozó parasztot győztek meg és léptettek be a termelőszövetkezetbe. Csupán néhány, szinte taláломra kiragadott tényt soroltam fel a kongresszusi verseny eredményei közül annak illusztrálására, hogy ifjúságunk zöme ma már nem hátul kullog, hanem egyre inkább az élvonalba tör fel, s hogy szerte az országban mindenütt hogyan alakul, formálódik az ifjúság új arculata, hogyan izmosodik, edződik és gyarapszik népünk új, erős, hazáját forrón szerető nemzedéke, Rákosi Mátyás ifjúsága.

Pártbizottságaink és pártszervezeteink kötelessége, hogy most két kézzel ragadják meg ennek az ifjúságnak fiatal, erős, tettekéssé kezét, irányítsák és segítsék az ifjúsági szövetség munkáját. Tekintsék ebben is mérvadónak Pártunk Központi Vezetőségét, mely úgyszólván minden ülésén foglalkozott az ifjúsági kérdéssel. És legyen e tekintetben is a mi tanítómesterünk a nagy Bolsevik Párt, amelyik a legnehezebb időkben is, sőt a nehéz időkben különösképpen nagy figyelmet szentelt az ifjúság nevelésének. Elmondhatjuk, hogy a második világháborúban jórészt azoknak a szovjet nemzedékeknek hősiessége, minden nehézséget legyőző szilárdsága és áldozatkészsége vitte diadalra a Szovjet Hadsereget, akiket a Bolsevik Párt vezetésével a Komszomol nevelt 3 évtizeden keresztül és elsősorban ezek a nemzedékek építik most a kommunizmus új, gigászi alkotásait. Elsősorban a kommunistáknak kell fellépniük mindenütt azokkal a megcsontosodott, sivárlelkű bürokratákkal szemben, akik a fiatal, új erőket, a feltörő, friss kádereket háttérbe akarják szorítani és akik az ifjúsággal szembeni bizalmatlanság légkörét terjesztik. Az ifjúsággal szembeni bizalmatlanság jövőnkkel, ügyünk végső győzelmével szembeni hitetlenséget jelent. Pártbizottságaink és pártszervezeteink tehát mindenütt támaszkodjanak bátran az ifjúságra, a DISz-szervezetekre. Bízzák meg őket feladatokkal, vonják be az „ifjú gárdistákat” mindenütt a népnevelők munkájába. Tűzzék napirendre rendszeresen az ifjúsági munka helyi kérdéseit és irányítsák, segítsék konkrét határozatokkal azt. De a rendszeres és konkrét irányítás nem válhat gyámkodássá, nem jelentheti az ifjúsági szervezet önállóságának elsorvasztását. Ellenkezőleg. Felelős megbízatásokkal kell fejleszteni az ifjúság kezde-

ményezését és tiszteletben kell tartani az ifjúsági szövetség szervezeti önállóságának lenini elvét. Nem kell félni attól, hogy a fiatalok eleinte hibákat fognak elkövetni, — a tanulópenzt, elvtársak, mindenkinek meg kell fizetnie. — Ha a pártszervezetek állandóan gondját viselik a DISz-szervezetek munkájának, ez egyáltalán nem csökkenti, ellenkezőleg — növeli a DISz-ben, elsősorban a DISz központi vezetésében dolgozó elvtársaink felelősségét az ifjúsági szövetség munkájának megjavításáért.

Az Egyesülési Kongresszus óta Pártunk ifjúsági munkájában legfontosabb eredmény a DISz megalakítása volt. Ezzel megteremtettük Pártunk ifjúsági szervezetét, leraktuk az alapját annak a lenini-sztálini típusú ifjúsági szövetségnek, amelyik egyedül képes az ifjúság marxi-lenini szellemű nevelését és a szocializmus építésének feladataira való mozgósítását sikerrel megoldani. A DISz ma még nem következetesen ilyen típusú ifjúsági szövetség, de minden feltétele megvan arra, hogy rövid időn belül azzá fejlődjék. Ehhez mindenekelőtt az szükséges, hogy a DISz-ben dolgozó elvtársaink következetesen biztosítsák a Párt vezetésének szilárd és maradéktalan érvényesítését, eltávolítsák az ellenséges és idegen elemeket az országos vezetéstől az alapszervezetekig.

Többek között a pártvezetés megerősítése szempontjából is nagy jelentőségű volt a DISz-alapszervezetekben nemrég lezajlott vezetőségválasztás. A tagság által megválasztott DISz-titkárok túlnyomó része pártlag, akiket aztán bevontak a helyi pártszervezet vezetőségébe.

A DISz megerősítése érdekében másodszor erősíteni kell az ifjúmunkás vezetést az ifjúsági szövetségben. A DISz megalakulásával jelentősen megnőtt a munkásifjúság szerepe és súlya az ifjúsági mozgalomban, mert megszűnt az ifjúság rétegenkénti elkülönülése. A munkásifjúság vezetésének megértésében azonban mégis hiányosságok vannak és nem folyik ezzel kapcsolatosan kielégítő tudatosító munka. Ez oda vezetett, hogy bár a munkásifjúság volt az egységes új típusú szervezetért folytatott harcnak a felszabadulás óta legkövetkezetesebb harcosa, mégis — a munkásifjúságnak még ma is jelentős tömegei a DISz-szervezeten kívül vannak. A DISz taglétszáma az ifjúság összlétszámához képest legmagasabb a középiskolákban és a leggyorsabban emelkedik most a falvakban, — ami önmagában véve helyes. De helytelen, hogy ugyanakkor az üzemekben viszonylag lassú a fejlődés. Ennek oka az, hogy a DISz vezetői hajlamosak voltak arra, hogy a falun a DISz-re háruló feladatokat helytelenül értelmezve,

— elhanyagolják a munkásifjúság közötti politikai munkát. A munkásifjúság kell legyen az ifjúsági szövetség összetartó cementje és kovásza, mert a munkásifjak azok, akik a hazafias áldozatvállalásban példamutatóan az első sorokban haladnak és mert a munkásifjúság jelenti az eltéphetetlen kapcsolatot az ifjúsági szövetség és a munkásosztály között.

Ez nem jelenti a dolgozó parasztfiatalok kiszorítását az ifjúsági szervezet vezetéséből. Ellenkezőleg! A tapasztalat azt bizonyítja, hogy míg a különálló parasztfifjúsági szövetség alapszervezeti vezetőségeiben a parasztfiatalok aránya nem érte el a 30 százalékot sem, addig most — az egységes szervezet falusi alapszervezeteinek vezetésében a parasztfiatalok aránya jóval 50 százalék fölé emelkedett.

A DISz megerősítésének harmadik fő kérdése az ifjúsági szövetség szervezeti önállóságának, tömegszervezeti, pártonkívüli jellegének megerősítése.

Nagyobb figyelmet kell fordítani az ifjúsági mozgalom önálló arculatának, a kezdeményező, öntevékeny szellemnek fejlesztésére és annak a helytelen gyakorlatnak a megszüntetésére, hogy a Párt politikáját a Párt módszereinek mechanikus lemásolásával hajtják nem egyszer végre.

Ide tartozik az is, hogy a vezetésbe bevonják a pártonkívüli fiatalokat. A DISz-alapszervezetek vezetőségi tagjainak jelenleg több mint 70%-a pártonkívüli, ami komoly eredmény, de a felsőbbfokú DISz-szervekbe is bátrabban kell a fiatal pártonkívüli kádereket bevonni.

Befejezésül még egy kérdést szeretnék felvetni: az ifjúsági szövetség feladatát az ifjúság nevelésében.

A DISz vezetői nem vonták le kellő időben a megfelelő következtetéseket az ifjúsági tömegek politikai fejlődéséből. Így állhalott elő az a helyzet, amelyet Rákosi elvtárs 1950 október 27-i beszédében a következőkben jellemzett: „Semmi kétség, hogy az ifjúság zöme végre megindult azon az úton, amelyen példaképe, a Komszomol jó harminc éve olyan sikerrel jár. A DISz vezetősége azonban még alaposan elmaradt e fejlődés mögött...”

A DISz csak úgy tud változtatni ezen a tarthatatlan helyzeten, ha megértik az ott dolgozó elvtársaink, hogy az ifjúságot ma már nem lehet az eddigi módszerekkel vezetni, a szektáns „ifimozgalom”, öncélú klubélet, az „ifi”-helyiségek szűk falai közé beszorítani. Az az ifjúság, amelyik Dunapentelén, az üzemekben, bányákban, termelőszövetkezeti csoportokban és iskolákban próbálgatja már oroszlánkörmeit, — ez az ifjúság a szocializmus építésében való hősi helytállásra, nagy és bátor tettekre vágyik.

Ennek az ifjúságnak a lelkét már nem tudta idő előtt megnyomortítani és elhervasztani a kapitalizmus és a Horthy-fasizmus, s íme, kivirágzik előttünk a maga teljes pompájában. Ez az ifjúság nem arra vágyik, hogy nyugodtan üldögélhessen a kemencepadkán és egyre kevésbé elégíti ki elért eredményeink és az ifjúság számára kivívott boldog élet egyoldalú hangoztatása. Ez az ifjúság elvárja vezetőitől, hogy mutassák meg a szocializmus építésében népünk előtt álló hatalmas feladatokat, bízzanak az ifjúság hazaszeretetében, lelkesedésében és vezessék a munka dandárjába, nagy, maradandó és hősi feladatok megoldására. Jellemző és tanulságos, hogy miután az ifjúsági szövetség vezetői a Párt és Rákosi elvtárs bírálatait megszívlevé, ezen a téren javítottak munkájukon, éppen azután következett be az ifjúsági szövetség taglétszámának ugrásszerű, több mint 150 000 taggal való gyarapodása. És tanulságos e tekintetben az is, hogy Néphadseregünk DISz-szervezetei, melyek megalakulásuktól kezdve a kiképzés színvonalának emeléséért, a nehézségekkel szembeni férfias, kemény helytállásért harcoltak a pártszervezetek vezetésével, ezek a DISz-szervezetek a legszilárdabbak és róluk lehet ma a legnagyobb joggal elmondani, hogy valóban a pártszervezetek jobbkezei, harcos, megbízható hű segítőitársai. De a DISz-t a kiéleződött nemzetközi helyzet és fokozódó osztályharc kötelezi mindenekelőtt arra, hogy gyökeresen számolja fel nevelőmunkájában az ifjúsághoz méltatlan, pacifista, opportunistá befolyás írmagját is. Nevelje úgy hazánk ifjúságát, hogy az — amint Farkas elvtárs mondotta — necsak napsütéses, de viharos időben is rendíthetetlenül, győzelmesen helytálljon és ha kell, vére hullatásával, élete árán is, győzelmesen megvédje népünk békéjét, boldog szocialista jövőjét az imperialista rabló hordákkal szemben.

A DISz nevelőmunkája akkor lesz sikeres továbbá, ha a szövetség vezetőiben és aktívaiban felébresztik a felelősséget az egész magyar ifjúságért, hogy azok necsak a DISz-ifjúságot legyenek képesek vezetni, hanem nap mint nap vezessék az egész magyar ifjúságot az iskolákban, a sportegyesületekben, az MHK-ban, az MRSz-ben, a Szabadságharcos Szövetségben és az élet minden területén. Szakítani kell a DISz-ben még föllelhető szűklátókörű klubszellemmel, befeléfordulással, a sport-, kultúr- és egyéb tömegszervezetekkel való primitív versengéssel. Meg kell értetni, hogy a demokratikus szervezetek, amelyekben fiatalok tevékenykednek, nem a DISz riválisai, hanem ellenkezőleg, a DISz-aktívák fontos munkaterületei.

A DISz nevelőmunkájában szakítani kell az öncélú, a gya-

korlattól elszakított „politikai körösdivel”, s az ifjúságot önálló gondolkodásra, talpraesettségre, öntevékenységre kell nevelni, kifejlesztve a helyi problémákhoz, az élethez, a konkrét harci feladatokhoz kapcsolódó, s azok megoldását előbbrevívó kádernevelést és tömegfelvilágosító munkát. A DISz-re igen komoly felelősség hárul az ötéves terv végrehajtásához, a falu szocialista átalakulásához szükséges több tízezer új szakkáder és több százezer új szakmunkás biztosítása és kiképzése terén. A népiskolákban, ipari technikumokban, főiskolákon és egyetemeken, az ipari tanuló iskolákban és tanműhelyekben legyen a DISz a tanulmányi fegyelem és színvonal állandó emeléséért folytatott munka élharcosa. Mozgósítsa a fiatalok, különösen a dolgozó parasztfiatalok tízezreit az iparba, különösen az ötéves terv szempontjából legfontosabb mesterségek kiváló megtanulására, a fiatal szakmunkásokat pedig továbbképző szaktanfolyamokra, technikumokra, esti egyetemekre, mind magasabb- és magasabbfokú szakmai és műszaki tudás elsajátítására.

Az ifjúsági szövetség különleges és igen hálás, de hozzátehetjük, jelenleg legelhanyagoltabb munkaterülete az általános iskolás serdülő ifjúsággal való foglalkozás. Pártunk a DISz-re bízta az úttörő mozgalom irányítását és segítségét. A DISz szervezetei azonban kevés kivétellel ennek a roppant felelősségteljes feladatnak ezideig nem tettek eleget, pedig az úttörő mozgalomban serdül fel az az új nemzedék, amelyiknek már nem kellett az életben megismernie a kapitalista társadalom embertelen viszonyait, s azokra már szörnyű és számára érthetetlen furcsaságként fog visszatekinteni. Ennek az ifjúságnak Pártunk forradalmi tanításai valóban húsává, vérévé válnak, számukra a marxizmus-leninizmus tudományos elmélete lesz az egyedüli természetes és logikus szemléleti mód. Ez a most serdülő ifjúság egész népünk és Pártunk legdrágább kincse, szemefénye, jövődönk, végső győzelmünk záloga. A DISz-funkcionáriusok becsüljék meg az úttörő mozgalommal kapcsolatos pártmegbízatást s az ügghöz méltó szeretettel és odaadással tegyenek annak eleget.

Engedjék meg, hogy az ifjúság nevelésével kapcsolatosan végezetül — Révai elvtárs felszólalása után — csupán egy szerény megjegyzést tegyek a kultúrforradalom témájához. A kultúrforradalom legfőbb bázisa és cselekvő részese az ifjúság kell legyen, mert elsősorban az ifjúságból kerülnek ki az állami, gazdasági, műszaki, tudományos és nem utolsósorban kulturális életünk új káderei, s mert elsősorban az ifjúság az a termékeny talaj, amelyben az új szocialista kultúra legkönnyebben gyökeret ver és virágzásnak indul. Ebből következik, hogy kulturális fron-

tunk tisztikara és az ifjúság között eleven, termékeny kapcsolatot kell létesíteni, többek között a DISz segítségével. És ebből következik az is, hogy művészeink, különösen íróink, költőink és zeneszerzőink több figyelmet kell fordítsanak az ifjúság, s ezen belül a serdülő ifjúság igényeinek kielégítésére. A DISz — kulturális életünk vezető szerveivel együtt vívjon ki több megbecsülést az ifjúság és a gyermekek számára végzett alkotó, művészi munkának. Íróink alkossanak az ifjúság számára olyan könyveket, amelyekből megtanulhatják, hogy hogyan kell a hazáját szerető, öntudatos ifjúnak élnie és cselekednie. Írják meg az ifjúság részére népszerű formában a magyar történelmi múlt és az emberi haladás nagy hőseinek életrajzát, ami a legjobb olvasmány számukra. Alkossanak új zenét, teremtsenek új dalokat, amelyekből erőt, életvidámságot, munkában való fáradhatatlanságot, harcban való hősiességet meríthet ifjúságunk. Bizonyos, hogy íróink, művészeink és az ifjúság közötti termékenyebb kapcsolatból nemcsak a fiatalok, hanem az alkotók is sokat fognak tanulni és nyerni.

Elvtársak!

A Rákosi elvtárs beszámolójában hosszú időre megjelölt hatalmas új feladatok megoldásához, — csupán az eddigi erőforrások és munkamódszerek nem elégségesek. Új tartalékokat kell felkutatni. Pártunk és népünk legfontosabb és szinte kimeríthetetlen tartaléka az ifjúság, a mi bátor, dolgos, hazafias ifjúságunk. Azt hiszem nem kétséges, hogy pártszervezeteink helyes irányítása, az ifjúsági szövetség egyre jobb munkája folyamán a mi ifjúságunk valóban a Párt leglelkesebb, legodaadóbb segítője lesz a béke védelmében, a szocializmus alapjainak lerakásában, városban és falun egyaránt.

USZTA GYULA

vezérőrnagy:

NÉPHADSEREGUNK, ÁLLAMVÉDELMI HATÓSÁGUNK ÉS RENDŐRSÉGUNK JELENTÉSE AZ MDP II. KONGRESSZUSÁNAK

Jelentem, hogy Néphadseregünk és államvédelmi csapataink minden kommunistája és pártönkívüli harcosa nagy örömmel készült Kongresszusunkra. Javítottuk fegyelmünket, kiképzésünket és ebben a munkában élen jártak Pártunk tagjai. A tovább-

biakban még erőteljesebben emeljük kiképzésünk eredményeit, hogy meg tudjuk védeni hazánk szent határait, hogy ezzel is fokozzuk szeretett hazánk biztonságát, szilárdítsuk békéjét.

Jelentem Pártunk kongresszusának, hogy tovább emelkedik Néphadseregünk erkölcsi-politikai színvonala, ebben is követve nagy példaképünk, dicső felszabadítónk és fegyverbarátunk, a lángeszű Sztálin vezette Szovjet Hadsereg példáját. Néphadseregünket az az eltökélt szándék tölti el, hogy minél többet tanuljon és ezáltal minél hasonlóbbá váljék a világ leghatalmasabb, legyőzhetetlen hadseregéhez, a dicső Szovjet Hadsereghez. Jelentem Kongresszusunknak, hogy eddigi eredményeink elérésében döntő szerepe van a Néphadseregben dolgozó pártszervezeteinknek, és DISz-szervezeteinknek, amelyekben ma már lüktet az élet. Megfogadjuk Kongresszusunknak, hogy tovább építjük, szilárdítjuk pártszervezeteinket. A meglevő hiányosságokat, különösen a tag- és tagjelöltfelvétel terén mutatkozó hibákat kiküszöböljük és továbbfejlesztjük a pártdemokráciát. Megfogadjuk Kongresszusunknak, hogy erőnket megfeszítve, el fogjuk sajátítani a sztálini haditudományt, hogy parancsnoki karunk sikeresen vezesse Néphadseregünket Pártunk útmutatása alapján, s hogy valóban meg is feleljünk dolgozó népünk bizalmának, arra biztosíték, hogy Pártunk és népünk bölcs vezére, Rákosi elvtárs, szeretettel segít bennünket, hogy hadseregünkben Pártunk utasításának teljesítésében Pártunk főtitkárhelyettese, Farkas Mihály elvtárs vezet bennünket. Jelentem, Néphadseregünk, Államvédelmi Hatóságunk és rendőrségünk készen áll arra, hogy Kongresszusunk és Pártunk minden határozatát, utasítását lelkesedve, a legjobb tudása szerint, dolgozó népünk iránti határtalan odaadással teljesítse hazánk felemelkedésére, békéjének és függetlenségének megvédésére.

RUSZNYÁK ISTVÁN

a Magyar Tudományos Akadémia elnöke:

A TUDOMÁNY ÉS A MINDENNAPI GYAKORLAT EGYSÉGE MÁRIS NAGYSZERŰ EREDMÉNYEKET HOZOTT

A Magyar Tudományos Akadémia nevében szeretettel üdvözlöm a Magyar Dolgozók Pártja II. kongresszusát. — A Magyar Tudományos Akadémia most 125 éves és büszkén vallja magát a magyar tudomány nagy hagyományai folytatójának, ame-

lyeket a Bolyaiak, Jedlik Ányosok, a Semmelweisek, a Korányiak és Eötvös Lorándok és haladó szellemű nagy tudósaink hosszú sora képvisel. Megtagadjuk azonban a közösséget azzal az Akadémiával, amelyik a kapitalizmus és a reakció megerősödésekor ezek kiszolgálójává lett és végül nem volt más, mint az élettől és a néptől elszakadt öreg emberek önképzőköre.

A döntő változás 1949 végén történt, amikor Pártunk iránymutatása alapján az Akadémia megértette azt, hogy szakítania kell munkamódszereivel és célkitűzéseivel, és el kell foglalnia helyét az ország építésében, meg kell találnia a módot arra, hogy a népert való tudományt ápolja, azt a tudományt, amelyet a Párt és a kormány tőle elvár. Tudósaink ma már túlnyomó többségükben óriási érdeklődéssel fordulnak a szovjet tudomány felé. Egyes tudósaink látogatása a Szovjetunióban, szovjet tudósok érkezése és működése hazánkban kitörölhetetlen nyomokat hagyott és az Akadémia mindent megtesz, hogy a Szovjetunió tudományával való kapcsolatokat továbbra is erősítse.

Ugyancsak eltökélt szándéka az Akadémiának az is, hogy tudományunk nagy haladó hagyományait feldolgozza és tudósainkkal megismerteti, mert — bármily hihetetlenül is hangzik — a magyar tudomány története még nincsen megírva, a mult polgári társadalma ezen a téren sem tett semmit.

A kozmopolitizmus elleni küzdelemben még sok tennivaló van. De bizonyos, hogy a nyugati tudomány előtt való hajbókolás és az imperialistákhoz való disszidálás vágya úgyszólván teljesen eltűnt tudósaink körében. Ebben igen nagy szerepet játszanak az olyan tapasztalatok is, mint például Szentgyörgyi esete. Az az eredmény, amelyet az imperialisták Szentgyörgyi kicsábításával elérni kívántak, a visszajára sült el. Szentgyörgyi, amíg hazájában dolgozott, népszerű volt, tisztelték és a felszabadulás után minden anyagi támogatást meg is kapott. Most Amerikában ő és az általa kicsábított fiatal tudósok egy közismert szélhámos alkalmazottai. Tudományos tekintélyének csökkenése pedig jól megmutatkozott azon a fogadtatáson, amelyben őt éppen angolszász barátai a tavalyi koppenhágai élettani kongresszuson részesítették. Megint egyszer bebizonyosodott, hogy az árulót, aki elrúgja magától saját népét, új gazdái sem becsülik meg.

Mi világosan látjuk, hogy tudósainkat átnevelni és egész tudományos életünket új alapokra helyezni csak akkor lehet, ha egyre jobban elsajátítjuk a marxizmus-leninizmus tanításait, a dialektikus materializmust, mint minden tudományos munka alapját.

Tudósainknak úgyszólván összessége ma már átérzi, hogy a tudomány nem valamilyen öncélú, a dolgozó néptől és az élet-től elszakadt tevékenység és egyre inkább létrejön az elmélet és a gyakorlat egységének megvalósítása munkájukban.

Sok példát lehetne erre felhozni. Révai elvtárs megemlékezett néhány ilyen tudományos eredményről, különösen műszaki téren. Engedjék meg, hogy mint orvos, egy orvosi példát is megemlítsek. Klinikámon két éve tanulmányozzuk a nehéziparban foglalkoztatott dolgozók szív működését azért, hogy kidolgozzunk olyan eljárásokat, amelyekkel idejekorán meg tudjuk állapítani, ha a munkás szíve nem bírja a számára túl nagy munkát, és hogy kidolgozzuk azokat a módszereket, amelyekkel ilyen eselben segítségére lehetünk. A nyugati tudományban nagyon sok vizsgálat található a kóros szív működés megállapítására vonatkozólag, azonban a kapitalistákat csak az érdekli, hogyan lehet a munkás erejét az utolsó cseppig kifacsarni.

Csak a Szovjetunióban foglalkoznak e kérdéssel a munkás szempontjából, és a mi vizsgálatainkban is nagy segítségünkre voltak a szovjetunióbeli tapasztalatok. Vizsgálataink közben egy érdekes megállapítást tettünk. Ismeretes, hogy az imperialista országokban a szocialista munkaversenyt és a sztahanovista munkamódszereket azzal szokták rágalmazni, hogy azok a munkások egészségét tönkreteszik. Mi ennek éppen az ellenkezőjét találtuk. Pontosan ki lehet mutatni, hogy minden munkás szíve többórás nehéz testi munka után bizonyos kisebb-nagyobb kifáradási tüneteket mutat. Kiderült azonban, hogy ezek a kifáradási tünetek éppen a sztahanovistáknál úgyszólván alig vannak jelen. Így, utólag nézve a dolgot, most már mondhatjuk, hogy ez természetes is, hiszen a sztahanovista nem annyira fokozott testi erőfeszítéssel, mint inkább munkája jó megszervezésével éri el nagy eredményeit; mégis örülök, hogy tudományos biztonsággal kimondhatjuk: a sztahanovista munkamódszer nemcsak nem káros a munkás számára, hanem egyenesen annak munkaerejét kíméli.

Ez a példa csak egy volt azon számos közül, amelyet felhozhatunk annak bizonyítására, hogy a magyar tudós és a magyar tudomány ma már egészen más célkitűzésekkel dolgozik, mint a multban. A Magyar Tudományos Akadémia és minden magyar tudós számára a pártkongresszus és annak határozatai ugyanolyan nagyjelentőségűek, mint minden magyar dolgozó számára, és ígérjük, hogy teljes mértékben részt kívánunk venni azoknak a nagy feladatoknak a megoldásában, amelyeket a kongresszus az országdolgozó népe számára kijelöl,

ANDICS ERZSÉBET

a Központi Vezetőség tagja:

A NEMZETKOZI BÉKEMOZGALOM FEJLŐDÉSÉRŐL

Tisztelt Pártkongresszus!

Rákosi Mátyás elvtárs beszédében hatalmas feladatokat állított Pártunk és az egész magyar nép elé ötéves tervünk kiszélesítése, mezőgazdaságunk szocialista átalakítása, tanácsaink megerősítése, Pártunk megszilárdítása terén. Ezt a programot, amelynek célja, hogy a szocializmust győzelemre vigye hazánkban, a magyar nép akkor tudja megvalósítani, ha más népekkel válllvetve és a béketábor küzdelmeit a legnagyobb áldozatokkal támogatva biztosítani tudja további munkájának előfeltételét — a békét. Ezért küzdelmeink központi kérdése a béke biztosítása.

Ma a háború és béke kérdése, a béke biztosításának kérdése az egész nemzetközi politika döntő központi kérdése. Ezzel magyarázható, hogy ilyen hatalmas, szervezett világmozgalom alakult ki, ezzel magyarázható, hogy a béketáborban összetalálkoznak a gyermekeikért aggódó anyák, a kultúra vívmányait féltő tudósok és művészek, a különböző felekezetek papjai és az emberiség szabad jövőjéért, a kommunizmusért harcoló kommunisták. Ezért van az, hogy a béke kérdése olyan hatalmas tömegeket tud megmozgatni, mint semilyen más kérdés a világon. A nemzetközi békemozgalom az emberiség nagy önvédelmi harca, amelynek élén a kommunisták állnak, amelynek lelkesítői és szervezői a kommunisták, mert az imperializmus mai szakaszában az emberiség léte forog kockán.

Mi lehet nagyobb bizonyítéka annak, hogy egy társadalmi rend túlélte magát, mint az a körülmény, hogy ez a társadalmi rend az emberiséget pusztulással fenyegeti. A nemzetközi békemozgalom iránti nagy érdeklődés a magyarázata annak, hogy olyan nagy figyelemmel kísérték a világ minden részében a Berlinben lefolyt béketanácskozásokat. Az elmúlt napokban ülésezett Berlinben a Varsói Békevilágkongresszuson megválasztott Békevilágtanács. Ezen az ülésen a Békevilágtanács előtt ott szerepeltek a nemzetközi békemozgalom nagy kérdései. A nemzetközi békemozgalom nagy kérdései között különösen fontos helyet foglalt el Nyugat-Németország és Japán felfegyverzésének kérdése. A Békevilágtanács megállapította, hogy a háborús veszedelem, az imperialista körök háborús előkészületei, cinikus, szemérmetlen háborús uszítása soha nem látott méreteket öltött. De ugyanakkor a Békevilágtanácsnak rá kell mutatnia arra is, hogy

a háborús veszedelemmel szemben óriási méretekben nő a népek százmillióinak aktív békeharca. A népek békeakarata ezer formában nyilvánult meg. Elég, ha rámutatok arra, hogy milyen hatalmas tiltakozásokat váltott ki Eisenhower tábornok európai utazgatása; elég, ha rámutatok arra, hogy Nyugat-Németország és Japán felfegyverzésével szemben milyen hatalmas tiltakozó mozgalom indult meg, valóságos népszavazás Franciaországban, és a dolgozók ehhez hasonló szavazása Nyugat-Németországban.

Meg kell említenünk — mert minden következetlensége ellenére is jelentősége van — azt a hatalmas semlegességi mozgalmat, mely Franciaországban és Nyugat-Németországban egyre nagyobb méreteket ölt. Ezek a megmozdulások bizonyítják, hogy száz- és százmilliók nem úgy tekintenek ma már a háborúra, mint felsőbb rendeltetésre, hanem egyre inkább megszabadulnak attól az évezredek alatt beléjük nevelt felfogástól, amely szerint a háború örök természeti törvény. Ma már száz- és százmilliók érzik, hogy a béke vagy háború kérdése az ő kezükben van. Százmilliók ébersége és egyre fokozódó tettvágya hatalmas irányítást, programot kapott Sztálin elvtársnak a Pravda munkatársa kérdésére e hó 16-án adott válaszával. Sztálin elvtárs rámutatott arra, hogy a népektől függ, hogy háború lesz, vagy béke. Ha a népek éberek, ha a népek nem engedik magukat megszállni az imperialisták háborús uszításától, az imperialisták hazugsághadjárától, akkor meg fogják tudni őrizni a békét. „A béke fennmarad és tartós lesz, ha a népek kezükbe veszik a béke megőrzésének ügyét és végig kitartanak mellette. A háború elkerülhetetlenné válhat, ha a háborús uszítóknak sikerül hazugságaikkal behálózniuk a néptömegeket, megtevesztetni és új világháborúba sodorni őket.”

Tehát: a népek tisztánlátásától, tettekézségétől függ, hogy sikerül-e a békét megőrizni. Kétségtelen, hogy Sztálin elvtárs nyilatkozata százmillióknak adott hatalmas fegyvert. Nyugodtan mondhatjuk, hogy amilyen mértékben eljuttatjuk a milliókhoz Sztálin elvtárs nyilatkozatát, olyan mértékben fogjuk elérni, hogy ezekre a százmilliókra nem fognak hatni az imperialisták hazugságai, harcolni fognak a békéért.

A berlini béketanácskozásokon szükségszerűen nagy helyet foglalt el Nyugat-Németország és Japán újra-felfegyverzésének kérdése. A békeküldöttek helyesen mutattak rá arra, hogy Nyugat-Németország újra-felfegyverzése nem német kérdés csupán, ennek a kérdésnek súlyos nemzetközi jelentősége van: Nyugat-Németország újra-felfegyverzése nélkül az amerikai imperialisták nem képesek Európában háborút folytatni. Ugyanez a jelentősége Japán újra-felfegyverzésének Keleten. Éppen azért, a harc Nyu-

gat-Németország és Japán újra-felfegyverzése ellen a béke megőrzéséért folyó küzdelem döntő láncszeme.

A Világtanács a nemzetközi békemozgalom elsőrangú feladatának tett eleget, amikor berlini ülésén leleplezte azokat a nagyarányú fegyverkezéseket, amelyeket Amerika Nyugat-Németországban és Japánban folytat. Nyugatnémetországi munkások, tudósok, papok, mint közvetlen szemtanúk mondták el a Békevilágtanács ülésén, hogy Nyugat-Németországban teljes gőzzel dolgozik a hadiipar, hadi repülőtereket építenek, több-százezer főnyi hadsereget tartanak fegyverben az amerikaiak.

A japán békeküldött, aki csak nagy nehézségek árán jutott el a Béketanács ülésére, (egyáltalán elsőízben történt, hogy a japán békeharcosok képviseltetni tudták magukat nemzetközi összejövetelen) — ez a japán küldött elmondta, hogy már most Japán képezi az amerikaiak koreai repülőtémadásainak a bázisát. Az amerikaiak nem kis mértékben japán hadianyaggal, sőt japán katonákkal folytatják rablóhadjáratukat Korea népe ellen.

A remilitarizálással mind a két országban együttjár a fasiszta háborús bűnösök szabadonbocsátása, a fasizmus nagyarányú újjáéledése. Helyesen mutatott rá Vanda Vaszilevszkaja szovjet író nő a berlini tanácskozásokon arra, hogy az amerikai imperialisták barátkozása a német és japán fasisztákkal — nem véletlen. Azoknak, akik most Koreában gyilkolják az asszonyokat és gyermekeket, nem nehéz megtalálni a közös nyelvet azokkal, akik pár esztendővel ezelőtt Ukrajnában, Fehéroroszországban és Lengyelországban tették meg ugyanezt a békés lakossággal. *A tömeggyilkosok egymásra találtak.*

A német és japán fasiszták újra-felfegyverzése óriási felháborodást váltott ki mindenütt a világon. Leleplezte az amerikaiak imperialista politikáját azok előtt is, akik eddig netalán még illuziókat tápláltak irányában. Maga az amerikai sajtó kénytelen elismerni, hogy Nyugat-Németország és Japán újra-felfegyverzése „megrendítette a népek bizalmát az Egyesült Államokban”.

„Németország és Japán felfegyverzése azt jelenti, — írja az egyik amerikai lap — hogy minden nemzet, amely elszenvedte a fasiszta ígát, ellenségünké válik.”

Az újra-felfegyverzés ellenállást vált ki magában Nyugat-Németországban is. A nemrég Nyugat-Európában körutazást tett Eisenhowernek és Edennek alkalma volt erről közvetlenül meggyőződni. A zürichi Volksrecht nyugatnémetországi tudósítója a lap február 10-i számában beszámol arról, hogy azok a nyugat-

németországi németek, akikkel ő beszélt „mintegy 70%-ban semmiféle remilitarizálást nem kívánnak”. Legnagyobb csodálkozására azt kellett tapasztalnia, hogy az újra-felfegyverzés elleni hangulat olyan erős, hogy még a vallásos katolikusokra is kiterjed, noha „Róma utasításai” — írja a tudósító — a „keleti országok” elleni háborúra szólítják fel a híveket. Az ugyancsak svájci, Die Tat című lap arról számol be, hogy Nyugat-Németország amerikai főbiztosa az utóbbi hetekben egész sor szigorúan titkos közvéleménykutatást végeztetett az újra-felfegyverzés kérdéséről. Az eredmény azt mutatta, hogy a harc képes korban lévő német férfiak közül mindössze 5% jelentkezne önként a hadseregbe. Kevesebb, mint 10% teljesítene szolgálatot, ha törvénnyel köteleznék őket bevonulásra.

Nyugat-Németország lakossága nem csinál titkot abból, miszerint nem kívánja, hogy országa Amerika, Anglia és Franciaország katonai felvonulási területévé váljék. Nyugat-Németország lakosságát egyáltalán nem lelkesíti az a tudat, hogy az amerikai imperializmus zsoldosainak felfegyverzett rabszolgája szerepét játssza. Egészen nyilvánvaló, hogy Nyugat-Németország újra-felfegyverzése nem a német hatalom visszaállítását jelenti, nem Németországot erősíti, hanem az amerikai imperialisták erejét van hivatva fokozni Németország teljes pusztulása árán is. Nyugat-Németország lakossága egyre inkább számot vet magának arról, hogy egy újabb háború kikerülhetetlenül oda vezetne, hogy — amint az egyik nyugatnémet delegátus kifejezte magát — Németország még mint földrajzi fogalom is megszűnne létezni.

Ezekután érthető, hogy a hírhedt amerikai újságíró, Lippmann, a New York Times február 19-i számában a következőket írja: „Az Európába küldendő amerikai hadosztályoknak nem az a feladatuk, hogy Nyugat-Európát megvédjék, hanem biztosítékul szolgálnak arra nézve, hogy Nyugat-Európa ne adhassa meg magát harc nélkül.”

A japán nép békeakarata, az újra-felfegyverzéssel szembeni ellenállása ugyancsak egyre erősebben érezteti hatását. Sem a japán, sem a német nép nem akar többé más népek hóhéra lenni, amire őket fasiszta uraik a múltban felhasználták. Más népekkel való békés együttéléssel, testvéri barátsággal akarják saját boldogulásukat biztosítani.

Fontos helyet foglalt el a berlini tanácskozásokon az Egyesült Nemzetek Szervezetének kérdése is. A nem kevesebb, mint 80 országot képviselő konferencián a küldöttek egyöntetűen hangsúlyozták a tényt, hogy a népekben egyre növekszik a bizalmatlanság és csalódottság érzése az Egyesült Nemzetek működé-

sével szemben. Az Egyesült Nemzetek Szervezete az amerikai kormány nyomására egyre nyitabban tagadja meg azokat az eszméket, amelyeknek a jegyében megalakult. Az alapszabályok lábbal tiprása, a Biztonsági Tanács kikapcsolása az ügyek irányításából, azoknak a nagy nemzetközi egyezményeknek — a jaltai és potsdami egyezményeknek — a megszegése, amelyek pedig a népek nagy véráldozatai, hősies harcai eredményeiként jöttek létre, az emberiség kétharmad részét képviselő Szovjetuniónak és Kínának kirekesztése a nemzetközi kérdések eldöntéséből, az a körülmény, hogy az Egyesült Nemzetek Szervezete a népek kifejezett kívánságának ellenére sem volt hajlandó kimondani az atomfegyver eltiltását, végül a Kínai Népköztársaságnak agresszorrá nyilvánítása az ENSz részéről — mindezek a szegyenletes tények azt bizonyítják, hogy az Egyesült Nemzetek Szervezete egyre inkább az amerikai imperializmus eszközévé válik, nem a béke megőrzését, hanem újabb világháború kirobbantását szolgálja.

Az a körülmény, hogy az Egyesült Nemzetek Szervezete egyre nyilvánvalóbban nem tud és nem akar megbírkózni a béke Békevilágtanács berlini ülésén egész sor nagyjelentőségű konvilágtanácsra, mint az egész világ békeszerető népeit ténylegesen képviselő hatalmas világszervezetre. Ennek tudatában a Békevilágtanács berlini ülésén egész sor nagyjelentőségű konkrét határozatot hozott a nemzetközi ellentétek békés megoldása, a világ békéjének biztosítása érdekében.

Ezek között kétségtelen, a legnagyobb jelentősége annak a határozatnak van, amely kimondja, hogy a Békehívek Világkongresszusa Állandó Bizottsága felhívással fordul a népekhez és a stockholmi aláírási kampánynál is nagyobb aláírási mozgalmat indít annak érdekében, hogy az öt nagyhatalom kössön egymással békeegyezményt. A határozat szövege a következő:

„Az emberek millióinak világszerte megnyilvánuló törekvéseit kifejezve bármi legyen is véleményük az új háború veszedelmét szülő okokról; a béke megszilárdítása és nemzetközi megóvása érdekében, követeljük, hogy az öt nagyhatalom — az Amerikai Egyesült Államok, a Szovjetunió, a Kínai Népköztársaság, Nagybritannia és Franciaország — kössön békeegyezményt.

Ha a békeegyezmény megkötését szolgáló találkozót az öt nagyhatalom kormányai közül bármelyik is elutasítaná, ezt a cselekedetét úgy fogjuk tekinteni, mint e kormány agresszív terveinek bizonyítékát.

Felhívunk minden békeszerető országot, hogy támogassa e minden állam részére nyitva álló békeegyezmény megkötésére irányuló követelményt."

Tisztelt Kongresszus!

A berlini tanácskozásokon három magyar küldött vett részt. A Békevilágtanács Berlinben járt magyar tagjai német-országi tartózkodásukról mély benyomásokat hoztak magukkal. A Német Demokratikus Köztársaság és az amerikai megszállás alatt lévő Nyugat-Németország két egymással ellentétes világot képviselnek. Mi, magyar küldöttek, nem véletlenül, gondolatban a párhuzamot nemcsak Németország keleti és nyugati része között vontuk meg, hanem Nyugat-Németország és Magyarország között is.

A mi országunkban, hála a Szovjetuniónak, hála Pártunk jó politikájának, sikerült a hazaáruló, parazita osztályokat, a magyar nép szabadságával kufárkodókat, a tényleges és potenciális amerikai ügynököket, a nagybirtokosokat és nagytőkéseket kivetni magunkból.

Nyugat-Németországban az amerikabarát nagytőkések a sovinizmus újjáélesztésével, a revans-eszme hangoztatásával szédtítik népüket és így akarják elérni, hogy a német nép vérért hullassa Amerika világhuralma érdekében.

A népi demokratikus Magyarországon, amilyen mértékben felszámoltuk a kizsákmányoló parazita osztályokat, olyan mértékben sikerült kihúzni a talajt a sovinszta szemfényvesztés, a sovinszta népbutítás lába alól. Rövid hat esztendő alatt biztosítottuk a munkásnak a munkát; a parasztnak a földet, értelmiségünknek az érvényesülést, egész dolgozó népünk számára a szabadságot, anyagi és szellemi jólétet és felemelkedést, nem sovinszta revanspolitika segítségével, hanem a népek testvériségének és barátságának útján.

A mi népünket nem választhatják ketté, a mi népünket nem bolondíthatják el a hazaáruló nagykapitalisták. Ahogyan Rákosi elvtárs mondotta, belső helyzetünket a magyar dolgozó nép egysége jellemzi. Nemcsak a béke kérdésében egységes dolgozó népünk, hanem egységes Népköztársaságunk minden döntő kérdésében.

A megindult nagy aláírási mozgalommal kapcsolatban a magyar békemozgalom előtt is nagy feladatok állnak. A magyar nép fiai és leányai egy emberként fogják aláírni ezt az új tiltakozást, ezt az új kezdeményezést. A magyar békemozgalomnak az a feladata, hogy itt-ott még mindig megnyilatkozó szektáns

hibáit leküzdve, mozgósítsa a magyar nép apraját-nagyját a békéért folyó harcban való aktív, öntudatos, áldozatkész részvételre.

A magyar békemozgalomnak az a feladata, hogy szép jel-szavunkat — „Munkával a békéért!” — elvigye minden becsületes magyar férfihoz és nőhöz, hogy ez a jelszó minden becsületes ember jelszava legyen az országban.

A magyar békemozgalom zászlajára Rákosi elvtársnak itt elhangzott szavait írja: „Lankadatlanul, hűen, erőnket nem kímélve küzdünk tovább a béke frontján és mindenütt ott leszünk, ahol a béke nagy ügyéért küzdeni és áldozni kell.”

CSORPÁK JÁNOSNÉ

tszcs-tag, orosházi küldött:

A MI SZÖVETKEZETUNKET NEM ADJUK ODA SENKINEK

Kedves Elvtársak!

Én az orosházi Dózsa termelőszövetkezet 177 tagjának harcos üdvözlését tolmácsolom a kongresszus felé, de különösen 62 asszonyét, akik kértek, hogy mondjam meg Rákosi elvtársnak, köszönik, hogy termelőszövetkezetben dolgozhatnak, mert a szövetkezet meghozza a kizsákmányolásmentes társadalom megszületését és biztosítja boldog jövőnket. Mi párttagok, és pártonkívüli dolgozó asszonyok jó és selejtmentes munkánkkal, Pártunk útmutatásával, Rákosi elvtárs jó tanácsait magunkévá téve fogadjuk, hogy még jobban kivesszük részünkét a szervező munkából, hogy minél több asszonyt beszervezzünk a szövetkezetbe, hogy a szocializmus hazánkban is minél hamarább megvalósuljon, hogy a béketalor mindjobban erősödjék. Úgy meg vagyok hatódva, hogy nem jön szó a szájamra.

(Rákosi elvtárs: Csak bátran, csak bátran!)

Idei termésünket is fokozzuk, hogy népgazdaságunknak még nagyobb hasznot hajtsunk, hogy ezen keresztül is erősítsük békénket. Ezenkívül szeretném még megemlíteni, hogy szövetkezetünk 22%-a fiatalokból áll. DISz-szervezetünk tagjai elég jól szerepelnek és egy kis pénzt is szereznek kasszájukba, hogy megerősödjének. Szövetkezetünk eredményei nagyok. A meginduláskor kb. 150 Ft volt a vagyonunk, ma már közel jár a másfél millióhoz.

(Rákosi elvtárs: Ez igen, ez nagyszerű eredmény!)

A kongresszusi felajánlást tagságunk nagy lelkesedéssel tette magáévá és hajtotta végre. Így az építőbrigád 100 férőhelyes hízalda felépítésével 4000 forintos megtakarítást ért el; a sertés- és marhahízaló szaktársaink felajánlásukkal 2240 Ft jövedelmet hoztak a szövetkezetnek. A tavaszi talajmunkák idejében való elvégzése, a műtrágya kellő időbeni kiszórása előre nem látható jövedelmet biztosít szövetkezetünknek és népgazdaságunknak.

Tanultunk hiányosságainkból, úgyhogy szövetkezetünk munkája az elkövetkezendő időben a munka jó szervezésén és takarékoságon alapszik majd. Amit csak lehet, a saját erőnkől kívánunk felépíteni és előállítani. Szövetkezetünknek vannak jó szakmunkásai: van nálunk kőműves, ács, valamint van villanyra berendezett bognárműhelyünk, és most állítjuk fel kovácműhelyünket. Ezeknek a műhelyeknek felállítása nagy megtakarítást jelent a szövetkezetnek, hiszen ebben az évben csak kovácmunkára közel 20 000 forintot fizettünk ki.

Szövetkezetünk hiányosságaira is rá kell mutatnunk. Különösen a párttitkár elvtársunk hibájára, akinél úgy veszem észre, hogy sérti őt, ha az igazságot megmondják neki. Aztán az elnökönknek is van hiányossága. Nem veszi tudomásul azt, hogyha megmondják neki: ezt vagy azt a munkát másképpen kellene csinálni. Nagyon szeretném kivívni, hogy népszerű legyen, de népszerűségét elrontja azzal, hogy nem veszi figyelembe: egy 65 éves emberrel, általában az öregekkel másképpen kell beszélni, mint egy hozzá hasonló 30 évessel. Ha figyelmeztetjük hibáira, önkritikát gyakorol, el is fogadja a pártvezetőségtől, amit mondtunk neki és azt szokta mondani: megpróbál rajta változtatni — de végeredményben nem igyekszik rajta változtatni. *(Rákosi elvtárs közbeszól: „Elég baj!” „Bizony baj!” — mondja általános tetszés és derűtség közben Csorpákne elvtársnő.)*

Még szeretném itt megemlíteni azt is, hogy a kulák próbált beférkőzni sorainkba. Kezdetben úgy volt, hogy azt hittük, elegenden vagyunk, — nem kell több tag a csoportba, most meg vannak, akik válogatás nélkül még a kulákot is bevennék. Az egyik kulák úgy próbál beférkőzni, hogy azt mondja: bejön a csoportba és az állatoknál meg az irodában fog dolgozni. Hát elvtársak — ameddig én ott leszek, nem fog ott dolgozni, menjen el ő is kubikolni, mint a többi dolgozó ember, nem lesz a mi csoportunk tagja. A mi csoportjainkban az egyetértés nem mondanám, hogy 100 százalékos, de 98 százalékgig megvan.

Nehézségeink megoldásában Pártunk utat mutat — ezt szövetkezetünk tagsága is belátja s tudja, hogy a Párt nélkül eredményeinkben nem tarthatnánk ott, ahol tartunk. Mi még

fokozni akarjuk eredményeinket és meg is akarjuk védeni azokat. Nekünk szabadság kell és ezt a mi szabadságunkat meg fogjuk védeni az imperialistáktól! Nekünk elég volt a bérességből, elég volt a cselédségből — a mi szövetkezetünket nem adjuk oda senkinek. Inkább azon fáradozunk mindnyájan és azon igyekszünk, hogy Orosháza mielőbb szocialista város legyen.

RÓNAI SÁNDOR:

SZILÁRDAN ÖSSZEKOVÁCSOLÓDTUNK A KÖZÖS HARCBA, A KÖZÖS MUNKÁBAN

Tisztelt Kongresszus! Kedves Elvtársak!

Rákosi elvtárs beszámolójában beszélt a munkásegység megteremtésének jelentőségéről s ezzel kapcsolatban megállapította, hogy a magyar népi demokrácia szocialista fejlődése és felemelkedése különösképpen azóta vett gyors iramot, amióta 1948 júniusában szervesen is létrejött a munkásegység s a Magyar Dolgozók Pártjának megalakulásával egyetlen hatalmas politikai párt mögé tömörülhetett a dolgozó nép. Azt mondja továbbá Rákosi elvtárs, hogy ebből az alkalomból újra elismeréssel kell megemlékeznünk azoknak a szociáldemokrata párttagoknak és funkcionáriusoknak tíz- és százazeiről, akik 1948 tavaszán és nyarán lelkesen, meggyőződésből léptek Lenin és Sztálin győzelmes zászlaja alá és ezzel elévülhetetlen érdemeket szereztek maguknak a szerves munkásegység megteremtésében. Rákosi elvtársnak ez a megemlékezése és elismerése — meggyőződésem szerint — olyan visszhangra talál, hogy azok az elvtársak, akikről szó van, a volt szociáldemokraták, még szorgalmasabb tanulással, a termelésben még jobb munkával, vasfegyelemmel próbálják bizonyítani: méltók nagy Pártunk tagságára és arra, hogy Lenin-Sztálin zászlaja alatt Rákosi elvtárs vezetésével harcolhassanak és dolgozhatnak a béke megvédéséért és a szocializmusért.

Mindjárt hozzátehetem, hogy Pártunk oktatásán és tanításán keresztül mindinkább vérünkbe válik Lenin-Sztálin tanítása s ezen keresztül — bár nem hosszú idő telt el I. kongresszusunk óta — szilárdan összekovácsolódtunk a közös harcban, a közös munkában. Egy érzés nem múlik el belőlünk soha: a megvetés, az undor és a gyűlölet érzése a volt szociáldemokrata párt opportunista, osztályáruló vezetőivel szemben, akár a jobboldalon, akár baloldali álarcban szolgálták az imperializmust, az osztályellenség érdekeit.

Kedves Elvtársaim!

Én már nem tartozom az ifjú korosztályhoz. Néhányévtizedes mozgalmi mult van mögöttem. Azok között a volt szociáldemokrata elvtársak között, akikről Rákosi elvtárs megemlékezett, sokan vannak kisebb-nagyobb eltéréssel hozzám hasonló korúak. És itt őszintén meg kell mondani, hogy korunkhoz képest elég későn jutottunk el annak felismeréséhez, hogy rossz úton jártunk, de talán elég korán ahhoz, hogy felszabadulásunk után az egyetlen helyes útra, a munkásosztály egysége mielőbbi megteremtésének útjára lépünk. El voltunk zárva attól, — különösen azok, akik vidéken éltünk — hogy Lenin-Sztálin tanításai eljussanak hozzánk. Ebből következett, hogy nem láthattuk tisztán azt sem, hogy a szociáldemokrata párt áruló vezetői hogyan állítják a pártot, a munkásosztályt a kapitalisták szolgálatába. Hogy mit végeztek, hogy csinálták ezt, arranézve csak egyetlen példát említek. Kiadtak egy broszúrát „Milyen legyen a tervgazdálkodás” címen. Szerkesztője — Ács Tamás írónéven — egyébként Mónus Illés volt. Ez tartalmazza a magyarokon kívül az angol, német, francia, belga, svájci, osztrák és holland szociáldemokraták úgynevezett tervgazdasági javaslatait. A füzet 1941-ben jelent meg, tehát olyan időpontban, amikor ezeknek az országoknak szociáldemokrata vezetői ismerték a Szovjetunió szocializmust építő tervgazdálkodását. Ezt azonban tudatosan elhallgatták — s végig az egész füzetben azt igyekeztek bizonyítani, hogy a kapitalizmuson belül lehet olyan tervgazdálkodást folytatni, amely a munkásosztály, a dolgozó nép érdekeinek megfelel. S erre nem lehet azt mondani, hogy ezek fából akartak vaskarikát csinálni. Nem! Mert ezek tudatosan szolgálták a kapitalizmust, ezen keresztül is tudatosan árulták a munkásosztályt.

Szemléltetően bizonyítja ezt az angol munkáskormány, amelynek — mint tudjuk — eszeágában sincsen a szocialista tervgazdálkodás útjára lépni, de annál hűségesebben szolgálja ki az imperializmust. Ma már világosan látjuk, hogyan vezették a pártot az árulás útjára a kapitalizmus szolgálatában. Őszintén meg kell mondani, hogy hosszú ideig ezt nem láttuk, csak a második világháború alatt a Kossuth-rádión keresztül és Moszkvából érkezett rádiófelvilágosítás alapján kezdtünk sokan gondolkozni, hogy nem jó az az út, amelyen járunk, harcunkban nem vezethet eredményre, ha a munkásosztály két pártba van szervezve. De még mindig nem tudtuk elszakítani magunkat a szociáldemokrata párttól, nemcsak a baráti kapcsolatok és egyéb hasonló szálak miatt, hanem főként azért, mert nem ismertük Lenin-Sztálin tanításait. Csak amikor a dicső Szovjet Hadsereg

felszabadított bennünket, amikor Rákosi elvtárs és kommunista elvtársaink kezdték felnyitni a szemünket, akkor kezdtük világosan látni hibáinkat és hiányosságainkat. De még mindig sokat bukdácsoltunk, *bár akkor már elég határozottan léptünk fel az olyan állásponttal szemben, amely azt mondta: elég széles az országút, elérünk rajta ketten! — mert akkor már világosan láttuk, hogy csak akkor győzhetünk, ha szorosan összeforrvan, egy pártban folytatjuk a harcot.*

Rákosi elvtárs elismerő nyilatkozatával kapcsolatban hadd mondjam meg őszintén, hogy Rákosi elvtárs tanácsai és felvilágosításai, a Kommunista Párt támogatása nélkül nem tudtuk volna a szociáldemokrata párt árulóival szemben, aránylag rövid idő alatt, a harcot sikerrel befejezni.

Rákosi elvtársunk még egy megállapításával kívánok foglalkozni. Azzal, amikor azt mondja, hogy a szociáldemokrata tömegek érdeméből semmit sem von le, hogy vezetőinek egy részéről azóta kiderült, hogy az ellenség szolgálatában állottak. Ez a megállapítás azokra a vezetőkre vonatkozik, akik megjáratták a baloldalt, de az ellenség érdekeit szolgálták. Ezzel kapcsolatban hadd mondjam meg: számunkra sovány mentség, hogy nem tudtunk ezekről az árulásokról. Nem voltunk éberek, én magam sem voltam elég éber, nem láttam meg, hogy a nagy kijelentések mögött az imperializmus áll. *A mi Pártunk nevelésének köszönhetjük, hogy vakokból látókká váltunk; köszönjük Pártunknak, Rákosi elvtársnak, hogy rávezetett bennünket az egyetlen helyes útra, hogy a marxizmus-leninizmus tanítását mindjobban elsajátíthatjuk, örök hűséget fogadva felszabadítónknak, a nagy Szovjetuniónak, részesei lehetünk annak a hatalmas béketábornak, melyet forrón szeretett Sztálin elvtársunk vezet.*

LENGYEL JÓZSEF

sztahanovista mozdonyvezető:

A NEHÉZSÉGEKRE MÉG KEMÉNYEBB HARCCAL KELL VÁLASZOLNUNK

Tisztelt Kongresszus!

A budapesti dolgozók és az ország vasutasainak forró szeretetét hoztam Pártunk II. kongresszusának.

Két fontos kérdéssel kívánok foglalkozni, amelyről Rákosi elvtárs beszélt, de a hozzászólásokban az elvtársak még nem

említették, pedig hiba volna, ha erről nyíltan és világosan nem beszélnénk.

Az első: a szocialista munkamódszerek — amelyeket a szovjet sztahanovistáktól vettünk át — és azoknak továbbfejlesztése. Kézzelfogható az a változás, amely a magyar iparban és mezőgazdaságban rövid két év alatt végbement. Ilyen fejlődést 50 év alatt nem ért el a magyar ipar. Ez csak azért volt lehetséges, mert a Szovjetunió támogatása és segítsége, valamint Pártunk irányítása, lehetővé tette, hogy a Szovjetunió élenjáró tudósaitól, sztahanovistáitól megtanulhassuk azokat a munkamódszereket, amelyek alkalmasak arra, hogy a meglévő gépi berendezésekkel, vagy később azoknak korszerűsítésével, újításokkal, a régi, elavult normákat félredobva, a szocialista ember-típus által megteremtett új normákkal nálunk is sokkal jobban, sokkal többet termeljünk.

A veszély azonban ott van, hogy mi — és megmondhatom őszintén, pártszervezeteink nagy része sem — nem törekedtünk kommunista módra arra, hogy a széles tömegek, az egész ország dolgozói legalább kisebb-nagyobb mértékben ezen az úton haladjanak.

Ennek oka az volt, hogy az első időkben — hogy úgy mondjam — sztárokat neveltek, félték, nehogy más üzem dolgozói is megtanulják azokat a tapasztalatokat és jó termelési eredményeket érjenek el. Nem segítették eléggé a sztahanovistákat és nem nyújtottak elég segítséget ahhoz, hogy más üzemben is átadják tapasztalataikat, munkamódszereiket. Persze itt egy pár miniszteriális rendelet megszövegezése, — annak félremagyarázása lent az üzemben is gátolta az új munkamódszerek elterjedését.

Így ez nem mehet. Nem helyes, ha egyes sztahanovisták monopolizálják munkamódszereiket, ha azokkal csak maguk dolgoznak, hanem át kell adni azokat a többi dolgozónak is. Így válik ez az ország hasznává, így segíti elő mindannyiunk felemelkedését.

Eddig a munkaversenyek csak kampányszerűek voltak, nem váltak eléggé húsává-vérévé a dolgozóknak. Miért nem lehet állandósítani azt, a kongresszus hetében én magam is megtettem, hogy 33 óra alatt egy mozdannyal hat vonatot továbbítottam Nyíregyháza és Budapest között oda-vissza. Jó szervezéssel egy mozdannyal meg lehet csinálni egy kocsit szénrel három vonat továbbítását. Ezen az úton 236 q szén takarítot-

tam meg, azonban, elvtársak, nem ez a döntő, — persze ez is fontos. Ez a 236 q szénmegtakarítás nemcsak Lengyel jó munkája következtében állt elő, hanem ez a vasutasság összdolgozóinak jó eredménye, és annak köszönhető, hogy helyesen és jól szervezték meg ennek a vonatnak a továbbítását.

Ugyanakkor a kongresszus tiszteletére egy új — hazánkban eddig nem ismert, be nem vezetett — mozgalommal köszöntjük a kongresszust, amelyet a Szovjetunióból, a ljublini fűtőház dolgozóitól, Panyin elvtárstól kaptunk és amellyel Csiszárík barátommal ki tudjuk számítani minden út jövedelmezőségét. Ezzel elérjük, hogy érdekeltté tesszük a dolgozót a munkaverseny fokozásában és az értelmiséggel szorosabbra tudjuk fűzni kapcsolatunkat. Ez a mozgalom azonban megköveteli, hogy a felső vezető szervek behatóbban foglalkozzanak a munkaverseny kérdéseivel.

A másik kérdés, éppen a szocializmus építése közben, növekedési nehézségeink. Tudott dolog, hogy amikor a nemzetközi helyzet feszültebbé válik, — éppen az imperialisták kardcsörtető politikája idézi ezt elő — akkor itt bent az országban is valahogyan kezd az osztályellenség jobban mozgolódni. Erősebbnek érzi magát, de csak azért, mert mi ezekre a kérdésekre nem eléggé reagálunk — és ez baj.

Mi abba a hibába estünk bele, hogy úgy hisszük, — mert a hatalom a mi kezünkben van — ez megoldódik magától, vagy majd az állami szervek megoldják ezt a kérdést és úgy gondoljuk, hogy ezért most már nem kell harcolni.

Például dolgozó asszonyaink örültek annak, hogy kormányzatunk úgy intézkedett, hogy jegyre megkapjuk a legszükségesebbet. Tudjuk, hogy ezen a téren vannak nehézségeink és még lesznek is. Ezek a nehézségek bennünket nem keseríthetnek el, ellenkezőleg, ezek még keményebb harcra serkentenek bennünket. Nincs az a nehézség, amely elől mi meghátrálnánk.

Mi tudjuk azt, hogy a hatalom kötelezettségekkel is jár és mi ezeknek a kötelezettségeknek eleget akarunk és eleget is fogunk tenni. Azt is nagyon jól tudjuk, hogy az ellenség igyekszik sokféle módszerrel és eszközzel átmeneti nehézségeinket kihasználni, de a magyar munkásosztály el van szánva arra, hogy Pártja vezetésével az ellenség minden kísérletét visszaverje.

Világosan megértettük, amit Rákosi elvtárs mondott: a holnapi tűzok helyett nem fogadjuk el ma a verebet. Egyébként is meg kell jegyeznem azt, hogy ha a multhoz viszonyítjuk,

akkor az akkori verébhez képest, a mai életszínvonalunk nem is tűzok, hanem jókora hízott liba.

Én azt hiszem, hogy ezeket az átmeneti nehézségeket a nyugati országok munkásosztálya szívesen vállalná. Éppen ezért a nehézségek arra köteleznek bennünket, hogy ezek láttán ne vénasszonyok módjára siránkozzunk, hanem — Rákosi elvtárs szavával élve — meg kell fognunk a munka vastagabb végét és mindazokat az akadályokat le kell küzdenünk, amelyek utunkba kerülnek.

Innen, erről a helyről ígérem Pártunknak és népünk szeretett vezérének, Rákosi elvtársnak, hogy biztosan számíthat ránk, nemcsak ilyen kisebb nehézségekben, nemcsak sárgarépa és krumpli nehézségekben, hanem minden esetben.

A magyar munkásosztály egységesen sorakozik fel Pártja mögé. Ezt tudják meg barátaink és ellenségeink egyaránt.

KUCZKA PÉTER

költő:

ÍRÓINK ÉS KÖLTŐINK MA AZ EGÉSZ NÉPHEZ SZÓLNAK

Ezen a kongresszuson tíz magyar író vesz részt népünk küldötteként. Köszönjük ezt a Pártnak, drága Rákosi elvtársunknak és nektek elvtársak, dolgozó magyar nép.

Az írókat az elmúlt társadalom elzárta a néptől, különcknek, bolondos ábrándozónak tüntette fel, hol üldözte, hol nevetségessé tette, hol szánakozott rajta. Idősebb íróink megmondhatják, hogy milyen rossz, milyen nehéz magányosan alkotni és megmondhatják, hogy kimondhatatlan öröm egynek lenni a néppel, hogy csak a néppel együtt lehetünk igazán írók. Ehhez segített bennünket a felszabadító Szovjetunió és a Párt. Szinte lehetetlen felsorolni mindazt a segítséget, melyet Pártunktól és a Népköztársaságtól kaptunk és kapunk. A könyvkiadás államosítása, az Irodalmi Alap, a Kossuth-díj és a József Attila-díj, alkotóházak, írói nyugdíjak — mind-mind ezt a megbecsülést mutatják. Az irodalomtörténetből tudjuk, hogy Vörösmarty nagy eposza, a Zalán futása felrázta a nemzetet. Ez a nagyszerű költemény csak néhány száz példányban jelent meg. József Attila versesköteteiből általában 80 példányt adtak el. — És ma? Egész sor írónk és költőnk könyvei hónapok, sőt hetek alatt elérik a tízezres pél-

dányszámot. Költőink és íróink rádióelőadásait félmillió közönség hallgatja. Irodalmi folyóirataink, a Csillag és az Irodalmi Újság egyenként legalább hússzor olyan példányszámban fogynak el, mint valamikor a haladó irodalom vezető folyóirata, a Nyugat. Pártunk központi lapja, a Szabad Nép lehetőséget ad, hogy verseinkkel, elbeszéléseinkkel egész nemzetünkhöz szóljunk.

Köztudomású, a könyvkiadók és könyvtárak kimutatásai számszerűen bizonyítják, hogy a szovjet könyv volt az első, amelyik Magyarországon valóban széles olvasóközönséget szerzett a szépirodalom számára. Szenvedélyesen szolgálni a népet, együtt élni a néppel, művészien ábrázolni a nagy harcokat és nagy sikereket, de a munka és harc nagy nehézségeit és nagy áldozatait is, nemcsak a népről írni, de valóban a népnek, nemcsak a multról és a jelenről, de a jövőről is, amelyért dolgozunk és harcolunk, — ezt elsősorban, mindenekelőtt a szovjet íróktól tanultuk és tanuljuk meg. Segítségünkre voltak ebben a Magyarországon járt szovjet írók, Pervomajszkij, Erenburg, Gorbátov, Polevoj, Tyihonov, Scsipacsov, Leonidze és a többiek, azok, akik fegyverrel harcoltak Magyarorszáért és azok, akik a felszabadított Magyarországra jöttek nekünk segíteni.

Rákosi elvtárs figyelemmel kíséri minden egyes író útját. Szabó Pál az Írószövetség egyik ülésén beszámolt arról, hogy Rákosi elvtárs felhívta őt telefonon, érdeklődött tervei iránt, tanácsokat adott neki és ahogy Szabó Pál mondta, erőt adott neki a nehézségek legyőzésére. De ez nemcsak Szabó Pállal történt így. Nagyon sok író köszönheti azt, hogy teljes hittel és teljes erővel dolgozhat, írhat, alkothat, Rákosi elvtárs bölcs, szeretetteljes tanácsainak. Többen ülnek ebben a teremben, akik büszkén és meghatottan beszélhetnének erről.

Ez az apai gondoskodás kötelez. Kötelez elsősorban arra, hogy hibáinkat kíméletlenül föltárjuk s aztán kijavítsuk. Ilyen hibánk elsősorban, hogy írásainkban nem tudtuk még népünket arra az áldozatos hazafiságra nevelni, amelyre multunk valamennyi nagy írója buzdította nemzetét. Hibája irodalmunknak, hogy elvi szilárdság, építő, segítő bírálat, konkrét útmutatás helyett igen gyakran csak semmitmondó szürke általánosságok, lagymatagság, óvatosság és nem egyszer kapkodás jellemzi kritikánkat. Hiányzik íróinkból az a harcoság, amely egyedül képes népünket a nehéz időkben, helyzetekben, viharban való helytállásra nevelni.

A magyar írók is munkával készültek Pártunk II. kongresszusára. Felajánlásaik első eredménye az a kötet, amelyet minden kongresszusi küldött megkapott: a Szabadság-antológia. Ez év folyamán egész sor harcos magyar mű fog megjelenni, melyek — hisszük és ígérjük — méltók lesznek ahhoz a bizalomhoz, amelyet Pártunktól és népüktől kapunk.

GERO ERNO

AZ OTÉVES TERV ELSŐ ÉVÉNEK EREDMÉNYEI ES TOVÁBBI FELADATAINK A NÉPGAZDASÁG SZOCIALISTA ÉPÍTÉSE TERÉN

Tisztelt Kongresszus! Elvtársak!

A Magyar Dolgozók Pártjának II. kongresszusa olyan időpontban ülészik, amikor már módunkban áll részleteiben is értékelni ötéves népgazdasági tervünk első évének eredményeit. Rákosi elvtárs a kongresszus első napirendi pontjáról tartott beszámolójában érintette népgazdaságunk legfontosabb kérdéseit. Nézzük meg most közelebbről is, mi az, amit eddig elértünk, milyen hiányosságok vannak gazdasági építő munkánkban s melyek azok a feladatok, amelyek eddigi sikereinkből és hiányosságainkból Pártunk, munkásosztályunk, országunk számára adódnak.

I.

Otéves népgazdasági tervünk első évének eredményei és hiányosságai

Ha népgazdaságunk fejlődését egészében tekintjük, túlzás nélkül állapíthatjuk meg, hogy az ötéves tervidőszak első évében jó munkát végeztünk. Gyáríparunk — a helyi ipar nélkül — mintegy másfélszer gyorsabban fejlődött az előírtnál. Pártunk Központi Vezetőségének határozata s ennek nyomán az ötéves népgazdasági tervről szóló törvény a tervkotelezett ipar termelésének emelkedését 1954-re, tehát az ötéves terv végére, 1949-hez képest, 86,4 százalékban írta elő. Ennek megfelelően 1950-re az ipari termelés növekedését eredetileg 21,4 százalékban irányoztuk elő. Menetközben Pártunk Központi Vezetőségének és Népköztársaságunk Minisztertanácsának határozata alapján, számos iparágban az eredeti előirányzatot lényegesen felemeltük. Mint ismeretes, gyáríparunk a menetközben felemelt előirányzatot is 9,6 százalékkal túlteljesítette s ennek eredményeként egész tervkotelezett iparunk termelésének növekedése 1950-ben, a három-

éves terv utolsó évéhez, 1949-hez képest, 35,1 százalék volt. Olyan hatalmas növekedés ez, amely a legvérmesebb reményeket is túlszárnyalta s amelyhez foghatót soha nem ismert semmiféle kapitalista ország.

A szocialista iparosítás sztálini törvényének megfelelően *nehéziparunk termelésének* fejlődése meghaladta *könnyűiparunkét*, jóllehet hatalmas nehézipari beruházásaink eredményei csak az ötéves terv további éveiben fognak jelentkezni iparunk termelésében. Nehéziparunk termelése az ötéves terv első évében 36,2 százalékkal emelkedett a megelőző évhez képest, könnyűiparunké pedig 34 százalékkal. Az egész ipar és ezen belül a gyáripárunk termelésének fejlődését is messze maga mögött hagyta gépiparunk, amelynek termelése egyetlen év alatt 42,3 százalékkal ugrott előre, ami ugyancsak megfelel a szocialista iparosítás sztálini törvényének.

Nehéz- és könnyűiparunk mellett komoly fejlődést mutat az *építőiparunk*, melynek termelése az ötéves tervidőszak első évében, a megelőző évhez képest, 116 százalékkal növekedett s amely termelési tervét kerekén 30 százalékkal teljesítette túl. Soha megközelítőleg sem építettek annyit Magyarországon, mint amennyit ötéves tervünk első évében építettünk. Az építőipar termelésében bekövetkezett hatalmas ugrás nem utolsósorban köszönhető annak, hogy építőiparunk az ötéves terv első évében lett döntően kézműves jellegű iparból részben már gyári jellegű, gépesített építő nagyiparrá, jóllehet építőiparunk gépesítése terén még mindig el vagyunk maradva.

Ötéves népgazdasági tervünk előírta, hogy a gyáripárban *a munka termelékenységének* öt év alatt 50 százalékkal kell növekednie. Ismeretes, hogy már az első évben gyáripárunkban a termelékenység, az egy teljesített munkaóra alatt termelt értékben mérve, több mint 20 százalékkal emelkedett. Nem ilyen kedvező a kép, ha azt vizsgáljuk, hogyan változott a termelés értéke 100 forint kifizetett munkabérre vonatkozóan. Itt nem emelkedés van, hanem némi csökkenés: a nehéz- és könnyűiparban egy év alatt, 100 forint kifizetett bérre vonatkoztatva, a termelés értéke 2,6 százalékkal, az építőiparban pedig 1,6 százalékkal csökkent. Másszóval *iparunkban a beralap gyorsabban növekedett, mint a termelés*, amit nem lehet normálisnak tekinteni.

Az *önköltség csökkentését* ötéves népgazdasági tervünk az 1950—54. évek időszakára 25 százalékkal írta elő. Ennek megfelelően az ötéves terv első évében az ipari termelés önköltségének mintegy öt százalékkal kellett volna csökkennie. Különféle számítások azt mutatják, hogy ezt az önköltségsökkentést körül-

belül elértük, bár ezt csak fenntartással állíthatjuk, mert az önköltség mérésének az ötéves terv első évében még nem volt nálunk részletesen kidolgozott és teljesen megbízható rendszere.

Gyáriparunknak és építőiparunknak egészében rendkívül gyorsütemű fejlődése nem terelheti el figyelmünket azokról a *hiányosságokról*, amelyek, a már említetteken kívül, iparunk fejlődésében megmutatkoznak. Így, jóllehet ötéves tervünk eredeti előirányzatához képest alapanyagiparunk termelésének fejlődése is meggyorsult, mégis alapanyagtermelésünk, *a vas-, az acél-, a hengereltacél- és a széntermelés gyorsulásának üteme jelentősen elmarad az egész ipar gyorsulásának üteme mögött*. Hasonlóképpen: jóllehet már az ötéves terv első évében több villamosenergiát termeltünk, mint amennyit ötéves népgazdasági tervünk szerint az első évben termelnünk kellett volna, *villamosenergiatermelésünk gyorsulásának üteme elmarad egész iparunk termelésének gyorsulási üteme mögött*. Kétségtelen — elvtársak —, hogy sokkal nehezebb, költségesebb, hosszabb időt követel a kohóipar, a szénbányászat és a villamosenergiatermelés fejlesztése, mint a könnyűiparé, a gépiparé vagy az építőiparé. Az is világos, hogy a kohóiparban, a villamosenergiatermelésben 1950 folyamán elért eredményeink messze túlszárnyalják mindazt, amit eredetileg ezen iparágakra vonatkozóan terveztünk. Hasonlóképpen bányászatunkban a helyzet az, hogy egészében a *menetközben felemelt termelési tervet 6,2 százalékkal túlteljesítette*, ezen belül szénbányászatunk *2,1 százalékkal teljesítette túl*. A tapasztalat azonban bebizonyította, hogy sokkal-sokkal több szénre van szükségünk, mint ezt magunk gondoltuk akkor, amikor ötéves népgazdasági tervünket kidolgoztuk s egész iparunk fejlődésének meggyorsulása, az eredeti ötéves tervben előírthoz képest, parancsolóan állítja eléink *bányászatunk s ezen belül széntermelésünk igen jelentős fokozásának feladatát*.

És ha az iparunkban az ötéves terv első évében az igen komoly eredmények mellett megmutatkozó *hiányosságokról* szólnunk, nem felédkezhetünk meg arról sem, hogy *kisipari szövetkezeti mozgalmunk* két év óta lényegileg egyhelyben topog és helyi iparunk, tehát a túlnyomórészt helyi nyersanyagokat feldolgozó és helyi szükségletek kielégítésére hivatott, a tanácsoknak alárendelt ipar is még gyermekcipőben jár. Olyan jelenség ez, amelyet egyáltalán nem lehet törvényszerűnek tekinteni. Kisipari termelőszövetkezeti mozgalmunk egyhelyben topogása és helyi iparunk fejletlensége azt bizonyítja, hogy Pártunk és népi demokratikus államunk nem fordított kellő gondot népgazdaságunknak ezekre a területeire, nem segítette elő kellő mértékben

a kisipari szövetkezetek és a helyi ipar fejlődését. Pedig a kisiparosok között megvan a hajlandóság a szövetkezésre és kisiparosaink jelentékeny része látja már, hogy számára ez a lehetőség arra, hogy végleg beilleszkedjék a népi demokrácia gazdaságába, az épülő szocialista gazdaság rendjébe. Ami a helyi ipart illeti, itt a helyi tanácsok létrehozása, számos gazdasági tevékenység fokozatos átadása a helyi tanácsoknak és a helyi iparigazgatóságok megteremtése kell hogy jelentős mértékben meggyorsítsa a fejlődést.

Közlekedésünk nemcsak az ötéves terv első évére kitűzött feladatokat oldotta meg, hanem lépést tudott tartani népgazdaságunknak, s különösen gyáriparunknak és építkezéseinknek az ötéves tervben előírtnál jóval gyorsabb fejlődésével is. Közlekedésünk áruszállítási tervét (a tehergépkocsiközlekedés nélkül) mintegy 2 százalékkal túlteljesítette, a személyszállításnál pedig a túlteljesítés 7,5 százalék. Vasutaink 1950-ben mintegy 23 százalékkal több árut szállítottak, mint a hároméves terv utolsó évében. Vasutaink 1950-ben kereken 70 százalékkal szállítottak több árut, mint a második világháborút megelőző utolsó esztendőben. Teljes képet alkothatunk magunknak a fejlődés üteméről, ha figyelembe vesszük, hogy a második világháborút megelőző időszakban a magyar vasút áruforgalmának növekedése évente átlagosan 2—3 százalék volt. Az 1950. évi hatalmas növekedés egyben világosan megmutatja egész népgazdaságunk erőteljes fejlődését is, amely csakis a szocializmust építő népi demokrácia rendjében vált lehetővé. A vasúti személyszállítás 1950 folyamán még nagyobb mértékben emelkedett, mint az áruszállítás: 25,7 százalékkal, ami nemcsak gazdasági fejlődésünket mutatja meg, hanem egyben jelzi dolgozó népünk életszínvonalának emelkedését is. Tehergépkocsiközlekedésünk áruszállítása egy év alatt több mint 160 százalékkal nőtt meg. Komoly fejlődést ért el távolsági autóbuszforgalmunk, mely egy év leforgása alatt 70 százalékkal emelkedett. Hajózásunk áruszállítási tervét 12 százalékkal, személyszállítási tervét pedig 25,5 százalékkal teljesítette túl.

Mezőgazdaságunk, részben a kedvezőtlen időjárás miatt, 1950-ben nem fejlődött egyenletesen. Így, míg kenyérgabonából 9,2 százalékkal termeltünk többet, mint 1949-ben, addig takarmánygabonában és a takarmánynövényeknél általában, valamint az ipari növények jelentős részénél elmaradtunk, ha nem is 1949-hez képest, de az 1950. évre előírt tervhez viszonyítva. Különösen jelentős az elmaradás a kukoricánál és cukorrépánál, amely terményekből több termett ugyan, mint 1949-ben, de az ötéves terv

első évére előírt feladatot csak 79, illetve 85 százalékra sikerült megvalósítani.

A takarmánynövények gyenge termés hozama lassította, sőt részben visszavetette állatállományunk fejlődését, amiben persze az ellenség aknámunkája is szerepet játszott. Sertésállományunk 1950 októberében nem sokkal volt nagyobb, mint az előző év ugyanezen hónapjában, tehénállományunk pedig mintegy 50 000-rel csökkent. Ugyanekkor jelentősen megnövekedett az állami gazdaságok és termelőszövetkezeti csoportok állatállománya. Az állami gazdaságok állatállománya (számosállatban kifejezve) 1950 folyamán 125 százalékkal emelkedett, s emelkedésében túlhaladta a tervelőirányzatot.

Komoly lépést tettünk előre az ötéves terv első évében mezőgazdaságunk gépesítése terén. Egy év alatt gépállomásaink és állami gazdaságaink gépállománya 4400 traktorral növekedett s ezenkívül nagyszámú egyéb mezőgazdasági gépet is adtunk a mezőgazdaságnak. A műtrágyafelhasználás mezőgazdaságunkban 1950 folyamán több mint 50 százalékkal emelkedett. A minisztertanács ismert határozata nyomán az agrotechnika nemcsak az állami gazdaságokban és termelőszövetkezetekben, hanem az egyénileg dolgozó parasztgazdaságokban is bizonyos javulást mutat.

Egészében véve azonban mezőgazdaságunk fejlődését az ötéves terv első évében nem tekinthetjük kielégítőnek. Mezőgazdaságunk elmaradását, gyors ütemben előretörő iparunkhoz képest, nem is mutatják meg eléggé világosan csak a termelési adatok, az ipari és a mezőgazdasági termelés értékének, illetve értéknövekedésének összevetése. Nem mutatják meg azért, mert a mezőgazdasági termékekből a falusi lakosság jelenleg a népi demokrácia idején összehasonlíthatatlanul nagyobb hányadot fogyaszt el, mint amekkora hányadot elfogyaszthatott és elfogyasztott a nagytőkés-nagybirtokos Horthy-Magyarországon. Akkor a dolgozó paraszt kénytelen volt a szájától elvonni a falatot, kénytelen volt a saját fogyasztására legszükségesebb termékeket is piacra vinni, hogy valamiképpen a felszínen tartsa magát. A „hárommillió koldus” Magyarországon — mint ismeretes — a falusi lakosság életszínvonala hallatlanul alacsony volt. Ismeretes a mondás, hogy a régi Magyarországon a dolgozó paraszt legfeljebb két esetben engedhette meg magának azt a fényűzést, hogy a saját maga nevelte baromfit elfogyassza: ha ő volt beteg, vagy ha a baromfi volt beteg. Hála a földreformnak s a népi demokrácia sokoldalú segítségének, melyet dolgozó parasztágunknak nyújtott és nyújt, a „hárommillió koldus” Ma-

gyarországa megszűnt. És ez kétségtelenül nagy vívmány. Ugyanakkor azonban nem húnyhatunk szemet az előtt a tény előtt, hogy szétaprózott mezőgazdaságunk nemcsak keveset, de főként kevés árut termel, hogy *mezőgazdaságunk árutermelése hallatlanul elmarad iparunk árutermelése mögött*. Így 1950-ben gyár-
iparunk árutermelése 35 százalékkal emelkedett, mezőgazdaságunké pedig csak 4—5 százalékkal. Nyilvánvaló, hogy ezt a helyzetet nagyon sokáig így nem tarthatjuk fenn.

A mezőgazdaság elmaradásának legfőbb oka a hétmérföldes léptekkel előrehaladó iparunk termeléséhez képest az, hogy iparunk már túlnyomó többségében szocialista nagyipar, mezőgazdaságunk pedig még túlnyomórészt szétaprózott, kisárutermelő és kevés árut termelő gazdaság emellett szerepet játszik az is, hogy egyéni gazdaságaink fejlődésére nem mindig fordítottunk elég gondot. Iparunk igen gyorsütemű fejlődése öt éves ter-
vünk első évében s ugyanakkor a mezőgazdaság elmaradása még inkább kimélyítette a szakadékot a szocialista nagyipar és a döntően még kisárutermelő mezőgazdaság termelőképesége között. Ebből azonban nem azt a következtetést kell levonnunk, hogy meg kell lassítani országunk iparosításának ütemét, hanem azt, hogy fokoznunk kell az iparosítás ütemét, fokoznunk kell a mezőgazdaság gépesítését, fokoznunk kell a mezőgazdaságnak műtrágyával, munkaeszközökkel, szállítóeszközökkel való ellátását, s a fokozott iparosítás útján is meg kell teremtenünk a feltételeket ahhoz hogy a szétaprózott, túlnyomórészt kisárutermelésen nyugvó, kevés árut termelő mezőgazdaságot fokozatosan nagvüzemű sok árut termelő, iparunk és lakosságunk összes szükségleteit bőven kielégítő szocialista gazdasággá szervezhessük át.

Belső áruforgalmunk 1950 folyamán nagy mértékben megnőtt. Az állami nagykereskedelem forgalma (tehát egész nagykereskedelmünké, mert 1950-ben már nem volt nálunk magán-
nagykereskedelem) egy év alatt 57,4 százalékkal emelkedett s az áruforgalmi tervet nagykereskedelmünk közel 7 százalékkal túlteljesítette. A kiskereskedelem (tehát az állami, szövetkezeti és a magánkiskereskedelem együttvéve) 1950. évi forgalma 18,8 százalékkal haladta meg az 1949. évit, mialatt az állami kiskereskedelem forgalma több mint 190 százalékkal növekedett. A falusi lakosság jobb áruellátását szolgálta a földművesszövetkezetek forgalmának és boltálózatának nagyarányú fejlődése. A földművesszövetkezetek forgalma 1950-ben 120 százalékkal emelkedett, a szövetkezeti boltok száma pedig több mint 3300-zal szaporodott.

Az 1950-ben bekövetkezett fejlődés eredményeként jelentő-

sen megerősödött belső áruforgalmunkban a szocialista (tehát az állami és szövetkezeti) kereskedelem szerepe. Ez a megerősödés kifejezésre jut abban, hogy jelenleg a szocialista kereskedelem a fogyasztói áruforgalomnak már mintegy 70 százalékát bonyolítja le.

Belkereskedelmünk jelentős fejlődése és szocialista kereskedelmünk komoly megerősödése azonban nem jogosít fel bennünket arra, hogy szemet húnnyunk a hiányosságok előtt, amelyek belső áruforgalmunkban, áruellátásunkban megvannak és nap mint nap éreztetik hatásukat.

Mindenekelőtt meg kell állapítanunk, hogy míg az előző években gyakran a fölös mennyiségben raktáron fekvő áruk elhelyezése okozott számunkra gondot, addig 1950-ben a termelés általános emelkedése ellenére a kereslet számos területen elébeszaladt a kínálatnak. Másszóval: egyes területeken a lakosság több árut szeretett volna vásárolni, mint amennyi rendelkezésére állott. Persze, távolról sem minden területen volt ez a helyzet. Magábanvéve azt, hogy a kereslet az áruforgalom számos területén nagyobb, mint a rendelkezésre álló árumennyiség, nem lehet minden további nélkül negatív jelenségnek tekinteni. Sőt, bizonyos mértékig és bizonyos területeken, a népi demokrácia gazdaságában ez törvényszerű jelenség. Például az, hogy 1950-ben 156 000 kerékpárt és közel 10 000 motorkerékpárt termeltünk s ez a mi viszonyainkhoz képest hatalmas mennyiség sem mutatkozott elegendőnek, és hogy ha lett volna, többet is vásároltak volna, mutatja, mennyire felemelkedett dolgozó népünk élet-színvonala. Mert mondanom sem kell, hogy a 156 000 kerékpárt túlnyomórészt nem a burzsoázia vásárolta meg, amelynek létszáma, hála a népi demokráciának, erősen apadóban van, hanem megvásárolták mindenekelőtt a dolgozók. Hasonlóképpen a 10 000 motorkerékpár is döntő többségében a dolgozókhoz került. 1950-ben mintegy 120 millió forint értékben termeltünk rádióvevőkészülékeket, mintegy 43 százalékkal többet az előző évinél. Ezeknek a rádiókészülékeknek nagyobb része ugyancsak a dolgozóknak jutott. Érthető ezek szerint, hogy a szükséglet számos területen nagyobb mértékben jelentkezik, mint amekkorát termelésünk az adott időpontban ki tud elégíteni.

De természetesen, a belső áruforgalomban tapasztalt rendellenességek nemcsak erre vezethetők vissza. A belső áruforgalomban megmutatkozó rendellenességekben szerepet játszik mindenekelőtt a mezőgazdasági termelés elmaradása iparunk meggyorsult termeléséhez képest, ami aránytalansághoz vezet az ipar által rendelkezésre bocsátott árutömeg és a mezőgazdaság-

ban termelt árutömegek között, a mezőgazdasági termékek hátrányára. De szerepet játszik emellett az is, hogy a dolgozók, a keresők száma s ezzel együtt a beralap rendkívül gyors ütemben növekszik, másrészt pedig a dolgozók számának ez a gyorsütemű növekedése *átmenetileg* csak kisebb mértékben jut kifejezésre a fogyasztási javak termelésének emelkedésében, mert a szocialista iparosítás megköveteli, hogy *most* mindenekelőtt nehéziparunkat, illetve: általában a termelőeszközök termelését fejlesszük. Mindezekhez járul saját tapasztalatlanságunk és gyenge szervezettségünk is az állami s általában a szocialista kereskedelem terén. Végül, de nem utolsósorban, igen komoly szerepet játszik népünk ellenségeinek, a kizsákmányoló osztályoknak, ezek maradványainak, a különféle reakciós elemeknek népi demokráciánk ellen irányuló tudatos kártevő munkája is. Ismeretes, hogy 1950 folyamán az ellenség időről-időre több alkalommal kísérelte meg, hogy közellátásunkat a folyó szükségleteket messze meghaladó tömeges vásárlásokkal zavarja, mesterségesen sorbaállásokat szervezett és mindent elkövetett, hogy megpróbálja megnehezíteni közellátásunkat. E galád célja érdekében az ellenség kihasználta saját gyengeségeinket, s az államgépezetünkben, szocialista kereskedelmi apparátusunkban megbúvó kártevő elemeket. Jellemző, hogy megyénként és területenként vizsgálva az áruforgalom hirtelen, időről-időre történő megnövekedését, a vásárlások rendellenes emelkedését, összefüggést lehet megállapítani az úgynevezett vásárlási láz megjelenése és a mezőgazdasági termények beadásának menete között. Így például a múlt év júliusában Vas és Veszprém megyében, amelyek akkor a beszolgáltatással jelentősen elmaradtak, ütötte fel a fejét a tömeges vásárlás. Ugyanakkor azonban Hajdú megyében, amely a beszolgáltatásban az élen haladt, alig volt tapasztalható a vásárlás emelkedése. Ez is azt mutatja, hogy a folyó szükségletet meghaladó vásárlásokban, amelyek az elmúlt évben időről-időre jelentkeztek az ország egyes területein, az ellenség kezét kell keresnünk. Az ellenség, amelyre számos területen súlyos csapásokat mértünk, rávetette magát a közellátás területére. Ilymódon a közellátás kérdése az osztályharc egyik legfontosabb területévé vált.

Pártunk Központi Vezetősége felismerte népünk ellenségeinek megváltozott taktikáját. Felismerte, hogy a közellátás kérdése harci kérdés, az élesedő osztályharc kérdése. Felismerte, hogy a kizsákmányoló osztályok s általában népünk ellenségei, miután a legtöbb más területen vereséget szenvedtek, a közellá-

tást szemelték ki, mint a népi demokrácia ellen irányuló aknamunkájuk egyik legfontosabb harci terepét.

Pártunk kezdeményezésére népi demokráciánk államhatalma kemény ököllel sujtott le a közellátás frontján garázdálkodó ellenségre s egy sor átfogó gazdasági intézkedést is hozott a közellátás biztosítására. Ismeretes, hogy ezeknek az intézkedéseknek eredményeként sikerült a cukor- és a finomlisztellátást kielégítően megoldani, hogy egyéb területeken megvalósított rendszabályokkal nagyjában rendet teremtettünk néhány más fontos élelmiszer forgalmában is. De hiba volna, ha megnyugodnánk és azzal áltatnánk magunkat, hogy a közellátás kérdését a már meghozott intézkedésekkel megoldottuk. Nyilvánvaló, hogy közellátásunk kérdésének megoldásához még további erőfeszítések szükségesek. Mindenekelőtt a mezőgazdasági és az ipari termelés további fokozása terén, sőt nemcsak általában a mezőgazdasági és az ipari termelés, hanem döntően a mezőgazdaság és az ipar árutermelésének további növelése útján. Emellett elvtársak, továbbra is szárazon kell tartanunk a puskaport és kíméletlenül, sokszorozott erővel kell lesujtanunk népünk ellenségeire, amelyek — ezt előre kell látnunk — meg fogják kísérteni újból és újból támadásba átmenni közellátásunk, népi demokráciánk ellen.

A közellátásunk terén már meghozott és még meghozandó intézkedések célja: a dolgozók és családtagjaik zavartalan ellátása legfontosabb élelmezési és egyéb közszükségleti cikkekkel; jelentős állami tartalékok biztosítása, mert ez elengedhetetlen feltétele a tervszerű gazdálkodásnak s végül külkereskedelmi áruforgalmunk számára a szükséges árukészletek rendelkezésre bocsátása, bár az élelmiszerkivittelt ötéves tervünk folyamán mind nagyobb mértékben fogjuk gépkivitellel helyettesíteni.

Külkereskedelmünk, az imperialisták által velünk szemben alkalmazott ellenséges rendszabályok dacára, általában megoldotta az ötéves terv első évében ráváró feladatokat: biztosította iparunk számára az egyelőre csak külföldről beszerezhető nyersanyagokat, beruházásainkhoz az ipari felszerelést, gépeket stb. Ebben döntő szerepet játszott a Szovjetunió és a népi demokrácia országai között létrejött új típusú gazdasági kapcsolatok rendszere, mely meggyorsította és meggyorsítja a népi demokrácia országainak iparosítását s lehetővé tette és lehetővé teszi, hogy ezek az országok — így Magyarország is — a hiány-nyersanyagokat, a népgazdaságuk fejlesztéséhez szükséges ipari felszerelést, gépeket mind fokozottabb mértékben az egymásközötti kereskedelembe biztosítsák. A *Kölcsönös Gazdasági Segítség*

Tanácsa, melynek részvevői teljesen egyenjogúak s amelyben a Magyar Népköztársaság is résztvesz, az országok közötti gazdasági kapcsolatoknak elvileg új rendjét jelenti. Ilyen új rendje a gazdasági kapcsolatoknak csakis a kommunizmus felé haladó Szovjetunió és a népi demokrácia útján szocializmust építő országok között jöhetett létre. A tőkés, imperialista országok külkereskedelmi és általában gazdasági kapcsolataiban az erősebb szabja a törvényt. E kapcsolatok törvénye: aki bírja, marja! Minthogy pedig az erősebb inkább bírja, tehát az erősebb ragadozó marja a gyengébbeket. Világosan mutatkozik ennek a rabló, imperialista törvénynek a hatása azokban a tőkés országokban, amelyek a hírhedt, úgynevezett Marshall-segélyben részesülnek, s amelyeket az amerikai és egyéb imperialista hatalmak úgy támogatnak, ahogyan az akasztott embert a kötél támogatja. Ezzel szemben az új viszony, amely a Kölcsönös Gazdasági Segítség Tanácsa révén a Szovjetunió és a népi demokrácia országai között megvalósult, valóban a kölcsönös megsegítésen alapul. Lényege a szabad népek szolidaritása, egymás kölcsönös érdekeinek figyelembevétele s az, hogy az erősebb segíti a gyengébbet. Mert talán fölösleges külön aláhúzni, hogy bár kölcsönös segítsérről van szó, mégis elsősorban a nagy Szovjetunió az, amely segít valamennyiünket, segíti a népi demokrácia összes országait. E nélkül az önzetlen segítség nélkül sem Magyarországon, sem a népi demokrácia többi országában nem lehetne szó az új életről, a szocializmus építéséről.

Mi, elvtársak, természetesen nemcsak a Szovjetunióval és a népi demokrácia országaival akarunk fenntartani külkereskedelmi kapcsolatokat, hanem a tőkés országokkal is és kereskedünk is a tőkés országokkal, amennyiben ez a kereskedelem országunk számára hasznos és nem sérti az egyenjogúság elvét. A tőkés országok azok, amelyek főként az amerikai imperialisták nyomására, mindinkább elzárkóznak attól, hogy velünk keressenek, jóllehet ez a magatartás ezekre az országokra nézve hátrányosabb, mint a mi számunkra. Így nem csodálatos, hogy ugyanakkor, amikor 1950 folyamán külkereskedelmi forgalmunk egészében több mint 13 százalékkal emelkedett, a tőkés országokkal folytatott külkereskedelmünk nemcsak viszonylag, de abszolút értékben is csökkent. Ettől függetlenül, mint láttuk, népgazdaságunk egészen szépen haladt előre, míg a termelés a tőkés országok legtöbbszörében, amelyek a legkülönbözőbb akadályokat gördítik a Szovjetunióval és a népi demokráciákkal folytatott külkereskedelem elé, egyhelyben topog vagy egyenesen visszaesett.

Szocializmust építő népi demokráciánk szempontjából

rendkívül fontos kérdés a *népgazdaság beruházásainak alakulása*, mert ezen mérhetjük le a szocialista felhalmozás ütemét országunkban. 1950-ben lényegesen magasabb összeget ruháztunk be, mint amekkorát ötéves tervünknek megfelelően erre az évre előirányoztunk. Az 1950-ben megvalósított összes népgazdasági beruházások értéke 67,4 százalékkal haladta meg az 1949. évi beruházások összegét. Az időközben felemelt beruházási tervet népgazdaságunk 1950-ben 12,5 százalékkal túlteljesítette. *Egyetlen év alatt több mint 10 milliárd forintnyi összeget ruháztunk be népgazdaságunkba.* A gyáripár fejlesztését szolgáló beruházásoknak több mint 90 százalékát fordítottuk nehéziparunkra, ami megfelel a szocialista iparosítás követelményének, de hatalmas összegek jutottak mezőgazdaságunknak, közlekedésünknek, könnyűiparunknak és szocialista kereskedelmünknek is. Beruházásaink révén jelentős mértékben fejlesztettük iskolahálózatunkat, kulturális intézményeinket, növeltük a dolgozók szociális és egészségügyi kiszolgálását biztosító létesítmények számát.

Népünk életszínvonala az ötéves terv első évében gyorsabban növekedett, mint ezt ötéves tervünk előírta. Ez kifejezésre jutott a többi között abban, hogy a gyáripárban dolgozók beralapja, vagyis az összes, gyáripárban foglalkoztatottak forintban kifizetett bére — a különböző kedvezményeket nem számítva — egy év alatt 37,6 százalékkal növekedett meg. De jelentősen emelkedett az átlagmunkabér is. Így, míg 1949 decemberében az átlagmunkabér a gyáripárban 708 forint volt, addig 1950 decemberében az átlagmunkabér 767 forintra nőtt. Egyetlen év alatt, 1950-ben 1949-hez képest, 223 000-rel emelkedett a foglalkoztatottak száma s ebből kereken 195 000 főnyi emelkedés a gyáriparra és az építőiparra jutott. Különösen jelentős volt a dolgozó parasztság életszínvonalának emelkedése, amiről tanúskodik a Központi Statisztikai Hivatal reprezentatív háztartástatistikai felvétele is. E statisztika szerint a dolgozó parasztság 1950-ben átlagosan családonként 756 forintot takarított meg. Ugyanez a statisztika azt is mutatja, hogy dolgozó parasztságunk 1950-ben sokkal többet költött ruházkodásra, bútorra, művelődésre, mint az előző évben.

A dolgozók és családtagjaik életszínvonalának emeléséhez nagy mértékben hozzájárultak azok a hatalmasan megnövekedett összegek, melyeket államunk a munkások és alkalmazottak szakképzésére, a parasztok szakképzésére, társadalmi biztosításra, üdülésre, népünk kulturális igényeinek kielégítésére, falvaink villamosítására stb. fordított.

Népgazdaságunk szocialista építése terén az ötéves terv

első évében elért eredményeinket világosan mutatja a *nemzeti jövedelem alakulása* is. A nemzeti jövedelem, vagyis a népgazdaságunkban termelt összes új érték 1950-ben mintegy 20 százalékkal volt magasabb, mint az előző évben. Ez csaknem egyharmada annak a növekedésnek, amelyet ötéves népgazdasági tervünk az 1950—54. évi időszakra előirányoz. A Horthy-fasizmus idején az ország nemzeti jövedelme 15 év alatt, tehát az első világháborút követő stabilizációtól, 1924-től 1939-ig, mindössze 12,6 százalékkal emelkedett, tehát az évi emelkedés nem érte el az egy százalékot sem. Ötéves tervünk első évében tehát a nemzeti jövedelem emelkedésének üteme a Horthy-rendszerbeli átlagos évi növekedésnek huszonnégyszerese volt.

Már a hároméves terv utolsó évében, 1949-ben, a nemzeti jövedelemnek csaknem 80 százalékát adta népgazdaságunknak az a része, ahol nincs kizsákmányolás (vagyis népgazdaságunk szocialista része és az idegen munkerőt nem foglalkoztató kisárutermelők, dolgozó parasztok, kisiparosok), míg a tőkés szektor részesedése a nemzeti jövedelemből valamivel 20 százalék fölött volt. Az ötéves terv első évében az arány méginkább a dolgozók javára tolódott el, amennyiben 1950-ben a szocialista szektor és az idegen munkaerőt nem kizsákmányoló részesedése a nemzeti jövedelem termeléséből 91 százalékra emelkedett, a tőkés szektor részesedése pedig 9 százalékra csökkent. Népgazdaságunk szocialista szektorának részesedése a nemzeti jövedelemből ugyanezen idő alatt 53,8 százalékról csaknem 70 százalékra emelkedett. A szocialista ipar részesedése a nemzeti jövedelemnek az egész iparra jutó részében egy év alatt 77,5 százalékról 91,4 százalékra növekedett, míg a tőkés elemek részesedése 18,5 százalékról 4,3 százalékra csökkent. 1949-ben a nemzeti jövedelmen belül az ipar részesedése 77 százalékkal múlta felül a mezőgazdaságét, 1950-ben pedig már 124 százalékkal.

Mit mutatnak az említett szám adatok? Mindenekelőtt azt mutatják, hogy népgazdaságunk komoly szocialista felhalmozást képes megvalósítani és ténylegesen meg is valósít. Azt mutatják, hogy a *nemzeti jövedelem mind fokozottabb mértékben válik ténylegesen a nemzet, a nép jövedelmévé* s mindinkább összezugszorodik a nemzeti jövedelemnek az a része, amely a tőkés szektorra jut.

Másrészt. elvtársak, népgazdaságunknak 1950-ben elért fejlődését vizsgálva, azt is meg kell állapítanunk, hogy országunk szocialista iparosodásának terhet döntően iparunk viseli. A valóság az, hogy 1950 folyamán gépek építkezési hitelek, vetőmagkedvezmények, a mezőgazdasági munkáknál a gépállomások

útján nyújtott előnyök stb. formájában államunk sokkal többet adott a mezőgazdaságnak, mint amekkora összeget a mezőgazdaságtól visszakapott. 1950-ben államunk különféle célokra kerekén 4130 millió forintot juttatott a mezőgazdaságnak, de csak 2578 millió forintot kapott vissza a mezőgazdaságtól és bár érthető, hogy államunk komoly áldozatokat hoz a mezőgazdaság fejlesztése érdekében és fog hozni a jövőben is, mégsem lehet helyesnek és igazságosnak tekinteni az iparosítás terheinek jelenlegi, nagyon is aránytalan megoszlását az ipar és a mezőgazdaság között

Az igen komoly fejlődés ellenére, mely népgazdaságunkat jellemzi, meg kell említeni egy sor olyan hiányosságot, amely nem csupán népgazdaságunk egyik-másik körülhatárolt területére, hanem egészére, vagy legalábbis jelentős részére vonatkozik. A legfontosabbak ezek közül a hiányosságok közül: a még mindig laza állami és népi fegyelem s a javuló, de még távolról sem elég szilárd munkafegyelem; a rendszeres, szervezett takarékoság hiánya a legutóbbi időkig; a rendelkezésre álló ipari felszerelés, gépek elégtelen kihasználása, a nyersanyag pocsékolása a termelésben, s általában üzeink viszonylag alacsony szervezeti foka; a felelős egyéni vezetés elmosódottsága; a gyakori szervezés és átszervezés, ami sok felesleges költséggel jár és zavarja a folyamatos munkát; a vezető káderekben s általában a szakképzett munkaerőben mutatkozó hiány mellett ezeknek sokszor rossz felhasználása; a bürokratizmus elburjánzása gazdasági szerveinkben, a bírálat és az önbírálat gyengesége, a dolgozók javaslatainak, kezdeményezéseinek elégtelen felkarolása és hasznosítása, ami megkönnyíti az ellenség aknamunkáját a népi demokrácia gazdasága ellen.

Azonban, elvtársak, a gazdasági munkánkban és népgazdaságunkban fellelhető összes hiányosságok és hibák semmit sem változtatnak az alapvető tényen, melyet ötéves tervünk első évének eredményei napnál világosabban bizonyítanak: országunkban sikeresen rakjuk le a szocializmus alapjait, sikeresen építjük a szocialista népgazdaságot, sőt, a számok azt is bizonyítják, hogy népgazdaságunk szocialista építésének üteme jóval gyorsabb, mint ezt magunk egy évvel ezelőtt feltételeztük. Különösen vonatkozik ez a megállapítás szocialista gyáriparunkra, mely az öt évre előírt termelés emelkedésének egy év alatt 40,6 százalékát valósította meg.

Az ötéves terv első évében elért eredményeink azt is mutatják, hogy bizonyos tekintetben lebecsültük saját lehetőségeinket, a népi demokráciának, mint a kapitalizmusból a szo-

cializmusba vezető átmenet gazdaságának a lehetőségeit. Nem láttuk világosan népgazdaságunkban a rejtett tartalékok nagyságát, amelyeket az utóbbi év folyamán népgazdaságunk alaposabb felmérésével, tervezésünk megjavításával, helyesebb szervezéssel, a *szocialista munkaverseny és Sztahanov-mozgalom* segítségével az addiginál nagyobb mértékben sikerült feltárnunk. De ezek a rejtett tartalékok még távolról sem merültek ki s nem is egyszerismindenkorra adottak, hanem fejlődésünk folyamán, a népgazdaság szocialista építése folyamán újra- és újratermelődnek.

Fejlődésünk ütemének megnövekedésében, népgazdaságunk szocialista építésének sikereiben döntő súllyal esik latba a nagy *Szovjetunió sokoldalú, baráti segítsége, a szovjet tapasztalatok mind következetesebb hasznosítása országunkban, a népgazdaságunknak nyújtott szovjet műszaki és tudományos segítség: szovjet tudósok, mérnökök, műszaki emberek tanácsadása és tapasztalatátadása, a legkiválóbb szovjet sztahanovisták látogatása hazánkban, akik készséggel ismertették meg élenjáró munkamódszereikkel a magyar dolgozókat és ezzel hatalmas mértékben segítették hozzá munkásosztályunkat a szocialista munkamódszerek elsajátításához. Felbecsülhetetlen jelentőségű számunkra az a segítség, amelyet a Szovjetunió nehéziparunknak és könnyűiparunknak hazánkban hiányzó igen fontos nyersanyagok, továbbá nehézipari felszerelés és különféle gépek szállításával nyújtott és nyújt, olyan nyersanyagok és gépek szállításával, melyeket az imperialisták tőlünk megtagadnak. A Dunai Vasmű felépítése, kohóipari üzemeink teljes újjászervezése, a budapesti földalatti vasút megépítése lehetetlen volna számunkra a Szovjetunió, a szovjet népek hatalmas segítsége nélkül.*

Meggyőződésemm, hogy egész dolgozó népünk nevében szólok, amikor innen, a Magyar Dolgozók Pártja kongresszusának tribünjéről kifejezem köszönetünket és soha el nem múló hálánkat felszabadítóknak, a kommunizmust diadalmasan építő Szovjetunióknak, a szovjet tudósoknak, mérnököknek, sztahanovistáknak s mindenekelőtt népünk igaz barátjának, a világ dolgozói nagy vezérének, valamennyiünk bölcs tanítómesterének, a mi forrón szeretett Sztalinunknak!

Az ötéves terv első évének eredményei, elvtársak, nem maguktól születtek meg. Az eredményeket, a Szovjetunió támogatása és állandó segítsége mellett, *munkásosztályunk, dolgozó népünk — Pártunk vezetésével, Rákosi elvtárs vezetésével — kemény, szívós küzdelemben harcolta ki külső és belső ellenségeinkkel szemben, a kizsákmányoló osztályokkal és maradvá-*

nyaikkal szemben. Kiharcolta az imperialisták, a kulákság, a klerikális reakció és az áruló jobboldali szociáldemokraták ellen folytatott szakadatlan küzdelemben. Népünknek ezek a megörögzött ellenségei mindent elkövettek, ami tőlük tellett, hogy megkíséreljék akadályozni, fékezni népgazdaságunk szocialista építését, lazítani a munkásosztály szocialista fegyelmét, lazítani a munkafegyelmet és a népi demokrácia állami fegyelmét, megingatni dolgozó népünknek saját erejébe és alkotóképességébe vetett hitét. Emlékezzünk a bér- és a normacsálásokra, az aljas aknamunkára a szocialista munkaverseny és a Sztahanov-mozgalom ellen, amelyet a jobboldali szociáldemokraták, az imperialistáknak ezek a hazaáruló ügynökei, a klerikális reakcióval egységszertben szerveztek. Emlékezzünk a kulákság támadására az aratás, a begyűjtés és a terménybeadás ellen. Emlékezzünk a nép ellenségeinek ismételt támadásaira közellátásunk ellen, melyről előbb már szözlöttünk.

Az ellenség aknamunkája és támadása azonban, ha itt-ott ideiglenesen sikerült is elérnie némi eredményt, megghiúsult. Megghiúsult azért, mert *Pártunk Rákosi elvtársat, munkásosztályunk a mi nagy Pártunkat, dolgozó népünk munkásosztályunkat követte!*

Megghiúsult azért, mert Pártunk, munkásosztályunk sziklaszilárdan állott és áll a szocialista építés frontján, mert tömegmozgalommá vált országunkban a *szocialista munkaverseny*, mert mindinkább tért hódít a *Sztahanov-mozgalom*, mert — *Sztálin* elvtárs szavaival élve — „a szocialista munkaversenyben a tomegek gyakorlati forradalmi *önbírálata* jut kifejezésre, mely a dolgozók millióinak alkotó kezdeményezésére támaszkodik”.

Az ötéves terv első évében elért komoly eredményekért: *köszönet a mi nagyszerű munkásosztályunknak*, amely szövetségben a dolgozó parasztsággal, Pártunk vezetésével előrelendítette a népgazdaság szocialista építésének ügyét!

Népgazdaságunk szocialista építésében megvalósított sikereink egyben az imperialista háborús gyujtogatók ellen, a béke megvédéséért folytatott harcunk eredményei is. Elmondhatjuk, hogy ha szerény mértékben is, de gazdasági eredményeinkkel mi is hozzájárultunk a világot átfogó hatalmas béketábor erejének gyarapodásához, a világbékefront megerősítéséhez, melynek vezetője, s egyben legszilárdabb bástyája a szocialista Szovjetunió!

II.

Módosított ötéves népgazdasági tervünk fő vonásai

Elvtársak!

Népgazdaságunk fejlődésének meggyorsulása azt jelenti, hogy az ötéves tervről szóló törvényben kijelölt feladatokat az ipar és közlekedés terén mintegy három—három és fél év alatt meg tudjuk valósítani. És ha behozzuk a mezőgazdaságunk fejlődésében mutatkozó elmaradást, akkor minden lehetőségünk megvan arra, hogy az ötéves tervtörvényben előírt összes feladatokat, tehát egész ötéves tervünket négy év alatt, vagy ennél is rövidebb idő alatt megvalósítsuk. Mint láthatják az elvtársak: ötéves tervünk megbukott. Legalább is, ha hinni lehet a New York Times tudósítójának, aki Rákosi elvtárs referátumát kommentálva azt írta: „A Kommunista Párt főtitkára bejelentette, hogy az ötéves terv megbukott.”

Szóval, elvtársak: megnyílt előttünk az a lehetőség, hogy országunkat az eddiginél is gyorsabb ütemben formáljuk át virágzó szocialista országgá, hogy hazánkat még erősebbé tegyük, hogy fokozzuk népünk felemelkedésének ütemét, hogy népünk életszínvonalát még nagyobb mértékben növeljük, mint amit ezen a téren eredetileg célul tűztünk magunk elé. Mindennek érdekében szükséges ötéves tervünknek olyan átdolgozása, melynek értelmében a még hátralevő négy évre az eredetinél sokkal nagyobb feladatokat állítunk országunk elé, s amely ugyanakkor lehetővé teszi azt is, hogy felszámoljuk azokat a hiányosságokat, amelyek népgazdaságunk fejlődésében az ötéves terv első évi részlegének megvalósítása során kerültek felszínre.

Ötéves népgazdasági tervünket olymódon kell átdolgozni, hogy meggyorsítsuk országunk iparosítását, vagyis mindennek előtt a nehézipar, az ipari alapanyagok, a villamosenergia és a gépgyártás s általában a termelőeszközöket előállító iparágak fejlődését. Mert, elvtársak, csak ilyen módon tudjuk méginkább fokozni könnyűiparunk termelését, kielégíteni a mostaninál sokkal nagyobb mértékben népünk gyorsan növekvő sokféle szükségletét, hatalmasan megnövelni munkásosztályunk, dolgozó parasztságunk, egész népünk kulturális színvonalát. Továbbá: mert ahhoz, hogy mezőgazdaságunk sokkal több gabonát, húst, zsírt, vajat, tejet, gyümölcsöt, főzeléket és sokkal több ipari nyersanyagot adjon népünk ellátására, a kis- és középparaszti gazdaságoknak önkéntes társulás útján fokozatosan nagyüzemű gazdaságokba való egyesítése mellett, arra is szükség van, hogy az

eredeti ötéves tervben előírtnál lényegesen több gépet, műtrágyát, nemesített vetőmagot juttassunk a falunak. És szükség van arra is, hogy a dolgozó parasztok soraiból a mezőgazdasági szakemberek tízezreit és százezreit képezzük ki, hogy a tudományt és a kultúrát bevigyük a faluba gyorsabb ütemben és nagyobb mértékben, mint ezt eredeti ötéves tervünk előírja.

Ezeket a feladatokat tűzve magunk elé, emlékeznünk kell *Sztálin* elvtárs tanítására:

„Ellenzéki párt — mondja Sztálin elvtárs — nem adhat ki jelszavakat — a mozgalom alapvető gyakorlati jelszavairól beszélek — azzal, hogy majd hatalomrajutása után fogja megvalósítani őket. Senki sem vádolhatja az ellenzéki pártot azzal, hogy nem valósítja meg azonnal alapvető jelszavait, mert mindenki megérti, hogy nem az ellenzéki párt van kormányon, hanem más pártok. Teljesen más a helyzet, amikor kormányzópártról van szó, amilyen a mi bolsevik pártunk. Az ilyen párt jelszavai nem egyszerű (agitációs) jelszavak, hanem ennél jóval többek, mert gyakorlati határozat erejével, törvény erejével bírnak.”

Ezzel a *Sztálin* elvtárs megkövetelte komolysággal, a kormányzópárt felelősségérzetével kell kitűznünk azokat a feladatokat, amelyeket ötéves tervünkbe fel akarunk venni, hogy Pártunk kongresszusának határozata alapján új, átdolgozott ötéves tervünk megszabhassa a népgazdaság szocialista építésének irányát és ütemét egész országunk számára a legközelebbi négy esztendőre.

Ötéves népgazdasági tervünk első évének eredményei, népgazdaságunk alaposabb megismerése, a szocialista munkaverseny fellendülése bebizonyították, hogy népgazdaságunk beruházásait az ötéves terv időszakára lényegesen magasabb összegben irányozhatjuk elő, mint ezt eredetileg gondoltuk s ahogyan ezt az ötéves tervről szóló törvény megállapítja. De a múlt év tapasztalata nemcsak azt mutatta meg, hogy beruházásaink összegét lényegesen felemelhetjük. Megmutatta azt is, hogy országunk, népgazdaságunk szükségletei sokkal nagyobbak, mint amekkora szükségletek eredeti tervünkben szerepeltek.

Megvizsgálva lehetőségeinket és szükségleteinket, arra az eredményre jutottunk, hogy — amint ezt *Rákosi* elvtárs már említette — az ötéves tervtörvényben előírt, kereken 51 milliárd forint beruházással szemben 1950—54-ben mintegy 80—85 milliárd forintot tudunk és kell beruháznunk népgazdaságunkba.

Mással: az ötéves tervről szóló törvényben előírt beruházás összegét mintegy 65—70 százalékkal tudjuk és kell megemelnünk.

A mintegy 80—85 milliárd forintnyi összes beruházásból körülbelül 40 milliárd forintot javasolunk juttatni a gyáriparnak, szemben az ötéves tervről szóló törvényben előírt 21,3 milliárd forinttal. Tehát, elvtársak, míg népgazdaságunk egészében a beruházások összegét a tervtörvényben megállapított összeghez képest mintegy 65—70 százalékkal emeljük, addig az ipari beruházások összegét mintegy 90 százalékkal növeljük meg. A gyáriparra jutó mintegy 40 milliárd forintnyi beruházásból 37—38 milliárd forintot javasolunk a nehézipar beruházásaira, nehéziparunk fejlesztésére fordítani, szemben az ötéves tervtörvényben erre a célra megállapított 18,3 milliárd forinttal. Vagyis azt javasoljuk, hogy a nehézipar fejlesztésére beruházandó összeg több mint kétszeresére emelkedjék annak az összegnek, amelyet az eddig érvényes határozat és tervtörvényünk a nehézipar fejlesztésére előirányzott. Ugyanakkor javasoljuk mintegy 13—14 százalékkal megemelni a könnyűiparra jutó beruházásokat is. A nehézipar beruházásainak zöme vaskohászatunknak, gépgyártásunknak, villamosenergiatermelésünknek, szénbányászatunknak, vegyiparunknak és könnyűfémkohászatunknak (elsősorban alumíniumtermelésünknek) jut.

A felemelt beruházási összegnek említett megoszlásában kifejezésre jut a szocialista iparosítás sztálini törvényének fokozott érvényesítése népgazdaságunk fejlesztésében. Kifejezésre jut az az irányzat, hogy a szocialista iparosítás mindenekelőtt a termelőeszközöket gyártó iparágak gyors fejlesztését követeli meg, mert csak ily módon lehet biztosítani a mezőgazdaság szocialista alapon való újjászervezését, ellátni honvédelmünk szükségleteit, és a további években megvalósítani a mezőgazdasági, valamint az ipari eredetű fogyasztási cikkek bőségét, dolgozó népünk életszínvonalának a mainál gyorsabb ütemű, szilárd alapokra helyezett emelkedését.

A beruházásoknak mintegy 80—85 milliárd forint összegben való megállapítása és e feladat megvalósítása nemcsak reális, hanem inkább óvatos előirányzat, hiszen, elvtársak, már 1950-ben, az ötéves terv első évében, mint említettem, több mint 10 milliárd forint értékű beruházást valósítottunk meg. De, elvtársak, ez semmiképpen nem jelentheti és nem is jelenti, hogy ezt a feladatot könnyen vegyük, hogy ne volna szükség erőink komoly megfeszítésére e hatalmas feladat megvalósításához. Azonban nemcsak nagyobb erőfeszítést, és nagyobb fegyelmet kérünk népünkől, hanem bizonyos áldozatokat is jövőnk szilárd

megalapozása érdekében. Munkásosztályunktól, dolgozó paraszt-ságunktól, népüktől azt kérjük, hogy addig is, amíg hatalmas beruházásaink révén iparunk és mezőgazdaságunk nagy tömegben fogja ontani a legkülönbélebb fogyasztási javakat, takarékoskodják a magánéletben. Hiszen ez az áldozat az ötéves terv további éveiben sokszorososan megtérül. Ez az áldozat össze sem hasonlítható azokkal a hatalmas áldozatokkal, amelyeket a Szovjetunió munkásosztálya, a szovjet nép a szocialista népgazdaság megteremtéséért, a fasiszta barbárok szétzúzásaért, Európa és nemcsak Európa népeinek felszabadításáért, a világ összes dolgozóíért, tehát érettünk is hozott.

A mintegy 80—85 milliárd forintba felemelni javasolt beruházási összegből *11 milliárd forintot tartunk szükségesnek beruházni mezőgazdaságunkba*, szemben az ötéves tervtörvényben előírt 8 milliárd forinttal. Tehát azt javasoljuk, hogy a mezőgazdasági beruházások összegét kb. 40 százalékkal emeljük fel. A mezőgazdasági beruházások ilyen jelentős felemelésére azért van szükség, hogy felszámolhassuk mezőgazdaságunk elmaradottságát, hogy elláthassuk mezőgazdaságunkat új, korszerű gépekkel, a többi között nagyteljesítőképességű láncaltapas szántótraktorokkal, univerzáltraktorokkal, kombájnokkal, tehergépkocsikkal, különféle ültető-, vető, szedő- és rakodógépekkel, továbbá különféle műtrágyával, épületekkel, egyszóval minden-
nel, amit a korszerű, magasjövedelmezőségű, sok árut termelő nagyüzemű mezőgazdaság létrehozása megkövetel.

Természetesen a mezőgazdaságban közvetlenül beruházni javasolt 11 milliárd forinton felül, a módosított ötéves népgazdasági terv alapján, meg fog növekedni a mezőgazdaság részesedése azokban a beruházásokban is, amelyeket nem közvetlenül a mezőgazdaságra fordítunk, de amelyek ténylegesen a mezőgazdaság, a dolgozó parasztság, a falusi lakosság érdekeit szolgálják: új utak építése, általában közlekedési és postai hálózatunk fejlesztése a falun, falusi kultúrotthonok, könyvtárak létesítése, a mezőgazdasági szakiskolák és különféle tanfolyamok számának növekedése, községek rendezése, a falvak villamosítása, az egészségügyi hálózat kiterjesztése a falura, állategészségügyünk gyökeres megjavítása stb.

Közlekedésünk fejlesztésére a felemelt beruházási összegből kerekén 10 milliárd forintot javasolunk fordítani, szemben az ötéves tervtörvényben előírt 7,5 milliárd forinttal. Ilymódon az új előirányzat mintegy 35 százalékkal haladja meg az ötéves tervben a közlekedés fejlesztésére előirányzott összeget. Közlekedésünk ilyen jelentős mértékű fejlesztését egész népgazdaság

gunk gyorsabb ütemű fejlesztése teszi szükségessé. A közlekedés fejlődésének lépést kell tartania az egész népgazdaság fejlődésével, ami természetesen nem jelenti azt, hogy a beruházásokat a közlekedésben ugyanolyan arányban kell emelni, amilyen arányban emelkedik a beruházások összege népgazdaságunk egészében.

Felemelt, 80—85 milliárd forintnyi beruházási előirányzatunkból mintegy 10 milliárd forintot javasolunk juttatni lakásépítésre, község- és városfejlesztésre és különféle kulturális létesítményekre, szemben az ötéves tervről szóló törvényben ezekre a célokra megállapított 7,4 milliárd forinttal. Vagyis az emelkedés itt mintegy egyharmadnyi.

Az építőipar beruházásaira kereken 3 milliárd forintot javasolunk fordítani. Lehet, hogy az első pillanatra ez az összeg túlzottnak látszik. Azonban nem szabad elfelednünk, hogy beruházásainknak több mint fele építkezés, hogy építőiparunk, jóllehet már eddig is sokszáz millió forintot fordítottunk gépesítésére, még mindig jelentősen elmaradt gyáriparunktól a gépesítés színvonala tekintetében, amit megmutat pl. az is, hogy magasépítőiparunkban jelenleg a földmunkáknak csak 9 százalékát végzik gépekkel, 91 százalékát pedig kézierővel, mélyépítőiparunkban pedig a földmunkák 28 százalékát végzik gépekkel, 72 százalékát kézierővel.

Egyébként is ahhoz, hogy felemelt ötéves tervünket meg tudjuk valósítani, különös gondot kell fordítanunk iparunk, közlekedésünk, egész termelő gépezetünk műszaki fejlesztésére. Különös gonddal kell ügyelnünk arra, hogy termelésünkben a legkorszerűbb eljárásokat, gépeket, felszerelést alkalmazzuk. Ennek megfelelően Országos Tervhivatalunk a termelés különféle ágaiға kidolgozta a műszaki fejlesztés ötéves tervét, amelyet Népköztársaságunk Minisztertanácsa jóváhagyott és ezzel kötelezővé tett.

A felemelt ötéves tervünkben foglalt nagyobb feladatok azt is megkövetelik, hogy az eredeti tervben előirányzott összegnek sokszorosát fordítsuk ipari és tudományos kutatásokra, s hogy a mostaninál sokkal szorosabb kapcsolatot teremtsünk a gyakorlat embereinek és a tudomány művelőinek munkája között.

Az ötéves terv első évének tapasztalatai megtanítottak bennünket arra, hogy a beruházások megtervezésénél viszonylag jelentős tartalékokat kell biztosítani olyan menetekben felmerülő szükségletek fedezésére, amelyeket még aránylag jó tervezés mellett sem lehet előre látni. Ilyen tartalékokról új, felemelt ötéves tervünk beruházásainál is gondoskodni kell.

Részben a beruházandó összegnek igen jelentős felemelése, részben a termelékenység növelése s az onkoltségcsökkentés lehetővé és egyben szükségessé teszi, hogy átdolgozott ötéves tervünkben *iparunk termelésének emelkedését jóval erőteljesebben fokozzuk*, mint ezt az ötéves tervről szóló törvény megállapítja. Ismeretes, hogy az ötéves tervről szóló törvény az ipari termelésnek 86,4 százalékos emelkedését írja elő a tervidőszak utolsó évére, azaz 1954-re, a hároméves terv utolsó évében, azaz 1949-ben elért termelési értékhez képest. A számítások azt mutatják, hogy figyelembevétel az ötéves terv első évében elért eredményeket, a beruházások növekedését, a már feltárt tartalékokat, *ipari termelésünket 1954-re, 1949-hez képest nem 86,4 százalékkal, hanem körülbelül 200 százalékkal tudjuk emelni, a nehézipar termelését pedig mintegy 280—290 százalékkal javasoljuk megemelni, a tervtörvényben megállapított 104,3 százalék helyett.* És annak ellenére, hogy könnyűiparunk beruházásait a tervtörvényben előírthoz viszonyítva az új ötéves tervben csak további 13—14 százalékkal javasoljuk emelni, *a könnyűipar termelésének növekedését az ötéves terv utolsó évére, a hároméves terv utolsó évéhez képest, a tervtörvényben megállapított 72,9 százalék helyett, mintegy 150 százalékkal javasoljuk előírányozni.* A könnyűipar termelésének ilyen nagyarányú növekedését első sorban az teszi lehetővé, hogy iparunknak ezen a területén a még kiaknázatlan tartalékok külcönösen nagyok, másrészt pedig az, hogy az új beruházások a könnyűiparban sokkal gyorsabb s viszonylag sokkal nagyobb eredményt hoznak, mint a nehéziparban.

Az új ötéves terv eredményeként *meg fog változni nagyiparunk szerkezete.* Ez a változás kifejezésre jut abban, hogy az ötéves tervidőszak végére a termelési eszközöket előállító iparágak részesedése az egész ipar termelési értékében körülbelül 70 százalékra emelkedik, a fogyasztási cikkeket előállító iparé pedig annak ellenére, hogy mint előbb láttuk, termelése abszolút értékben mintegy 150 százalékkal nő, az egész ipar termelési értékében 30 százalékra csökken. De kifejezésre jut nagyiparunk szerkezetének megváltozása abban is, hogy a gépipar termelése 1954-ben, az ötéves terv utolsó évében, az egész ipar termelési értékének körülbelül egyharmadát fogja szolgáltatni, szemben a hároméves terv utolsó évével, amikor a gépipar termelése az egész ipar termelési értékének kereken egyötöde volt. Ezek az adatok kézzelfoghatóan mutatják, milyen hatalmas lépést teszünk előre új ötéves tervünkkel országunk iparosítása útján.

A mezőgazdasági termelés értékének öt éves tervünk végére, 1954-re, legalább 50—55 százalékkal kell meghaladnia az 1949. évi mezőgazdasági termelés értékét, szemben az öt éves tervtörvényünkben megállapított 42 százalékos növekedéssel. A növénytermelés és az állattenyésztés termelési értékének növekedését korulbelül egyforma mértékben irányozzuk elő noha mindent el kell követnünk, hogy az állattenyésztés termelési értékének növekedése túlhaladja a növénytermelését. Annak ellenére, hogy mezőgazdaságunk termelése hatalmas mértékben növekszik, a mezőgazdasági termelés értékének aránya az ipari termelés értékéhez viszonyítva csökkenni fog, ami, tekintettel országunk szocialista iparosítására, törvényszerű jelenség. A háború előtt, 1938-ban, az ipar és a mezőgazdaság termelési értékének aránya korulbelül 53 : 47 volt az ipar javára. Ez az arány 1954-re még inkább az ipar felé tolódik el és korulbelül 80 : 20 lesz.

Új öt éves tervünk sikeres megvalósítása s egész népgazdaságunk szocialista építése szempontjából különös jelentőségű a *munka termelékenysége*nek emelkedése. A marxizmus-leninizmus, mint ismeretes, azt tanítja, hogy a szocializmust építő új társadalmi rend csak akkor szilárdulhat meg véglegesen, ha a munka termelékenysége a kapitalizmusénál magasabb színvonalát képes megvalósítani.

Az öt éves népgazdasági tervről szóló törvényünk nagyiparunk számára öt év alatt a munka termelékenysége 50 százalékos emelkedését írja elő. De mi már az öt éves terv első évében 20 százalékkal emeltük a termelékenységet. Vagyis egy év alatt megvalósítottuk az öt évre szóló tervfeladat 40 százalékát. Az öt éves terv első évében a termelékenység terén elért eredmény, továbbá a beruházások igen nagymértékű megemlése, a termelés jobb megszervezése s egy sor más korulmeny lehetővé teszi, hogy új, módosított öt éves tervünkben a termelékenység növekedését ne az eredeti 50 százalékban, hanem mintegy 90—100 százalékban irányozzuk elő, vagyis alapjában arra vegyünk irányt, hogy nagyiparunkban a munka termelékenységet öt év alatt mintegy megkétszerezzük. Ugyanekkor azonban a számítások azt mutatják, hogy az ipari termelés onkoltségének csökkentését az új öt éves tervben lenyegileg ugyanolyan mértékben kell előirányoznunk, ahogyan azt az öt éves népgazdasági tervről szóló törvény megállapítja: 25 százalékban. Masszóval: az öt éves terv utolsó évére azt kell elérnünk, hogy ipari termékeinket korulbelül egynegyeddel olcsóbban állítsuk elő, mint amennyibe

ugyanezen termékek a hároméves terv utolsó évében, 1949-ben kerültek.

Az ötéves tervről szóló törvény előírja, hogy öt év alatt iparunkban 480 000 új munkást és alkalmazottat kell munkába állítani. De már az ötéves terv első évében munkába állítottuk ennek a számnak csaknem a felét. Nyilvánvaló, hogy iparunk nagymértékű gépesítése ellenére a munka termelékenységének az eredetihez képest megkettőzött növekedése ellenére sem lesz elegendő öt év alatt a 480 000 új munkás és alkalmazott iparunk számára. A számítások azt mutatják, hogy *iparunknak* — s ezt Rákosi elvtárs már említette — *az ötéves tervidőszakban ténylegesen körülbelül 600 000—650 000 új munkásra és alkalmazottra lesz szüksége.*

A hatalmas változást, melyet új, módosított ötéves tervünk jelent népgazdaságunk fejlődésében, az egyes fontosabb termelési ágak fejlődésén keresztül is világosan érzékelhetjük. Így pl. *nyersvastermelésünknek* az 1949. évi 398 000 tonnáról 1954-ben mintegy 1 300 000 tonnára kell növekednie, *acéltermelésünknek pedig megfelelően* 860 000 tonnáról közel 2 200 000 tonnára kell emelkednie.

Magyarországon a háborúelőtti utolsó békeévben, 1938-ban mindössze 648 000 tonna acélt termeltek. Tehát 1954-ben új, fel-emelt ötéves tervünk szerint, országunk acéltermelése a háborúelőtti Horthy-Magyarországnak közel három és félszeresére fog emelkedni. Vagy másként kifejezve: 1938-ban az ország minden lakosára az évi termelésből átlagosan 70 kilogramm acél jutott. 1954-ben pedig 236 kilogramm acél fog jutni. Ezeken a számokon lemérhetjük azt a hatalmas fejlődést, melyet országunk számára új, felemelt ötéves tervünk jelent. *Az új ötéves terv eredményeként hazánk a vas és az acél országává, ipari országgá, a gépek országává válik.*

Nehéziparunk termelési értékének 1954-ben el kell érnie az 55—56 milliárd forintot, vagyis kereken kétszer akkora értéket, mint amekkorát eredeti ötéves tervünk erre az évre előirányoz. Ötéves tervünk szerint 1954-ben 18,5 millió tonna szén kellett volna termelnünk. Az új, módosított ötéves tervben azt javasoljuk, hogy 1954-re 27,5 millió tonna szén termelését irányozzuk elő. Ami a *villamosenergia* termelését illeti, ötéves tervünk azt a feladatot tűzi ki, hogy 1954-re 4,2 milliárd kilowattóra energiát termeljünk. Mi pedig most azt javasoljuk, hogy az ötéves tervidőszak utolsó évére villamosenergiatermelésünket 6—6,5 milliárd kilowattórában állapítsuk meg, ami azt jelenti, hogy villa-

mosenergiatermelésünket 1949-hez képest csaknem megháromszorozzuk. A vegyipar termelési értékét, az ötéves tervben meghatározott színvonalhoz képest, mintegy 70 százalékkal javasoljuk növelni, ami 1949-hez képest azt jelenti, hogy öt év alatt vegyipari termelésünket megnégyszerezjük. A *tömegcikkiparnak, a finommechanikai iparnak, az erősáramú villamosiparnak és a híradástechnikai iparnak* 1954-ben új tervünk szerint meg kell közelítenie a 12 milliárd forint termelési értéket, vagyis háromszor akkora értéket, mint amekkorát ötéves tervtörvényünk megállapít és ötször akkorát, mint ezek az iparágak 1949-ben termeltek. Ugyancsak igen jelentős mértékben fog emelkedni *építőanyagiparunk* termelése is, az 1949. évinek közel négyszeresére.

A mezőgazdaságnak nyújtandó segítségről némi képet ad, ha megemlítjük, hogy az ötéves tervtörvényben előírányzott 22 800 traktor helyett a mezőgazdaságnak 26 000—28 000 traktort kívánunk juttatni és az öntözött területet a szovjet tapasztalatok felhasználásával nem 118 000 kat. holddal akarjuk megnövelni, mint ahogy ezt az ötéves tervről szóló törvény megállapítja, hanem 323 000 kat. holddal, minekfolytán egész öntözött területünk mintegy 370 000 kat. holdra növekszik: az 1949-ben öntözött terület nyolcszorosára. Míg 1939-ben 1 kat. hold szántóterületre mindössze 6 kilogramm műtrágya jutott és hároméves tervünk utolsó évében, 1949-ben, 12 kilogramm, addig ötéves tervünk utolsó évében, 1954-ben, minden kat. hold szántóterületre 73 kilogramm műtrágya fog jutni.

Az ipari és a mezőgazdasági termelésnek az eredetinel sokkal nagyobb mértékű növekedése, a munka termelékenységének mintegy kétszeresére való felemelése, a 80—85 milliárd forintnyi beruházás révén, a termelésbe lépő új gyárak, üzemek, bányák stb. révén *országunk nemzeti jövedelme* lényegesen gyorsabban fog fejlődni, mint ezt az ötéves tervről szóló törvény megállapítja. Az ötéves tervről szóló törvény azt a feladatot tűzte ki, hogy nemzeti jövedelmünk öt év alatt, tehát az 1950—1954. évek folyamán olymódon emelkedjék, hogy 1954-re elérje az 1949. évi nemzeti jövedelem 163 százalékát. Vagyis öt év leforgása alatt a nemzeti jövedelem színvonalának 63 százalékkal kellene emelkednie. Nemzeti jövedelmünk azonban már az ötéves terv első évében mintegy 20 százalékkal emelkedett, tehát — mint már említettem — egy év alatt az öt évre kitűzött feladatnak csaknem egyharmadát megvalósítottuk. Az elmondottakra való tekintettel, gondosan megvizsgálva lehetőségeinket és népgazdaságunk várható fejlődését, azt javasoljuk, hogy 1954-re, az ötéves terv utolsó évére, *nemzeti jövedelmünket mintegy 120—140 százalékkal ma-*

gasabbra tervezzük az 1949. évinél. Emellett az ipar részesedése a nemzeti jövedelemben az 1949. évi 51 százalékról 64—65 százalékra emelkedik. A tőkés szektor részesedése pedig a nemzeti jövedelemben az 1949. évi 20 százalékról 1—2 százalékra zsugorodik össze.

Országunk nemzeti jövedelmének ilyen szerkezeti megváltozása egyrészt azt tükrözi, hogy *ipari fejlődésünk jelentékeny mértékben meggyorsul, másrészt pedig azt mutatja, hogy az öt-éves terv végére hazánkban lényegileg megszűnik az embernek ember által való kizsákmányolása a népgazdaság minden területén.*

Új, felemelt ötéves tervünk eredményeként népünk életszínvonala sokkal nagyobb mértékben fog emelkedni, mint ezt eredeti ötéves tervünk megállapítja. Ismeretes, hogy az ötéves tervről szóló törvényünk az ötéves tervidőszakra, tehát az 1950—1954. évekre, 35 százalékos életszínvonalemelkedést ír elő. Ezzel szemben módosított, új ötéves tervünkben a mintegy 65—70 százalékkal megnövelt beruházások, a munka termelékenységének csaknem kétszeresére való emelkedése és az eredetihez képest igen jelentősen megnövekedő nemzeti jövedelem révén *népünk életszínvonalát mintegy 50—55 százalékkal javasoljuk emelni.* Ez azt jelenti, hogy *az ötéves tervidőszak alatt népünk életszínvonala legalább a másfélszeresére emelkedik.*

Az életszínvonalnak a másfélszeresére való emelkedése elsősorban abban jut kifejezésre, hogy *lényegesen megnövekszik az egy főre jutó legkülönbébb közszükségleti cikkek fogyasztása mind 1949-hez, mind 1950-hez képest.* Így pl. az 1950. évi fogyasztáshoz viszonyítva az egy főre jutó átlagos fogyasztás 1954-re tejben 45 százalékkal, cukorban 30—35 százalékkal, zsírban 25 százalékkal, cipőben 50—60 százalékkal lesz magasabb. Az egy főre jutó könyvfogyasztás ugyanezen idő alatt a kétszeresére emelkedik.

Óriási mértékben fog fejlődni hazánkban új ötéves tervünk eredményeként a *szociális biztosítás és a népegészségügy.* A biztosításba bevontak száma az 1949. évi 3,3 millió főről az ötéves tervidőszak végére, 1954-re, 6,7 millióra emelkedik, azaz több mint megduplázódik. Ez azt jelenti, hogy országunk lakosságának mintegy 70 százaléka fogja élvezni a szociális biztosítás előnyeit. Különösen nagyjelentőségű az emelkedés a falusi lakosságnál, amennyiben a mezőgazdasággal foglalkozók aránya a szociális biztosításba bevontak között az 1949. évi 3 százalékról 37 százalékra növekszik. A biztosításba bevontak számának hatal-

mas megnövekedése megköveteli, hogy a rendelőintézeti hálózatot is igen nagy mértékben fejlesszük. Itt 1954-re, 1949-hez képest, mintegy 90—95 százalékos emelkedést irányozunk elő. A mezőgazdasági lakosság egészségügyi ellátásának javítására mintegy 350—360 új falusi orvosi szakrendelőintézetet építünk. Az üzemi dolgozók egészséges munkaviszonyainak biztosítása érdekében, a miénknél sokkal magasabb szovjet normák alapulvételével, az üzemi mosdók, zuhanyozók, öltözők és egyéb üzemi egészségügyi létesítmények teljesítőképességét, mintegy 400 millió forint új beruházással, az 1949. évinek a kétszeresére emeljük. A bölcsődei férőhelyek száma 1954-ben kereken az ötszöröse lesz annak, ami volt 1949-ben.

Kulturális felemelkedésünk ütemének meggyorsulására jellemző, hogy új, módosított ötéves tervünk értelmében egyetemek, főiskolák, ipari és mezőgazdasági technikumok, középiskolák és ipari tanulóintézmények építésére és fejlesztésére az ötéves tervidőszak alatt 1,7 milliárd forintot ruházunk be: a sokszorosát annak, amit az ötéves tervről szóló törvényünk erre a célra megállapított. Négy új műegyetem mellett új, nagy mezőgazdasági egyetemet is építünk Gödöllőn. Tudományos kutatásra öt év alatt összesen 1,7 milliárd forintot fordítunk s ebből a hatalmas összegből csaknem 800 millió forint a beruházás. Az ötéves tervidőszak végére hazánkban kereken 2500 kultúrotthon fog működni, vagyis körülbelül ötszöröse annak, amivel 1950-ben rendelkezünk. A 2500 kultúrotthonból, amely 1954-ben működni fog, 1850 jut a falura.

A falusi lakosság számára rendkívül fontos úthálózatunk gyökeres megjavítása, hatalmas útépítési programunk megvalósítása. Új, módosított ötéves tervünk értelmében ugyanis az ötéves tervidőszak alatt 2600 kilométer hosszúságú új úthálózatot építünk. Ugyancsak döntően a falusi lakosság érdekeit szolgálja a gazdasági vasutak hálózatának a fejlesztése. Gazdasági vasutainkat az új ötéves terv szerint országosan egységes hálózattá építjük ki és szervesen összekapcsoljuk a nagyvasúti hálózattal. Mindez lehetővé teszi, hogy a falusi lakosság az év bármely időszakában könnyen eljuthasson a városokba, és meg fogja könnyíteni a város és a falu közötti áruforgalmat is.

Az ötéves tervről szóló törvényünk 180 000 új lakás építését írja elő, melyből 90 000 a városokra és 90 000 a falvakra jut. Új, módosított ötéves tervünkben 220 000 új lakás építését javasoljuk azzal, hogy a város és a falu között az arány változatlan maradjon.

De talán a nagy, az egész ország fejlődésére vonatkozó számoknál is kézzelfoghatóbban mutatják, milyen hatalmas átalakuláson megy át hazánk az új ötéves terv alapján, ha többé-kevésbé találomra kiragadunk néhány községet és várost, kisebb városokat s megnézzük, mit kapnak ezek az ötéves tervidőszakban. Nézzük csak: Salgótarján kap 800 új lakást, egy új, négyszázágyas kórházat, két általános iskolát és egy kultúrházat. Gödöllő kap a már említett új mezőgazdasági egyetemen kívül 200 új lakást, új gimnáziumot, új kultúrházat, új orvosi rendelőt, új strandfürdőt és sportuszodát. Szigetszentmiklós kap 1900 új lakást, ötszázszemélyes munkásszállót, három új általános iskolát, egy új mentőállomást, két új csecsemőotthont, négy új óvodát, új kultúrházat, új szülőotthont, új strandfürdőt, új népfürdőt, új sportpályát és új gyógyszertárat. Várpalota kap a többi között 1450 új lakást, új szülőotthont, napközis óvodát, új bölcsődét, új mentőállomást, új iskolát, új kultúrházat. Tatabánya kap 1630 új lakást, új szakorvosi rendelőintézetet, három új óvodát, négy új bölcsődét, új kultúrházat, új szakiskolát, két új általános iskolát, új sportpályát, új népfürdőt, gyógyszertárat stb. És ezt így lehetne, elvtársak, felsorolni órákon és órákon keresztül az ország minden városára, minden községére vonatkozóan. S a felsorolásból szándékosan kihagytam hazánk gyönyörű fővárosát, Budapestet, melyről eddig sem feledkeztünk meg, kihagytam máris hatalmas ütemben fejlődő második ipari és kulturális központunkat, Miskolcot, és általában nagyobb városainkat, mert idő hiányában egyszerűen lehetetlen felsorolni mindazt, amit új, felemelt ötéves tervünk hazánk fővárosának és nagy vidéki városainak juttat. És nem szóltam új, szocialista városainkról sem, melyeknek egyikét, Dunapentelét, mint ismeretes, már teljes gőzzel építjük.

Elvtársak!

Az elmondottak, azt hiszem, kézzelfoghatóan mutatják, hogy új, módosított ötéves tervünk hazánkat gazdagabbá és erősebbé, népünket jómódúbbá és műveltebbé, országunkat fejlett ipari országgá és ugyanakkor a virágzó mezőgazdaság országává alakítja át. De az elmondottak azt is mutatják, hogy új, módosított ötéves tervünk, még fokozottabb mértékben, mint eddigi ötéves tervünk volt, a béke építésének a terve, a békefront magyarországi szakasza megszilárdításának a terve. Az új, módosított ötéves tervünkben meghatározott nagyszerű célokért, e magasztos, egész népünk gyorsabb felemelkedését, a béke erősítését szolgáló hatalmas feladatok megvalósításaért érdemes

megfeszített erővel dolgozni, küzdeni és áldozni is. Ezért biztosak vagyunk benne, hogy kongresszusunk jóváhagyja új, felemelt ötéves tervünket. És biztosak vagyunk abban is, hogy az új ötéves terv megvalósításában munkásosztályunk, dolgozó paraszt-ságunk, értelmiségünk még nagyobb odaadással fog résztvenni, mint amilyen szorgalommal és odaadással vett részt eddig az országépítő munkában. Meg vagyunk győződve erről azért is, mert ahogyan *Sztálin* elvtárs mondta, „*a terv mi vagyunk, a munkások, a dolgozó parasztok, népünk milliós tömegei, akik a tervet magukénak vallják*” s Pártunk vezetésével, Rákosi elvtárs vezetésével biztosítani fogják új ötéves tervünk maradéktalan megvalósítását.

Elvtársak!

Népgazdaságunk 1951. évi, folyó évi tervének kidolgozásánál már figyelembe vettük azokat az új lehetőségeket, amelyeket az 1950. év eredményei, hiányosságai, tapasztalata hoztak felszínre. És természetesen számbavettük országunk fokozott szükségleteit is. Ezért ötéves tervünk második évére Pártunk Központi Vezetősége és Népköztársaságunk Minisztertanácsa a feladatokat úgy állapította meg, hogy ezek megfeleljenek az új, módosított ötéves terv most előttünk kibontakozó körvonalainak. Erre azért kell felhívni Pártunk, munkásosztályunk, dolgozó népünk figyelmét, hogy világosan lássuk a folyó évben megvalósítandó feladatok nagyságát. Az ötéves tervidőszak második évére, tehát a folyó évre megállapított terv megvalósítása sokkal nagyobb erőfeszítést, magasabbfokú szervezettséget, az összes rendelkezésünkre álló eszközök céltudatosabb, tervszerűbb felhasználását követeli meg, mint amit az elmúlt évben teljesítettünk. Megköveteli a szocialista munkaverseny, az újító-, a Sztahanov-mozgalom további kifejlesztését. Megköveteli, hogy a mi nagy Pártunk, Pártunk szervezetei az eddiginél is határozottabban forduljanak a termelés felé s az 1951-re kitűzött népgazdasági terv teljesítésének és túlteljesítésének motorjai legyenek.

És nem kétséges, hogy ha nekigyürkőzünk a munkának, ha minden kommunista az élen fog járni a termelésben, ha párt-szervezeteink, pártbizottságaink a termelés kérdéseit továbbra is munkájuk központjába állítják és még szorosabban összeforrnak a pártonkívüli dolgozók milliós tömegeivel városban, ipartelepeken és a falvakban, ha nem száll a fejünkbe a dicsőség, akkor az 1950. évinél jóval nehezebb 1951. évi tervünket is nemcsak teljesítjük, de túl is teljesítjük.

III

A népgazdaság szocialista építésének új feltételei

Tisztelt Kongresszus! Kuldott Elvtársak!

Módosított, felfele javított ötéves népgazdasági tervünket sok tekintetben új feltételek között kell megvalósítanunk, amelyek Pártunkkal, kormányunkkal, munkasoztá yunkkal, dolgozó népünkkel szemben is *új, nagyobb követelményeket* támasztanak.

Az egyik legfontosabb új feladat, amellyel meg kell birkózunk, a népgazdaságunk fejlődéséhez elengedhetetlenül szukséges *munkaerő kérdése*. Ilyen kérdés nem letezik a tokés országokban és ismeretlen volt természetesen a nagytokés-nagybirtokos Magyarországon is.

„Munkanelkuliség mindig volt és mindig lesz” — írta a Horthy-féle fasizmus idején a Székesfőváros Statisztikai Hivatala által kiadott hivatalos konyv. *„Túltermelés van az értelmiségi pályákon. A kenyérkereső osztályok megoszlásában olyan eltolódás következett be, hogy a közvetlen termelő tarsadalmi rétegek nem tudják ellátni a túlon túl nagyranőtt értelmiségi tábort”* — olvassuk ugyanennek a Szekesfovarosi Statisztikai Hivatalnak egy másik kiadványában.

És Horthy Székesfővárosi Statisztikai Hivatalának igaza volt annyiban, hogy a tokés rendszerben mindig volt és mindig lesz munkanelkuliség, mindig volt és mindig lesz „túltermelés” az értelmiségi pályákon. Magyarországon is ahhoz, hogy megszuntessuk a munkanelkuliseget, meg kellett donteni a tokes tarsadalmi rendet s elindítani a népi demokrácia útján a népgazdaság szocialista építést.

De természetesen, népi demokráciánk sem tudta máról-holnapra felszámolni a munkanelkuliseget, a tőkés gazdasági rendnek ezt az átkos orokségét. Ehhez bizonyos idore volt szukség, ha nem is nagyon hosszú időre. Szukség volt arra, hogy munkáosztályunk, dolgozó népünk valóban az ország gazdájává váljék, kezébe vegye a népgazdaság irányítását és Pártunk vezetésével előrehaladjon a népgazdaság szocialista építésének útján.

Ezért hároméves tervünk idején, de még ötéves tervünk első félévében is az volt a kérdés számunkra, miként foglalkoztassuk teljes mértékben a rendelkezésre álló munkaerőt.

Jelenleg pedig és a további években az lesz egyik legnehezebben megoldható kérdésünk, hogy miképpen biztosítsuk ipari

üzemeink, építkezéseink, közlekedésünk és az idénymunkák torlódásakor, mezőgazdaságunk számára a szükséges munkerőt.

Öt éves tervünk kezdetekor még alig volt kérdés számunkra a munkaerővel való tervszerű gazdálkodás, mert a munkaerő magától jelentkezett az üzemeknél, gyáraknál. építkezéseknél stb.

Jelenleg azonban és a további években szervezett, tervszerű, céltudatos munkaerőgazdálkodás nélkül nem tudjuk megvalósítani az előttünk álló megnövekedett feladatokat, mert visszavonhatatlanul megszüntettük országunkban a tőkés rendszer átkos örökségét: a munkanélküliséget. Hála a szocializmust építő népi demokráciának, az éhség korbácsa nem hajszolja többé az üzemek felé a munkanélküliek tízezreit, amint ez a Horthy-fasizmus idején történt, amikor a városi munkanélküliek hatalmas tömegét azoknak a nincsteleneknek a tízezrei is felduzzasztották, akik az éhségtől és nyomortól kergetve menekültek a falvakból a városba. Hála népi demokráciánknak, jelenleg a magyar faluban nincsen éhség és megszűnt a „menekülés” a faluról a városba.

A munkanélküliség felszámolása népi demokráciánk egyik legnagyobb vívmánya. Ugyanakkor azonban, amikor visszavonhatatlanul megszüntettük a munkanélküliséget, biztosítanunk kell népgazdaságunk számára a szükséges munkaerőt.

Az új helyzetben tehát nem vehetünk irányt arra, hogy a munkaerő továbbra is magától fog áramlani üzemekhez, építkezéseinkre, mert a munkanélküliséggel együtt megszűnt a munkaerő spontán áramlása is a munkahelyek felé. Ezért, ha népgazdaságunk számára biztosítani akarjuk a szükséges munkaerőt, *át kell térnünk a szervezett munkaerőtoborzásra és a munkaerő tervszerű elosztására.* Ez nem könnyű feladat a jelenlegi helyzetben. Nem könnyű a többi között azért, mert a mezőgazdaság, amelyben még igen jelentékeny munkaerőtartalékok vannak, szétforgácsolt, mert mezőgazdaságunk termelésének színvonala még alacsony, mert a mezőgazdasági termelésnek azok a folyamatai, amelyeket aránylag rövid idő alatt kell elvégezni, s amelyek erősen munkaigényesek, pl. az aratás munkája, nálunk még csak kis mértékben vannak gépesítve. Hiszen talán tudják az elvtársak, hogy két évvel ezelőtt még kénytelenek voltunk megtiltani az állami gazdaságokon kívül az aratógépek használatát, nehogy mezőgazdasági munkásaink munka nélkül maradjanak. Emellett helyi tanácsaink, amelyekre a munkaerőtoborzás feladata nagyrészt hárul, még fiatalok s nem rendelkeznek tapasztalattal ezen a téren.

A munkaerő kérdése már teljes súllyal jelentkezik a folyó 1951. évben, mert már ebben az évben mintegy negyedmillió új munkaerőt kell biztosítanunk népgazdaságunk számára.

A munkaerő szervezett toborzása mellett fokozott gondot kell fordítanunk a *szakmunkásképzésre* részint fiatalokból, részint azonban *átképzés* és a *technikai minimumok* rendszerének bevezetése útján.

Ami a fiatalokból való szakmunkásképzést illeti, ismeretes, hogy mi ezt, a szovjet tapasztalat felhasználásával, teljesen új alapokra helyeztük. A régi, kisipari tanulóképzést nagyipari tanulóképzéssel váltottuk fel, az új tanulóműhelyek és ipari tanulóotthonok egész sorát építettük meg és szereltük fel minden szükségessel. Ipari tanulóinkat ellátjuk munka- és egyenruhával, s gondoskodunk kulturális fejlődésükről is. Míg azelőtt, amíg az ipari tanulóképzés kisipari jellegű volt, a döntő szakmák a könnyűipariak voltak (szabó, cipész stb.), addig jelenleg döntő szakmákká a nehéz-, a gépipari és az építőipari szakmák váltak. 1951-ben már 57 000 ipari tanulónk lesz — valamennyit ellátjuk egyenruhával — s ebből 22 000 tanulóműhelyben és mintegy 20 000 tanulóotthonban nyer elhelyezést. Az ipari tanulóképzés terén elért jelentős sikereink mellett nem szabad elhallgatnunk egy komoly hiányosságot: ipari tanulóink között kevés a leánytanuló. Az 1950-re az elsőévesekre előírányzott 30 százalékot nem értük el (csak 22 százalékig jutottunk) s ezen a téren különösen jelentős a lemaradás a vasiparban.

A *segédmunkások* és a *betanított munkások átképzése szakmunkásokká* viszonylag jelentős mértékben indult meg országunkban. A baj azonban az, hogy termelő minisztériumaink nem fordítanak kellő gondot erre a kérdésre, nem mindig bocsátják rendelkezésre a szükséges oktatókat, nem gondoskodnak az átképzésre menők megfelelő kiválogatásáról és gyakran előfordul, hogy az átképzetteknek nem adnak szakképzettségüknek megfelelő szakmunkát. Ez jelentős lemorzsolódáshoz vezet az átképzős tanfolyamokon s ugyanakkor arra vall, hogy még rosszul gazdálkodunk a rendelkezésre álló munkaerővel.

A *technikai minimumok* rendszerét ez évben kezdjük bevezetni. Ennek lényege az, hogy aki a szakmai ismeretek bizonyos meghatározott minimumából vizsgát tesz, az jogot szerez a magasabb besorolásra, tehát a magasabb keresetre is. Ily módon a segédmunkások és betanított munkások bekerülhetnek tömegesen a szakmunkások kategóriájába, a szakmunkások pedig az alacsonyabb kategóriákból a magasabb kategóriákba juthatnak. A ter-

melés, a gazdaság vezetőit kötelezni kell arra, hogy azoknak, akik a technikai minimumból levizsgáztak, valóban magasabb kategóriájú munkát adjanak, mert ez népgazdaságunk érdeke és egyben a vizsgát tettek egyéni érdeke is.

A népgazdaságunk számára szükséges munkaerő biztosításánál arra is ügyelnünk kell, hogy *a szakmunkáslétszám gyorsabban emelkedjék, mint az összmunkáslétszám*. Ezen a területen számos nagyüzemünkben mutatkoznak kedvezőtlen tünetek. Így pl. a csepeli RM Művekben 1949-ben az összes munkásoknak 39,6 százaléka volt szakmunkás, 1950-ben pedig már csak 33,8 százaléka.

Fokozott figyelmet kell fordítanunk *újonnan épülő* üze-meinknek a szükséges munkaerővel való ellátására. Részben már az építkezés alatt — a szovjet tapasztalat nyomán — az építkezésben részvevő dolgozókból kell az új üzem számára a szükséges munkaerőt kiképezni, részben más forrásokból kell előre, tervszerűen biztosítani. A munkaerő és a káderek idejében való biztosítása újonnan épülő üze-meink számára mind nagyobb jelentőséget nyer népgazdaságunkban, mert az elkövetkező években mind több és több üzemünk készül el s rendkívül fontos, hogy az új üzemekben a termelés felfutása lehetőleg gyors legyen, s hogy elkerüljük az új üzemek beindításánál gyakori gyermekbetegségeket.

Népgazdaságunk növekvő munkaerőszükségletének biztosítására lényegileg a következő források állanak rendelkezésünkre: 1. A termelésbe lépő fiatalok, 2. a falu munkaerőtartalékai, 3. a nőknek a termelésbe való tömeges bevonása, 4. munkaerő átirányítása a magánkisiparból és a magánkereskedelemből a szocialista iparba, 5. a már foglalkoztatott munkaerővel való helyesebb gazdálkodás, 6. a különösen munkaigényes termelő-folyamatok fokozott gépesítése.

Ami a termelésbe lépő fiatalokat illeti, nyilvánvaló, hogy ezeknek száma távolról sem elegendő népgazdaságunk munkaerőszükségletének fedezésére. Hiszen, mint említettem, már ebben az évben közel negyedmillió új munkaerőt kell munkába állítani s a felnövő fiatalság ennek legfeljebb egyharmadát adhatja. Annál kevésbbé elégítheti ki a fiatalság népgazdaságunk munkaerőszükségletét, mert jelenleg fiatalságunknak jóval nagyobb hányada tanul tovább, mint a régi Magyarországon.

A *falu munkaerőtartalékai* potenciálisan igen nagyok, de a mezőgazdasági termelés szétforgácsoltsága miatt, a mezőgazdaságnak még elégtelen gépesítése miatt, ezeket a tartalékokat az

idén és a legközelebbi 1—2 évben még csak részben tudjuk felszínre hozni, iparunk számára biztosítani. De mezőgazdaságunkat fokozott ütemben gépesítjük s ez lehetőséget ad arra, hogy megkérjük dolgozó parasztságunkat: adjon nagyobb számban dolgozókat iparunknak, építkezéseinknek, tegye lehetővé fiainak és leányainak, hogy az iparban vállaljanak munkát, szakképzettséget szerezzenek, mert ez nemcsak népgazdaságunknak használ, hanem hasznos magának a dolgozó parasztságnak is és feltétlenül hasznos a dolgozó parasztfiataloknak is.

A nőknek a termelésbe való bevonása terén hazánk felszabadulása óta komoly lépést tettünk előre. Az elmúlt évben egész iparunkban a nők aránya 26,6 százalék volt. Azonban az előrehaladás ellenére nem lehetünk megelégedve a nőknek a termelésben elfoglalt helyével. Általában az a tapasztalat, hogy meglehetősen erős a konzervativizmus a nőknek a termelésbe való bevonásánál s főként szakmunkára való felhasználásánál. Különösen szembeszökő ez a vas- és gépipar egyes szakmáinál és a mezőgazdasági gépállomásoknál, ahol a női munkaerők arányszáma megengedhetetlenül alacsony.

Azt hiszem, elvtársak, a kongresszus egyetért abban, hogy ezt az állapotot mielőbb fel kell számolnunk. Nemcsak azért kell felszámolnunk, mert népgazdaságunknak szüksége van a női munkaerőre és nem utolsósorban a szakképzett munkaerőre, hanem azért is, mert a tapasztalat szerint a legtöbb munkaágban a nők igen jól megállják a helyüket, sőt nem egy területen jobban helytállnak, mint a férfiak.

A nőknek a termelésbe való tömeges bevonása s jelentékeny mértékben szakmunkásokká való át- és kiképzése azonban nemcsak népgazdasági érdek, nemcsak a számunkra oly szükséges munkaerő biztosításának egyik fontos forrása, hanem egyúttal a nők gazdasági, politikai és kulturális felemelkedésének s egyenjogúsításuk maradéktalan megvalósításának az útja is.

Elég jelentős munkaerőtartalék van még a *magánkereskedelemben és a magánkisiparban*, melyet ugyancsak fel kell használnunk. Azoknak, akik a magánkiskereskedelemből és a magánkisiparból át akarnak menni a szocialista termelésbe, ezt minden eszközzel meg kell könnyítenünk. Biztosítani kell számukra az átképzés lehetőségét, el kell hárítanunk a nehézségeket, amelyek olykor ezt az átáramlást még nehezítik.

A népgazdaságunk számára szükséges munkaerő fedezésének fontos forrása a *helyes munkaerőgazdálkodás*. Előbb már szóltam arról, hogy a munkaerővel való gazdálkodás terén nem mindig járunk el helyesen. Helytelen munkaerőgazdálkodásra

vall a többi között az is, hogy uzemeinkben, gazdasági szerveinkben *nagy mértékben felduzzadt az adminisztratív és a kísérítő személyzet létszáma* Pl 1950-ben iparunkban a munkáslétszám 12 százalékkal emelkedett, az adminisztratív munkát végző személyzet létszáma pedig 16,6 százalékkal. Ez nemcsak azzal a hátránnyal jár, hogy ily módon munkaerőt vonunk el a termeléstől, hanem azzal is, hogy az adminisztratív és a kísérítő személyzet létszámának felduzzadása növeli a burokratizmust, megnehezíti a gazdaság helyes vezetését, tehát vegso fokon visszatartja, fekezi a termelés emelkedését. Növeli a burokratizmust azért, mert — ahogy mondani szokás: „az íróasztalok munkát keresnek maguknak”.

A munkaerővel való helytelen gazdálkodásra mutat nagy-kereskedelmi elosztóapparátusunk túlzott megnevekedése is, melynek feltétlenül gátat kell vetnünk.

Jóllehet különösen látszik, de való, hogy ugyanakkor, amikor munkaerőhiányról beszélünk, számos uzemünkben, vállalatunknál még elég jelentős számban van kihasználatlan munkaerő. A vállalatok igazgatói ezt a tartaleket arra az esetre tartogatják, hogy hátha később majd egyszer szukség lesz rá, s akkor nehezen fogják tudni megszerezni a szukséges munkaerőtobblet. Ez a magatartás szocializmust építő népgazdaságunkban megengedhetetlen, államellenes, a népgazdaság, a szocializmus érdekeit sérto dolog. Ezért ezt a káros jelenséget meg kell szuntetnünk s a felszabaduló munkaerőt oda kell irányítani, ahol erre szukség van.

A munkaerőszukséglet fedezésében igen komoly segítséget jelent az is, hogy az *eredeti öt éves tervben előirányoztnal sokkal fokozottabb mértékben fogjuk gépesíteni népgazdaságunkban az erősen munkaigényes munkafolyamatokat*: a földmunkákat, a bányászatban a fejtést, a rakodást, a szállítást s általában egész népgazdaságunkban a szállítófolyamatokat, valamint a mezőgazdaságban az aratást, a terményeknek a földbol való kiszedését és erdogazdaságunkat is, mert ily módon a dolgozók tízezreit szabadíthatjuk fel más munkára s egyben a gépekhez, magasabb, nagyobb szakképzettséget igénylő munkára állíthatjuk be őket.

Bar ez nem kizárólag munkaerőgazdálkodási kérdés, itt kell megemlítenünk, hogy a kizsákmányoló osztályok kizsoritása és részbeni felszámolása városainkban, nem utolsósorban Budapesten, létrehozott bizonyos réteget, amely nem akar becsületos munkával bekapcsolódni a termelésbe, építésbe. A kizsákmányoló osztályoknak ezek a maradványai, a különfele deklasszált elemek, elég jelentos számban vannak a termelésen kívül. Ezek az elemek

spekulációjukkal zavarják népgazdaságunk egészséges fejlődését, aknamunkát folytatnak közellátásunk ellen, terjesztik az imperia-
listák különféle rágalmaait és hazugságait népi demokráciánk
ellen. Nyilvánvaló, hogy ennek az állapotnak határozott intéz-
kedésekkel véget kell vetnünk és biztosítanunk kell, hogy az
említett elemek a spekuláció teréről a termelőmunkába kerül-
jenek.

*A termelésben hiányzó munkaerő fedezetének kiapadha-
tatlan forrása a munka termelékenységének tervszerű emelke-
dése, ami szocializmust építő népi demokráciánk állandóan ható
törvénye, s amit, mint láttuk, meggyorsított ütemben növekvő be-
ruházásaink, a munkások és általában a dolgozók szakmai szín-
vonalának emelése, a fejlett szovjet termelési módszerek mind
tervszerűbb elsajátítása és meghonosítása, a termelés szerveze-
tének és műszaki irányításának megjavítása s a szocialista
munkaverseny elterjedése hivatottak biztosítani.*

Eltársak!

*A másik fontos kérdés, amelyre a népgazdaság fejlődését
jellemző új feltételek szempontjából rá kell irányítani a figyel-
met: a munkabér kérdése. Ez a kérdés szorosan összefügg az
előbbivel, a munkaerő kérdésével.*

Pártunk kezdeményezésére már az elmúlt évben jelentős
reformokat valósítottunk meg a munkabér kérdésében. Bevezet-
tuk a könnyebben áttekinthető, a termelést jobban ösztönző
darabbér-rendszert. Normarendezést és egyúttal alaphéremelést
hajtottunk végre. Megváltoztattuk az egyes iparágakban dolgozók
bérszínvonala között addig fennállott egészségtelen és igazság-
talan arányt, lényegesen megjavítottuk a bányászok, a kohászok
és néhány más termelési ágban a dolgozók bérvizonyait s előre-
hoztuk őket a többi termelési ágakban foglalkoztatottakhoz
képest.

Ezek az intézkedések helyesek voltak és máris éreztetik
kedvező hatásukat. Azonban ezzel még nem fejeztük be teljesen
a szocializmust építő népi demokrácia gazdaságának megfelelő
bérrendszer kialakítását. Tovább kell haladnunk a megkezdett
úton. Meg kell szüntetnünk a jelenleg még érvényben levő kettős
időbéres rendszert, melyek közül az egyiket nálunk „mutató-
számos” rendszernek nevezik. A mutatószámos rendszer tulajdon-
képpen szintén időbéres rendszer, csak burkolt formában.
A mutatószámos rendszerben dolgozók közül mindazokat, akiket
munkájuk alapján át lehet vinni a darabbéres teljesítményi rend-
szerbe, át kell vinnünk ide. Azokat pedig, akiknek munkája ezt

nem teszi lehetővé, át kell vinni az időbéres rendszerbe, s ilyen módon egységes időbéres rendszert kell létrehozunk. Ezzel egyidejűleg az időbéres dolgozók számára a termelést ösztönző prémium-rendszert kell bevezetnünk.

Az említettek mellett tovább kell fokoznunk a bérek terén a szakmunka és a nem szakképzett munka díjazása közötti különbséget, *fel kell számolnunk bérrendszerünkben az egyenlősdi minden maradványát*, hogy ezáltal is minél több dolgozót ösztönözzünk tanulásra, a szakképzettség elsajátítására s ezzel együtt emelhessük a munka termelékenységét is.

Egyéb intézkedések mellett bérrendszerünk, illetve bérpolitikánk segítségével is oda kell hatnunk, hogy megszüntessük, vagy legalább a minimumra csökkentjük a munkaerő ide-oda vándorlását, ami, mióta országunkban megszűnt a munkanélküliség, mindinkább zavarja termelésünket. Különösen nagy a munkaerő hullámzása a textiliparban és az építőiparban.

A már eddig hozott intézkedéseken túlmenően egész sor oly intézkedést kell kezdeményeznünk, amelyek alkalmasak ezeknek a rendellenességeknek a megszüntetésére. Szocialista bérrendszerünknek, bérpolitikánknek elő kell segítenie, hogy üzemeknek, építési és egyéb vállalatainknak *állandó törzsgárdája alakuljon ki* olyan dolgozókból, akik szeretik üzemüket, vállalatukat, ragaszkodnak hozzá és soha semmi körülmények között jószántukból, saját kezdeményezésükre el nem hagyják. Ugyanilyen irányban kell hatniok a különféle szociális kedvezményeknek és juttatásoknak, valamint a lakásépítkezésnek is. Ezenkívül az eddiginél sokkal nagyobb mértékben kell gondoskodnunk arról, hogy főként azok az üzemek, amelyekben nagy számban foglalkoztatnak női munkaerőt, el legyenek látva a gyermekintézmények széles hálózatával, hogy legyen az üzemnek bölcsődéje, napköziotthona, hogy legyen az üzem közelében óvoda, hogy biztosítsuk az üzemben dolgozó nők gyermekeinek üdültetését stb. Új, átdolgozott ötéves népgazdasági tervünkben az ilyen célokra az eredeti ötéves tervben előirányzott összeget igen jelentős mértékben fel kell emelnünk s a nagyüzemeknek lehetőséget kell adnunk arra, hogy ilyen intézményeket maguk létesíthessenek.

A harmadik igen fontos kérdés, melyet új módon kell felvetnünk, tekintettel a megváltozott feltételekre, amelyek között népgazdaságunk fejlődik: a műszaki és a gazdasági káderek kérdése.

Hároméves tervünk idején, de még ötéves tervünk első évében is alapjában az volt a feladat, hogy helyreállítsuk és

továbbfejlesszük azt a termelő gépezetet, amelyet igen leromlott állapotban ugyan, de mégis a kapitalizmustól örökségként kaptunk.

Jelenleg és az elkövetkező években döntően az a feladat, hogy új, hatalmas üzemeket hozzunk létre, ezeket munkába állítsuk, a bennük rejlő műszaki lehetőségeket teljes mértékben felhasználjuk, s emellett újjáalakítsuk nagyüzemeink, elsősorban kohászati üzemek, gépgyáraink, villamos erőműveink, bányáink egész sorát s ugyanakkor kisebb-nagyobb beruházások és jobb munkaszervezés révén, a régi felszerelésből, régi üzemekből a sokszorosát hozzuk ki annak, amit ezek az üzemek a tőkések kezén teljesítettek. Jelenleg továbbá arról van szó, hogy a fordulatot, amelyet építőiparunkban, az ötéves terv első évében csak elkezdünk, következetesen végigvignyünk, hogy a részben még most is kézművesjellegű építőipar helyett igazi nagyipari jellegű, gépesített, teljesen korszerű építőipart hozzunk létre.

Ezeknek az új feladatoknak a megoldása megköveteli, *hogy új módon vessük fel a műszaki és gazdasági kérdések kérdését, műszaki és gazdasági kérdéseink tudásának, színvonalának és létszámának a kérdését is.*

Népgazdaságunk jelenlegi vezetői, különösen az ipari termelésben, túlnyomórészt az üzemekből a Párt, a kormányzat által kiemelt munkások, akik kevés kivételtől eltekintve, kitűnően megállták a helyüket. Szorgalmukkal, odaadásukkal, szervező-képességükkel, egész munkájukkal kézzelfoghatóan *bebizonyították, hogy a munkásosztály nemcsak képes vezetni a termelést, a népgazdaságot, hanem jobban tudja vezetni, mint ahogyan a burzsoázia vezette.* Azonban súlyos tévedés volna ebből a megállapításból azt a következtetést levonni, hogy a vezetéssel iparunkban, termelésünkben, népgazdaságunkban minden rendben van, hogy mehet a dolog tovább úgy, ahogyan most van, jelentősebb új intézkedések, újabb igen komoly erőfeszítések nélkül. Új kérdéseink, *munkáskádereink* azt a feladatot, amelyet azelőtt a burzsoázia végzett, jól megoldották, sőt ennél sokkal többet tettek. Most azonban és az elkövetkező években munkáskádereinknek olyan feladatokat kell és fog kelleni megoldaniuk, amilyenek a burzsoázia előtt sohasem állottak. A magyar burzsoázia sohasem épített néhány év alatt többszáz hatalmas üzemet. Sohasem tűzte és nem is tűzhette maga elé a nagyüzemek egész sorának gyökeres újjáalakítását, melyeknek eredményeként egy-egy újjáalakított üzem termelése az előző termelésnek kétszeresére, sőt háromszorosára emelkedik. A magyar kizsákmányoló osztályok nem tűzték és nem is tűzheték maguk elé azt a feladatot, hogy nagy-

üzemű gépesített építőipart hozzanak létre, vagy hogy megteremtsek Magyarországon a korszerű, gépesített nagyüzemi jellegű mezőgazdaságot, mely feladatnak terhet részben ugyancsak a mi munkáskádereinknek kell vállalniuk.

Ezek az új, hatalmasan megnövekedett és az előzőknél sokkal bonyolultabb feladatokon mérve jelenlegi vezetőkádereink felkészültségét, szaktudását, el kell ismernünk, hogy ez a felkészültség, ez a szaktudás már nem elegendő. Más vezetőkádereink pedig nincsenek, mint azok, melyek jelenleg iparunkat, termelésünket, népgazdaságunkat irányítják.

Mit kell tehát tennünk? Ha az új, nagyobb feladatokat meg akarjuk valósítani, s mi természetesen ezt akarjuk, akkor minden rendelkezésre álló eszközzel emelnünk kell vezető munkáskádereink, s általában gazdasági kádereink tudását, szakmai színvonalát, természetesen politikai színvonalát is — *meg kell javítanunk a vezetés minőségét.*

Azt a feladatot kell magunk elé tűznünk, hogy munkáskádereink, akik jelenleg az ipar, a termelés vezetésében, gazdasági életünkben különféle fokon irányító szerepet töltenek be, *5—6 év leforgása alatt általában legalább is üzemmérnöki tudást szerezzenek és elnyerjék az ennek megfelelő képesítést is.* Azoknak a gazdasági kádereinknek pedig, akik nem termelési, hanem általános gazdasági funkciót töltenek be, ugyanezen idő alatt el kell sajátítaniuk a pénzügyi, kereskedelmi, tervgazdasági stb. ismereteknek azt a mértékét, amely megfelel a közgazdasági egyetemi végzettségnek, s meg kell szerezniök az ennek megfelelő képesítést. Pártunknak, Népköztársaságunk Minisztertanácsának meg kell adnia munkáskádereink számára a szükséges segítséget oly módon, hogy munkáskádereink nagyobb része, mostani vezető munkája mellett, tanulhasson és levizsgálhasson, vezető munkáskádereink egy részét pedig a Műszaki és Gazdasági Akadémiára és más, hasonló jellegű főiskolákra kell tanulni küldenünk.

Persze a tanulásra nemcsak munkáskádereinknek van szükségük, hanem régi műszaki és gazdasági értelmiségünknek is, mert a feladatok, amelyek elé az új feltételek gazdasági vezetőinket állítják, nemcsak munkáskádereink, de a régi műszaki és gazdasági értelmiség számára is újak.

Tehát: a régi műszaki és gazdasági értelmiség mellett, amelyet a továbbiakban is teljes mértékben fel kell használnunk, a *legközelebbi 5—6 év folyamán ki kell alakítanunk a munkásszótály saját műszaki és gazdasági értelmiségét, igazi népi értelmiséget*, mert enélkül lehetetlen megoldani az előttünk álló meg-

növekedett és mind bonyolultabb feladatokat, s mert munkássz-tályunk saját széles műszaki és gazdasági értelmisége nélkül, az új népi értelmiség nélkül nem lenne képes magasabb szintre emelni egész népünket.

Azonban, elvtársak, a műszaki és gazdasági káderek kérdése nem korlátozódik és nem is korlátozható az ipart, a termelést, a népgazdaságot irányító felső káderekre. Ez a kérdés sokkal szélesebb. Arról van szó, hogy iparunk, közlekedésünk, mezőgazdaságunk, általában népgazdaságunk mind nagyobb és nagyobb igényekkel lép fel szakképzett káderek tekintetében s ezeket az igényeket jelenleg csak kis részben tudjuk kielégíteni. Különösen nagy a hiány mérnökökben, technikusokban, agrónómusokban, képzett gazdasági és statisztikus szakemberekben.

A munkáslétszám üzemeinkben, építkezéseinken az utóbbi évek folyamán igen nagy mértékben megnőtt s ezzel a növekedéssel, érthetően, nem tudott lépést tartani a mérnökök és technikusok számának a növekedése. Hiszen ismeretes, hogy a mérnökök kiképzése hosszabb időt követel, mint a munkásoké. Ennek következtében jelenleg üzemeinkben, építkezéseinken a munkások számához viszonyítva, kevesebb a mérnök, mint volt a második világháború előtt, jóllehet az összes foglalkoztatott mérnökök száma lényegesen magasabb, mint volt a háborút megelőzően. A munkáslétszám igen nagymértékű emelkedése mellett a mérnöklétszám viszonylagos csökkenését a termelésben részben az is okozza, hogy a mérnökök egy részét adminisztrációs munkára használják fel, ami teljesen helytelen. Okozza részben az is, hogy tervezőintézeteinkben, tudományos intézményeinkben több ezer mérnököt foglalkoztatunk, amire a régi rendszer idején nem volt szükség, mert a burzsoázia nem épített tucatjával új üzemeket, alig épített új vasutakat, utakat, hidakat stb.

A felemelt, új ötéves népgazdasági terv szerint 1954-ig bezárólag kereken 11 000 mérnököt képezünk ki műegyetemeinken és műszaki főiskoláinkon, tehát többet, mint ahány mérnökünk összesen volt az ötéves tervidőszak kezdetén. Ezért tovább kell növelnünk mérnökhallgatóink számát, pedig már most is körülbelül tízszer nagyobb a mérnökhallgatók száma, mint amekkora volt a második világháború előtt. Komoly erőfeszítést kell tennünk, hogy minél több nő tanuljon mérnöknek, mert jóllehet ezen a téren a multhoz képest bizonyos lépést tettünk előre, mégis még mindig nagyon el vagyunk maradva.

A mérnökök mellett közvetlenül a termelésben rendkívül nagy szükségünk van szakképzett *technikusokra, azaz műszaki*

középkáderekre. Új, felemelt ötéves népgazdasági tervünk szerint öt év alatt 17 000 új technikust fogunk kiképezni.

És már most kell gondolnunk arra, hogy mi lesz ötéves tervünk befejezése után s ennek megfelelően kell mérnök- és technikusképzésünket a folyó ötéves tervidőszakban megtervezni. Figyelembe véve a várható szükségletet és számotvetve lehetőségeinkkel, azt javasoljuk, hogy az ötéves tervidőszak végére, 1954-re, az ipari technikumok tanulóinak számát 50 000-re, a különféle műegyetemek és műszaki főiskolák hallgatóinak a számát pedig 21 000-re emeljük fel. És hogy ezt megtehessük, a már épülő miskolci és veszprémi műegyetemeken kívül, új építész-mérnöki főiskolát, új általános mérnöki főiskolát és kilenc új ipari technikumot kell építenünk.

A mérnökökéhez és a technikusokéhoz hasonló arányban kell fejlesztenünk a közép- és felsőfokú közgazdasági szakemberképzést és még ennél is sokkal nagyobb arányban a *mezőgazdasági szakkáderek* kiképzését.

Ezeknek az új, fiatal műszaki és gazdasági kádereknek tízezrei túlnyomó többségükben már a munkások, a dolgozó parasztok fiaiból és leányaiból fognak kikerülni s annak a népi értelmiségnek a táborát fogják hatalmasan megnövelni, amelyet, mint említettem, a legközelebbi 5—6 évben, mint népgazdaságunk széles vezető rétegét, létre kell hoznunk.

A megváltozott feltételek, amelyek között népgazdaságunk most fejlődik és a legközelebbi években fejlődni fog, nemcsak azt követelik meg, hogy másként foglalkozzunk a műszaki és gazdasági káderek kérdésével, mint azelőtt, hanem egyben megkövetelik azt is, hogy bizonyos tekintetben *új módon vessük fel a gazdaság, a termelés, az üzemek vezetésének a kérdését.*

Hároméves tervünk időszakában és ötéves tervünk kezdetekor is már komoly nehézségek származtak abból, hogy termelésünkben, üzeink legnagyobb részében nem volt igazi felelős egyszemélyi vezetés, hogy az üzemeket sok esetben nem az igazgató vezette és vezeti, hanem az úgynevezett üzemi háromszög.

Nemrég, egyik igen fontos üzemünkben járva, megkérdeztem az igazgatótól, hogyan áll az üzemben a felelős egyszemélyi vezetés kérdése? „Nálunk ez a dolog rendben van — felelte kérdésemre az igazgató elvtárs. — Nálunk legkevesebb háromszor ulésezik hetenként az üzemi háromszög és minden ülés legalább 4—5 óra hosszat tart. Így az üléseken eldöntjük az üzem összes termelési kérdéseit.”

Ilyen módon képzelik el nálunk egyes elvtársak a felelős egyszemélyi vezetés kérdésének megoldását.

Egy másik igen fontos uzemunkben megtörtént, hogy az uzem partbizottságának titkára az uzemi háromszög nevében a termelési terv határidő előtti befejezését jelentette, anélkül hogy az uzem igazgatója erről a jelentésről tudomással bírt volna

Eddig — bar ez eddig sem volt jó — még valahogy megbékélhettünk az ilyen állapotokkal. Megbékélhettünk azért, mert gyáraink, vállalataink munkásigazgatói kezdetben nem rendelkeztek elegendő tapasztalattal az uzem, a vállalat vezetésében és szívesen osztották meg másokkal a felelősséget az uzem, a vállalat vezetéséért. A múltban meg valahogyan elturheltuk az említett állapotokat azért is, mert a feladat, amelyet az uzem vezetésének el kellett látnia, túlnyomórészt a meglevő uzem további mukodtetése és termelésének bizonyos mértékű fokozása volt.

Jelenleg azonban és az elkövetkező években többé már nem békélhetünk meg azzal, hogy a vezetés felelősségét elmosásák, hogy az uzemek élére állított felelős igazgató helyett valamilyen testület vezesse az uzemet, hogy a vezetésnek azt a módszerét, amely a Pártban, a társadalmi szervezetekben egyedül helyes és célravezető, átvigyük az iparra, a termelésre, az uzemekre, a népgazdaság különféle területeire. Nem békélhetünk meg a vezetésnek ilyen testületi jellegével, az egyéni felelősség elmosásával azért, mert a vezetésnek ez a formája leveszi a felelősséget az uzemek, a vállalatok igazgatóiról, gátolja ipari és általában gazdasági kádereink fejlődését, összekuszálja a dolgokat és mindezek folytán káros népgazdaságunk fejlődésére, szocialista építésünkre.

Pártszervezeteink az elmúlt évben igen nagy segítséget adtak a termelésnek. Alapjában véve megvalósították, legalábbis az iparban (de sokkal kisebb mértékben állami gazdaságainkban, gépállomásainkon, termelőszövetkezeti csoportjainkban) — Központi Vezetőségünknek azt az utasítását, hogy munkájuk központjába a termelés kérdéseit állítsák. — E nélkül a fordulat nélkül, amelyet pártszervezeteink, mondom, legalábbis az iparban, a termelés felé megtettek, nem érhattuk volna el azokat az igen komoly eredményeket, amelyeket az öt éves terv első évében ténylegesen elértünk, s amelyekről Rákosi elvtárs beszámolójában megemlékezett és beszámolóim elején én is szoltam. Ezt azért is szükséges leszögezni, nehogy bárki is azt a következtetést vonja le, hogy a felelős egyszemélyi vezetés szigorú alkalmazása akár csak a legkisebb mértékben is csökkentheti a pártszervezet szerepét, jelentőségét a termelésben, a gazdasági munkában. Ellenkezőleg *a pártszervezet, a kommunisták szerepe*

és jelentősége a termelésben kell hogy még tovább növekedjék. A pártszervezet természetesen mindenért felelős, ami az üzemben történik. A felelős egyszemélyi vezetés következetes megvalósításának üzemeinkben, termelésünkben azzal kell együttjárnia, hogy pártszervezeteink még jobb munkát végezzenek a dolgozók mindennapi felvilágosítása, helyes kezdeményezéseinek felkarolása terén, s hogy az igazgató, az üzem, a vállalat vezetője felé maguk is kezdeményezően lépjenek fel, méginkább segítsék az igazgatót a terv maradéktalan megvalósításában. S ez nemcsak magára a pártszervezetre s a pártvezetőségre vonatkozik, hanem minden egyes párttagra és tagjelöltre is, abban az értelemben, ahogyan Lenin meghatározta az agitátor, a népnevelő szerepét a termelésben:

„Minden agitátornak állami vezetőnek kell lennie, az összes parasztnak és munkások vezetőjének, a gazdasági építés kérdéseiben.”

Nagy tanítómesterünk említett szavai azt fejezik ki, hogy a kommunista, a párttag legyen tudatában kötelezettségeinek, felelősségének saját államával szemben, gyárával, üzemével szemben, képes legyen megmagyarázni a pártonkívüli dolgozónak az előttük álló feladatokat és példával járjon elől a feladatok megvalósításában.

A felelős egyszemélyi vezetés következetes megvalósítása üzemeinkben, termelésünkben azonban még egy további kérdést is felvet pártszervezeteink munkáját illetően. Amikor a vezetés az üzemben, a termelésben közös, amikor a felelős egyszemélyi vezetést testületi vezetéssel helyettesítik, akkor a vezetés és az ellenőrzés kérdései összefolynak, akkor nincs és nem is lehet se igazi felelős vezetés, sem pedig következetes ellenőrzése a vezetésnek. A pártszervezeteknek, a pártszervezetek vezetőségének, az üzemi pártbizottságoknak ezután sokkal komolyabban és alaposabban kell foglalkozniuk az üzem vezetésének és az igazgatónak az ellenőrzésével, mint ahogy ez eddig történt. Időről-időre be kell számoltatniuk az igazgatót a végzett munkáról, bírálatot kell gyakorolniuk az igazgató, az üzemvezetés munkája felett, javaslatot kell tenniük a munka megjavítására, az anyaggal, az energiával, a munkaerővel való takarékosagra stb., segítenie kell a pártszervezetnek, pártbizottságnak ily módon is az igazgatót, az üzem vezetését abban, hogy a Párt és a felsőbb gazdasági szervek által rábízott feladatoknak meg tudjon felelni.

Ha ily módon világosan meghatározzuk egyrészt a pártszervezet és a pártszervek, másrészt pedig az igazgató, a vezetés

szerepét az üzemben, a termelésben s ennek megfelelően cselekszünk a gyakorlatban, akkor üzemeinkben meg fog javulni a pártmunka is és a gazdasági vezetés munkája is.

Azonban, elvtársak, az új feltételek között a vezetés helyes módszereinek biztosítására nem elegendő, hogy az üzem vezetése felelős egyszemélyi vezetés legyen. Ehhez az is szükséges még, hogy ugyanez meglegyen az üzem egyes részlegeinél, műhelyeinél, telepeinél is. Továbbá szükséges, hogy egy-egy nagyobb üzemen belül az egyes részlegek, műhelyek, telepek, önálló gazdaságos elszámolás alapján működjenek, hogy világosan kimutatható legyen anyag- és energiafogyasztásuk, munkabéreköltségük és általában összes ráfordításaik s ugyanakkor teljes világossággal kitűnjék, hogy az illető üzembrész milyen értéket termel, mennyire dolgozik gazdaságosan, hogyan változik a termelékenysége, csökken-e az önköltség vagy sem.

Az önálló gazdaságos elszámolás rendszerének megvalósítása nemcsak azért helyes, mert igen komoly megtakarításokra ad lehetőséget, hanem azért is, mert segít felfedni az üzemben, a termelésben mutatkozó hibákat és hiányosságokat, tehát segít megtalálni az eszközöket is a hibák és hiányosságok felszámolására.

A felelős egyszemélyi vezetés és az önálló gazdaságos elszámolás mellett üzemeink helyes vezetéséhez, az új ötéves népgazdasági tervünkben igen jelentősen felemelt termelési feladatok megvalósításához elengedhetetlenül szükséges, hogy üzemeinkben részletesen kidolgozott, kötelező erejű, írásban rögzített gyártási előírások legyenek.

Még a hároméves terv időszakában is komoly hátrányt jelentett, hogy a legtöbb iparágunkban, üzemeink legnagyobb részében gyártmányaink többségére vonatkozóan nem létezett tudományosan megalapozott, részletesen kidolgozott, kötelező erejű gyártási eljárás, technológia. A technológia és a technológusok hiányát mi a Horthy-rendszertől kaptuk örökségbe. A burzsoázia üzemeinek legnagyobb része Magyarországon sohasem fordított gondot erre a kérdésre, de nem is nagyon fordíthatott gondot, mert akkor az üzemek valóságos vegyeskereskedések voltak, hol ezzel, hol azzal foglalkoztak, egy-egy üzemben sokszor többszázféle cikket gyártottak és ilyen körülmények között nehéz beszélni tudományosan megalapozott, szigorúan megállapított, kötelező erejű gyártási előírásokról. Bennünket azonban senki sem kötelezhet arra, hogy ami „jó” volt a burzsoáziának, azt jónak fogadjuk el a népi demokrácia szocializmust építő gazdasága számára is. Ezért ideje, hogy komolyan elkezdjünk

foglalkozni a technológia, a gyártási előírások kérdéseivel, mert ennek a kérdésnek elhanyagolása azzal jár, hogy nem gazdaságosan használjuk ki a rendelkezésünkre álló korszerű munkagépeket és ipari felszerelést, pocsékoljuk a nyersanyagot, magas a selejt százaléka, gyártmányaink nem eléggé szabványosítottak s mindez természetesen kedvezőtlenül hat ki a termelésre, a termelékenységre és az önköltségre. Másrészt a jól átgondolt, részletesen kidolgozott korszerű és kötelező erejű gyártási eljárások bevezetése az előfeltétele annak is, hogy iparunkban a lehető legszélesebb területen alkalmazzuk a *folyamszerű termelés módszereit, a futószalag- és a félfutószalagrendszert*, ami lehetőséget ad a termelés igen jelentős fokozására, a termelékenység emelésére, az önköltség további csökkentésére, vagyis ipari termékeink olcsóbbítására.

Tisztelt Kongresszus! Küldött Elvtársak!

Ha mi arról beszélünk, hogy új, módosított ötéves népgazdasági tervünket bizonyos tekintetben új feltételek között kell megvalósítanunk, ha azt mondjuk, hogy az új feltételek között meg kell változtatnunk, meg kell javítanunk népgazdaságunk, termelésünk, üzemünk vezetésének módszereit, akkor kiegészítésképpen azt is meg kell mondani, hogy a *helyes vezetéshez hozzátartozik a helyes ellenőrzés is*. Tudjuk, hogy a mi nagy tanítómestereink, *Lenin és Sztálin*, milyen nagy fontosságot tulajdonítottak a helyesen megszervezett, a helyesen megvalósított ellenőrzésnek.

„Vezetni — ez korántsem azt jelenti, — mondja Sztálin elvtárs — hogy határozatokat írunk és utasításokat küldünk szét. Vezetni — ez azt jelenti, hogy ellenőrizzük az utasítások végrehajtását, de nemcsak az utasítások végrehajtását, hanem magukat az utasításokat is, azt, hogy az eleven gyakorlati munka szempontjából helyesek-e vagy hibásak. Nevetséges volna azt hinni, hogy utasításaink mind száz százalékgig helyesek. Ez nem szokott előfordulni és nem is fordulhat elő, elvtársak. A végrehajtás ellenőrzésének éppen az a lényege, hogy funkcionáriusaink a gyakorlati tapasztalat kohójában nemcsak utasításaink végrehajtását, hanem maguknak az utasításoknak a helyességét is ellenőrizzék, ezért a végrehajtás ellenőrzése terén mutatkozó hiányosságok egyszersmind egész vezetésünk hiányosságai is!”

Megvan-e nálunk az ellenőrzésnek az a rendszere, amelyről *Sztálin* elvtárs szól? Megfelel-e ellenőrzésünk azoknak a

követelményeknek, amelyeket az ellenőrzéssel szemben *Sztálin* elvtárs felállít? Becsületesen meg kell mondanunk, hogy a mi ellenőrzésünk még csak igen kis mértékben felel meg az említett követelményeknek. S ez azt jelenti, hogy gazdasági vezetésünk is hiányos.

A hiba nem ott van, hogy nálunk nincs *elegendő* ellenőrzés. Nem a mennyiséggel van nálunk baj, illetve gyakran a mennyiséggel is, de legtöbbször nem abban az értelemben, hogy kevés az ellenőrzés, hanem abban, hogy túlságosan sok a párhuzamos és egymást keresztező *formális* ellenőrzés. Pl. a budapesti 72-es postahivatalnál két hónap alatt 45 ellenőrzést tartottak különféle szervek. Nem egyszer előfordul, hogy ugyanazon szervnél az ellenőrzés küldöttei találkát adnak egymásnak. Hasonló esetek nem ritkán előfordulnak népgazdaságunk más területein is. *Ellenőrzésünknek tehát egyik legnagyobb hiányossága az, hogy formális és rendszertelen.* Az Állami Ellenőrző Központ munkája lényegesen megjavult ugyan, de még mindig nem képes komoly segítséget adni a gazdasági vezetésnek. Jelentései a legtöbb esetben már a hibák és rendellenességek lényegére mutatnak rá, de az ellenőrzés gyakran mégis formálissá válik azáltal, hogy a ÁEK jelentései túlságosan későn készülnek el s ezért sokszor más úton már felfedett hibákat, rendellenességeket és visszaéléseket „tárnak fel”. Minisztériumaink ellenőrzési osztályainak ellenőrzése pedig azért válik formálissá igen sok esetben, mert nem a legfontosabb határozatok és utasítások rendszeres ellenőrzését végzik, hanem egyes bejelentések alapján folytatják munkájukat, némelyik közülük valósággal nyomozótestületté lesz, s miközben a kisebb-nagyobb hibákat és visszaéléseket felderíti, az alapvető szarvas hibákat gyakran nem veszi észre. Úgy járnak, mint az ismert orosz népmesében az, aki elment az állatkertbe és látta ugyan a szúnyogot és a kolibrit, de az elefántot „nem vette észre”. Az persze helyes, hogy a minisztériumok ellenőrzési szervei és általában az állami ellenőrzési szervek figyelnek a bejelentésekre, gondosan megvizsgálják ezeket. De azt nem lehet helyesnek elfogadni, hogy ebben merüljön ki ellenőrzési tevékenységük. Nem véletlen pl., hogy a földművelésügyi minisztérium ellenőrzési osztálya, amely ugyancsak ilyen nyomozótestületté alakult át, nem vette észre, milyen áldatlan állapotok uralkodnak állami gazdaságaink és gépállomásaink jelentős részében, hogy a deficit nem csökken, hanem növekszik, hogy az üzemanyagot pocskolják, hogy a dolgozóknak alig egyharmada dolgozik az állami gazdaságoknál teljesítménybérben stb.

Ellenőrzési munkánk másik hiányossága a *liberalizmus* az ellenőrzés során észlelt mulasztások, visszaélések elkövetőivel szemben, sőt nem egyszer olyanokkal szemben is, akik nyilvánvalóan aknamunkát folytatnak népgazdaságunk ellen.

Végül ellenőrzési munkánknak igen komoly fogyatékosága az is, hogy a *széles dolgozó tömegeket még gyengén vonjuk be az ellenőrzés munkájába*, még nem használjuk fel eléggé észrevételeiket, bírálatukat, jelzéseiket, sőt akadtak olyan szegyeteljes esetek is, amikor a visszaélések leleplezőit elbocsátották munkahelyükről, a visszaélést elkövetők pedig a helyükön maradtak mindaddig, amíg központi szerveink bele nem avatkoztak a dologba. Az ilyen esetek mögött népünk ellenségeinek kezét kell keresnünk, mert az ellenség malmára hajtja a vizet az, aki a dolgozó tömegek bírálatát elfojtja, aki ki akarja rekeszteni a dolgozókat az ellenőrzés munkájából.

Feladatunk tehát az ellenőrzés terén az, hogy a jelenleg még jórészt formális ellenőrzést tényleges ellenőrzéssé fejlesszük, hogy megszüntessük a sok felesleges, párhuzamos és sokszor egymást keresztező ellenőrzést, hogy felszámoljuk a még elég széles körben elterjedt liberalizmust az állami, a tervfegyelmet semmibevevőkkel, az állam vagyonát tékozlókkal, s mindenekelőtt az ellenséges elemekkel szemben, és hogy rendszerré tegyük a dolgozó tömegek részvételét az ellenőrzés munkájában s ezt a rendszert törvényerőre emeljük.

Összefoglalva: az új feltételek, amelyek között új, nagyobb és bonyolultabb feladatainkat a népgazdaság szocialista építése terén meg kell valósítanunk, a munkerő tervszerű toborzását és kiképzését, s ezzel együtt a tervszerűbb munkaerőgazdálkodást, továbbá a szocialista munkabérrendszer kifejlesztését, széles népi műszaki értelmiség kialakítását, felelős egyszemélyi vezetést, a termelés, a gazdaság vezetésének új módszereit és az ellenőrzés munkájának megjavítását követelik meg. Mindezekre elengedhetetlenül szükség van ahhoz, hogy új, felemelt öt éves népgazdasági tervünket sikeresen megvalósíthassuk.

IV.

Népgazdaságunk jellege és fejlődésének perspektívája

Tisztelt Kongresszus! Elvtársak!

Mint ismeretes, népgazdaságunk jelenlegi állapotában átmenetet képez a tőkés gazdaságból a szocialista gazdaságba. Olyan gazdaság ez, amelyben még megvannak a tőkés gazdaság

jelentős vonásai, de amelyben a parancsnoki pozíciók a dolgozó parasztsággal szövetséges munkásosztály kezében vannak és amelyben döntően már a szocialista gazdaság törvényei az uralkodók. Ugyanakkor népgazdaságunk még két, egymástól gyökeresen különböző, egymással ellentétes alapon nyugszik: a szocialista nagyipar és a kisárutermelő mezőgazdaság alapján. *Lenin—Sztálin* tanításaiból és a Szovjetunió tapasztalataiból, de saját tapasztalatunkból is tudjuk, hogy nagyon sokáig ezt a kettősséget nem lehet fenntartani. *Pártunk döntő stratégiai feladata — tehát nem közvetlen feladata — munkásosztályunk, dolgozó parasztságunk előkészítése e kettőség felszámolására, népgazdaságunk egységes szocialista alapjának megteremtése, a dolgozó parasztságnak termelőszövetkezetekben való önkéntes társulása s ezzel együtt a kulákságnak mint osztálynak megszüntetése útján.*

Országunk iparosításának meggyorsulása egyrészt, másrészt pedig az imperialista háborús gyújtogatók áttérése a háborús propagandáról nyílt agresszív cselekedetekre megköveteli, hogy mind erősebb és mindinkább szocialista népgazdaságunk legyen. Ezért *fokoznunk kell az előkészületeket az egységes szocialista gazdasági alapra való áttérés érdekében.* Ez pedig elkerülhetetlenül maga után vonja az *osztályharc további kiéleződését a falun,* amire Pártunkat, munkásosztályunkat, dolgozó parasztságunkat fel kell véteznünk.

A fokozott előkészítő munka mellett, amelyet mezőgazdaságunk szocialista átszervezése érdekében kell végeznünk, *folytatnunk kell* népgazdaságunk egész területén a *tőkés elemek korlátozásának és kiszorításának politikáját,* mindenekelőtt a kereskedelemben, amelyet fokozatosan, olyan mértékben, ahogyan erre a szükséges feltételeket meg tudjuk valósítani, helyettesítenünk kell szocialista kereskedelemmel: állami kereskedelemmel a városban, szövetkezeti kereskedelemmel a falun. Emellett azonban *örködnünk kell* afelett, hogy a szocialista kereskedelem terjeszkedése ne csak ne okozzon semmiféle fennakadást az áruforgalomban, hanem megjavítsa az áruforgalmat.

Gazdasági rendszabályokkal, beruházási és forgótőkehitelek juttatásával, valamint felvilágosító és szervező munkánkkal elő kell segítenünk a *kisipari termelőszövetkezetek* mozgalmának kifejlődését, biztosítanunk kell, hogy ezek, mint a szocialista szektorhoz tartozó gazdasági alakulatok — amelyek idegen munkaerőt nem zsákmányolnak ki — bekapcsolódjanak a szocialista tervgazdaságba.

Pártunk politikájának tengelye, népi demokratikus államunk alapja a munkásosztály szövetsége a dolgozó parasztsággal

s e szövetségén belül a munkásosztály vezető szerepe. Nyilvánvaló, hogy ha Pártunk egész politikájának, népi demokratikus államunknak ez az alapja, akkor gazdaságpolitikánk is csak ezen az alapon, a munkás-paraszt szövetség alapján, *e szövetség további megszilárdításának az alapján nyugodhat.*

Gazdaságpolitikánkban ez azt jelenti, hogy továbbra is alkalmaznunk kell, a sajátos magyarországi viszonyoknak megfelelően, az úgynevezett új gazdasági politikát, amelyet most is alkalmazunk, s amelyet Lenin zseniális elgondolása alapján először a Szovjetunióban alkalmaztak. Alkalmaznunk kell ezt a politikát mindaddig, amíg a szocializmus győzelmét a népgazdaság minden területén ki nem vívtuk, mert ezt a politikát, mint *Sztálin* elvtárs tanítja, egyetlen szocializmust építő ország sem mellőzheti.

Ennek a politikának az alkalmazása, elvtársak, azt jelenti, hogy továbbra is fenn kell tartanunk, sőt bizonyos vonatkozásban erősíteniünk kell a *piaci kapcsolatokat* a termelés különféle ágai, elsősorban pedig a szocialista ipar és a kisárutermelő mezőgazdaság között. Elő kell segítenünk ezen az úton is a kisárutermelő gazdaságok termelésének növelését. A mezőgazdasági termények és termékek kötelező beszolgáltatásának rendszerét erőteljesebben kell kiépíteniünk, egyúttal azonban csökkenteni kell azoknak a parasztgazdaságoknak a megkötöttségét, amelyek az állammal szemben fennálló kötelezettségeiknek eleget tesznek. Lehetővé kell tenni számukra, hogy az említett feltétellel, de minden egyéb megkötöttség nélkül, árufeleslegeiket piacra vigyék. És ha ezt a kedvezményt megadjuk az egyénileg gazdálkodó parasztoknak, csak természetes, hogy legalább ugyanennyit megadjunk termelőszövetkezeteinknek is.

Ez a rendszabály természetesen nem jelentheti az állam piacszabályozó szerepének felfüggesztését, vagy akár korlátozását. Mi nem állunk és sohasem állottunk a kispolgári ösztönösség alapján. Ezért olyan politikát kell folytatnunk, hogy az állam, a mi népi demokratikus államunk, a kezében levő gazdasági eszközökkel, az áruk mind hatalmasabb tömegével, amelyek birtokában vannak, igenis befolyásolja és szabályozza a piaci árak alakulását.

Ugyanakkor azonban, amikor fenntartani, sőt bizonyos tekintetben bővíteni javasoljuk a piaci kapcsolatokat, *még sokkal határozottabban, sokkal nagyobb mértékben kell fokoznunk, erősíteniünk, fejleszteniünk, kiterjeszteniünk, növelniünk a közvetlen termelési kapcsolatokat népgazdaságunk különféle ágai s mindenekelőtt iparunk és mezőgazdaságunk között.*

Melyek ezek a termelési kapcsolatok? Ezek a gépállomások

és az a segítség, melyet ezek termelőszövetkezeteinknek és a még egyénileg gazdálkodó dolgozó parasztságunknak nyújtanak. Ezek a különféle mezőgazdasági gépek és eszközök, melyeket a falunak juttatunk. Ez a mezőgazdaság fokozott ellátása műtrágyával és nemesített vetőmagvakkal. Ide tartozik az a sokoldalú segítség is, amelyet népi demokratikus államunk mezőgazdasági termelőszövetkezeteinknek nyújt nemcsak a gépállomások útján, hanem beruházási és egyéb kölcsönök formájában, tenyésztörzsek rendelkezésre bocsátásával stb. Ide tartozik a termelési szerződések kötése, melyek útján biztosítjuk az állam számára a szükséges mezőgazdasági termékek bizonyos részét s ugyanakkor a nyújtott előnyök, előlegek, szaktanácsadás, vetőmag, műtrágya segítségével emeljük a terméshozamot s ily módon lehetővé tesszük termelőszövetkezeteink és dolgozó parasztságunk jövedelmének fokozását. Tehát arról van szó, hogy necsak a parasztság *személyi* szükségleteit elégítsük ki, hanem mind nagyobb mértékben *termelési* szükségleteit is. Mindezen intézkedésekkel elősegítjük népgazdaságunk egészének fejlődését a szocializmus irányában, fokozzuk az előkészületeket a népgazdaság egységes szocialista alapjának megteremtésére!

Tisztelt Kongresszust! Elvtársak és Elvtársnők!

Pártunk vezetésével, a Szovjetunió, a nagy *Sztálin* segítségével munkásosztályunk, szövetségben dolgozó parasztságunk millióival, nehéz feladatokat oldott meg már eddig is népi demokratikus államunk, népgazdaságunk építése terén. Nemcsak a háborús pusztulást számoltuk fel, nemcsak a romokat takarítottuk el, nemcsak népgazdaságunk régi színvonalát állítottuk helyre rövid néhány esztendő alatt, hanem elkezdtuk és sikerrel valószínűsítjük meg iparunk, közlekedésünk, egész népgazdaságunk gyökeres újjáalakítását is. A hat év alatt, mely hazánk felszabadítása óta eltelt, hazánk a fejlődés útján nagyobb lépést tett előre, mint a megelőző évszázadok alatt. E rövid, de eredményekben gazdag néhány év alatt *Pártunk, munkásosztályunk tetteikkel bizonyította be, hogy hivatott népgazdaságunk, államunk, nemzetünk vezetésére.*

Azonban, elvtársak, a feladat, amelyet a legközelebbi években Pártunknak, munkásosztályunknak, dolgozó népünknek el kell végeznie: a szétaprózott, elmaradott kisparaszti mezőgazdaság helyén nagyüzemű, korszerű, szocialista mezőgazdaság létrehozása és új, felemelt ötéves tervünk segítségével országunk iparosításának meggyorsítása s mindezek eredményeként *az egységes alapon nyugvó szocialista népgazdaság megteremtése — nehezebb és bonyolultabb minden feladatnál, amit eddig elvégez-*

tünk. Ezt világosan kell látnunk s ennek megfelelően kell rá felkészülnünk. De nemcsak az elvégzendő feladat nőtt meg s nemcsak népünk ellenségeinek ellenállása fog növekedni, hanem hatalmasan megnőtt és szakadatlanul, feltartóztathatatlanul növekszik és fog tovább növekedni Pártunk, munkásosztályunk, népünk ereje is, acélosodik és acélosodni fog népünk akarata, hogy a növekedés nehézségeivel dacolva, *szabad hazánkat virágzó, szocialista országgá formálja.*

Ezért, elvtársak, mi most az előttünk álló, az eddiginél nagyobb és nehezebb feladatot is meg fogjuk oldani. Meg fogjuk oldani azért, *mert maga a történelmi fejlődés tűzte napirendre!* Mert, hála *Lenin—Sztálin* legyőzhetetlen tanításának, tudjuk, hogyan kell megoldani! Mert munkásosztályunknak, dolgozó népünknek van harcokban megedzett, tapasztalt élcsapata, van olyan vezető *Pártja*, amilyen a mi nagy Pártunk, amely *Marx—Engels—Lenin—Sztálin* nagy zászlaja alatt szilárd akarattal, törhetetlen hittel vezeti népünket a harcba a szocializmus teljes győzelméért országunkban!

Éljen a mi nagy Pártunk, a Magyar Dolgozók Pártja!

Éljen Lenin—Sztálin halhatatlan tanítása!

KOCZINA GYULA

a Rákosi Mátyás Művek Pártbizottságának titkára:

AZ RM TELJESÍTENI FOGJA A MEGNOVEKEDETT FELADATOKAT IS

Talán soha még ilyen tömeges méretekben nem mutatkozott meg dolgozóinknak a Párt iránt érzett szeretete, mint most, a kongresszusi versenyben. Pártszervezeteink felvilágosító munkája nyomán dolgozóink 91 százaléka, párttagságunk 94 százaléka tett felajánlást és harcol a Központi Vezetőség zászlajáért. Örömmel jelentem, hogy a felajánlást tevők 94 százaléka a mai napig már teljesítette vállalását és újabb vállalásokat tett. Ennek eredményeképpen az eredetileg vállalt mintegy 12 millió forint értékű többtermelés helyett több mint 30 millióval termeltünk többet és a 3,9 millió forint értékű önköltségcsökkentés helyett csaknem 8 millió forintot takarítottunk meg népgazdaságunknak.

Dolgozóink érzik, hogy a kongresszusi munkaversenyben

helytállni: becsületbeli ügy. A hatvanéves Kiss János elvtárs a nagykalapácsban még betegen sem hagyta el őrhelyét: „Nem lehet kórházba menni, előbb a versenyt kell megnyerni” — ez volt a válasza, amikor pártbizottságunk egyik tagja kórházba utalását el akarta intézni, hogy beteg szemét megoperálják. Dolgozó ifjaink is kitettek magukért. A csőgyár tolópadjának DISz-brigádja olyan csőfajtából, amelyből tapasztaltabb munkások 1200—1400 darabot szoktak gyártani nyolc óra alatt, most a Kongresszusi Héten 1700 darabot készített el és ma éjjel már befejezte első negyedévi tervét.

Dolgozó asszonyaink is a versenyben mutatják meg, hogy mennyire szeretik Pártunkat és hogyan harcolnak a békéért. Balogh Éva elvtársnő, akit a tömegárugyár egyik alapszervében most vettek fel tagnak, a taggyűlés napjára korábbi alacsony teljesítményét 278 százalékra fokozta, és felvételekor meghatottan mondotta: „Nem tudok annyit teljesíteni, amennyivel megköszönhetném a Pártnak, hogy felvettek a párttagok közé.”

Ezek az eredmények és e néhány kiragadott példa bizonyítja, hogy dolgozóink nem kímélik erejüket, ha Pártunk harcba hívja őket. Munkásaink alkotó lendülete a legfőbb biztosítéka annak, hogy üzemünk teljesíteni fogja azokat a feladatokat, amelyeket a Kongresszus határozatai alapján a felemelt ötéves terv fokozott követelményei állítanak elénk. Ezeknek a feladatoknak a megvalósítása, dolgozóink helytállása mellett, megköveteli, hogy pártszervezeteink az eddiginél többet foglalkozzanak üzemünk termelési kérdéseivel. Műszaki vezetőinknek pedig meg kell valósítaniuk a gyártási folyamatok észszerűbb megszervezését, a takarékosági előirányzatok betartását, az egész üzemvezetés észszerű megszervezését és az önálló gazdaságos elszámolási egység műhelyekre való kiterjesztését.

A felszabadulás után a vállalatot nem a termelési szempontok szerint szervezték meg. A gyár igazgatását olyan mértékben központosították, hogy az egyes üzemek vezetői nem lettek üzemük gazdái, nem tudták, hogy gazdaságosan termelnek-e, nem tudták, mennyi bért fizettek ki, vagy mennyi anyagot használtak fel az elvégzett munkához. Ezen a helyzeten lényegesen csak akkor lehetett változtatni, amikor Pártunknak a jobboldali szociáldemokraták feletti győzelme következtében megváltozott üzemünk vezetése, és a Szovjetunióban kipróbált és jól bevált módszereket kezdtük alkalmazni.

Pártbizottságunk, pártszervezeteink politikai előkészítő munkája nyomán, a megfelelő műszaki feltételek megteremtése

mellett a múlt év tavaszán kezdetét vette a gyárak önálló gazdaságos elszámolási egységeinek kialakítása. A kezdeti nehézségek, az egyes régi műszaki vezetők maradiságának leküzdése után az önálló elszámolási egységek kialakításának előnyei azonnal megmutatkoztak. A tizenöt termelési egységnél egyszeriben nyilvánvalóvá lett, hogy melyik gazdaságos és melyik dolgozik ráfizetéssel. A műszaki vezetők kezdték vizsgálni, milyen anyagot kapnak, mennyiért, ők gazdálkodtak a beralappal, ennek következtében nagymértékben csökkent a túlóra, jelentősen csökkentek a rezsikiadások, vagyis gazdasági vezetőink kezdték kiszámítani, hogy miből mennyi terméket állítanak elő és milyen költséggel. Kezdték beszámoltatni a gazdasági vezetőket, nemcsak egyszerűen a termelés állásáról, hanem az önköltség alakulásáról, a bérkeret és anyag felhasználásáról stb. Mindezek eredményeképpen például kerékpárgyárunkban a termelést úgy átszerveztük, hogy egy esztendő alatt az önköltségi ár a felére csökkent, ugyanakkor a termelés megkétszereződött.

A kialakított gyáregységek működésében azonban még komoly hiányosságok vannak. Gyakran előfordul, hogy fontos utasításokat adnak az igazgatók megkerülésével, közvetlenül a párhuzamos osztályok vezetőinek és nem gondoskodnak azok végrehajtásának ellenőrzéséről. Nem egyszer a központi vezetők, a központi osztályok utasításai keresztezik egymást.

Feladatunk, hogy a pártbizottság ellenőrző munkájának megjavításával rászorítsuk a központi osztályokat munkájuk megjavítására.

A gyárvezetés további megjavítása érdekében kialakítjuk a műhelyek önálló gazdaságos elszámolási egységeit az egyes gyárakon belül. Ez azt jelenti, hogy nemcsak a gyáraknak, hanem a műhelyeknek, az üzemszervezeteknek is meglesz a havi tervük, munkaberalappal fognak rendelkezni, meghatározva, hogy mennyi produktív, műszaki és egyéb dolgozó tartozik hozzájuk. Pontosan kimutatják, hogy alakul az illető műhely rezsije, és mennyi anyagot használ fel programja teljesítéséhez. Így ki fog tűnni, hogy mely műhelyek termelését kell megjavítani az egész gyáregység gazdaságosabb termelésének érdekében.

Mi rajta leszünk, elvtársak, hogy minden műhelyünk a szocializmus építéséért folyó harcnak, a béke védelmének egy-egy erődjé legyen. Erre köteleznek bennünket a csepeli munkások harcos hagyományai, erre kötelez bennünket az a fogadalom, amit akkor tettünk, amikor az a kitüntetés ért bennünket, hogy gyárunk felvehette a mi szeretett Rákosi elvtársunk nevét.

VAS ZOLTÁN:

NEMZETI JOVEDELMUNK KÉRDÉSEI

Rákosi és Gerő elvtársak beszámolójához különösen a nemzeti jövedelem kérdései szempontjából szeretnék hozzászólni. Gerő elvtárs népgazdaságunk fejlődését elemezve kimutatta, hogy ötéves tervünk feladatait az ipar és a közlekedés területén mintegy 3—3¹/₂ év alatt meg tudjuk valósítani. Arra is rámutatott, hogy ha mezőgazdaságunk fejlődésében behozzuk a viszonylagos elmaradást, minden lehetőségünk megvan arra, hogy az ötéves népgazdasági tervről szóló törvényben rögzített feladatokat négy év, vagy ennél is rövidebb idő alatt megvalósítsuk.

Beszámolójában Rákosi elvtárs ezeket a fejlődés szempontjából oly jelentős eredményeket lényegében úgy értékelte, hogy a Szovjetunió évtizedes tapasztalatainak átvételével, a szocialista munkaversenyek mozgósító erejével, a hároméves terv, és az ötéves terv első esztendejének jelentős túlteljesítésével a magyar dolgozó nép népgazdaságunk minden egyes területén új, eddig nem ismert erőforrásokat tárt fel, amelyek lehetővé teszik, hogy hazánk Pártunk vezetésével további jelentős lépést tegyen előre a szocializmus építésének útján.

Sztálin elvtárs arra tanít:

„Számunkra az ötéves terv, mint minden terv, csak terv, azaz megközelítése a feladatnak, melyet konkretizálni, melyet tökéletesíteni, amelyen változtatni kell a helyi tapasztalat, a terv megvalósításának tapasztalata alapján.”

Sztálin elvtárs tanításának megfelelően az eredeti ötéves terv nálunk sem az alapvető feladatok tekintetében került felülvizsgálatra. A feladat ma is ugyanaz: a szocializmus építése, néphadseregünk megerősítése, az iparosítás politikájának győzelemrevitele, a mezőgazdaság elmaradottságának felszámolása, népünk anyagi és kulturális színvonalának szakadatlan emelése.

Ami módosított ötéves tervünkben új és fejlődésünk változott körülményeit tükrözi, az a fokozódó imperialista háborús veszély, s az egyre élesedő belső és külső osztályharc körülményeiből adódik. Mindez megköveteli szocialista építésünk meggyorsítását, békénk megvédését. Ötéves módosított tervünk továbbá számos konkrét, az eredeti tervben nem szereplő, vagy nem teljes egészében kidolgozott tennivalóval bővül, melyek biz-

tosítják népgazdaságunk fejlődésének meggyorsítását és egyes aránytalanságainak kiküszöbölését.

Az ötéves terv átdolgozásának lehetőségei, fő szempontjai és méretei legátfogóbban abban jutnak kifejezésre, hogy a nemzeti jövedelem az eredetileg előirányzott 63 százalék helyett 1954-ig 120—140 százalékkal fog emelkedni. Az iparnak a nemzeti jövedelemhez való hozzájárulása 1949-hez képest 1954-ig 193 százalékkal nő; az építőiparnál az emelkedés 430 százalék, a mezőgazdaságnál 55 százalék, a közlekedésnél 130 százalék, a kereskedelemnél pedig kerekén 100 százalék.

A nemzeti jövedelem 1954-re várható összetétele is jellemzi népgazdaságunk szocialista átalakulását. Az ipar részesedése a nemzeti jövedelemben — az építőiparral együtt — az 1949. évi 51%-ról 1954-ben mintegy 64—65%-ra emelkedik.

A gyáripari termelés az ötéves tervidőszak alatt 1949-hez képest több mint háromszorosára nő. Az egész nehézipar termelése közel négyszeresére, a gépiparé több mint ötszörösére emelkedik.

A számokból világosan kitűnik, hogy módosított ötéves tervünk súlyponti kérdése továbbra is az ipar, és ezen belül döntően a nehézipar, a gépipar fejlesztése.

A módosított ötéves népgazdasági terv természetesen gondoskodik arról is, hogy a vas, az acél, a hengereltáru, a színesfémeket pótló alumínium, a szén és villamosenergia termelése kövesse a feldolgozó iparok növekedését. Sőt, az alapanyagiparok fejlesztését bizonyos mértékig keményebbre fogtuk, hogy ezáltal is szilárdítsuk népgazdaságunk anyagbázisát.

Az építőipar 1954-ben több mint kétszeresét kell termelje annak, amit az eredeti ötéves tervtörvény előírt. Így a módosított ötéves terv építési előirányzata tizenötszöröse a hároméves terv egész ideje alatt megvalósított építkezéseknek. Ily hatalmas feladat teljesítése csakis úgy lehetséges, ha a Szovjetunió fejlett építőiparának mintájára nálunk is kifejlesztjük azokat a módszereket, amelyek alapján az építőipar kőműves-jellegű tevékenysége mindinkább szerelő, azaz egybeépítő jellegűvé alakul át.

Mezőgazdaságunk fejlődése — az 1950. évi adatok szerint — lényegesen elmaradt a többi népgazdasági ág, különösen az ipar fejlődésétől. Amíg a nemzeti jövedelem 1950-ben az 1949. évhez viszonyítva több mint 7 milliárd Ft-tal emelkedett, a mezőgazdaság hozzájárulása a 7 milliárd emelkedésben mindössze 220 millió forint volt. Tehát míg az egész nemzeti jövedelem

1950-ben 20%-kal növekedett, a mezőgazdaság az emeléshez mindössze csak 3%-kal járult hozzá.

Módosított ötéves tervünknek ezért parancsoló szempontja, hogy mezőgazdaságunk 1954-ig ezt a lemaradást legalább részben behozza. Még így is a mezőgazdaság hozzájárulása a nemzeti jövedelemhez az 1949. évi 25,6%-ról 1954-ben — döntően az ipari termelés jelentős emelkedése következtében — 16%-ra csökken. A csökkenés természetesen csak viszonylagos, mert a mezőgazdaság hozzájárulása a nemzeti jövedelemhez 1949-hez képest ténylegesen 50—55%-kal növekszik. Az eredeti terv a mezőgazdasági termelésnek mindössze 42%-os emelkedését írta elő.

Amikor ötéves módosított tervünk 1954-re a mezőgazdaság hozamának ily, viszonylag jelentős emelkedését irányozta elő, elsősorban az állami gazdaságok és termelőszövetkezeti csoportok eredményeit és várható fejlődését vette alapul.

Beszámolójában Rákosi elvtárs világosan kifejtette, hogy bár mezőgazdaságunk nagyüzemi, szocialista átszervezése nem könnyű feladat, de ha tovább akarunk jutni a szocializmus építésében, népünk életszínvonalának emelésében, a béke megvédésében, a feladatot meg kell oldanunk.

Mi szükséges ehhez? Szükséges, hogy egész dolgozó népünk közös feladatává váljék a mezőgazdaság fejlesztésének és szocialista átszervezésének ügye. Szükséges, hogy nemzeti jövedelmünk fokozottabb igénybevételével az ipar még több anyaggal lássa el a mezőgazdaságot, még több traktorral, még több műtrágyával, még több növényvédőszerrel, építőanyaggal és mindazzal, amire a mezőgazdaságnak szüksége van. Ötéves módosított népgazdasági tervünk mindezt a szükségletet biztosítja!

Nagyszabású beruházásokra is szükség van az üzemi építkezések, az öntözés, a talajjavítás területén. Szükséges, hogy a mezőgazdaság jobb talajműveléssel, jobb növényápolással jelentősen megemelje a termésátlagokat, hogy a szántóföldi növénytermelést az értékesebb növények felé irányítsa, hogy új területeket kapcsoljon be a szántóföldi termelésbe, hogy kiterjessze a kettős termelést. Nemzeti jövedelmünk fokozottabb igénybevétele segítségével ötéves módosított tervünk mindennek anyagi előfeltételét ugyancsak biztosítja. Erőink mozgósításával így érhető csak el, hogy a mezőgazdaság terváron számított termelési értéke az 1949. évi mintegy 17 milliárd forintról 1954-re mintegy 25—26 milliárd forintra emelkedik. A növekedés mintegy 50—55%. A mezőgazdaság összes termelési értékének növekedésén belül a növénytermesztés mintegy 53%-kal, az állattenyésztés 52%-kal nő. A növénytermesztésen belül a szántóföldi ter-

melés hozama mintegy 60%-kal emelkedik. Nem kétséges, ha dolgozó parasztságunk Rákosi elvtárs útmutatása nyomán látni fogja, hogy a nemzeti jövedelem egészéből milyen komoly áldozatokat hozunk mezőgazdaságunk technikai és anyagi előfeltételeinek biztosítása érdekében, és ha ennek eredményeként a szocialista mezőgazdaság előnyei még jobban kibontakoznak, dolgozó parasztságunk felismeri a nagyüzemű szocialista gazdálkodás előnyeit és áttér arra. Túrkeve, Karcag, Mezőcsát és a többi termelőszövetkezeti város és község példája erre mutat.

A mezőgazdaság átszervezésével kapcsolatban van még egy döntő kérdés!

Csakis a mezőgazdaság szocialista átszervezése útján érhető el, hogy 1954 végére a szocialista szektor hozzájárulása a nemzeti jövedelemhez elérje a közel 100 százalékot és a kapitalista szektor népgazdaságunk minden területén csaknem teljesen megszűnjék.

Pártunk programjának nagy szocialista célkitűzése valósul meg ezzel: hazánkban lényegében megszűnik az embernek ember által való kizsákmányolása.

Marx, Engels, Lenin és Sztálin tanítása ez! A szocializmus eme dicső célkitűzéséért harcos kommunisták tízezrei, közöttük a magyar munkásmozgalom legjobbjai áldozták életüket. A Magyar Dolgozók Pártjának jutott a büszke feladat, hogy Rákosi elvtárs vezetésével a szocializmus építésének szilárd alapjait biztosítsa hazánkban. Ennek a nagyszerű építőmunkának újabb határköve Pártunk II. kongresszusa és módosított ötéves népgazdasági tervünk. A módosított ötéves terv a szocializmus építésének kérdését ilyen értelemben dolgozta be az eredetinel sokkal szélesebben és gyorsabb ütemezésben népgazdaságunk nagyvonalú fejlesztésének keretébe. A szocializmus építésének eme gyorsabb ütemét fejezi ki a termelés és a foglalkoztatottak számának növekedése, a termelékenység nagyszabású emelése, a műszaki fejlesztés, az önköltségcsökkentés s általában a nemzeti jövedelem minden számadata, összetevője. A szocializmus eme gyorsabb ütemű építése biztosítja, hogy — amint Rákosi elvtárs mondotta — a tegnap még a munkanélküliség Magyarországon a fokozott szocialista építés révén a foglalkoztatottak létszáma az ötéves tervidőszak alatt az iparban 20,4 százalékkal, az építőiparban 160 százalékkal, a közlekedésben 7,2 százalékkal emelkedjék. Figyelembe véve az időközben történő kiiregedéseket és lemorzsolódásokat, az iparnak és az építőiparnak 600—650 ezer új munkásra és alkalmazottra lesz szüksége. A mezőgazda-

ságban a foglalkoztatottak száma mintegy 200 ezerrel csökken. A dolgozó népességnek a mezőgazdaságból az iparba való áramlása egészséges jelenség és komoly tényezője nemzeti jövedelmünk emelkedésének. A nemzeti jövedelem hozamában ugyanis egy ipari dolgozó új érték termelése 1949-ben közel ötször, 1954-ben pedig hatszor annyi, mint a mezőgazdaságban dolgozók új érték termelése.

Nemzeti jövedelmünk és nemzeti vagyonunk gyarapodásának egyik további legfőbb biztosítéka a termelékenységek fokozása. Módosított ötéves tervünkben ezért veszünk irányt arra, hogy gyáripárunkban az eredetileg előirányzott 50 százalékos emelkedés helyett a munka termelékenységét öt év alatt mintegy megkétszerezzük. A termelékenység fokozásának ez a jelentősen megemelt előirányzata nyilván teljesíthető, hiszen 1950-ben a termelékenység ténylegesen 20%-kal emelkedett. Továbbá távolról sem mondhatjuk, hogy ezen a téren nemzeti jövedelmünk emelkedésének minden tartalékát kimerítettük volna. A Szovjetunió, de a magunk tapasztalatai is azt mutatják, hogy a dolgozó tömegek alkotó ereje szakadatlanul új tartalékokat hoz felszínre, amit a módosított ötéves terv megfelelően figyelembe vett.

A magasabb termelékenységi előirányzat teljesítését elősegíti, hogy nemzeti jövedelmünk beruházási előirányzata minden vonalon lényegesen emelkedik. Az új gyárak és üzemek, a régi gyárak újjáépítése és új felszerelése új és magasabb termelékenységnek vetik meg az alapját. Növeli a termelékenységet, hogy a terv mélyreható intézkedéseket tesz a szakmai képzettség fokozása és annak érdekében, hogy a szakmunkáslétszám gyorsabban emelkedjék, mint az összmunkáslétszám.

A termelés helyes megszervezése terén is sok még a tartalék. Még mindig komoly lazaságok vannak az üzemek vezetésében, szervezésében és a munkafegyelem terén. Sok helyen még mindig nagy a gépek állási ideje, nagy az indokolatlanul hiányzó létszáma, sok a selejt és alacsony a gyártási technológia színvonala. Mindez visszafojtja a nemzeti jövedelem emelkedését.

A nemzeti jövedelem további jelentős forrása az önköltség csökkentése. A gyáripárban jelentős részben a fajlagos anyagfelhasználás, csökkentése révén mintegy 25 százalékos önköltségcsökkentést kell elérni. Ennek során az anyaghányadokat a nehéziparban 17,3 százalékkal, a könnyűiparban 11 százalékkal kell csökkenteni. Egyedül ez a csökkentés 1954-ben 1950-hez viszonyítva az iparban 5,4 milliárd forint nemzeti jövedelem-többletet eredményez, azaz annyit, hogy egy év alatt megkeres-

sük Dunapentele összes költségeit és a budapesti földalatti vasút összes költségének felét. Az anyagköltségek és az anyagfelhasználás csökkentése természetesen nem megy magától. Kemény és következetes harcot kell érte folytatnunk. Így lesz csak a megtakarításból forint: a forintból nemzeti jövedelem, ebből lakás, ruha, fogyasztási cikk, életszínvönalemelés; így tudjuk biztosítani Néphadseregünk korszerű fejlesztését.

A termelékenység nagyarányú fokozása és az önköltségek jelentős csökkentése egyaránt rámutat a műszaki fejlesztés alapvető kérdésére. Módosított ötéves tervünkben a műszaki fejlesztés főfeladata a termelőfolyamatok termelékenységének fokozása, valamint nyersanyagbázisunk kiszélesítése. Mindez megköveteli eredeti ötéves tervünk gépesítési, automatizálási és vilamosítási programjának jelentős emelését.

Népgazdaságunknak csaknem minden ágában új, haladotabb gyártási és technikai eljárásokat kell bevezetnünk, felhasználva a technikai újítások tizezeit.

Mint minden területen, műszaki fejlesztési kérdéseink megoldásánál is felbecsülhetetlen az a segítség, amit a Szovjetunió baráti támogatása nyújt. A tudományos és műszaki együttműködés egyre inkább kiépül a baráti, népi demokratikus államok vonalán is. Mindent azonban nem lehet a Szovjetuniótól várni. A magyar tudományos kutatásra ezért igen komoly feladatok várnak. Az ötéves tervidőszak alatt 1,7 milliárd forintot fordítunk tudományos kutatóintézeteink fejlesztésére és fenntartására. A Horthy-rezsim több mint két évtized alatt ennek a töredékét sem fordította ilyen célra.

A műszaki fejlesztés és a tudományos kutatás azonban csakis úgy lehet eredményes, úgy járul hozzá igazán a nemzeti jövedelem növeléséhez, ha feladatait és gyakorlati tapasztalatait levisszük a munkapadokig, ha azok eredményeit összekapcsoljuk a munkaversenyek, az újítók és a sztahanovisták mozgalmával. Így elérjük, hogy amíg az újítások 1949-ben 118 millió forintos nemzeti jövedelemtöbbletet eredményeztek, 1954-ben feltétlenül lényegesen többet fognak eredményezni. Ez bizonyítja, hogy módosított ötéves tervünk nemzeti jövedelmének bevételei mennyire szervesen összefüggnék a dolgozók mindennapi kezdeményezésével, munkához való viszonyuk megjavításával és a hatalmas rejtett tartalékokkal, amelyeket a dolgozók segítségével kell az elkövetkezendő években egyre nagyobb mértékben felszínre hozni.

Ami a nemzeti jövedelem felhasználási tervét illeti, ebben is messzemenően kifejezésre jutnak a módosított ötéves terv főfeladatai. Mindenekelőtt a nemzeti jövedelem ma már döntően a nép jövedeleme. S amikor a kongresszus arról határoz, hogy a módosított ötéves terv eredményeként az 1950. évi közel 70% helyett 1954-ben a szocialista szektor súlya csaknem megközelíti a 100 százalékot és a tőkés, kizsákmányoló szektor csaknem teljesen megszűnik, ezzel egyben a nemzeti jövedelemnek a nép érdekében való százszázalékos felhasználását is biztosítja.

A szocializmus alapelvének eme nagy győzelme teszi csak lehetővé, hogy a nemzeti jövedelem felosztása 1954-re úgy történjék meg, hogy míg az eredeti ötéves terv az általános életszínvonal emelését 35%-ban irányozta elő, a módosított ötéves terv az életszínvonalat 50—55%-kal kívánja növelni.

A keresők száma az egész népességhez viszonyítva az 1949. évi 44,5%-ról mintegy 46—47%-ra növekedik. Ennek megfelelően emelkedik az egy családra jutó jövedelem, amely tehát nemcsak az átlagbérekben, hanem a több keresőn keresztül is jelentősen megnő. Ezeknek a nagy eredményeknek megfelelően emelkedik a lakosság fogyasztási javakkal való ellátása s a módosított ötéves terv a lakosság rendelkezésére álló árumennyiséget az 1949. évihez képest mintegy 50—55%-kal emeli.

A lakosság fogyasztási árualapjának növelésénél a módosított terv azt is számításba veszi, hogy jelentős eltolódás következik be a városi és a falusi népesség arányában. Míg 1949-ben az összes foglalkoztatott népesség 52,7%-a dolgozott a mezőgazdaságban, 1954-ben már csak mintegy 44%-a. A faluból a városba való áramlás, másrészt a dolgozó nép életszínvonalának általános emelése új fogyasztási igényeket jelent. Az elmúlt évek tapasztalata ugyanis az, hogy a fogyasztás a kisebb tápértékű és olcsóbb élelmiszerek vonaláról fokozatosan áttolódik a nagyobb tápértékű és drágább állati termékek vonalára. Igényesebb öltözködés és általában magasabb ellátási követelmények lépnek fel. Ennek megfelelően a lakosság 50—55%-kal megemelt fogyasztási alapjából az 1950. évi 28,4%-kal szemben, 1954-ben mintegy 32% jut a ruházatkodási szükségletek kielégítését szolgáló textilipari és cipőipari áruk vásárlására.

A jövő fejlődését nézve, természetesen nem hanyagolhatjuk el a ma problémáit. Ezek abban nyilvánulnak meg, hogy amikor az egyik oldalon egyre jobban szilárdítjuk a békefront magyar szakaszát, amikor egyre jobban emelkedik ipari termelésünk színvonala és sikerrel hajtjuk végre Pártunk iparosítási politikáját, a másik oldalon dolgozó népünk és elsősorban az

ipari munkásosztály piaci élelmiszerellátása körül átmenetileg zavarok mutatkoznak.

Persze tudni kell, hogy míg azelőtt legjobb esetben is lábosnyi főzelékkel ment a dolgozó munkába és szó sem lehetett szervezett üzemi étkeztetésről, ma már mintegy 800 000 dolgozó vesz részt üzemi étkeztetésben és számuk napról-napra növekszik. Gyermekek tíz- és tízezeit étkeztetjük az iskolákban, óvodákban, csecsemőotthonokban. Ezek száma is folytonosan növekszik. A városi keresők száma is jelentősen megnőtt. A falu is jobban él, mint régen. Mindez megnövelte az élelmiszerszükségletet.

Az élelmiszerellátási nehézségek hátterében a rossz termés mellett, kétségtelenül meghúzódik az ellenség keze, s a felvásárló és elosztó szervezet rossz működése. Hazugság azonban népünk ellenségeinek az az állítása, hogy egyik-másik élelmiszerben azért van különös mértékű hiány, mert a kelleténél több élelmiszert viszünk ki. Ténylegesen kivitelünkben a mezőgazdasági eredetű termékek arányszáma az 1938. évi 60%-ról 1950-ben 40%-ra csökkent. A mezőgazdasági export teljes leállítása súlyos következményekkel járna, nem szerezhetnénk be fontos nyersanyagokat és gépeket nyugatról. Ezért is szükséges, hogy külkereskedelmünkben az eddiginél is jobban fokozzuk kapcsolatainkat biztos támaszunkkal, a Szovjetunióval és a baráti államokkal.

Kétségtelen, hogy úrrá leszünk a ma nehézségein. Amint ezt Rákosi elvtárs is hangsúlyozta, a mezőgazdaság fejlődését minden rendelkezésre álló eszközzel előmozdítjuk és elérjük, hogy elegendő terméket szolgáltatson. Legyűrjük a szárazság és a rossz termés következményeit. Ahogy ősszel, most a tavaszi vetésnél is olyan mennyiségű vetőmaggal, növényvédőszerrel, műtrágyával és különféle munkagépekkel látjuk el a mezőgazdaságot, amire korábban gondolni sem lehetett volna. Ezzel minden tárgyi előfeltételét megteremtjük a tavalyinál sokkal jobb termésnek. De addig is a felvásárló állami kereskedelem megerősítésével, a mezőgazdasági kivitelnek a szükséges minimumra csökkentésével, a szervezett elosztás jobb kiépítésével már a folyó évben megjavítjuk a közellátást.

A jövőben azonban éppen a közellátás terén szerzett tapasztalatok alapján növelnünk kell az állam és a gyárak tartalékait. Ne kelljen a rossz terméstől félni. Ne kelljen mint most, a kongresszusi versenynél is nem egyszer attól félni, hogy gyorsul a munka és nincs elég anyag. A tartalékolás politikája ezért a szocializmus építésének egyik alapelve. Népgazdaságunk

hatalmas arányú fejlődése megköveteli azt is, hogy erőteljesen növeljük a nép vagyont, a beruházásokat. A módosított ötéves terv ennek megfelelően az akkumulációt erőteljesen fokozza, s erre az 1949. évi 23% helyett 1954-ben a nemzeti jövedelem 32%-át fordítja. Ebből beruházásokra az 1950. évi 17,8% helyett mintegy 27—28% jut. Ez azt jelenti, hogy az akkumuláció az ötéves tervidőszakban mintegy 226%-kal emelkedik.

Nemzeti jövedelmünk ilyenértelmű tervszerű felhasználása teszi csak lehetővé népgazdaságunk minden ágának hatalmas fejlődését, ahogy arról Rákosi és Gerő elvtársak beszámoltak. Ez teszi szükségessé, hogy a módosított ötéves terv az eredetileg előirányzott 51 milliárd forint helyett mintegy 80—85 milliárd forintot hasít ki nemzeti jövedelmünkéből és ruház be népgazdaságunkba.

80—85 milliárd forintból, ha semmi más feladatunk nem volna, 22 Dunapentelei Vasművet, vagy egy második, sokkal szebb és korszerűbb Budapestet építhetnénk, középületekkel, közintézményekkel, 800 000 kétszobás új lakással. De csak pénzből nem építkezhetünk! Hogy mindezt biztosíthassuk, hogy népgazdaságunk későbbi fejlődése még gyorsabb és a szocialista élet még szebb legyen, ma kell ennek előfeltételeit megteremtünk. Ezért kell a vas, az acél, a sín, a gép, az építőanyag. Eme termékek nagymennyiségű termelése nélkül nem tudunk előrejutni, terveinket nem tudjuk megvalósítani. Ezért szükségese a hatalmas, új beruházások és azok összpontosítása a népgazdaság legdöntőbb területein. Ennek megfelelően irányítja a módosított terv az ipar felé az összes beruházások 42,8%-a helyett annak mintegy 48%-át, a nehézipar felé az összes beruházások 36,5%-a helyett azok 44%-át.

Az eredeti ötéves tervben 154 nagy nehézipari beruházást terveztünk, összesen 6,9 milliárd forint összeggel. A módosított terv 267 nehézipari beruházást tartalmaz, összesen 22,8 milliárd forint összeggel. Legnagyobb beruházásunkra, a Dunai Vasműre az eredetileg előirányzott 2 milliárd forint helyett 4 milliárdot, a földalatti villamosra 600 millió forint helyett 2 milliárdot fordítunk. Eme hatalmas beruházások várható eredményeit legjobban az jellemzi, hogy a módosított ötéves terv nagy beruházásainak 1954-ig beinduló termelése egy évre átszámítva 17 milliárdot tesz ki. Ez közel tízszerese a Rákosi Mátyás Művek 1950. évi össztermelési értékének, tehát annyi, mintha 10 teljesen új Rákosi Mátyás Művet építenénk.

Módosított ötéves tervünk előirányzata lényegesen gyorsítja a dolgozók szociális, egészségügyi és kulturális színvonalá-

nak megjavítását is. A soha nem látott arányú lakásépítkezések mellett gyorsított ütemben fejlesztjük iskoláinkat, egészségügyi, kulturális és sportintézményeinket. Új egyetemeket, főiskolákat, színházakat, áruházakat, kórházakat, szanatóriumokat, gyermekotthonokat, üdülőket, könyvtárakat, parkokat, sportpályákat létesítünk. Korszerűsítjük közlekedésünket. Hazai gyártású új teherautók és autóbuszok tizezreit adjuk át a közlekedésnek.

Az eredeti ötéves tervben elhatározott új ipari centrumok, köztük elsősorban Miskolc, továbbá Hódmezővásárhely, Békéscsaba, Kaposvár, Debrecen, Eger, Nyíregyháza, Gyöngyös, Szeged, Székesfehérvár, Szekszárd, Szolnok, Zalaegerszeg építkezései a tervezettnél hamarabb kezdődnek el és gyorsabban fejlődnek be. A módosított ötéves terv Balassagyarmat, Jászberény, Cegléd, Kiskúnfélegyháza, Gödöllő, Sopron, Szentes, Vác iparosítását is gyorsítja. A régi városok hatalmasarányú fejlesztése mellett a módosított ötéves terv nagyszabású beruházásai előbbrehozzák az új szocialista városok megépítését. S olyan területeken, amelyek korábban pusztaságok, vagy csupán kisközség-települések voltak, a már megkezdett nagy építkezések nyomán gyorsul az új, a szocialista élet üteme, mint Dunapentelén, Bodajkon, Kazincbarcikán, Szigetszentmiklóson, Komlón, Várpalotán és a többi új ipari településen.

Valóban a béke nagy alkotásai ezek, s bár szovjet méretekhez szerények, de együtt épülnek a sztálini korszak nagy alkotásaival, amelyek a Szovjetunióban létesülnek a béke megerősítésére és a kommunizmus műveként.

A nagy központi feladatok sikeres megoldása mellett módosított ötéves tervünk az eddiginél lényegesen erőteljesebben támogatja a helyi célkitűzéseket, a helyi erőforrásokat. A lakosság és a helyi szükségletek fokozott ellátása érdekében meg kell alapoznunk a tanácsrendszer szocialista gazdasági bázisait. A pártbizottságok és a tanácsok végrehajtó bizottságainak meg kell ismerniök területük összes termelőerőit. Ismerniök kell a népgazdasági tervnek az illető megyére vonatkozó feladatait és meg kell találniok a legmegfelelőbb helyi eszközöket a helyi gazdaságfejlesztés előmozdítására.

Népünk vagyonának gyarapítása, nemzeti jövedelmünk fokozása csakis összes rendelkezésre álló erőforrásaink, tartalékaink mozgósításával és felhasználásával hajtható végre. Ezért az anyaggal és a munkaerővel való takarékossgot a mindennapi munka élő módszerévé kell tenni. Csakis így lehet biztosítani a szocializmus építésének programját, a tervek végrehajtásának anyagi erőforrásait.

A terv — népünk akarata! Törvény, amely mindenki számára kötelező. Fokozni kell a vezetők felelősségét a terv végrehajtásáért. Meg kell szüntetni a terv nemteljesítésével vagy hiányos teljesítésével kapcsolatos mindennemű visszasságot, hiányosságot. A tervellenőrzés feladatát a vezető szervek, az Országos Tervhivatal, a minisztériumok és alsóbb szervek központi kérdéssé kell tegyék. Biztosítani kell a dolgozók bírálatának és építő javaslatainak érvényesítését. A terveket úgy kell felbontani, hogy a dolgozók a konkrét feladatokat megismerjék és azok végrehajtását önmaguk is ellenőrizhessék. A pártbizottságok és pártszervezetek is mindennapi tevékenységük középpontjába kell állítsák a terv végrehajtásának, egész gazdasági munkánk folyamatos ellenőrzésének kérdését.

A tervfegyelem megerősítését mint a proletárdiktatúra megszilárdításának feladatát kell tekinteni. A tervezésben és a tervek végrehajtásában az éberséget pártmunkánk állandó gyakorlatává kell tenni. Ez egyben fokozott felelősséget is jelent pártfunkcionáriusaink számára, mert amint Rákosi elvtárs tanítja: „Mindenért, ami ebben az országban politikai, gazdasági és kulturális téren történik, mi vagyunk a felelősek”.

Fejlődésünk új korszakában ezért szükséges, hogy a kommunisták továbbra is példamutatóak legyenek munkájukban és alapvető feladatuknak tekintsék munkájuk technikájának elsajátítását. A kommunisták harci feladata munkájuk és tervfeladataik megismerése és tanulmányozása.

A pártbizottságok és pártszervezetek érezzék át a tervért való felelősséget! Ezért feladatunk támogatni, elősegíteni a dolgozó tömegek munkaversenyét: irányítani a dolgozók harcát a műszaki fejlesztésért, a termelékenység emeléseért, a takarékoság növeléseért, az onkoltség csökkentéseért. A pártbizottságok és pártszervezetek feladata, hogy előmozdítsák az üzemek, az állami birtokok, a termelőszövetkezetek, a hivatalok gazdaságos munkáját és jó vezetését. A pártbizottságok és pártszervezetek feladata, hogy a kritika és önkritika kommunista fegyverével előmozdítsák a hiányosságok kiküszöbölését, a rejtett tartalékok feltárását, segítsenek leleplezni az ellenséget, a rossz vezetést, a bürokráciát, a korrupciót! A pártbizottságok és pártszervezetek jó politikai felvilágosító munkával tudatosítsák dolgozó népünk millióiban, hogy ötéves módosított népgazdasági tervünk: a dolgozó tömegek terve. Az ő sorsuk, jövőjük van abban lefektetve és annyi valósul meg a tervből, amennyit a dolgozó nép szocialista feladatként magáénak vall.

Módosított ötéves népgazdasági tervünk alapelveinek jóváhagyásával kongresszusunk történelmi feladatát végez. Hazánk ezzel újabb jelentős lépést tesz előre a szocializmus építése és békés építőmunkánk megvédése útján. Mi kommunisták biztosak vagyunk abban, hogy dolgozó népünk, amely romjaiból építette újjá az országot, amely idő előtt teljesítette a hároméves tervet, túlteljesítette az ötéves terv első esztendejének célkitűzéseit, vállalja módosított ötéves népgazdasági tervünk harcra végrehajtását, s országépítő útján hűséggel követi Pártunkat, Rákosi elvtársat és a szocializmus építésének nagy tanítómesterét: Sztálint!

APRÓ ANTAL:

SZAKSZERVEZETEINKET A TERMELÉS, A SZOCIALISTA IPAR FEJLESZTÉSE TERÉN A PÁRT LEGFONTOSABB SEGÍTŐJÉVÉ KELL TENNI

Tisztelt Pártkongresszus! Elvtársak!

Az elmúlt két és fél esztendő alatt a magyar dolgozó nép Pártunk vezetésével újabb jelentős sikereket ért el a szocializmus építésében. A dolgozó parasztsággal szövetséges munkásosztály a Párt és Rákosi elvtárs vezetésével sorozatos győzelmeket aratott.

Rákosi elvtárs beszámolójában rámutatott arra, hogy dolgozó népünk óriási többsége és minden rétege követi a Pártot és a Párt politikáját. Kifejezésre jut ez abban is, hogy „gyökerében megváltozott a dolgozók viszonya a szocialista munkához”.

A dolgozók meggyőződtek a Párt politikájának helyességéről, egyrészt saját életviszonyaik, szociális és kulturális helyzetük állandó javulása, másrészt pedig hazánk egyetemes erősödése és felemelkedése által. Szemünk előtt változik meg az ország képe. A Párt céltudatos politikája hatalmas építkezések, üzemek, gépállomások, szociális és kulturális intézmények létrejöttében, a munkásosztály hatalmának erősödésében, Néphadseregünk fejlesztésében, a dolgozókról való gondoskodás százféle formájában válik valósággá.

A Párt iránti megbecsülés jut kifejezésre azokban a hatalmas termelési győzelmekben, hőstettekben, kimagasló eredményekben, amelyek a Párt II. kongresszusának tiszteletére az iparban és a mezőgazdaságban a Központi Vezetőség zászlajáért folyó szocialista munkaversenyben születtek,

A szocialista munkaverseny jelentőségét Rákosi elvtárs számos beszédében aláhúzta.

Versenymozgalmunk mai helyzete hosszas fejlődés eredménye. A szocialista munkaverseny Pártunk irányításával és segítségével fejlődött a dolgozók nagy tömegeit magábanfogláló mozgalmá.

Másfél évvel ezelőtt, 1949 augusztus 31-én Rákosi elvtárs felhívta a figyelmet arra, hogy nálunk a munkaversenyben milyen súlyos hibák vannak, pedig minden előfeltételünk megvan ahhoz, hogy a munkaverseny széles tömegmozgalmá fejlődjék.

Pártszervezeteink, a szakszervezetek, a vállalatok vezetői, a minisztériumok mindjobban megértik a szocialista munkaverseny jelentőségét és Sztálin elvtársnak a Sztahanov-mozgalomról szóló tanítását, azt, hogy a munkaverseny, a Sztahanov-mozgalom óriási jelentőségű emelő a munkásosztály kezében a munka termelékenységének fokozására. Márpedig a magasabb termelékenység „ez a legfőbb dolog a szocializmus győzelme szempontjából” — tanítja Sztálin elvtárs.

Ma már büszkén számolhatunk be arról, hogy a munkaverseny nálunk is mindjobban széles tömegmozgalmá fejlődik. Ezt bizonyítják a versenyben résztvevők számának adatai. Januárban például a nehéz-, könnyű- és építőiparban 550 000 dolgozó vett részt a szocialista munkaversenyben, 380 000 volt az egyéni versenyzők száma, 38 500 brigádban pedig 250 000 brigádtag vett részt a versenyben. Számos üzemben a dolgozók 75—80 százaléka tett kongresszusi felajánlást és a kongresszusi verseny sok helyen kiterjedt a mezőgazdaság, az állami gazdaságok, gépállomások, a termelészövetkezetek dolgozóira is. Sok helyen az egyénileg gazdálkodó parasztok is kötelezettséget vállaltak a Kongresszus tiszteletére.

Dolgozóinkat Pártunk II. kongresszusa újabb győzelmekre, hőstettekre serkentette. Ezek során a dolgozók százezrei tettek kongresszusi felajánlásokat és azokat becsülettel teljesítik, illetve túlteljesítik. Ezt látjuk a Kongresszusi Hét nagyszerű termelési eredményeiben is. Az úgynevezett feszített terveket az üzemek egész sora lényegesen túlteljesíti.

A budapesti és vidéki üzemek között nemes versengés indult meg a Pártunk Központi Vezetősége által felajánlott zászló elnyeréséért, az elsőségért.

A versenyben például az Egyesült Izzó február 28-ig 3 319 000 forint értékű többtermelést vállalt. Vállalásukat túltel-

jesítették, 200 000 izzólámpa helyett 372 000 darabot gyártottak terven felül. Ugyanakkor 640 000 forint megtakarítást értek el.

A Fémáru- és Szerszámgyépgyár dolgozói terven felül nyolc esztergapadot készítettek, most pedig újabb öt esztergapad készítését vállalták el. Az üzem vasöntődéje 70 tonna gépöntés helyett 103 tonnát készített el. Ugyanakkor lényeges önköltségcsökkenést is elértek. A pártszervezet a legjobb dolgozókat pártagnak, tagjelöltnek vette fel.

A Rákosi Mátyás Művek dolgozói a Kongresszus tiszteletére 12 millió forint értékű többtermelést vállaltak és a Kongresszusi Hét végéig 32 200 000 forintos többtermelést értek el. Selejtcsökkentés terén a megtakarítás közel egymillió forint. A verseny nagy lendületét bizonyítja az is, hogy a verseny tartama alatt 489 dolgozó érte el a sztahanovista szintet. Vállalásaikat több mint 20 millióval túlteljesítették. Az elért nagyszerű termelési eredmények mellett a Rákosi Művek pártszervezetének javuló munkáját mutatja, hogy a termelésben kitűnt dolgozók közül 135 párttagot és 282 tagjelöltet vett fel.

Az Ózdi Kohászati Üzemek felajánlásaikkal elsőként csatlakoztak a Hofherr-gyár kezdeményezésére megindult kongresszusi versenyhez. Ózdi pártszervezetünk munkájáról a titkár elvtárs tegnap már beszámolt.

Az ózdi kohászok Rákosi elvtársnak tett ígéretüket komolyan vették és vállalásaikat nemcsak teljesítették, hanem jelentősen túl is szárnyalták. A nagyolvasztó olvasztárai a kohókból 2403 tonna nyersvasat csapoltak terven felül; az acélmű olvasztárai pedig 1344 tonna acélt. A továbbgyártásra terven felül termelt acél, vas-buga 12 307 tonnát tesz ki, 13 305 000 forint értékben.

A durvahengermű hengerészei 4032 tonna, a finomhengermű hengerészei, mérnökei 4778 tonna készárut adtak terven felül nemzetgazdaságunknak. Az ózdiak becsülettel tettek eleget az anyagtakarékosságra és a különböző megtakarításokra tett vállalásaiknak is. A nagyolvasztó például 277,3 tonna koksz megtakarítását vállalta és helyette újításokkal 3732,2 tonna kokszot takarított meg. Az acélmű 79,5 tonna ferromangán megtakarítást vállalt, melyet 204,4 tonnára teljesített.

A gyár dolgozói a kongresszusi versenyben 27 283 000 forint értékű anyagot termeltek terven felül. Ugyanakkor 4 956 000 forint értékű megtakarítást értek el.

Az Ózdi Kohászati Művek felsorolt nagyszerű eredményei az üzemi pártszervezet, a vállalatvezetés, a helyi szakszervezet

javuló munkájának köszönhető. Az üzemi pártszervezet az új termelési sikerek elérése mellett gondot fordított arra is, hogy a dolgozók legjobbjai Pártunk tagjai legyenek. A versenyben legjobban kitűnt dolgozók közül 80-at tagnak, 145-öt pedig tagjelöltnek vettek fel.

Nagyszerű eredményeket értek el Ózdon az ifjómunkások is, akik a Kongresszusi Hét folyamán a romos kemencét tovább járatták és több mint kilencszáz adagot hoztak ki belőle.

A kongresszusi versenybe bányászaink is lelkesen kapcsolódtak be. A Párt és Rákosi elvtárs irántuk tanúsított szerető gondoskodását azzal hálálják meg, hogy állandóan fokozzák a széntermelést. Petőfibánya dolgozói február 24-ig terven felül 10 424 tonna szenet termeltek.

A dudari szénbányák, a Kongresszusi Héten 4200 tonna többtermelést vállaltak, s ezt már túlteljesítették.

A Dunai Vasműnél egész sor fontos épületcsoport időelőtti befejezését vállalták a dolgozók. Az egy órára eső termelési érték a Dunai Vasmű magasépítkezéseinél jelentősen emelkedett.

Jó eredményt ért el a Budapest—Ferencvárosi pályaudvar, amely a kongresszusi versenyben több mint négymillió forintot takarított meg. De fel lehetne még sorolni az üzemek százainak nagyszerű eredményeit.

A kongresszusi verseny bizonyítja legjobban Rákosi elvtárs megállapítását, hogy „megváltozott a dolgozók viszonya a munkához, mindjobban megértik a szocializmus építésének nagy jelentőségét”.

A kongresszusi versenyben a termelési eredmények mellett nagy jelentőségű az is, hogy a dolgozók széles tömegei kapcsolódnak be a munkamódszerátadás mozgalmába; a gyengébb munkások oktatása, szakmai nevelése jelentős fejlődésnek indult. Bizonyítja ezt az a tény is, hogy a száz százalékon alul teljesítők száma az üzemek egész sorában a minimumra csökkent. A kongresszusi versenyben a régi sztahanovisták mellé az új sztahanovisták százai, ezrei zárkoznak fel, lendületet kapott a Sztahanov-mozgalom. Számos helyen sztahanovista brigádok, munkacsapatok, műhelyek alakultak, és olyan kimagasló eredményeket értek el, mint például Kalló János, a Diósgyőri Acélöntőde magkészítője, aki közel 300 százalékos teljesítményt ért el.

Vajda László kőműves a Budapesti Gyárépítő Vállalatnál brigádjával 638 százalékra emelte teljesítményét.

Ezek az egyéni és üzemi eredmények egyben azt is bizonyítják, hogy üzeinkben mennyi belső tartalék van, amit még nem tártunk fel.

Egészen biztos, hogy a Gerő elvtárs beszámolójában ismertett módosított ötéves népgazdasági tervet teljesíteni tudjuk, ha jobban megszervezzük a munkát, úgy, ahogy azt a kongresszusi versenyben tettük.

A munkaversenynek ehhez a nagyarányú fejlődéséhez természetesen hozzájárult az is, hogy a múlt évben bevezettük a darabbérrendszert, végrehajtottuk az alaphéremelést és normarendezést, s a nemzetgazdaság szempontjából alapvetően fontos iparágak dolgozói számára magasabb bért biztosítottunk.

Iparunkban azonban jelentkezik olyan veszély, hogy egyes üzemek a száz százalék alatt teljesítők számát mindenáron fel akarják számolni, de úgy, hogy magasabb teljesítmény nélkül többletjuttatásokat biztosítanak, más besorolásokat adnak nekik, darabéből órabérbe teszik át őket.

Mi már az elmúlt évben drága árat fizettünk azért, hogy fellazultak a normák, hogy elnéztük a jobboldali szociáldemokraták tömeges bérctalálásait. Most fontos feladat a vállalatvezetés és a szakszervezetek számára, hogy ügyeljenek arra, hogy a magasabb teljesítményekre való törekvés egyben ne jelentse a normák fellazulását, a túlórák számának növekedését, ne következze be az, hogy a bérek kiugranak, a teljesítmény pedig lemarad.

Rákosi és Gerő elvtársak aláhúzták a Sztahanov-mozgalom jelentőségét. Szeretnék röviden egy-két olyan hibával foglalkozni ezzel kapcsolatban, amely az utóbbi időben kezd elburjánzani.

A Sztahanov-mozgalom nálunk alig másfél esztendő. Ha a sztahanovisták számát tekintjük, megállapíthatjuk, hogy bár a munkaverseny mindinkább tömegmozgalommá fejlődik, a sztahanovisták számának növekedésénél, elsősorban a vasiparban, a bányászatban, az építőiparban és a textiliparban, mégis bajok vannak.

A nehéziparban például 1951 január végén 4218 volt a sztahanovisták száma. A könnyűiparban 1167, az építőiparban 1933, a közlekedésben 2019. Ez együttesen — beleértve a kis szakmákat is — mintegy 10 000.

Ha összehasonlítjuk a versenyben lévő dolgozók számát és azokat a számokat, amelyeket Rákosi elvtárs a munkásosztály számarányáról megemlített, meg lehet állapítani, hogy nálunk még mindig nagyon alacsony a sztahanovisták száma. A Sztahanov-mozgalom kiszélesítése most az egyik alapvető feladat. Tíz-

ezer sztahanovistára még nem mondhatjuk, hogy ez már tömegmozgalom. De nálunk is, mint annakidején, 1935-ben a Szovjetunióban, minden előfeltétel megvan ahhoz, hogy a Sztahanov-mozgalom tömegmozgalommá fejlődjék. Sztálin elvtárs a Sztahanov-mozgalom gyors elterjedéséhez négy feltételt állapított meg: 1. A munkások anyagi helyzetének javulása, 2. a kizsákmányolás megszüntetése, 3. az új technika, 4. az emberek, akik a technika mestereivé válnak.

Dolgozóink növekvő életszínvonalát, azt, hogy ez az első feltétel megvan nálunk, bizonyítja az a körülmény, hogy több mint 36 százalékkal emelkedett a dolgozók beralapja, emelkedett a munkások átlagbére. Másodszor: nálunk is megszűnt az iparban a kizsákmányolás, a dolgozók nem a tőkéseknek, hanem maguknak dolgoznak. Harmadszor: hatalmas összegeket ruházunk be a népgazdaságba. Egyetlen év alatt több tízmilliárd forintnyi összeget. Nagyot fejlődött gépiparunk, közlekedésünk, s az ipar majdnem minden szektorának adtunk új gépeket, szerszámokat, vagyis javítottuk a technikát. Negyedszer: nálunk is vannak olyan dolgozók, akik mesterei a technikának, megvannak azok a káderek, munkások és munkásnők, akik — mint a kongresszusi verseny is bizonyítja — napról-napra új termelési sikereket tudnak elérni.

Akadályozza azonban a Sztahanov-mozgalom fejlődését a minisztériumok és szakszervezetek munkájában mutatkozó lélektelen bürokratizmus. Ez megmutatkozik egyrészt abban, hogy nem foglalkoznak a sztahanovistákkal, nem ismerik őket, munkájukhoz, fejlődésükhöz nem adnak megfelelő támogatást. Másrészt gátolja a Sztahanov-mozgalom fejlődését a bürokrácia úgy is, mint ahogy azt a Bánya- és Energiaügyi Minisztériumnál látjuk. A vegyiparban valamennyi felterjesztett dolgozóból 45-nek adták meg az oklevelet, bár valamennyi felterjesztett dolgozó megérdemelte volna, mert elérte a sztahanovista szintet. A vasútnál például a felterjesztett sztahanovisták névsora az 1/c. osztályon eltűnt, s a jól dolgozó vasutasok nem kapták meg a sztahanovista oklevelet.

A Dunai Vasműnél például 35 sztahanovistát jelöltek oklevélre, négyet pedig jelvényre, de a felterjesztettek között nem volt egyetlen kőműves, ács vagy állványozó. Ugyanakkor jelentős számú munkás dolgozik Dunapentelén Makszimenko elvtárs sztahanovista kőműves gyorsfalazási módszerével.

A minisztériumok kereteket szabnak a Sztahanov-mozgalomnak, nem törődve azzal, hogy az eleven mozgalom milyen

igényekkel lép fel. Lent az üzemekben az ellenség már kevésbé tudja megakadályozni a Sztahanov-mozgalom fejlődését, mert a dolgozók aktivitása, a Párt iránti szeretete, áldozatkészsége oly nagy, hogy elsöpri a bürokratákat. De ami nem sikerül lent: leszűkíteni, fékezni, akadályozni a Sztahanov-mozgalmat, azt nem egyszer elvégzik egyesek a központokban.

Sztálin elvtárs éles gúnyval beszél azokról a bürokratákról, „akik megijedtek a verseny erőteljes hullámától, megkísérlik, hogy mesterséges kereteket teremtsenek a versenynek, hogy szűk mederbe tereljék, hogy »centralizálják» a versenyt”. Majd így folytatja Sztálin elvtárs: „Mondani sem kell, hogy a bürokraták számítása nem fog beválni. A Párt mindenesetre gondoskodni fog arról, hogy halomra döntse ezeket a számításokat.”

Azokért a hibákért, amelyeket felsoroltam, természetesen felelős a Szaktanács is. Mi láttuk ezeket a hibákat, de megelégedtünk levélbeli vagy szóbeli figyelmeztetésekkel és nem léptünk fel erélyesen a Sztahanov-mozgalom érdekében a szakszervezetek és a minisztériumok súlyos hibáival szemben.

Fontos dolog, hogy éppen most, a kongresszusi versenyben, amikor a Sztahanov- és az újító-mozgalom nagy lendületet kapott, a minisztériumok és a szakszervezetek elhárítsák a felsorolt akadályokat.

A szakszervezetek és minisztériumok adjanak meg minden támogatást az új sztahanovistáknak, törődjenek azok szakmai nevelésével, pártszervezeteink pedig politikai nevelőmunkájukban elsősorban ezeket az új tehetségeket, a kongresszusi versenyben élenjáró legjobb dolgozókat kísérik figyelemmel.

Rákosi és Gerő elvtársak beszámolóikban többször szóvá tették a munkafegyelem kérdését. Rákosi elvtárs a munkafegyelem kérdését a legfontosabbak közé sorolja, mint előrehaladásunk, továbbfejlődésünk egyik előfeltételét. A legutóbbi esztendőben a munkafegyelem terén van javulás. Pártszervezeteink, a szakszervezetek, a vállalatvezetés javuló munkája, a fegyelem megszilárdítására vonatkozó rendeletek és törvények hoztak bizonyos eredményeket.

De itt még súlyos bajok is vannak. A Diósgyőri Magasépítési Vállalatnál például a legutóbbi vizsgálatok alkalmával az 1700-as létszám mellett naponta 50—60 hiányzó volt. Az építőanyaggyártó-iparban az 1950-es év negyedik negyedében kétszeresére emelkedett a hiányzók száma.

A bányászatban, ahol a Párt és a kormány határozata óta mutatkozik némi lassú fejlődés, a munkafegyelem megszilárdítása terén még súlyos hibák vannak. 1950 negyedik negyedében

95 000 volt a mulasztott napok száma. Várpalotán decemberben 1205 volt az igazolatlan műszak.

A kohászatban az 1950-es év második felében 24 559-re emelkedett az igazolatlanul mulasztók száma.

Mit mutatnak ezek a számok? Azt, hogy Rákosi elvtárs teljes joggal követeli meg tőlünk, hogy erősítsük a munkafegyelmet, az állampolgári fegyelmet és számoljuk fel az e téren mutatkozó hiányosságokat.

„Kevés csak magunkénak vállalni az országot — mondotta Rákosi elvtárs — érezni kell érte a felelősséget is.” Itt elsősorban a szakszervezeteknek kell széleskörű nevelő, felvilágosító munkát kifejteni, különösen az új munkások között, fegyelemre, rendre, pontosságra kell szoktatni őket.

A munkafegyelem állandó szilárdítása, különösen most, a módosított ötéves népgazdasági terven belül, még nagyobb jelentőségű lesz. Itt nem elég csak általánosságban agitálni, minden munkást meg kell győzni a munkahelyén a fegyelem fontosságáról. A régi Magyarországon a tőkések és a földbirtokosok törvénnyel, kényszerrel, a munkanélküliség rémével tartottak fegyelmet. Mi nem ilyen fegyelmet akarunk. Lenin elvtárs arra tanít bennünket, hogy „a kizsákmányolók által kényszerített fegyelemről az öntudatos, szabadon vállalt fegyelemre kell áttérni és minden dolgozóval meg kell értetni ennek a fegyelemnek szükségességét”.

A nemrég életbelépett Munkatörvénykönyv magában foglalja a munkafegyelem további megszilárdítására vonatkozó szocialista elveket. Ezeknek kell érvényt szerezni és a fegyelem erősítését elsősorban politikai felvilágosító, nevelő munkának kell tekinteni. Az öntudatos munkások nem szeretik, kiközösítik soraikból a munkafegyelem megbontóit, a lógosokat, akik igyekeznek minél kevesebb munkával minél több pénzt keresni. Természetesen, az ilyen elemekkel szemben — ha a nevelőmunka hatástalan — keményen fel kell lépni.

Szeretnék még röviden szakszervezeteink fejlődéséről és új feladatairól beszélni.

A kongresszusi versenyben és már azt megelőzően is, a normarendezés, a békekölcsön jegyzése során, s a dolgozókról való gondoskodás, a nevelés, a kulturális és sportmunka terén mutatkozott a szakszervezetek munkájában javulás. Ez összefüggésben van azzal a mérhetetlen nagy segítséggel, melyet Pártunk és Rákosi elvtárs adott és ad a szakszervezeteknek feladataik elvégzéséhez. Ez a segítség jutott kifejezésre a Politikai Bizottság 1950 július 24-i határozatában is, mely élesen rávilágított a

SzOT-ban és a szakszervezetek felső vezetésében dolgozó kommunisták súlyos hibáira és megjelölte azokat a feladatokat, melyeknek végrehajtásával a szakszervezetek képesek a Párt köré tömöríteni a dolgozó tömegeket, s mozgósítani őket elsősorban a szocialista verseny, a Sztahanov- és újitómozgalom kifejlesztésén keresztül a népgazdasági tervek teljesítésére és túlteljesítésére, a szocializmus felépítésére, népünk anyagi és kulturális felemelésére.

A Politikai Bizottság határozata óta, bár van javulás, de nem következett be gyökeres fordulat a Szaktanács és szakszervezetek munkájában, holott ennek minden előfeltétele adva van.

Az elmúlt két év során a szovjet szakszervezetek példáját követve végrehajtottuk az iparági szervezkedésre való áttérést, és ezáltal a szétforgácsolt, szűk szakmai keretekkel rendelkező 50 szakszervezetből 19 nagy ipari szervezetet hoztunk létre. Kiépítettük a szakszervezetek üzemi szervezeteit, a szakszervezetek megyei tanácsait és területi bizottságait, lényegesen kiszélesítettük a bizalmi hálózatot. Ma a szakszervezeteknek a mezőgazdasági munkások nélkül több mint 1 430 000 tagja, 6100 alapszervezete, 2700 műhelybizottsága és 65 000 bizalmija van. A szakszervezeti funkcionáriusok száma országos viszonylatban közel 220 000.

Pártunk és a kormányzat a szakszervezetekre bízta a társadalombiztosítás, az üdülés és a munkavédelem ellátásának feladatát, s ez újabb lehetőséget ad a dolgozóknak a szocializmus építésében aktivitásuk növelésére, a szakszervezeti munka további javítására, kiszélesítésére.

A szakszervezetek széleskörű kulturális és sporttevékenysége is most van kifejlődőben és ezen keresztül újabb lehetőség nyílik a szakszervezetek számára a tömegek közötti politikai és kulturális munka további javítására.

Az elmúlt két esztendő során a szakszervezetek sokezer funkcionáriust adtak a Párt, az államapparátus, a Néphadsereg és a gazdasági élet különböző területeire.

„Az eredmények mellett azonban a szakszervezetek — s elsősorban a szakszervezetek felső vezetésének munkája — messze elmarad Népköztársaságunk általános fejlődéséhez és a novekvő feladatokhoz képest” — mondotta Pártunk Politikai Bizottságának határozata.

Az iparági szervezkedésre való áttérést végrehajtottuk, a régi szociáldemokrata szervezeti felépítés helyett megvalósítottuk, azt, hogy egy üzem valamennyi dolgozója egy szakszervezethez tartozzon. De ezt a szervezeti átalakítást nem követte

mélyreható politikai, felvilágosító munka, nem erősödött megfelelően a szakszervezetek kapcsolata a dolgozókkal, nem fejlődött, nem mélyült el a szakszervezeti demokrácia, így a szociáldemokrata hagyományok és munkamódszerek ellen még nem folyik következetes harc.

A különböző fokú vezetőszervek, testületek ma már lényegében nem választott, hanem kijelölt tagokból állnak.

A szakszervezeti vezetőszervekben kevés a nők, a műszaki értelmiségiek, de különösen a pártonkívüliek száma.

A dolgozókkal való kapcsolat megerősítését gátolja az is, hogy még nagy a bürokrácia, magas a fizetett funkcionáriusok létszáma. Számos üzemben az ü. b. tagjai nem vesznek részt a termelő munkában, az ü. b. tagokat gyakran olyan névleges munkakörbe helyezik be, amely mellett — mint ahogy mondják — szakszervezeti munkát is tudnak végezni.

A Politikai Bizottság határozata óta rendszeresített taggyűléseken és termelési értekezleteken már fokozottabban jut kifejezésre a szakszervezeti tagság aktivitása, de a szakszervezeti munka széleskörű bírálata és önbírálat még nem folyik ezeken a gyűléseken.

A tömegekkel való kapcsolat megerősítése, a szakszervezeti demokrácia továbbfejlesztése érdekében rövidesen megtartjuk a szakszervezeti választásokat az új alapszabályoknak megfelelően. Az új alapszabályok kifejezésre juttatják a szakszervezetek megváltozott feladatait, kötelességeit a szocializmus építésében, azoknak a feladatoknak végrehajtását, amelyeket a Párt a szakszervezetek számára megjelölt. Egyben meghatározzák a szakszervezetek új szervezeti felépítését, továbbá előírják a széleskörű demokrácia alkalmazását a beszámolóknál, a választásoknál.

A választásoknál biztosítani kell, hogy a szakszervezeti munka minden területén a Párthoz és a Szovjetunióhoz hű, becsületes nagyüzemi munkások és alkalmazottak kerüljenek a vezetésbe. Gondoskodni kell a pártonkívüli dolgozóknak a vezetőszervekbe való széleskörű bevonásáról, megszüntetve azt az állapotot, hogy kizárólag párttagok vehetnek részt a szakszervezeti vezetésben. Emelnünk kell a központi vezetőszervekben a nők, az ifjúság munkások, a műszaki értelmiségiek számát is.

A szakszervezeti vezetőknek a SzOT-tól az üzemi szervezetekig meg kell tanulniok, hogy ők a tömegekért vannak.

„Kapcsolat a tömegekkel, vagyis a munkások többségével, a szakszervezetek bármiféle sikeres tevékenységének alapja” — tanítja Lenin elvtárs.

Csak így lehet megszüntetni az elpuhultság, a bürokrácia, a tömegtől való elszakadás veszedelmes jelenségeit. Csak így tudjuk szakszervezeteinket a Párt legfontosabb segítőivé tenni, amelyek elsősorban a termelésért, a szocialista ipar fejlesztéséért, ötéves tervünk célkitűzései megvalósításáért, a termelékenység állandó emeléséért, a szocialista munkaverseny további kiszélesítéséért harcolnak.

A magyar szakszervezetek munkájukat országunk irányító ereje, győzelmeink szervezője, a Magyar Dolgozók Pártja vezetésével kell hogy végezzék. Ezért nekünk, szakszervezetekben dolgozó kommunistáknak, legfontosabb feladatunk biztosítani a Párt politikájának végrehajtását. Népköztársaságunk állandó erősítéséért.

A munkásosztály tudja, hogy az ötéves terv megnövekedett feladataiból az eddiginél nagyobb kötelezettségek hárulnak rá és Pártunk vezetésével lelkesedéssel harcol a szocializmus építésének még gyorsabb üteméért. A szervezett dolgozók száz- és százazrei megmutatták ezt a Pártkongresszus tiszteletére szervezett munkaversenyben és most is, Pártkongresszusunk útmutatását követve, mindent elkövetnek, hogy megfeleljenek a Párt, népünk szeretett vezére, Rákosi elvtárs bizalmának. A magyar dolgozók százazrei vallják és bizonyítják cselekedeteikkel: nincs nagyobb tisztesség, mint megvalósítani azokat a feladatokat, amelyeket a Pártkongresszus határozatai és dolgozó népünk szeretett vezére és bölcs tanítója, Rákosi elvtárs tűz ki elének.

KÁROLYI JÓZSEF

cárpalotai sztahanovista bányász:

MI, KOMMUNISTA BÁNYÁSZOK, SZTAHANOVISTÁK,
TERVEN FELÜL SOKSZÁZ VAGON SZENET TERMELÜNK,
HOGY LEGYEN MIVEL ALÁFÜTENI AZ IMPERIALISTÁKNAK

Kedves Elvtársak!

Mi, sztahanovisták, fejlettebb munkamódszerekkel harcolunk azért, hogy megszüntessük a bányászatban a géphiba, üreshiány vagy ehhez hasonló szavakat, amelyek minden esetben idővesztést, tehát kevesebb szenet jelentenek. Nekünk minden percre szükségünk van, minden perc több szenet jelent

nehéziparunknak. A sztahanovisták gondolkozó emberek, nem csupán yers fizikai erejükre támaszkodnak, hanem észszerűsítéssel, újításokkal, jó munkaszervezéssel és a munkaidő száz-százalékos kihasználásával érnek el magasabb termelékenységet.

Hogy idáig eljutottunk és eredményeket tudtunk elérni, abban segítségünkre volt a Szovjetunió gazdag tapasztalata, azonkívül az, hogy a Szovjetunió legjobb sztahanovistái eljöttek hozzánk, lejöttek bányáinkba és átadták fejlettebb munkamódszereiket. Ezeket a munkamódszereket mi hasznosítottuk is, de — ami hiba volt — nem teljes egészében. A tapasztalatok gyakorlati részét ugyanis átvettük, használjuk és ezzel magas termelékenységet érünk el, de a másik részét, a munkamódszerátadást a széles dolgozó tömegeknek, a dolgozó tömegek segítségét, hogy magasabb termelékenységet érjenek el, még nem sajátítottuk el, nem hajtottuk végre. Így eleve elhanyagoltuk a Sztahanov-mozgalom kiszélesítését, amiért mi, sztahanovisták vagyunk elsősorban a felelősek. Nekünk kellett volna kezdemé-nyoznünk a munkamódszerátadást.

Rákosi elvtárs látogatása döntő fordulatot hozott ezen a téren nemcsak Várpalotán, hanem az egész megyében is. Rákosi elvtárs látogatása után politikai és termelő munkánkat megjavítottuk. Ezt bizonyítja az is, hogy mielőtt Rákosi elvtárs Várpalotán járt, a tervteljesítésben állandóan 100 százalék alatt, 80—85 százaléknál tartottunk. Látogatása után értettük meg igazán, mit jelent az, ha mi várpalotai bányászok lemaradunk tervünkkel. A mi szénünkre számítva építették az Inotai Erőművet, hozzánk tartozik Pét, a Nitrokémia. Ha mi nem teljesítjük tervünket, gátoljuk, akadályozzuk nehéziparunk fejlődését, mert az Inotai Erőmű nem tudja ellátni a dunapentelei kombinátot árammal. És így folyamatosan sorolhatnám, mit jelent a várpalotai terv nemteljesítése. Ezt megértve, bányászaink Várpalotán harcba indultak a terv teljesítéséért, és ma örömmel jelenthetem Rákosi elvtársnak: tervünket már 102,3 százalékra teljesítettük.

Megkezdődött üzemünkben a rendszeres munkamódszerátadás is. Hogy mit jelent a rendszeres munkamódszerátadás, egy példával szeretném megmutatni. Januárban elmentem egy frontfejtésbe, ahol 18 munkatársam dolgozott. Közülük egy teljesítette 100 százalék felett a tervét. Kongresszusi felajánlásom az volt, hogy a Kongresszusig ez a brigád el fogja érni a 100 százalékot. Az első napon megmutattam, hogy rossz bányában is lehet jól dolgozni és a legmagasabb százalékot értem el. A következő napon sorba vettem két munkatársamat, melléjük álltam, idő-

közönként beszélgettem velük, megértettem velük, mi a többtermelés jelentősége, megmutattam a gyorsabb, jobb fogásokat és végimentem a fronton. Elértem, hogy a Kongresszusi Hétig teljesítettük a 100 százalékot, a Kongresszusi Hét folyamán pedig átlagosan 130—140 százalékra emelkedett teljesítményünk.

Vagonra átszámítva, az a mennyiség, amit három hét alatt ezek a munkások nem teljesítettek volna, több mint 100 vagon szenet jelentene. Figyelmeztetést jelent ez számunkra, hogy eddig is mennyi szenet vesztettünk el. Ha előbb megkezdjük a munkamódszerátadást, sokkal több szenet tudtunk volna termelni. Ez már eleve bizonyítja, hogy a sztahanovisták — ha mindjárt élenjáró dolgozók is — kerékkötői, gátlói a fejlődésnek, ha nem adják át munkamódszerüket.

Felelősek vagyunk egyenként és mindnyájan az egész széntermelés fokozásáért nehéziparunk, a szocializmus minél előbbi felépítése érdekében. Hogy nehéziparunknak elég szenet tudjunk adni, meg kell szüntetni egyesek siránkozását, hogy feszes a norma. Tudnunk kell, hogy minden egyes tervelőirányzat akkor jó, ha feszes. A feszes norma biztosítja azt, hogy előrehaladásunk nem áll meg, mert menet közben a feszes normák olyan fejlődésre készítetnek, amelynek következtében a normák ismét lazává válnak, szigorításuk ismét szükséges lesz.

Hogy ezt meg tudjuk valósítani, le kell szerelnünk a fékeket, amilyen például nálunk Várpalotán Szeleczky Zita sógora volt. Mint vállalatvezetőhelyettes és műszaki ember nem azon iparkodott, hogy a vállalat teljesítse tervét, hanem gátolta azt. Vagy ilyen volt Mindszenty unokaöccse, aki mint fűtőös kalauz végezte romboló munkáját a bányászok között.

Mi, kommunista sztahanovisták, egyéni példamutatással dobjuk le a fékeket, olajozzuk meg a rugókat, hogy a Rákosi és Gerő elvtárs, a Pártunk által meghatározott feladatok megvalósítására lendüljünk harcba soha nem látott eredmények eléréseért. Mi, bányász-sztahanovisták, átérezve a szén jelentőségét, a Rákosi és Gerő elvtársak által meghatározott feladatokat magunkévá téve, harcolni fogunk oktatással, neveléssel, munkamódszerátadással, saját eredményeink fokozásával azért, hogy minél előbb befejezzük öt éves tervünket. Itt szeretném jelenteni Rákosi elvtársnak, hogy mult év november 26-án tett vállalásomat nemcsak teljesítettem, hanem túl is teljesítettem.

Munkamódszeremet 10 helyett 25 munkatársamnak adtam át. Tervemet a vállalt 190 százalék helyett 329 százalékra teljesítettem. Mi, kommunista bányászok, sztahanovista élmunkások

terven felül sokszáz vagon szenet termelünk, hogy legyen mivel aláfűteni a nyugati imperialistáknak és azok láncos kutyaínak, s hős koreai és kínai testvéreink könnyebben ki tudják őket csontozni. Ezzel is igyekszünk megmutatni a Szovjetunió sztahanovistáinak, hogy nem hiába jártak itt Magyarországon bányáinkban. Így is ki akarjuk fejezni hálánkat a Párt és szeretett vezérünk, Rákosi elvtárs iránt.

LOMBOS FERENC

Dunai Vasmű Pártbizottságának titkára:

NEVELJUK AZ ÖNKÉNT VÁLLALT MUNKA FEGYELEMRE AZ ÚJ MUNKÁSOKAT

Népgazdasági tervünk nem kisebb feladatot tűzött elénk, mint azt, hogy négymilliárd forint beruházással 1953-ra felépítsük a Dunai Vasművet és hazánk első szocialista városát. Tavaly súlyos lemaradások voltak a terv teljesítésében. A hibák alapja a gyenge politikai és műszaki munka volt. A kongresszusi versenyben behoztuk a lemaradást. A mélyépítők negyedévi tervük teljesítésében 8 nappal tartanak előbbre, s átlagszázalékuk 124-ről 150,2%-ra emelkedett. A magasépítőknél pedig 110-ről 137%-ra, ugyanitt a 100%-alatt teljesítők száma 34%-ról 3,3%-ra csökkent.

A Dunai Vasmű pártbizottságának egyik legnehezebb kérdése a munkaerőszükséglet kielégítése. A Dunai Vasmű, hazánk békeművének felépítéséhez és az első szocialista város építéséhez 1952—1953. évben nem kevesebb mint 30 000 dolgozó szükséges, akiknek nagy része szakmunkás kell hogy legyen. Az építkezésre sok falusi dolgozó kerül s velük meg kell értetni az önként vállalt munkafegyelem jelentőségét, meg kell ismertetni a Párt politikáját, öntudatos dolgozókat kell belőlük nevelni. Ma már a vasútállomáson teherautó vagy autóbusz várja az új munkásokat, s egy elvtárs vezeti el őket a felvételi irodára, majd szálláshelyükre. A fogadásra büszkék a dolgozók, különösen az ifjúság — érzik, milyen nagy kitüntetés érte őket, hogy eljöhettek dolgozni a Dunai Vasműbe. A szálláshelyeket úgy szervezzük meg, hogy egy-egy brigád egy szobában lakjék és esténként meg tudják vitatni a napi kérdéseket. Így észrevehetően a nemrég még gyakran félénk, hallgatag, visszahúzódó falusi dolgozókból öntudatos, harcos ipari munkás formálódik ki.

A pártbizottság különös gonddal foglalkozik az ifjúsággal.

A Partizán, Viharsarok, Komszomol ifjúsági segédmunkás-brigádok szakmunkás vezetésével két olyan épületet építettek fel, amelyben legalább 100 kétszobás lakás van. A pártbizottság a DLSz-szel együtt levélben írta meg a fiatalok falujába a tanácsnak, no meg szüleiknek, testvéreiknek, milyen kimagasló munkát végeznek az építkezéseken. Pár hétre rá, amikor a Partizán-brigád tagjai hazamentek Tótszerdahelyre, az egész község három kilométerre eléjük ment zászlóval, úgy fogadták őket. Szüleik azt írták válaszul a pártbizottságnak, hogy soha nem voltak olyan boldogok, mint most, mióta fiaik a Dunai Vasműn dolgoznak. Azóta Tótszerdahelyről még 30 fiatal jött a Dunai Vasműre dolgozni. Most készül eljönni egy leánycsoport is, mert az a véleményük alakult ki, hogy „a községből minden becsületos vőlegénynek való Dunapentelén dolgozik”.

Agitációs munkánk egyik központi kérdése kell hogy legyen az elkövetkező időszakban a kultúrmunka. A dunapentelei dolgozók szívesen fogadják a kultúrcsoportok szereplését és ezen keresztül is komoly nevelőmunka folyik. Ugyancsak a nevelőmunkát segíti a szépirodalom is. Azsajev „Távol Moszkvától” című regényét nagyszámban olvassák a dolgozók és nem egy esetben felhasználják a könyv tanulságait saját munkájukkal kapcsolatban.

Kialakulóban van tehát az új munkás, a Dunai Vasmű öntudatos építője, aki szereti Pártunkat, népünket és Rákosi elvtársunkat. Ezt bizonyítja Csabán Anna brigádvezető elvtársnő is, aki hősiezen, saját életének kockáztatásával mentette meg a brigád másik tagját. Az eredményekkel azonban nem elégedhetünk meg. Az ellenség is megpróbálta — különösképpen a lakóbarakkokban, az esti villanyoltás után — hogy suttogó propagandával kedvét szegje az újonnan érkező dolgozóknak. Ha azonban az ellenséget leleplezzük és megfelelően folytatjuk az agitációs munkát, akkor hatástalanná válik az ellenség minden aknamunkája. Így azt látjuk, hogy akik november hónapban még zúgolódtak a sár miatt, s más kisebb-nagyobb nehézség láttán, ezekben a napokban új jelszóval indulnak a többtermelésért: „Futyülünk az esőre, Kongresszusért előre!”

Második kérdésként a műszaki értelmiséggel való foglalkozásról szeretnék beszélni. A pártbizottság eleinte nem tudta, hogyan kell dolgozni egy ilyen hatalmas építkezésen és bizony, nagyon keveset foglalkozott a műszakiakkal. Ennek meg is mutatkozott a rossz hatása. Egy hónappal ezelőtt aztán a pártbizottság ülésén megtárgyalták az egyik fő építésvezető munká-

ját, akinek csoportja eddig az utolsó helyen kullogott a versenyben. A hozott határozatok végrehajtásának eredményeképpen ez a főépítési csoport 110%-ról 152%-ra emelte átlagteljesítményét és első helyre került a versenyben. A pártbizottság a termelési munkaverseny kérdése megtárgyalásához meghívta a vállalatvezetőket s a legjobb műszakiakat. A pártoktatásba is bevonják a műszaki értelmiségieket, természetesen a pártonkívülieket is.

A Dunai Vasmű építőire vár az a megtisztelő feladat, hogy továbbhaladjanak azon az úton, amelyen a kongresszusi verseny során megindultunk, s ezzel kiérdemeljük egész dolgozó népünk és szeretett, bölcs vezérünk, Rákosi elvtárs elismerését és bizalmát.

NAGY IMRE:

MEG KELL TISZTÍTANUNK A TANÁCSOKAT A BEFURAKODOTT ELLENSÉGTŐL

Rákosi elvtárs és Gerő elvtárs is érintette beszámolójában népi demokráciánk államhatalmának, helyi tanácsainak kérdését. Hozzászólásomban én is ezzel kívánok foglalkozni.

A régi kizsákmányoló burzsoá államgépezet összezúzása és a népi demokratikus államhatalomnak és helyi szerveinek, a tanácsoknak a létrehozása hatalmas, történelmi jelentőségű lépés volt a magyar munkásosztály államszervező munkája terén. A munkásosztály Pártunk vezetésével a helyi tanácsokon keresztül bevonta az államigazgatás munkájába a dolgozók széles tömegeit, elsősorban a dolgozó parasztságot, éppen azokat, akiket a kizsákmányoló földesúri burzsoá osztályok az ország egész megelőző történelme során az államélet minden területéről kirekesztettek, akiket legelemibb emberi és állampolgári jogaiktól megfosztottak. Az egyszerű parasztemberek milliói a régi közigazgatás helyi szerveiben látták — és teljes joggal — legnagyobb ellenségüket. A szolgabírói hivatal és a községháza, amely kirabolta, megalázta és megfélemlítette a falu dolgozó népét, mindig gyűlöletes volt dolgozó parasztságunk szemében. *A népi demokratikus állam létrehozásával, a helyi tanácsok létrehozásával a népelnyomó, kizsákmányoló állam örökre és végérvényesen eltűnt népünk életéből.*

A tőkés állammal ellentétben a népi demokratikus állam-

hatalom az az erő, amely a népgazdaság fejlődésének tervszerű vezetését és irányítását valósítja meg. Helyi tanácsaink, amelyek a dolgozók százezreit vonják be az államgépezet munkájába a tanácsok szerteágazó tevékenységének egész területén, felmérhetetlen segítséget nyújtanak a szocialista építés terén. *Alapvető feladatuk: megszilárdítani államiségünk alapját, a munkásparaszt szövetséget és tovább fejleszteni a város és a falu, a munkásság és a dolgozó parasztság politikai és gazdasági együttműködését.* Ennek az együttműködésnek a jelenlegi fejlődési szakaszon két alapvető, döntő kérdése van. Az egyik: a mezőgazdaság szocialista átszervezése, tehát a termelésnek társas, szövetkezeti, nagyüzemi alapokra való helyezése, a másik: a terménybegyűjtés és annak sikeres teljesítése.

A helyi tanácsok megalakulása óta eltelt négy hónap munkájának egyik legnagyobb tanulsága, hogy olyan nagy átalakulás, mint a régi burzsoá kizsákmányoló államgépezet megsemmisítése és helyébe a demokratikus néphatalom helyi szerveinek megteremtése, nem megy símán, nem megy harcok nélkül, ellenkezőleg: az osztályharc kiéleződésének, egyre fokozódó élesedésének viszonyai között megy végbe. Pártszervezeteink ezt gyakran szem előtt tévesztették, azt hitték, hogy ha már a tanácsok létrejöttek, az ellenséget ezzel véglegesen megvertük és kiszorítottuk az államgépezetből. Nem vették észre idejében, hogy — bár nagybirtokosok, tőkések és kulákok nincsenek a helyi tanácsokban, ügynökeik fontos kulcspozíciókat töltenek be. Ha emellett figyelembe vesszük, hogy a végrehajtó bizottságok tagjainak több mint 70 százaléka a dolgozó nép sorából, olyanok közül való, akiknek az államigazgatás területén semmiféle jártasságuk nincs és munkájukban — akarva, nem akarva — a régi, úgynevezett „szakemberekre” támaszkodnak, akkor értjük meg, hogy milyen veszélyeket rejt magában az, hogy fontos kulcspozíciókban a régi rendszer emberei ülnek. *Helyi tanácsaink megszilárdítása érdekében pártszerveink és központi állami szerveink legsürgősebb feladata a tanácsok megtisztítása a befurakodott ellenségtől.*

Az elvtársak közül hozzászólásaik során többen beszéltek a terménybegyűjtésről, államunk egyik legjelentősebb gazdasági intézkedéséről. Sajnos, az elvtársak keveset beszéltek az e téren mutakozó hiányosságokról, fogyatékokokról, a lemaradásról, ami pedig igen komoly. Az elvtársak legalább olyan jól tudják, mint én, hogy a helyi tanácsok, a megyei tanácsoktól a községi tanácsokig a begyűjtés terén nem tűntek ki jó munkájukkal. *(Rákosi elvtárs közbeszól: Enyhén szólva.)* Itt, közöttünk, elv-

társak, a kongresszusi küldöttek között, számos tanácselnök van, de én még nem hallottam egyetlen felszólalást sem, mely ezt a tanácsok munkájában mutatkozó nagy hiányosságot és lazasságot szóvátette volna. *Nem is beszélek az önkritikáról, amit pedig, azt hiszem, a Pártkongresszus joggal elvárt volna és el is vár tőlük.* Ebben a nagy lemaradásban a terménybegyűjtés terén nagy része van annak, hogy az ellenség befészkelődött a tanácsokba, a tanácselnökök és tagok pedig — és itt elsősorban a kommunistákról van szó — nem vették észre az orruk előtt garázdálkodó ellenséget.

Ugyanezt kell megállapítani, elvtársaim, a helyi tanácsok mint közigazgatási szervek *központi felügyeleti hatóságáról is*, amely nem tűnt ki éberségével ezen a téren. Az állami fegyelem lazaságának legkirívóbb, egyben legveszedelmesebb formája az ellenséggel szembeni liberalizmus, ami a tanácsok munkájában mindenütt megnyilvánul: megnyilvánul a tanácsokon belüli ellenséggel szembeni harc terén és megnyilvánul a tanácsokon kívüli ellenség elleni harc terén is.

Helyi tanácsaink gyengeségével és a munkájukban megnyilvánuló lazassággal kapcsolatban elsősorban falusi pártszervezeteink kérdését kívánom röviden érinteni. Falusi pártszervezeteink, mint azt Rákosi elvtárs beszámolójában megállapította, nem erősödtek a feladatokhoz mérten. Falusi pártszervezeteink lemaradásában nagy szerepe van *a visszahúzódó, a tömegektől elzárkózó politikának.* Falusi pártszervezeteink még nem tudtak kialakítani maguk körül a dolgozó parasztságból olyan réteget, amely segítené a pártszervezetet és a falusi lakosság széles tömegei és a pártszervezet között szoros kapcsolatot teremtené. A helyi tanácsok gyengeségének és ingadozásának másik lényeges oka — szerintem — a szegényparasztság közötti munkánk fogyatékosága. Népi demokratikus államhatalmunk helyi szervei, *a tanácsok akkor lesznek a munkásosztály erős politikai támaszpontjai a falun, ha pártszervezeteink vezetésével a szervezett szegényparasztságra támaszkodunk.* Népi demokratikus államhatalmunkat megszilárdítani, a középparasztság ingadozását megszüntetni, vagy legalábbis csökkenteni csak úgy tudjuk, ha fokozott figyelmet és több munkát fordítunk a szegényparasztság szervezésére és felvilágosítására. Ez tehát pártszervezeteink második nagy feladata a helyi tanácsok munkájában mutatkozó hiányosságok és lazaságok kiküszöbölésére.

A helyi tanácsok gyengeségében és lazaságában szerepet játszik a tanácsok kommunista vezetőinek és tagjainak helytelen magatartása is. Ennek egyik megnyilvánulása a parancsolga-

tás. Megyei tanácselnökeink közül nem egy a régi főispáni szel-
lemben és módszerekkel próbál dolgozni és mivel a rossz példa
nagyon ragadós, számos követőre talál a járási és községi tanács-
elnökök között is.

A helyi tanácsokban vezetőszerpet betöltő kommunisták
helytelen magatartásának másik megnyilvánulása, amiről Rákosi
elvtársunk nyomatékosan beszélt, a pártonkívüliek lebecsülése,
ami a tanácsok elszigetelésének a veszélyét rejtje magában.
A kommunista tanuljon meg úgy bánni a pártonkívülivel, —
mondja Sztálin elvtárs — mint egyenlő bánik az egyenlővel.
Ne parancsolgasson, hanem éber figyelemmel hallgassa a pár-
tonkívüliek hangját. *Ne csak tanítsa a pártonkívülieket, hanem
tanuljon is tőlük, mert van mit tanulni a pártonkívüliektől.*

A tanácsokban helyetfoglaló sok kommunista — és ez
magatartásuknak egy további hibája — nem mutat példát az
állami feladatok és az állammal szemben fennálló kötelezettsé-
gek teljesítése terén. Különösen a begyűjtésnél tapasztalható ez
és meg kell mondanom, hogy akadnak olyan párttagok, és nem
is kis számmal, akik szégyenszemre gyakran a pártonkívüliek
mögött kullognak. A legnagyobb baj az, hogy ez ellen falusi
pártszervezeteink eddig még nem folytattak elég erélyes har-
cot, ami nélkül pedig nem lehet megszüntetni az állami fegyelem
terén tapasztalható megengedhetetlen lazaságot. *Ki szilárdítsa
meg az állami fegyelmet, elvtársak, ha nem a kommunisták?*
Helyi tanácsaink munkájának komoly gyöngesége és tömegbefo-
lyásuk növekedésének akadálya továbbá, hogy még nem tud-
ták elég szilárdan kézbevenni a gazdasági szervezést és irányi-
tást, hogy a kommunista tanácselnökök és tagok még nem járnak
élen, nem lépnek fel kezdeményezően a helyi tanács szerte-
ágazó gazdasági tevékenységének a terén úgy, ahogy a felada-
tok azt megkövetelnék.

Végezetül, elvtársak, a tanácsok munkájának négyhónapos
tapasztalatai arról győznek meg bennünket, hogy a dolgozók
viszonya az államhoz, főképpen a falun, nem változik meg azon-
nal és gyökeresen a régi földbirtokos-kapitalista államgépezet
szétzúzása után. A helyi tanácsok létrehozása sem elegendő
ahhoz, hogy a népi demokrácia államhatalmához és jogrendjé-
hez való viszony terén azonnal mélyenszántó változás menjen
végbe. *A dolgozó parasztság legszélesebb tömegeit átfogó fel-
világosító, oktató és nevelő munkára van szükség, hogy a dol-
gozó parasztság megértse, mit jelent a hatalomban végbement
változás, felismerje, hogy az államhatalom helyi szervei való-
ban a dolgozó nép érdekeit képviselik. Fáradtságot és időt nem*

kímélve, fel kell világosítani a falu dolgozó népét arról, hogy az egyéni és állami, a helyi és központi érdekek a népi demokráciában nem állnak szemben egymással, hogy a helyi és központi hatalom között nincsenek és nem lehetnek ellentétek, hogy a helyi tanácsok ezeknek az érdekeknek az egységét testesítik meg. A helyi tanácsok lényegének és jelentőségének tudatosítása terén falusi pártszervezeteink munkájában komoly fogyatékoságok vannak, amelyeknek sürgős kiküszöbölése elengedhetetlen feltétele annak, hogy helyi tanácsaink megerősödjenek, a dolgozó nép és a tanácsok közti kapcsolatok elmélyüljenek és nem utolsósorban annak, hogy dolgozó parasztságunk körében mind szélesebben tudatosodjon a saját államához való viszonya, hogy tanácsaink hatalmas lendítői és helyi irányítói lehessenek azoknak az új és nagyszerű népgazdasági terveknek és feladatoknak, amelyeket Gerő elvtárs beszámolójában ismertetett.

CZOTTNER SÁNDOR

bánya- és energiaügyi miniszter:

JELENTŐSEN EMELNÜNK KELL SZÉN- ÉS ELEKTROMOS- ENERGIATERMELÉSUNKET, MERT ENÉLKÜL SZOCIALISTA IPARUNK GYORS FEJLŐDÉSE LEHETETLEN

Felszólalásomban két kérdéssel, a széntermelés és az elektromosenergiatermelés kérdésével akarok foglalkozni.

Gerő elvtárs beszámolója, és javaslata népgazdaságunk ötéves tervének átdolgozására, amelyben az 1954. év végére a széntermelés mennyiségét 27,5 millió tonnában irányozza elő, olyan feladatokat ró ránk, melyek teljesítése kötelességünk.

Amint már Gerő elvtárs megállapította, alapanyagtermelésünk elmaradt az ipar szükségletétől. Pedig az alapanyagtermelésnek bizonyos mértékben-feltétlenül előtte kell járnia a feldolgozó iparnak. Szocialista iparunk mind a hároméves terv, mind az ötéves terv első évében a feldolgozás terén nagyobbabban fejlődött, mint ahogy alapanyagtermelésünk követni tudja.

Hogyan érhetjük el — vetődik fel a kérdés — a 27,5 millió tonna szén kitermelését az ötéves terv végére?

Jól kell csoportosítanunk a rendelkezésünkre álló erőket, hogy mindenki a maga helyén a legjobb teljesítményt tudja a népgazdaság számára adni.

Beszélnünk kell a szénbányászat vonalán mutatkozó hiányosságokról, elsősorban a szervezés vonalán. Ma a szénbányá-

szatban általában 6—6¹/₂ óra az az idő, amit dolgozó társaink effektív munkában töltenek el. Mit kell tennünk, hogy a folyamatos munka pillanatra se szakadjon meg?

A Szovjetunió tapasztalataiból megismertük a megoldást. Az állandó és folyamatos bányászt, azaz a ciklusos munkamódszert kell alkalmaznunk, ezzel lényegesen megnövelhetjük széntermelésünket.

Bányászatunk vezetőinek s összes dolgozóinak, de elsősorban a kommunistáknak fő feladata, hogy a ciklusos munkamódszert, mint a szocialista termelés egyik módszerét bányászatunkba bevezesse és alkalmazza.

Nehezen fejlődik ki bányászatunkban a szocialista verseny legfejlettebb formája, a Sztahanov-mozgalom. Vannak ország-szerte ismert bányász sztahanovisták, mint Tajkov András, Varga Barnabás, Ribánszki és még mások. De a sztahanovista dolgozók a bányászatban foglalkoztatottak 1%-át sem teszik ki.

A bányász sztahanovisták alacsony számának nem kis mértékben okai a minisztériumban dolgozó összes műszaki vezetők és a bányavállalatok vezető káderei. A november 26-án megtartott Bányász Értekezlet határozata, illetve a minisztertanácsi határozat kimondotta azt, hogy a bánya műszaki vezetőinek legalább 16 műszakot havonként lent kell tölteni a bányában, hogy ezzel közelebb kerüljenek a termelőmunka irányításához és egyben a sztahanovisták, a jobb munkamódszer szerint dolgozók műszaki neveléséhez.

Hogy nem a bányászaink versenyszellemében, verseny-lendületében van a hiba, azt a Kongresszus tiszteletére indított verseny eredményei, s különösen a Kongresszusi Hét eredményei mindennél jobban bizonyítják.

Beszélnünk kell továbbá a gépesítés jelenlegi állapotáról. Jelenleg bányászatunk kézi fejítőszerzőkkel kb. 40%-ban már gépesítve van. A kézi fejtő és fúró kalapácsok továbbfejlesztése és jobb kihasználása már jobb eredményeket biztosít számunkra.

A gépi réselő- és fejtőgépekkel való termelés ez évben el fogja érni a teljes szénjővesztésnek 12%-át.

A munkahelyi szállításban 38%-ra emeljük a gépesítés fokát. És ha a már meglévő gépek jobb kihasználását is helyesebben szervezzük meg, feltétlenül a széntermelés jelentős fokozását érjük el.

El kell érünk, hogy az 1949-es 0,796 tonnaműszak teljesítményt még ez évben 1,1 tonnaműszak teljesítményre emeljük fel.

Ha még az itt felsorolt eredményekhez hozzávesszük azt, hogy új beruházásokkal, új aknák nyitásával kb. 15%-kal tudjuk fokozni az 1951-es széntermelésünket, akkor úgy érzem, hogy az 1951. évre meghatározott 16 millió tonna széntermelést iparunk számára biztosítjuk.

A másik alapvetően fontos terület a villamosenergia termelése, amely nálunk a felhasználás fokát figyelembevéve, nagyon alacsony.

Öt éves tervünk elkészítésénél a fejlődést úgy irányoztuk elő, hogy 4,2 milliárd KW óra termelésre fejlődik fel elektromos iparunk.

Gerő elvtárs beszámolójában számunkra az engeriatermelés volumenjét 6—6½ milliárd KW-ban állapította meg, aminek az elérésére az ipar szempontjából feltétlenül szükség van.

A meglevő energiatermelő telepeink mellett, hogy ezt a tervet teljesíteni tudjuk, feltétlenül új, nagyteljesítményű telepeknek a felállítása válik szükségessé. Addig azonban, amíg ezek a telepek üzemképes állapotba kerülnek, a meglevőkkel úgy kell gazdálkodnunk, hogy az ipart és a mezőgazdaságot megfelelő mennyiségű elektromos energiával lássuk el.

Ahhoz, hogy ezt végre tudjuk hajtani, feltétlenül szükséges, hogy a telepek teljes kapacitása egyenlően legyen igénybevéve és kihasználva, mert csak akkor fogjuk biztosítani minden üzem számára a megfelelő mennyiségű energiát.

Itt, elvtársak, beszélnünk kell a minisztertanács azon határozatáról, amely a takarékoskosságot minden vonatkozásban előírja. Az energia felesleges felhasználása a népgazdaság elleni bűn. Csak ott használjunk és akkor használjunk elektromos energiát, amikor azzal a termelést szolgáljuk.

Bár 1950-ben az elektromos energia termelése egészségesebb fejlődési irányt mutatott, mint széntermelésünk, mégis azt kell mondanom, hogy azokat a csúcsterheléseket, amelyek telepeinket a napnak bizonyos szakában túlzottan igénybe veszik, bizonyos vonatkozásban el kell tolni, amire jobb szervezéssel megvan a lehetőség.

Nekünk energiatermelésünket azért is fokoznunk kell az öt éves tervben, mert mezőgazdaságunk gépesítésénél eddig nagyon kis mértékben használtunk fel elektromos energiát. A szocialista mezőgazdaság egyik alapvető követelménye a gépesítés fokának nagymértvű emelése. A mezőgazdaság gépesítésénél fel-

tétlenül szükség van arra, hogy az elektromos energiát nagyobb százalékban alkalmazzuk.

A szén és az elektromos energia az alapja iparunk fejlődésének, termelésünk jelentős emelése nélkül szocialista iparunk gyors fejlődése el sem képzelhető.

Nekünk, a szénbányászat és elektromos energia területén dolgozóknak most az a feladatunk, hogy a velünk szemben támasztott igényeket kielégítsük.

Erre megvan a lehetőség s végre is fogjuk hajtani.

ZSOFINYECS MIHÁLY

kohó- és gépipari miniszter:

A KOHÓ- ÉS GÉPIPARNAK MOZGÓSÍTANIA KELL A TARTALÉKOKAT TERVFELADATAI TELJESÍTÉSÉRE

Az 1950. éves terv teljesítése, illetve túlteljesítése bebizonyította, hogy a nehézipar dolgozói ennél nagyobb feladatok elvégzésére is képesek. Már az 1951. évi tervünk sokkal nagyobb feladatok végrehajtására kötelez bennünket, a kohó- és gépipar dolgozóit.

Ahhoz, hogy a gépgyártás rohamos ütemét biztosítani tudjuk, szükséges alapanyaggyártó iparágaink, például a vaskohászat fejlődési ütemének meggyorsítása, mert ettől függ az egész ipar fejlődésének üteme. Sőt a vaskohászat fejlődési ütemének valamivel meg kell előznie a gépgyártás tervezett szükségletét, mert csak így válik lehetővé, hogy a gépgyártás túlteljesítse tervét.

A kohó- és gépipar ~~na~~ háruló feladatokat meg tudjuk oldani, ha kihasználjuk a rendelkezésre álló tartalékokat.

Ennek érdekében eddig még keveset tettünk. Ezek között a tartalékok között a legfontosabbak a kihasználatlan gépek, az elfektetett anyagok, az anyagokkal való pazarlás, az eszközök lassú forgása és a magas termelési költségek.

Csak ezeknek a tartalékoknak mozgósításával teljesíthetjük komoly feladatainkat az önköltségcsökkentés területén. Igaz, hogy a Kohó- és Gépipari Minisztérium a számára előírt önköltségcsökkentést 0,2%-kal túlteljesítette. Nem szabad figyelmen kívül hagynunk, hogy ez meglehetősen egyenlőtlen volt, míg egyes iparágakban komoly eredmények, sőt túlteljesítések voltak, addig más iparágak (pl. szerszámgépgyártás, mezőgazdasági

gépgyártás) nem teljesítették önköltségcsökkentési tervüket. Azt sem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy 1950-ben vállalataink önköltsége csökkent ugyan, de nagyrészt a vállalatokon kívüli intézkedések következtében (mint például termelés-felfutás, beruházások hatása) és csak nagyon kis mértékben a vállalatok által végrehajtott tudatos önköltségcsökkentés következtében.

Vállalatainknál még nincsenek helyesen kialakítva az önköltség mérésére szolgáló módszerek sem. Az operatív számviteli rendszer széleskörű bevezetése és az utókalkuláció kötelező kiépítése révén el kell érünk az önköltség kiértékeléséhez szükséges számviteli alap megteremtését. Rajta kell lennünk, hogy ennek a Szovjetunióban már kitűnően bevált módszernek alkalmazásában és felhasználásában minél nagyobb jártasságot szerezzünk.

Az önköltségcsökkentési kötelezettség tudatosításának érdekében komoly felvilágosító munkát kell végezni. Ezenkívül nagy szolgálatot tesznek a negyedévi kötelező mérleg-beszámolók, ahol a terv teljesítésében lemaradó vállalatoktól rendszerelesen számonkérjük mulasztásaikat és a szükséges teendőket részletesen meghatározzuk. Fontos feladata a minisztériumnak és az üzemeknek az üzemi önálló gazdaságos elszámolási egységek kiépítése, így pontosan ki tudjuk mutatni a vállalaton belül, melyek a veszteséges üzemek és mi okozza veszteségüket.

Termelésünk további fokozásához, kiszélesítéséhez és az önköltség csökkentésének nagymértékű előmozdításához hozzátartozik gyárparunk gépkapacitásának gazdaságosabb kihasználása.

Gépi kapacitásunk nagyobb termelést is lehetővé tenne, mint amennyit gépi berendezéseinkből ezidőszert kihozunk. A gépek nem kellő kihasználása károsan hat a termelékenységre és önköltség alakulására. A rossz kihasználás feleslegesen köt le munkaerőket és akadályozza a versenyt.

A rossz gépkihhasználás rendszerint a gyártás rossz megszervezésének következménye. Ez a helyzet pl. a Ganz Vagon-gyár gépgyári részlegében is, ahol a dolgozók nagyon sokszor nem kapják meg időben a munkalapot.

Meglevő gépeink jobb kihasználása azonban döntő módon azon múlik, fel tudjuk-e emelni a műszakok számát. A tartalékok kihasználása során eddig még alig nyúltunk a műszakok számának emelésében rejlő lehetőségekhez. Az elmúlt év második felében a gépiparban átlagosan 1—2 volt a műszakszám. Erőteljes ütemben kell rátérnünk a második és harmadik műszak megszervezésére. Ezen a réven nagyon sok szűk keresztmetsze-

tet tudunk felszámolni és beruházások nélkül tudjuk fokozni termelésünket. Ott, ahol ezidőszere is több műszakban folyik a munka, komoly hiányosság a délutáni és éjszakai műszakok szervezetlensége. Ezeknél a műszakoknál jóval kevesebb műszaki dolgozó irányítja a munkát, ami természetesen a délutáni és éjjeli műszakot nem teszi egyenértékűvé a délelőtti műszakkal.

Feltétlenül szükséges, hogy a vállalatok termelési terveiket műszakokra bontsák, és minden műszak termelésének legyen gazdája, minden műszakban legyen kellő műszaki vezető. A többműszakos rendszerhez természetesen a megfelelő létszámgigényt is biztosítani kell az átképzősök számának növelésével.

Igen nagy lehetőségeink vannak a takarékosagra és ezzel az önköltség csökkentésére az anyagokkal való helyesebb gazdálkodás területén is.

A minisztertanács takarékosági határozatának végrehajtása során alaposan utánanéztünk a vállalati készleteknek. Azt tapasztaltuk, hogy sok vállalat több évre el van látva importanyagokkal, közöttük olyanokkal is, amelyek a forgóalapot feleslegesen kötik le. Így például a Láng Gépgyár 1954-ig el van látva olyan másodrendű célt szolgáló importanyaggal, amelynek a megszerzésére fordított devizát népgazdasági szempontból sokkal fontosabb és sürgősebb célokra tudtuk volna felhasználni. A minisztertanács határozata óta a kohó- és gépiparon belül eddig 1200 vagon elfekvő anyagot tártak fel, illetve mozgattak meg üzemeinkben.

Jelentős eredményeket értünk el a takarékoság egy másik területén: a forgóeszköz-állomány csökkentése terén is. A Gépipari Főosztály például a forgási sebesség meggyorsításával 150 millió forint értékű forgóeszköz-megtakarítást ért el.

Egyes vállalatainknál még komoly anyagpazarlás folyik. Az anyagok levágásánál, a lemez sajtolásánál nincsenek tekintettel az anyagtakarékosagra, sok hulladékkal dolgoznak. Pedig hogy milyen eredményeket lehet elérni ezen a téren, mutatja az az anyagtakarékosági verseny, amely az elmúlt év során a Rákosi Mátyás Művek és a MÁVAG között folyt. A verseny eredményeképpen annyi anyagot sikerült megtakarítani, amelyből a MÁVAG egy mozdonyt, egy futódarut, két autobuszalvázat és hat szivattyút, a Rákosi Mátyás Művek 6000 kerékpárt, 300 varrógépet, 300 motorkerékpárt, 4 karusszelpadot és 2500 tonna hengerelt árut tud legyártani.

Sok, eddig hulladéknak tekintett anyagot ma már más üzemben gazdaságosan feldolgoznak. Így például a transzformá-

torlemez gyártásánál a Ganz Villamossági Gyárban keletkező hulladékot a Dinamógyár teljes egészében feldolgozza.

Az anyagfelhasználás területén komoly hiányosság vállalatainknál, hogy nem veszik kellőképpen figyelembe konstrukcióinknál, beszereléseinknél a hazai anyagok gazdaságos felhasználását. Ehelyett sok esetben importanyagok behozatalát javasolják olyankor is, amikor azok könnyen helyettesíthetők hazai anyagokkal.

Sok teendő van különösen a színesfémek felhasználása területén. A szovjet technika a színesfémeket nagyon sok esetben acéllal és más anyagokkal helyettesíti. Rá kell térnünk ezen a vonalon is a szovjet tapasztalatok felhasználására.

Elért eredményeinket nagymértékben köszönhetjük az elmúlt év folyamán erőteljesen fellendült munkaverseny-mozgalomnak és különösen a verseny előrelendítő erejét képező Sztahanov-mozgalomnak. Ezévi tervünket is csak úgy tudjuk végrehajtani, ha a munkaverseny adta lehetőségeket helyesen felhasználva, összekapcsoljuk a vezetést a dolgozó tömegek kezdeményezésével, lelkes versenymozgalmával.

Eddigi eredményeinket Pártunknak és a kommunizmust építő szocialista Szovjetunió segítségének köszönhetjük. Kohó- és gépiparunk fejlesztésénél, mint minden más területen is, példaképünk a Szovjetunió, a megvalósult szocializmus országa.

Szocialista fejlődésünket erősítjük, ha megszilárdítjuk az állami fegyelmet és a tervfegyelmet, ha kommunista példamutatlással érvényesítjük az öntudatos szocialista fegyelmet. Öntudatosan és fegyelmezetten, szilárd elhatározással halad egész népünk azon az úton, amelyet népünk vezérlő ereje: a Magyar Dolgozók Pártja és bölcs tanítója, Rákosi Mátyás elvtárs mutat számára!

FRISS ISTVÁN

a Központi Vezetőség tagja

BIZTOSÍTANI KELL A MEGFELELŐ ARÁNYT A TERMELÉS ÉS A MUNKABÉREK EMELKEDÉSE KÖZÖTT

Tisztelt Kongresszus! Kedves Elvtársak!

Csaknem szószaporításnak tűnik, annyira magától értetődő az a megállapítás, hogy a mi legfőbb gazdasági célunk a dolgozók anyagi életszínvonalának állandó emelése. Magától ér-

tetődő azért, mert a mi államunk a dolgozó nép állama, mert a termelőeszközök döntő többsége, a föld kivételével, a dolgozók államának tulajdona. Ilyenformán az elérendő gazdasági célokat is maguk a dolgozók szabják meg és az csak természetes, hogy anyagi jólétük állandó emelésére törekcszenek.

Mégsem felesleges ezt a csaknem magától értetődő igazságot elmondanunk, sőt kihangsúlyoznunk. Nem felesleges első-sorban azért, mert a kapitalizmus uralmától aránylag nagyon rövid idő — alig néhány év — választ el bennünket, mert dolgozóink többsége a kapitalista rendszerben nőtt fel, még nem tudott megszabadulni sok olyan elképzeléstől, törekvéstől, felfogástól, mely a tőkés termelési mód szabályszerű kísérő jelensége. Ezért hasznos azoknak az igazságoknak hangsúlyozása, melyek felismerése hozzásegít ahhoz, hogy az új helyzetet lehetőleg minden dolgozónk osztálya szempontjából világosan, tudatosan lássa, megértse.

A tőkés termelési rendek törvénye a tőke felhalmozása, s a tőkés felhalmozás törvénye a munkásosztály fokozatos, viszonylagos és abszolút elnyomorodása. Ennek a törvénynek általános érvényességén mit sem változtat az a körülmény, hogy egyes országokban az úgynevezett fellendülés éveiben a munkásság helyzete átmenetileg javulhat, vagy hogy egyes rabló imperialista hatalmak tőkésosztályai leigázott gyarmatok éhínségre ítélt bennszülötteiből annyi extraprofitot sajtolnak ki, hogy abból juttathatnak morzsákat saját munkásosztályuk felső rétegeinek megvesztegetésére.

A kapitalizmus mai, általános válsága idején, mint ismeretes, egyre ritkábbak azok az évek, melyek a munkásságnak átmeneti javulást hozhatnak, egyre kevesebb olyan ország van, mely a leigázott és kirabolt gyarmatok terhére egy viszonylag egyre szűkebb munkásarisztokráciát megvásárolhat. Ugyanakkor egyre nagyobb az az ipari tartalékhadsereg, a munkanélkülieknek az az ijesztően növekvő tömege, mely még az úgynevezett fellendülés éveiben sem szívódik fel és a tőkések leghathatósabb eszköze a bérek leszorítására. Egyre pusztítóbbá válnak azok a termelési válságok, melyekbe a jó üzletmenet évei elkerülhetetlenül beletorkolnak és amelyek elkerülésére a tőkések hovatovább már csak egyetlen kivezető utat látnak: a minden gátat keresztülszakító fegyverkezési versenyt és ennek alátámasztására a bizonytalanság légkörének megteremtését és állandósítását, a kardcsörtetés és a háborús fenyegetések politikáját, egy szóval: a népek jólétére és életére törő azt az elvetemült politikát, melynek ma az imperialista országokban tanúi vagyunk.

A tőkésosztályoknak ezzel, a népek vesztére irányuló politikájával a szocializmus birodalma és az épülő szocializmus országai szembeszegeznek a békés alkotó munka biztosítását szolgáló, népeik anyagi és kulturális jólétének állandó emelését célzó politikájukat. A kapitalista felhalmozás törvényével szemben, a munkásosztály és a dolgozó nép fokozatos elnyomorodásával szemben, ezekben az országokban és így a mi országunkban is a szocialista felhalmozás törvénye érvényesül: a munkásság és a dolgozók jólétének, életszínvonalának állandó emelkedése.

Ezt a törvényt dolgozóink a gyakorlatból már ismerik. 1947 augusztus 1-én azzal fogtunk neki hároméves tervünknek, hogy annak befejezésére dolgozóink életszínvonalát 8%-kal háborúelőtti életszínvonaluk fölé fogjuk emelni. Mint ismeretes, a hároméves tervet két év és öt hónap alatt nemcsak teljesítettük, hanem túlteljesítettük, termelési részében csakúgy, mint az életszínvonal terén. 1949 végére dolgozóink életszínvonala nem 8%-kal, hanem 40%-kal múlta felül az 1938.-évit. Egyes fontos cikkek fogyasztása két év és öt hónap alatt a következőképpen emelkedett: a húsé 78 százalékkal, a tejé 68, a pamutszöveté 133, a gyapjúszöveté 117, a cipőé 200 százalékkal.

1950-ben a dolgozók életszínvonalának emelkedése tovább folytatódott. Folytatódott nemcsak a fogyasztás növekedésében, hanem olyan területeken is, amelyek számokkal nehezebben mérhetők fel. Hiszen a keresetek és a fogyasztás növekedésével egyidejűleg emelkedtek azok a szolgáltatások is, amelyeket az állam a tanítás, a betegellátás, a testnevelés, a szórakozás, az üdülés és a szociális és kulturális élet sok más területén nyújt a dolgozóknak.

Gyakorlatból tehát dolgozóink már megismerkedtek a szocialista felhalmozás említett törvényével. Vannak azonban még sokan, akik sem azt nem értik, hogy az életszínvonal emelkedése magához rendszerünkhöz tartozik, sem azt, hogy az életszínvonal emelkedésének mik a feltételei, akik az életszínvonal emeléséhez úgy viszonyulnak, mint a tőkés rendszer kizsákmányolt proletárjai: igyekeznek a legtöbbet keresni, megenni, elfogyasztani, mert nem bíznak a jövőben, nem látnak tovább az orruknál. Ezeknek szól Rákosi elvtársnak az a minapi figyelmeztetése, hogy mi nem vagyunk hajlandók a mai verébért odaadni a holnapi tűzokot.

A dolgozók életszínvonalának emelését a szocialista felhalmozás törvényének neveztem. Ezzel már utaltam arra, hogy az életszínvonal emelése feltételezi a felhalmozást: az anyagi

javaknak egyre szélesebb alapon, egyre több termelőeszkővel folyó és éppen ezért egyre bőségesebb termelését.

Amilyen magától értetődő tehát, hogy a szocializmust építő országunkban a dolgozók életszínvonalának évről évre következetesen emelkednie kell, olyan magától értetődő az is, hogy az emelkedésnek nem szabad veszélyeztetnie magát a szocialista felhalmozást, hogy bizonyos arányoknak kell fennállani az életszínvonal emelkedése között egyrészt, a termelés és a termelékenység emelkedése között másrészt. Amit az életszínvonal emelésére nézve mondtam, az vonatkozik természetesen a munkabér emelkedésére is. A Bolsevik Párt Központi Bizottságának 1924 augusztusi plénuma a munkabérlitikáról szóló határozatában a következőt mondotta ki:

„A munka termelékenysége emelkedésének túl kell szárnyalnia a munkabér növekedését. Csak e feltétellel hozható létre az anyagi alap és gyűjthetők össze az anyagi eszközök mind a munkabér növekedésének biztosítására, mind a termelésnek a forgóeszközök növelését megkövetelő kiegészítésére, mind az elkopott és elavult gépi felszerelés felújítására, mind az egyre növekvő kulturális igények kielégítésére, mind a felnövő nemzedék nevelésére és tanítására, mind az állam igazgatására és védelmére.”

Milyen aránynak kell fennállnia a termelékenység emelkedése és a munkabér növekedése között? Ezt az arányt a mi országunkban népgazdasági tervünk határozza meg. A népgazdasági terv előírja, mennyivel kell emelnünk a termelékenységet és mennyivel a munkabért. A legközelebbi évekre éppen kongresszusunk hivatott az emelés hozzávetőleges keretét megállapítani. A tegnapi kiosztott határozati javaslat szerint öt év alatt legalább 90 százalékkal kell emelkednie a munka termelékenységének, és legalább 50 százalékkal a dolgozó nép életszínvonalának.

Világos, elvtársak, hogy ha a terv előírásait akár az egyik, akár a másik területen megszegjük, az egész terv teljesítését tehetjük kérdésessé. Mint ismeretes, az elmúlt év első hónapjaiban a munkabérek gyorsabban emelkedtek, mint ahogy a termelékenység növekedett. Központi Vezetőségünk május 31-i és június 1-i ülésének határozatai igen komoly formában hívták fel dolgozóink figyelmét az ezzel a helyzettel kapcsolatos veszélyekre és Központi Vezetőségünk határozatait július 20-án követte a minisztertanács határozata az alpbérek emeléséről és a normák rendezéséről. A normarendezés lezárása után, szeptember 26-án

újabb minisztertanácsi rendelet jelent meg, amely kimondotta egyrészt azt, hogy az adott feltételeken nyugvó normákat a feltételek megváltozása nélkül megváltoztatni nem szabad, másrészt azonban azt is, hogy milyen intézkedéseket kell tenni, milyen rendszabályokat kell végrehajtani, nehogy a normák ismét fel-lazulhassanak.

Mi az a körülmény, ami mindezek elmondására késztetett? Az, hogy nem hajtottuk végre a normarendezés lezárásakor ki-adott kormányrendeletet és az utolsó hónapokban meglehetősen általános és kiterjedt mértékben megsértjük azokat az arányokat, melyeket tervünk a termelékenység növelése és a munkabér emelése közt előír.

Néhány számot akarok idézni ennek bizonyítására. Az összes dolgozók létszáma gyáriparunkban 1950 októberéről januárra 1⁰/₀-kal, a gyáriparban foglalkoztatott munkások száma pedig 2⁰/₀-kal emelkedett. Az összes munkavállalók munkabéralapja a gyáriparban októbertől novemberre több mint 2⁰/₀-kal, november-ről decemberre újabb 4⁰/₀-kal, januárban további 0,7⁰/₀-kal, össze-sen októbertől januárig több mint 7⁰/₀-kal növekedett. Az egy munkásra eső termelés értéke azonban esett októbertől novem-berre, esett novemberről decemberre és ismét esett decemberről januárra, összesen októbertől januárig mintegy 12⁰/₀-kal. Hason-lóan esett hónapról hónapra a 100 Ft kifizetett munkabérre eső termelés is.

Ha csak a januári számokat nézzük, azt találjuk, hogy több munkással dolgoztunk és több munkabért fizettünk ki, mint amennyit a terv előírt, viszont az egy munkásra eső és a 100 Ft bérre eső termelés elmaradt a terv mögött. Az egyes ipar-csoportok között elég nagy különbségek vannak. Voltak, amelyek termelési tervüket jelentősen túlteljesítették és voltak olyanok, amelyek tervüket nem teljesítették. Béralapját azonban minden iparcsoport túllépte. Az iparcsoportok többségében az egy mun-kásra eső termelés kevesebb volt annál, amit a terv előírányzott és a 100 Ft béralapra eső teljes termelés egyetlen iparcsoport, a nyomdaipar kivételével, mindenütt elmaradt a terv mögött. Ezek a számok azt mutatják, hogy nemcsak a tervet nem teljesítettük, hanem megszegettük azt az alaptörvényt is, hogy a munka terme-lékenységének nagyobb mértékben kell emelkednie, mint ahogy a munkabér növekszik. A termelékenység már decemberben sem alakult kielégítően, decemberről januárra azonban tovább esett, mégpedig elég komoly mértékben. Jelentős volt a termelékenység esése különösen a gépgyártásban, a finommechanikában, az építő-anyagiparban és a textiliparban. A teljesség kedvéért még hozzá

kell tennem, hogy a darabbérben dolgozók átlagos teljesítményszázaléka a vizsgált időszakban, tehát októbertől januárig, hónapról-hónapra ha nem is jelentősen, de következetesen emelkedett. A normateljesítés tehát egyáltalán nem mutatja a termelés tényleges fejlődését. A vizsgált időszakban a munkások átlagteljesítménye, a normaszázalékon mérve hónapról-hónapra emelkedik, a tényleges termelésen mérve hónapról-hónapra esik, a bérek ugyancsak hónapról-hónapra növekednek, a termelékenység pedig hónapról-hónapra esik.

Ezek a számok bizonyítják, hogy a minisztertanács szeptember 26-i rendeletét gyáriparunk általában és iparcsoportok szerint is megszegi, bár ez a rendelet képezi egyik alapját népgazdasági tervezésünknek is. Az egyes iparvállalatoknál végrehajtott vizsgálatok a legtöbb esetben konkrétan is bizonyítják a minisztertanács említett rendeletének következetes áthágását.

A minisztertanács elrendelte a normák okmányyszerű nyilvántartását, előírta a munka utalványozásának és a munkalapok kiadásának rendszerét. Nemrég megállapítottuk, hogy a Ganz Vagongyárban nem fektették fel az előírt okmányyszerű nyilvántartást, hogy a Salgótarjáni Üveggyárban, a Zsolnai-gyárban sem a vállalatvezető, sem a normafelelős nem írták alá a normaváltozásokat. Az Ikarusz Gépgyárban a normalapokon különböző javítások vannak, de hogy ki és miért változtatott a normákon, az a kartonokon nem található meg.

A minisztertanács elrendelte, hogy csökkenteni kell a becsült idő használatát és hogy csak felelős személyek utalványozhatnak. Ennek ellenére az Acélöntő és Csőgyárban karbantartó munkásoknál és öntvénytisztítóknál kiterjesztették a becsült idő használatát, ráadásul utólag utalványoztak becsült időket. A Philips Műveknél igen sok a becsült norma és nagyrészüket minden előkalkuláció nélkül állapították meg. Ugyanitt nem egy esetben előfordult, hogy ha a munkás nem érte el azt a százalékot, amit saját megítélése szerint meg kellett volna kapnia, akkor a normásnál kiverekedte a norma fellazítását.

Sajnos, még kongresszusi versenyünk folyamán is nem egy üzemünkön foltot ejtett az a felháborító gyakorlat, hogy a 100%-on alul teljesítőket a norma fellazításával tüntették el. Az OMB titkársága jelentése szerint a Csepel Autógyárban a normákat ugyan időfelvétellel készítik, de úgy, hogy a normát a leggyengébb dolgozók teljesítményéhez igazítják, így érve el, hogy ne legyen 100% alatt teljesítő. A Magyar Siemensnél viszont utólag adnak annyi pótlékot, hogy mindenki elérje a 100%-ot.

(Gerő elvtárs közbeszól: Bírótság elé kell állítani, aki ezt csinálja. Nem mehet ez így tovább!)

Igen gyakori az a jelenség, hogy új munkára rossz, laza normát állapítanak meg. Az Athenaeum Nyomdában például olyan normát készítettek perforálásra, amit a dolgozók azonnal másfélszeresen túlteljesítettek. Még gyakrabban előfordul azonban és semmivel sem kevésbé veszélyes az a hiba, amikor egy üzemben jelentős műszaki vagy szervezési változás történik, például újfajta gépet vagy szerszámot állítanak be, ami ugrásszerűen emeli egy-egy munkás termelését, anélkül, hogy ehhez az emelkedéshez az illető munkásnak bármilyen érdeme fűződne és a normát változtatlanul hagyják. Hogy még olyan helyen is, ahol ezt a legkevesebbé sem lehetne feltételezni, mennyire elfeledkeztek a minisztertanácsi rendelet idevágó utasításáról, azt csattanóan bizonyítja a Népszava február 14-i beszámolója arról, hogy az „Április 4-e” gépgyár egy esztergályosának duplex vidia kések bevezetésével, szériamunkán, tehát újfajta szerszámon, újfajta munkán 295%-ról 491%-ra sikerült egyéni normateljesítményét emelnie.

Ezek a jelenségek rosszak, veszélyesek, ezeket sürgősen fel kell számolnunk. Tudom, hogy ezeket felszámolni nem könnyű dolog, de nem azért vagyunk kommunisták, hogy csak könnyű feladatot vállaljunk el. Az utóbbi hetekben sok szó esett arról, hogy idei terveink feszítettebbek a tavalyiaknál, teljesítésük nagyobb erőfeszítést követel a tavalyinál. Tegyük fel egy pillanatra, hogy feszített termelési tervünket teljesítjük, csak éppen arra a csekélységre nem ügyelünk, hogy a termelékenység emelkedése az előírt mértékben meghaladja a munkabérek növekedését. Mi következne ebből? Az, hogy az előírt mértékben növekedne az élelmiszer-, ruha-, cipő- stb. mennyiség, ami munkásaink rendelkezésére áll, de ennél jóval nagyobb mértékben az a pénzmenyiség, amivel élelmiszert, ruhát, cipőt stb. akarnak vásárolni. Nyilvánvaló, hogy összességünkben nem tudnánk többet vásárolni, mint amennyi rendelkezésünkre áll, csak azt érnék el, hogy általános versenyfutás indulna meg a keresettebb áruk után és amennyivel egyesek, akik ebben a versenyfutásban győznek, jól járnának, annyit fizetnének rá a többiek. Nem is beszélve arról, hogy az ilyen versenyfutás a legjobb bátorítás a társadalmunkban még meglévő, spekulációra hajlamos elemeknek, melegegya a feketézésnek és árfelhajtásnak. Az elmúlt hónapokban a közellátás különböző területein tapasztalt nehézségek bizonyítják, hogy nem mesterségesen kiagyalt, hanem nagyon is való-

ságos veszélyekről beszélek. Bizonyítják egyúttal azt is, milyen döntő fontosságú a munkabéralapok szigorú kezelése.

De hamis az a feltevés is, hogy termelési terveinket teljesíteni tudjuk, ha azt a bizonyos csekélységet, mármint a termelékenység emelkedésének és a munkabér növekedésének arányát figyelmen kívül hagyjuk, illetve az előírt arányt megsértjük. A normák fellazítása a jogosulatlan keresetemelkedések gátjává, fékjeivé válnak a termelés emelésének. Ezt tapasztaltuk tavaly tavasszal, ezt bizonyítják az utolsó három hónap már idézett termelési számai is. Ha ezen a téren nem teremtünk rendet és nem tartunk fegyelmet, akkor egész biztosan nem fogjuk teljesíteni a termelési tervet sem.

De mi a tervet teljesíteni akarjuk és teljesíteni fogjuk, mégpedig nemcsak a termelési tervet, hanem a tervet minden vonatkozásban. Kongresszusunkon nem egy felszólaló tett már fogadalmat a maga nevében és annak a szervezetnek nevében, mely őt a kongresszusra küldte, hogy Pártunk, Rákosi elvtársunk utasításait mindenben teljesíteni fogja, az útjában álló nehézségeket legyűri. De a szavaknál is ékeesebben szólnak a tettek. Elsősorban azokra a tettekre gondolok, melyekkel munkásságunk a kongresszusi versenyben bizonyította Pártunk iránti szeretetét és hűségét. Ragyogó termelési eredmények születtek. Az Ózdi Kohászati Üzemek jelentős anyagmegtakarítás mellett módosított havi tervüket január 1-től számítva, súlyban több mint 13, értékben több mint 12%-kal túlteljesítették. Az RM Művek onkoltségcsoökkentési, illetve anyagtakarékossági vállalatukat a Kongresszusi Hét végéig majdnem kétszeresen, többtermelési vállalatukat több mint kétszeresen teljesítették. Buszkén mutathat eredményére az Egyesült Izzó, a Fémáru- és Szerszámgyár, a Hofherr, a Ganz Villamosági, a Petőfi-bánya, a Hungária Vegyiművek, a Kistext, a Tisza Cipógyár és még sok más üzem, építkezés és más vállalat is.

Nagy eredmények nem születnek maguktól, azokat ki kell harcolnunk. A kongresszusi verseny eredményei sem pusztán dolgozaink lelkesedéséből és nagy Pártunk iránti szeretetéből születtek, hanem abból a tanító, nevelő, szervező, irányító és vezető munkából is, amellyel Pártunk ezt a lelkesedést felkeltette, ébrentartotta és nagy feladatok teljesítésének szolgálatába állította. Része volt, gondolom, az eredményben annak is, hogy Pártunk Központi Vezetősége a termelékenység emelkedése és a munkabérek növekedése közötti aránytalanságra és az abból folyó veszélyekre már több mint egy hónappal ezelőtt felhívta a minisz-

tériumok és a minisztériumokon keresztül vállalatvezetőink figyelmét.

Februári eredmények az egész gyáriparra nézve csak huzamosabb idő múlva fognak rendelkezésünkre állni. Biztosra veszem, hogy ezek az eredmények sokkal jobbak lesznek a decemberiekénél és januáriaknál. De ha azt akarjuk, hogy a jó eredmények ne csak a kongresszusi versenyhez fűződjenek, hanem állandósuljanak iparunkban, ha teljesíteni akarjuk és ki kételkedhet benne, hogy teljesíteni akarjuk 1951. évi tervünket, akkor helyre kell állítanunk és biztosítanunk kell a megfelelő arányt a termelés emelkedése és a munkabér emelkedése között. Akkor ügyelnünk kell a tervezett munkabéralapok szigorú betartására. Ez nemcsak az általam felsorolt visszasságok megszüntetését és a tavaly szeptember 26-i kormányrendelet szigorú betartását követeli meg gyárigazgatóinktól, hanem igen komoly szervezési és műszaki feladatokat is ró rájuk. A munka termelékenységének a folyó évben igen jelentékeny mértékben, a gyáripárban általában 23,4⁰/₀-kal, egyes vállalatoknál ennél még lényegesen többel kell emelkednie és ez az emelkedés sem fog bekövetkezni magától, sőt nem is bízható egyszerűen újítóink spontán kezdeményezéseire. A termelékenység ilyen méretű emelkedését gondosan elő kell készíteni és meg kell szervezni. Ez gyárigazgatóink egyik legfontosabb feladata. De nem is csupán gyárigazgatóink feladatairól van szó. A felelősség persze elsősorban az övék. Feladatukat mégis csak akkor fogják tudni teljesíteni, ha mellettük áll, támogatja őket üzemük munkássága, a szakszervezet és elsősorban a pártszervezet is.

A normák fellazítására csakúgy mint a munkafegyelem lazítására irányuló minden törekvés a mult támadása a jelen ellen, a dolgozóink öntudatában még meglevő, a kapitalista társadalom viszonyaiból fakadt gondolkodásmód támadása az egyre inkább terjedő és mélyülő szocialista öntudat ellen. Ebben a harcban a minden nappal erősödő szocialista öntudat fog győzni. A kongresszusi verseny nemcsak bizonyítéka volt annak, hogy az új eszme már valóban megragadta a dolgozók legszélesebb tömegeit, hanem eszköz is volt arra, hogy az új eszme befolyását tovább terjessze és elmélyítse. Ugyanennek a folyamatnak jelentős állomása kongresszusunk is. Az itt elhangzottakból és elsősorban Rákosi elvtársunk szavaiból sokan meg fogják érteni, akik eddig még nem értették, jobban meg fogják érteni, akik eddig is értették, hogy ennek az országnak gazdája a dolgozó nép és elsősorban a munkásosztály. Ez pedig kötelezettségeket is jelent. Kongresszusunk

megmutatta, hogy Pártunk megérti és vállalja a kötelezettségeket, hogy valóban az ország vezetőjének érzi magát, felelősnek mindazért, ami az országban történik.

Ez a legfőbb kezessége annak, hogy az elkövetett hibákat ki fogjuk küszöbölni, hogy megteremtjük azt a fegyelmet, beleértve a munkafegyelmet és bérfegyelmet is, amire szükségünk van ahhoz, hogy terveinket az idén is, mint az elmúlt években teljesítsük és túlteljesítsük.

Tartozunk ezzel sajátmagunknak, mint az ország gazdáinak, de tartozunk annak a hatalmas tábornak is, amelynek része vagyunk. A Szovjetunió és a népi demokratikus országok barátsága és szövetsége szintén nemcsak erőt és biztonságot ad, hanem kötelez is. Kötelez arra, hogy a magunk erejével, a magunk erőfeszítéseivel hozzájáruljunk a béketábor további megszilárdításához és a béke fenntartásához. Érezze minden kommunista kötelességének, hogy ezt a nagy és szent célt terveink 100%-os mindenirányú teljesítésével is előmozdítsa.

KOBOL JÓZSEF

a Központi Vezetőség tagja, a Mémosz főtthkára

A MUNKAFEGYELEMÉRT VALÓ HARCNAK ÁLLANDÓ HARCNAK KELL LENNIE

Az onkéntes munkafegyelem megteremtésével nálunk is rengeteg rejtett tartalékot tudunk felszabadítani. Az építőiparban pl. a kongresszusi verseny előtt a dolgozók több mint 30%-a norma alatt tudott csak teljesíteni. Sokan azt mondták, ennek oka az, hogy a norma szoros. Itt ül közöttünk, a küldöttek között a Dunai Vasmű egyik fő építésvezetője, Pievara elvtárs, akinek nem volt elég szakmunkása és segédmunkásokat állított be kőművesek helyett falazásra. Nem átképzősokeket, hanem segédmunkásokat. Néhány hét alatt gyönyörű falat raktak ezek a segédmunkások. Azért tudták elérni ezt az eredményt, mert szívvvel dolgoztak és munkafegyelem volt közöttük. Több munkafegyelem kell tehát, a munkaidő teljes kihasználására van szükség, több felelősségtudat kell és a termelés azonnal ugrásszerűen nő.

Sok szó esik vállalatainknál a munkaerőhiányról. Gyakran azonban megfigyelhetjük azt, hogy ezzel takaróznak, amikor nem

tudják teljesíteni tervüket, amikor a munka nem megy eléggé előre. De a munkáshiányt csak részben szabad elhinni. A munkaerőhiány nagyon sok esetben nem áll fenn, csupán a meglevők foglalkoztatottsága nem megfelelő. Megfigyeltük egyik-másik vállalatnál, hogy nagy munkásvándorlás volt és ha megvizsgáltuk, mi ennek az oka, kiderült, hogy nem tudtak rendszeresen munkát adni a dolgozóknak és ennek következtében keveset kerestek, otthagyták a vállalatot.

A munkafegyelem lazaságának oka, hogy megszűnt a régi kapitalista fegyelem és még nem teljesen foglalta el a helyét az új, öntudatos, szocialista munkafegyelem. Vajjon csak politikai felvilágosítással harcoljunk mi ez ellen? Persze ez a fő eszköz, de emellett feltétlenül szükség van arra is, hogy példamutató tettekkel bizonyítsuk be a munkásság előtt, hogy a munkafegyelemre a szocializmus építésében annyira szükség van, mint a falat kenyérre, hogy a fegyelmezetlenség mögött igen gyakran az ellenség bújik meg. A munkásság zöme velünk van ebben a küzdelemben, a munkásság utálja a rendetlenséget.

A napokban a Hofherr-gyári építkezésen Molnár István segédmunkás brigádja kizárta a brigádból Kovács Mihályt, aki a 48 óra helyett leggyakrabban csak 35—40 órát dolgozott. Ebben a brigádban dolgozott egyébként Kovács Mihály bátyja is, aki ugyancsak megszavazta öccsének kizárását. Az elmúlt héten Kovács Mihály jóvá akarván tenni elkövetett hibáit, most már nem 60—70%-ra teljesítette normáját, hanem 115%-ra. Használt tehát neki ez a lecke. A munkafegyelem megteremtésében igen nagy szerepe van a műszaki vezetőknek, különösen pedig az alsó vezetőknek, a mestereknek és művezetőknek. Hiba az, hogy ezeknek a vezetőknek egy része nem mer elég bátran fellépni a szocialista munkafegyelem megteremtéséért. Régi módon nem mernek fegyelmet teremteni afféle pallér módjára, új módon viszont még nem tudnak, nem ismerik eléggé a módszereket és nem érzik eléggé, hogy a Párt támogatja őket. Másrészt nincsenek eléggé érdekeltté téve az alsóbb műszakiak a munkafegyelem és a többtermelés megteremtésében. A műszakiak premizálásáról szóló igen helyes kormányrendeletet a gyakorlatban sokszor igen rosszul alkalmazzák, hamis egyenlősítés és más hibák mutatkoznak. Hibák mutatkoznak az állami munkafegyelem megteremtésében is. A munkakönyv-rendeletet például helytelen, laza, rossz módon kezelte vállalatvezetőink egész sora. És ezért feltétlenül örömmel kell üdvözölni azt, hogy egynéhány közülük — ugyan-csak nevelő céllal — büntetést kapott.

A munkafegyelemért való harcnak állandónak kell lenni, nem pedig kampánynak. Hiszen állandóan új munkások tízezrei jönnek az iparba, akik nem ismerik az ipari munkás munkafegyelmét, akiket tehát neveléssel és a legkülönbözőbb eszközökkel meg kell tanítani a szocialista munkafegyelemre. A munkafegyelemért való harc egyik legerősebb fegyvere a munkaverseny kiterjesztése és elmélyítése. Alapvető kérdés természetesen a politikai oktatás, a munkások kulturális színvonalának emelése is.

Egy másik kérdés a munkaverseny nyilvántartása. Rendet kell teremteni ezen a téren is, egységes alapelveket kell meghatározni, mert ahány ház, annyi a szokás. Ma a munkaverseny nyilvántartásában feltétlenül szükséges, hogy szakmánként kidolgozzuk és szabályozzuk, mikor és hová kell jelenteni a munkaverseny eredményeit. Szükséges az is, hogy a munkaverseny minisztériumi vezetését szervezetileg egyesítsük.

Befejezésül a munkások testi épségének a védelméről szölok. Ezt a kérdést lebecsuljuk s ebből sok kár származik politikailag és anyagilag is. A hibába ott van, hogy még nem eléggé közügy a munkavédelem. Ebben elsősorban a szakszervezetek a hibásak, hivatalnok-módra végzik a munkavédelmet. A minisztériumokban még kevesebbé foglalkoznak a munkások testi épségének a védelmével. Az építésügyi minisztérium, amely kritikát kapott a Párttól ezzel kapcsolatban, vegre beállított egy előadót a munkavédelem ellenőrzésére és segítésére. Két hónap alatt hat-szor változott ennek az előadónak a személye. Hiányosság az is, hogy a rendeletek ellen vétőket nem büntetik kellőképpen és az esetleges büntetést nagyon ritkán hozzák nyilvánosságra. Persze küzdeni kell egyes munkások fegyelmezetlensége ellen is. Egy ácsból például, aki fent a magasban biztosítóóv nélkül dolgozott, megkérdeztek, miért nem tartja be a biztonsági rendszabályokat. A válasz az volt: aki szédül, ne menjen ácsnak.

A munkások védelmében is követnünk kell a Szovjetuniót, ahol igen fejlett fokon áll a munka védelme, és észre kell vennünk azt is, hogy a balesetek mögött gyakran az ellenség szabotázsja áll.

Az építőmunkások harcos múltja közzismert és ez a harcos múlt mindinkább átfut az iparba bekerült új dolgozók tízezreit is. Az építőipar dolgozóinak nevében ígérem Pártunknak, hogy becsülettel teljesíteni fogjuk az öt éves terv építési programját.

POZSONYI ZOLTÁN

sztahanovista költő

MINDEN MUNKAHELYEN SZTAHANOVISTA MÓDSZERREL
KELL DOLGOZNI

Építőiparunk — a Szovjetunió és személyesen a szovjet sztahanovisták segítségével — komoly eredményeket ért el.

De meg kell mondani őszintén, hogy az eddigi eredményekkel egyáltalán nem lehetünk megelégedve. A mi iparunk hatalmas létszámához mérten nem eléggé terjed a Sztahanov-mozgalom. Az önköltségcsökkentésről és az anyagtakarékosságról szóló határozatot sem hajtottuk még megfelelően végre. Kömoly hiba van nálunk a műszaki vezetésben is.

Nagy többségben ugyan jó munkát végeznek, de egyesek bizony csak hátráltatják és szabotálják a munkát. A dolgozókat igyekeznek lebeszélni a munkaversenyről, nem biztosítanak nekik anyagot és megfelelő területet. Így a munkaverseny nem fejlődik. Van hiba bennünk munkásokban is bőven. A munkások elmaradottsága azzal is magyarázható, hogy a dolgozók nagy többsége félig paraszt, falusi munkás, de vannak egyéb, mindenhol kidobott emberek is. A régi katonatiszt urak, csendőrök sok esetben romboló munkát végeznek az építkezéseknél.

A falusi munkás az építőiparban válik ipari munkássá, és itt kell megtanulnia az építőipari munka fegyelmét. Ezekből a munkásokból nagyon jó szakembereket lehet nevelni, csak foglalkoznunk kell velük. Tandíjat kell fizetnünk, hogy a sok tízezer munkást megneveljük és mesterségre tanítsuk őket.

Nekünk, mint kommunistáknak példát kell mutatnunk a termelésben, mert a példamutatás a legjobb eszköz a dolgozók nevelésére. Értünk el eredményeket ezen a téren is, de sajnos, a vidéki dolgozók közt van olyan, aki szombaton hazamegy és hétfőn nem jön vissza, csak kedden, s így az ütemterv felborul. Ezen változtatni kell.

Önkritikát kell gyakorolnom. Én sem foglalkoztam eléggé az új munkások nevelésével. Nem voltam eléggé öntudatos; keveset tanultam. Kömoly hiba volt ez. Nekünk, elvtársak, éppen olyan fontos a marxista-leninista elmélet elsajátítása, mint a mindennapi kenyér, mert csak akkor tudunk jó munkát kifejtetni, ha elméletileg képzetek vagyunk.

Persze a sok baj mellett mindjobban látszik a javulás is. Az őszi folyamán és az esős télben nehéz körülmények között,

sokszor térdig sárban, de állandóan dolgoztunk és igen komoly eredményeket értünk el. Munkánk még jobb lesz, ha kidomborodik a vállalatoknál az egyéni felelősség, és mindenki szívügyévé teszi Pártunk, kormányunk irányvonalát.

További feladatunk munkánk eredményessé tételére az, hogy a vállalatvezető, főmérnök, a munkavezető és mi, fizikai dolgozók a Párttal és szakszervezettel szorosan együttműködünk.

Komolyabban kell foglalkozni a műszakiakkal. Ahol a műszakiak jó munkát végeznek, ott komoly javulás van. A tervezők sok esetben ellenkező tervet adnak, azonban nem merik őszintén, kommunista becsülettel vállalni a felelősséget. Sok esetben megtörténik az is, hogy készen van az épület és csak azután kapja meg a vállalat a tervet.

Beszélnem kell a munkavezetőről is. Egyes munkavezetők nem törődnek eléggé a munkával, nem szervezik meg a munkát, kifogást találnak, hivatkoznak arra, hogy kevés az ember és nem győzik az anyagot. Ugyanakkor, ha megnézzük a munkahelyeket, azt állapítjuk meg, hogy nem kevés, hanem sok is az ember. Ha mi ezt közelebbről megnézzük, azt tapasztaljuk, hogy ezek a munkavezetők azok a régi hajcsárok, akik a múltban úgy tudtak ordítani, hogy három kilométerre is elhallatszott a hangjuk.

Kedves Elvtársak!

Az építőipar egy hatalmas kohó kell hogy legyen az építőipari munkások számára, ahol összeforrnak az emberek. a sztahanovisták. Minden munkahelyen sztahanovista munkamódszerrel kell dolgozni. Itt, a kongresszuson ígérem, hogy még nagyobb odaadással veszem ki a részemet ebből a munkából, hogy a mi munkánkkal még szilárdabbá és erősebbé tegyük a dicső Szovjetunió és Sztálin elvtárs által vezetett legyőzhetetlen békétábort.

HÁZI ÁRPÁD

a Központi Vezetőség tagja, az Állami Ellenőrző Központ elnöke:

AZ ÁLLAMI ELLENŐRZŐ KÖZPONT MUNKÁJA ÉS FELADATAI

Tisztelt Kongresszus! Kedves Elvtársak!

Rákosi és Gerő elvtársak beszámolóikban rámutattak az ellenőrzés nagy jelentőségére. Gerő elvtárs megállapította, hogy az ellenőrzés gyermekcipőben jár, gyakran formális. Gerő elvtárs

megállapításaival egyetértve, én az ellenőrzés kérdésével kívánok foglalkozni abból a szempontból, hogy mi késlelteti az érdemi ellenőrzés széles alapon való kifejlődését. Elsősorban az, hogy mivel az ellenőrzés munkatársai még nincsenek kellőképpen felvértezve a marxista-leninista ideológiával, és nem sajátították el kellő mértékben a Szovjetunió ellenőrzésének gazdag tapasztalatait, munkájukban sok a bizonytalanság.

Az ellenőrző apparátus dolgozóinak egyrésze még nem vetőzte le a kapitalista társadalmi rend ellenőrzési módszereiből magával hozott szemléletet. Még nem vált hússá és vérré, hogy a vizsgált szerveket a gazda szemével nézzék. Nem keresik kellőképpen, hogy a hibák és hiányosságok mögött nem húzódik-e meg az ellenség keze.

E gátló tényezők mellett eredmények is vannak. Az ellenőrzés munkatársai között már szép számmal vannak a munkásosztály és a dolgozó parasztság soraiból kikerült káderek, akiknek egészséges szemlélete egyre jobban párosul a politikai és szakmai tudással, amit az ellenőrzés jó elvégzéséhez el kell sajátítani. Ez felfrissítőleg hat a régi szakemberek szemléletére is, akik jórésze már őszintén akarja hazánkban a szocializmus építését. Így egyre jobban kialakul az a helyes, egységes szemlélet, amely elengedhetetlen előfeltétele az ellenőrzés feladatai jó ellátásának: amiről Lenin elvtárs azt tanítja, hogy az ellenőrzésnek segítenie kell a feladatok végrehajtását és harcolnia kell minden, a célkitűzés megvalósítását nehezítő akadály ellen.

Haladást jelent a multhoz viszonyítva, hogy az ellenőrzés már egyes hibákat és hiányosságokat fel tud tárni. Mégis formálissá teszi az ellenőrzést az, hogy a hibák mellett nem tárja fel kellő mértékben a jó eredményeket.

Az ellenőrzés nem állhat meg a hibák megállapításánál. Fel kell kutatnia a hibák okait és a javítás módját, meg kell állapítania a felelős személyeket. Különösen a felelősség kérdését még nem elég határozottan és nem elég keményen veti fel az ellenőrzés.

A Győr- és Sopronmegyei Téglagyárak Vállalat olyan szállítási tervet adott le a Győr-Sopron-Ebenfurti Vasút részére, amellyel a vasút egész havi feladási mennyiségének 83%-át foglalta le. Ezzel szemben csak 5%-ot vett igénybe, amivel dezorganizálta a vasútvállalat szállítási tervét. Mindezt az ellenőrzés megállapította, de nem kutatta az okokat, és nem kereste meg a felelős személyeket, úgy hogy ennek megállapítására pótvizsgálatot kellett elrendelni.

Súlyos mulasztás terheli azokat a minisztériumokat és főhatóságokat is, amelyek nem alkalmazzák a felelősségrevonást sokszor még abban az esetben sem, ha az ellenőrzés a hibák mértékét és a felelős személyeket megállapította. A Lőrinci Fonóról az ÁEK már hónapokkal ezelőtt megállapította, hogy a rossz vállalatvezetés népgazdaságunknak súlyos károkat okoz. Ennek ellenére érdemi intézkedés még a mai napig sem történt a minisztérium részéről.

Az ilyen és ehhez hasonló engedékenység jelentős mértékben onnan ered, hogy nem mérik fel a hibák káros következményeit. Néha a kádereket azzal a helytelen módszerrel akarják kímélni, hogy nem gyakorolnak felettük bírálatot és nem vonják őket felelősségre. Pedig a lazaság éppen a káderek elleni merénylet, mert sok kádert meg lehetne óvni nagyobb hibák elkövetésétől, ha idejében bekövetkezne az egyes hibákért a hiba mértékének megfelelő felelősségrevonás.

A káderek és a dolgozók nevelésének ügyét szolgálja, ha a felelősségrevonást nem „négy szemközt” intézik el, hanem ha okát és a felelősség mértékét egyes esetekben a dolgozó tömegekkel tudatják, hogy az elkövetett hibákból mások is tanuljanak.

Ez az egyik útja annak is, hogy a dolgozó tömegeket mindinkább be lehessen vonni az alulról jövő ellenőrzésbe.

Sztálin elvtárs a következőket tanítja:

„Egyes elvtársak azt hiszik, hogy az embereket csak felülről lehet ellenőrizni, mikor is a vezetők ellenőrzik a vezetetteket, munkájuk eredményei alapján. Ez nem igaz. A felülről jövő ellenőrzésre természetesen szükség van, mint az emberek és a feladatvégrehajtás ellenőrzésének egyik hatékony módjára, de a felülről jövő ellenőrzés korántsem meríti ki az egész ellenőrzést. Van még másfajta ellenőrzés is, az alulról jövő ellenőrzés, amikor a tömegek, amikor a vezetettek ellenőrzik a vezetőket, kipécézik hibáikat és rámutatnak arra, minő úton-módon lehet a hibákat kijavítani. Ez a fajta ellenőrzés az emberek ellenőrzésének egyik leghatékonyabb módszere.”

Ezen a téren, különösen Rákosi elvtárs februári beszéde óta komoly javulás mutatkozik. Mutatja a dolgozók folyton javuló viszonyát a társadalmi tulajdonhoz, hogy egyre több bejelentés érkezik részükről az ÁEK-hoz is.

Januárban például 200-nál több bejelentés érkezett. Ezekben a dolgozók felhívják a figyelmet az anyagpocsékolás, a hely-

telen munkaadagolás, a gépállások, a felesleges költözködések és költségek, a megbízhatatlan nyilvántartás stb. eseteire. Így a dolgozók bejelentései alapján állapítottuk meg, hogy pl. a „Csepel” Kerékpár, Motorkerékpár és Varrógép Értékesítő Vállalatnál a Pártba befurakodott jobboldali szociáldemokrata főkönyvelő, Fehér László, az adminisztrációt tudatosan széttzillesszette és ezzel lehetőséget teremtett arra, hogy népgazdaságunkat többszázezer forint kár érje.

A vállalatok, valamint az állami szervek dolgozói vizsgálat közben is számos észrevétellel, javaslattal támogatják az ellenőrzés munkatársait.

A Veszprémi Magasépítő Vállalatnál tartott vizsgálat közben a vállalat dolgozói súlyos hibákra hívták fel a figyelmet. Így Strenner kőműves dolgozó rámutatott arra, hogy a vállalat felvonulásaiban nincs tervszerűség, ami késlelteti a termelést; Gyimóti kovácsmunkás közölte, hogy késve adják fel a megrendeléseket és emiatt a munkát csak túlfeszített éjjeli műszak beállításával tudták befejezni egy döntő fontosságú építkezésnél.

Ugyancsak ennél a vállalatnál arra is felhívták a dolgozók a figyelmet, hogy a fuvarozáshoz kulákokat alkalmaznak, akiket nem ellenőriznek. Ezek a kulákok súlyos visszaéléseket követnek el, amit a vizsgálat meg is állapított.

Ezeket a példákat azért mondtam el, hogy megmutassam, milyen nagy segítséget nyújthat a vezetőknek az alulról jövő ellenőrzés. Mégis van számos olyan vezető, aki még mindig rosszul viszonylik az ellenőrzéshez. A feltárt hibák és hiányosságok tekintetében gyakran nem intézkednek, vagy csak látszólagos intézkedéseket tesznek és tovább tűrik a hibákat.

Ezek a vezetők nem értik meg, hogy a bírálathoz a vezetés legfontosabb segítőtársa. Vannak, akik odáig mennek, hogy megtorlásokat alkalmaznak a hiányosságok felvetőivel szemben.

Az ilyen vezetők nem tartják szem előtt, hogy ez az ország a dolgozóké és az okozott kár valamennyi dolgozó kára. Nem tartják tiszteletben Népköztársaságunk alkotmányát, amely kimondja, hogy „a Magyar Népköztársaság polgárainak alapvető kötelessége a nép vagyonának megvédése, a társadalmi tulajdon megszilárdítása, a Magyar Népköztársaság gazdasági erejének fokozása, a dolgozók életszínvonalának emelése, műveltségük gyarapítása és a népi demokrácia rendjének megerősítése”.

A bírálathoz elfojtása, a bírálathoz gyakorlók üldözése tűrhetetlen. Sztálin elvtárs ezt barbárságnak minősíti. A bírálathoz elnyo-

móival szemben a Párt és a kormányzat kemény fellépése máris érezteti jó hatását egyre ritkábbak a megtorlasok és egyre bátrabb a bírálát

Az ellenorzés munkájának további javítása érdekében az ellenorzes dolgozoinak el kell mélyíteniök kapcsolatukat a dolgozók széles tömegeivel, fokozni kell politikai és szakmai tudásukat a marxizmus-leninizmus elsajátításával és a szovjet tapasztalatoknak gyakorlati munkájukban való alkalmazásával. Javítani kell a viszonyt az ellenorzott szervezetekhez és az ellenorzott szervezeteknek is meg kell javítani viszonyukat az ellenorzeshez, ugyanakkor a végrehajtó szervezeteknek is meg kell szervezni a feladatok végrehajtásának érdemi ellenorzését és ezzel ki lehet kuszobolni a felesleges, tervszerutlen, párhuzamos ellenorzést

A Párt útmutatása és bírálata az ellenorzést képessé teszi hiányosságai kikuszobolására munkájának megjavítására. Ezzel az ellenorzés is meg fogja tudni adni az állam és gazdasági vezetésnek azt a segítséget, amellyel előmozdíthatja hatalmas tervünk végrehajtását, a szocializmus építését, a béke védelmet

SZABÓ MIHÁLYNÉ

az MNDSz küldöttség vezetője

A MAGYAR ASSZONYOK MEG KEMÉNYEBBEN FOGNAK HARCOLNI A BÉKEÉRT

Tisztelt Kongresszus! Kedves Elvtársak!

A magyar nők, a magyar asszonyok milliói nevében forró szeretettel köszöntöm a Magyar Dolgozók Pártja II kongresszusát. Forró szeretettel köszöntöm a mi nagy tanítónkat, drága vezetőnket, a magyar nép szeretett édesapját, Rákosi elvtársat. Elvtársak!

Szavakkal nem is lehet kimondani azt, hogy a magyar asszonyok és édesanyák mit köszönhetnek a Pártnak. A Párt adta meg nekünk, asszonyoknak teljes felszabadulásunkat, egyenjogúságunkat. A Pártnak köszönhetjük családunk, gyermekeink vidám életét, a Part orkodik hazánk függetlensége és békés életünk felett, a mi drága Rákosi elvtársunk tanított meg bennünket elni egyenjogúságunkkal, neki köszönhetjük, hogy megtanultunk résztvenni egyre szepulo életünk formálásában, az öt éves tervben. Munkaeldemrenddel kitüntetett asszonyok, tanácselnokok,

vezető emberek kerülnek ki egyre nagyobb számban közülünk és pótolhatjuk tanulásban mindazt, amit a mult rendszer elzárt előlünk. Nekem három gyermekem van, kislányom, kisfiam az általános iskola tanulói és azon törik a fejüket, hogy orvosnak vagy mérnöknek készüljenek. Falunkból egy szegényparasz-asszonynak két fia jár egyetemre, hét parasztyerekből lett katonatiszt, össze sem lehetne gyorsan számolni, hányan kerültek vezető helyre és hányan tanulnak gimnáziumban és egyetemen.

Amikor férjhezmentem, a méltóságos Kohner báró birtokán cselédeskedtünk férjemmel, jöttek a gyerekek, de nekem az utolsó percig dolgoznom kellett és születésük után egy hétre már dolgozni mentem. Hányszor tekintettem haza a mezőről, hogy nem gyújtották-e fel a gyerekek a házat, vagy nem csinálnak-e valami kárt magukban és most a nyáron kétéves kisfiamat a napközi otthonba helyeztem és nyugodtan megyek dolgozni a termelőcsoportba, mert oda is elvezetett bennünket a Párt.

Az ősz óta a „Lenin” termelőszövetkezeti csoport tagjai vagyunk. Falunk is úgy megváltozott, hogy aki 6 évvel azelőtt látta, rá sem ismerne. Gépállomást kaptunk a hároméves tervben, villany világít az utcán, a házakban, kövezett járdán mennek a gyerekek iskolába. Vasárnap kultúrotthonba megyünk, szórakozunk, tanulunk és még mi minden lesz az ötéves tervben! Mozi, artézi kút, iskola; gyermekeinket várják az új gyárak, az új iskolák, a Párt neveli őket emberré.

Elvtársak!

Nekem az a legnagyobb boldogságom, hogy tagja lehetek egy olyan Pártnak, amely a dolgozó emberek életét, a magyar hazát napról-napra szebbé teszi. A mi hazánk végre a miénk lett és a mi édes hazánkat akarják az imperialista bitangok egy borzalmas háborúval szétdúlni. Elvtársak! Mi nem megvünk vissza Kohner báróékhoz cselédnek. *(Rákosi elvtárs: Úgy van!)* A vérünket adjuk oda hazánkért. Minden becsületes magyar asszony harcol azért, hogy szép hazánkban gyermekeink élete minél boldogabb legyen.

Mi, magyar asszonyok megfogadjuk Rákosi elvtársnak, hogy még keményebben, még áldozatkészebben dolgozunk és harcolunk a békéért a gyárakban, a földeken, a hivatalokban és mindenütt. A magyar nők, a magyar anyák nevében mondom azt, hogy a mi drága hazánk és a hatalmas béketábor mindig számíthat ránk. Éljen a mi nagy Pártunk és drága Rákosi elvtársunk. Éljen a teremő békéért küzdő népek nagy vezére, Sztálin elvtárs.

KISS KÁROLY:

BESZÁMOLÓ A KÖZPONTI ELLENŐRZŐ BIZOTTSÁG TEVÉKENYSÉGÉRŐL

Az MDP I. kongresszusa, amikor megválasztotta a Központi Ellenőrző Bizottságot, feladatává tette:

Örködjék a párttagok és tagjelöltek politikai magatartása, erkölcsi tisztasága és párthűsége felett.

Folytasson kíméletlen harcot a pártszerűtlen, fegyelmezetlen, pártellenes, frakciós tevékenység és a korrupció minden fajtája ellen.

Örködjék azon, hogy a dolgozó nép érdekeit és erkölcsi felfogását sértő elemek, vagy a nép ellenségei ne furakodhassanak be Pártunkba.

A KEB az Egyesülési Kongresszus óta eltelt két és fél év alatt 1134 párttagunk ügyében folytatott vizsgálatot. Ebből 758 esetben a KEB indította meg a vizsgálatokat, míg 376 ügyben (az esetek 33 százalékában) más pártszervek határozatait bírálta felül fellebbezés formájában. Az összes ügyek közül kizárással végződött 490, a fegyelmi eljárás alá vontak 43,2 százaléka. Szigorú megrovást kaptak 186-an (16,4 százalék). Ennél enyhébb fegyelmi büntetésben részesültek 291-en (25,8 százalék). A felhozott vádak és gyanúsítások alól a vizsgálat tisztázott 77 elvtársat, az esetek 6,7 százalékát. Pártba való visszavétellel végződött 90 elvtárs ügye, az ügyek 8 százaléka. *Ezeket a vizsgálatokat a KEB minden esetben az érdekeltek személyes meghallgatásával és jelenlétében tárgyalta.*

Az MDP I. kongresszusa óta a KEB munkája is sokat fejlődött. Elősegítette ezt a fejlődést a pártszervezetek munkájának általános fejlődése, az éberség fokozódása, különösen a Rajk-banda leleplezése óta, a kritika-önkritika fokozottabb alkalmazása, főként a Központi Vezetőség múlt év február 10-i határozata óta.

Jónak bizonyult a KEB-nek az a gyakorlata, hogy egyes határozatok végrehajtását és döntéseinek hatását időnként a

helyszínen ellenőrzi. Ezt a legutóbb ellenőrzött 40 határozat is igazolja. A vizsgálatok és határozatok által érintett párttagok munkája, párthoz való viszonya lényegesen megjavult. A párt-szervezetek a KEB határozatait helyesnek, igazságosnak tartották.

A békésmegyei pártbizottság például kizárt a Pártból egy elvtársat, mert kritikát gyakorolt a pártszervezet munkája felett. A KEB a helyszínen való vizsgálat alapján megállapította a megyei pártbizottság kizárási határozatának helytelen voltát és visszavette az elvtársat a Pártba. Jelenleg DÉFOSz járási titkár, kisgyűléseleádó, a tanyavilágban állandó szervező, jó népművelő munkát végez.

A budapesti pártbizottság kizárt egy textilmunkásnőt a Pártból. Elkövetett hibája nem volt arányban ezzel a szigorú büntetéssel. Miután a KEB a Pártba visszavette, a Gyapjúmosó V-nál a termelésben 190 százalékra teljesíti tervét, s jelenleg 1951 júniusi tervénél tart.

A nógrádmegyei pártbizottság kizárta a szécsényi járás volt titkárát. Itt is túl szigorú volt a büntetés. A KEB figyelembe vette az enyhítő körülményeket és visszavette a Pártba. Ma, mint bányász, kitűnően dolgozik, december óta 130 százalékos teljesítményt ért el a bányában brigádjával. Pártmunkában oktatási vonalon is jó munkát végez.

A párttagság széles rétegeiben és ezen túlmenően, a pártonkívüliek között a KEB iránti bizalom megnövekedett. Mind sűrűbben fordulnak a KEB-hez az egyszerű párttagokon kívül a pártonkívüliek is. Ezek a bejelentések a legtöbb esetben komoly segítséget nyújtanak az egyes ügyek felderítéséhez. Kiss Józsefné baranyajenői parasztlaszszony például nem tagja Pártunknak. A KEB-hez írt levelével leleplezte a helybeli földműves-szövetkezetnek súlyos károkat okozó Takács volt falusi bírót, akit nemcsak a Pártból kellett azonnal eltávolítani, hanem a törvény előtt is felelnie kellett visszaéléseiért.

Amíg az első időben a KEB-re úgy tekintettek, mint büntető fórumra, amely a Párt ellen elkövetett cselekményeket torolja meg — addig főként az utóbbi másfél év alatt ez az elképzelés lényegesen megváltozott. A KEB sok esetben hozta helyre az alsóbb pártszervek helytelen fegyelmi eljárásából eredő hibákat, számos igazságtalanságot szüntetett meg és a büntetés mellett a kommunista nevelés egyik komoly tényezőjévé kezd válni.

A KEB az MDP I. kongresszusa óta 105 olyan ügyben folytatott vizsgálatot, amelynek során a Pártba befurakodott ellen-séget leplezte le. Felfedte a felszabadulás előtti fasiszta multat,

a horthysta hatóság előtti osztályáruló magatartást, a jobbo'dali szocdem aknamunkát. Tervgazdaságunk a szocializmus építése ellen vétőket leplezett le, szabotálókat vagy olyanokat, akik az ellenségnek adták el magukat.

Sok olyan ügy került a KEB elé, amelyben a pártonbelüli demokráciát sértették meg, igazságtalan fegyelmi határozatot hoztak. Még mindig előfordul, bár ritkábban, mint eddig, hogy rendes, vagy kis hibákat elkövető munkásokat, parasztokat igazságtalanul kizárnak a Pártból. Pártszervezeteink titkárai és vezetőiségei még ma is több esetben megsértik a pártdemokráciát azzal, hogy könnyelműen megfosztják párttagságától a kis hibákat elkövető párttagokat. Rákosi elvtárs beszámolójában tett megállapítását, hogy az „ilyen bürokrata, basáskodó funkcionárius fenyegetőzik, elveszi a pártkönyvet tagjainktól és kizártnak nyilvánítja őket”, a KEB vizsgálatai élő példákkal igazolják.

Itt van a volt mindszei propagandista elvtárs esete, akit azért, mert egy pártünnepségen a jelenlévő megyei bizottsági tag — egyébként igen helytelen — utasítását nem hajtotta végre, a MB-tag megfenyegetett, hogy ez párttagságába fog kerülni. Valóban így is történt, mert a csongrádi MB az elvtársat meghallgatása nélkül kizárta a Pártból.

Ezt az igazságtalanságot a KEB hozta rendbe és kemény kritikát gyakorolt a megyei bizottság felelőtlen határozata felett.

Még mindig sok a felületes vizsgálat alapján hozott rossz, igazságtalan fegyelmi ítélet. Sok helyen az alsóbb pártszervezeteknél, de még a megyei bizottságoknál is vonakodnak jóvátenni az ilyen tévedéseket, még akkor is, ha már felismerték, hogy hibáztak, vagy a KEB hívta fel erre a figyelmüket. *Szégyellik bevallani, hogy hibáztak, és inkább a rossz határozat mellett tartanak ki.* Azt hiszik, ha beismerik, hogy tévedtek, a tekintélyük csökken. Holott éppen az elkövetett hibák gyors felismerése és azoknak kijavítása növeli meg a szervezetek vezetőinek tekintélyét.

A felszabadulás utáni évekhez viszonyítva van javulás, de még bizony előfordul, hogy egyes vezetőségi tagok mondják ki a pártszervezetben a kizárást és ennél enyhébb fegyelmi büntetést ritkán alkalmaznak. Még ritkábban kerül arra sor, hogy *idejében való figyelmeztetéssel megóvják a párttagokat nagyobb hibák elkövetésétől.* Így a figyelmetlen, lélektelen eljárás következtében rendes munkásokat, parasztokat zártak ki a Pártból, ahelyett, hogy még idejében figyelmeztették volna őket hibáikra. Legyen előttünk ezen a téren is nagy tanítónknak. dolgozó népünk szeretett útmutatójának, Sztálin elvtársnak a tanítása:

„figyelmesnek kell lenni az emberek, a párttagok iránt, szívrönkön kell viselni a párttagok sorsát. Viszont éppen ez az, ami nincs meg minden elvtársunkban.”

Pártvezetőségeink, fegyelmi bizottságaink lassan tanulják meg, hogy segíteni lehet, meg lehet menteni az elvtársakat bátor, de baráti, szigorú, de tárgyilagos bírálattal, ha idejekorán figyelmeztetjük öket a hibákra, ha idejében óvjuk öket és bíráljuk öket.

Ehhez járult még, hogy a KEB-nek gyakran kellett közbelépnie, hogy a pártbüntetésben részesített elvtársakat ne bocsássák el automatikusan a munkájukból és ne fosszák meg öket attól a lehetőségtől, hogy jól végzett munkával tegyék jóvá elkövetett hibáikat.

Ilyen lélektelenül intézett fegyelmi ügyekből kifolyólag a KEB több pártfunkcionáriust vont felelősségre, például a volt somogymegyei pártbizottságnál, vagy a szabolcsmegyei pártbizottságnál, ahol a bejelentést és panaszt tevők ellen több esetben eljárás indult meg.

Még mindig nem tudatosítottuk eléggé, hogy *ahol a kritikának, a bírálatnak szabad tere van és élnek is vele párttagjaink, ott gyorsan megjavul a pártszervezetek munkája*, mert ezer és ezer kommunista szeme figyeli, bírálja a hiányosságokat, amit a néhány vezető elvtárs még nem vett észre. Az ilyen bírálatokat szívesen kell venni. Akkor is, ha csak részben helytállók, meg kell köszönni öket és gyorsan hozzálátni a feltárt hibák megjavításához.

Azok a pártfunkcionáriusok, akik dohognak a bírálóat miatt, akik nem azt nézik a bírálatban, ami benne jó, helytálló, hanem azt, ami nem felel meg a valóságnak és ebbe kapaszkodva próbálják elfojtani a bírálatot — akarva, nem akarva, a pártdemokrácia megrontóivá válnak. Ha ennek teret engednénk, vége lenne a kritikának. *A KEB-nek, a fegyelmi bizottságoknak, pártszervezeteink vezetőségeinek ez eddignél sokkal keményebben kell fellépni minden törekvés ellen, amely a kritika elnyomására vagy annak korlátozására irányul.*

Számos esetben vonta felelősségre a KEB az olyan pártfunkcionáriusokat, akik a Párt politikáját sértették meg. Például Tolna, Bihar és a volt Zemplén megye pártbizottságainál. Itt a megyei és járási pártfunkcionáriusok, elhanyagolva a politikai nevelőmunkát, letértek a Pártunk által szigorúan megkövetelt önkéntesség elvéről a falusi termelőszövetkezetek szervezésénél. Másrészt, eltorzították Pártunk parasztpolitikáját azzal, hogy a

kulákokkal szemben önkényeskedtek, amivel — azok politikai és gazdasági elszigetelése helyett — azt érték el, hogy a falu szegény- és középparasztága sajnálni kezdte őket.

Annak érdekében, hogy a fegyelmi eljárás a nevelés eszköze is legyen, az egyes ügyek tárgyalásához rendszeresen meghívtuk az ügyben érdekelt pártszervezetek vezető funkcionáriusait, hogy a kivizsgált ügy tanulságait közvetlen tapasztalatok alapján hasznosítsák.

A Politikai Bizottság múlt év június 29-i határozata a nagyobb pártszervezeteknél a fegyelmi bizottságokra bízta az ügyek kivizsgálását és a KEB-et bízta ezek ellenőrzésével. Ennek értelmében a budapesti és megyei fegyelmi bizottságok munkája megindult, de mind a budapesti, mind a megyei és kerületi fegyelmi bizottságok még fiatalok. A Politikai Bizottság határozata, amely lehetővé tette, hogy a fegyelmi bizottság tagjait a pártválasztmányok tagjaiból válasszák, nagy segítséget jelentett. A pártfegyelmi ügyeknek a városokban és a megyék-nél a fegyelmi bizottságok létrejöttével lett csak gazdájuk. A KEB állandóan figyeli, segíti, támogatja ezeket a bizottságokat, de még sok javítanivaló van munkájukon.

Megállapítható, hogy *ahol a megyei titkár komolyan foglalkozik a fegyelmi bizottságok munkájával, segíti őket, esetenként résztvesz egy-egy ülésükön, ott jó a munkájuk.*

Ahol a megyei titkár vagy a megyei bizottság magára hagyja őket, ott egyik hibát a másik után követik el.

Milyen hibák tapasztalhatók a megyei fegyelmi bizottságok munkájában?

1. A fegyelmi ügyeket nem vizsgálják meg tárgyalás előtt alaposan, nem készítik elő kellően, az érdekelt elvtársakat nem hívják meg és védekezésüket nem hallgatják meg, leginkább azért, mert a megyei pártbizottság az előkészítési munkával megbízott referens elvtársakat más feladattal halmozza el.

2. A fegyelmi bizottságokhoz nem tartozó ügyeket intéznek (pl. tagjelöltek előéletének vizsgálatát, gabonabegyűjtést stb.) vagy heteken át nem tartanak ülést, az ügyek elintézetlenül halmozódnak fel.

3. Előfordul, hogy a fegyelmi bizottságok elmerülnek az apró részletekben, ami miatt a bizottság ülése a végtelenségig húzódik. Például Borsod megyében egy reggel 7-től este 7-ig tartó ülésen három fegyelmi ügyet tárgyaltak meg.

A hibák leküzdésére és a munka megjavítására azonban megvan minden lehetőség és van is folyamatos javulás. A bizottságok összetétele általában jó. A megválasztott elvtársak komo-

lyan veszik feladatukat. A KEB helyszíni látogatásokkal, a fegyelmi bizottságok ülésein való részvétellel, a fegyelmi referenseknek és a bizottságok elnökeinek a KEB egy-egy ülésére való meghívásával segít kiküszöbölni a hibákat.

A KEB szigorúan fellépett egyes pártszervezeti és vállalati vezetők ellen, akik a velük szemben alkalmazott kritikát el akarták fojtani. Sok helyen nem jó szemmel nézték azt, aki meglátásaival a Párt központi szervéhez fordult, s ezt bizonyítja az is, hogy gyakori a névtelen bejelentést tevők száma. Rendes, becsületes munkások, ha azt látják, hogy észrevételeikért, véleményükért nem védi meg őket a pártszervezet, kénytelenek bejelentéseiket névtelenül megtenni.

Ezen a téren még sok pártszervezetben és üzemben van javítanivaló. Természetesen, mi ezeket a névtelenül érkezett bejelentéseket is megvizsgáltuk.

A hivatali hatalommal való visszaélés és korrupció miatt 130 esetben vont a KEB felelősségre párttagokat és távolította el őket a Párt soraiból. Az ilyen visszaélések száma az utóbbi időben igen lecsökkent. Erkölcsi élet terén elkövetett hibákért 51 párttagunk ellen kellett eljárunk. Meg kell azonban mondanivaló, hogy a Párt erkölcsi felfogását sértő esetek általában ritkák.

Igen gyakran kell foglalkoznunk az éberség terén elkövetett hibákkal. Az imperialista kémszervezetek aljas ügynökeinek, a Rajk-bandának a leleplezése és ártalmatlanná tétele, a jobboldali szociáldemokratáknak üzeink egész sorában tapasztalt szabotáló, kártevő tevékenysége *beszédes bizonyíték arra vonatkozóan, milyen sok tanulnivalónk van még az éberség terén.* Ezért szakadatlanul tartsuk szemünk előtt Lenin figyelemztetését:

„Ma nem fegyverrel a kézben támadnak minket és ennek ellenére a kapitalista társadalom ellen vívott harcunk százszorta dühödtebb és veszélyesebb lett, azért, mert nem ismerhetjük jól, mindig világosan, hol áll velünk szemben az ellenség és ki a barátunk.”

Ma, az imperialista háborús provokátorok által annyira kiélezett helyzetben méginkább érvényes ez a lenini tanítás.

Annak előrebocsátásával, hogy a kommunisták ezrei adják a legjobb élmunkásokat a gyárakban és bányákban, az államapparátus intézményeiben és hivatalaiban, hogy pártfunkcionáriusaink zöme jól végzi feladatát, mégis meg kell állapítani, hogy

parttitkáraink és pártfunkcionáriusaink egy kisebb részénél a helytállás és példamutatás terén komoly hiányosságok vannak.

Itt van például a tolnamegyei Értény község volt párttitkárának esete. Értényben a tejszövetkezet a kulákok kezében volt, akik a tejért a dolgozó parasztoknak járó pénzt saját céljaikra használták fel.

A községi pártszervezet titkára — aki egyben a szövetkezetnél üzemvezető volt — leplezte a kulákszövetkezet üzemét s megakadályozta, hogy a dolgozó parasztok jogos követeléseikhez jussanak. A KEB kérésére a megyei pártbizottság eltávolította őt a pártból és a bunosokat bíróságnak adta át.

A KEB vizsgálatainál tapasztaltuk, hogy vannak a kommunisták, a párt- és a vállalati vezetők között, akik elkényelmesedtek, onelegultekké váltak, elszakadtak a tömegektől és azt hiszik, hogy kényelmesen sétálunk bele a szocializmusba.

Ilyen volt a pestmegyei ÁGI egyik vezetője, munkáskáder, de elkényelmesedett ember. Mikor fontosabb helyre, egy állami gazdaságba akarta őt a Párt áthelyezni, megtagadta ezt azzal az indokolással, hogy „kényelmetlen lenne vidékre mennie”, mert itt Budapesten szépen berendezkedett. Az ilyen elkényelmesedett vezetők onkenyeskednek, helyi zsarnokokká válnak, burokraták lesznek, korultottuk pedig a jó elvtársak elvesztik munkakedvüket és passzívakká válnak.

Ezek ellen a KEB-nek és a fegyelmi bizottságoknak a legkeményebben kell fellépniük. Kommunista onkritikával be kell ismernünk, hogy eddig könnyen vettük az ilyen hibákat. Helytelen volt, hogy már az első alkalmakkor nem léptünk fel szigorú kritikával az ilyen esetekkel szemben.

Az utóbbi időben szaporodtak a KEB előtt az olyan párttagok ügyei, akik a felszabadulás előtti időben jobboldali vagy fasiszta szervezetek tagjai voltak és ezt mindezekig titkolták. Voltak közöttük komoly pártfunkcióban is néhányan. Hogy most több ilyen esetre derült fény, ez azzal magyarázható, hogy az éberség javult a pártszervezeteknél és a kádermunkában.

A vezető munkakörben dolgozókkal egyénileg is foglalkozik a káderosztály. Ez már magában elég arra, hogy többen onként jelentsek a KEB-nek, hogy a felszabadulás előtt, fiatal, tapasztalatlan korukban a levétnél, vagy valamelyik jobboldali szervezetnél szerepeltek és életüknek ezt a szakaszát eltitkolták. Az esetek jó részében nem is az volt a súlyos, amit eltitkoltak, hanem az a tény, hogy a Párthoz nem voltak őszinték. Ezzel lehetőséget adtak az ellenségnek arra, hogy eltitkolt

multjukat alkalomadtán, amint ez már gyakran történt, a Párt ellen felhasználhassa.

Volt, aki évekig gyötrődött. Munkáját nem tudta rendesen elvégezni, mert rága, gyötörte a tudat, hogy egyszer kiderül az igazság és lelepleződik.

Néhány ügy azonban, amelyben vizsgálatot folytattunk, azt bizonyítja, hogy akinek nincsen elég ereje és öntudata magától feltárni eltitkolt hibáit és azt az osztályellenség tudja meg róla — az nem egy esetben az ellenség ügynökévé válik.

A Ruggyantaárugyár párttitkára például páncélszekrénybe zárta és nem vitte pártbizottság elé megtárgyalni azokat a jelentéseket, amelyek felhívták a figyelmét az üzemben előforduló szabotázs jelenségeire. A gyár volt jobboldali szocdem igazgatóját minden támadással szemben megvédte, annak a termelésről készített hamis kimutatásait ellenőrzés nélkül elfogadta. Ezzel hozzájárult a szabotáló vezérigazgató kártevéséhez, és megnehezítette annak leleplezését. A volt párttitkár azért került az ellenség befolyása alá, azért lett annak eszköze, mert elhallgatta a Párt előtt házastársának nyilas, fasiszta múltját és a leleplezéstől való félelem tette opportunistává. A budapesti pártbizottság távolította el a Pártból.

A KEB gyakran tapasztalja, hogy sok rendes munkás, paraszt és értelmiségi került a felszabadulás előtti időben átmenetileg a Horthy-fasiszta propaganda hatása alá. Ha most becsületesen dolgoznak, a múlt nem lehet akadálya annak, hogy a kommunisták sorai között foglaljanak helyet. Ha láttuk, hogy az újjáépítés, a termelés terén jól dolgoznak és hibájukat ezzel jóváteszik, mi ezeknek a dolgozóknak a múltjára pontot tettünk és az nem jelentett részükre hátrányt. A felszabadulásunk óta eltelt hat év tapasztalata igazolja, hogy ez helyes volt. De hibájukat ne növeljék azzal, hogy mindezt a Párt illetékes fórumai előtt eltitkolják. *A Párt feltétlen őszinteséget követel meg minden kommunistától és ezért eljár fegyelmileg azokkal szemben, akik nem őszinték.* Ugyancsak szigorúan fel kell lépnünk azok ellen, akik a pártokmányaikat meghamisítják, akik nem becsülik meg vagy elvesztik pártigazolványukat.

A KEB munkájában az eredmények mellett vannak hiányosságok is. A határozatoknál, az ügyek elbírálásánál a politikai szempontok nem érvényesültek kellőképpen. Egyes esetekben a KEB liberális határozatokat hozott.

Az adott politikai helyzetet nem mérlegelte megfelelően nem érvényesítette minden esetben a kommunista magatartás és az éberség szempontjait.

A KEB kezdetben, amikor még nem volt megfelelő gyakorlata, gyakran átvette egyes minisztériumok vagy más állami hivatalok szerepét, mert a hivatali fegyelmi eljárást megelőzve, szakmai vonatkozású ügyeket is kivizsgált. Ezzel lehetőséget adott egyes hivataloknak arra, hogy a felelősséget maguktól elhárítsák.

Nem volt megfelelően felkészülve olyan fontos kérdésekben, mint az ötéves terv, a falusi osztályharc vagy a kommunista éberség kérdései, amikor ezeken a területeken gyorsan és keményen kellett fellépnie. Ezzel elmulasztotta, hogy éppen ezeken a területeken gyors határozatokkal megakadályozza további hibák elharapódzását.

A fegyelmi ügyek tanulságait még nem kielégítő módon hasznosítjuk a Párt részére. Ezért a megelőzés, a kommunista nevelés, a kommunista magatartás szempontjából munkánk még nem elég hatásos.

A KEB munkájának politikai színvonalát tovább kell javítani. *Pártunk növekedése, az előttünk álló feladatok nagysága, az osztályharc kiéleződése falun és városban megköveteli, hogy az eddiginél sokkal keményebben, szigorúbban lépünk fel azokkal szemben, akik eltérnek a Párt vonalától, akik hanyagul végzik munkájukat és károkat okoznak népgazdaságunknak.* Ennek a változásnak a KEB és a fegyelmi bizottságok határozataiban is ki kell fejeződnie.

Tisztelt Elvtársak!

Pártunk, az MDP I. kongresszusa óta egészségesen és erőteljesen fejlődött. Szervezete szilárd és egységes. A dolgozók széles tömegei magukénak vallják, bizalommal tekintenek rá és követik útmutatásait. A KEB az elmúlt két és fél év folyamán munkájával, határozataival ehhez az egészséges, egységes fejlődéshez igyekezett hozzájárulni.

Kérem a tisztelt Pártkongresszust, hogy a KEB munkájáról tett beszámolómat vegye tudomásul.

(A Pártkongresszus a KEB beszámolóját elfogadta.)

HIDAS ISTVÁN:

A MAGYAR DOLGOZÓK PÁRTJA SZERVEZETI SZABÁLYZATÁNAK MÓDOSÍTÁSA

Jelenlegi Szervezeti Szabályzatunk, amelyet a Magyar Dolgozók Pártjának I. kongresszusa fogadott el, alapjában megfelel a mostani követelményeknek is és így nincsen okunk arra, hogy rajta elvi jelentőségű módosításokat eszközöljünk. Csupán néhány olyan módosítást kell végrehajtani, amely természetesen következik az Egyesülési Kongresszus óta megváltozott helyzetből.

A javasolt módosítások egyik csoportja azzal kapcsolatos, hogy Pártunk I. és II. kongresszusa között eltelt idő alatt *létrejött a Dolgozó Ifjúság Szövetsége, mint a Párt legközvetlenebb szervezett tartaléka*. Ennek megfelelően módosítani javasoljuk Szervezeti Szabályzatunk 2. pontját, mely szerint a Pártnak az lehet tagja, aki 16. életévét betöltötte. Ehelyett azt javasoljuk, hogy a Pártnak az lehessen tagja, aki a 18. életévét betöltötte. Minthogy most már van nagy, egységes ifjúsági szervezetünk, a DISz, amely Pártunk legközvetlenebb tartaléka, a politikailag tevékeny fiatalság számára adva van a lehetőség, hogy ennek soraiban fejtsse ki működését, megtanulja becsülni és szeretni a mi nagy Pártunkat és a DISz soraiban odaadó munkával és jó tanulással felkészüljön arra, hogy Pártunk tagjelöltjeinek sorába léphessen.

Szervezeti Szabályzatunk 7. pontjánál azt a módosítást javasoljuk, hogy *DISz-tagok felvételénél a két ajánlás közül, amely Szervezeti Szabályzatunk értelmében a tagjelöltté való felvételhez szükséges, az egyiket az üzemi, a budapesti kerületi, vagy járási, városi DISz-bizottság ajánlása helyettesíthesse*. Ez a módosítási javaslat érthető, hiszen a DISz-szervezet az, melynek legjobban kell ismerni tagjait.

Hasonlóképpen a DISz létrejöttével kapcsolatos az a javaslat, hogy Szervezeti Szabályzatunkba olyan új fejezetet iktassunk be, amely világosan meghatározza a Párt és a DISz viszonyát. Ez az új fejezet a következőképpen szól:

„A DISz az MDP ifjúsági tömegszervezete, a Párt aktív segítője a szocializmus építésének, az ifjúság nevelésének minden területén. A DISz munkáját a Párt irányítja. A DISz-bizottságok és szervezetek munkáját a megfelelő pártbizottságok, illetve helyi pártszervezetek irányítják, segítik.”

A módosítások között, melyeket Szervezeti Szabályzatunkba javasolunk, szerepel *politikai osztályok létesítése, illetve pártszervezők kiküldése a szocialista építés olyan területeire, melyeken különösen fontos a pártmunka megerősítése.* Politikai osztály már eddig is működött a vasútnál, a gépállomások szervezeténél, fegyveres testületeink egy részénél. Pártszervezők működnek általában a legnagyobb építkezéseknél. A gyakorlat megmutatta, hogy helyes volt ilyen szerveket az említett területeken létrehozni, illetve pártszervezőket kiküldeni.

Javasoljuk továbbá új fejezet felvételét Szervezeti Szabályzatunkba a *Párt szervezeteiről a Néphadseregben*, mert nyilvánvaló, hogy ez a kérdés szabályozásra szorul. A javasolt szabályozás minden tekintetben megfelel az eddig kialakult gyakorlatnak és ezt a gyakorlatot kívánja rögzíteni, Pártunk írott törvényévé tenni.

A Szervezeti Szabályzathoz javasolt módosítások között egész sor olyan szerepel, amely azt a célt szolgálja, hogy erősítsük Pártunkban a *belső demokráciát, biztosítsuk a párttagok jogait, megakadályozzuk, hogy bárkit önkényesen kizárhassanak Pártunk tagjai sorából és a lehetőség szerint kiküszöböljük a bürokratikus akadályokat, amelyek olykor megnehezítik a tagjelöltségre, illetve a párttagságra érdemes dolgozóknak Pártunk soraiba való felvételét.* Így az egyik módosító javaslat szerint Szervezeti Szabályzatunkban javasoljuk kimondani, hogy a tagjelöltek sorából felvett párttag tagsága attól az időponttól, attól a naptól kezdődik, amikor az alapszervezet taggyűlése a tagjelöltet pártagnak felvette. Erre a módosításra azért van szükség, mert eddig nem egy esetben vitás volt, hogy milyen időponttól számít a párttagság és mert az alapszervezet által tagként felvett elvtársak elég gyakran hátrányos helyzetbe kerültek azért, mert a tagfelvétel megerősítése a felsőbb pártszervnél néha hónapokig is elhúzódott. Ugvancsak a párttag jogait kívánjuk biztosítani akkor, amikor azt javasoljuk, hogy a *Pártból való kizárást minden esetben a Megyei Pártbizottságnak, illetve a Budapesti Pártbizottságnak kelljen jóváhagynia.*

Erre azért van szükség, mert a tapasztalat azt mutatja, hogy egyes alsóbb pártszerveink számos esetben kellő indok

nélkül zártak ki párttagokat. A párttagság — erre tanít bennünket Sztálin elvtárs — szent dolog és a Pártból való kizárás a legnagyobb büntetés, ami párttagot érhet. ezért igen alaposan meg kell fontolni, hogy mikor, milyen esetben éljünk a pártbüntetésnek ezzel a súlyosabb mértékével.

A párttagság jogait kívánja biztosítani az a javaslat is, hogy *a budapesti, a megyei, a városi, a járási választmány és a Központi Vezetőség által kijelölt nagyüzemek választmánya tagjai közül fegyelmi bizottságot válasszon*, amely kivizsgálja a fegyelmi ügyeket és javaslatot tesz a pártbizottságnak. A múltban, amíg nem voltak ilyen fegyelmi bizottságok, gyakran előfordult, hogy a fegyelmi ügyek igen sokáig elhúzódtak. Az, hogy választott bizottság kivizsgálja a fegyelmi ügyeket és javaslatot tesz a megfelelő pártbizottságnak, megkönnyíti a döntést a pártbizottságok számára, meggyorsítja a fegyelmi ügyek intézését, de nem veszi le a felelősséget a pártbizottságokról a fegyelmi ügyekben való döntés kérdésében.

Szervezeti Szabályzatunk, elvtársak, eddig úgy intézkedett, hogy azokban a nagyüzemekben kell pártbizottságot létrehozni, amelyekben legalább 1000 párttag és tagjelölt van. Azt javasoljuk, hogy *a Központi Vezetőség hozzájárulásával már azokban az üzemekben is pártválasztmányt és pártbizottságot lehessen létrehozni, amelyekben a párttagok és a tagjelöltek száma meghaladja az 500-at*. Ennek a javaslatnak az a célja, hogy a nagyüzemek pártszervezeteinek a helyi kérdésekben nagyobb önállóságot biztosítsunk, hogy saját hatáskörükben intézhessék például a tag- és tagjelöltfelvétel kérdéseit, hogy a vezetést közelebb vigyük a tagsághoz.

Szervezeti Szabályzatunkban olyan módosítást is javasolunk, amely szerint az eddigi gyakorlattól eltérően, a falusi pártszervezetek taggyűlése által felvett tagjelölteket és tagokat ezentúl nem kell a járási pártbizottság útján felterjeszteni jóváhagyás végett a megyei pártbizottsághoz, hanem *a felvétel kérdésében a járási pártbizottság dönt*.

A pártonbelüli demokrácia megszilárdítását szolgálja az a javaslatunk, hogy Szervezeti Szabályzatunk mondja ki: a budapesti, megyei, városi, kerületi, nagyüzemi és járási választmányokat legalább kéthavonként össze kell hívni. Erre azért van szükség, mert különösen az 1950 február 10-i központi vezetőségi ülés előtti időben gyakran előfordult, hogy a különféle pártbizottságok a választmányt hosszú ideig egyáltalában nem hívták össze.

Ismeretes, elvtársak, hogy megszűnt az a helyzet, hogy a

falun csupán egyetlen területi pártszervezet működik, mert a valóságban igen sok községben a helyi pártszervezet mellett üzemi, gépállomási termelőszövetkezeti, állami gazdaság pártszervezet is van. Nyilvánvaló, hogy Szervezeti Szabályzatunkban ezt az új helyzetet rögzíteni kell és meg kell határoznunk a falun működő különböző pártszervezetek összefogásának és irányításának módját. Ennek megfelelően javasolunk különféle módosításokat felvenni Szervezeti Szabályzatunkba. *A részben megváltozott helyzetnek megfelelően javasoljuk pontosabban meghatározni az alapszervezet fogalmát.* Nyilvánvaló ugyanis, hogy ha a termelőszövetkezetben, az állami gazdaságokban is keletkeztek és működnek Pártunknak alapszervezetei, akkor szükséges, hogy a Szervezeti Szabályzat a tényleges helyzetet tükrözze.

Mint az elvtársak tudják, a múltban nálunk az alapszervezeten belül úgynevezett tizescsoportok voltak, egy-egy tizesbizalmival. A gyakorlat megtanította Pártunkat arra, hogy az alapszervezeten belül nem kell feltétlenül ragaszkodni a tizes számhoz, hanem *elsősorban a termelőmunka s általában a munka alapján összetartozó párttagokat és tagjelölteket kell az alapszervezeten belül összefogni.* Ennek megfelelően azt javasoljuk, hogy Szervezeti Szabályzatunk mondja ki általánosabb formában *pártcsoportok* létesítését az alapszervezeteken belül a Párt által kitűzött feladatok végrehajtásának elősegítésére, a politikai és felvilágosító munka megjavítására, a párttagok jobb megismerésére s a pártmunkába való fokozott bevonásukra.

Szervezeti Szabályzatunkba új pontként javasoljuk felvenni a következőket:

„A termelőüzemek — köztük az állami gazdaságok, gépállomások, termelőszövetkezetek — alapszervezeteit megilleti az a jog, hogy az üzem, a gazdaság igazgatóságának tevékenységét ellenőrizzék.”

„A hivatali pártszervezetek a munkában tapasztalt hiányosságokról szóló észrevételeiket, a munka megjavítását elősegítő javaslataikat a hivatal, az intézmény vezetője, szükség esetén felsőbb pártszervek elé terjesztik, de a hivatal, az intézmény vezetését, azok sajátos feladatai folytán, nem ellenőrizhetik.”

Ez a rendelkezés nem új Pártunk életében. Általában eddig is ez volt a gyakorlat. Valamely minisztérium pártszervezete, amely helyi szerv, nem lehet hivatott arra, hogy a hivatal vezetésének egész munkáját ellenőrizze, mert a hivatal munkaterülete sokkal szélesebb a pártszervezet munkaterületénél.

De nemcsak nem lehet hivatott erre — nem is alkalmas az ilyen feladatra, mert a dolog természeténél fogva, nem is tudja áttekinteni az említett területet. Viszont az, hogy Szervezeti Szabályzatunk kifejezetten kimondja, hogy a termelőüzemekben működő pártszervezeteket megilleti az ellenőrzés joga, aláhúzza a termelőüzemekben működő pártszervezetek felelősségét a termelésért és ugyanakkor nem korlátozza a felelős egyszemélyi vezetéset ott, ahol erre szükség van.

A Pártunk II. kongresszusát megelőző hetekben Szervezeti Szabályzatunk kérdésében igen nagyszámú javaslat érkezett Központi Vezetőségünkhöz pártszervezeteinktől, párttagjainktól, sőt pártonkívüli dolgozóktól is. A Központi Vezetőség valamennyi beérkezett javaslatot gondosan megvizsgálta és azokat a javaslatokat, amelyeket helyénvalónak tartott, felvette a módosítások közé.

A kongresszus ideje alatt is érkeztek be javaslatok a Szervezeti Szabályzat módosításához. Ennek alapján javasolom, hogy a Szervezeti Szabályzat 33., 40. és 41. pontjainak az üzemi pártszervezetekre vonatkozó rendelkezéseit terjesszük ki a hivatalok és intézmények pártszervezeteire is és ennek megfelelően az „üzemi” szó után vegyük be ezekhez a pontokhoz a „hivatali, intézményi” szavakat is, a megfelelő helyre.

A Szervezeti Szabályzat 38. pontját javasoljuk a következőkép módosítani: „Az alapszervezet feladatai: a) a felső pártszervek határozatainak végrehajtása, a Párt politikájának alkalmazása a helyi viszonyokra, a Párt politikájának hirdetése és népszerűsítése, a párttagok politikai színvonalának emelése, a pártirodalom, a sajtó rendszeres terjesztése, a tagdíjbeszedés.”

Természetesen azonban, nem minden javaslatot lehetett elfogadni. Azok közül a javaslatok közül, amelyeknek elfogadását nem tartjuk célszerűnek, csupán kettőre kívánok kitérni.

Számos olyan javaslatot kaptunk, hogy változtassuk meg Pártunk nevét s hogv vegyük fel újból a Kommunista Párt nevet. A Központi Vezetőség nem tartja célszerűnek e javaslat elfogadását, mert úgy véli, hogy a Párt jelenlegi neve megfelelő, s mert azok a körülmények, amelvek az Egyesülési Kongresszus idején amellet szoltak, hogy Pártunkat a Magyar Dolgozók Pártjának nevezzük jelenleg is fennállanak. Ezenkívül ismeretes, hogy az Egyesülési Kongresszus kimondotta, hogy a Magyar Dolgozók Pártját a marxizmus-leninizmus tanítása vezérli s hogy Pártunk lényegét, tartalmát tekintve, kommunista párt. Azt hiszem, hogy az Egyesülési Kongresszus óta eltelt idő alatt Pártunk egész munkájával kézzelfoghatóan bebizonyította, hogy

ez a valóságban is így van. Ezért nem javasoljuk Pártunk nevének a megváltoztatását.

A másik javaslat, amelyet nem tartunk célszerűnek elfogadni, arra vonatkozik, hogy változtassuk meg a tagok és a tagjelöltek felvételének feltételeit. *A Központi Vezetőség nem tartja célszerűnek, hogy most megváltoztassuk a tagok és a tagjelöltek felvételének feltételeit*, mert a tapasztalat azt bizonyítja, hogy a jelenlegi feltételek helyesek, megfelelnek a helyzet követelményeinek.

Ezek a fontosabb módosítások, amelyeket Szervezeti Szabályzatunkhoz javasolunk.

A KÖZPONTI VEZETŐSÉG
ÉS A KÖZPONTI ELLENŐRZŐ BIZOTTSÁG NÉVSORA

*A Magyar Dolgozók Pártja
Központi Vezetősége*

Tagok:

Rákosi Mátyás, Andics Erzsébet, Antal János, Apró Antal, Badari László, Berei Andor, Bíró Zoltán, Bottyánszky Pá'né, Czottner Sándor, Dabronaki Gyula, Dénes István, Dögei Imre, Drahos Lajos, Erdei Mihály, Farkas Mihály, Friss István, Galló Ernő, Gáspár Sándor, Gerő Ernő, Győre József, Házi Árpád, Harustyák József, Hegedüs András, Hidas István, Horváth Márton, Jegyinák János, Jóború Magda, Katona Antal, Kiss Károly, Koczina Gyula, Kovács István, Köböl József, Kristóf István, Mekis József, Molnár Imre, Molnár Erik, Nagy Imre, Nagy Mária, Nógrádi Sándor, Non György, Olt Károly, Papp Imre, Pataki János, Péter Gábor, Péteri István, Piros László, Pongrácz Kálmán, Pothornyik József, Pöcze Tibor, Prieszol József, Ratkó Anna, Révai József, Rónai Sándor, Somogyi Antal, Suhajda József, Schumeth János, Szabó István, Szabó László, Szász Ferencné, Szobek András, Szücs Lajos, Tausz János, Vass Istvánné, Vas Zoltán, Vágvolgyi Tibor, Vida Gyula, Zelei Ferenc, Zsöfinyecz Mihály.

Póttagok:

Ács Lajos, Bata István, Benke Valéria, Betlen Oszkár, Czett József, Csikesz Józsefné, Dávid Ferenc, Döbrentei Károlyné, Harmati Sándor, Janza Károly, Keresztes Mihály, Kossa István, Molnár Ernő, Nagy Józsefné, ifj. Nyers Rezső, Sándor József, Sárfi Rózsi, Szirmai István, Tatár Kiss Lajos.

*A Magyar Dolgozók Pártja
Központi Ellenőrző Bizottsága*

Tagok:

Alapi Gyula Bárd András, Házi Árpád, Kiss Károly, Konok Ferenc, Lakatos Dezső, Maróti Károly, Nezvál Ferenc, Pécsi József, Szabó Piroska, Szabó János.

Póttagok:

Bernáth Lászlóné, Verlein Ferenc.

A TESTVÉRPÁRTOK KÜLDÖTTJEINEK FELSZÓLALÁSAI

P. F. JUGYIN ELVTÁRS ÁTADJA A SZOVJETUNIÓ KOMMUNISTA (BOLSEVIK) PÁRTJA KÖZPONTI BIZOTTSÁGÁNAK ÜDVOZLETÉT

Elvtársak!

A Magyar Dolgozók Pártja II. kongresszusának küldettei! A Szovjetunió Kommunista Pártjának Központi Bizottsága azzal bízta meg küldöttségünket, hogy átadjuk a következő üdvözlét: „A Szovjetunió Kommunista Pártjának Központi Bizottsága testvéri üdvözlétét küldi a Magyar Dolgozók Pártja II. kongresszusának. A munkások, parasztok és értelmiségiek a Magyar Dolgozók Pártjának vezetésével nagy sikereket értek el a népi demokratikus állam megszilárdítása terén és megeremtették Magyarországon a szocializmus építésének szilárd alapjait. Nem kétséges számunkra, hogy a Magyar Dolgozók Pártja újabb sikereket fog elérni a népgazdaság további fellendüléséért, a nemzeti kultúra felvirágzásáért, a békéért, demokráciáért és szocializmusért küzdő népek barátságának megszilárdításáért folyó harcban. Éljen a Magyar Dolgozók Pártja! Éljen a Szovjetunió és Magyarország népeinek barátsága!

A Szovjetunió Kommunista Pártjának
Központi Bizottsága.”

HUAN CEN:

A KÍNAI KOMMUNISTA PÁRT ÜDVOZLETE A KONGRESSZUSNAK

Drága Elvtársak!

Miután én már tegnapelőtt a nagygyűlésen elmondtam üdvözlő beszédemet, most csak Pártunk Központi Bizottságának táviratát olvasom fel.

„Rákosi elvtársnak, a Párt Központi Bizottságának és a Magyar Dolgozók Pártja II. kongresszusa részvevőinek!

A Kínai Kommunista Párt Központi Bizottsága forrón üdvözli a Magyar Dolgozók Pártjának II. kongresszusát és új sikereket kíván a szocializmus építésének és a béke megvédésének érdekében az egész világon.

A Kínai Kommunista Párt Központi Bizottsága.”

FRANÇOIS BILLOUX

a Francia Kommunista Párt Központi Bizottságának tagja:

A FRANCIA DOLGOZÓK HARCA A NYOMOR, A FASIZÁLÁS, A HÁBORÚ ELLEN

Kedves Elvtársak!

A Francia Kommunista Párt Központi Bizottságának forró, baráti üdvözetét tolmácsolom a Magyar Dolgozók Pártja II. kongresszusának, küldötteinek és Rákosi Mátyás elvtársnak.

Hála a szocializmus nagy országa, a Szovjetunió segítségének, hála a magyar nép és a Magyar Dolgozók Pártja vezette magyar munkásosztály erőfeszítéseinek, a Magyar Népköztársaság hatalmas sikereket ért el. Biztosak vagyunk abban, hogy kongresszusuk munkája új lépést jelent előre a szocializmus építése terén.

Ugyanakkor Franciaországban a francia urak mind agresszívebbé válnak az Atlanti Szerződés támadó intézkedéseinek megvalósítása érdekében. A Francia Kommunista Párt felelőssége igen nagy. A munkásosztály vezetése alatt harcos egységben kell egyesítenünk a béke és szabadság összes erőit, amelyek igen hatalmasak, hogy így megakadályozzuk a német felfegyverzést és Franciaország teljes militarizálását, hogy megakadályozzuk a nyomort, a fasizálást és a háborút. Mindebben a mi szeretett vezérünk, Maurice Thorez elvtárs példája lelkesít bennünket, aki jelenleg a Szovjetunióban talál gyógyulást. Mi, és velünk együtt az egész francia nép köszönjük Sztálin elvtársnak legutóbb elhangzott nyilatkozatát, amelyet sokmillió példányban terjesztünk és amelynek döntő jelentősége van a béke híveinek egyesítésében.

CSO CSAN IK

a Koreai Munkapárt kuldotte

A KOREAI NÉP JÓL TUDJA, HOGY NEM ÁLL EGYEDUL AZ IMPERIALISTA BETOLAKODÓK ELLEN FOLYTATOTT SZENT HÁBORUJÁBAN

Kedves Elvtársak!

A Koreai Munkapárt Kozponti Bizottsága nevében szívből udvozlom a Magyar Dolgozók Pártjának II kongresszusát

Kedves Elvtársak! Mint tudják, az egész koreai nép, a Koreai Munkapárt vezetésével onfeláldozóan harcolt és harcol hazája szabadságáért és függetlenségéért. A hős koreai népnek a barbar amerikai imperialisták ellen vívott harca az ázsiai népek kozos harcának egyik láncszemét képezi és kozvetlenül összefugg a világ valamennyi békeszerető népének a szabadság és a béke nevében folytatott harcával. A koreai nép igen jól tudja, hogy nem áll egyedül az imperialista betolakodók ellen folytatott szent háborujában. Népünk mellett áll az egész világ haladó emberiségének együttérzése és támogatása. Éppen ezért ez a háború nemcsak Ázsia számára hatalmas jelentőségű, hanem az egész világ számára is.

Ma, amikor a béketábor napról-napra mindjobban erősödik, és a béke híveinek a háborús gyujtogatók elleni harca legyőzhetetlen erővé válik, a koreai nép, amely kozvetlenül harcol a támadók ellen hazája szabadságáért és függetlenségéért, még állhatatosabb harcra hívja fel a világ összes békeszerető népeit a békeért, az emberiség életének megvédeséért. Népünk gyozni fog. Kozeledik már az ellenség végleges megsemmisítésének és területünkrol való kikergetésének napja.

Egy népet, amely megismerte a teljes szabadságot és hazája függetlenségét, sohasem lehet többé az imperialista barbárok engedelmes rabszolgájává változtatni. Semilyen ravaszsággal és cselfogással sem lehet félrevezetni azokat az embereket, akik igazságos, felszabadító háborúra keltek a kulföldi betolakodók ellen. Az egész koreai nép mindenkor kész életét áldozni hazája megvédeése érdekében.

ZENON NOVAK

a Lengyel Egyesült Munkáspárt titkára:

A LENGYEL ÉS MAGYAR NÉP KÖZÖS ÚTJÁRÓL

A Lengyel Egyesült Munkáspárt Központi Bizottsága és elnöke, Boleslaw Bierut elvtárs nevében szeretettel köszöntöm a Kongresszust és szívből kívánom, hogy tanácskozása eredményesen szolgálja a testvéri Magyar Dolgozók Pártja további fejlődését.

A lengyel dolgozó tömegek nemcsak jól ismerik, hanem sajátjuknak is érzik azokat a sikereket és eredményeket, amelyeket a magyar nép a szocializmus alapjainak lerakásával és a nagyszerű ötéves terv teljesítésével az egész magyar nép élete, kultúrája és tudománya fejlesztése terén elér.

Boldogok vagyunk és büszkék arra, hogy országaink a Szovjetunió segítségének és tapasztalatainak felhasználásával, a Szovjetunió munkamódszereinek tanulmányozásával egyre nagyobb sikerrel győzik le a szocializmus építése útján előttük álló növekedési nehézségeket mind a városban, mind a falun; hogy komoly sikereket értünk el a termelési terv teljesítése és túlteljesítése terén, valamint országaink gazdasági erejének megszilárdítása, nemzeti önállóságunk és függetlenségünk még szilárdabb megalapozása terén.

Nem kétséges, hogy Önök itt Magyarországon megmutatják — éppen úgy, mint mi Lengyelországban — hogy méltó örökösei vagyunk népeink legszebb forradalmi hagyományainak, hogy a nagy Sztálin tanításától áthatva becsülettel teljesítjük az előttünk álló nehéz és felelősségteljes feladatokat, fokozott harcra mozgósítjuk nemzeteinket a békéért és nagyszerű népgazdasági terveink teljesítéséért. Minden erőnkkel fokozni és növelni fogjuk részvételünket a közös munkában, amely a háborús uszítók és titóista, valamint szociáldemokrata bérenceik gaz terveinek megghiúsítását tűzi ki céljául.

LUIGI AMADESI

az Olasz Kommunista Párt Központi Vezetőségének tagja:

AZ OLASZ DOLGOZÓK HARCA A BÉKÉÉRT

Elvtársak!

Nekem jutott az a megtisztelő feladat, hogy II. Kongresszusotoknak tolmácsoljam az Olasz Kommunista Párt forró, testvéri üdvözlétét és Togliatti elvtárs, a Párt vezetőjének személyes üdvözlétét.

Pártunk Olaszországban kemény és nehéz küzdelmet folytat. Míg Ti hatalmas iramban fejlesztitek népgazdaságtokat, felszámoltátok egyszer és mindenkorra a munkanélküliséget és évről-évre növelitek a munkások, műszakiak és alkalmazottak számát, Olaszországban a Marshall-terv és a klerikális olasz kormány politikája következtében — amely kiszolgáltatta az országot az amerikai imperialistáknak — a nemzetgazdaság a bomlás állapotába került.

De Gasperi reakciós kormánya, a Vatikán bábja, ahelyett, hogy a békés termelést fejlesztené, ahelyett, hogy munkát és kenyeret adna a népnek és végrehajtaná az ország fejlődéséhez nélkülözhetetlenül szükséges reformokat, — az ország erőforrásait az újrafelfegyverzés szolgálatába állítja, háborút készít elő és az amerikai imperialisták parancsa értelmében egyre fokozottabb támadást intéz a nép szabadságjogai ellen.

De elvtársak, semilyen reakciós erő sem képes a munkások és parasztok mozgalmának, a béke olaszországi hívei mozgalmának fejlődését megállítani.

Az olasz nép sohasem fog a Szovjetunió és a népi demokráciák ellen harcolni.

Ennek bizonyítéka, hogy 17 millió aláírást gyűjtöttünk az atombomba elleni kampány során; ennek bizonyítékai a nagy tömegtüntetések, amelyek Eisenhower amerikai tábornok Olaszországba érkezése ellen minden városban, minden faluban lezajlottak, s amelyek során négy dolgozót megöltek.

Az elmúlt év során az olasz dolgozók milliói nagy harcok egész sorát vívták: négy általános sztrájk volt, amelvek a béke és a szabadság védelmében zajlottak le és megbénították az ország egész életét: számos nagyüzemet foglaltunk el, hogy megvédjük a nemzeti ipart és a nép életszínvonalát a további csökkenéstől. Ugyanakkor a földmunkások és parasztok folytatják Közép- és Dél-Olaszországban a nagybirtokosok földjeinek elfoglalását.

A mi Pártunk és a Ti Pártotok különböző körülmények között harcol ugyanazért az ügyért, a béke és a szocializmus szent ügyéért, a proletárnemzetköziség szellemében, a marxizmus-leninizmus nagy és győzelmes zászlaja alatt.

HARRY POLLITT

az Angol Kommunista Párt főtitkára:

ANNAK BIZTOSÍTÁSÁN DOLGOZUNK, HOGY AZ ANGOL NÉP SOHASE HARCOLJON A SZOVJETUNIO ELLEN

Büszkén és boldogan adjuk át az Angol Kommunista Párt meleg testvéri üdvözlését a Magyar Dolgozók Pártja kongresszusának.

Az amerikai imperialisták félnek és gyűlölettel látják a szocialista Szovjetunió hatalmas békés előrehaladását, az új életet, melyet a népi demokráciák építenek és a Kínai Népköztársaság győzelmeit. Ezért akarják az amerikai imperialisták és csatlósai a harmadik világháború borzalmaiba taszítani az emberiséget, és innen ered hiábavaló próbálkozásuk, hogy a történelem kerekét visszafordítsák.

Bizunk abban, hogy ez nem fog sikerülni nekik. A háború felé tett minden lépésük még nagyobb ellenállást vált ki a világ-béke hatalmas erői részéről.

Ezt tükrözi vissza a munkáspárti, szakszervezeti és szövetkezeti helyi szervek által elfogadott számos határozati javaslat, mely mind elítéli a Kína elleni háborút és Nyugat-Németország felfegyverzését.

A munkásmozgalomtól távolálló széles rétegek, így pl. más politikai pártok tagjai, egyházi személyek, egyetemi és műszaki kiválóságok is aggodalommal kísérik az angol külpolitikát, elítélik a koreai és kínai intervenciót és Nyugat-Németország újrafelfegyverzését.

Mi ismerjük azt a sorsdöntő felelősséget, amellyel reánk hárul. — a felelősséget saját népünk és az egész haladó emberiség iránt.

Ha Anglia kiáll a békéért, kiáll a világ békeszerető erői mellett. akkor az amerikai milliósok háborús tervei összeroppannak. Minden erőnkkel annak biztosításán dolgozunk, hogy az angol nép soha, semmi körülmények között se legyen hajlandó

sem dolgozni, sem harcolni amerikai uszításra a Szovjetunió ellen tervezett háborúban.

Hússzük, hogy az amerikai és kanadai munkások milliói ugyanezt fogják cselekedni.

Az Önök sikerei azzal a meggyőződéssel töltenek el bennünket, hogy nincs már túl messze az a nap, amikor a mi nagy angol munkásosztályunk és szövetségeseink, az értelmiség és a középrétegek között széles népi szövetség fog kiépülni, mely megteremti Angliában a népi hatalmat.

VILIAM SIROKY

a Csehszlovák Kommunista Párt Politikai Bizottságának tagja:

CSEHSZLOVÁKIA ÉS MAGYARORSZÁG NEMZETEINEK TESTVÉRISÉGÉRŐL ÉS BARÁTSÁGÁRÓL

A béke és a szocializmus építéséért folytatott közös törekvésünkben megszilárdult és elmélyült Csehszlovákia és Magyarország nemzeteinek testvérisége és barátsága. Az eddigi fejlődés meggyőzően bizonyítja, hogy nemzeteink barátságának alapja tartós és szilárd. Tartós ez az alap mindenekelőtt azért, mert mind Magyarország, mind Csehszlovákia élén a proletár-internacionalizmus elvét követő győztes munkásosztály áll. Tartós és szilárd ez az alap azért, mert államaink, pártjaink, kormányaink, munkásosztályaink forradalmi élcsapata és győztes hatalmunk képviselői odaadással és hűséggel viselkednek a világ minden dolgozójának nagy tanítójával és vezérével, Sztálin elvtárrsal szemben. Nem kétséges, hogy ezen az alapon nemzeteink barátsága, szoros és kölcsönös segítsége mindjobban el fog mélyülni.

Fejlődő együttműködésünk szempontjából nagy jelentőséggel bír, hogy egymással szomszédos országainknak azonos az érdeke a szocializmus felépítésében. A közös kérdések közös megoldásának jó és örömteli, eredményes útját járjuk.

Nemzeteink barátsága jelentős tényező a világbéke megőrzéséért folyó harcban. Sem az imperialista háborús uszítóknak, sem a burzsoá ideológia és burzsoá imperialista ügynökségek különféle bérenceinek sohasem sikerül ezt a barátságot gvengíteni és országaink nemzeteit egymás ellen uszítani. Csehek, szlovákok, magyarok a többi népi demokratikus ország nemzeteivel egyetemben a Szovjetunió vezetésével szilárdan és tántoríthatatlanul a béketáborhoz tartoznak, és szilárd elhatározásuk, hogy megvédik a békét.

JOSIF CHISINEVSCHI

a Román Munkáspárt Központi Vezetőségének titkára:

ÜGY ÖRÜLUNK A MAGYAR NÉPKOZTÁRSASÁG EREDMÉNYEINEK, MINT SAJÁT EREDMÉNYEINKNEK

Tisztelt Kongresszus! Kedves Elvtársak!

A Román Munkáspárt Központi Vezetősége testvéri üdvözlét küldi a Magyar Dolgozók Pártja kongresszusának.

Országunkban meleg rokonszenvvel és figyelemmel kísérjük a Magyar Népköztársaságnak az ipar, a mezőgazdaság, a kultúra terén elért eredményeit. Úgy örülünk a Magyar Népköztársaság eredményeinek, mint saját eredményeinknek.

Népeink hosszú ideig áldozatai voltak az angol, francia, amerikai és a német imperialisták bűnös, egységbontó politikájának, amellyel népeink feletti uralmuk fenntartására törekedtek. Az imperialista hatalmak, valamint a burzsoá földesúri Románia és a burzsoá földesúri Magyarország uralkodóosztályai viszályt, sovinizmust, nemzeti gyűlölködést szítottak a románok és magyarok között, kegyetlen elnemzetietlenítő és elnyomó politikát folytattak. Ma már a sovinizmus, az elnyomás, a nemzeti viszály helyébe a román és magyar nép testvérisége, a lenini-sztálini nemzetiségi politika valóraváltása, a proletár-nemzetköziség fejlesztése lépett.

A testvéri román-magyar barátság a világ békefrontjának kereteiben, amelynek élén a Szovjetunió halad jelentős tényezője a béke megszilárdításának a Balkánon és általában Európában.

RAJKO DAMJANOV

a Bolgár Kommunista Párt Politikai Bizottságának tagja:

A BOLGÁR KOMMUNISTA PÁRT ÜDVOZLETE A KONGRESSZUSNAK

Küldött Elvtársak!

Engedjék meg, hogy a Bolgár Kommunista Párt Központi Bizottsága és főtitkára, Vlko Cservenkov elvtárs nevében legforróbb üdvözlétemet adjam át Önöknek és Önökön keresztül az egész testvéri magyar népnek.

A Magyar Dolgozók Pártja, Lenin és Sztálin hű tanítványának, Rákosi Mátyás elvtársnak vezetésével a magyar nép

eddig sohasem látott politikai fejlődése és munkalendülete, valamint a szocialista építés minden területen megnyilvánuló hatalmas sikerei közepette tartja II. kongresszusát.

A bolgár kommunisták és a Bolgár Népköztársaság valamennyi dolgozója őszintén, szíve mélyéből, örömmel üdvözli a testvéri magyar népnek és hatalmas vezető erejének, — a Magyar Dolgozók Pártjának, Rákosi pártjának sikereit.

A Magyar Dolgozók Pártja és a Bolgár Kommunista Párt népeik létérdekeit védelmezik. Céljaik közősek és közös az a törekvésük is, hogy megvédjék a békét és felépítsék a szocializmus alapjait.

E pártok vezetésével országaink szilárdan és megingathatatlanul állnak a béke és demokrácia hatalmas táborában, melyet a nagy Szovjetunió és lángeszű vezére, Sztálin elvtárs vezet.

Népeink összetartása mindjobban fokozódik a béke és demokrácia és a szocializmus közös frontján. Ez az összetartás meg fogja semmisíteni az amerikai-angol háborús gyújtogatókat s aljas balkáni ügynökeiket és háborús provokátoraikat, a titóistákat.

Tiszta szívből kívánunk a Magyar Dolgozók Pártjának további sikereket a békéért és a Magyar Népköztársaság felvirágoztatásáért folytatott harcában, s a nagy Szovjetunió vezette hatalmas antiimperialista tábor többi tagjaihoz, a béke, a demokrácia és a szocializmus táborának országaihoz fűződő testvéri barátság megszilárdításában.

FRED OELSSNER

a Német Szocialista Egységpárt Politikai Bizottságának tagja:

A NÉMET SZOCIALISTA EGYSÉGPÁRT AZ EGYSÉGES, DEMOKRATIKUS NÉMETORSZÁGÉRT

Engediék meg nekem, hogy a Német Szocialista Egységpárt Központi Bizottsága nevében és egyúttal a német munkáosztály, valamint minden haladó és békeszerető német ember nevében baráti, harcos üdvözetünket tolmácsoljam II. Pártkongresszusuknak.

Mint az önök országát, Németországot is a Szovjet Hadsereg szabadította fel a Hitler-fasizmus szétzúzásával. Mikor 1945-ben megkezdttük a romok eltakarítását és az újjáépítést, demokratikus földreformot hajtottunk végre. A ragadozó német monopolkapitalistáktól, a második világháború főbűnöseitől el-

vettük üzeimeiket és a nép tulajdonává tettük azokat. Demokratikus közoktatási reformot vezettünk be és ezzel megkezdttük a fasiszta ideológiától megfertőzött német nép demokratikus átnevelését.

De még nem léphettünk egész Németországban az új útra, a nyugati imperialisták, akik Németország kétharmadrészét megszállva tartják, az amerikai imperialisták vezetésével kettészakították országunkat.

Ezért legfontosabb feladatunk ma az, hogy megakadályozzuk Nyugat-Németország újrafelfegyverzését és Németország egységét demokratikus alapon újra helyreállítsuk.

A harc Nyugat-Németország újrafelfegyverzése ellen teljes erővel folyik. Ebben a harcban szilárd támaszunk a Német Demokratikus Köztársaság, amely az egész német népnek példát mutat a békés újjáépítésben.

Bizton tekintünk nagy harcunk sikeres kimenetele elé. Tudjuk, hogy erős szövetségeseink vannak. Mellettünk van a hatalmas Szovjetunió, amely a nagy Sztálin vezetésével a béke szilárd bástyája. Mellettünk vannak a népi demokráciák, a világ nagy, hatalmas béketábora.

RUDOLF GUNDELACH

a Német Kommunista Párt küldötte:

A NÉMET KOMMUNISTA PÁRT HARCA AZ IMPERIALISTÁK ÉS JOBBOLDALI SZOCIÁL- DEMOKRATA LAKÁJAİK ELLEN

Kedves Elvtársak és Elvtársnők!

Egy ruhrvidéki bányász elvtárssal együtt azt a megtisztelő megbízást kaptam, hogy Pártkongresszusotoknak átadjam a Német Kommunista Párt vezetősége, tagjai és különösen Max Reimann elvtárs harcos, testvéri üdvözlését.

Pártunk előtt áll az a nagy feladat, hogy az amerikai imperialistáknak és nyugatnémetországi cinkosaiknak lehetetlenné tegye, hogy Nyugat-Németországból kiindulva támadó háborút kezdjenek a Szovjetunió, a népi demokráciák és a Német Demokratikus Köztársaság ellen.

Előtérben áll harcunk Nyugat-Németország újrafelfegyverzése ellen, amelyet az Adenauer-kormány a jobboldali szocialista vezetők támogatásával hajt végre, továbbá a harc Németország egységének helyreállításáért és a békeszerződés megkötéséért 1951-ben.

Harcunk nem könnyű, mert a szociáldemokraták jobboldali vezetői, Schumacher irányításával, 1945 óta mind a mai napig megakadályozták a munkásosztály egységének létrejöttét Nyugat-Németországban.

A helyzet komolyságára való tekintettel a Német Kommunista Párt abban látja fő feladatát, hogy létrehozza az akcióegységet, különösen az üzemekben és a szakszervezetekben, baráti kapcsolatot teremtsen a szociáldemokrata elvtársakkal, hogy ily módon megakadályozzák jobboldali vezetőik politikájának megvalósítását és kivonják a dolgozókat a jobboldali vezetők befolyása alól.

Pártunk számára is nagy segítséget jelentenek Lenin és Sztálin hős pártjának gazdag tapasztalatai!

De megtanuljuk a Ti Pártotoktól, a Magyar Dolgozók Pártjától is, amely Rákosi elvtárs vezetésével oly nagy sikereket ért el, hogyan kell harcolni az új társadalmi rendért és a béke biztosításáért.

PERO POPIVODA

a Jugoszláv Forradalmi Emigráció küldötte:

A JUGOSZLÁV NÉP NEM LESZ AZ AMERIKAI-ANGOL GYARMATOSÍTÓK ÉS BÉRENCEIK RABJA

Küldöttségünk örömmel üdvözlí a Magyar Dolgozók Pártjának II. kongresszusát, a Szovjetunióban és a népi demokratikus országokban tartózkodó, s erőiket a bűnös Tito—Rankovics-klikk elleni harcra egyesítő jugoszláv forradalmi emigránsok nevében.

Az imperialista agresszív erők és szekértolók — Titóék — ma egységfrontot alkotnak a béke, a demokrácia és szocializmus tábora ellen. A kémek és gyilkosok klikkje, amely csalással jutott hatalomra Jugoszláviában, piszkos rágalomhadjáratot folytat a demokrácia és a szocializmus tábora ellen és ezzel akarja félrevezetni Jugoszlávia népét.

Az imperialista rabság és a Tito—Rankovics-klikk fasiszta rendszere ellen nehéz harcot vívó jugoszláv hazafiak azonban a magyar nép eredményei és sikerei láttán ismét meggyőződnek arról, hogy egy ország kulturális felemelkedése és a dolgozó tömegek jólétének növekedése *csakis ott lehetséges*, ahol a dolgozó nép van hatalmon, ahol biztosítva van az ország igazi függetlensége, ahol nincs lehetősége az imperialista ragadozók uralmának és onkényének, ahol szoros a barátság és testvéri együttműködés a Szovjetunióval.

Jugoszlávia népei a háború éveiben nem hajtották meg

fejüket a hitlerista hódítók előtt és a Szovjetunió hatalmas segítségével kivívták szabadságukat és függetlenségüket. A jugoszláv nép ma sem ereszkedik térdre és nem lesz az amerikai-angol gyarmatosítók és bérenceik — a Tito—Rankovics banda — rabja. A jugoszláv népnek elég ereje van ahhoz, hogy végezzen a bűnös fasiszta rendszerrel és lerázza az imperialista rabság bilincseit.

Jugoszlávia dolgozói tudják, hogy a titóista önkényuralom és az imperialista rabság ellen vívott igazságos harcukban a demokrácia és a szocializmus táborának hatalmas erkölcsi segítségére és legyőzhetetlen erejére támaszkodhatnak.

ANTONIO MIJE

a Spanyol Kommunista Párt Központi Bizottságának tagja:

A SPANYOL NÉP GYŐZNI FOG A VÉRES FRANCO-RENDSZER ELLENI HARCBAN

Kedves Elvtársak!

Mindenekelőtt a Spanyol Kommunista Párt és annak főtítkára, Dolores Ibarruri, Passionaria elvtársnő nevében üdvözlöm a Magyar Dolgozók Pártjának kongresszusát és a Párt főtítkárát, Rákosi Mátyás elvtársat.

A spanyol nép egyre inkább megérti, hogy legádázabb ellenségei az amerikai imperialisták, akik a Franco-rendszert hatalmon tartják, hogy gyarmatukká változtassák Spanyolországot.

Az amerikai imperialisták a spanyol népet zsoldos hadseregbe akarják kényszeríteni. Acheson nyilvánosan kijelentette, hogy mint biztos erőforrásra számíthat Franco hadseregére és Tito fasiszta klikkjére. Megszokták, hogy dollárjaikkal megvásárolják a Tito- és Franco-féle bábkormányokat és azt képzelik, hogy a spanyol nép harcolni fog, vérét fogja ontani az imperialisták szörnyű világuralmi tervei érdekében. De nagyon tévednek. A spanyol nép lelke mélyéből gyűlöli a háborút, szereti a békét és harcol érte.

Ebben a nehéz harcban a marxizmus-leninizmus-sztálinizmus halhatatlan tanításai, a nagy Bolsevik Párt tapasztalatai, a dicső Szovjetunió és lángeszű vezére, a haladó emberiség vezetője, Sztálin elvtárs szavai lelkesítenek bennünket.

Nehéz harcok várnak még ránk a véres Franco-rendszer ellen, de rendületlenül bízunk a spanyol nép győzelmében. Győzni fogunk, mert népünk győzni akar.

JOANESZ JOANIDESZ

a Görög Kommunista Párt Politikai Bizottságának tagja:

A GÖRÖG NÉPET NEM TÖRI MEG A VÉRES TERROR

Görögországban a monarcho-fasiszta rendszer és az amerikai megszállás alatt a munkások és parasztok, az egész dolgozó nép nehéz körülmények között él. Nyomorban, nélkülözések között tengeti életét és véres terror alatt szenved.

Egész Görögország egyetlen borzalmas fasiszta koncentrációs tábor, szörnyű pokol, és élő példája annak, mivé válhat egy ország, ha az amerikai és angol imperialisták karmai közé kerül. Erkölcsi züllés, sikkasztás, botrányok, dózsolás, korhadás jellemzi a monarcho-fasiszta rendszert és az amerikai megszállást.

Ami Görögországban folyik, egyetlen célt szolgál: a háborút.

Az amerikaiak és a monarcho-fasiszták a görög nép becsületébe akarnak gázolni. Sárba akarják rántani, meg akarják törni a törhetetlen görög lelket, amely sohasem alázkodott meg a hódítók előtt. Ki akarják oltani a szabadság kiolthatatlan lángját, el akarják feledtetni a görög néppel, hogy hálával tartozik a Szovjetunióknak és a népi demokratikus országoknak, s azt akarják, hogy aljas háborús terveik végrehajtója legyen.

De az angolok, amerikaiak és a monarcho-fasiszták rá fog-nak jönni, hogy súlyosan tévedtek, amikor azt hitték, sikerül bevonniuk sötét terveikbe a görög népet.

A görög dolgozó nép a legnehezebb körülmények között harcol a kenyérért, a szabadságért, a békéért. Nem töri meg a véres terror sem. És ha a monarcho-fasiszták és az amerikai-angol háborús uszítók arra vetemednének, hogy háborút kezdenek, mi magunk, a görög nép ássuk meg sírjaikat.

JOHANN KOPLÉNIG

az Osztrák Kommunista Párt elnöke:

A MAGYAR NÉPI DEMOKRÁCIA FELEMELKEDÉSE
SERKENTŐLEG HAT A MI KÜZDELMUNKRE

A Ti harcotok a támadó jellegű Atlanti Tömb és az amerikai imperialisták, valamint a háborús uszítók zsoldjában álló fasiszta Tito-klikk ellen a mi harcunk is és nekünk is erőt ad küzdelemünkben a békefront kiszélesítéséért és a béke biztosításáért.

Az osztrák reakció és aljas szövetségesei, a szocialista párt jobboldali vezetői az amerikai háborús gyujtogatók parancsára féktelen uszítást fejtenek ki a szocialista Szovjetunió és a népi demokratikus országok ellen, különösen magyar szomszédunk ellen. Ennek az uszításnak, ferdítésnek és rágalomnak az a célja, hogy népünket megpuhítsa és az imperialisták támadó terveinek kiszolgálására alkalmassá tegye.

A dolgozó tömegek azonban nem felejtették el, hogy a hős Szovjet Hadsereg mentette meg óriási véráldozatok árán az emberiséget a fasiszta barbárságtól és szabadította fel Ausztriát a kegyetlen náci-uralom alól. Munkásosztályunk nagyon jól tudja, hogy az új Magyarország, a munkások és parasztok Magyarországa, Rákosi Magyarországa értékes szövetséges, szabadságunknak biztosítója, és elősegíti a mi szabad fejlődésünket is.

Mi, osztrák kommunisták mindent elkövetünk és el is fogunk követni, hogy a békeszerető népekkel együtt meghiusítsuk az agresszorok átkos terveit.

Olyan Ausztriáért harcolunk, amely az egész imperialista-ellenes táborral szövetségben elősegíti a háborús uszítók megfékezését és agresszív terveik meghiusítását.

HYSNI KAPO

az Albán Munkapárt Politikai Bizottságának tagja:

AZ ALBÁN NÉP NINCS ELSZIGETELVE, MERT ŐRÖK BARÁTSÁG FÜZI A DICSŐSÉGES SZOVJET NÉPHEZ

A mi Népköztársaságunkban története folyamán először vette saját kezébe sorsát a nép. Most egész Albánia egy nagy építkezés, ahol népünk az alapokból kiindulva épít fel mindent. Gyárak és kombinátok épülnek, mint a Sztálin-textilkombinát, amely évi húszmillió négyzetméter pamutszövetet fog gyártani, és a nagy cukorkombinát. Ezeket az év végén fejezzük be. Épül új iparunk, új bányák létesülnek, kiszárítjuk a mocsarakat. Épülnek az erőművek, a vasútvonalak, csatornák, kórházak, iskolák, munkás-üdülők és gyógyintézetek. Napról-napra fejlődik mezőgazdaságunk, emelkedik mezőgazdasági szövetkezeteink és gépállomásaink száma. Ezzel párhuzamosan javul népünk élete.

A népi hatalom megalakulásának első napjától kezdve Pártunknak és népünknek nemcsak a háborúokozta nehézségek leküzdésére kellett állandóan megfeszítenie erejét, hanem a hatá-

rainkat minden oldalról körülvevő külső ellenség, Tito—Rankovics fasiszta kémbandája, az athéni és római fasiszták és az amerikai-angol háborús uszító imperialisták, népünk leggyűlöltebb ellenségeinek nyomása, intrikái, provokációi, rágalmi ellen is. Ebben a küzdelemben a Párt megerősítette a nép hitét forradalmi erejében és megszilárdította népünk egészséges egységét.

A mi népünk meg van győződve arról, hogy nincs elszigetelve, mert örök barátság fűzi a dicsőséges szovjet néphez és olyan barátai vannak, mint a nagy kínai nép és mint a népi demokráciák népei, a nagy Szovjetunió által vezetett népek százmilliói. A béke megvédéséért folytatott közös küzdelmünk acélozza egyre szilárdabbá ezt a barátságot.

VILLE PESSI

a Finn Kommunista Párt főtitkára:

A FINN KOMMUNISTA PÁRT UDVOZLETE

A demokrácia és a béke tábora Finnországban most erősebb, mint amilyen valaha volt és mi fáradhatatlanul dolgozunk további erősítésén.

Egy évvel ezelőtt a köztársasági elnökválasztás megmutatta, hogy a kommunistákra és a népi demokratákra leadott szavazatok száma megnőtt. Ugyanez történt múlt ősszel a községi választásokon. A demokratikus mozgalom Finnországban erősödik és egyre újabb híveket szerez.

Most Finnországban agrárpárti—jobboldali szociáldemokrata kormány van. Ennek politikája élesen a munkások és a dolgozó parasztok létérdekei ellen irányul. Különösen szembe-tűnően mutatkozott ez meg az utóbbi időben az ország gazdasági politikájában. Az ipari termékek árai ugrásszerűen emelkednek és ugyanakkor a kormány mindent megtesz, hogy a munkabérek emelését megakadályozza. A tőkések szabadon növelhetik profitjukat, felszórófolhatják az árakat, de a kormány nem engedélyez béremelést, állítólag az infláció megakadályozása miatt. Ezért a dolgozók életszínvonala Finnországban gyors ütemben csökken.

A finn burzsoázia és a jobboldali szociáldemokrata vezetők elsősorban a Finn Kommunista Párt befolyásának növekedésétől félnek. A kommunisták a legaktívabbak a demokráciáért, a kenyérért, a békéért folytatott küzdelemben. Mi igyekszünk,

hogy minél többet tanuljunk a Szovjetuniótól, lángeszű vezérei, Lenin és Sztálin elvtársak útmutatásaiból. A Ti tapasztalataitok is értékes segítséget jelentenek a mi munkánkban, amelyet az új Finnország megteremtéséért folytatunk.

BASARINE HIRENDIB

a Mongol Népi Forradalmi Párt Politikai Bizottságának tagja:

A MONGOL NÉPI FORRADALMI PÁRT KÖZPONTI BIZOTTSÁGÁNAK ÜDVOZLETE

A Mongol Népi Forradalmi Párt Központi Bizottsága testvéri üdvözlétét küldi a Magyar Dolgozók Pártja II. kongresszusának és sikereket kíván annak munkájához.

A Mongol Népköztársaság dolgozói, akik a Nagy Októberi Szocialista Forradalom győzelmének eredményeként felszabadultak az évszázados súlyos elnyomás alól, s nagy és hű barátunk, a Szovjetunió teljesmértékű segítségével s a Népi Forradalmi Párt vezetésével hatalmas sikereket vívtak ki országuk gazdasági és kulturális építése terén, örömeiket fejezik ki a baráti Magyar Népköztársaság ragyogó sikerei láttán, melyeket a Magyar Dolgozók Pártja vezetésével ért el.

A Mongol Népi Forradalmi Párt Központi Bizottsága szívből további sikereket kíván a Magyar Dolgozók Pártjának abban a harcban, melyet a szocializmus győzelméért a Magyar Népköztársaságban vív, s abban a küzdelemben, amit a világbékéért és a világdemokráciáért, valamint a nagy Szovjetunió vezette demokratikus országok közötti barátság és testvériség további megszilárdításáért folytat.

LÉON NICOLE

a Svájci Munkapárt elnöke:

A PROLETÁRNEMZETKOZISÉG ÚTJÁN A BÉKÉÉRT!

A Svájci Munkapárt Központi Bizottsága, tagjai és a Párttal rokonszenvezők testvéri üdvözlétét tolmácsolom.

Eljöttünk ide, elvtársak, hogy megmondjuk nektek: a Svájci Munkapárt szilárd meggyőződése, hogy az egyetlen kivezető út az új háborús katasztrófa elkerülésére a proletárnemzetköziség útja. Erre mutatott rá legutóbb nagy Sztálin elvtársunk a Pravdának adott nyilatkozatában. Hangsúlyozom, hogy

a svájci burzsoázia és az amerikai imperializmus országunkban levő ügynökeinek erőfeszítései ellenére, hogy minket eltérítsen kötelességünkől, mi, a Svájci Munkapárt tagjai el vagyunk tökélve, hogy kötelességünket maradéktalanul teljesítjük minden körülmények között. A proletárnemzetköziség számunkra a népeket a béke felé vezető szent út! És ennek a békének érdekében egyre megújuló energiával és minden erőnkől dolgozunk továbbra is Svájcban.

VITTORIO VIDALI

Trieszt Szabad Terület Kommunista Pártjának főtitkára:

HARCOLUNK, HOGY TRIESZT NE LEGYEN AZ AMERIKAI IMPERIALISTÁK KATONAI-STRATÉGIAI TÁMASZPONTJA

Területünkön nyolcvanezer olasz, szlovén és horvát él a titóisták terrorja alatt. A többi 280 000 lakos pedig az angol-amerikai övezetben él. Ezt az övezetet, melyet egy katonai parancsnokság kormányoz, és tízezer katona s hétezer rendőr tart megszállva, a korrupció és kémkedés központjává változtatták. Az összes demokratikus szabadságjogokat lábbal tiporják. A népi demokratikus országokból elszökött fasiszták ezrei, az olasz és szláv nacionalisták és sovinszták gyűlöletet szítanak a lakosság között. A nyomor és munkanélküliség állandóan növekszik.

A belgrádi klikk nem bocsátja meg nekünk, hogy mi a Tájékoztató Iroda határozatának közzététele napján egyhangúlag a Szovjetunió és a nemzetközi kommunista mozgalom mellett foglaltunk állást.

Átszerveztük és ideológiailag is megtisztítottuk Pártunkat. Kizártuk belőle az ellenséget és megháromszoroztuk tagjaink számát. Az 1949-ben lefolyt választásokon Pártunk 3 községben abszolút többséget kapott, Trieszt városában pedig a második helyet foglalta el. Az atombomba betiltásáért indított aláírási kampány idején 102 000 aláírást gyűjtöttünk.

Ma harcunkat a békeszerződés alkalmazásáért vívjuk, azért, hogy véget vessenek a jelenlegi helyzetnek, amely területünket teljesen törvénytelenül az amerikai imperializmus katonai-stratégiai támaszpontjává alakította át a Szovjetunió és a népi demokráciák ellen.

Harcunk nagy nehézségei ellenére, az önök és a világ összes haladó demokráciáinak támogatását élvezve, biztosan haladunk előre.

GEORGES SIRONVAL

a Belga Kommunista Párt Központi Vezetőségének tagja:

A BELGA KOMMUNISTA PÁRT ÜDVOZLETE

A Belga Kommunista Párt örömmel üdvözli a Magyar Dolgozók Pártja II. kongresszusát!

Amerikai uraik parancsára a belga lakájok Belgiumot a világbéke elleni összeesküvés egyik központjává változtatták át. A polgári pártok és a jobboldali szociáldemokrata vezetők helyeslik és bátorítják a háborús tábor kiszolgálásának eme gyalázatos politikáját. A hatalmon lévő keresztényszocialista párt, valamint a liberális és szociál-reformista ellenzék azon mesterkedik, hogy leplezze a nép érdekeinek elárulását.

Ez az árulás azonban növekvő ellenkezést vált ki a lakosságból. Az ország újrafelfegyverzése, a fenyegető német újrafelfegyverzés, az életfeltételek súlyosbodása, a fasiszta jellegű intézkedések a belga nép ellenállásába ütköznek. Ebben a helyzetben jó kilátásai vannak az egységmozgalom kibontakozásának a munkásosztály soraiban. Ugyancsak komoly lehetőségek nyílnak arra, hogy a béke híveinek arcvonala és a Kommunista Párt megerősödjék. A belga kommunisták, akik tudatában vannak ezeknek a lehetőségeknek, tizedik kongresszusukra készülnek. Ezt a nagy eseményt tevékenységük fokozásával, a Párt szervezetének megerősítésével, az ideológiai színvonal emelésével és új tagok toborzásával készítik elő.

Ugyanakkor minden erejükkel azon vannak, hogy a tömegeket bevonják a kenyérért, a békéért, a nemzeti függetlenségért és a szabadságért folyó harcba.

MARIA IRINGOVA

a Csehszlovák Kommunista Párt küldöttségének tagja:

A MI MUNKÁNKAT A SZEBB JOVÖNKÉRT NEM FOGJA MEGÁLLÍTANI SEMMIFÉLE FEGYVERCSORTETÉS!

Engedjétek meg, hogy a Füleki Zománcgyár munkásai és élmunkásai nevében, s hazánk, Csehszlovákia dolgozói nevében köszöntsem a Magyar Dolgozók Pártja kongresszusát.

Mi mindannyian örömteli figyelemmel kísérjük a munkásokban és az ország építésében elért eredményeiteket. A mi dolgozóink célja ugyanaz, ami a magyar dolgozóké: a szocializmus építése. A Füleki Zománcgyárban ugyanúgy, mint hazánk többi gyárában, a szovjet sztahanovisták példája szerint dolgozunk. Én

1949-ben, szeretett Sztálin elvtársunknak 70. születésnapjára lettem élmunkásnő.

Versenyre hívtam a műhelyünkben dolgozó elvtársnőket, s ők ezt — nagy örömmre — elfogadták. Ezáltal a tábla-osztály termelése 30%-kal emelkedett. Ezek az elvtársnők, hogy a versenyben le ne maradjanak s munkájuk folyamatosságát biztosítsák, versenyre hívták a grund-osztály dolgozóit. Ez az osztály kihívta a savazót, a savazó a fülezőt, ez a nyíró, ez pedig a többi műhelyt s így alakult ki a lánc-verseny. Ma már büszkén elmondhatjuk, hogy üzemünk 100%-os élmunkás-üzem. Üzemünk minden munkása résztvesz a versenyben.

Ti, magyar dolgozók itt Magyarországon, éppúgy mint a mi cseh dolgozóink Csehszlovákiában, már ma élvezitek a jó munka gyümölcsét. Jobban és vidámabban élünk, s ezt a Pártnak s a nagy Szovjetuniónak köszönhetjük. A mi hazánkat lebombázták, de mi szebb országot építünk, ahol nem lesz kizsákmányoló és kizsákmányolt. Ahhoz, hogy ezt meg tudjuk valósítani, békére van szükségünk. Mi ezt a békét meg fogjuk védeni gyermekeink és családjaink számára. Nem engedjük meg újból, hogy gyermekeink lakásaink romjai alatt haljanak meg, az amerikai háborús uszítók készítette bombáktól. Az asszony és az anya jó és szelíd, de ha gyermeke és családja boldogságáról van szó, fegyvert is tud fogni. A háborús uszítók gyártják a modern fegyvereket, az atombombát, de olyan fegyvert, amely a kommunista szívét agyonsujtaná, — olyat nem tudnak gyártani. A mi munkánkat a szebb jövőnkért nem fogja megállítani semmi fegyvercsörtetés; semmiféle atombombával való fenyegetés!

Elvtársnők! Vannak-e nekünk olyan nagy nehézségeink és fájdalmaink, mint a hősieen harcoló Korea, Vietnam, Görögország és a többi kapitalisták által megszállt terület asszonyainak? Nem, nincsenek! És nekünk sem szabad visszariadni semmiféle akadálytól, amelyet ellenségeink gördítenek utunkba.

GERBEN WAGENAAR

a Holland Kommunista Párt elnöke:

A HOLLAND MUNKÁSOSZTÁLY KIHARCOLJA ORSZÁGA FÜGGETLENSÉGÉT

A demokratikus és békeszerető holland nép és Kommunista Pártja nevében köszöntöm a Magyar Dolgozók Pártja kongresszusát és köszöntöm a magyar nép nagy vezetőjét, Rákost elvtársat.

A holland burzsoázia, az amerikai imperialisták lakája, papagájként ismételtgetheti gazdái parancsait, — a holland nép nem áll mögötte. Ellenkezőleg.

A holland munkásosztály, amelyet a náci fasizmus terrorja és öldöklése sem tudott megtörni, most is küzdeni fog, hogy véget vessen az amerikai fasizmus elnyomásának és rablópolitikájának. A holland munkásosztály kiharcolja önállóságát, cselekvési szabadságát. Ezt nem akadályozhatja meg a most Hollandiában beterjesztett amerikai törvénytervezet sem. Ez a törvény, amely megszüntetné a szabadság utolsó maradványait is, nem fogja megakadályozni a holland munkásokat, hogy sztrájkoljanak az amerikai fegyver- és lőszerszállítmányok kirakása ellen, a hadianyag-gyártás ellen. Hollandiában egyre fokozódik a harc, melynek jelszava: *Nem akarunk többé nácikat, nem akarunk német fegyverkezést!*

Teljes erővel folyik a békeharc. Ezt a harcot meg tudjuk és meg is fogjuk nyerni. Meg tudjuk nyerni, mert a harcot a békéért a szabadságszerető népek fasizmus feletti győzelmeinek szervezője, a sztálingrádi és berlini győztes, Marx, Engels és Lenin halhatatlan művének folytatója, Sztálin elvtárs és a Szovjetunió legyőzhetetlen Bolsevik Pártja vezeti.

SVEN NIELSEN

a Dán Kommunista Párt titkára:

A DÁN KOMMUNISTA PÁRT ÜDVOZLETE

A Dán Kommunista Párt nevében testvéri üdvözetünket tolmácsolom Kongresszusotoknak és a magyar népnek, és vezetőjének, Rákosi elvtársnak.

Élénk érdeklődéssel kísérjük harcaitokat és győzelmeiteket és nagy sikereitekben annak az eszmének megvalósulását látjuk, amelynek Rákosi elvtárs minden terror, börtön és üldözés ellenére egész életét szentelte.

Mi Dániában még olyan országban élünk, ahol az amerikai imperialisták a jobboldali szocialista vezetők segítségével egyre inkább úgy viselkednek, mintha az ország az ő gyarmatuk lenne. A dán nép azonban halad előre. A nép harcba indul a békéért és a szabadságért, miként a hitlerista megszállás idején tette. Mi nem akarjuk, hogy Dánia felfegyverzett és militarizált táborrá váljék, hogy az amerikaiak koldusbotra juttassák, mi nem akarjuk, hogy országunkat támaszpontként használják fel amerikai háborús kalandhoz a Szovjetunió ellen.

Szilárd elhatározásunk, hogy az egész dán népet mozgósítjuk, hogy szakítsa ki országunkat az amerikai háborús tömbből és a béke erőivel együtt a nagy szovjet nép vezetésével harcoljon a békéért a végső győzelemig.

JUST LIPPE

a Norvég Kommunista Párt Központi Vezetőségének tagja:

A NORVÉG KOMMUNISTA PÁRT ÜDVOZLETE

A Norvég Kommunista Párt nevében szívből jövő üdvözlünket tolmácsolom a Magyar Dolgozók Pártja II. kongresszusának. Különösen melegen üdvözljük nagy vezetőtöket, Rákosi elvtársat, a nemzetközi proletariátus egyik legjobb harcosát.

A norvég munkások hosszú évek óta mélyen szívükbe zárták Rákosi Mátyás nevét. Eszembe jut az 1925-ös esztendő. Rákosi elvtárs bátor és ragyogó fellépése a bíróság előtt mély hatást keltett a norvég nép körében és országunk egyik leghatalmasabb tömegmozgalmát indítottuk meg, melyben a norvég nép felemelte szavát Rákosi elvtárs mellett, csatlakozva azokhoz a nemzetközi erőkhöz, amelyek akkor megállították a magyar reakció gyilkos kezét.

Huszonöt év telt el azóta. Az amerikai imperializmus a norvég burzsoázia és a norvégiai jobboldali szocialisták segítségével az országot az imperialista támadó tervek legerősebben előretolt támaszpontjává változtatta. A norvég munkások, a norvég nép azonban egyre fokozódó mértékben száll sikra a reakció terveivel szemben. Mint akkor, 1925-ben, munkásaink veletek együtt, valamennyi népi köztársasággal együtt, a Szovjetunióval az élen megfogják hiúsítani az ellenség terveit.

ESZTER VILENSZKA

az Izraeli Kommunista Párt titkárságának tagja:

AZ IZRAELI KOMMUNISTA PÁRT ÜDVOZLETE

A Szovjetunió és a szocializmust építő országok táborának támogatása tette lehetővé az izraeli állam megalakulását. De országunk — népünk hősie, önfeláldozó küzdelmének ellenére — nem független állam. A Ben Gurion-kormány kiszolgáltatta országunkat az amerikai és angol imperializmusnak, amelynek

célja a Földközítengeri Szövetségnek, egy agresszív, szovjetellenes szövetségnek létrehozása. Hazánkban az amerikai és brit nagytőke politikai és gazdasági nyomása egyre erősödik.

Dolgozóink életszínvonala állandóan rosszabbodik. Száz-
ezrek vannak lakás nélkül. A lakosság széles rétegei és a gyer-
mekek tömegei nem jutnak hozzá a legszükségesebb táplálékhoz
sem. Tízezrek vannak munka nélkül, az esős, hideg időben is
sátrakban laknak.

Az izraeli kormány, amely az imperialista háborús gyujto-
gatók szekértolója, autótutat épít a tengerparton az idegen
támadó hadsereg céljaira. A liddai repülőteret szovjetellenes
légibázissá, az ország kikötőit pedig az amerikai-angol hadi-
flotta támaszpontjaivá építik ki.

Pártunk komoly eredményeket tud felmutatni a békemoz-
galom megszervezése terén. A stockholmi békefelhívást a felnőtt
lakosság 40%-a írta alá.

A burzsoá pártok és jobboldali szociáldemokraták népelle-
nes politikájával szemben a mi pártunk, az Izraeli Kommunista
Párt az egyetlen következetes politikai erő, amely kiutat mutat
a szolgaságból és a gazdasági válságból.

A brit és amerikai imperializmus, amely országunkat szov-
jetellenes bázissá akarja kiépíteni, békét és függetlenséget kívánó
népünk elszánt ellenállásába fog ütközni. Jeruzsálem és Negev
védői nem fognak Moszkva és Leningrád védői ellen harcolni.

AZ ÉSZAKAMERIKAI EGYESULT ÁLLAMOK KOMMUNISTA PÁRTJÁNAK UDVOZLŐ TÁVIRATA

Magyar Dolgozók Pártja Központi Vezetőségének, Budapest.

Mélyen sajnáljuk, hogy a wallstreeti imperializmus meg-
gátolja, hogy személyesen adjuk át meleg testvéri üdvözlötünket
az Önök Pártkongresszusának.

Az Egyesult Államok koreai agressziója és az emberiség-
gel szemben folytatott háborús bűntényekre való fokozott fel-
készülése párosul az amerikai életszínvonal és a demokratikus
polgárjogok elleni általános támadással.

Élénken él emlékezetünkben Rákosi elvtárs történelmi
harca a szabadságért és a szocializmusért.

Az Önök példája és eredményei bizalommal töltenek el
bennünket.

Kongresszusuk útján ígérjük a magyar népnek, hogy méltóak leszünk az Önök barátságára, hűek leszünk munkásosztályunk és országunk igazi érdekéhez, — a béke, a demokrácia és a szocializmus ügyéhez.

Gus Hall

az Egyesült Államok Kommunista Pártjának
Országos Bizottsága nevében

A KANADAI HALADÓ MUNKÁSPÁRT ÜDVÖZLŐ TÁVIRATA

Magyar Dolgozók Pártja, Budapest.

Gondolataink és jókívánságaink Önökkel vannak az Önök Kongresszusa alkalmából, mely előbbre fogja vinni a magyar népet a szocializmus útján.

Megszorítjuk kezüket a világbéke és a népi demokrácia ügyének jegyében.

Kanadai Haladó Munkáspárt

Tim Buck

főtitkár

RÁKOSI MÁTYÁS ELVTÁRS KONGRESSZUSI ZÁRSZAVA

Tisztelt Pártkongresszus! Kedves Elvtársak!

Kongresszusi munkánk befejeződött. Napirendi pontjainkhoz, melyek felölelték a magyar népi demokrácia minden fontos politikai, gazdasági, kulturális kérdését, Pártunk és a dolgozó nép legjobbjai szoltak hozzá. Abból, amit elmondottak, újra kiviláglott, hogy egységesen állnak Pártunk nagy célkitűzései, az ötéves terv jó megvalósítása, a béke megvédése mögött és hogy elszánt, öntudatos harcosai a Szovjetunió vezette, egész világot átfogó hatalmas békefrontnak. Ez az egység, amely az egész dolgozó magyar nép egységének tükre és kifejezője, a mi erőnk egyik legfontosabb forrása. Rajta leszünk, hogy ezt az egységet, a munkás-paraszt szövetséget, a Magyar Függetlenségi Népfront egységét a jövőben tovább ápoljuk és szilárdítsuk.

A Kongresszus folyamán elhangzott problémákból néhányat szeretnék újra kiemelni. Először ötéves tervünk és szocialista építésünk egyik legfontosabb feladatát, a falu szocialista átépítését és a termelőszövetkezeteket érintem. Egész sor elvtársunk közölte, hogy kongresszusi felajánlasként elhatározták, hogy községüket szocialista községgé alakítják át, vagy megfelelő számú termelőszövetkezetet hoznak létre. Valószínű, hogy az ilyen felajánlások egy részének megvannak az egészséges előfeltételei, amennyiben az illető helyeken a dolgozó parasztság zome maga is rálépett a szövetkezés útjára. De láthatlanban meg lehet mondani, hogy az ilyen felajánlások egy része csak úgy teljesíthető, ha rendkívül felfokozzuk a termelőszövetkezetekért folyó agitációt és propagandát és ilyenkor mindig megvan annak a veszélye, hogy a meggyőzést több vagy kevesebb nyomással, vagy legalább erőltetéssel kapcsolják össze. Márpedig nem lehet eléggé ismételni, hogy a termelőszövetkezeti mozgalom alapja és kiindulópontja a meggyőzésből fakadó önkéntesség.

Amikor Túrkevén jártam és láttam, hogy az ottani elvtársak milyen lelkesen és lankadatlanul dolgoztak a termelőszövetkezet érdekében, hogy egyes töprengő parasztokat 10—15-ször

is felkerestek egy hét folyamán, akkor azt tanácsoltam nekik, hogy az ilyen erősen tétovázókat inkább hagyják egyelőre a szövetkezeteken kívül. Azt mondtam az elvtársaknak, helyesebb, ha az ilyen töprengő parasztnak időt adunk arra, hogy még néhány hónapig kívülről figyelje a szövetkezet munkáját és kéte-lyeitől a jó munka eredményeképpen a szövetkezeten kívül szabaduljon meg. Ha az ilyen töprengő, kétségektől gyötört parasz-
tot hosszú rábeszélés után most be is agitáljuk a termelőszövet-
kezetbe, előre lehet látni, hogy azokkal a nehézségekkel kapcso-
latban, amelyek a legegészségesebb és legfejlődőbb termelőszö-
vetkezetek munkája folyamán is természetesen mutatkozni fog-
nak, összes kétségei újra felélednek. Az ilyen kételkedő tag elége-
detlen lesz, dohog, a kákán is csomót talál, az ellenség rajta
keresztül hallatja hangját a szövetkezetben, a belső meggyőző-
dés hiánya miatt nem tud lelkesen, kitartóan és áldozatkészen
dolgozni. Remélem, hogy a türkevei elvtársak — és a többi szo-
cialista község termelőszövetkezeteinek vezetői is — megszívlel-
ték ezt a tanácsot.

Pártunk javaslatára a földművelésügyi minisztérium ren-
deletet adott ki, melyben közölte, hogy március 10-én túl őszig,
a gabonaneműek learatásáig nem erősítik meg újabb termelőszö-
vetkezetek megalakulását. Ennek a rendelkezésnek az a célja,
hogy új termelőszövetkezetek létrejötte és a vele elkerülhetle-
nül kapcsolatos átszervezés ne zavarja a tavaszi vetést és egyéb
mezőgazdasági munkálatokat. Ez az intézkedés nem akadályozza
meg dolgozó parasztságunkat abban, hogy ne alakítson előkészítő
bizottságokat, melyek már a nyár folyamán kidolgozzák és jól
előkészítik az új termelőszövetkezeti csoportok megalakulását,
megtervezik a csoport őszi munkáját stb. Azokat a dolgozó
parasztokat, akik már meglevő termelőszövetkezetbe vagy cso-
portba óhajtanak belépni, természetesen március 10-e után is fel-
lehet venni oly módon, hogy földjüket, állatjukat csak az aratás
után viszik be a szövetkezetbe, de a közös munkába mindjárt be-
vonják őket. Az ilyen tag beletanul a szövetkezeti munkába,
növeli a szövetkezet munkaerejét, anélkül, hogy a tavaszi vetés-
tervek és mezőgazdasági munkálatok menetét zavarná. Az új ter-
melőszövetkezeti csoportok szervezéséig rendelkezésünkre álló
hónapokat arra is fel fogjuk használni, hogy az új termelőszö-
vetkezetek sorait rendezzük. Az utolsó hetek gyors fejlődése e
téren azt eredményezte, hogy helyenként megszádltek a sikerek-
től és elfeledkeztek róla, hogy a munka neheze a termelőszövet-
kezetek megalakítása után kezdődik. Pártunk és államunk egyik

fontos feladata, hogy őszig segítsék megszilárdítani az új szövetkezeteket, lássák el őket megfelelő pártkáderekkel, szakemberekkel, gépekkel és így biztosítsák, hogy utána egészségesen folytatódjék a falu szocialista átépítése.

A másik kérdés, amire vissza kívánok térni, az előttünk álló nehézségek legyűrése és ezzel kapcsolatban a kommunista példamutatás és áldozatkészség. Azoknak az elvtársaknak a szavait, akik büszkén vállalták a ránk váró nehézségek elhárításának áldozatát, az egész Kongresszus viharos helyeslése húzta alá. Hat év tapasztalataiból tudjuk, hogy Pártunk, a magyar munkáosztály, de ezen túlmenően az egész magyar dolgozó nép öntudatosan és a siker biztos reményében vállalja az ilyen áldozatokat, mert tudja, hogy eredményük népünk jólétének, kultúrájának, biztonságának további erősödése lesz. Azt is tudja, hogy azt az elszántságot, melyet e kérdésben a Kongresszus mutatott, az egész dolgozó nép magáévá teszi és újabb győzelmes tettekre váltja át.

Kongresszusunk és mindjárt hozzátehetem, egész Pártunk s dolgozó népünk hálásan, lelkes örömmel fogadta testvérpártjainknak, élükön a felszabadító Szovjetunió, Lenin és Sztálin nagy Bolsevik Pártjának küldötteit, akik megjelenésükkel és felszólalásukkal emelték tanácskozásunk jelentőségét. A 25 testvérpárt képviselőinek itt elhangzott nyilatkozataiból kiviláglott nemcsak az, hogy milyen rokonszenvvel és meglelégedéssel látják a sikereket, melyeket népi demokráciánk Pártunk vezetése alatt elért, hanem az is, hogy a magyar népi demokrácia sikerei az ő munkájukban is új ösztönzést, új erő forrását jelentik. Ezek a számunkra oly örömdetes megállapítások azt a kötelezettséget róják ránk, hogy további munkánkban egy pillanatra se téveszszük szem elől cselekedeteink nemzetközi kihatását. A magyar népi demokrácia minden sikere tovább gyűrűzik és erősíti a béke és a haladás nagy, nemzetközi frontját. Viszont minden hiba, amit elkövetünk, ugyanúgy kihat és nemcsak saját fejlődésünket gátolja, de visszaveti vagy megnehezíti annak a 800 milliós béketábornak a harcát is, amelynek tagjai vagyunk. Ez a felismerés lebegjen szakadatlanul szemünk előtt, fokozza felelősségünk tudatát, segítse erőfeszítéseinket és serkentsen újabb sikerek kivívásában.

Végül, de nem utolsósorban szólni kívánok két olyan eseményről, amely éppen Pártkongresszusunk tartama alatt a nemzetközi békeharc frontján történt. Az egyik az a jelentős árleszállítás, amelyet a Szovjetunió három nappal ezelőtt végrehajtott. Ez az árleszállítás tovább emeli a Szovjetunió népeinek életszín-

vonalát és jólétét. Ezen túlmenőleg azonban újabb világos és megcáfolhatatlan bizonyítéka nemcsak a hatalmas Szovjetunió békevágyának, hanem magabiztosságának is. A mi szeretett vezérünk, a világbéke legfőbb őre, Sztálin elvtárs nemrégiben mutatott rá, hogy az ilyen gazdasági intézkedés mennyire elválaszthatatlanul szerves része és egyben bizonyítéka a Szovjetunió béke-szándékának és békeakarátának. Így is fogta fel ezt az új lépést az egész világ, nem utolsósorban az imperialista országok dolgozói. Ez az árleszállítás újabb hatalmas érv a béke mellett, jelentős hozzájárulás a békeharchoz.

A másik esemény a Béke Világtanácsának felhívása arra, hogy az öt nagyhatalom kössön egymással békeegyezményt. Az öt nagyhatalom, nemzetközi helyzeténél fogva, elsősorban felelős a béke megőrzéséért. Minden becsületes ember előtt világos, hogy ha ez az öt nagyhatalom egymással békeegyezményt kötne, az rendkívüli jelentőséggel bírna a világ békéjének megőrzése és megszilárdítása szempontjából. A béke híveinek sokszázmilliós tábor a most újra mozgósít a Béke Világtanácsának felhívása mellett. Minden országban megindulnak a béke sokmilliós tömegei, hogy aláírásukkal adjanak nyomatékot a Béke Világtanács határozatának. Ebből a küzdelemből a magyar dolgozó nép is méltón ki akarja venni a maga részét. Újra meg kell mutatnunk, hogy országunk egy emberként támogatja minden nép közös ügyét, a béke védelmét. Odaadóan és fáradhatatlanul fogunk küzdeni azért, hogy megmutassuk, hogy a magyar nép követi nagy tanítójának, Sztálin elvtársnak tanácsát, kezébeveszi a béke megőrzésének ügyét és mindvégig kitart mellette.

A béke megvédése, amely Kongresszusunk célkitűzései között az első helyen állott, legyen a jövőben is a legfontosabb feladatunk. A tartós béke további boldogulásunk, egész jövőnk alapja. Kongresszusunkat nem fejezhetjük be méltóbban, mint azzal, hogy újra hitet teszünk a Szovjetunió vezette hatalmas béketábor szent ügye mellé és ígérjük, hogy munkát, verejtéket, áldozatot nem kímélve küzdünk érte.

Kongresszusunk kijelölte Pártunk és dolgozó népünk feladatait. Ezek a feladatok nagyok, merészek és megvalósításuk sok erőfeszítést, sok áldozatos munkát követel meg. Az elmúlt hat esztendő azonban megmutatta, hogy a nagy célokkal együtt nőtt az akarat is megvalósításukra. Most sem lesz másként. Amit a kongresszus elhatározott, az mind dolgozó népünk javát szolgálja és ezért meg kell valósítani. A Magyar Dolgozók Pártja a biztosíték arra, hogy a kitűzött célokat maradék nélkül magáévá

teszi a magyar dolgozó nép és fáradságot, verejtéket, áldozatot nem kímélve, végre is hajtja.

Éljen népünk vezetője és motorja, a Magyar Dolgozók Pártja!

Előre a szocializmus útján új sikerek, új győzelmek felé!

A MAGYAR DOLGOZÓK PÁRTJA II. KONGRESSZUSÁNAK HATÁROZATA

I.

A Kongresszus megállapítja, hogy a Központi Vezetőség az Egyesülési Kongresszus óta eltelt időben helyesen értékelte a nemzetközi helyzetet, amelyben a Párt a szocialista építés feltételeinek megteremtéséért és sikeres megvalósításáért harcolt.

A világhuralomra törő amerikai imperialisták a Távol-Keleten támadó háborút kezdtek a koreai nép ellen, elfoglalták a Kínai Népköztársaság területéhez tartozó Taivan szigetét és a háborúnak világháborúvá való kiterjesztésére törekednek. Csatlósaik segítségével az ENSz-et támadó háború előkészítésének eszközéül és támadó terveik álcázására használják fel. A támadó amerikai imperialisták parancsára az ENSz képmutató és szégyenletes módon agresszorral nyilvánította a Kínai Népköztársaságot, amelynek önkéntesei testvéri segítséget nyújtanak a függetlenségéért hőiesen küzdő koreai népnek. A támadó háború előkészítésének érdekében az imperialisták eszeveszett fegyverkezésbe fogtak és megszegve a nemzetközi egyezményeket, a német és a japán militarizmus újjáélesztésének útjára léptek. Zsoldjukba fogadták Tito fasiszta bandáját, felhasználják és támogatják a béketábor ellen irányuló provokációs politikáját, valamint a jugoszláv dolgozó népre nehezedő véres terroruralmát.

Az amerikai imperialisták és csatlósaik a háború előkészítése érdekében fokozzák az elnyomást, a terrort és összefognak a legreakciósabb, népellenes erőkkel.

Az új világháború kirobbantására készülő sötét imperialista erőkkel szemben hatalmas gátként áll a béke tábora, élén a kommunizmust diadalmasan építő, nagy Szovjetunióval. A Szovjetunió rendíthetetlenül folytatja a lefegyverzésre, az atomfegyver betiltására, nemzetközi békeegyezmény létrehozására irányuló békepolitikáját. Döntően a béketábor javára változtatta meg a nemzetközi erőviszonyokat a nagy kínai népnek az imperialista gyarmatosítók és kínai zsoldosaik felett aratott győzelme,

mely hatalmas lökést és bátorítást adott a gyarmati népek szabadságharcainak.

Politikailag és gazdaságilag megszilárdultak a szocializmust építő népi demokráciák országai. Létrejött és erősödik a békéért, a német nép egységéért küzdő Német Demokratikus Köztársaság.

A háborús uszítókat leleplezi, terveiket keresztezi a hatalmas nemzetközi békemozgalom, amely az imperialista országokban is az egyszerű emberek tíz- és százmillióit állítja csatasorba a munkásosztály vezetésével a béke ügyéért.

„A béke fennmarad és tartós lesz, ha a népek kezükbe veszik a béke megőrzésének ügyét és végig kitartanak mellette. A háború elkerülhetetlenné válhat, ha a háborús uszítóknak sikerül hazugságaikkal behálózniok a néptömegeket, megtéveszteni és új világháborúba sodorni őket.” (Sztálin.)

A Kongresszus megállapítja, hogy a Központi Vezetőség politikája, mely a magyar népet a béke ügye mellett sorakoztatta fel, helyes volt. A Kongresszus teljes szolidaritásáról biztosítja a hős koreai és kínai népet, a koreai és kínai testvérpártokat az imperialista támadók elleni hősie, önvédelmi harcukban. A Kongresszus hellesli, hogy a Magyar Népköztársaság kormánya a Szovjetunióval és a népi demokráciákkal kötött barátsági és kölcsönös segélynyújtási egyezmények értelmében a magyar függetlenségre különösen veszélyes német imperializmus feltámasztása, a Nyugat-Németországban folyó fegyverkezés ellen foglalt állást.

II.

A Kongresszus megállapítja, hogy a Központi Vezetőségnek a magyar népgazdaság helyreállítása és a szocialista építés megkezdése érdekében folytatott politikája helyes volt.

A hároméves tervnek két év és öt hónap alatt történt megvalósításával 1949 végén befejeződött a helyreállítás szakasza. Az ötéves tervvel megkezdődött népgazdaságunk újjáalakítása. Az ötéves terv első évében népgazdaságunk rejtett tartalékainak feltárása, a szocialista munkaverseny, az újító- és Sztahanov-mozgalom kibontakozása, dolgozó népünk odaadó munkája, a Szovjetunió támogatása révén jelentékenyen nagyobb feladatokat sikerült megoldanunk, mint amelyeket az ötéves terv alapján 1950-re eredetileg kitűztünk. Egy év alatt gyárparunk termelése 21,4 százalék helyett 35,1 százalékkal emelkedett. Beruházásaink összege egy év alatt az eredetileg előírányzott 7,6 milliárd forint helyett 10,2 milliárd forint volt. A nemzeti jövedelem a tervbevett

12,4 százalékos növekedés helyett mintegy 20 százalékkal emelkedett. A munka termelékenysége az előirányzott 10 százalék helyett 20 százalékkal nőtt, bár komoly hiányosság, hogy a munkabéralap növekedése túlhaladta a termelését. Komoly hiányosság továbbá, hogy a vas, acél, szén és villamosenergia termelése a terv túlteljesítése mellett is elmarad a növekvő szükségletektől.

A mezőgazdaság fejlődése elmaradt az ipar fejlődése mögött. Ez az aránytalanság gátolja népgazdaságunk fejlődését és egyik fontos oka élelmezési és nyersanyag-nehézségeinknek, amelyeket az ellenség kihasznál.

Országunk iparosításának további sikeres folytatása és meggyorsítása, ötéves tervünk megvalósítása megköveteli az ipar és a mezőgazdaság fejlődése közötti aránytalanság felszámolását, a mezőgazdasági árutermelés jelentékeny emelését, ami csak a nagyüzemű mezőgazdasági termelésre való fokozatos áttérés útján lehetséges.

Ennek az áttérésnek megvannak a legfontosabb tárgyi feltételei:

a) Az egész gyáripar a népi demokrácia államának kezén van és mind nagyobb mértékben el tudja látni a mezőgazdaságot a nagyüzemű termeléshez szükséges gépekkel, felszereléssel, műtrágyával.

b) A mezőgazdaság gépesítésének gócpontjait, az állami gépállomások hálózatát a népi demokrácia állama megteremtette és egyre jobban fejleszti.

c) Az állami gazdaságok, bár szervezetiileg még gyengék, mint mintagazdaságok komoly segítséget nyújthatnak és fognak is nyújtani a parasztságnak a tudományos termelési módszerek alkalmazásánál a mezőgazdaságban.

d) A mezőgazdasági termelőszövetkezeti mozgalom megindult és komoly sikereket ért el: az ország szántóterületének több mint 10 százaléka (közel 1 millió kat. hold) van 145 000, termelőszövetkezetbe tömörült parasztcsalád kezén. Egyes vidékeken egész községek és mezőgazdasági városok földművelő népének többsége, sőt egész dolgozó parasztsága lépett a termelőszövetkezeti útra. A szegényparasztság után a középparasztság legfelvilágosodottabb része is kezd a termelőszövetkezetek felé fordulni.

E legfontosabb tárgyi feltételek azonban magukbanvéve még nem elegendők a nagyüzemű mezőgazdasági termelésre való áttéréshez, ehhez a dolgozó parasztság szívós, türelmes meggyőzése is szükséges.

III.

A Kongresszus megállapítja, hogy a Központi Vezetőség politikája, mely a munkásság és a dolgozó parasztság szövetségének megerősítésére és e szövetségen belül a munkásosztály vezetőszerepének megszilárdítására irányult, helyes és eredményes volt. Az értelmiség zöme is a népi demokrácia felé fordult. A dolgozó nép egysége megerősödött. Létrejött széles alapon a Magyar Függetlenségi Népfront, amelyet az 1949 május 15-i országgyűlési és 1950 október 22-i tanácsválasztásokon dolgozó népünk túlnyomó többsége támogatott. E politika következtében az osztályellenséget egyre inkább sikerült elszigetelni.

A szocialista építés sikerei, a magyar dolgozó népnek az az egyre mélyebb felismerése, hogy az ország, az állam az övé, a kulturális fellendülés, az imperialista aknamunkával szemben a magyar függetlenség védelme, a népünk építő munkáját védelmező békemozgalom — ebből a talajból kelt életre és virágzott ki az új magyar hazafiság, mely országépítő tettekre, szabad hazánk függetlenségének védelmére lelkesíti dolgozóinkat és egész fejlődésünknek egyre inkább egyik fő hajtóereje.

A szocializmus építése, a kizsákmányolók fokozódó kiszorítása élesítette és tovább élesíti az osztályharcot: a kulákok ellenállását, az államgépezetben még megbújó reakciós elemek szabotálását, a klerikális reakció aknamunkáját, a spekuláns elemek bomlasztó tevékenységét.

A dolgozó parasztsággal szövetséges munkásosztály államhatalma, a széles népi egységre támaszkodva, a Magyar Dolgozók Pártja vezetésével eredményesen küzd le az ellenség alattomos, kártevő munkáját. A népi demokrácia államhatalma megerősödésének kifejezője volt a Népköztársaság Alkotmányának megteremtése, munkások és parasztok újabb tízezreinek bevitele az államgépezetbe, a választott községi, járási, városi és megyei tanácsok létrehozása, mely hatalmas lépés volt előre a népi államhatalom demokratizálása útján. Népi demokráciánk állama ily módon egyre inkább alkalmassá válik alapvető feladatainak teljesítésére: a gazdasági-kulturális építőmunka vezetésére, a belső osztályellenség felszámolására, a honvédelem megszervezésére.

IV.

A Kongresszus megállapítja, hogy az egységes munkáspárt megteremtése helyes volt, hogy a volt szociáldemokrata munkások és funkcionáriusok — egyes szociáldemokrata vezetők áru-

lása ellenére — a marxizmus-leninizmus alapján összeforrtak a kommunistákkal. A Magyar Dolgozók Pártja tekintélye megnőtt, vezetőszeropét helyes és eredményes politikája alapján a dolgozó nép elismeri. A Párt az Egyesülési Kongresszus óta szervezetileg megerősödött, ideológiai színvonala emelkedett, a pártszervezetek az iparban munkájuk központjába a termelés feladatait állították.

A párttagság felülvizsgálata, bár nem volt mentes komoly hibáktól, lényegében eredménnyel járt: a Párt megtisztította sorait a véletlen, törtető, osztályidegen és ellenséges elemek jelentős részétől és ezzel szilárdabbá, egységesebbé vált, tagságának társadalmi összetétele javult. A pártönbeli demokrácia fejlődött, a pártszervezetek vezetőségeinek újjáválasztása során friss erők ezrei bukkantak fel és jutottak a vezetésbe, a bírálat és önbírálat bátrabb alkalmazása felélénkítette a pártéletet és megjavította a Párt és a tömegek kapcsolatát. A Párt csapást mért az imperialistákra, felfedve és megghiúsítva azt a tervüket, hogy a Tito-féle áruló klikk és Rajk kémbandája segítségével megkaparintsák a Párt vezetését és megdöntsék a népi demokráciát.

A Kongresszus azonban mint komoly hiányosságot állapítja meg,

hogy a Párt a faluban szervezetileg nem erősödött a növekvő feladatokhoz mérten, sőt helyenként egyenesen gyengült;

hogy a párttagság felülvizsgálata után a tagfelvételnél bürokratikus és szektaszellemű elzárkózás nyilvánult meg a szocialista építés munkájában kivált új erőkkel szemben;

hogy a Pártba befurakodott imperialista ügynökségek leplezésének tapasztalatait nem használtuk fel eléggé, az éberség gyakran formális;

hogy a Pártban még mindig gyakori a bírálat elnyomása, a pártdemokrácia megsértése, és a dolgozók szükségletei, jogos és építő bírálata iránti bürokratikus közömbösség jelenségei is előfordulnak.

V.

A Kongresszus megállapítja, hogy a Párt és az ország előtt álló döntő, stratégiai feladat: a mezőgazdaság szocialista átszervezésével népgazdaságunk kettős jellegének megszüntetése, népgazdaságunk egységes szocialista alapjának megteremtése. Ennek megfélében a Párt fő feladatai a következők:

1. Az ötéves terv előirányzatainak felelélése útján az ipa-

rosítást meg kell gyorsítani oly módon, hogy gyáriparunk termelése 1949-hez képest 1954-re az eredetileg előirányzott 86,4%-o helyett legalább 200%-o-kal emelkedjék. Ezen belül a nehézipar termelésének az eredetileg előirányzott 104,3%-o helyett legalább 280%-o-kal kell emelkednie. A könnyűipar termelésének 72,9%-o helyett legalább 145%-o-kal kell emelkednie.

A népgazdaság beruházásainak öt év alatt az eredetileg előirányzott 50,9 milliárd forint helyett legalább 80 milliárdot kell elérniök. Ezen belül a gyáriparra fordított beruházásoknak 21,3 milliárd forint helyett legalább 40 milliárd forintot kell elérniök.

A nehéziparban az eredetileg tervezett 18,3 milliárd forint helyett legalább 37 milliárd forintot kell beruházni.

A nemzeti jövedelemnek 1949-hez képest 1954-re az eredetileg előirányzott 63%-o helyett legalább 120%-o-kal kell emelkednie.

A munka termelékenységének öt év alatt az eredetileg tervezett 50%-o helyett legalább 90%-o-kal kell emelkednie.

A dolgozó nép életszínvonalának öt év alatt az eredetileg tervezett 35%-o helyett legalább 50%-o-kal kell emelkednie.

Az ipar számára öt év alatt az eredetileg tervezett 480 000 helyett 650 000 új munkást és alkalmazottat kell biztosítani elsősorban szervezett munkaerőtoborzás útján. Az ipar szükségleteinek biztosítására műszaki vezetőkben öt év alatt 11 000 mérnököt és 17 000 technikust kell kiképezni.

2. Az ötéves tervidőszakban döntő lépést kell tennünk a mezőgazdaság elmaradásának felszámolására. 1954-re mezőgazdaságunk termelésének 1949-hez képest legalább 50%-o-kal kell nőnie, hogy közellátásunkat, népünk életszínvonalának emelkedését teljes mértékben biztosíthassuk. Hogy ezt elérjük, az egyénileg dolgozó parasztok gazdaságát is fejleszteni és segíteni kell. A korszerű, nagyüzemű, gépesített mezőgazdaságra való áttérésnek azonban a fő útja az elaprózott, egyéni parasztgazdaságok egyesülése termelőszövetkezetekbe. Ez érdeke az egész dolgozó parasztságnak, mert az egyéni parasztgazdaság rendszere mellett gazdasági gyarapodást és jómódot csak egy keskeny felső réteg érhet el, míg a szövetkezeti út az egész dolgozó parasztság jómódját és kulturális felemelkedését biztosítja. A dolgozó parasztnak a termelőszövetkezetbe való belépésénél a legszigorúbban szem előtt kell tartani az önkéntesség elvét.

A dolgozó parasztnak, köztük a középparasztnak, különféle eszközökkel meg kell könnyíteni a termelőszövetkezetbe való tömörülést, így a jelenleg legfejlettebb, III. típusú

termelőszövetkezetek mellett lehetővé kell tenni az I. és II.-es típusú szövetkezetek alakítását, biztosítani kell a bevitt föld után földjáradék fizetését, a beadott állatok árának megtérítését egy év alatt a törvényes előírások szerint, a háztáji gazdaságról, a személyes tulajdonban maradó állatokról szóló törvényes rendelkezések szigorú betartását. A termelőszövetkezetek fejlesztésére elengedhetetlenül szükséges a kulákok további elszigetelése, a falusi kizsákmányolók elleni harc következetes folytatása, nemcsak az állam eszközeivel, hanem maguknak a dolgozó parasztnaknak cselekvő részvételével. A termelőszövetkezetek nagyarányú fejlesztésénél szükséges, hogy a munkásosztály sokoldalú segítséget nyújtson a dolgozó parasztságnak.

3. A felemelt ötéves terv megvalósításának, valamint a mezőgazdaság szocialista átszervezésének egyik döntő feltételként támogatni kell a kultúrforradalom további kibontakozását, az egész dolgozó nép szaktudásának és általános műveltségének nagyarányú emelése, az iskolarendszer, a tudomány és művészet, a könyvkiadás és sajtó, könyvtárak, kultúrotthonok, mozgóképszínházak, rádió stb. hatalmas fejlesztése útján.

4. Tovább kell erősíteni a népi demokratikus államhatalmat. A fiatal, még tapasztalatlan községi, járási, városi, megyei tanácsokat meg kell szilárdítani, munkájukat meg kell javítani, az ellenséges befolyást le kell küzdeni, hogy mint az államigazgatás helyi szervei betölthessék szerepüket: végrehajtsák az országos feladatok rájuk eső részét, helyileg irányítsák a mezőgazdasági termelést és ellássák a hatáskörükbe tartozó egyéb gazdasági teendőket, előmozdítsák a mezőgazdaság és ezen belül a szocialista szektor fejlődését, a nép kulturális felemelkedését és biztosítsák a dolgozó tömegek minél szélesebbkörű részvételét a közügyek intézésében.

Az államgépezet munkájának további javítására következetesen folytatni kell a közigazgatás, valamennyi állami szerv demokratizálását, a bürokratizmus elleni harcot, a tömegek bírálatának és ellenőrzésének fejlesztését. Erősíteni kell az osztály-ellenség felfedezésére és leküzdésére szolgáló állami szerveket.

Az állam valamennyi szervében, a legfelsőbbtől a legalsóbig, érvényesülnie kell a Párt irányításának, anélkül hogy ez az állami szervek önálló munkáját és felelősségét csorbítaná.

5. Fokozni kell a békéért folytatott harcot, a békemozgalmat általános népmozgalommá kell fejleszteni, amelyben részt vesz hazánk minden becsületes polgára. Fáradhatatlanul le kell leplezni az imperialisták hazugságait, akik a „demokrácia” és a

„béke“ álarcában reakciós támadó háborút folytatnak és készítenek elő. Tudatosítani kell egész dolgozó népünkben, hogy a béke védelme elválaszthatatlan a termelőmunkában való helytállástól, az állampolgári kötelességek teljesítésétől, a népi demokratikus fegyvelemtől. Egész népünket nagyobb áldozatkésziségre, a nehézségek bátor leküzdésére, hazaszeretetre, a békeszerető szabad népekkel, az egész világ dolgozó tömegeivel való szolidaritásra, az emberi haladás élén járó, példamutató Szovjetunió iránti szeretetre és ragaszkodásra kell nevelnünk. Népünket és elsősorban ifjúságunkat el kell töltenie az elszántságnak, hogy hazánkat a támadó imperialistákkal szemben, ha kell, fegyverrel a kézben is megvédelmezi.

6. Meg kell erősíteni a pártszervezeteket és meg kell javítani a pártmunkát mindenütt, de elsősorban és döntően a falun. Erős falusi pártszervezetek, erős falusi pártvezetőség, egységes falusi pártbizottság, erős, jól működő járási bizottság szükséges ahhoz, hogy a mezőgazdaság szocialista átszervezésének nagy feladatát megoldhassuk. A falun dolgozó kommunistáktól a Párt elvárja, hogy ne nézzék közömbösen a termelőszövetkezeti mozgalmat, hanem támogassák. A falusi pártszervezetek, a járási pártbizottságok megerősítésénél az egész Pártnak segítséget kell nyújtania, ez a megyei pártbizottságok egyik legfontosabb feladata.

Biztosítani kell a Párt további egészséges növekedését, a tagság társadalmi összetételének további megjavítását, a pártonbelüli demokrácia, az építő bírálat és önbírálat feltétlen érvényesülését, a Párt ideológiai színvonalának további emelését.

Következetes harcot kell folytatni a Pártban a bürokratizmus szellemének minden megnyilvánulásával szemben és a legutóbbi idők hasznos tapasztalataira támaszkodva, még szélesebb pártonkívüli aktívát kell a pártszervezetek körül kialakítani (békebizottságok, pártonkívüli népnevelők stb.), bátorítani kell a pártonkívüli tömegek kezdeményezését, tanulni kell bírálatukból és javaslataikból. Ezért kell az eddiginél is nagyobb figyelmet fordítani a tömegszervezetek munkájára, elsősorban arra, hogy a Párt és a DISz közötti kapcsolat megerősödjék, hogy a pártszervezetek segítsék és irányítsák a Dolgozó Ifjúság Szövetségét, a Párt legközvetlenebb tartalékát.

Az előttünk álló nagy feladatok, az osztályharc élesedése, a feszült nemzetközi helyzet megköveteli minden lazaság és liberalizmus felszámolását Pártunk soraiban, a fokozott éberséget, a

kommunista vasfegyelem érvényesítését, a kommunista kötelesegteljesítést, példamutatást, áldozatvállalást.

A Kongresszus jóváhagyja a Központi Vezetőség beszámolóját, az Egyesülési Kongresszus óta követett politikai irányvonalát és gyakorlati munkáját.

A KOZPONTI VEZETŐSÉG KOZLEMÉNYE A KONGRESSZUSI VERSENY EREDMÉNYÉRŐL

A Magyar Dolgozók Pártja II. kongresszusának tiszteletére, a Hoffher Traktorgyár dolgozóinak kezdeményezésére, országunkban új szocialista munkaverseny indult. A kongresszusi versenyben eddig soha nem tapasztalt lelkesedéssel és soha nem látott mértékben vettek részt üzemi dolgozóink, vasmunkásaink, bányászaink, textilmunkásaink, építőmunkásaink, minden iparág dolgozói, a műszaki értelmiség, s a mezőgazdaság dolgozóinak jelentős része is. A verseny eredményeként újabb nagy termelési győzelmek születtek — még több szenet, vasat, acélt, gépet, textilt stb. adtak dolgozóink terven felül hazánk megerősítésére, népünk felemelkedésére, békénk védelmére.

A kongresszusi szocialista munkaversenyben a legjobb eredményt az Ózdi Kohászati Üzemek dolgozói érték el.

Az Ózdi Kohászati Üzemek dolgozói a kongresszusi verseny során terven felül 23 581 000 forint értékű vasat, acélt és hengerelt árut adtak az országnak. Nagyszerű eredményeket értek el az anyagtakarékosság terén. A kohóüzem dolgozói 3402 tonna kokszot takarítottak meg. A megtakarított kokszból az 1-es számú nagyolvasztó több mint 12 napig dolgozhat. Az üzemi selejtet 1950 második felének átlagához viszonyítva, csaknem egyharmaddal csökkentették.

Az Ózdi Kohászati Üzemekben a dolgozóknak több mint 80 százaléka, az ifjómunkásoknak több mint 90 százaléka, a műszaki dolgozóknak nagy többsége vett részt a versenyben. A dolgozók túlnyomó többsége határidő előtt teljesítette, illetve túlteljesítette egyéni vállalását. Az üzemi pártszervezet élére állt a dolgozók kezdeményezésének, helyesen összekapcsolta a kongresszusi versenyt a pártépítés feladataival, a versenyben leg-

jobban kitűnt dolgozók közül 80-at tagnak, 140-et pedig tagjelöltnek vett fel. Az üzemvezetés megteremtette a kongresszusi verseny sikeres megvalósításának feltételeit.

Mindezek alapján a Központi Vezetőség úgy határozott, hogy a győztesnek felajánlott zászlót az Ózdi Kohászati Üzemek dolgozóinak adja.

A Központi Vezetőség megállapítja, hogy a kongresszusi versenyben, különösen a Kongresszusi Héten számos üzem az Ózdi Kohászati Üzemekhez hasonló nagyszerű eredményeket ért el. Különösen jó eredményeket értek el a Rákosi Mátyás Művek dolgozói. *A Rákosi Mátyás Művek eredményei annyira megközelítették az Ózdi Kohászati Üzemek eredményét, hogy a Központi Vezetőség indokoltnak látja második zászló adományozását a Rákosi Mátyás Vas- és Fémműveknek, amely a kongresszusi versenyben a második helyet érdemelte ki.*

A kongresszusi versenyben derekasan dolgoztak bányászaink is. A szénbányák közül a legkimagaslóbb eredményt a Petőfi-bánya dolgozói érték el. A Petőfi-bánya dolgozói a kongresszusi versenyben terven felül több mint 10 000 tonna szenet adtak népgazdaságunknak.

A Központi Vezetőség dícséretben részesíti a Petőfi-bánya, az Egyesült Izzó, a Fémáru- és Szerszámgépgyár, a Hofherr Traktorgyár, a Ganz Villamossági Gyár, a Dudari Szénbánya, az Inotai Erőmű építkezése, a Dunai Vasmű építkezése, a Hungária Vegyiművek, a Kispesti Textilgyár, a Tisza Cipőgyár, a Központi Húsüzem, valamint a Budapest Ferencárosi Állomás dolgozóit a kongresszusi versenyben elért kiváló eredményeikért.

A kongresszusi versenybe bekapcsolódtak a termelőszövetkezeti csoportok, állami gazdaságok és gépállomások dolgozói is. A mezőgazdasági versenyben a legjobb eredményt a türkevei termelőszövetkezeti csoportok érték el, amelyek élenjártak a tszcs-mozgalom fejlesztésében, a csoportok belső megerősítésében, a tavaszi mezőgazdasági munkák előkészítésében és az építkezéseknél.

A kongresszusi versenyben országunk dolgozói újra bebizonyították a Párthoz való hűségüket, a nép ügye iránti odaadásukat. Most újabb, még nagyobb feladatok előtt állunk. Még inkább szükséges, hogy a kongresszusi verseny nagyszerű eredményeit megszilárdítva, újabb győzelmeket érjünk el a termelés frontján. Már eddig is számos üzem és bánya, valamint a mezőgazdaság dolgozói is tettek felajánlást, hogy hazánk felszabadulásának hatodik évfordulóját, április 4-ét és május 1-ét a termelés és a termelékenység fokozásával, a selejt csökkentésével, az

anyagtakarékoság növelésével ünnepeljék. A Magyar Dolgozók Pártja Központi Vezetősége helyesli és támogatja a dolgozóknak ezt az újabb kezdeményezését. A Magyar Dolgozók Pártja Központi Vezetősége további sikereket kíván a versenyben résztvett üzemek dolgozóinak és egész népünknek!

Előre, újabb munkasikerekkel országépítő új ötéves ter-
vünk teljesítéséért!

TARTALOM

Bevezető	5
Az MDP II. kongresszusának távirata Sztálin elvtárshoz	9

A napirend 1. pontja

Rákosi Mátyás: A Központi Vezetőség beszámolója és a Párt feladatai	13
Dávid Ferenc: Hogyan sikerült elérni a termelészövetkezeti mozgalom hatalmas előretörését Szolnok megyében	71
Farkas Mihály: Néphadseregünk virágzó hazánk békéjének védője	74
Révai József: Kulturális és ideológiai területen is megkezdjük a felzárkózást a politikai és gazdasági téren elért nagy eredményeinkhez	91
Krizsanyik Jánosné: A termelészövetkezet a dolgozó parasztság felemelkedését jelenti	117
Vancsek Ferencné: Az iszkaszentgyörgyi tszcs munkafelajánlásai lendületet adtak az egyénileg gazdálkodó parasztoknak is	119
Kovács István: A szocializmus építésénél gondoljunk a legértékesebb aranytartalékra: az emberre	121
Hegedüs András: Elsősorban a meglévő termelészövetkezetek megerősítését és azok jó terméseredményeit kell elősegítenünk	133
Horváth Márton: A párt- és kormányhatározatok felhasználása propaganda- és agitációs munkánkban	142
Kaszapovics András: Mi, magyarországi délszlávok, gyűlöljük Titót, megvédjük drága magyar hazánkat.	153
Háy László: Az imperialisták gazdasági háborúja megtörök a béketábor országainak gazdasági erején	155
Dénes István: Kialakulóban van és egyre bátrabban próbálgatja sasszárnyait az új magyar ifjúság	160
Uszta Gyula: Néphadseregünk, Államvédelmi Hatóságunk és rendőrségünk jelentése az MDP II. kongresszusának	168
Rusznayák István: A tudomány és a mindennapi gyakorlat egysége máris nagyszerű eredményeket hozott	169
Andics Erzsébet: A nemzetközi békemozgalom fejlődéséről	172

<i>Csorpák Jánosné:</i> A mi szövetkezetünket nem adjuk oda senkinek	178
<i>Rónai Sándor:</i> Szilárdan összekovácsolódtunk a közös harcban, a közös munkában	180
<i>Lengyel József:</i> A nehézségekre még keményebb harccal kell válaszolnunk	182
<i>Kuczka Péter:</i> Íróink és költőink ma az egész néphez szólnak	185

A napirend 2. pontja

<i>Gerő Ernő:</i> Az ötéves terv első évének eredményei és további feladataink a népgazdaság szocialista építése terén	188
<i>Koczina Gyula:</i> Az RM teljesíteni fogja a megnövekedett feladatokat is	237
<i>Vas Zoltán:</i> Nemzeti jóvedelmünk kérdései	240
<i>Apró Antal:</i> Szakszervezeteinket a termelés, a szocialista ipar fejlesztése terén a Párt legfontosabb segítőjévé kell tenni	251
<i>Károlyi József:</i> Mi, kommunista bányászok, sztahanovisták, terven felül sokszáz vagon szenet termelünk, hogy legyen mivel aláfűteni az imperialistáknak	261
<i>Lombos Ferenc:</i> Neveljük az önként vállalt munkafegyelemre az új munkásokat	264
<i>Nagy Imre:</i> Meg kell tisztítanunk a tanácsokat a befurakodott ellenségtől	266
<i>Czoltner Sándor:</i> Jelentősen emelnünk kell szén- és elektromosenergia termelésünket, mert enélkül szocialista iparunk gyors fejlődése lehetetlen	270
<i>Zsófinyecz Mihály:</i> A kohó- és gépiparnak mozgósítania kell a tartalékokat tervfeladatai teljesítésére	273
<i>Friss István:</i> Biztosítani kell a megfelelő arányt a termelés és a munkabérek emelkedése között	276
<i>Köböl József:</i> A munkafegyelemért való harcnak állandó harcnak kell lennie	285
<i>Pozsonyi Zoltán:</i> Minden munkahelyen sztahanovista módszerrel kell dolgozni	288
<i>Házi Árpád:</i> Az ÁEK munkája és feladatai	289
<i>Szabó Mihályné:</i> A magyar asszonyok még keményebben fognak harcolni a békéért	293

A napirend 3. pontja

<i>Kliss Károly:</i> Beszámoló a KEB tevékenységéről	295
--	-----

A napirend 4. pontja

<i>Hidas István:</i> Az MDP Szervezeti Szabályzatának módosítása	304
--	-----

A napirend 5. pontja

A KV és a KEB névsora	310
-------------------------------	-----

A testvérpártok küldötteinek felszólalásai

<i>P. F. Jugyin</i> elvtárs átadja a SzK(b)P KB üdvözlését	312
<i>Huan Cen:</i> A Kínai KP üdvözlete a Kongresszusnak	312
<i>François Billoux:</i> A francia dolgozók harca a nyomor, a fasizálás, a háború ellen	313
<i>Cso Csán Ik:</i> A koreai nép jól tudja, hogy nem áll egyedül az imperialista betolakodók ellen folytatott szent háborújában	314
<i>Zenon Novak:</i> A lengyel és magyar nép közös útjáról ..	315
<i>Luigi Amadesi:</i> Az olasz dolgozók harca a békéért	316
<i>Harry Pollitt:</i> Annak biztosításán dolgozunk, hogy az angol nép sohase harcoljon a Szovjetunió ellen	317
<i>Viliam Siroky:</i> Csehszlovákia és Magyarország nemzeteinek testvériségéről és barátságáról	318
<i>Josif Chisinevski:</i> Úgy örülünk a Magyar Népköztársaság eredményeinek, mint saját eredményeinknek	319
<i>Rajko Damjanov:</i> A Bolgár KP üdvözlete a Kongresszusnak	319
<i>Fred Oelssner:</i> A Német Szocialista Egységpárt az egységes, demokratikus Németországért	320
<i>Rudolf Gundelach:</i> A Német KP harca az imperialisták és jobboldali szociáldemokrata lakájaik ellen	321
<i>Pero Popivoda:</i> A jugoszláv nép nem lesz az amerikai-angol gyarmatosítók és bérenceik rabja	322
<i>Antonio Mije:</i> A spanyol nép győzni fog a véres Franco-rendszer elleni harcban	323
<i>Joanesz Joanidesz:</i> A görög népet nem törli meg a véres terror	324
<i>Johann Koplenig:</i> A magyar népi demokrácia felemelkedése serkentőleg hat a mi küzdelmünkre	324
<i>Hysni Kapo:</i> Az albán nép nincs elszigetelve, mert örök barátság fűzi a dicsőséges szovjet néphez	325
<i>Ville Pessi:</i> A Finn KP üdvözlete	326
<i>Basarine Hirendib:</i> A Mongol Népi Forradalmi Párt Központi Bizottságának üdvözlete	327
<i>Léon Nicole:</i> A proletárnemzetköziség útján a békéért! ..	327

<i>Vittorio Vidali:</i> Harcolunk, hogy Trieszt ne legyen az amerikai imperialisták katonai-stratégiai támaszpontja ..	328
<i>Georges Sironval:</i> A Belga KP üdvözlőlevele	329
<i>Maria Iringova:</i> A mi munkánkat a szebb jövőnkért nem fogja megállítani semmiféle fegyvercsörtetés	329
<i>Gerben Wagenaar:</i> A holland munkásosztály kiharcolja országának függetlenségét	330
<i>Sven Nielsen:</i> A Dán KP üdvözlőlevele	331
<i>Just Lippe:</i> A norvég KP üdvözlőlevele	332
<i>Eszter Vilenszka:</i> Az Izraeli KP üdvözlőlevele	332

Üdvözlő táviratok

Az Északamerikai Egyesült Államok Kommunista Pártjának üdvözlő távirata	333
A Kanadai Haladó Munkáspárt üdvözlő távirata	334

Zárszó

<i>Rákosi Mátyás</i> elvtárs kongresszusi zárszava	335
--	-----

Függelék

Az MDP II. kongresszusának határozata	340
A KV közleménye a kongresszusi verseny eredményéről..	348

EÖTVÖS EGYETEM
 RÉGIZSÁRTI
 1954. máj. 15.

HIBAIGAZÍTÓ

314. old. 2. sor: Munkáspárt *helyesen* Munkapárt.

A szocializmus építésének útján

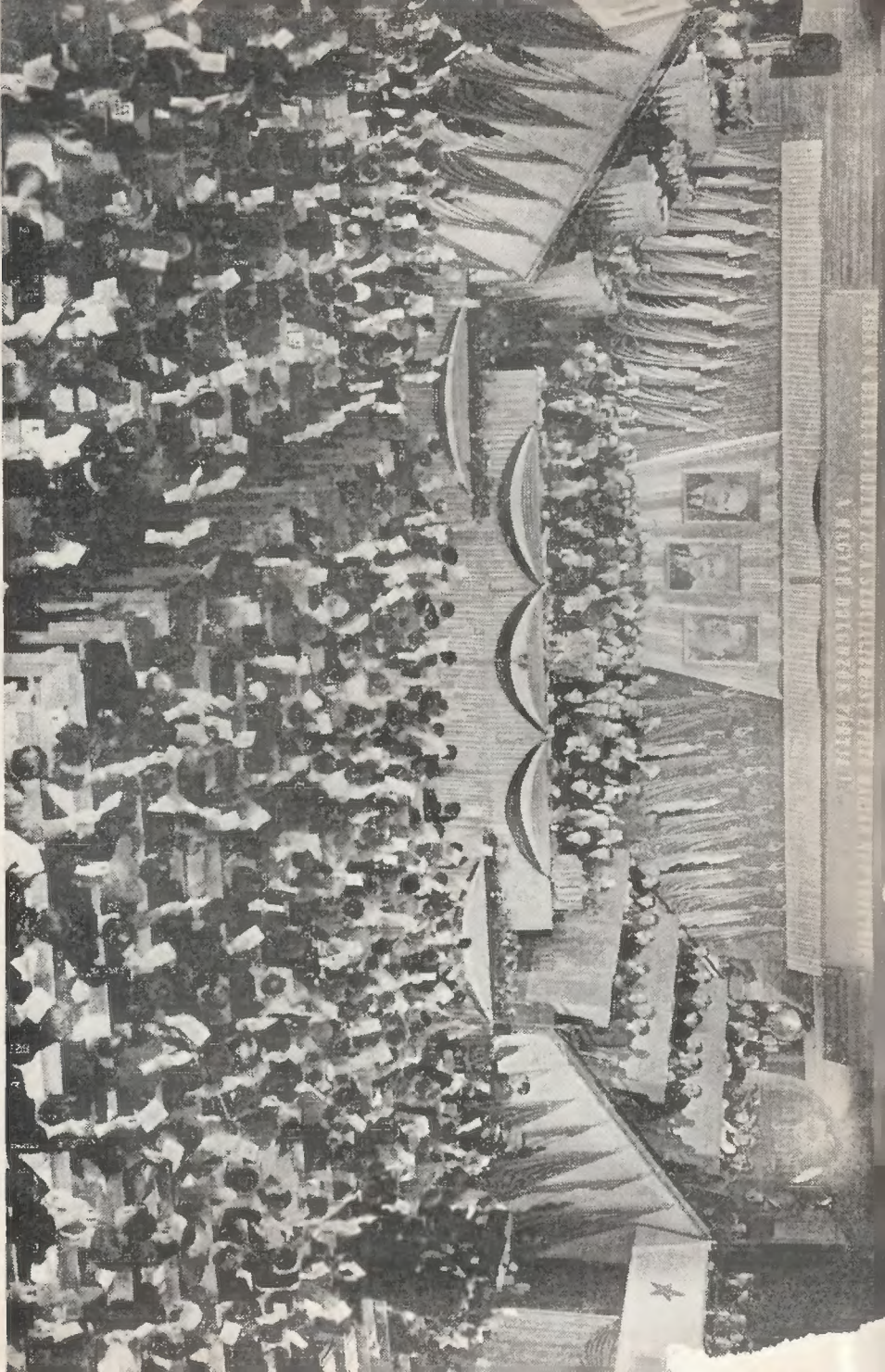

Nagygyűlés a Hősök-terén 1951. II. 24-én.

ESZTERHÁZI KÖZLEMÉNYEK
A KONGRESSZUS DOLGOZATAI ÉS AZ ELŐZMÉNYEK
A KONGRESSZUS DOLGOZATAI ÉS AZ ELŐZMÉNYEK

A Kongresszus küldöttei megszavazzák a napirendet.

